DİJİTAL KÜTÜPHANE KANALI

Keyifli Okumalar Dileriz

Binlerce kategoride milyonlarca PDF e-kitap, ders kitapları, dergiler ve romanlara platformumuz üzerinden ücretsiz ulaşabilirsiniz.

RESMİ WEB SİTEMİZ

https://rantey.org

Yedek ve Duyuru Kanallarımız
Sitemize erişim engeli gelmesi veya adres değişikliği durumunda aşağıdaki kanallardan güncel giriş adresine erişebilirsiniz:

• Telegram: https://t.me/birkitapbir

• WhatsApp Kanalımız : https://whatsapp.com/channel/0029VbDHv8uE50Us4IvMoc0Y

Mervyn Peake

TİTUS GROAN

GORMENGHAST

I

ithaki

Mervyn Peake

TİTUS GROAN

GORMENGHAST

I

2019

"Gormenghast'ı herhangi bir edebi tarza dahil etmek eşsiz niteliklerinin çokluğu sebebiyle güç. Kolaylık adına bu üçlemeyi gotik yazın olarak nitelendirebiliriz; ama tıpkı ona adını veren şato gibi devasa olan, uçsuz bucaksız labirentlerle dolu bu yapıtın her sayfasına damgasını vuran özgünlük bizi bu kolaycılığa kaçmanın hazzından mahrum bırakacaktır. Çünkü **Gormenghast**'ta bir gotik-fantastik yapıttan beklenebilecek bir tema bulamayız. Tersine, bizi bir girdap gibi içine çekip sersemleten karmaşık olaylar zincirinde, Dickensvari karakterlerin absürd gülünçlüğü, bin yıllık **Gormenghast**'ın Kafkaesk atmosferiyle dengelenirken sarsıcı bir gündelik gerçekliğe bürünür. Bu karakterleri tuhaf, komik, hatta fantastik bulabiliriz; ama acıları, hırsları ve tutkuları son derece gerçektir."

Dost Körpe

"Titus Groan'da bizimkine yakın bir dünya neredeyse paranoyakça bir ayrıntı yoğunluğuyla betimlenmiştir. Ama bu delilik aldatıcıdır ve kontrol asla elden bırakılmaz. Akıl tarafından tam uygun dereceye gelene dek soğutulmuş kaliteli bir hayal gücü şarabıdır. Nesir edebiyatımızın tamamında ona yakın bir başka yapıt yoktur. Eşsiz ve dâhicedir. Onu modern bir klasik olarak tanımlamakta haklıyızdır."

Anthony Burgess

Ebediyat - 587 *www.ithaki.com.tr* İnternet Satış: *www.ilknokta.com*

ISBN 978605375125-0

9 786053 751250

ithaki

Mervyn Peake, 1911'de Güney Orta Çin'de Kuling'de doğdu. İkinci Dünya Savaşı sırasında ordudayken yaptığı kitap illüstrasyonlarıyla tanındı. *Gormenghast* üçlemesinin ilk kitabı *Titus Groan* 1946'da yayımlandı. Ardından gelen *Gormenghast* ve *Titus Alone*'la Gormenghast'ın karanlık dünyasını anlatmaya devam eden Peake, dördüncü kitap olan *Titus Awakes*'i tamamlayamadan 1968 yılında Parkinson hastalığından hayatını kaybetti. Eşi Peake'in geride bıraktığı notları derleyerek kitabı bitirdi. Peake öldüğünde ardında 10.000'in üzerinde çizim, 200 yağlıboya resim, romanlar, şiirler ve oyunlar bıraktı.

Yazarın öne çıkan yapıtları arasında, *Shapes and Sounds* (Şekiller ve Sesler–şiir, 1941), *Rhymes Without a Reason* (Sebepsiz Kafiyeler – şiir, 1944), *Letters From a Lost Uncle* (Kayıp Bir Amcadan Mektuplar – 1949), *Mr Pye* (Bay Pye – roman, 1953), *The Wit to Woo* (Kur Yapma Zekâsı – oyun, 1957) gelmektedir. Ayrıca *Yaşlı Denizci*, *Alice Harikalar Diyarında* ve *Define Adası* gibi pek çok klasiğin illüstrasyonlarını yapmıştır.

Mervyn Peake
Titus Groan
Özgün Adı: *The Gormenghast Trilogy*

İthaki Yayınları - 729
Edebiyat - 587
ISBN 978-605-375-125-0

1. Baskı, Mayıs 2011, İstanbul

© Türkçe Çeviri: Dost Körpe
© İthaki, 2011
© Mervyn Peake, 1946
Kapak İllüstrasyon: Selçuk Ören, 2011

Yayıncının yazılı izni olmaksızın alıntı yapılamaz.

Yayına Hazırlayan: Şule Cepcepoğlu
Sanat Yönetmeni: Ethem Onur Bilgiç
Sayfa Düzeni ve Baskıya Hazırlık: Seda Cepcepoğlu
Kapak, İç Baskı: Kitap Matbaacılık
Davutpaşa Cad. No: 123, Topkapı-İstanbul Tel: (0212) 482 99 10
Sertifika No: 16053

İthaki[TM] Penguen Kitap-Kaset Bas. Yay. Paz. Tic. Ltd. Şti.'nin yan kuruluşudur.
Caferağa Mah. Bahariye Cad. Dr. İhsan Ünlüer Sok. Ersoy Apt. A Blok No: 16/15
Kadıköy - İstanbul, Tel: (0216) 330 93 08 – 348 36 97, Faks: (0216) 449 98 34
ithaki@ithaki.com.tr – www.ithaki.com.tr – www.ilknokta.com

Mervyn Peake

TİTUS GROAN

Çeviri
Dost Körpe

ithaki

Et yemeyi mi seversiniz? Yoksa bulutların arasında bir adam görmek
Sizinle konuştuğunu işitmek mi istersiniz?

BUNYAN

İÇİNDEKİLER

ÇEVİRMENİN ÖNSÖZÜ 9
ÖNSÖZ Anthony Burgess 11

PARLAK OYMALAR SALONU 19
BÜYÜK MUTFAK 29
SWELTER 35
DAR TAŞ YOLLAR 43
"GÖZETLEME DELİĞİ" 50
FUCHSİA 56
"DON YAĞI VE KUŞ YEMİ" 58
TİTUS İÇİN ALTIN BİR YÜZÜK 63
SEPULCHRAVE 67
PRUNESQUALLOR'UN DİZKAPAĞI 73
TAVANARASI 82
"BAYAN SLAGG AY IŞIĞINDA" 92
KEDA 100
"İLK KAN" 103
"TOPLANTI" 113
"TİTUS VAFTİZ EDİLİYOR" 122
KAÇIŞ YOLLARI 131
"YASSI KALDIRIM TAŞLARINDAN BİR MEYDAN" 135
"ÇATILARIN ÜSTÜNDE" 138
"YAKIN VE UZAK" 143
"TOZ VE SARMAŞIK" 151
"PENCERENİN YANINDAKİ GÖVDE" 153
"AYÇİÇEĞİNİN FİRESİ" 162
SAHNE MAKYAJI İÇİN SABUN 165
PRUNESQUALLORLARIN EVİNDE 175
GEVEZENİN BİR ARMAĞANI 191
YAŞLI DADI UYUKLARKEN 198
FLAY BİR MESAJ GETİRİYOR 206
KÜTÜPHANE 212
KİREÇ YEŞİLİ BİR IŞIKTA 219
İKİZLER YİNE SAHNEDE 223
"KÖKNAR KOZALAKLARI" 234
KEDA İLE RANTEL 241

LORD'UN ODASI 254
"TEZGÂH İMALARI" 264
"KUNDAKÇILIK HAZIRLIKLARI" 272
UZAK MAĞARA 279
AY IŞIĞINDA BIÇAKLAR 292
"GÜNEŞ TEKRAR BATIYOR" 296
"BU ARADA" 304
"KUNDAKLAMA" 314
VE ATLAR ONLARI EVE GÖTÜRDÜLER 330
SWELTER KARTVİZİTİNİ BIRAKIYOR 336
BARQUENTİNE'İN YERYÜZÜNE ÇIKARILMASI 340
İLK SONUÇLAR 345
SOURDUST GÖMÜLÜYOR 347
İKİZLER HUZURSUZ 351
"YARI AYDINLIK" 355
BİR SAZ ÇATI 358
"HUMMA" 363
VEDA 366
BİR SABAH ERKENDEN 370
BİR RENK DEĞİŞİMİ 379
KANLI BİR ELMACIK KEMİĞİ 386
YİNE İKİZLER 392
KARANLIK KAHVALTI 397
DÜŞÜNCELER 402
ORADA BURADA 413
ÖNSEZİ 418
ŞİDDETE HAZIRLIK 422
GECE YARISINDA KAN 429
ÖLÜ 449
GÜLLER TAŞTANDI 451
"BARQUENTİNE İLE STEERPİKE" 457
GORMENGHAST GÖLÜ'NDE 465
KONTES GERTRUDE 488
HAYALET 490
KONTLUK TÖRENİ 495
YİNE BAY ROTTCODD 509

ÇEVİRMENİN ÖNSÖZÜ

Dost Körpe

Mervyn Peake'in 20. yüzyılın ortalarında yazdığı bir roman üçlemesi olan *Gormenghast*'ı herhangi bir edebi tarza dahil etmek eşsiz niteliklerinin çokluğu sebebiyle güç. Kolaylık adına bu üçlemeyi gotik yazın olarak nitelendirebiliriz, ama tıpkı ona adını veren şato gibi devasa olan, uçsuz bucaksız labirentlerle dolu bu yapıtın her sayfasına damgasını vuran özgünlük bizi bu kolaycılığa kaçmanın hazzından mahrum bırakacaktır. Çünkü *Gormenghast*'ta bir gotik-fantastik yapıttan beklenebilecek bir tema bulamayız. Bu kitaplarda kurtarılan prensesler, doğaüstü olaylar, cinler, elfler ya da goblinler yoktur. Tersine, bizi bir girdap gibi içine çekip sersemleten karmaşık olaylar zincirinde, Dickensvari karakterlerin absürd gülünçlüğü, yaşamlarına bir tanrının demirden eli gibi damgasını vuran o dev şatonun, binyıllık Gormenghast'ın Kafkaesk atmosferiyle dengelenirken sarsıcı bir gündelik gerçekliğe bürünür. Bu karakterleri tuhaf, komik, hatta fantastik bulabiliriz; ama acıları, hırsları ve tutkuları son derece gerçektir.

Sadece öykünün katalisti olan Steerpike bile, unutulmaz bir anti-kahraman olarak gelmiş en ilginç kurgusal karakterler arasındaki yerini almıştır. Steerpike bu dünyaya bir tilkinin kurnazlığı ve bir kılıcın keskinliğiyle dalar. Hedefi, mutfak yamaklığıyla başladığı yolculuğunu mutlak gücü ele geçirerek tamamlamaktır. Sonrası ise yeni fikirlerden asla yoksun olmayan hayal gücüne kalacaktır. Şatonun kalbine doğru yaptığı tırmanışta karşısına her biri şatonun neredeyse somut gelenek ağının içine gömülmüş, kimi çırpınan, kimi uyum sağlamayı seçen bir dizi karakter çıkar: toyluğu ve dünyadan

soyutlanma arzusuyla Steerpike'ın zıt ikizi olan ve ona karşı duyduğu giderek artan ilgiyle felakete sürüklenen Fuchsia; bir bastonböceğini andıran, sadık, ketum, azimli Flay; söz cambazlıklarının ve şakacılığının ardında büyük bir ciddiyet ve dikkat barındıran Doktor Prunesquallor; Steerpike'ın kütüphanesini yakmasıyla deliren vakur, haşmetli, kitap tutkunu, buz gibi soğuk Lord Groan; karısı, dev cüsseli, kızıl saçlı, sevgisini sadece hayvanlara veren, iradesiyle önüne çıkan tüm engelleri ezip geçen, Steerpike'ın şatoya karşı oluşturduğu tehdidi sezen ilk kişi olan Leydi Gertrude; Lord Groan'ın kız kardeşleri, Leydi Gertrude'un kendilerinden "çaldığı" iktidarı geri almayı on beş yıl bekleyen ve Steerpike'ın neredeyse hipnotize edici ikna yeteneğinin ilk kurbanlarından olan ikizler, Leydi Cora ve Leydi Clarice; Fuchsia'ya yetişkinlerin acizliğini kanıtlayan, kaygılı ama güçsüz dadısı Nannie Slagg; kemiksiz, korkunç bir et yığınını andıran, Flay'in zıttı ve can düşmanı aşçı Swelter; ve tabii ki Titus, binlerce yıllık bir hanedanın tek varisi, Gormenghast adlı yosunlu taşlar ve sarsılmaz gelenekler diyarından kaçmanın, dış dünyayı tanımanın özlemini çeken Titus... Bütün bu karakterlerin yazgıları ayrılmaz bir şekilde iç içe geçer ve karanlık, görkemli bir destanın dokusunu ören ipliklere dönüşür. Bu yazgılar bütünleştiğinde ortaya çıkan Gormenghast'tır; bilinmeyen bir diyardaki, bilinmeyen bir zamandaki, kendini tüm bilinmeyenlerden soyutlamış, sadece kendisini bilen, kendisini metince bir katılıkla sürdürülen geleneklerle yaşatan bir şato. Bu şatonun özünü belki de en iyi tanımlayan kişi Doktor Prunesquallor'dur, mesleğinden bahsederken yaptığı şu imayla: "Buradaki işimin bir parçası da yeni nesilleri eskilerin eline teslim etmek – günahsızları günahkârlara, ha ha ha, lekesizleri kirlenmişlere – ah, beyazları siyahlara, sağlıklıları hastalara."

Not: İthaki edisyonunda çeviride değişikliklerde bulundum.

ÖNSÖZ

Anthony Burgess

Bin dokuz yüz kırkların ortalarında ve sonlarında birçok İngiliz edebiyat eseri hızla "klasik" –bir dönemin içinden zarif, otoriter, tanımlayıcı sözler sarf eden, ama bir dönemden daha fazlası adına konuşan anlamında "klasik"– statüsüne erişti. *Dört Kuartet*, *Huzursuz Mezar*, *Brideshead'e Dönüş*, *Sevilen*, *Hayvan Çiftliği* ve *Bin Dokuz Yüz Seksen Dört*'ü okuyarak savaşın kötü günlerinin büyüsüne kapılan herkes bu kitapların insanoğlunun kalıcı niteliklerine ilişkin sözlerini sadece dönemlerinin dayattığı ivedilik duygusu yüzünden söyleyebildiklerinin farkındaydı. Hepsinin ortak noktası bir dünyayı kısaca tanıtmalarıdır – Connolly'nin Fransa'sında, Orwell'in iki distopyasında, Eliot'ın tarihin sonsuzluk tarafından aklandığı mistik "hareketsizlik noktası"nda bunu görmek mümkün. Bu dünyalar belirgin bir fikrin etrafında oluşturulmuşlardı. Bu fikir, "insanoğlu savaşın neredeyse sonsuza dek bastırdığı değerleri aziz tutmadan iyi ya da mutlu olamaz" şeklinde özetlenebilir. Ancak bir kitap meydan vaazı verme ya da uyarıda bulunma zorunluluğuna direndi ve hâlâ da direnmektedir. *Titus Groan*'da yaratılan dünya bizim dünyamızdan ne daha iyi, ne daha kötüdür: sadece farklıdır. Tarihimizi, kültürümüzü ve âdetlerimizi özümsedikten sonra durmuş, hareket etmeyi reddetmiş, kendi kendini besleyip motive etmiş ve kendi içine kapanmıştır. *Gormenghast*'ın dünyası böyledir.

Bir üçlemenin ilk kitabı olan *Titus Groan* 1946'da yayımlandı. Yazarı Mervyn Peake o zaman otuz beş yaşındaydı. Kitap hemen çok iyi eleştiriler aldı. Hatta bazıları onu öve öve bitiremiyorlardı. Peake, kahramanının maceralarını ve dünyası Gormenghast'ı tasvir etmeyi *Gormenghast*'la (1950) ve *Titus Tek Başına*'yla (1959) sürdürdü. Bu de-

vam kitapları iyi olsalar da ilk kitabın etkisini yineleyemediler. Zorluklarla geçen 1946 yılı, hayal gücü şölenlerine oldukça hazırdı. Ama eleştirmenlerin övgülerine karşın *Titus Groan* asla mümkün olabilecek kadar çok sayıda okuyucuya ulaşmadı. Yazgısı küçük bir arkadaş çevresinin saplantısı olmaktı. Peake'in ismi modern kurgu edebiyatı tarihi kitaplarında pek az geçer. Bunun sebebini anlamak kolaydır. Övülen savaş sonrası yazarlarının aksine o –işlediği temalarda– ırk, sınıf, eşcinsellik gibi güncel konulardan bahsetmez ya da çağdaş bilinç adını verdiğimiz şeyin ufuklarını genişletmez. Tekniğinde gelecekten çok geçmişe bakar gibidir. Kitapları bireysel hayal gücünü besler. Bir sanatın gelişiminin örneği olmaz.

Peake sadece övülmemiş, aynı zamanda da güvenilmeyen biri olmuştur. Düzyazı eserlerini sınıflandırmak kolay değildir. Onlar örneğin Peacock'ın ya da Lovecraft'ın kitaplarının benzersiz olduğu gibi benzersizdir. Dahası, yetenekli olduğu alanlar epey fazladır: iyi bir şair ve oldukça orijinal bir desinatördü. Kitap illüstrasyonlarının eşi benzeri yoktur, ama epey yaygın bir şekilde taklit edilmişlerdir. Hem resim, hem de edebiyat sanatındaki mutlak ustalığıyla, sadece tek bir kişi onunla eş tutulabilir – Wyndham Lewis. İkisinin her iki sanat dalındaki hedefleri birbirinden olabildiğince farklıdır, ama Peake ile Lewis'in betimsel yazındaki yaklaşımları ortaktır. Bu büyük ölçüde desinatörlük mesleğinden kaynaklanmaktadır. Peake'in kitapları ağır ilerliyor gibi görünüyorlarsa bunun sebebi görsel içeriklerinin yoğun enginliği, zamanı umursamayışları ve yer doldurmaya yönelik telafi edici saplantılarıdır. *Titus Groan* saldırgan bir şekilde üç boyutludur. *Gormenghast*'ın açılışındaki tanıma bakın. "Ağır bir mimari nitelik" kesinlikle bizi bekleyen şeydir. Ama bu somutluğun ardında bir başka boyut daha vardır: bir büyü boyutu. Bu boyutta desinatörün yanı sıra şair de sergilenir: "Kara sarmaşıklarla düzensizce yamanmış olan bu kule, eklemli surların yumruklarının arasından parçalanmış bir parmak gibi yükseliyor ve saygısızca göğe işaret ediyordu."

Bu "Gotik" yazın gibi gelse de bu terim yetersizdir. *Titus Groan*'ı

okurken sanki bizi bir edebi kategorinin gün ışığına yönlendirecek ipuçları verilir, ama bütün anahtarlar kırmızı ringa balıklarına dönüşür. Mesela karakterlerin isimlerini ele alalım – Nettel ("paslı silah deposunun üstünde yaşayan seksenlik ihtiyar"); Rottcodd, Parlak Oymalar Salonu'nun yetkilisi; Flay, Swelter, Steerpike, Bayan Slagg, Prunesquallor. Bütün bunlar bir Peacock ya da Dickens romanından veya komik bir çocuk masalından çıkmış gibidir. Roman farssıdır, ama genel ruh hali hafif kahkahalardan ya da neşeli bir fanteziden çok uzaktır; o ağır mimari nitelik her şeyin tepesine bastırır ve karakterleri isimlerine karşın çok ciddiye almak zorunda kalırız. Bir görkemli ve eksantrik karakterler galerisini (tam bir İngiliz kavramıdır) akla getirmek de doğru olmaz. Kimse bir normallik merkezinden kaçmaya çalışmaz. Herkes son derece katı kuralları olan bir sisteme aittir.

Gormenghast geleneklerle ve âdetlerle ayakta durur. Kütüphanenin efendisi yaşlı Sourdust her gün Titus'ın babası Lord Sepulchrave'e yapması gereken eylemleri belletir. Bunlar eski kitaplarda yazılıdır: "Kesin zamanlar; her durumda giyilmesi gereken giysiler ve yapılması gereken sembolik hareketler." Bütün o ritüel sistemini doğru dürüst anlayan tek kişi Sourdust'tır – "her ne kadar gündelik tezahürlerin sergilediği kutsal gelenek ruhu herkes tarafından anlaşılsa da, teknik ayrıntılar koca bir hayatın adanmasını gerektiriyordu." Bu kutsal ruh tüm düzeylerde faaliyet gösterir. Böylece Büyük Mutfak, Gri Ovucular adı verilen on sekiz kişi tarafından temizlenir. Babadan oğula geçen bir işi yapan otomatlardır bunlar. Ama mutfağın dışından devrimci bir güç çıkagelir – "saygısız bir yapısı" olduğunu itiraf eden genç Steerpike. Kontes Groan'a, bir beyaz kediler denizinde yaşayan o iri Leydi'ye "yaşlı Paçavra Yığını" diye isim takar. Güneşe bile "bizim pekmezli çörek" der. Bir geyikböceğinin bacaklarını birer birer koparırken "Bütün mesele eşitlikte. Eşitlik her şeydir," der. Bu klişeleşmiş radikal sav bu kapalı dünyada yeni ve sinsice görünür: "Sizce bazı insanlar üç kuruş ekmek parası için ömür boyu çalışırken, diğerlerinin hiç çalışmadan lüks içinde yaşamaları adalet

midir?" Steerpike yok edicilerden biridir. Kütüphaneyi yakar, Sourdust'ı öldürür ve Titus'ın babasını delirtir. Bunu bir şiddet ve cinayet dalgası takip eder. Ama Gormenghast ayakta kalır ve Kadim Törelerin Bekçisi, Titus'ı onun yetmiş yedinci kontu ilan eder.

Kitap, ismini taşıdığı kahramanı daha iki yaşına bile gelmemişken biter, ama ona epey yer ayrılacaktır: üç bölümlük epiğin sadece üçte birini bitirmişizdir. Ve epik terimini yakıştırmanın ne kadar uygun olduğunu *Titus Groan*'ın sonuna yaklaşırken anlarız. Kitap geleneksel İngiliz kurgusundan çok eski pagan hikâyelerine yakındır. Ölen tören üstadı, çıkagelen kahraman, şato, hizmetçi koridoru, dağ, göl, çarpık ağaçlar, tuhaf yaratıklar, can yakan bıçaklar, karanlık ve önseziler tarih öncesi bir İngiltere'ye (her ne kadar içinde çay, kek, tütün ve şeri bulunsa da) aittir. Dilin görkemliliği de bir epik tasarımın göstergesidir.

Savaş sonrası İngiliz yazınında büyük retorik jestlerin yazarın yanına kalması zordur. Peake bunu başarır, çünkü onun yazdıklarında gösterişlilik asla laf kalabalığı anlamına gelmez. En romantik tanımlarında bile boş bir müzikallik yoktur. Tanımları hep nettir.

"Çarpık Orman'ın tepesi, göz gibi bakan ayın ışığını Gormenghast Dağı'nın alçak yamaçlarına kadar dalga dalga uzanan, fosforlu gibi ışıldayan bir dallar ağından yansıtıyordu... Her ot önemliydi ve ortalığa saçılmış birkaç taş, insanın hafızasına kazınmalarına yol açan bir otoriteye sahiptiler – her birinin kendi benzersiz şekli vardı; her biri kendi döktüğü mürekkebin üstünde parlıyordu."

Bazen, kitabın bitişinde olduğu gibi, fazla ileri gider:

"Şimdi taş peteklerde ihtiraslar kilden formlar içinde dolaşacaktı. Gözyaşları ve tuhaf kahkahalar olacaktı. Gölgeli tavanların altında vahşice doğumlar ve ölümler yaşanacaktı. Ve düşler, ve şiddet, ve hayal kırıklıkları... Ve yakında alev yeşili bir şafak sökecek. Ve sevgi isyanını haykıracak!"

Ama bağlam her şeydir. Kitabın tamamı fazla ileri gittiğinin çok iyi bilincinde olan bir jesttir. Kitap kendi kendisiyle alay eder ve bu

en çok tuhaf isimlerde belirgindir. Bizden ciddiye alınması olanaksız gelenekleri kabul etmemiz istenir, ama kanımız bu gelenekler çerçevesinde kaynar ya da donar. Kontes'in boğuk mırıltısı, gövdesine üşüşmüş kuşların ağaç yapraklarını andırması bizde oldukça gerçek bir ürperti uyandırır: "Her şey Titus'ta odaklandı. Dağlar, taşlar – Asil Kan ve Kanunlar. Ona hele bir dokunsunlar bakalım. İncinen her saç teli için bir kalbi durduracağım. Bu kargaşa dindikten sonra – bağışlanırsam ne âlâ; bağışlanmazsam da – kimin umurunda?"

Pek çok düzeyde tepkiler uyandırması açısından kompleks bir kitaptır: Kusursuz kurgudan alınan karmaşık haz, epey arkaik bir hikâyeye uygun daha naifçe bir zevk, inanmazlık tarafından sınırlandırılan korku, bir tür "kamp" heyecanı, "Gotik" bir atmosfere kendini kaptırış, iyi kullanılan dilin uyandırdığı gerçek bir estetik esrime hali. Entelektüelce bir kitaptır. İçinde –zihinsel oyunlar anlamında– zekâ kıvraklığının, işin içine sadece sinirlerin karışmasını beklediğimiz durumlarda faaliyet gösterdiği olur: "Yaratık kafasıyla tavanı sıyırarak sessizce, yekpare bir şekilde ilerledi. Normal insan boyundan öyle uzundu ki, boyu yoktu. Uzun boylu bir hayalet değildi – boyu ölçülemezdi; Ölüm cismanileşmiş halde yürümekteydi." Okuyucu, yazarın zekâsının soğukkanlı kontrolünün hep farkındadır. En romantik anlarda bile bir mekân üreticisi gibi o hayal ürünü dünyayı ayakta tutar ve gerçek dünyayı dışlar. Ama gerçek dünya tamamen dışlanmış mıdır?

Bu soruyu yanıtlayabilmek için geriye, kitabın ilk basımının yapıldığı yıla, o uzun ve korkunç savaştan sonraki ilk yıla gitmeliyiz. Ölü Sourdust'ın omurgasının ucuna dana kafatasının tutturulması, kedinin pençesinin Steerpike'ın yanağını sağ gözünün hemen altından çizerek kan çıkarması, Flay'le Swelter'ın Örümcekli Salon'da yaptıkları kavga – bunlar gereksiz gotikliklerden çok korkunçluklarla dolu bir dönemin yansımalarıdır. Yüzlerce yıllık geleneğin yanıp kül olması ve ritüel desteklerinden yoksun kalan Kont'un delirmesi – bunlar gerçek, tarihsel, yüzyıllarca sürmüş bir düzenin sona erişinin sembolleri gibi görünmektedir. Ama *Titus Groan*'da fazla

ciddiyetle alegori aramak tehlikeli olur. Temelde kapalı hayal gücünün bir ürünü olmayı sürdürmektedir. İçinde bizimkine yakın bir dünya neredeyse paranoyakça bir ayrıntı yoğunluğuyla betimlenmiştir. Ama bu delilik aldatıcıdır ve kontrol asla elden bırakılmaz. Akıl tarafından tam uygun dereceye gelene dek soğutulmuş kaliteli bir hayal gücü şarabıdır. Nesir edebiyatımızın tamamında ona yakın bir başka yapıt yoktur. Eşsiz ve dâhicedir. Onu modern bir klasik olarak tanımlamakta haklıyızdır.

TİTUS GROAN

PARLAK OYMALAR SALONU

Gormenghast, yani orijinal taş yapının ana bölümü, dış surlarına salgın bir hastalık gibi yayılmış olan vasat konutları göz ardı etmek mümkün olsa ve kendi başına ele alınsa ağır bir mimari nitelik sergilerdi. Bu kulübeler eğimli toprağın üstüne yayılmışlardı, her birinin yarısı komşusunun yukarısındaydı; en içte bulunanlarsa, ilerlemeleri şatonun surları tarafından engellendiğinden, bu surlara sülük gibi yapışmışlardı. Kadim yasalar bu konutların, tepelerinde yükselen kaleyle bu tüyler ürpertici yakınlığı kurmalarına izin veriyordu. Çarpık çatılarına mevsimler boyu, yıpranmış payandaların, kırık ve görkemli taretlerin ve hepsinden yüksek olan Çakmaktaşı Kulesi'nin gölgesi düşmekteydi. Kara sarmaşıklarla düzensizce yamanmış olan bu kule, eklemli surların yumruklarının arasından parçalanmış bir parmak gibi yükseliyor ve saygısızca göğe işaret ediyordu. Geceleri baykuşlar onu yankılı bir gırtlağa dönüştürüyordu; gündüzleriyse sessizce duruyor ve uzun gölgesini yayıyordu.

Bu dış evlerin sakinleriyle surların içinde yaşayanlar birbirleriyle pek iletişim kurmazlardı; ama her senenin ilk Haziran sabahında, kilden konutlarda yaşayanların sene boyunca üstünde çalışmış oldukları ahşap oyma heykelleri sergilemek için içeriye girmelerine izin veriliyordu. Üstlerine tuhaf bir renkte armalar çizilmiş olan bu oyma heykeller genellikle insan ya da hayvan figürleriydiler ve dış evlerin halkına özgü epey stilize bir yaklaşımın ürünüydüler. Yaratıcılarının arasındaki, senenin en güzel nesnesini sergilemeye yönelik çekişme amansız ve vahşiydi. Aşk dönemleri geçip gittiğinde tek tutkuları bu ahşap oyma heykellerin imalatı oluyordu ve Dış Sur'un dibindeki karmakarışık kulübe yığınlarında oturanlar arasında, önde gelen oymacılar olarak gölgelerin arasında gurur verici bir konuma sahip olan yirmi kadar yaratıcı zanaatkâr vardı.

Dış Sur'un iç tarafındaki bir noktada, yerden bir metre kadar yu-

karıda, surun büyük taşları dev bir raf oluşturacak şekilde öne çıkıyordu ve doğudan batıya, altmış ila doksan metre kadar uzanıyordu. Öne çıkan bu taşlar beyaza boyanmışlardı ve Haziran'ın ilk sabahında oyma heykeller, Kont Groan'ın takdirine sunulmak üzere işte bu rafın üstüne diziliyordu. En ustaca yapılmış olduklarına karar verilen eserler, ki asla üç taneden fazlası seçilmezdi, Parlak Oymalar Salonu'na çıkarılıyordu.

Bütün gün hareketsiz duran, tuhaf gölgeleri arkalarındaki duvara düşüp güneşin hareketleriyle birlikte yer değiştiren ve uzayan bu parlak nesneler renklerine karşın bir tür karanlık yayıyorlardı. Aralarındaki hava horgörü ve kıskançlık yüklüydü. Zanaatkârlar etrafta dilenci gibi duruyor, aileleri sessiz gruplar oluşturuyordu. Kaba sabaydılar ve erken yaşlanmışlardı. Tüm parıltıları sönmüştü.

Seçilmeyen oyma heykeller aynı akşam Lord Groan'ın batı balkonunun altındaki avluda yakılıyordu ve Lord Groan için yakılma anında orada durup başını acı çekercesine sessizce eğmek âdettendi; sonra içeride bir gonga üç kez vurulur ve ardından, alevlerden kurtulan üç oyma heykel ay ışığına getirilirdi. Aşağıdaki kalabalığın rahatça görebileceği şekilde balkon korkuluğunun üstüne konulurlardı ve Groan Kontu yaratıcılarının öne çıkmalarını buyururdu. Durduğu yerin hemen altına geldiklerinde Kont onlara geleneksel parşömen tomarlarını fırlatırdı ve bunlar, üzerlerindeki yazıların doğruladığı gibi, bu adamlara her iki aydan birinin dolunayında kışlanın üstündeki mazgallı siperlerde dolaşma iznini veriyordu. Bu gecelerde Gormenghast'ın güney surundaki pencerelerin birinden bakan bir gözlemci, öylesine arzuladıkları bu onuru becerileri sayesinde kazanmış olan o küçük figürlerin ay ışığında mazgallı siperlerde bir ileri bir geri yürüdüklerini görebilirdi.

Oymalar gününü ve en büyük ustalara tanınan bu ayrıcalığı saymazsak, surların içinde yaşayanların bu "dıştaki" halkı tanımak için hiçbir fırsatları yoktu; aslına bakılırsa büyük surların gölgelerine gömülmüş olan bu halk, "içteki" dünyanın ilgisini hiçbir şekilde çekmiyordu.

Neredeyse unutulmuş insanlardılar: irkilmeyle ya da yinelenip duran bir düşün gerçekdışılığıyla anımsanan bir soydular. Yalnızca oymalar günü onları gün ışığına çıkarıyor ve eski zamanların anısını yeniden uyandırıyordu. Çünkü bu tören Nettel'in, paslı silah deposunun üstünde yaşayan seksenlik ihtiyarın bile anımsayabildiği en eski zamanlardan beri düzenleniyordu. Sayısız oyma heykel yasa gereğince yakılıp kül edilmişti, ama en seçkinleri hâlâ Parlak Oymalar Salonu'nda duruyordu.

Kuzey Kanadı'nın en üst katında bulunan bu salonun yetkilisi Rottcodd'du. Rottcodd, odayı kimse ziyaret etmediğinden, zamanının çoğunu öbür uca kurduğu hamakta uyumakla geçiriyordu. Ancak kuştüyü toz fırçasını uyurken de olsa elinden bıraktığı hiç görülmemişti; bu toz fırçasını o uzun ve sessiz salonda gerekli görünen iki düzenli işten birini yapmak, yani Parlak Oymaların tozunu almak için kullanıyordu.

Bu eserler güzellik nesneleri olarak onu pek cezbetmeseler de, oyma heykellerden birkaçına biraz bağlanmaktan kendini alamamıştı. Zümrüt At'ın tozunu alırken son derece titiz davranırdı. Onun karşısındaki rafta duran siyah ve zeytuni Baş'a ve Alacalı Köpekbalığı'na da özel bir ihtimam gösteriyordu. Gerçi hiçbir oyma heykelin tozlanmasına izin vermiyordu ya.

Rottcodd yıllardır yaz kış demeden saat yedide içeri girer, ceketini çıkarır, üstüne ayak bileklerine kadar biçimsizce inen, arkadan iliklenen, uzun, gri bir tulum geçirirdi. Kuştüyü toz fırçasını koltuğunun altına sıkıştırıp gözlüğünün üstünden bilgece bakarak salonu incelemek âdetiydi. Esmer ve küçük kafası paslanmış bir misket tüfeği mermisini andırıyordu ve parlak gözlüğünün ardından bakan gözleri bu kafanın ikiz minyatürleriydiler. Üçü de sürekli hareket halinde olurlardı, uykuda harcadıkları zamanı telafi etmek istercesine; Bay Rottcodd yürürken kafa mekanik bir şekilde sağa sola sallanırdı; gözlerse, bağlı oldukları ana küreden fikir alırcasına hiçbir yerde odaklanmadan sürekli oraya buraya, her yere bakarlardı. Rottcodd içeri girip odayı hızla inceledikten ve tulumunu giymesi-

nin ardından bu hareketi Kuzey Kanadı boyunca tekrarladıktan sonra mutlaka sol koltukaltındaki kuştüyü toz fırçasını eline alıp havaya kaldırır ve daha fazla oyalanmadan bu silahla sağ tarafındaki oyma heykellerden ilkinin üstüne yürürdü. Kuzey Kanadı'nın en üst katında bulunan bu salon aslında hiçbir şekilde bir salon değil, daha çok bir tavanarasıydı. Tek penceresi öteki ucunda, Rottcodd'un binanın üst kısmından girdiği kapının karşısındaydı. Çok az ışık verirdi. Panjuru mutlaka kapalı olurdu. Parlak Oymalar Salonu tavandan üçer metrelik aralıklarla sarkan yedi büyük avize tarafından gece gündüz aydınlatılırdı. Mumların sönmesine, hatta yanlardan akmasına asla göz yumulmazdı. Rottcodd akşam dokuzda ayrılmadan önce onları bizzat yenilerdi. Salonun kapısının ardındaki küçük ve karanlık dış odada bir beyaz mum stoğu, aynı zamanda Rottcodd'un kullanıma hazır tulumu, tozdan bembeyaz kesilmiş koca bir ziyaretçi defteri ve bir ayaklı merdiven bulunmaktaydı. Sandalye ya da masa, hatta pencerenin bulunduğu ve Bay Rottcodd'un uyuduğu uçtaki hamak dışında hiçbir eşya yoktu. Ahşap döşeme, oyma heykellerden büyük bir titizlikle uzak tutulan ve böylece alternatif bir dinlenme yeri bulamadığından özellikle salonun dört köşesinde kalın bir tabaka halinde biriken, külü andıran tozlar yüzünden beyazdı.

Rottcodd sağındaki ilk oyma heykeli temizledikten sonra uzun renk falanjında mekanikçe ilerler, her oyma heykelin önünde bir an durur, gözleriyle onun her tarafını inceler, kuştüyü toz fırçasını devreye sokmadan önce kafasını boynunun üstünde bilgiççe sallardı. Rottcodd bekârdı. İnsanlarla tanışır tanışmaz bariz bir ilgisizlik, hatta huzursuzluk sergilerdi ve özellikle bayanlardan korkuyordu. Yani uzun bir tavanarasında gece gündüz tek başına yaşamak onun için biçilmiş kaftandı. Yine de arada sırada bir hizmetçi ya da bir soylu şu ya da bu sebepten dolayı beklenmedik bir şekilde çıkagelir ve onu törenlere ilişkin bir soruyla yerinden sıçratırdı; sonra tozlar salona ve Bay Rottcodd'un ruhuna bir kez daha çökerdi.

Esmer mermi kafasını dirseğine yaslayarak hamakta yatarken na-

sıl hayaller kurardı? Saatlerce, yıllarca hangi düşleri görürdü? Rottcodd'un zihnine yüce düşüncelerin dadandığını ya da –tozun üstünde dalga dalga kabaran, bir imparatorun yolunu andıran, daralan bir perspektifle sıra sıra dizili duran o parlak heykellere karşın– kendisini bu izolasyondan kurtarmak için herhangi bir girişimde bulunduğunu hissetmek güç; daha çok yalnızlığı sevdiği için yalnızlığın tadını çıkardığı ve zihninin gerisinde içeri girip de rahatsızlık verecek birilerine yönelik derin bir korkunun hep yattığı söylenebilir.

Nemli bir ikindi vakti gerçekten bir ziyaretçi gelip Rottcodd'u hamağında derin bir uykudayken rahatsız etti; Rottcodd'un öğle uykusu kapı kolunun takırdatılmasıyla (ki bunun genelde daha popüler bir hareket tarzı olan kapı panellerine vurma eyleminin yerine yapıldığı belliydi) ansızın yarıda kesildi. Ses uzun odada yankılandıktan sonra ahşap döşemedeki ince tozların üstüne çöktü. Gün ışığı panjurun dar aralıklarından sıkışarak geçiyordu. Böylesine sıcak, boğucu, sağlıksız bir ikindide bile panjur kapalıydı ve mum ışığı odayı ahenksizce aydınlatıyordu. Kapı kolu takırdatılınca Rottcodd hemen doğruldu. Panjurdan geçen ince, tozlu ışık şeritleri esmer kafasına dış dünyanın parıltısını saçtı. Hamaktan inerken kafası omuzlarının üstünde sallandı ve kapıyı boydan boya inceleyen gözleri uçurumlarda hızlı yolculuklar yaparak, sarsılan kapı koluna tekrar tekrar geri döndüler. Rottcodd kuştüyü toz fırçasını sağ eliyle kavradıktan sonra parlak yolda ilerlemeye başladı; attığı her adımda küçük toz bulutları havalanıyordu. Sonunda kapıya ulaştığında kapı kolu titreşmeyi kesmişti. Birden diz çökerek sağ gözünü anahtar deliğine dayadı, kafasının sallantısıyla sol gözünün kapris-lerini (kapının yüzeyini baştan aşağı tarama çabasındaydı sürekli) kontrol altına aldıktan sonra odaklandı ve böylece, anahtar deliğiyle çevrelenmiş gözünün sekiz santim karşısındaki, kendisine ait olmayan bir gözü seçebildi; bu göz Rottcodd'un demir bilyesinden farklı renkte olmakla kalmayıp, daha da ikna edici bir şekilde, kapının diğer tarafındaydı. Rottcodd'unkiyle aynı hareketleri yapmakta olan bu göz Flay'e, Gormenghast Kontu Sepulchrave'in suskun uşa-

ğına aitti. Şatoda Flay'in efendisinden yatay olarak dört oda veya dikey olarak bir kat uzakta bulunması son derece ender rastlanan bir durumdu. Efendisinin yanından ayrılması başlı başına anormaldi, ama yine de bu boğucu ikindi vakti Bay Flay'in gözü Parlak Oymalar Salonu'nun anahtar deliğinin dıştaki tarafına açıkça yaklaşmıştı ve Bay Flay'in geri kalanı muhtemelen o gözün ardında, ona bağlı halde durmaktaydı. İki göz birbirlerini tanır tanımaz aynı anda geri çekildiler ve pirinç kapı kolu tekrar ziyaretçinin eli tarafından takırdatıldı. Rottcodd delikteki anahtarı çevirdi ve kapı yavaşça açıldı.

Açığa çıkan Bay Flay kapı aralığını doldurmuş gibiydi; karşısındaki daha ufak tefek adamı kollarını kavuşturmuş bir halde, ifadesizce inceliyordu. Onunki gibi kemikli bir yüzden normal bir ses çıkamaz gibiydi; gevrek, kadim, kuru bir ses çıkarabilirdi sanki, belki de bir kıymığın ya da taş parçasının çıkaracağı türden bir ses. Yine de sert dudakları ayrıldı. "Benim," dedi ve bir adım atıp odaya girerken dizleri çıtırdadı. Bir odada yürürken –aslında hayatın içinde yürürken– kendisine kırılan kuru dalların seslerine benzetilebilecek bu çıtırtılar eşlik ederdi, her adımda bir tanesi.

Karşısındakinin gerçekten o olduğunu gören Rottcodd ilerlemesini huzursuz bir el hareketiyle işaret etti ve kapıyı arkasından kapadı.

Sohbet etmek asla Bay Flay'in becerebildiği şeylerden biri olmamıştı; bir süre keyifsizce, dosdoğru önüne baktı ve Rottcodd'a sonsuzluk gibi gelen bir zamandan sonra kemikli elini kaldırıp kulağının arkasını kaşıdı. Sonra ikinci cümlesini söyledi: "Hâlâ buradasın ha?" dedi, sesini yüzünden dışarı güçlükle çıkararak.

Herhalde böyle bir soruyu yanıtlamasına gerek olmadığını hisseden Rottcodd omuz silkti ve gözlerini tavana çevirip orayı incelemeye başladı.

Bay Flay toparlandı ve konuşmayı sürdürdü: "Hâlâ buradasın ha, dedim Rottcodd." Zümrüt At heykeline hınçla baktı. "Hâlâ buradasın ha?"

"Her zaman buradayım," dedi Rottcodd.

Flay genzinden sert bir ses çıkardı. Rottcodd bunu hiçbir şey an-

lamamışlığın ifadesi olarak algıladı ve bu adamın mekânını işgâl etmesinden rahatsızlık duydu.

"Galeri Müdürü," dedi Flay buz gibi bir sessizlikten sonra, "sana bir şey söyleyeceğim. Bildiğim bir şey var. Ha?"

"Eee?" dedi Rottcodd.

"Söyleyeceğim," dedi Flay. "Ama önce, bugün günlerden ne? Hangi ayda ve yıldayız? Cevap ver."

Rottcodd bu soru karşısında şaşırmıştı, ama biraz da meraklanmaya başlıyordu. Bu kemikli adamın aklında bir şeyler olduğu öyle barizdi ki, Rottcodd yanıt verdi: "Sekizinci ayın sekizinci günündeyiz, yıldan emin değilim. Ama niye sordun?"

Flay neredeyse duyulmaz bir sesle yineledi: "Sekizinci ayın sekizinci günü." Gözleri neredeyse saydamdı, sanki çirkin tepelerle kaplı bir arazideki sert kayaların arasında bulunan ve göğü yansıtan iki göldüler. "Buraya gel," dedi, "yaklaş Rottcodd, sana söyleyeceğim. Gormenghast'ı anlamıyorsun, Gormenghast'ta neler olduğunu – olup biten şeyleri – hayır, hayır. Her şey senin altında, bu Kuzey Kanadı'nın altında. Buradaki, yukarıdaki bu şeyler ne ki? Bu tahta şeyler? Artık işe yaramıyorlar. Onları saklıyorsun, ama artık işe yaramıyorlar. Ortalık ayağa kalktı. Şato ayağa kalktı. Lord bugün yıllardır ilk kez yalnız. Gözümün önünde değil." Flay parmak eklemini ısırdı. "Leydi Hazretleri'nin yatak odasında, işte orada. Lord'un etekleri zil çalıyor: beni istemiyor, Yeni Veliaht'ı görmek için içeri girmeme izin vermiyor. Yeni Veliaht. O doğdu. Aşağıda. Onu görmedim." Flay diğer elinin aynı parmak eklemini ısırdı, o hissi dengelemek istercesine. "Kimse içeri girmedi. Tabii ki hayır. Sırada ben varım. Kuşlar karyola demirine dizilmişler. Kuzgunlar, sığırcıklar, bütün avcı kuşlar ve beyaz ekin kargası. Bir kerkenez var; yastığı tırmalıyor. Leydi'm onları ekmek kabuklarıyla besliyor. Hububatla ve ekmek kabuklarıyla. Yeni doğan bebeğini doğru dürüst görmedi bile. Gormenghast'ın varisini. Ona bakmıyor. Ama Lord'um bakıp duruyor. Onu pencere kafesinin arasından gördüm. Bana ihtiyacı var. Beni içeri almıyor. Dinliyor musun?"

Bay Rottcodd kesinlikle dinliyordu. Her şeyden önce yaşamında

ilk kez Bay Flay'in bu kadar çok konuştuğunu işitmekteydi; ayrıca kadim ve tarihi Groan Hanedanı'na en sonunda bir oğlun doğması, sonuçta ıssız Kuzey Kanadı'nın üst katında tek başına yaşayan bir galeri müdürü için ilginç bir çerezdi. İşte bu, zihnini bir süre meşgul edebilecek bir şeydi. Bay Flay'in belirttiği gibi kendisinin, Rottcodd'un, hamağında yatarken şatonun nabzını tutamayacağı doğruydu; aslında Rottcodd'un bir veliahtın doğacağından bile haberi olmamıştı. Yemekleri pek çok kat aşağıdaki hizmetçi odalarından, minyatür bir asansörle, karanlığın içinden geliyordu ve geceleri antrede uyuyordu, dolayısıyla dünyadan ve dünyada olup bitenlerden tamamen soyutlanmış haldeydi. Flay ona gerçek haberler getirmişti. Yine de, kendisine böylesine önemli bilgiler verildiğinde bile rahatsız edilmekten hoşlanmamıştı. O mermi şeklindeki kafadan Bay Flay'in salona girmesine ilişkin bir soru geçmekteydi. Hayatın normal akışı içinde onun varlığını fark ettiğini göstermek için kaşını bile kaldırmayan Flay – neden şimdi şatonun kendisine böylesine yabancı bir bölümüne tırmanma zahmetine girmişti? Ve neden Rottcodd gibi suskun biriyle zorla konuşmaya başlamıştı? Rottcodd gözlerini kendine özgü tuhaf, hızlı tarzıyla Bay Flay'in üstünde gezdirdi ve ansızın "Ziyaretinizi neye borçluyum Bay Flay?" diyerek kendini şaşırttı.

"Ne?" dedi Flay. "Neye mi?" Rottcodd'a baktı ve gözleri camsılaştı.

Aslında Bay Flay kendini şaşırtmıştı. Gerçekten niye, diye düşündü kendi kendine, kendisi için böylesine önemli olan bir haberi Rottcodd'a anlatma zahmetine girmişti? Niye özellikle Rottcodd'a? Bir süre öylece durup Galeri Müdürü'ne bakmayı sürdürdü ve orada durup düşündükçe, kendisine sorulan sorunun en hafif tabirle rahatsızlık verecek kadar küstahça olduğu giderek netleşti.

Karşısındaki ufak tefek adam basit ve dobra bir soru sormuştu. Epey zor bir soruydu. Bay Rottcodd'a doğru iki titrek adım attı ve sonra, ellerini zorla pantolon ceplerine sokarak, bir topuğunun üstünde çok yavaşça döndü.

"Ah," dedi sonunda, "ne demek istediğini anlıyorum Rottcodd –

ne demek istediğini anlıyorum."

Rottcodd hamağına geri dönmek ve yapayalnız olma lüksünün keyfini tekrar çıkarmak istiyordu, ama bu cümleyi duyunca bakışları ziyaretçisinin yüzünde daha da hızlı gezinmeye başladı. Bay Flay, Rottcodd'un ne demek istediğini anladığını söylemişti. Gerçekten anlamış mıydı? Bu çok ilginçti. Bu arada Rottcodd ne demek istemişti acaba? Bay Flay'in anladığı tam olarak neydi? Rottcodd bir orman perisinin yaldızlı kafasının üstündeki hayali bir toz zerresini süpürdü.

"Aşağıdaki doğumla mı ilgileniyorsunuz?" diye sordu.

Flay bir süre hiçbir şey işitmemişçesine durdu, ama birkaç dakika sonra iyice şaşırmış olduğu ortaya çıktı. "İlgilenmekmiş!" diye haykırdı kalın, boğuk bir sesle. "İlgilenmekmiş! Çocuk bir Groan. Hakiki bir erkek Groan. Değişim'e bir meydan okuma! Değişim olmamalı, Rottcodd. Değişim olmamalı!"

"Ah," dedi Rottcodd. "Ne demek istediğinizi anlıyorum Bay Flay. Ama Lord Hazretleri ölüm döşeğinde değil miydi?"

"Hayır," dedi Bay Flay; "ölüm döşeğinde değildi, ama dişler uzar!" diyerek ahşap panjura doğru bir balıkçıl gibi, uzun ve ağır adımlarla, peşi sıra toz kaldırarak yürüdü. Tozlar tekrar çöktüğünde Rottcodd adamın parşömen rengi, köşeli kafasının pencerenin üst pervazına yaslanmış olduğunu görebildi.

Bay Flay, Rottcodd'un sorduğu, Parlak Oymalar Salonu'na neden geldiği sorusuna verdiği yanıttan tam anlamıyla tatmin olamamıştı. Orada, pencerenin önünde dururken bu soru kendini ona tekrar tekrar yineledi. Neden Rottcodd? Onca insan varken neden Rottcodd? Yine de veliahtın doğum haberini alır almaz, soğuk mizacı kapıldığı coşkuyu bir başka varlıkla paylaşmak isteyecek kadar hareketlendiğinde – o anda aklına Rottcodd'un geldiğini biliyordu. Asla kolay iletişim kuran ya da coşkulu biri olmamıştı, bu yüzden doğumun yarattığı duygusal gerilimin etkisindeyken bile Rottcodd'a olanları anlatmakta zorlanmıştı. Ve, belirtildiği gibi, yalnızca konuşup rahatlamak değil, bu işi bu kadar kısa bir sürede yapmış olmak

da kendisini bile şaşırtmıştı.

Döndü ve Galeri Müdürü'nün Alacalı Köpekbalığı'nın yanında bezgince durmakta olduğunu, kısa saçlı ve küçük, yuvarlak kafasının bir kuşunki gibi ileri geri hareket ettiğini ve önünde kavuşturduğu ellerinin arasında kuştüyü toz fırçasını tuttuğunu fark etti. Rottcodd'un, gitmesini kibarca beklediğini görebiliyordu. Bay Flay son derece tuhaf bir ruh halindeydi. Bay Rottcodd'un haberi böylesine sakin karşılamasına şaşırmıştı ve haberi getirdiği için kendine de şaşırmıştı. Cebinden büyük bir gümüş saat çıkardı ve avcuna yatırdı. "Gitmeliyim," dedi kabaca. "Beni duyuyor musun Rottcodd, gitmeliyim?"

"Uğramanız iyi oldu," dedi Rottcodd. "Çıkarken ziyaretçi defterine adınızı yazar mısınız?"

"Hayır! Ziyaretçi değilim." Flay omuzlarını kulak hizasına dek kaldırdı. "Otuz yedi senedir Lord'un hizmetindeyim. Deftere adımı yazacakmışım," diye horgörüyle ekledi ve odanın uzak bir köşesine tükürdü.

"Nasıl isterseniz," dedi Bay Rottcodd. "Ziyaretçi defterinin personele ayrılmış bölümünden bahsediyordum," diye ekledi.

"Hayır!" dedi Flay.

Kapıya yöneldi ve Galeri Müdürü'nün yanından geçerken, göğüs göğüse geldiklerinde ona dikkatle baktı ve o soru içini sızlattı. Neden? Şatoda doğumun heyecanı hâkimdi. Her yer yürütülen tahminlerle kıpır kıpırdı. Kontrol yoktu. Şato dedikodularla çalkalanıyordu. Koridorlarda, kemerli geçitlerde, dehlizlerde, yemekhanelerde, mutfaklarda, yatakhanelerde ve salonlarda, her yerde durum aynıydı. Neden bu içi geçmiş Rottcodd'u seçmişti? Sonra birden kavradı. Bilinçaltı bu haberin başka kimseye yeni gelmeyeceğini biliyordu herhalde; ona bunu somurtkan vakarını tehlikeye atmadan aktarabileceğini ve Rottcodd'un bu bilgiyi, pek heyecanlanmasa da en azından yeni bulacak yegâne kişi olduğunu biliyordu.

Bay Flay bu sorunu zihninde çözdükten ve vardığı sonucun son derece banal ve yavan olduğunu, ruhunun koridorlardan geçip

merdivenlerden çıkarak Rottcodd'un ruhuna seslenmesinin söz konusu olmadığını sıkıntıyla fark ettikten sonra Kuzey Kanadı'nın geçitlerinde hafif, uzun adımlarla ilerledi ve büyük taş avluya döne döne inen taş merdivenden indi; tuhaf bir hayal kırıklığı içinde, küçük düşmüşlük hissiyle ve Rottcodd'a yaptığı ziyareti kimsenin görmediğini, Rottcodd'un Parlak Oymalar Salonu'nda dünyadan gizlendiğini bilmenin verdiği minnet duygusuyla.

BÜYÜK MUTFAK

Flay hizmetçilerin kemerli geçidinden geçip, mutfak katının ana koridoruna götüren on iki basamaktan inerken yoğun bir ruh hali değişiminin farkına vardı. Bay Rottcodd'un inziva yerinin, zihninde hâlâ etkisini sürdüren tenhalığı ihlal edilmişti. Burada, taş koridorlarda bayağı bir heyecanın tüm belirtileri vardı. Bay Flay kemikli omuzlarını kaldırdı ve ceket ceplerindeki ellerini öne itti; şimdi sıkılmış yumruklarını yalnızca siyah kumaşlar birbirinden ayırıyordu. Ceketi belinden yırtılacakmış gibi gerilmişti. Flay sağına soluna keyifsizce bakındıktan sonra ilerlemeyi sürdürdü; yük taşıyan bir grup hizmetçinin arasından omuzlarını kullanarak geçerken uzun, örümceksi bacakları çıtırdadı. Hizmetçiler karşılıklı kaba kahkahalar atıp duruyorlardı ve bir tanesi, herhalde en şakacıları, cam macunu gibi yumuşak yüzünü görünüşe göre kafatasından tamamen bağımsız olarak türlü şekillere sokuyordu, o esnek etin altında bir kafatası vardıysa tabii. Bay Flay onları iterek yürümeye devam etti.

Koridor hayat doluydu. Önlüklü insanlar sürekli toplanıp dağılıyorlardı. Bazıları şarkı söylüyordu. Bazıları tartışıyor, bazılarıysa bıkkınlıktan suskunlaşmış halde duvara yaslanıyor, ellerini sarkıtıyor ya da akılda kalıcı bir mutfak şarkısının ritmine salakça tempo tutuyorlardı. Şamata amansızdı. Teknik olarak bu, Bay Flay'in görmek istediği ya da en azından duruma uygun olduğunu düşündüğü ruh haline daha yakındı. Rottcodd'un kayıtsızlığına afallamıştı ve

burada en azından, Gormenghast'a bir veliaht doğduğu haberi geleneksel bir taşkınlıkla karşılanıyordu. Ama çevresindeki diğerleri böylesine heyecanlıyken kendi heyecanını sergileyebilmesi olanaksızdı. Kalabalık koridorda ilerleyip taze kan kokulu mezbahaya, tatlı somunların bulunduğu fırınlara götüren karanlık geçitlerden geçerken ve şarap depolarıyla şato mahzenlerinin yeraltı ağına açılan merdivenlerden inerken pek çok şamatacının geçmesi için kendisine tökezleyerek yol verdiğini görmek tatmin duymasına yol açtı; ne de olsa Lord'un baş uşağı olması etkileyiciydi ve hırçın ağzı, çıkık alnında daimi bir yuva kurmuş olan kaş çatışı bir uyarıydı.

Flay'in başkalarının mutluluğunu onaylaması sık rastlanan bir şey değildi. Mutlulukta bağımsızlığın tohumlarını görürdü, bağımsızlıkta da başkaldırının tohumlarını. Ama böyle bir durumda işler değişirdi, çünkü geleneğin ruhuna tamamen uygun hareket ediliyordu ve Bay Flay kaburga kemiklerinin arasında ince haz sancıları hissediyordu. Şimdi solunda, hizmetçi koridorunun yarısında, Büyük Mutfak'ın ağır ahşap kapıları aralık duruyordu. Flay'in karşısında, koridorun geri kalanı giderek daralan bir karanlık (çünkü hiç pencere yoktu) perspektifle sessizce uzanmaktaydı. İki tarafında da kapı yoktu ve uzak ucu çakmaktaşından yapılma bir duvarla son bulmaktaydı. Bu işe yaramaz koridor tahmin edilebileceği gibi genellikle boş olurdu, ama Bay Flay gölgelerin arasında birçok kişinin yattığını fark etti. Aynı zamanda çok yüksek bağırtılar, takırtılar ve tepinme sesleri anlık bir sağırlık geçirmesine yol açtı.

Bay Flay, Büyük Mutfak'a girerken korkunç bir şekilde yoğun, buharlı, havasız bir sıcağın saldırısına uğradı. Bedenine bir darbe indiğini hissetti. Mutfağın normalde zaten mide bulandırıcı olan atmosferi, odaya çeşitli yerlerdeki yüksek pencerelerden giren güneş ışınlarıyla ısınmakla kalmamıştı; aynı zamanda ateşler, kutlamalar sebebiyle tehlikeli ölçüde beslenmişti. Ama Bay Flay bu mekânın böylesine katlanılmaz olmasını iyi bulduğunu fark etti. Hatta fırının metal kapaklarını çizmelerini araya beceriksizce sıkıştırarak açık tutan ve içeri peş peşe iri et parçaları atarak fırının kapasitesini zorla-

yan dört ızgaracının bile günün meşru önemine uygun davrandıklarını fark etti. Neyi niçin yaptıkları konusunda hiçbir fikre sahip olmamaları önemsizdi. Kontes doğum yapmıştı; şimdi aklı başında davranmanın sırası mıydı?

Geniş odanın sıcak buhar şeritleriyle kaplı duvarları gri taştan yapılmaydı ve bakımlarından "Gri Ovucular" adı verilen on sekiz kişilik bir ekip sorumluydu. Ergenliğe eriştiklerinde, babalarının oğulları olduklarından kariyerlerinin çoktan belirlendiğini ve önlerinde uzanan, babalarınınkinin benzeri yaşamlarının takdire şayan, ancak hayal gücü gerektirmeyen bir görevden ibaret olduğunu görmek onların ayrıcalığı olmuştu. Bu görev her sabah mutfağın geniş gri zeminini ve yüksek duvarlarını pırıl pırıl yapana dek temizlemekti. Gri Ovucular senenin her günü şafağa üç saat kaladan takriben saat on bire, iskeleleri ve merdivenleri aşçılara engel olmaya başlayana dek baba mesleklerini icra ederlerdi. İşlerinin niteliği kollarının olağanüstü bir şekilde güçlenmesine yol açmıştı ve iri ellerini iki yana sarkıttıklarında epey maymunsu görünüyorlardı. Kaba saba görünüşlerine karşın bu adamlar Büyük Mutfak'ın temel bir parçasıydılar. Gri Ovucular olmasalar, o buharlı odada bir mizaç çemberinin, bir düşük insani değerler dizisinin tamamlanmış halini arayan her sosyolog son derece dünyevi, son derece ağır, son derece gerçek bir şeyin eksikliğini hissederdi.

Gri Ovucular'ın yüzleri, her gün taşların yanında dura dura taşlara benzemişti. O on sekiz yüzün hiçbirinde herhangi bir ifadeye rastlanmıyordu, ifadesizlik başlı başına bir ifade sayılmazsa tabii. Yüzleri arada sırada konuşmalarını, durmadan bakmalarını, nadiren de olsa kendilerine kulak verilmesini sağlayan taşlardan ibaretti. Sağırlıkları geleneğe uygundu. Gözleri küçüktü, bozuk para gibi düzdü ve duvarların rengindeydi; sanki saatler boyu profesyonelce baktıkları gri taşlar en sonunda yansımalarını o gözlerde, silinmemek üzere bırakmışlardı. Evet, gözleri vardı, otuz altı göz ve on sekiz burun vardı ve duvarların taşlarını birbirinden ayıran derin yarıkları andıran ağızlar da yerli yerindeydi. Bu on sekiz yüzün hiçbirinde fi-

ziksel bir eksiklik yoktu, ama onlarda en ufak bir canlılık belirtisine rastlamak olanaksızdı ve hepsinin yüz hatları bir leğene konulup karıştırılsa, sonra da her hat rastgele alınıp balmumundan yapılma bir kafanın herhangi bir yerine herhangi bir açıyla yapıştırılsa bile değişen bir şey olmazdı; çünkü en fantastik, en dâhice düzenleme bile parçaları ölü olan bir tasarıma canlılık veremezdi. Sonuçta, bazen canavarca bir görünüş katabilen kulakları da sayarsak, bu yüz sekiz yüz hattı en iyi zamanlarda bile, teker teker ya da topluca ele alındıklarında, altlarında yatan şeyin işleyişine dair en ufak bir ipucu sunamıyorlardı.

Büyük Mutfak'ta, çevrelerindeki giderek artan heyecanı izlerken, sağırlıkları olup bitenleri anlamalarını engellemişti; dolayısıyla mutfak personelinin kalplerine ve bağırsaklarına saldıran şenlik havasına son bir iki saate kadar katılamamışlardı.

Ama şimdi ve burada, bu önemli günde, nihayet yeni Lord'un doğum haberini almış olan on sekiz Gri Ovucu büyük bir masanın altındaki yassı taşlarda sızmış halde yan yana yatmaktaydılar. Bu olayı kutlamış ve kendilerinden geçmişlerdi; masanın altına teker teker, bira fıçıları gibi (ki sahiden de öyleydiler) yuvarlanarak girmişlerdi.

Büyük Mutfak'taki yükselip alçalan, ritim değiştiren, tiz ya da hışırtılı bir ses yeni bir suskunluğa (ki iğrenç ve çatlak bir kahkahayla, heyecanlı bir fısıltıyla ya da kalın bir boğazın temizlenmesiyle bozulacaktı) yol açana dek uzayıp giden gürültülerin ortasında – bütün bu şamatanın kalın ve karmakarışık yumağının ortasında Gri Ovucuların ağır horultuları kederli bir sebatın tanıdık teması gibi sürmekteydi.

Gri Ovucuları şu konuda takdir etmek gerekir: fıçı deliklerine memeden kesilmemişçesine saldırmaları ancak kan ter içinde çalışıp da mutfağın duvarlarını ve zeminini pırıl pırıl yapmalarından sonra gerçekleşmişti. Ama içkiye boyun eğen yalnızca onlar değildi. Sadakatin bu su götürmez kanıtına mutfağın en az kırk çalışanında da rastlanmaktaydı ve tıpkı Gri Ovucular gibi içkiyi Groan Hanedanı'na olan sevgilerini dışsallaştırmanın gerçek aracı olarak gören on-

lar da hayallerde ve rüyalarda gezinmekteydiler.

Alnında şimdiden birikmiş olan teri pençeye benzeyen elinin tersiyle silen Bay Flay, gözlerinin sarhoş Gri Ovucuların hareketsiz ve küçük görünen bedenlerinde bir an oyalanmasına izin verdi. Başları ona dönüktü ve saçları top grisi rengine bürünecek kadar kısa kesilmişti. Masanın altına bir gölge tünemişti ve adamların paralel çizgiler halinde uzanan bedenlerinin alt kısmı karanlık tarafından yutulmuştu. Gördüğü şeyleri ilk bakışta yılankavi bir sıra halinde uzanan büzülmüş kirpilere benzeten Flay, aslında bir dizi kısa saçlı kafatasına bakmakta olduğunu ancak bir süre sonra fark etti. Bu hususta kendini tatmin ettikten sonra gözleri Büyük Mutfak'ta huysuzca gezindi. Her şey karmakarışıktı, ama Bay Flay sağa sola giden insanların ve devrilmiş karıştırma masalarının, zemine saçılmış kap kacağın, yağ tavalarının, kırık kâselerin, tabakların ve yemek artıklarının oluşturduğu geçici kaosun akışının ardındaki, odanın demirbaşlarını görebiliyordu ve onları nirengi noktası olarak aklında tutuyordu, çünkü gözlerinin önündeki mutfak yapış yapış bir sisin içinde dalgalanmaktaydı. Soğuk et yığınlarının ve asılı duran hayvan leşlerinin bulunduğu garde-mangerle[1] diğer taraftaki kebap ocağının arasında, sağlam keresteden yapılma bir servis penceresine sahip kalın bir taş duvar vardı. Duvar boyunca uzanan sabit bir masada ellişer porsiyonluk dev kâseler duruyordu. Kaynamış et suyuyla dolu tencereler kısık ateşte sürekli fokurduyordu ve çevrelerindeki zemin, sepya rengi bir sıvı ve çorbaları temizlemek için içlerinde gezdirilmiş yumurta kabukları yüzünden berbat bir hal almıştı.

Zemine her sabah düzenli olarak serpiştirilen talaşlar tekmelenip kümelendirilmiş ve dökülen şaraplarla ıslanmıştı. Talaşlar yerdeki yuvarlanmış ya da ezilmiş küçük yağ parçalarına yapışıp onları köfteye benzetmişti. Üzerlerinden su damlaları süzülen duvarlarda şişler ve çelik bıçaklar, kemik bıçakları, deri bıçakları ve iki elle kullanılan sa-

1 Soğuk mezelerin hazırlandığı ve başka yiyeceklerin tutulduğu serin, iyi havalandırılan alan. ç.n.

tırlar sıra sıra asılı durmaktaydı ve altlarında çiziklerle kaplı, onyılların uzun yaralarını taşıyan, yaklaşık dört metre boyunda ve üç metre eninde bir et tezgâhı vardı.

Bay Flay odanın diğer tarafındaki, solundaki devasa bir bakır kazanı, bir dizi fırını ve dar bir kapı aralığını nirengi noktası olarak kullanıyordu. Fırınların kapakları ardına kadar açıktı ve ateşlere atılmış yağlar pis bir koku yayarak fokurdarken, yakıcı alevler etrafa tehlikeli bir şekilde sıçrıyordu.

Bay Flay kararsız kalmıştı. Bir yandan gördüklerinden nefret ediyordu, çünkü şatodaki en tiksindiği oda mutfaktı ve bunun çok geçerli bir sebebi vardı; yine de korkuluğu andıran bedenindeki heyecan bütün bunların ne kadar yerinde olduğunu fark etmesine yol açıyordu. Duygularını analiz edemezdi elbette, bu fikir aklına bile gelmezdi; ama Gormenghast'la öylesine bütünleşmişken ve onun bir parçası halini almışken, geleneklerine ne zaman doğru ve güçlü bir şekilde, hiç sapmadan uyulduğunu içgüdüsel olarak anlayabiliyordu.

Ama Bay Flay'in Büyük Mutfak'taki bayağılığı sebeplerin en yücesinden kaynaklandığı için onaylaması, karşısında gördüğü bireylere karşı duyduğu horgörüyü kesinlikle azaltmıyordu. Birinden diğerine baktıkça, onları toplu halde görmenin başta verdiği tatmin hissi yerini giderek onları ayrı ayrı görmenin uyandırdığı tiksintiye bıraktı.

Bükülüp sarmal şekline getirilmiş olan ve Büyük Mutfak boyunca uzanan muazzam bir kiriş, havada ya da hafif sisin içinde salınıyormuş gibi görünüyordu. Altına, damarlarına yer yer demir kancalar saplanmıştı. Üzerinde yarıya kadar talaşla dolu torbalar gibi cansız görünen iki hamurişi aşçısı, yaşlı bir *poissonier*[1], yamuk bir çember oluşturacak kadar çarpık bacaklara sahip bir *rôtier*[2], kızıl saçlı bir *légumier*[3] ve boyunlarına yeşil kaşkollar dolanmış beş *saucier*[4] yatmaktaydı. Flay'in durduğu yere göre uzak olan ucun yakınında-

1 Balık hazırlayan aşçı. ç.n.
2 Et pişiren aşçı. ç.n.
3 Sebze hazırlayan aşçı. ç.n.
4 Sos hazırlayan aşçı. ç.n.

ki biri biraz kıpırdandı, ama bunun dışında hareketsizdiler. Çok mutluydular.

Bay Flay birkaç adım atınca mutfağın atmosferi üstüne çöktü. Kapının yanında fark edilmeden durmuştu, ama şimdi ilerlerken ansızın ayağa fırlayan bir şamatacı, tepelerinde uzanan siyah kirişteki kancalardan birini kavradı. Bir eliyle kancaya tutunarak havada asılı duran bu adam, yüzünde yoğun bir arsızlık ifadesi taşıyan alık görünüşlü, ufak tefek biriydi. Gücü cüssesine göre çok fazla olmalıydı, çünkü tek koluyla kendini yukarı çekip yüzünü demir kancanın hizasına getirdi. Bay Flay aşağıdan geçerken cüce inanılmaz bir hızla havada ters dönüp bacaklarını eğri kirişe doladı ve bedeninin geri kalanını dikey bir şekilde sarkıtarak yüzünü Bay Flay'inkinin birkaç santim ötesine indirip, baş aşağı durarak ona tuhaf tuhaf sırıtınca Flay kalakalmaktan başka bir şey yapmaya fırsat bulamadı. Cüce daha sonra tekrar doğrulup kirişe çıktı ve üstünde kollarını ve bacaklarını kullanarak, mutfaklardan çok balta girmemiş ormanlara yakışan bir çeviklikle koşmaya başladı.

Tüm kakofoniyi bastıran çok yüksek bir böğürtü, Flay'in gözlerini cüceden ayırmasına yol açtı. Solunda, bir destek sütununun gölgesinde, Büyük Mutfak'a adımını attığı andan beri zihninin gerisinde bir tümör gibi yanmakta olan kişinin belli belirsiz ama şüpheye yer bırakmayacak kadar tanıdık görüntüsünü seçebildi.

SWELTER

Gormenghast'ın aşçıbaşısı gövdesini bir şarap fıçısının üstünde güçlükle dengeleyerek ıslak, çubuklu ceketli ve küçük beyaz külahlı bir grup yamağa hitap ediyordu. Yamaklar birbirlerinin omuzlarına tutunmuşlardı. Epey sersemlemiş oldukları yanlarındaki fırınların sıcaklığı yüzünden ter içinde kalmış olan ergen yüzlerinden anlaşılıyordu ve tepelerinde duran devasa adama güldüklerinde ya da onu alkışladıklarında bunu çılgınca ve dalkavukça bir coşkuyla ya-

pıyorlardı. Bay Flay grubun birkaç metre yakınına geldiğinde, şarap fıçısının üstündeki hararetli adamdan az öncekine benzer bir başka kükreme yayıldı.

Genç bulaşıkçılar bu kükremeyi daha önce defalarca duymuş, ama onu kızgınlıktan başka bir şeyle ilişkilendirmemişlerdi. Bu yüzden ilk başta korkmalarına yol açmıştı, ama sonra bugün bir sinirlilik tonu taşımadığını fark ettiler.

Tepelerinde duran sarhoş, küstah ve ukala aşçıbaşının keyfi yerindeydi.

Çakırkeyif bir halde şarap fıçısının etrafında yalpalayan ve yüksek bir pencereden giren ışığın vurduğu yüzleri bir aydınlanıp bir kararan yamaklar da çılgınca bir şekilde – eğleniyorlardı. Aşçıbaşının görünüşte sebepsiz kükremesinin yankıları dinince, fıçının etrafında iki büklüm toplanmış yamaklar ayaklarını coşkuyla yere vurup neşeyle tiz çığlıklar attılar, çünkü tepelerindeki dev kafanın bulanıklığında ahmakça bir gülümsemenin şekillendiğini görmüşlerdi. Aşçıbaşının önünde ilk kez böylesine serbest davranabiliyorlardı. Eşi benzeri görülmemiş özgürce hareketler yapmakta birbirleriyle yarış halindeydiler. Aşçıbaşının ismini avaz avaz haykırırken onun lütufları için birbirleriyle rekabet ediyorlardı. Onunla göz göze gelmeye çalışıyorlardı. İçki ve sıcak epey yorulmalarına, epey mahmurlaşmalarına ve midelerinin bulanmasına yol açmıştı, ama sinirsel enerji kaynaklarıyla çakırkeyif bir halde ve vahşice idare etmekteydiler. Yalnızca yüksek omuzlu bir çocuk onların tersine bütün bu olanlar sırasında kasvetli sessizliğini korumuştu. Tepesinde duran kişiden nefret ediyordu ve diğer yamaklardan tiksiniyordu. Aşçıbaşının görüş alanının dışındaydı, sütunun gölgeli tarafına yaslanmıştı.

Bu sahne Bay Flay'i böyle bir günde bile rahatsız etti. Her ne kadar teoride onaylasa da, pratikte bu görüntü ona sevimsiz geliyordu. Swelter'la ilk karşılaştığında aşçıbaşıyla anında birbirlerinden hazzetmeyişlerini ve sonradan bu antipatinin hastalıklı bir hal alışını anımsadı. Swelter için mutfağında Lord Sepulchrave'in kemikli, avare baş uşağını görmek can sıkıcıydı ve bu rahatsızlığı hafifleten

tek şey Bay Flay'le dalga geçip nüktedanlık konusundaki üstünlüğünü sergileme fırsatını elde edebilmesiydi.

Bay Flay, Swelter'ın buharlı mekânına tek bir sebeple gelmişti. Başkalarına olduğu kadar kendisine de, Lord Groan'ın özel uşağı olarak kesinlikle hiçbir şato çalışanından çekinmediğini göstermek için.

Bu gerçeği sürekli aklında tutmak için arada sırada hizmetçilerin katını gezerdi; ancak mutfağa her girişinde midesi bulanır, her çıktığındaysa kini tazelenmiş olurdu.

Hafif sisin içinde nemli duvarlardan titreşerek yansıyan uzun güneş ışınları aşçıbaşının gövdesini tayfi ışık noktalarıyla bezemişti. Aşağıdan bakılınca ılık, hayal meyal bir beyazlıktan ve çözülüp gece yarısı bataklıklarına dönüşen bir grilikten oluşma benekli bir cüsse – kule gibi yükselip tavan kirişlerinin arasında silikleşen bir cüsse görülmekteydi. Swelter gerektikçe yanındaki taş sütuna yaslanıyordu ve bunu yaparken ışık benekleri üstündeki esnemiş üniformanın saflığını yitirmiş beyazlığında yer değiştiriyordu. Bay Flay onu ilk gördüğünde aşçının kafası tamamen gölgedeydi. Bu kafanın tepesindeki aşçı külahı, değişken bir gökyüzünde hayal meyal seçilen, yarısı gözden kaybolmuş bir gabya yelkeni gibi resmiyetle yükselmekteydi. Swelter'ın genel görüntüsü gerçekten de bir kalyonu çağrıştırmaktaydı.

Tekrar başlayan anlamsız tepinmeler ve haykırışlar büyüyü bozunca Bay Flay gözlerini kaldırıp çatık kaşlarla etrafına bakınmaya başladı. Ansızın, bir an için bilincine Bay Rottcodd'un tozlu, terk edilmiş odasındaki halinin anısı sızınca, Galeri Müdürü'nün rehavetli ve görünüşte vefasızca olan özyeterliliğini aslında bu kadim kutlama cümbüşüne ne kadar yeğlediğini fark edip afalladı. Görünmeden bakabileceği daha uygun bir noktaya geçti ve oradan bakınca Swelter'ın bacaklarının üstünde doğrulmakta ve aşağısındaki gençlere susmalarını devasa, yumuşak bir eliyle işaret etmekte olduğunu fark etti. Flay bugün Swelter'ın ses tonunun ve tavırlarının alışıldık haşinliğini yitirip daha hazmedilir bir şeye, kurşunla ve şeker-

le ağırlaştırılmış bir neşeye, adamın en korkunç öfke nöbetlerinden bile daha dehşet verici, tüyler ürpertici bir samimiyete büründüğünü fark etmişti. Swelter'ın sesi yukarıdaki gölgelerden dev dalgalar halinde ya da keçeyle kaplı çok büyük, paslı bir çanın şen, hastalıklı çınlamaları gibi geliyordu.

Swelter heyecanlı yamakları yumuşak eliyle susturdu ve kalın sesinin yüzünden çıkıp aşağı düşmesine izin verdi.

"Safra taşları!" dedi ve loşlukta kollarını öyle geniş açtı ki tuniğinin düğmeleri koptu ve bir tanesi vınlayarak odayı katedip karşı duvardaki bir hamamböceğini sersemletti. "Yaklaşın, yaklaşın ve çoook dikkatli dinleyin. Hadi yaklaşın, benim küçük surat denizim, yaklaşın miniklerim."

Yamaklar birbirlerinin ayaklarına basarak ve tökezleyerek yavaş yavaş ilerlediler; en öndeki yamak şarap fıçısına yaslandı.

"İşşte böyle. İşşte tam böyle" dedi Swelter, aşağı bakıp onlara sırıtarak. "Şimdi biz çoook mutlu bi aileyiz. En seçkinleriz ve en ustalarız."

Sonra tombul elini beyaz iş giysisindeki bir yarığa sokup derin bir cepten bir şişe çıkardı. Tekinsiz bir kas gücü sergileyen dudaklarıyla tıpayı çekip çıkardıktan sonra, onu hâlâ dudaklarıyla tutarken, şişenin içindekinin çeyrek litresini içti; bir parmağını şişenin ağzına dayayarak, akan şarabı ikiye bölüp yanaklarının iç duvarlarına beceriyle fışkırtmış ve böylece tek bir boğuk gurultuyla genzinden ve boğazından aşağıya, içerideki iğrenç kanyonlara göndermişti.

Yamaklar abartılı bir hazla ve hayranlıkla çığlık attılar, tepindiler ve birbirlerini çekiştirdiler.

Aşçıbaşı tıpayı ağzından alıp başparmağıyla işaret parmağının arasında tutarak evirip çevirdi ve operasyon sırasında tamamen kuru kalmış olduğuna kanaat getirdikten sonra şişenin ağzına tıkadı ve ardından şişeyi cebine geri koydu.

Yine elini kaldırınca sessizlik geri geldi, ağır ve heyecanlı soluk sesleri sayılmazsa.

"Peki, bana şunu söyleyin öyleyse, benim pis kokulu meleklerim. Bana şunu söyleyin ve çoook çabuk söyleyin bakim, ben ki-

mim? Şimdi bana çoook çabuk söyleyin."

"Swelter," diye haykırdılar. "Swelter'sınız efendim! Swelter!"

"Tüm bildiğiniz bu mu?" dedi ses. "Tüm bildiğiniz bu mu, benim küçük surat denizim? Susun şimdi! Beni iyi dinleyin, Gormenghast'ta kırk yıldır baş şeflik yapan beni dinleyin; ben ki kırk yıldır adamları ve oğlanları, iyileri ve kötüleri, yağmuru ve güneşi, kumu ve talaşı, cadalozları ve damsızları ve geri kalan her şeyi, hepsini tam kıvamında pişirip sarısabır sosuyla ve bir tutam biberle çeşnilendiriyorum."

"Bir tutam biberle," diye haykırdı yamaklar, kendilerine ve sırayla birbirlerine sarılarak. "Pişirelim mi efendim? Şimdi yaparız efendim, bakır kazana atıp karıştırırız efendim. Ah, ne leziz bir yemek olur efendim. Ah! Ne leziz bir yemek!"

"Susun," diye gürledi aşçıbaşı. "Susun oğlan perilerim. Susun geğiren meleklerim. Yaklaşın buraya, minicik kaymak gibi suratlarınızla yaklaşın da size kim olduğumu söyliyim."

Bu heyecan dalgasına kendini hiç kaptırmamış olan yüksek omuzlu çocuk pelinotundan yapılma küçük, boğumlu bir pipo çıkardı ve kararlı hareketlerle doldurdu. Ağzı tamamen ifadesizdi, kenarları ne aşağıya ne de yukarıya kıvrıktı, ama gözleri olgun bir nefretle kararmış ve ısınmıştı. Fıçının üstündeki adamın tehlikeli bir şekilde öne eğilişini izlerken kısıktılar, ama için için yanan zarafetleri kirpiklerin arasından seçilebiliyordu.

"Şimdi iyi dinleyin," diye devam etti ses, "size tam olarak kim olduğumu anlatıcam ve sonra da size bi şarkı söyliycem ve size kimin şarkı söylediğini biliceksiniz, benim korkunç minik aciz filetolarını."

"Bir şarkı! Bir şarkı!" dedi yamaklar tiz bir koro halinde.

"Birincisi," dedi aşçıbaşı öne eğilip, sır verircesine söylediği her sözcüğü şuruba batırılmış birer gülle gibi ağzından düşürerek. "Birincisi. Ben Abiatha Swelter'dan başkası diilim ve bu, siz bilmezsiniz ama, benim hem kusursuzluk hem de bereket sembolü olduğum anlamına gelir. Ben kusursuzluğun ve bereketin babasıyım. Kimim demiştim?"

"Abafer Swelter," diye haykırdı yamaklar.

Aşçıbaşı şişmiş bacaklarının üstünde geriye eğildi ve ağız kenarlarını, sıcak ve sarkık gerdanının gölgelerinin arasında kaybolana dek aşağı indirdi.

"Abiatha," diye yavaşça tekrarladı, ortadaki "A"yı vurgulayarak. "Abiatha. İsmim neymiş?"

"Abiatha," diye tekrar haykırdı yamaklar.

"Doooğru, doooğru. Abiatha. Dinliyonuz mu, benim güzel kemirgenlerim, dinliyonuz mu?"

Yamaklar pür dikkat dinlediklerini belli ettiler.

Aşçıbaşı devam etmeden önce şişeden bir kez daha içti. Bu kez cam şişenin boynunu dişleriyle kavradı ve başını geriye atıp şişeyi dikey konuma getirdi, şarabın hepsini içti ve şişeyi hayran kalabalıktaki kafaların üstünden tükürdü. Yassı taşlara düşüp parçalanan siyah camın sesi tezahüratlarda boğuldu.

"Yemek," dedi Swelter, "elzemdir, içkiyse son derece mest edicidir... yelli çiçekler sizi. Gazlı tomurcuklar. Yaklaşın, usulca yaklaşın, size şarkı söyliycem, yüreğimin en tatlı nağmelerini tavan kirişlerine kadar yükseltip size bi şarkı söyliycem. Çok kederli, çok acıklı, eski bi şarkı. Yaklaşın."

Yamakların aşçıbaşına daha fazla yaklaşmaları olanaksızdı, ama şarkı söylemesi için debelenip bağrıştılar ve parlak yüzlerini yukarı çevirdiler.

"Ah, ne hoş ve minik et parçalarısınız," dedi Swelter, onlara bakıp ellerini şişman kalçalarına yukarı aşağı silerek. "Ne yağlı ve minik et parçalarısınız. Ah evet öylesiniz, ama çok az pişmişsiniz. Dinleyin horozlar. Ninelerinizi mezarlarında öyle tatlı tatlı döndüreceğim ki. Onları döndüreceğiz canımın içleri, onları döndüreceğiz... nasıl da dönecekler, yavrucuklarım, kemirgen kurtlar için. Steerpike nerde?"

"Steerpike! Steerpike!" diye seslendi gençler, öndekiler başlarını çevirip parmakuçlarmda yükselerek, arkadakilerse öne eğilip sağa sola bakınarak. "Steerpike! Steerpike! Buralarda bir yerdedir efen-

dim! Ah, işte orada efendim! İşte orada efendim! Sütunun arkasında efendim!"

"Susun!" diye kükredi aşçıbaşı, yüksek omuzlu çocuk öne itilirken sukabağına benzeyen başını ellerin işaret ettiği tarafa çevirerek.

"Burada efendim! Burada efendim!"

Steerpike o canavarca anıtın önünde dururken inanılmayacak kadar küçük görünüyordu.

"Sana şarkı söyliycem Steerpike, sana," diye fısıldadı aşçı, dönüp yoğunlaşmış ısıyla parıldayan ve yivli iki tarafından su damlacıkları süzülen taş sütuna tek eliyle yaslanarak. "Sana, yeni gelene, mavi soytarıya ve yaz sümüklüböceğine – iğrenç ve sinsi olan sana, pis kokulu bir evdeki şaşılacak kadar alık keçiye."

Yamaklar neşeyle sallandılar.

"Sana, sadece sana, pıhtılaşmış kedi safrası özüme. Sadece sana, o yüzden dinleyin benim çalışkan öğrencilerim. Dinliyonuz mu? Hepiniz kulak kabarttınız mı, çünkü şarkı bu. Yüz yıl önceki şarkım; en hüzünlü, en melankolik şarkım."

Swelter şarkı söylemek üzere olduğunu unutmuş gibiydi ve telli ellerini altındaki bir gencin kafasına sildikten sonra tekrar Steerpike'a döndü.

"Peki niye sana söylüyom, benim cılkı çıkmış gün ışığım? Niye yalnızca sana söylüyom? Bu sana çok doğal geliyo Steerpike'cığım, miniğim – herkesten çok sana doğal geliyo, kakım kanından daha değersiz bi yaratık olan sana böyle bi ayrıcalığın tanınması – ama söylesene, gerçi hayır, aslında herhalde sinek kâğıtları niyetine tavanlanmış olan kulaklarının yalnızca senin bilmen gereken sebepler yüzünden niye arsızca açıldığını söyleme. Bu pasta hamurunu şimdi n'apalım? Minik sefil bacaklarınla sağda solda dolanıp duruyosun, bunu yaptığını gördüm. Mutfağımın her yerine nefesini veriyosun. Küstah hayvan gözlerinle her şeye bakıyosun. Bunu yaptığını gördüm. Bana baktığını gördüm. Şimdi bana bakıyosun. Shteerpike, sabırsız muhabbet kuşum, bütün bunların anlamı nedir ve niye sana şarkı söyliycek mişim?"

Swelter geriye eğildi ve giysisinin koluyla alnını silerken bir an

kendi sorusunu düşünür gibi göründü. Ama yanıt beklemedi ve kollarını hızla iki yana makas gibi açınca, çizdiği dev kavisin yörüngesinde bir yerde bir şey kırıldı.

Steerpike sarhoş değildi. Bay Swelter'ın altında dururken, daha dün kafasına vurmuş olan adama karşı horgörüden başka bir şey hissetmiyordu. Ancak olduğu yerde kalmaktan ve heyecan içindeki kölelerin kendisini arkadan dürtüklemelerine katlanarak beklemekten başka bir şey yapamazdı.

Tepeden gelen ses tekrar söze başladı. "Steerpike'ım, bu şarkıyı hayali bi canavara armağan ediyorum, biraz daha iri ve daha da canavarsı olabilsen çok benzeyeceğin bi canavara. Bu taş yürekli bi canavarın çok dikkatli dinlemesi gereken bi şarkı, benim sevimli siğilim. Yaklaş, yaklaş! Ağıtsı bi başyapıt için biraz daha yaklaşamaz mısın?"

Şarap aşçıbaşının beynindeki yıkıcı faaliyetini iki misline çıkarmaya başlamıştı. Adam terleyen sütuna artık neredeyse sürekli yaslanıyordu ve iğrenç bir şekilde eğiliyordu.

Steerpike ona aşağıdan, uzun ve kemikli alnının altından bakıyordu. Aşçının gözleri kanlı kabarcıklar gibi pörtlemişti. Bir kolu yivli desteğin yanından cansızca sarkıyordu. Geniş yüzü gevşemişti. Pelte gibi parıldıyordu.

Yüzde bir delik açıldı. Delikten hafiflemiş bir ses çıkıverdi.

"Ben Shwelter'ım," diye yineledi ses, "büyük aşçıbaşı Abiatha Shwelter'ım, Lord Hazretleri'nin, sofraların ve kaygan denizlerde gezinen her türlü geminin aşçısıyım. Ben Abiafa Shwelter'ım, adamlar ve oğlanlar ve kızlar ve kurdeleliler, kedi yavrusu sürüsü sizi, kırk yıl geçti soğuk ve güneşli havalarda, hani nerde para, kalın ve kıllıyım, ben bi periyim! Ben bi şarkıcıyım! İyi dinleyin, iyi dinleyin!"

Bay Swelter başını şarap lekeli göğsüne, omuzlarını oynatmadan eğdi ve izleyicilerinin açılışnağmeleriyle yeterince havaya girip girmediklerini anlamaya çalıştı. Altında az önce bahsettiği "küçük surat denizi"nden başka bir şey göremiyordu, ama o küçük deniz de şimdi yüzen bir sis tarafından perdelenmekteydi.

"Dinliyonuz mu?"

"Evet, evet! Şarkı, şarkı!"

Swelter yine başını o sıcak dalga serpintisine indirdi ve sonra sağ elini halsizce kaldırdı. Doğrulup sütundan uzaklaşmak ve dizelerini daha etkileyici bir açıdan okumak için zayıf bir girişimde bulundu, ama gücünü toplayamadığından tekrar eğildi ve sonra yüzünün alt yarısında geniş, bön bir gülümseme belirdi ve onu seyreden Bay Flay'in haşin, küçük ağzının kenarları aşağı doğru kıvrılırken aşçıbaşı ölmeye hazırlanıyormuşçasına yavaş yavaş iki büklüm olmaya başladı. Mutfak sıcak bir kabir kadar sessizleşmişti. En sonunda sessizliğin içinden hafif bir gurultu gelmeye başladı, ama bunun epeydir beklenen şiirin ilk mısrası olup olmadığını kimse anlayamadı, çünkü aşçıbaşı demir atmış bir kalyon gibi yalpalıyordu. O büyük geminin yelkeni sarkıp buruştu ve sonra o muazzamlık birden yan yatıp batıverdi. Yedi yassı zemin taşı, kataleptik bir şaraplı balina yağı kütlesinin altında gözden kaybolurken bir yayılma sesi duyuldu.

DAR TAŞ YOLLAR

Bay Flay'in midesi giderek ağzına gelmeye başlamıştı ve o korkunç dakikalar ilerledikçe içinde öyle büyük bir tiksinti kabarmıştı ki, aşçıbaşı gençlerle çevrili olmasa Flay o ayyaşa saldıracaktı. Ancak durum gereği, kum rengi dişlerini sergileyip gözlerini inanılmaz bir tehditkârlıkla son bir kez aşçıya dikmekle yetinmişti. Sonunda başını çevirip tükürmüş ve yoluna çıkan herkesi kenara iterek, uzun iskelet adımları atarak, mutfağa girdiği kapının karşısındaki duvarda bulunan dar bir kapıdan çıkmıştı. Swelter'ın sarhoş monoloğu sona ererken Bay Flay hızlı adımlarla ilerliyordu; attığı her adım onu Büyük Mutfak'ın pis kokusundan ve dehşetinden bir buçuk metre daha uzaklaştırıyordu.

Dirsekleri ve yakasına yakın bir kısmı yağlı, sepya rengi bir kumaşla yamanmış olan siyah takım elbisesi üstüne pek oturmuyordu; ama kabuğundan çıkan bir kaplumbağa kafası ya da tüylerin arasından çıkan bir akbaba kafası o sürüngene ya da kuşa ne kadar aitse,

bu takım elbise de o kadar kaçınılmaz bir şekilde Flay'e aitti. Parşömen rengindeki kemikli kafası o yağlı kumaşla hemşehri olmuştu. Yüksek, siyah binasının en üst penceresinden sanki başka hiçbir yerde oturmamışçasına çıkıyordu.

Bay Flay, şatonun Lord Sepulchrave'in haftalardır ilk kez tek başına bırakıldığı bölümündeki koridorlarda hızlı adımlarla ilerlerken Parlak Oymalar Salonu'nda huzur içinde uyumakta olan Galeri Müdürü panjurun altında horlamaktaydı. Hamak hâlâ biraz, çok az sallanmaktaydı ve bunun sebebi Bay Rottcodd'un Bay Flay çıkar çıkmaz anahtarı çevirdikten sonra kendini hemen oraya atmış olmasıydı. Yakıcı güneş ışığı panjurun aralıklarından giriyor, kaidelerin çevresinde altın rengi şeritler oluşturuyor ve bir kaplan postundakileri andıran çizgilerini tozlu ahşap döşemeye seriyordu.

Bay Flay ilerlemeyi sürdürürken gün ışığının bir parmağı hâlâ mutfak penceresinden geçiyor, terleyen taş sütunu aydınlatıyordu; bu sütun aşçıbaşına destek olma işinden kurtulmuştu, çünkü adamakıllı sarhoş olan adam, Bay Flay'in gözden kaybolmasından bir saniye sonra şarap fıçısından düşmüştü ve hitabet kürsüsünün dibine serilmiş yatmaktaydı.

Çevresine talaşla kaplı birkaç küçük et parçası saçılmıştı. Havada kesif bir yanık yağ kokusu vardı, ama aşçıbaşının yüzükoyun uzanmış dev vücudunun, masanın altındaki Gri Ovucuların ve tavan kirişinden sarkan adamların dışında o koca, sıcak, boş salonda kimse kalmamıştı. Ayaklarını kımıldatabilen bütün adamlar ve oğlanlar daha serin odalara geçmişlerdi.

Steerpike, Bay Swelter'ın nutkunun dramatik bir şekilde yarıda kesilmesini şaşkınlığın, rahatlamanın ve fesatça bir eğlenme hissinin bir karışımıyla izlemişti. Amirinin şaraba bulanmış, karşısında sere serpe yatan bedenine birkaç saniye baktıktan sonra sağa sola bakınarak yalnız olduğunu fark etmiş ve Bay Flay'in çıktığı kapıdan geçerek, temiz havaya ulaşmak için koridorlarda deli gibi koşmaya, sağa sola sapmaya başlamıştı.

Daha önce o kapıdan hiç geçmemişti, ama kısa sürede açık hava-

ya çıkacağını ve tek başına olacağı bir yere ulaşabileceğini hayal ediyordu. Sağa sola sapıp durduktan sonra, duvarlardaki nişlere yerleştirilmiş ve kendi balmumlarına gömülmüş mumlar tarafından aydınlatılan bir taş koridorlar labirentinde kaybolmuş olduğunu fark etti. Koşarken başını umutsuzluk içinde ellerinin arasına almıştı ki, tam bir duvarın kıvrımından dolanırken, önündeki koridordan bir insanın enlemesine, sağına soluna bakmadan hızla geçtiğini fark etti.

Bay Flay –çünkü bu kişi Lord Hazretleri'nin, evine gitmekte olan uşağıydı– gözden kaybolur kaybolmaz Steerpike başını uzatıp köşeden baktı ve olabildiğince az ses çıkarmak için adımlarını adamınkilere uydurarak onu takip etti. Bu neredeyse olanaksızdı, çünkü Bay Flay hem örümcek gibi yürüyordu, hem de yere basmadan önce bir askeri cenaze merasimindeymişçesine bir an duraksıyordu. Ancak her halükârda bu sonu gelmez koridorlardan kurtulmak için tek şansının o adamın peşinden gitmek olduğunu hisseden genç Steerpike,

Bay Flay'in kaçmayı mümkün kılacak serin bir avluya ya da açıklığa eninde sonunda sapacağını umarak onu elinden geldiğince takip etmeyi sürdürdü. Bazen, mumların arasındaki uzaklık dokuz ya da on iki metreye kadar çıktığında, Bay Flay gözden kayboluyordu ve takipçisine yalnızca onun yassı taşlara basarken çıkardığı sesler yol gösteriyordu. Sonra adam, tuhaf bedeni bir sonraki ışık havuzuna yaklaşırken yavaşça, azar azar bir siluete dönüşüyor, mumun tam önüne geldiğindeyse bir an için kapkara bir korkuluğa, iplerle oynatılan simsiyah ve kartondan yapılma bir peygamber devesine benziyordu. Sonra ışığın yol açtığı etki tersine dönüyordu ve adamın alevi geçmesinden hemen sonra Steerpike bir an için onu epey net bir şekilde, henüz yürünmemiş taş sokakların derinliklerinin önündeki bir nesne olarak görüyordu. Böyle anlarda adamın omuzlarındaki yıpranmış kumaşın yağı parıldıyor, boynundaki ikiz dikey kaslar lime lime olmuş yakadan çıplak ve belirgin bir şekilde yükseliyordu. Bay Flay ilerlerken sırtındaki ışık soluyordu ve Steerpike onu gözden kaybediyor, yalnızca diz eklemlerinin çıtırtılarını ve taşları döven ayaklarının sesini işitiyordu, ta ki bir sonraki mum o adama yeniden biçim verene dek. Önce mutfağın dayanılmaz atmosferinden, şimdi de bu bitmek bilmez yolculuktan yorgun düşmüş olan delikanlı (ne de olsa on yedisine yeni basmıştı), birden bitkinlikten yere yığılıp yassı taşlara boğuk bir gürültüyle düştü ve çizmeleri taşlara sert bir sesle sürtündü. Flay bu gürültüyü duyunca hemen durdu ve omuzlarını kulaklarına dek kaldırarak yavaşça döndü. "Bu da nesi?" dedi çatlak bir sesle, arkasındaki karanlığa bakarken.

Yanıt gelmedi. Bay Flay başını öne uzatıp dikkatle bakarak, geldiği yönde yürümeye başladı. İlerlerken duvardaki mumlardan birinin ışığına vardı. Küçük gözlerini önündeki karanlıktan ayırmadan muma yaklaşıp onu kavradı ve duvardan bir çekişte, altındaki epey büyük bir antik donyağı tabakasıyla birlikte koparıp aldıktan sonra bunun yardımıyla kısa sürede birkaç metre ötede, koridorun ortasında yatmakta olan oğlanın yanına ulaştı.

Eğilip, yanan büyük mum topağını yüzüstü düşmüş olan Steer-

pike'ın on santim kadar yakınına getirdi ve o hareketsiz uzuv karmaşasına baktı. Ayak sesleri ve diz eklemlerinin çıtırtısı yerini mutlak bir sessizliğe bırakmıştı. Dişlerini sergileyip biraz doğruldu. Sonra oğlanı ayağıyla döndürdü. Bunun üzerine kendine gelen Steerpike bir dirseğinin üstünde halsizce doğruldu.

"Neredeyim?" diye fısıldadı. "Neredeyim?"

"Swelter'ın küçük sıçanlarından biri," diye düşündü, soruya aldırmayan Flay. "Swelter'ın çocuklarından biri ha? O çizgili sıçanlarından biri." "Ayağa kalk," dedi Bay Flay yüksek sesle. "Burada ne arıyorsun?" diyerek mumu oğlanın yüzüne yaklaştırdı.

"Nerede olduğumu bilmiyorum," dedi genç Steerpike. "Burada kayboldum. Kayboldum. Bana gün ışığını verin."

"Sana burada ne arıyorsun dedim..... burada ne arıyorsun?" dedi Bay Flay. "Swelter'ın çocuklarını burada istemiyorum. Topunuzun canı cehenneme!"

"Ben de burada olmak istemiyorum. Bana gün ışığını verirseniz giderim. Çok uzaklara."

"Uzaklara mı? Nereye?"

Steerpike kendini hâlâ yüksek ateşli ve çok yorgun hissetse de zihninin kontrolünü geri kazanmıştı. Bay Flay'in "Swelter'm çocuklarını burada istemiyorum," derken horgörüyle konuştuğunu fark etmişti, bu yüzden "Nereye?" sorusunu hemen yanıtladı: "Ah, nereye olursa olsun, o korkunç Bay Swelter'dan uzakta olayım yeter."

Flay ona bir iki dakika boyunca, ağzını konuşmak için defalarca açıp kapatarak baktı.

"Yeni misin?" dedi Flay, oğlana görmüyormuş gibi, ifadesizce bakarak.

"Ben mi?" dedi genç Steerpike.

"Sen," dedi, hâlâ çocuğun başının tepesine bakmakta olan Flay. "Yeni misin?"

"On yedi yaşındayım efendim," dedi genç Steerpike, "ama o mutfakta yeniyim."

"Ne zaman?" dedi, pek çok cümlesini eksik bırakan Flay.

Bu kısa konuşma tarzını anlıyor gibi görünen Steerpike yanıtladı.

"Geçen ay. O korkunç Swelter'ın yanından ayrılmak istiyorum," diye ekledi, işe yaraması muhtemel tek kozunu oynayarak ve yukarıya, mum ışığının aydınlattığı kafaya bakarak.

"Demek kayboldun?" dedi Flay bir duraksamadan sonra, ama belki daha az karanlık bir sesle. "Dar Taş Yollarda kayboldun demek? Swelter'ın küçük sıçanlarından biri Dar Taş Yollarda kayboldu ha?" diyen Bay Flay zayıf omuzlarını tekrar kaldırdı.

"Swelter kütük gibi yere yığıldı," dedi Steerpike.

"Çok doğru," dedi Flay, "kutlama yaparken. Sen ne yaptın?"

"Yapmak mı efendim?" dedi Steerpike. "Ne zaman?"

"Mutlu değil misin?" dedi Flay, bir kurukafa gibi görünerek. Mum sönmeye başlıyordu. "Ne kadar mutlu?"

"Ben mutlu değilim efendim," dedi Steerpike.

"Ne! Büyük Mutluluk yok mu? İsyan. İsyan mı?"

"Hayır, sadece Bay Swelter'a karşıyım."

"Swelter! Swelter! Bırak ismi yağlarının arasında kalsın. Dar Taş Yollarda onun ismini ağzına alma. Swelter, hep Swelter! Dilini tut. Şu mumu al. Önden git, onu duvardaki nişe koy. İsyan ha? Önden git, sola, sola, sağa, soldan git, şimdi sağa dön... Sana bir Groan doğduğunda mutsuz olmak neymiş göstereceğim... yürü... dümdüz git..."

Genç Steerpike arkasındaki gölgelerden gelen bu talimatlara uydu.

"Bir Groan doğdu," dedi Steerpike, bir soru ya da bir açıklama olarak algılanabilecek bir ses tonuyla.

"Doğdu," dedi Flay. "Ve sen Dar Yollarda somurtuyorsun. Benimle, Swelter'ın çocuğu. Sana ne demekmiş göstereceğim. Erkek bir Groan. Yeni, ha? On yedi? Pöh! Asla anlayamadım. Asla. Sağa dön, sonra tekrar sola... tekrar..... kemerin altından geç. Pöh! Eski taşların altında yeni biri... hem de Swelter'ınkilerden.... ondan hazzetmiyorsun ha?"

"Hayır efendim."

"Hımm," dedi Flay. "Burada bekle."

Steerpike emredildiği üzere bekledi ve Bay Flay cebinden bir

deste anahtar çıkarıp sanki elindekiler nadide nesnelermişçesine birini büyük bir özenle seçtikten sonra onu görünmez bir kapının (çünkü karanlık çok yoğundu) anahtar deliğine soktu. Steerpike demirin kilitte döndüğünü işitti.

"Buraya!" dedi Flay karanlığın içinden. "Swelter'ın çocuğu nerede? Buraya gel."

Steerpike el yordamıyla, alçak bir kemerin duvarına dokunarak sese doğru ilerledi. Ansızın kendini Bay Flay'in rutubet kokulu giysilerinin yanında bulunca elini uzatıp Lord Groan'ın uşağının uzun ceketini sarkık bir kısmından tuttu. Bay Flay kemikli eliyle hemen oğlanın kolunu iterek uzaklaştırdı ve o sırık gibi yaratık ardından cık cık sesleri çıkararak Steerpike'ı bir daha yakınlık girişimlerinde bulunmaması için uyardı.

"Kedi Odası," dedi Flay, elini kapının demir topuzunun üstüne koyarak.

"Ah," dedi Steerpike ve çabucak düşünüp, zaman kazanmak için "Kedi Odası," diye yineledi, çünkü bu sözün söylenmesi için bir sebep göremiyordu. Yapabildiği tek yorum Flay'in kendisinden bir kedi olarak bahsettiği ve biraz yer açmasını istediğiydi. Ancak adamın sesinde sinirlilik belirtisi yoktu.

"Kedi Odası," dedi Flay tekrar dalgın dalgın, sonra da demir kapı topuzunu çevirdi. Kapıyı yavaşça açtı ve arkasından odaya bakan Steerpike'ın artık bir açıklamaya ihtiyacı kalmadı.

Karşısında öğle sonrasının güneş ışınlarıyla dolu bir oda vardı. Steerpike hiç kıpırdamadan, tüm bedenine bir zevk dalgasının yayıldığını hissederek öylece durdu. Sırıttı. Bir halı, zemini pastel mavıye bürümüştü. Halının üstü çeşitli dekoratif duruşlarla oturan veya oyma heykeller gibi kıpırdamadan duran ya da safir rengi ortamda muhteşem bir şekilde yürüyen, canlı bir arabesk oluştururcasına iç içe geçmiş yüzlerce kar beyazı kediyle kaplıydı.

Bay Flay odanın ortasına doğru yürürken Steerpike hantalca hareket eden ve dizleri monotonca çıtırdayan o kara, biçimsiz bedenle beyaz kedilerin muhteşem zarafetinin ve sessizliğinin arasındaki

tezatı fark etti. Mırlamayı ansızın kesmeleri dışında ne Bay Flay'e, ne de Steerpike'a en ufak bir ilgi göstermişlerdi.

Karanlıkta dururlarken, Bay Flay cebinden bir deste anahtar çıkarmadan önce Steerpike kalp atışlarını çağrıştıran ağır ve tok bir ses, denizin sesini andıran monoton davul vuruşları duyduğunu sanmıştı ve bunun kum gibi kalabalık kedi sürüsünden gelmiş olması gerektiğini artık biliyordu.

Odanın öteki ucundaki oymalı bir kemerin altından geçip kapıyı arkalarından kapatırlarken Steerpike kedi boğazlarının titreştiklerini işitti, çünkü beyaz kediler tekrar yalnız kalınca o titreşim geri gelmişti ve kedilerin derin, telaşsız mırıltısı bir deniz kabuğundaki okyanus sesini andırıyordu.

"GÖZETLEME DELİĞİ"

"Kime aitler?" diye sordu Steerpike. Taş basamakları çıkıyorlardı. Sağlarındaki duvar soyulmaya başlamış olan ve altındaki çürüyen soğuk sıvaları sergileyen iğrenç duvar kâğıtlarıyla kaplıydı. Koyu bölgeleri inanılmaz bir sualtı güzelliği taşıyan, birçok renkten oluşma bir karışım bu alt yüzeye canlılık katıyordu. Duvarın, üzerinden yelkeni andıran büyük bir duvar kâğıdı parçası sarkan nispeten kuru bir kısmının sıvasında, derinlikleri değişen ve kuşbakışı bir görüntüyü ya da hayret verici bir deltanın haritasını andıran karmakarışık bir çatlaklar ağı vardı. Keşfedilmemiş bir dünyadaki bu nehirlerin yakalarında bin bir hayali yolculuğa çıkılabilirdi.

Steerpike sorusunu yineledi, "Kime aitler?" dedi

"Ne kime?" dedi Flay, basamaklarda durup dönerek.

"Hâlâ burada mısın? Hâlâ beni mi takip ediyorsun?"

"Bunu yapmamı siz söylemiştiniz," dedi Steerpike.

"Cık cık!" dedi Flay. "Ne istiyorsun, Swelter'ın çocuğu?"

"İğrenç Swelter," dedi Steerpike dişlerini sıkarak, ama bir gözünü Bay Flay'den ayırmadan, "pis Swelter."

Bir duraksama oldu ve Steerpike bu arada başparmağının tırnağıyla demir tırabzana tık tık vurdu.

"İsim?" dedi Bay Flay.

"Benim ismim mi?" diye sordu Steerpike.

"Senin ismin, evet, senin ismin. Benim ismimin ne olduğunu biliyorum." Bay Flay iri eklemli elini basamakları çıkmayı sürdürmeye hazırlık niyetine tırabzanlara koydu, ama omzunun üstünden bakıp kaşlarını çatarak yanıtı bekledi.

"Steerpike efendim," dedi oğlan.

"Queerpike, ha? Ha?" dedi Flay.

"Hayır, Steerpike."

"Ne?"

"Steerpike. Steerpike."

"Ne için?" dedi Flay.

"Efendim?"

"Ne için, ha? İki Squeertike, ikiniz. İki kat. Ne için? Swelter'ın çocuğusun sen, bir isim yeter."

Delikanlı isminin yol açtığı sorunu halletmeye çalışmanın boşuna olacağını hissetti. Koyu gözlerini tepesindeki uzun boylu ve biçimsiz adama birkaç saniyeliğine diktikten sonra çok hafifçe omuz silkti. Sonra hiç sinirlilik belirtisi sergilemeden tekrar konuştu.

"O kediler kimindi efendim? Sorabilir miyim?"

"Kediler mi?" dedi Flay. "Kedilerden bahseden kim?"

"Beyaz kediler," dedi Steerpike. "Kedi Odası'ndaki bütün o beyaz kediler. Sahipleri kim?"

Bay Flay bir parmağını kaldırdı. "Leydi'm," dedi. Sert sesi taştan ve demirden yapılma bu dar, soğuk merdivenin bir parçası gibiydi. "Leydi'me aitler. Onlar Leydi'min beyaz kedileri. Swelter'ın çocuğu. Hepsi onun."

Steerpike kulak kesilerek "Nerede oturuyor?" diye sordu. "Oturduğu yere yakın mıyız?"

Bay Flay yanıt olarak kafasını yakasından öne fırlattı ve çatlak bir sesle "Sus! Seni mutfak yaratığı. Dilini tut seni yağlı çatal. Çok konuşuyorsun," dedi; sonra da tekrar basamakları çıkmaya başladı, iki

sahanlığı geçti, üçüncüsünde birden sola döndü ve devasa, tozlu altın çerçevelere sahip tam boy portrelerin sekiz duvarının yedisinden baktığı sekizgen bir odaya girdi. Steerpike onu takip etti.

Bay Flay, Lord'dan niyet ettiğinden veya uygun gördüğünden daha uzun süre uzak kalmıştı ve Kont'un kendisine ihtiyaç duyabileceğini düşünüyordu. Sekizgen Oda'ya girer girmez diğer uçtaki portrelerden birine yaklaşıp, asılı duran çerçeveyi biraz yana itti ve paneldeki çeyrek peni büyüklüğündeki küçük, yuvarlak bir deliği açığa çıkardı. Gözünü bu deliğe yerleştirdi ve Steerpike adamın parşömen rengi derisindeki kırışıklıkların kafatasının arka ve alt kısmındaki dışarı fırlamış kemiğin altında toplanmalarını izledi; Bay Flay gözünü gerekli açıya getirebilmek için başını indirip kaldırmak zorunda kalmıştı. Bay Flay'in gördüğü şey, görmeyi beklediği şeydi.

İzleme noktasından bir koridordaki üç kapıyı rahatça görebiliyordu; ortadaki Leydi Hazretleri'ne, yetmiş altıncı Groan Kontesi'ne aitti. Siyaha boyanmıştı ve üstüne dev bir beyaz kedi resmi çizilmişti. Sahanlığın duvarı kuş resimleriyle kaplıydı ve üstünde üç tane çiçek açmış kaktüs oyması vardı. Bu kapı kapalıydı, ama Bay Flay bakarken her iki taraftaki kapılar sürekli açılıp kapanıyordu ve insanlar hızla bunlara girip çıkıyor ya da sahanlıkta sağa sola yürüyor, birçok el kol hareketiyle konuşuyor ya da derin düşüncelere dalmışçasına çenelerini kıvrık avuçlarına dayayıp öylece duruyorlardı.

"Burası," dedi Flay dönmeden.

Steerpike hemen Flay'in yanına geldi. "Evet?" dedi.

"Kedi kapısı onunki," dedi Flay gözünü delikten ayırarak; sonra kollarını uzun parmaklarının uçlarına dek iki yana açıp, ağzını mağara gibi açarak esnedi.

Genç Steerpike ağır altın çerçevenin inmesini omzuyla engelleyerek gözünü deliğe yapıştırdı. Bir anda karşısında göğsü dar, kırçıl saçları dağınık, gözlüğünün camları gözlerini altın çerçeveleri dolduracak kadar büyüten bir adam bulmasıyla birlikte orta kapı açıldı ve dışarı çıkan karanlık bir figür, kapıyı arkasından sessizce ve

son derece keyifsizce kapadı. Steerpike bu kişinin gözlerini dağınık saçlı adama çevirmesini ve bu adamın ellerini önünde kavuşturup öne eğilmesini izledi. Diğer adam buna hiç aldırmadan sahanlıkta bir aşağı bir yukarı yürümeye başladı; üstündeki siyah harmaninin yerde sürünen ucu peşinden geliyordu. Doktor'un (çünkü kırçıl saçlı adamın mesleği buydu) yanından her geçişinde bu beyefendi ona doğru dönüyor, ama tıpkı daha önceki gibi karşılık alamıyordu, ta ki adam bekleyen Doktor'un tam karşısında ansızın durup harmanisinden, ucunda kenarlarından zümrüt rengi ışıklar saçan kaba bir siyah yeşim bulunan ince bir gümüş asa çıkarana dek. Kederli adam bu sıradışı silahla Doktor'un göğsüne, içeride biri olup olmadığını anlamak istercesine, kasvetli bir edayla vurmaya başladı. Doktor öksürdü. Gümüş ve yeşimden yapılma aletin ucu yere çevrildi ve Steerpike, Doktor'un kusursuz ütülenmiş pantolonunu ayak bileklerinin beş santim kadar yukarısına çektiğini ve ardından çömeldiğini görünce şaşırdı. Adamın büyüten gözlük camlarının ardındaki iri ve bulanık gözleri, derin bir suda görülen bir çift denizanasını andırıyordu. Koyu gri saçları taranıp gözlerinin üstüne samandan bir dam örtüsü gibi düşürülmüştü. Durumunun küçük düşürücülüğüne karşın, çevresinde yavaşça yürümeye başlamış olan diğer adamı seyrederken yere büyük bir zarafetle oturdu. Gümüş asalı adam nihayet durdu.

"Prunesquallor," dedi.

"Lord'um?" dedi Doktor, başını yana eğip tepesindeki gri kuru ot yığınını sola düşürerek.

"Tatmin edici mi Prunesquallor?"

Doktor parmakuçlarını birleştirdi. "Ben son derece memnunum Lord'um, son derece. Gerçekten öyleyim. Çok ama çok memnunum; ha ha ha. Çok ama çok memnunum."

"Sanırım mesleki açıdan demek istiyorsun?" dedi Lord Sepulchrave; Steerpike bu trajik görünüşlü adamın yetmiş altıncı Groan Kontu'ndan ve Steerpike'ın anladığı kadarıyla herkesin, tuğlaların,

topların ve ihtişamın sahibinden başkası olmadığını hayretle kavramaya başlamıştı.

"Mesleki açıdan..." diye kendi kendine sordu Doktor, "... ne demek istiyor acaba?" Yüksek sesle konuştu: "Mesleki açıdan Lord'um, anlatılamayacak kadar tatmin oldum, ha ha ha ha ve sosyal açıdan da, yani, şey, bir jest olarak, ha ha, küçük dilimi yutmuş haldeyim. Ben gururlu biriyim Lord'um, ha ha ha ha, çok gururlu biriyim."

Doktor Prunesquallor'un kahkahası konuşmasının bir parçasıydı ve ilk kez duyulduğunda epey irkilticiydi. Ses perdesinin yalnızca güldüğünde sergilenen tiz doruğuymuşçasına kontrolsüz gibiydi. Yüksek çatı kirişlerinde esen rüzgârın ıslığını biraz, at kişnemesini epeyce, çulluk ötüşünüyse çok az andırıyordu. Doktor gülmeye başlayınca ağzı bir camlı dolabın açık bırakılmış kapağı gibi hareketsiz kalıyordu. Gülme aralarında çok hızlı konuşması, sinekkaydı tıraşlı çenesinin kahkahalar sırasındaki ani hareketsizliğini iyice sıradışı kılıyordu. Gülüşünün esprilerle bağlantılı olması kesinlikle şart değildi. O yalnızca konuşmasının bir parçasıydı o kadar.

"Teknik açıdan öyle tatmin oldum ki kendime bile dayanılmaz geliyorum, ha ha ha, he he ha. Ah, çok ama çok tatmin ediciydi. Çok."

"Buna sevindim," dedi Lord Hazretleri, bir an ona tepeden bakarak. "Bir şey fark ettin mi?" (Lord Sepulchrave sağa sola, koridora bakındı.) "Bir tuhaflık? Bir anormalliği var mıydı?"

"Anormallik mi?" dedi Prunesquallor. "Anormallik mi dediniz Lord'um?"

"Evet," dedi Lord Sepulchrave, altdudağını ısırarak."Bir tersliği var mı? Söylemekten çekinmene gerek yok."

Lord Hazretleri yine sahanlıkta sağa sola bakındı, ama ortalıkta kimseler görünmüyordu.

"Çocuğun bünyesi sağlam, bir çan kadar sağlam, bünyesi çın çın ediyor, ha ha ha," dedi Doktor.

"Bünyeyi boşver!" dedi Lord Groan.

"Ne diyeceğimi bilemiyorum Lord'um, ha ha. Hiç bilemiyorum efendim. Bünyesini değilse neyini soruyorsunuz Lord'um?"

"Yüzü," dedi Kont. "Yüzünü görmedin mi?"

Bunu duyan Doktor kendi kendine, son derece düşünceli bir edayla kaşlarını çattı ve çenesini ovuşturdu. Göz ucuyla bakınca Lord Hazretleri'nin kendisini incelemekte olduğunu gördü. "Ah!" dedi zayıf bir sesle. "Yüz. Minik Lord Hazretleri'nin yüzü. Aha!"

"Fark ettin mi dedim?" diye devam etti Lord Groan. "Konuşsana be adam!"

"Yüzünü fark ettim efendim. Ah evet, kesinlikle fark ettim." Doktor bu defa gülmedi, bunun yerine dar göğsüne derin bir nefes çekti.

Tuhaf olduğunu düşündün mü, düşünmedin mi? Düşündün mü, düşünmedin mi?"

"Mesleki açıdan konuşursam," dedi Doktor Prunesquallor, "yüzünün kusurlu olduğunu söylemeliyim."

"Yani çirkin mi demek istiyorsun?" dedi Lord Groan.

"Doğal değil," dedi Prunesquallor.

"Aradaki fark ne?" dedi Lord Groan.

"Efendim?" diye sordu Doktor.

"Sana çirkin olup olmadığını sordum, sense doğal değil diyorsun. Niye lafı dolaştırıyorsun?"

"Efendim!" dedi Prunesquallor, ama bu sözcüğe tonlama katmadığı için ne demek istediği pek anlaşılmadı.

"Ben 'çirkin' dediğimde bu sözcüğü kullanma lütfunda bulun. Anladın mı?" dedi Lord Groan usulca.

"Anladım efendim. Anladım."

"Çocuk iğrenç mi?" diye ısrar etti Lord Groan, bu konuyu iyice tüketmek istercesine. "Hiç daha iğrenç bir çocuk doğurttun mu? Dürüst ol."

"Asla," dedi Doktor. "Asla, ha ha ha ha. Asla. Ve asla öyle – şey, ha ha ha, öyle sıradışı gözlere sahip bir çocuk doğurtmadım."

"Gözler mi?" dedi Lord Groan. "Gözlerinde ne kusur var?"

"Kusur mu?" diye haykırdı Prunesquallor. "'Kusur' mu dediniz Lord Hazretleri? Onları görmediniz mi?"

"Hayır, çabuk söyle be adam. Acele et. Nedir? Oğlumun gözlerinde ne gibi bir kusur var?"

"Menekşe rengiler."

FUCHSIA

Lord Hazretleri, Doktor'a bakarken bir başka kişi belirdi, siyah saçları epey uzun ve dağınık olan on beş yaşlarında bir kız. Hareketleri sakarcaydı ve yüzü çirkin sayılabilirdi, ama küçücük bir dudak hareketiyle bir anda güzelleşebilirdi. Somurtkan ağzı dolgun ve parlaktı – gözleri için için yanıyordu.

Sarı bir fular boynundan gevşekçe sarkıyordu. Biçimsiz elbisesi ateş kırmızısıydı.

Sırtının dümdüz olmasına karşın yürürken omuzları çöküktü.

"Buraya gel," dedi Lord Groan, kız kendisinin ve Doktor'un yanından geçip gitmek üzereyken.

"Peki baba," dedi kız boğuk bir sesle.

"Son iki haftadır nerelerdesin Fuchsia?"

"Ah, orada buradayım işte baba," dedi kız, ayakkabılarına bakarak. Geriye attığı uzun saçları, sırtından aşağı bir korsan bayrağı gibi indi. Tasavvur edilebilecek en hantalca edayla durmaktaydı. Kadınlıkla hiçbir ilgisi yoktu – hiçbir erkek bunu hayal edemezdi.

"Orada burada mı?" diye tekrarladı babası bezgin bir sesle. "'Orada burada' ne demek peki? Saklanıyorsun. Nerede saklanıyorsun kızım?"

"Kütüphanede ve silah deposunda, bir de ortalıkta gezinip duruyorum," dedi Leydi Fuchsia ve somurtkan gözlerini kıstı. "Az önce annem hakkında aptalca dedikodular duydum. Bir erkek kardeşimin doğduğunu söylediler – salaklar! Salaklar! Onlardan nefret ediyorum. Kardeşim yok, değil mi? Değil mi?"

"Minik bir erkek kardeş," diye araya girdi Doktor Prunesquallor. "Evet, ha ha ha ha ha ha, meşhur sülaleye katılan yeni, küçücük, miniminnacık, mikroskobik üye şimdi bu yatak odası kapısının ar-

dında duruyor. Ha ha ha ha ha ha, he he he! Ah evet! Ha ha! Ah evet öyle! Kesinlikle öyle."

"Hayır!" Fuchsia bunu öyle yüksek sesle söyledi ki Doktor gevrek gevrek öksürdü ve kaşlarını çatıp bir adım öne çıkan Lord Hazretleri'nin ağzının kenarı kederle kıvrıldı.

"Bu doğru değil!" diye haykırdı Fuchsia, onlara sırtını dönerken uzun bir saç lülesini bileğine defalarca dolayarak. "Buna inanmıyorum! Bırakın gideyim! Bırakın gideyim!"

Ona dokunan yoktu, dolayısıyla böyle bağırması gereksizdi; dönüp sahanlığa açılan koridorda tuhaf sıçramalarla koşmaya başladı. Steerpike kızın gözden kaybolmasından önce, uzaktan gelen sesini duyabildi: "Ah, öyle nefret ediyorum ki! Nefret! Nefret! İnsanlardan öyle nefret ediyorum ki! Ah, insanlardan öyle nefret ediyorum ki!"

Tüm bunlar olup biterken Sekizgen Oda'daki dar bir pencereden dışarı bakan Bay Flay, Lord Groan'a kendisinin, yani Lord'un kırk yıldan fazladır hizmetkârı olan Flay'in, bir oğlun dünyaya geldiği bir sırada – bir dost olarak paha biçilmez değer taşıyacağı bir sırada kenara itilmeyi hiç onaylamadığını en iyi şekilde nasıl anlatabileceğini düşünmeye dalmıştı. Bay Flay bütün bu olup bitenlerden epey incinmişti ve Lord Groan'ın bunu bilmesini çok istiyordu, ama bir yandan da kendisi kadar asık suratlı bir adama üzüntüsünden incelikle bahsetmenin yolunu bulmasının güçlüğünün farkındaydı. Bay Flay somurtarak tırnaklarını kemirdi. Pencerenin önünde niyet ettiğinden çok daha uzun süre kalmıştı ve omuzlarını tipik bir şekilde kaldırarak dönünce, varlığını unutmuş olduğu genç Steerpike'ı gördü. Uzun adımlarla oğlanın yanına gidip onu fırağının kuyruğundan kavradı ve çekip odanın ortasına savurdu. Büyük tablo tekrar gözetleme deliğinin üstüne indi.

"Şimdi!" dedi Flay. "Geri dön! Leydi Hazretleri'nin kapısını gördün, Swelter'ın çocuğu."

Tüm dikkati meşe bölme duvarın ardındaki dünyaya yönelmiş olan Steerpike sersemlemişti ve kendisine gelmesi bir saniye sürdü.

"O iğrenç aşçıbaşının yanına mı döneyim?" diye haykırdı sonunda. "Yo hayır! Bunu yapamam!"

"Burada olman çok meşgul ediyor," dedi Flay, "çok meşgul ediyor, bekleyemem."

"Çirkinmiş," diye atıldı Steerpike.

"Kim?" dedi Flay. "Öyle kazık gibi dikilip gevezelik yapma."

"Ah, öyle çirkinmiş ki. Lord Groan öyle dedi. Doktor öyle dedi. Çok iğrençmiş."

"Kim iğrenç, seni mutfak yaratığı?" dedi Flay, kafasını hızla, tuhaf bir şekilde öne çıkararak.

"Kim mi?" dedi Steerpike. "Bebek. Yeni bebek. Bunu ikisi de söyledi. Çok korkunçmuş."

"Bu da ne demek oluyor?" diye haykırdı Flay. "Bu yeni yalanlar da neyin nesi? Kimi konuşurken dinledin? Kimi dinledin? Minik kulaklarını kopartacağım senin bacaksız! Nereye gidiyorsun? Buraya gel!"

Büyük Mutfak'tan kurtulmayı kafaya koymuş olan Steerpike şimdi bu dairelerde kendisinden üst tabakalarda bulunan insanların meselelerine burnunu sokabilmesini sağlayacak bir iş bulmakta kararlıydı.

"Eğer Swelter'ın yanına dönersem ona ve hepsine Lord Hazretleri'nin söylediklerini anlatırım ve sonra da..."

"Buraya gel!" dedi Flay dişlerinin arasından, "buraya gel yoksa kemiklerini kırarım. Demek ağzın hayretten bir karış açık kaldı, öyle mi? Ben şimdi düzeltirim." Flay, Steerpike'ı girişten hızla çıkmaya zorladı ve sonra dar bir koridorun yarısında, bir kapının önünde durdu. Bu kapıyı yanındaki pek çok anahtardan biriyle açtı ve Steerpike'ı içeri fırlattıktan sonra üstüne kapadı.

"DONYAĞI VE KUŞ YEMİ"

Büyük bir kollu şamdan, döşeme tahtalarının yaklaşık üç metre üstünde, bir telde asılı olan dev bir örümcek gibi duruyordu. Yana açılmış demir kollarından inen uzun mum sarkıtlarından, solgun

damlacıklar şıp şıp damlıyordu. Yarı açık bir gözünün kuş yemiyle dolu olduğu görülen kaba bir masa, demir örümceğin altında öyle bir konumdaydı ki bir köşesinde oluşan bir donyağı konisi şapka büyüklüğünde, parlak bir piramide dönüşmekteydi.

Oda darmadağınıktı. Her şey sanki çabucak, geçici olarak bir kenara konuluvermişti. Yatak bile duvarla bir açı oluşturuyordu ve tekrar itilip kırmızı duvar kâğıdına yaslanmak için haykırıyordu. Mumlar eriyip akarken ya da alevleri canlanırken duvardaki gölgeler sağa sola ya da yukarı aşağı hareket ediyorlardı ve bu hareketler olurken yatağın arkasında dört kuşun gölgesi belirdi. Ortalarında dev bir kafa sallanmaktaydı. Bu gölgenin sahibi Leydi Hazretleri'ydi, yetmiş altıncı Groan Kontesi'ydi. Birkaç yastığa yaslanmıştı ve omuzlarına siyah bir şal atılmıştı. Son derece parlak olan koyu kızıl saçları sanki başının tepesinden örülmeye başlanmış, ama sonra bundan vazgeçilmişti. Kalın bukleleri omuzlarına düşüyor ya da yastıkların üstünde yanan yılanlar gibi kıvrılıyordu.

Kadının gözleri kedilerde sık rastlanan uçuk yeşil renkteydi. İriydiler, ama solgun yüzüne kıyasla ufak görünüyorlardı. Burunsa üstünde bulunduğu yüzün genişliğine karşın büyük görünebilecek kadar iriydi. Kadın çok iri yarı olduğu izlenimini uyandırıyordu, her ne kadar yatak örtülerinin yukarısında sadece başı, boynu, omuzları ve kolları görülse de.

Yatak örtülerinin üstünde gevşekçe duran sol kolunun ön kısmında bir aşağı bir yukarı yürüyen bir saksağan, kadının avcundaki küçük bir tahıl kümesini arada sırada gagalıyordu. Kontes'in omuzlarına bir kuyrukkakan ve uyumakta olan devasa bir kuzgun konmuştu. Yatağın başucundaki karyola demirinin üstünde iki sığırcık, bir ökse ardıcı ve küçük bir baykuş duruyordu. Hiç ışık girmeyen küçük, yüksek bir pencerenin demir parmaklıkları arasında zaman zaman bir kuş beliriyordu. Bir sarmaşık dışarıdan tırmanıp pencerenin içinden geçerek ince filizlerini aşağıya, iç duvarın ve kızıl duvar kâğıdının üstüne göndermeye başlamıştı. Bu sarmaşık içeri girebilecek az miktarda ışığı engellese de, kuşların günün ya da

gecenin herhangi bir saatinde girmenin bir yolunu bularak Leydi Gertrude'u ziyaret etmelerini engelleyecek kadar güçlü değildi.

Kontes saksağana kalın, boğuk bir sesle "Bu kadarı yeter, bu kadarı yeter, bu kadarı yeter!" dedi. "Bugünlük sana bu kadarı yeter canım." Saksağan beş santim kadar havaya sıçradıktan sonra tekrar kadının bileğine konup tüylerini silkeledi; uzun kuyruğuyla kuştüyü yorgana vuruyordu.

Leydi Groan geri kalan tahılları odaya saçınca, karyola demirinden kadının başına sıçrayan kuyrukkakan kanat çırparak o geniş iniş pistinden havalandı, odada iki tur attı ve ikinci turunda parlak mum sarkıtlarının arasından geçerek yere, tahılların yanına kondu.

Kontes Groan dirseklerini arkasındaki düzleşmiş ve rahatsız edici bir hal almış yastıklara bastırarak iri gövdesini güçlü, ağır kollarıyla kaldırdı. Sonra tekrar gevşedi ve kollarını açarak arkasındaki karyola demirine koyup, ellerini yatağın kenarlarından sarkıttı. Masanın üstündeki, giderek yükselmekte olan donyağı piramidine dalgın dalgın bakarken ağzının çizgisi üzgün ya da neşeli bir ifade taşımıyordu. Her damlanın tepeciğin yuvarlak zirvesine düşmesini, engebeli taraftan aşağı doğru yavaşça akmasını ve katılaşıp uzun, lapamsı bir taçyaprağına dönüşmesini izliyordu.

Kontes'in derin düşüncelere mi daldığını, yoksa gündüz düşleri mi kurduğunu anlamak olanaksızdı. İri cüssesiyle hareketsizce, arkasına yaslanıp kollarını karyola demirinin üstünde iki yana uzatmış halde yatarken ansızın kanat çırpma ve debelenme sesleri odanın balmumu kokulu sessizliğini bozdu ve Kontes başını kımıldatmadan gözlerini yerden dört metre kadar yukarıdaki, sarmaşık kaplı pencereye çevirince yaprakların aralandığını ve bir albino ekin kargasının beyaz başıyla omuzlarının suçlu suçlu belirdiğini görebildi.

"Aha," dedi kadın yavaşça, bir kanaate varmışçasına, "demek sensin ha? Demek kaçak geri döndü? Nerelere gitti peki? Neler yaptı? Hangi ağaçlara tünedi? Hangi bulutların içinden uçtu? Ne çocuk ama! Ne tüylü bir beyazlık demeti. Ne hain bir demet!"

Sarmaşık yapraklarının arasına tüneyen ekin kargası başını sağa

sola eğip duruyordu; yoğun bir ilgiyle ve bariz bir utançla dinliyordu veya belki de dinler gibi yapıyordu, çünkü sarmaşık yapraklarının arasında arada sırada yaptığı hareketlere bakılırsa ağırlığını bir ayağından diğerine aktarıp durmaktaydı.

"Üç hafta oldu," diye devam etti Kontes, "üç haftadır onsuzum; ona layık değildim, yo hayır, Chalk Efendi'ye layık değildim, ama işte geri geldi, affedilmek istiyor! Ah evet! Ağır, yaşlı gagası için koca bir ağaç dolusu affedilme ve tüylerinin günahlarının bağışlanmasıyla geçecek aylar istiyor."

Sonra Kontes yine yatakta doğruldu, uzun işaret parmağına kovu kızıl saçlarının bir tutamını doladı ve yüzünü kapıya çevirerek, ama gözlerini kuştan ayırmadan, kendi kendine konuşurcasına, güç duyulan bir sesle "Gel öyleyse," dedi. Sarmaşık yine hışırdadı ve bu ses kesilmeden yatak beyaz ekin kargasının ani gelişiyle sallandı.

Kuş yatağın ayak ucundaki karyola demirinin üstünde durdu, onu pençeleriyle kavrayarak Leydi Groan'a baktı. Bir iki saniyelik hareketsizlikten sonra beyaz ekin kargası karyola demirinin üstünde ayaklarını dans edercesine indirip kaldırmaya başladı ve sonra yatak örtülerinin üstüne, Leydi Hazretleri'nin ayaklarının dibine atlayıp başını geriye çevirdi ve kendi kuyruğunu gagalamaya girişti; bunu yaparken boyun tüyleri dövüşken bir kuşunkiler gibi kabardı. Gagalama işini bitirdikten sonra yatağın engebeli arazisini aşıp Leydi Hazretleri'nin yüzünün birkaç santim yakınına geldi ve iri kafasını karakteristik bir şekilde yana eğip gakladı.

"Demek affetmem için yalvarıyorsun, öyle mi?" dedi Leydi Groan. "Bu kadar kolay mı sanıyorsun? O üç uzun hafta boyunca nerelere gittiğini, nerelere uçtuğunu sormayacağımı mı sanıyorsun? Demek bu kadar basit, öyle mi Chalk Efendi? Seni eski zamanların hatırına bağışlamamı istiyorsun? Yaşlı gaganla buraya gel ve onu koluma sürt. Gel, en beyazım, haydi öyleyse, gel. Gel." Leydi Groan'ın omzundaki kuzgun uyandı ve siyah kanadını mahmurca birkaç santim kaldırdı. Sonra ekin kargasına odaklanıp dik dik bakmaya başladı. Orada, ayaklarının arasında koyu kızıl bir bukleyle, iyice uyan-

mış halde duruyordu. Küçük baykuş, kuzgundan sonra sıra ondaymışçasına uykuya daldı. Sığırcıklardan biri üç ufak adım atarak duvara döndü. Ökse ardıcı hiç kımıldamadı ve mumlardan biri eriyip akarken, büyük bir dolabın altındaki hortlaksı bir gölge yerinden ayrılıp döşeme tahtalarında ilerledi, yatağa tırmandı ve kuştüyü yorganın ortasına kadar sürüne sürüne gittikten sonra geldiği yoldan geri dönerek dolabın altına girip orada tekrar kıvrıldı.

Leydi Groan'ın gözü yine giderek yükselmekte olan donyağı piramidine takılmıştı. Solgun gözleri ya nesnelerde amansızca odaklanır ya da hiçbir şey görmüyormuşçasına, biraz çocuksu bir ifadeyle, boş boş bakardı. Soluk piramide bu dalgın ifadeyle bakarken elleri kendi iradeleriyle hareket edercesine beyaz ekin kargasının göğsünde, kafasında ve boynunda hafif hafif geziniyorlardı.

Bir süre odaya mutlak sessizlik hâkim oldu ve yatak odasının kapısına hafif hafif vurulunca, dalmış olan Leydi Groan irkildi.

Şimdi gözleri pür dikkat kesilmiş, sevgisizleşmiş ve bir kedininkileri andırmaya başlamıştı.

Hep birden canlanan kuşlar aynı anda havalanıp yatağın ayak ucundaki karyola demirine kondular ve orada uzun, düzensiz bir çizgi halinde dengede durdular; hepsi de tetikteydi ve başları kapıya dönüktü.

"Kim o?" dedi Leydi Groan kalın bir sesle.

"Benim Leydi'm," diye haykırdı titrek bir ses.

"Kapımı çalan kim?"

"Benim, Lord Hazretleri'ni getirdim," diye yanıtladı ses.

"Ne?" diye bağırdı Leydi Groan. "Ne istiyorsun? Niye kapımı çalıyorsun?"

Kapıyı çalan kişi sesini kaygıyla yükselterek haykırdı: "Benim, Nannie Slagg. Benim Leydi'm; Nannie Slagg."

"Ne istiyorsun?" diye yineledi Leydi Hazretleri, yatakta gevşeyerek.

"Görmeniz için Lord Hazretleri'ni getirdim," diye bağırdı, biraz rahatlayan Nannie Slagg.

"Ya, öyle mi? Lord Hazretleri'ni getirdin demek? İçeri gelmek istiyorsun, öyle mi? Lord Hazretleri'yle birlikte." Bir an sessizlik oldu. "Niye? Onu bana niye getirdin?"

"Görmeniz için Leydi'm, tabii isterseniz," diye yanıtladı Nannie Slagg. "Yıkandı."

Leydi Groan daha da gevşeyip yastıklara gömüldü. "Ha, yenisinden bahsediyorsun, değil mi?" diye mırıldandı.

"Girebilir miyim?" diye seslendi Nannie Slagg.

"Çabuk ol öyleyse! Çabuk ol öyleyse! Kapımı tırmalamayı kes. Daha ne bekliyorsun?"

Kapı kolu takırdayınca karyola demirindeki kuşlar donakaldılar ve kapı açılırken hep birden havalanıp küçük penceredeki sık yapıkların arasından peş peşe dışarı çıkmaya başladılar.

TITUS İÇİN BİR ALTIN YÜZÜK

Nannie Slagg içeri girdi, kucağında kilometrelerce araziye yayılmış taşların ve harcın; Çakmaktaşı Kulesi'nin ve durgun suyla dolu kale hendeğinin; girintili çıkıntılı dağların ve Titus Groan'ın on iki yıl sonra içindeki, kendisine miras kalan iğrenç balıkları avlayacağı kireç yeşili ırmağın müstakbel sahibini taşıyarak.

Çocuğu yatağın yanına götürdü ve minik yüzünü annesine doğru çevirdi; annesi çocuğa baktıktan sonra konuştu:

"O Doktor nerede? Prunesquallor nerede? Çocuğu bırak ve kapıyı aç."

Bayan Slagg itaat etti ve arkası dönükken Leydi Groan öne eğilip çocuğa baktı. Çocuğun minik gözleri mahmurluktan donuklaşmıştı ve kel kafasında gezinen mum ışığı, kafatasının yapısını hareketli gölgelerle biçimlendiriyordu.

"Hmm," dedi Leydi Groan, "onunla ne yapmamı istiyorsun?"

Son derece gri ve yaşlı bir kadın olan, göz kenarları kırmızı, kıt saçlı Nannie Slagg, Leydi Hazretleri'ne bön bön baktı.

"Yıkandı," dedi. "Az önce yıkandı, Tanrı minik Lord Hazretleri'nin yüreğini kutsasın."

"Ne olmuş yani?" diye sordu Leydi Groan.

Yaşlı dadı yanıt olarak bebeği ustaca kucağına alıp sallamaya başladı.

"Prunesquallor orada mı?" diye yineledi Leydi Groan.

"Aşağıda," diye fısıldadı Nannie küçük, buruşuk bir parmağıyla döşemeyi işaret ederek. "A-alt katta: ah evet, sanırım hâlâ alt katta, Soğuk Oda'da punç içiyor. Ah canım, evet, Tanrı bu minik yaratığı kutsasın."

Son cümlesinde muhtemelen Doktor Prunesquallor'dan değil Titus'tan bahsediyordu. Leydi Groan yatakta doğruldu ve açık kapıya ateş saçan gözlerle bakarak son derece kalın ve yüksek bir sesle haykırdı: "SQUALLOR!"

Bu sözcük koridorlarda yankılanıp merdivenlerden indi, Soğuk Oda'nın kapısının altından süzülüp siyah halıyı katettikten sonra Doktor'un vücuduna tırmandı ve her iki kulağına da aynı anda, hafiflemiş ama net bir şekilde girmeyi kıl payı başardı. Hafiflemiş de olsa Doktor Prunesquallor'un anında ayağa fırlamasına yol açtı. Adamın gözleri gözlük camlarını yüzerek turladıktan sonra tepede durarak yüzüne olağanüstü bir şehitlik ifadesi kattılar. Doktor uzun, son derece biçimli parmaklarını gri, gür saçlarında gezdirdikten sonra punç bardağını bir dikişte boşalttı ve kapıya doğru, yeleğinden içki damlacıkları saçarak yürümeye başladı.

Leydi Hazretleri'nin odasına varmadan önce, gerçekleşmesini beklediği konuşmanın provasını yapmaya başlamıştı, ne söylerse söylesin her iki cümleden birini dayanılmaz kahkahasıyla noktalayarak.

"Leydi'm," dedi kadının kapısına ulaşınca, odaya girmeden önce Kontes'e ve Bayan Slagg'e yalnızca kafasını göstererek ve kellesi uçurulmuş gibi görünerek. "Leydi'm, ha ha, he he. Alt kattan sesinizi duydum, tam şey yaparken –şey–"

"Kafayı çekerken," dedi Leydi Groan.

"Ha ha – çok haklısınız, çok ama çok haklısınız, ha ha ha he, çok

güzel bir şekilde ifade ettiğiniz gibi, kafayı çekerken. Aşağı geldi, ha ha – aşağı geldi."

"Aşağı gelen ne?" diye sözünü kesti Kontes yüksek sesle.

"Sesiniz," dedi Prunesquallor, sağ elini kaldırıp başparmağıyla serçe parmağının uçlarını özenle birleştirerek. "Sesiniz beni Soğuk Oda'da buldu. Ah evet, buldu!"

Kontes ona dik dik baktıktan sonra dirseklerini yastığa bastırdı. Bayan Slagg bebeği sallayarak uyutmuştu.

Doktor Prunesquallor şimdi konik bir işaret parmağını bir balmumu sarkıtında yukarı aşağı gezdirerek korkunç bir şekilde gülümsüyordu.

"Seni çağırmamın sebebi, Prunesquallor," dedi Kontes, "yarın yataktan kalkacağımı bildirmekti."

"Ah, he ha ha, ah ha ha, Leydi'm, ah ha ha, Leydi'm – yarın mı?"

"Yarın," dedi Kontes, "neden olmasın?"

"Mesleki açıdan konuşursam –" diye söze başladı Doktor Prunesquallor.

"Neden olmasın?" diye yineledi Kontes, sözünü keserek.

"Ha ha, son derece anormal, son derece sıradışı, ha ha ha, son derece benzersiz, son derece erken."

"Demek beni yaftalayacaksın, öyle mi Prunesquallor? Bunu yapacağını düşünmüştüm; tahmin etmiştim. Yarın ayağa kalkıyorum yarın şafakta."

Doktor Prunesquallor dar omuzlarını silkti ve gözlerini kaldırdı. Sonra parmakuçlarını birleştirip tepesindeki karanlık tavana konuştu. "Tavsiyede bulunurum, ama asla emir vermem," dedi, gerekli görürse emirler yağdırabileceğini ima eden bir ses tonuyla. "Ha ha ha, yo hayır! Yalnızca tavsiyede bulunurum."

"Saçma," dedi Kontes.

"Bence değil," diye karşılık verdi Prunesquallor, hâlâ yukarı bakarak. "Ha ha ha ha, yo hayır! Kesinlikle saçma değil." Sözünü bitirirken gözleri bir an için hızla aşağı inip yataktaki Kontes'in görünmesini algıladılar ve ardından daha da büyük bir hızla gözlük cam-

larında yukarı doğru yüzdüler. Gördüğü şey onu huzursuz etmişti, çünkü kadının yüzünde öyle yoğun bir hoşnutsuzluk ifadesi görmüştü ki bakışlarını ondan kaçırırken ayaklarının geri geri gitmeye başladığını fark etti ve daha ne yapacağına karar vermeden kendini kapı eşiğinde buldu. Çabucak eğilip veda ettikten sonra yatak odasından çıkıp gitti.

"Ne tatlı değil mi, oyy, böyle tatlı bir şeker parçası görülmüş müdür hiç?" dedi Bayan Slagg.

Kontes "Kim?" diye öyle bir haykırdı ki hareketli ışıkta ince ve uzun bir donyağı parçası titreşti.

Bebek sese uyanıp inleyince Nannie Slagg geri çekildi.

"Minik Lord Hazretleri," diye inledi zayıf bir sesle, "minik tatlı Lord Hazretleri."

"Slagg!" dedi Kontes. "Git! Oğlanı altı yaşına gelince görmek istiyorum. Dış evlerden bir sütnine bul. Çocuğa kadife perdelerden yeşil giysiler yap. Bu altın yüzüğümü al. Bir zincire tak. Çocuk onu küçük, eğri boynunda taşısın. Ona Titus de. Git ve kapıyı on beş santim aralık bırak."

Kontes elini yastığın altına soktu ve küçük bir kamış çıkarıp geniş ağzına soktu ve üfledi. Karanlık havaya iki uzun, tatlı ses yayıldı. Bunu duyan Bayan Slagg, Kontes'in yorgana atmış olduğu altın yüzüğü kaptı ve odadan yaşlı bacaklarının elverdiğince hızla, peşinde bir kurtadam varmışçasına çıktı. Leydi Groan yatakta öne eğilmişti, gözleri bir çocuğunkiler gibiydi: iri, hoş ve heyecanlıydılar. Kapıya odaklanmışlardı. Elleri yastığının kenarlarını kavrıyordu. Kaskatı kesilmişti.

Uzaklarda bir titreşim giderek yükseliyordu, öyle ki sonunda ses sanki odayı doldurdu ve ansızın kapının dar aralığından içeri beyaz bir dalga süzüldü ve odanın dumanlı atmosferinde ilerledi; böylece bir an sonra tüm odada kedilerin beyazlaştırmadığı tek bir gölge kalmadı.

SEPULCHRAVE

O, yılın her sabahında, dokuzla on arasında Taş Salon'da oturur halde bulunabilir; kahvaltısını orada, büyük masada yapar. Masa bir platformun üstündedir ve Lord Sepulchrave oturduğu yerden aşağıya, gri yemekhaneye bakabilir. Her iki tarafta ve tüm salon boyunca uzanan büyük sütunlar, üzerinde engin ve karlı gökyüzünde birbirlerini kovalayan meleklerin yer aldığı resimli tavanı desteklemektedir. Tavanda toplam yaklaşık bin tane melek vardır herhalde, bulutların arasında sarmaş dolaştırlar, tombul uzuvları hep hareket halindedir ama hiç hareket etmez, çünkü eklemleri kusurlu çizilmiştir. Bir zamanlar parlak olan renkleri solup silinmiştir ve tavan şimdi çok hafif grinin ve yosun yeşilinin, uçuk gül kırmızısının ve gümüşünün tonlarıyla kaplıdır.

Lord Sepulchrave melekleri uzun zaman önce fark etmiş olabilir. Herhalde çocukken birden çok kez onları saymayı denemiştir, tıpkı babasının yapmış olduğu ve genç Titus'ın sıra kendisine gelince yapacağı gibi; ama her halükârda Lord Groan başını kaldırıp o eski gökkubbeye bakmayalı yıllar olmuştu. Şimdi de etrafına bakmıyordu. Burayı nasıl sevebilirdi ki? Buranın bir parçasıydı. Onun dışında bir dünya hayal edemiyordu ve Gormenghast'ı sevme fikri onu afallatırdı. Ona kendisine miras kalmış evine karşı ne hissettiğini sormak, bir adama kendi eline ya da kendi boğazına karşı ne hissettiğini sormak gibiydi. Ama Lord Hazretleri tavandaki melekleri anımsıyordu. Büyük büyükbabası onları yapı iskelesinin üstünden, yirmi bir metreden düşüp anında can vermiş olan hevesli bir hizmetçinin yardımıyla çizip boyamıştı. Ama görünüşe bakılırsa Lord Sepulchrave bugünlerde yalnızca kütüphanesindeki kitaplarla ve gümüş asasının ucundaki, saatlerce incelediği yeşimle ilgileniyordu.

Her sabah âdeti olduğu üzere saat tam dokuzda uzun salona girer ve ayakta durup başlarını eğerek kendisini bekleyen her seviyeden hizmetçilerin sıra sıra uzanan, uzun masalarının arasından son derece melankolik bir edayla geçerdi.

Platforma çıktıktan sonra masanın ağır bir pirinç çanın asılı durduğu uzak ucuna doğru yürürdü. Çanı çalardı. Hizmetçiler hemen oturup ekmek, pirinç şarabı ve kekten ibaret olan yemeklerini yerlerdi.

Lord Groan'ın mönüsü daha farklıydı. Bu sabah yüksek sırtlı sandalyesinde otururken – beynini bulandırarak yüreğini hasta eden, gücünü ve uzuvlarının sağlığını çalan bir melankoli sisinin içinden bakarken – önünde kar beyazı bir sofra örtüsü görüyordu. Masa iki kişilik hazırlanmıştı. Gümüş takımlar parlıyordu ve peçeteler tavuskuşu şeklinde katlanıp iki tabağın kenarına dekoratif bir şekilde iliştirilmişti. Enfes bir ekmek kokusu vardı, tatlı ve sağlıklıydı. Canlı renklere boyanmış yumurtalar, pagoda şeklinde üst üste konmuş ve her biri ölü bir yaprak inceliğindeki kızarmış ekmek dilimleri görülmekteydi ve kuyrukları ağızlarında duran balıklar deniz mavisi tabaklarda kıvrılmış yatıyorlardı. Aslan şeklindeki bir semaverde kahve vardı; semaverin kıvrık ağzı bu hayvanın gümüş çenesinden çıkıyordu. O karanlık salonda çeşit çeşit renkli, tuhaf tropik meyveler vardı. Ballar ve reçeller, jöleler, fındıklar ve baharatlar vardı ve sülaleye ait eski kahvaltı tabağı Groanların altın çatal bıçak takımlarının arasına en uygun şekilde yerleştirilmişti. Masanın ortasında karahindibalarla ve ısırganlarla dolu küçük bir kalay kâse durmaktaydı.

Lord Sepulchrave sessizce oturuyordu. Önündeki leziz yiyecekleri görmüyor gibiydi ve başını kaldırdığı bir iki saniye içinde de sanki ne uzun ve soğuk yemek salonunu, ne de masalarında oturan hizmetçileri gördü. Sağında, sofranın kenarında Lord Hazretleri'nin kahvaltı partnerinin gelmek üzere olduğunun göstergesi olan, düzgünce yerleştirilmiş çatal bıçaklar ve toprak kaplar durmaktaydı. Gözlerini asanın halkasının üstündeki yeşime dikmiş, onu yavaşça çevirmekte olan Lord Groan tekrar pirinç çanı çalınca arkasındaki duvarda bir kapı açıldı. Sourdust koltukaltında büyük kitaplarla içeri girdi. Üstünde kızıl çuval bezinden yapılma bir giysi vardı. Sakalı düğüm düğümdü ve siyah beyazdı. Kırışıklıklarla kaplı yüzü, sanki vahşi bir el tarafından buruşturulup sonra alelacele açılan ve

düzleştirilen bir ambalaj kâğıdından yapılmaydı. Gözleri epey çukura kaçmıştı ve buruşukluğuna karşın geniş kemiğini hâlâ sergileyebilen zarif alnının gölgeleri arasında neredeyse kaybolmuşlardı.

Yaşlı adam masanın ucuna oturdu ve dört cildi porselen bir şarap sürahisinin yanına bıraktıktan sonra çukura kaçmış gözlerini kaldırıp Lord Groan'a dikerek şu sözcükleri zayıf ve titrek bir sesle, ama yine de sanki ritüeli tamamlamak zorunda değilmiş de yaptığı şey şimdi ve her zaman yapılmaya değermişçesine, vakarla mırıldandı:

"Ben Sourdust, kütüphanenin efendisi, Lord Hazretleri'nin şahsi danışmanı, Groan ilminin doksanlık öğrencisi, Lord Hazretleri'ne karanlık bir sabahın selamlarını sunuyorum, paçavralar içinde, büyük kitapların doksanlık öğrencisi olarak."

Bunu bir solukta söyledikten sonra elini göğsüne koyarak defalarca nahoş bir şekilde öksürdü.

Lord Groan çenesini yeşimi kavramakta olan elinin parmak eklemlerine dayadı. Yüzü çok uzundu ve zeytuniydi. Gözleri iri, zarif ve içine kapanıktı. Burun kanatları hareketli ve duyarlıydı. Ağzı ince bir çizgiydi. Başında Groanların çene altından kayışla bağlanan demir tacı vardı. Taçta ok ucu şeklinde dört çıkıntı bulunmaktaydı. Bu çıkıntıların arasına küçük zincirler asılmıştı. Lord Groan geçmişteki örneklerin sunduğu ayrıcalık sayesinde koyu gri ropdöşambrını giymişti.

Sourdust'ın selamını duymamış gibi göründü ve gözlerini ilk kez masaya odaklayarak bir kızarmış ekmek diliminin kenarını koparıp mekanik bir şekilde ağzına koydu. Bu lokmayı yemeğin büyük bir kısmı boyunca yanağında tuttu. Tabaktaki balıklar soğudu. Sourdust onlardan birini, bir dilim kavunu ve ateş yeşili bir yumurtayı yemişti, ama ritüele göre hazırlanmış sofradaki geri kalan her şey tazeliğini ve sıcaklığını yitirdi.

Aşağıda, salonun uzun zemininde bıçak sesleri kesilmişti. Pirinç şarabı masa boyunca gidip gelmişti ve sürahiler boştu. Hizmetçiler çalışmaya başlamak için işaret bekliyorlardı.

Yaşlı ağzını peçeteyle silen Sourdust bakışlarını şimdi sandalyesinde arkaya yaslanmış, bir bardak siyah çayı yudumlamakta olan,

gözleri her zamanki gibi dalgın bakan Lord Hazretleri'ne çevirdi. Kütüphaneci, Lord Hazretleri'nin sol kaşına bakıyordu. Salonun diğer ucundaki saate göre ona yirmi bir vardı. Lord Groan bu saatin ardına bakmaktaydı sanki. Bir dakikanın dörtte üçü geçmişti, ona yirmi kalaya on saniye – beş saniye – üç saniye – bir saniye kalmıştı. Ona yirmi vardı. Lord Groan'ın sol kaşı alnında mekanik bir şekilde yükseldi ve üç kırışığın altında hareketsizce durdu. Sonra yavaşça aşağı indi. Sourdust bu hareket üzerine ayağa kalktı ve yaşlı, sıska bacağıyla yere vurdu. Bunu yaparken üstündeki kızıl çuval bezi titredi ve siyah beyaz, karmakarışık sakalının düğümleri öne arkaya şiddetle sallandı.

Masalar bir anda boşaldı; yarım dakika sonra hizmetçilerin sonuncusu da salondan çıkmıştı ve uzak uçtaki hizmetçi kapısı kapatılıp sürgülenmişti.

Sourdust biraz soluk soluğa ve çirkin bir şekilde öksürerek tekrar oturdu. Sonra masanın üstünden uzanıp Lord Groan'ın önündeki beyaz masa örtüsünü bir çatalla çizdi.

Lord Hazretleri siyah ve sulu gözlerini yaşlı kütüphaneciye ve danışmana çevirdi. "Eee?" dedi dalgın bir sesle. "Ne var Sourdust?"

"Bugün ayın dokuzuncu günü," dedi Sourdust.

"Ah," dedi Lord Hazretleri.

Bir sessizlik oldu. Sourdust bu arayı fırsat bilerek sakalındaki pek çok püskülü çözüp tekrar düğümledi.

"Dokuzuncu," diye yineledi Lord Hazretleri.

"Dokuzuncu," diye mırıldandı Sourdust.

"Zor bir gün," dedi Lord Hazretleri düşünceli bir edayla, "çok zor."

Çukura kaçmış gözlerini efendisine çeviren Sourdust onun söylediklerini tekrarladı: "Zor bir gün, dokuzuncu.... hep zor bir gündür."

İri bir gözyaşı damlası Sourdust'ın buruşuk yanağından süzüldü. Gözleri gölgeli yuvalarına seçilemeyecek kadar çok gömülmüşlerdi. Sourdust duygusal stres altında olduğunu en ufak bir işaretle ya da hareketle bile sergilememişti. Aslında normalde duygusal stres altında olmazdı, ama şatonun gelenekleriyle ilgili meseleleri düşün-

düğü anlarda nedense kaşlarının altındaki gölgelerden iri gözyaşları akardı. Parmaklarını tabağının yanındaki büyük kitaplarda gezdirdi. Lord Hazretleri uzun uzadıya düşündükten sonra kararını vermişçesine öne eğildi, asasını masanın üstüne bıraktı ve demir tacını düzeltti. Sonra uzun, zeytuni çenesine elleriyle destek verdi ve başını yaşlı adama çevirdi: "Devam et," diye fısıldadı.

Sourdust çuval bezinden yapılma giysisini çabucak ve titreyerek topladı, ayağa kalkıp kendi sandalyesinin arkasına geçerek onu itip masaya birkaç santim yaklaştırdı ve masayla sandalyenin arasından dikkatle, sıkışarak geçip tekrar oturdu; şimdi daha rahat görünüyordu. Sonra muhtelif tabakları, baharatlıkları, bardakları, çatal bıçakları ve artık ılık olan nefis yiyecekleri büyük bir kararlılıkla, kırışık alnını her birine teker teker eğerek önünden itip beyaz masa örtüsünün üstünde yarım daire şeklinde bir yer açtı. Dirseğinin yanındaki büyük kitaplardan üçünü ancak o zaman aldı. Onları teker teker, tirşe sırtlarının üstünde özenle dengeledi ve süslü kitap ayraçlarının bulunduğu sayfaların açılmalarına izin verdi.

Sol sayfaların başında tarih vardı ve üç kitabın ilkinde bunu Lord Hazretleri'nin o günün her saatinde yapması gereken şeylerin listesi izlemekteydi. Kesin zamanlar; her durumda giyilmesi gereken giysiler ve yapılması gereken sembolik hareketler. Sağ sayfadaki diyagramlarsa Lord Hazretleri'nin çeşitli faaliyet mekânlarına nasıl ulaşması gerektiğinin ayrıntılarını vermekteydi. Diyagramlar baskı değil çizimdi.

İkinci büyük kitap boş sayfalarla doluydu ve tamamen sembolikti, üçüncüsündeyse bir sürü gönderme bulunuyordu. Örneğin eğer Lord Hazretleri'nin, Sepulchrave'in, şimdiki Groan Kontu'nun boyu sekiz santim kısa olsa kostümleri, hareketleri ve hatta rotaları ilk büyük kitapta anlatılanlardan farklı olacaktı ve engin kütüphaneden duruma uygun bir kitabın seçilmesi gerekecekti. Ten rengi daha açık olsa, kilosu daha fazla olsa, gözleri siyah yerine yeşil veya mavi ya da kahverengi olsa bu sabah kahvaltı masasında otomatikman başka bir arkaik kurallar dizisine uyulacaktı. Bu karmaşık sistemi tamamen

anlayan tek kişi Sourdust'tı – her ne kadar gündelik tezahürlerin sergilediği kutsal gelenek ruhu herkes tarafından anlaşılsa da, teknik ayrıntılar koca bir hayatın adanmasını gerektiriyordu.

Sonraki yirmi dakika boyunca Sourdust yüksek ve çatlak bir sesle Lord Hazretleri'ne kendisini bekleyen günün daha az bariz ayrıntılarına ilişkin talimatlar verdi; ağız kenarlarındaki çapraz çizgiler cümle aralarında seğiriyordu. Lord Hazretleri sessizce kafa sallayarak onayladı. Bazen ilk büyük kitaptaki, "dokuzuncu gün" izlenecek rotalara ilişkin diyagramlarda artık kullanılmayan bazı yerlere rastlandığı olur; örneğin Lord Groan'ın öğleden sonra saat 2.37'de sazan havuzuna açılan gri geçitteki demir merdivenden iniyor olması gerekiyordu. O merdiven yetmiş yıl önce, geçit büyük yangın sırasında yanıp kül olduğunda eriyip bükülmüş ve kullanılmaz hale gelmişti. Alternatif bir rotanın planlanması gerekiyordu. Orijinal tasarımın ruhuna olabildiğince sadık ve aynı zamanda dilimini kapsayan bir plan. Sourdust yeni rotayı masa örtüsünün üstüne bir çatalın ucuyla, eli titreyerek çizdi. Lord Hazretleri başıyla onayladı.

Günün yükümlülükleri açıklandıktan sonra, saat tam ona bir varken, Sourdust sandalyesinde gevşedi ve siyah beyaz sakalına salya akıttı. Birkaç saniyede bir saate göz atıyordu.

Lord Hazretleri'nden uzun bir iç çekişi geldi. Adamın gözlerinde bir ışık parlayıp söndü. Ağız çizgisi sanki bir anlığına yumuşadı.

"Sourdust," dedi, "oğlum oldu, duydun mu?"

Gözleri saatte olan Sourdust, Lord Hazretleri'nin sorusunu duymamıştı. Boğazından ve göğsünden sesler çıkarıyordu, ağız kenarları oynuyordu.

Ona çabucak bakan Lord Groan'ın zeytuni teni beyazlaştı. Adam bir kaşığı alıp bir çemberin dörtte üçünü oluşturana dek büktü.

Birden platformun ardındaki, duvardaki kapı açıldı ve içeri Flay girdi.

"Vakit geldi," dedi masaya ulaşınca.

Lord Sepulchrave ayağa kalktı ve kapıya yöneldi.

Flay kızıl çuval bezinden yapılma giysili adama başıyla, asık su-

ratla selam verdi ve cebini şeftalilerle doldurduktan sonra Taş Salon'un sütunları arasında Lord Hazretleri'nin peşinden gitti.

PRUNESQUALLOR'UN DİZKAPAĞI

Fuchsia'nın yatak odasının dört köşesinde artık ilgilenmediği oyuncakları, kitapları ve uzun, renkli bezler yığılıydı. Oda Batı Kanadı'nın merkezinde, ikinci kattaydı. Ceviz bir yatak, kapının bulunduğu iç duvarı tek başına sahiplenmişti. Karşı duvardaki iki tane üçgen pencere Balçık Evlerdeki usta heykeltıraşların iki ayda bir, dolunaylı günün günbatımında üzerinde siluetler halinde yürüdükleri mazgallı siperlere bakıyordu. Mazgallı siperlerin ötesinde düz çayırlar uzanıyordu ve çayırların ötesinde, sarp Gormenghast Dağı'nın eteklerine tırmanan karadikenli Çarpık Orman vardı.

Fuchsia odasının duvarlarını karakalemle çiziktirdiği resimlerle bezemişti. Yatak odasının her iki ucundaki mercan rengi sıvalara herhangi bir desen çizme girişiminde bulunulmamıştı. Resimler çeşitli tiksinti ya da heyecan anlarında yapılmışlardı ve incelikten ya da orantıdan yoksun olsalar da sıradışı bir enerjiyle yüklüydüler. Bu şiddet yüklü çizimler odasının iki duvarına öyle bir kargaşa görüntüsü katıyorlardı ki, dört köşedeki oyuncak ve kitap yığınları onlara kıyasla düzenli görünüyordu.

Tavanarasına, Fuchsia'nın krallığına ancak bu yatak odasından yaklaşılabilirdi. Karanlığa yükselen spiral merdivene açılan kapı, karyolanın hemen arkasındaydı; dolayısıyla, dolap kapağını andıran bu kapıyı açmak için, yatağın odanın ortasına doğru çekilmesi gerekiyordu.

Fuchsia özel odasına tecavüz edilmesi ihtimaline karşı yatağını eski yerine getirmeyi asla ihmal etmezdi. Bu gereksizdi, çünkü yatak odasına Bayan Slagg'ten başka kimse girmiyordu ve yaşlı dadı, Fuchsia için kendini bildi bileli kirlenmemiş bir dünya olan tavanarasına kadar yükselen o dar, karanlığa gömülü, yüz civarında basamağı tek başına asla çıkamazdı.

Gormenghast'ın lüzumsuz eşyalarının bir kısmı nesiller boyu bu tozlu ve loş mekâna, güve bulutlarıyla kaplı atmosferinde büyük çatı kirişlerinin hareket ettiği bu sıcak, havasız, zamansız bölgeye bırakılmıştı. Tozların polen gibi göründüğü ve her şeyi usulca kapladığı yere.

Tavanarası iki ana galeriden ve bir odadan oluşuyordu; ikinci galeri birincisinden çıkıp üç sarsak basamaktan indikten sonra sağdaydı. Bu galerinin uzak ucundaki ahşap bir merdiven, dar bir verandayı andıran bir balkona kadar yükseliyordu. Bu balkonun sol ucundaki, tek bir menteşeden sessizce sarkan bir kapı, tavanarasını teşkil eden odaların üçüncüsüne açılıyordu. Burası Fuchsia için çok gizli bir yer olan lofttu, bir tür pagan şapeliydi, bir kartal yuvasıydı, bir kaleydi, asla bahsedilmeyen bir krallıktı, çünkü bahsetmek imansızlık olurdu – kutsala bir nevi saygısızlık olurdu.

Fuchsia kardeşinin doğduğu gün, altındaki şato üst üste duran odalar ve galeriler boyunca, ta en aşağıdaki mahzenlere dek dedikodularla çalkalanırken tıpkı Parlak Oymalar Salonu'ndaki Rottcodd gibi, şatoya yayılan heyecandan habersiz kalmıştı.

Yatak odasının bir köşesinden, tavandan sarkan uzun ve siyah, saç örgüsü şeklindeki bir ipi çekmişti ve uzaktaki, Bayan Slagg'in yirmi yıldır kaldığı odadaki bir çan çalmaya başlamıştı.

Gün ışığı doğu taretlerinin içinden akıyor ve Oymacıların Mazgallı Siperlerini aydınlatıp ötedeki dağın yamaçlarına dokunuyordu. Güneş yükselirken Gormenghast Dağı'ndaki karadiken ağaçları soluk ışıkta birbiri ardınca belirmeye başladılar ve peş peşe bir orada bir burada ortaya çıkarak o devasa kütlenin üstündeki hayaletlere dönüştüler, ta ki o şeklin tamamı yassılaşıp karanlığın önündeki parıltılı, girintili çıkıntılı bir üçgen haline gelene dek. Bir grup çıplak meleği ya da süt domuzunu andıran yedi bulut arduvaz gökyüzünde tombul, pembe bedenleriyle salınıyorlardı. Fuchsia onları penceresinden somurtarak izledi. Sonra altdudağını öne uzattı. Elleri belindeydi. Çıplak ayakları döşeme tahtalarının üstünde oldukça hareketsizdi.

"Yedi," dedi, her buluta kaşlarını çatarak. "Yedi taneler. Bir, iki, üç, dört, beş, altı, yedi. Yedi bulut."

Sarı şalını omuzlarına daha sıkı doladı, çünkü geceliğinin içinde titriyordu; Bayan Slagg'i çağırmak için ipi bir kez daha çekti. Bir çekmeceyi karıştırınca siyah bir tebeşir parçası buldu, duvarın göreceli olarak boş bir kesimine yaklaşarak sert hareketlerle "7" rakamını ve bunun çevresine çektiği bir çemberin altına iri, tavizsiz harflerle "BULUDLAR" sözcüğünü yazdı.

Fuchsia duvara sırtını döndükten sonra ayağını sürüyerek yatağa doğru sarsak bir atım attı. Simsiyah saçları omuzlarına gevşekçe dökülmüştü. Hep için için yanan gözleri kapıya odaklanmıştı. Kapının kolu çevrilip Bayan Slagg içeri girerken Fuchsia bir ayağı önde, öylece durdu.

Kadını görünce yürüyüşüne kaldığı yerden devam etti, ama yatağa yaklaşmak yerine beş adımda Bayan Slagg'in yanına gitti ve kollarını çabucak yaşlı kadının boynuna dolayarak onu vahşice öptü, ayrıldı ve sonra pencereye gelmesini işaret ederek gökyüzünü gösterdi. Bayan Slagg, Fuchsia'nın uzanmış kolunu ve parmağını bakışlarıyla takip ederek, görülecek ne olduğunu anlamaya çalıştı.

"Şişko bulutlar," dedi Fuchsia. "Yedi taneler."

Yaşlı kadın gözlerini kısıp bir kez daha baktı, ama yalnızca bir anlığına. Sonra etkilenmediğini gösterircesine hafif bir ses çıkardı.

"Niye yedi?" dedi Fuchsia. "Yedinin bir anlamı var. Yedinin anlamı ne? Bir, görkemli bir altın mezar içindir – iki, korkunç bir kalay meşale için; üç, yüz tane sıska at içindir; dört, mahmuzları mızrakotundan yapılma bir şövalye içindir; beş, uğur getiren yüzgeçleri olan bir balık içindir; altı – altıyı unuttum, peki yedi – yedi ne içindir? Sekiz, bilye gibi gözleri olan bir kurbağa içindir, dokuz, dokuz nedir? Dokuz, bir dokuz içindir, dokuz – on, içinde âlemcilerin kadeh kaldırdığı bir kule içindir – ama yedi nedir? Yedi nedir?"

Fuchsia ayağını yere vurdu ve zavallı yaşlı dadının yüzüne dik dik baktı.

Nannie Slagg boğazından hafif sesler çıkardı, ki zaman kazanma yöntemiydi bu, sonra da konuştu: "Biraz sıcak süt ister misin canım? Bana şimdi söyle çünkü işim var, annenin beyaz kedilerini

beslemeliyim hayatım. Sırf bünyem enerjik diye her şeyi bana yaptırıyorlar tatlım. Çanı niye çaldın? Çabuk söyle, çabuk söyle benim tuhaf çocuğum. Çanı niye çaldın?"

Fuchsia dolgun, kırmızı altdudağını ısırdı, alnındaki bir tutam gece yarısını geriye attı ve dirseklerini arkalarından tutarak pencereden dışarı baktı. Son derece sert ve soğuk bir edaya bürünmüştü.

"Büyük bir kahvaltı istiyorum," dedi Fuchsia sonunda. "Yiyecek bir sürü şey istiyorum, bugün düşüncelere dalacağım."

Nannie Slagg sol ön kolundaki bir siğili inceliyordu.

"Nereye gittiğimi bilmiyorsun, ama düşüncelere dalabileceğim bir yere gidiyorum."

"Evet hayatım," dedi yaşlı dadı.

"Sıcak süt, yumurta ve tek tarafı kızarmış bir sürü ekmek dilimi istiyorum." Fuchsia duraksayıp kaşlarını çattı. "Ve günün geri kalanı için yanıma alabileceğim bir torba elma istiyorum, çünkü düşününce acıkıyorum."

"Evet hayatım," dedi Bayan Slagg tekrar, Fuchsia'nın eteğinin kenarından sarkan bir iplik parçasını çekip koparark. "Ateşe biraz daha odun at benim tuhaf çocuğum, ben de sana kahvaltını getirip yatağını yapayım, kendimi pek iyi hissetmesem de."

Fuchsia birden yaşlı dadısının üstüne tekrar atıldı ve yanağını öptükten sonra odadan çıkmasına izin verdi; kadının geri çekilen bedeninin üstüne kapıyı kasvetli koridorlarda yankılanan bir gürültüyle kapadı.

Kapı kapanır kapanmaz Fuchsia yatağına atladı, battaniyelerin arasına balıklama dalarak kıvrıla kıvrıla diğer uca süründü ve orada pusuya düşürülmüş bir canavarla ölümüne boğuşurcasına hareketler yapmaya başladı. Yatak örtülerindeki dalgalanmalar başladıkları gibi ansızın kesildiler ve Fuchsia elinde herhalde geceleyin çıkarıp tekmelediği bir çift uzun yün çorapla belirdi. Yastıklarına oturup çorapları çeke çeke giymeye başladı ve topuk kısımlarını önden arkaya epey geç bir aşamada, güçlükle çevirdi.

"Bugün kimseyi görmeyeceğim," dedi kendine – "hayır, hiç kim-

seyi görmeyeceğim. Gizli odama gidip düşüneceğim." Kendi kendine gülümsedi. Kurnaz bir gülümsemeydi bu, ama kurnazlığı öyle çocuksuydu ki sevimliydi.

Dolgun, biçimli ve sıradışı denebilecek kadar olgun dudakları tombul taçyaprakları gibi kıvrılarak açıldılar ve kızın beyaz dişlerini sergilediler.

Gülümser gülümsemez yüzü yine değişti ve çehresinde yabancı duran huysuz ifade kontrolü ele geçirdi. Kara kaşları birbirine yaklaşmıştı.

Giyinmesi, her giysiyi kendi icadı olan dans figürleriyle giymesi yüzünden kesintilere uğradı. Yaptığı bu hareketler zarif değildi; bazen bir düzine saniye boyunca sıradışı bir denge konumunda duruyordu. Gözleri annesininkiler gibi donuklaşıyordu ve soyut bir dinginlik ifadesi, yüzündeki doğal odaklanma ifadesine bir anlığına meydan okuyordu. En sonunda, tamamen şekilsiz olan kan kırmızısı elbisesini başından aşağı geçirdi. Yeşil bir kaytan bağladığı bel kısmı hariç elbisenin hiçbir yeri vücuduna oturmuyordu. Sanki giysilerini giymiyor da onların içinde ikamet ediyordu.

Bu arada Bayan Slagg kendi küçük odasında Fuchsia'nın kahvaltısını hazırlamakla kalmamış, elindeki dolu tepsiyi sarsa sarsa geri dönmek üzere yola çıkmıştı bile. Koridorun bir köşesini dönerken karşısına ansızın Doktor Prunesquallor çıkınca tepsiyi takırdatarak duruverdi; Doktor'un da ansızın durması bir çarpışmayı önledi.

"Vay vay vay vay vay, ha ha ha, kimi görüyorum, sevgili Bayan Slagg, ha ha ha, çok ama çok, çok dramatik," dedi Doktor uzun ellerini önünde, çene hizasında kavuşturarak; tiz kahkahaları geçidin kereste tavanında gıcırtılar çıkararak gezindi. Doktor'un iki gözlük camında da Bayan Slagg'in minik birer yansıması vardı.

Yaşlı dadı, Doktor Prunesquallor'un varlığını hiçbir zaman gerçekten onaylamamıştı. Doktor'un tıpkı Kule gibi Gormenghast'ın bir parçası olduğu doğruydu. Burada bulunmaya hakkı vardı, ama nedense Bayan Slagg'in gözünde kesinlikle yanlış biriydi. Adam onun doktorluk anlayışına uymuyordu bir kere, gerçi bunun sebebini asla

açıklayamazdı. Hoşnutsuzluğu için bir başka sebep de bulamıyordu. Nannie Slagg en iyi koşullarda bile düşüncelerini toplamakta çok zorlanırdı, ama duyguları devreye girince tamamen acizleşiyordu. Hissettiği, ama asla analiz etmediği şey Doktor Prunesquallor'un ona oyuncu bir edayla tepeden baktığı ve hatta onunla duygusuzca alay ettiğiydi. Bunu asla düşünmemişti, ama kemikleri hissediyordu.

Başını kaldırıp karşısındaki adamın kabarık saçlı kafasına baktı ve niye saçlarını hiç taramadığını merak etti, sonra da bir beyefendi hakkında böyle şeyler düşündüğü için utanç duyunca tepsisi sallandı ve gözleri biraz titreşti.

"Ha ha ha ha ha, sevgili Bayan Slagg, tepsini alayım, ha ha, sen sohbetin meyvelerini tadıp da bana son bir iki aydır ne dolaplar çevirdiğini anlatana dek. Seni niye görmedim Nannie Slagg? Niye kulaklarım merdivenlerdeki adımlarını ve akşamüstleri sesini duymadı, seslenişini... seslenişini...?"

"Leydi Hazretleri artık beni istemiyor efendim," dedi Nannie Slagg, Doktor'a serzenişle bakarak. "Şimdi Batı Kanadı'nda tutuluyorum efendim."

"Demek mesele bu ha?" dedi Doktor Prunesquallor, dolu tepsiyi Nannie Slagg'in elinden alıp uzun geçitte çömelerek. Tepsiyi yanına bırakıp topuklarının üstüne oturdu ve büyütücü gözlük camlarının altında iri iri yüzen gözlerine yukarıdan ürkekçe bakan yaşlı kadını inceledi.

"Batı Kanadı'nda tutuluyorsun ha? Demek mesele bu?" Doktor Prunesquallor çenesini baş ve işaret parmaklarıyla, düşünceli bir edayla okşadı ve haşmetle kaşlarını çattı. "Canımı sıkan şey 'tutulmak' sözcüğü sevgili Bayan Slagg. Sen bir hayvan mısın ki Bayan Slagg? Tekrarlıyorum, sen bir hayvan mısın?" Bunu söylerken biraz doğruldu ve boynunu öne uzatarak sorusunu üçüncü kez yineledi.

Zavallı Nannie Slagg bu soruya yanıt veremeyecek kadar korkmuştu.

Doktor tekrar topuklarının üstüne çöktü.

"Sorumu kendim yanıtlayacağım Bayan Slagg. Seni uzun süredir

tanıyorum. On yıl olmuştur herhalde? Birlikte büyücülüğün derinliklerine inmediğimiz veya varoluşun anlamını tartışmadığımız doğru – ama seni uzun süredir tanıdığımı söyleyebilecek kadar uzun süredir tanıyorum ve sen hayvan değilsin. Kesinlikle hayvan değilsin. Dizime otur."

Bu teklif karşısında dehşete kapılan Nannie Slagg ufak kemikli ellerini ağzına götürdü ve omuzlarını kulaklarına kadar kaldırdı. Sonra geçide ürkek bir bakış fırlattı ve tam kaçmak üzereyken dizlerinden kibarca ama sıkıca kavrandı ve ne olduğunu anlayamadan, kendini çömelmiş Doktor'un çıkık dizkapağında oturur halde buldu.

"Sen hayvan değilsin," diye yineledi Prunesquallor, "değil mi?"

Yaşlı dadı kırışıklı yüzünü Doktor'a çevirdi ve başını hayır anlamında, hafifçe salladı.

"Tabii ki değilsin. Ha ha ha ha ha, tabii ki değilsin. Bana ne olduğunu söyle?"

Nannie yine yumruğunu ağzına götürdü ve gözlerindeki ürkek ifade tekrar belirdi.

"Ben..... ben yaşlı bir kadınım," dedi.

"Sen son derece eşsiz bir yaşlı kadınsın," dedi Doktor, "ve son derece değerli bir yaşlı kadın olduğun yanılmıyorsam çok yakında ortaya çıkacak. Ah evet, ha ha ha, ah evet, gerçekten son derece değerli bir yaşlı kadınsın." (Bir sessizlik oldu.) "Leydi Hazretleri'ni, Kontes'i en son ne zaman gördün? Epey olmuştur herhalde."

"Evet, evet," dedi Nannie Slagg, "epey oldu. Aylar, aylar, aylar oldu."

"Düşündüğüm gibi," dedi Doktor. "Ha ha ha, tam düşündüğüm gibi. O halde neden vazgeçilmez olacağına dair hiçbir fikrin yoktur?"

"Ah, yok efendim!" dedi Nannie Slagg, hızla soğuyan kahvaltının bulunduğu tepsiye bakarak.

"Bebekleri sever misin sevgili Bayan Slagg'ciğim?" diye sordu Doktor, zavallı kadını diğer sivri dizkapağının üstüne oturtup, öbür bacağını rahatlatmak istercesine uzatarak. "Genelde o minik yaratıklardan hoşlanır mısın?"

"Bebeklerden mi?" dedi Nannie Slagg, o ana kadarki en canlı ses tonuyla. "O minik, sevimli şeyleri çıtır çıtır yiyebilirim efendim, çıtır çıtır yiyebilirim!"

"Kesinlikle," dedi Doktor Prunesquallor, "kesinlikle öyle, iyi kalpli bayan. Onları çıtır çıtır yiyebilirsin. Buna gerek olmayacak. Aslında bu kesinlikle zararlı bir şey sevgili Bayan Slagg, özellikle de sana şimdi anlatmam gereken koşullar altında. Bir çocuk, bakman için sana emanet edilecek. Onu yeme Nannie Slagg. Gerçi onu büyütecek olan sensin, ama önce yutmana hiç gerek yok. Yoksa bir, ha ha ha ha – Groan'ı yutmuş olursun."

Nannie Slagg bu haberi yavaş yavaş anladı ve birden gözleri faltaşı gibi açıldı.

"Hayır, ah hayır efendim!"

"Evet, ah evet efendim!" diye karşılık verdi hekim. "Her ne kadar Kontes son zamanlarda seni yanından uzaklaştırmış olsa da, koşullar gereği sen tekrar, ha ha ha, tekrar çok önemli bir konuma kavuşacaksın Nannie Slagg. Bugün, eğer yanılmıyorsam benim faltaşı gözlü Nannie Slagg'im, sana yepyeni bir Groan getireceğim. Kontes Leydi Fuchsia'yı getirişimi anımsıyor musun?"

Nannie Slagg tepeden tırnağa titremeye başladı ve ellerini dizlerinin arasında kavuşturunca, tünediği tehlikeli yerde az kalsın dengesini kaybederken, yanağından bir damla gözyaşı süzüldü.

"Her ayrıntıyı anımsıyorum efendim – her ayrıntıyı. Kimin aklına gelirdi?"

"Kesinlikle," diye araya girdi Doktor Prunesquallor. "Kimin aklına gelirdi. Ama gitmeliyim, ha ha ha. Seni, Nannie Slagg, dizkapağımdan ayırmalıyım – ama söylesene, Leydi Hazretleri'nin gebeliği hakkında hiçbir şey bilmiyor muydun?"

"Ah, efendim," dedi yaşlı kadın, parmak eklemini ısırıp bakışlarını kaçırarak. "Hiçbir şey bilmiyordum! Hiçbir şey! Kimse bana hiçbir zaman hiçbir şey söylemiyor."

"Yine de tüm görevler sana düşüyor," dedi Doktor Prunesquallor. "Gerçi çok hoşuna gideceğine şüphe yok. Buna kesinlikle şüphe yok. Öyle değil mi?"

"Ah, efendim, bir başka bebek, bunca zamandan sonra! Ah, o oğlana şaplak vurmaya can atıyorum."

"Oğlan mı?" diye sordu Doktor. "Ha ha ha, bakıyorum cinsiyeti nden pek eminsin sevgili Bayan Slagg'ciğim."

"Ah evet efendim, o bir oğlan efendim. Ah, ne büyük bir lütuf. Onu almama izin verecekler mi efendim? İzin verecekler değil mi?"

"Seçme şanslan yok," dedi Doktor, bir beyefendiye göre biraz fazla hararetli konuşarak ve ince burnunu dosdoğru Bayan Slagg'e uzatıp bön bön sırıttı. Bir kuru ot yığınını andıran kırçıl saçları duvardan ayrıldı. "Ya Fuchsia'm? Haberi var mı?"

"Ah, hayır, mümkün değil. Kesinlikle mümkün değil efendim, Tanrı onu kutsasın. Odasından yalnızca geceleri çıkıyor efendim. Dünyadan haberi yok efendim ve yalnızca benimle konuşuyor."

Doktor, Nannie Slagg'i dizinden indirip ayağa kalktı. "Gormenghast'ın geri kalanı sadece bunu konuşuyor, ama Batı Kanadı habersiz. Çok ama çok, çok tuhaf. Çocuğun dadısı ve çocuğun ablası karanlıkta, ha ha ha. Ama bu uzun sürmeyecek, uzun sürmeyecek. Aydınlanmış her şey adına, kesinlikle uzun sürmeyecek!"

"Efendim?" dedi Nannie Slagg, Doktor gitmek üzereyken.

"Ne?" dedi Doktor Prunesquallor, tırnaklarını inceleyerek.

"Ne?" dedi Doktor Prunesquallor, tırnaklarını inceleyerek. "Ne var sevgili Bayan Slagg? Çabuk ol."

"Şey –o nasıl efendim? Leydi Hazretleri nasıllar?"

"Bir bahamut kadar dayanıklı," diyen Prunesquallor bir anda köşeyi dönüp gözden kayboldu; ağzıyla gözleri ardına kadar açık olan Nannie Slagg soğuk tepsiyi kaldırırken adamın uzak bir geçitte, ayaklarıyla zarifçe trampet çalarak Groan Kontesi'nin odasına doğru kuş gibi ilerlediğini duyabiliyordu.

Bayan Slagg, Fuchsia'nın kapısını çalarken kalbinin küt küt attığını hissetti. Kendisine söylenenlerin önemini hep çok sonradan kavrardı ve Doktor'un verdiği sırrın ne kadar önemli olduğunu yeni anlamaya başlamıştı. Bunca yıldan sonra tekrar Groan Hanedanı'nın bir veliahtına dadılık etmek – o aciz uzuvları yıkayabilmek, o

minik giysileri ütülemek ve dış evlerden sütninesi seçmek! O değerli, miniminnacık çocuğun bakımıyla ilgili her meselede mutlak otoriteye sahip olmak – bütün bunlar, hızla çarpan kalbine ıstıraplı bir gururun ağırlığını yüklüyordu.

Kendini bu duyguya öyle kaptırmıştı ki kapının dış tarafına iliştirilmiş bir mesajı fark etmeden önce kapıyı iki kez çaldı. Mesaja iyice baktıktan sonra, Fuchsia'nın her zamanki gibi karakalemle çiziktirilmiş el yazısını sonunda sökebildi.

Kıyamet gününe kadar bekleyemem – çok YAVAŞSIN!

Bayan Slagg kapıyı açmayı denedi, kilitli olduğunu bilmesine karşın. Tepsiyi ve elmaları dışarıdaki kilimin üstüne bıraktıktan sonra, gelecekteki sakin ve mutlu günleri hayal edebileceği odasına çekildi. Yaşamı görünüşe bakılırsa henüz sona ermemişti.

TAVANARASI

Bu arada Fuchsia, kahvaltısını sabırsızlıkla bekledikten sonra, içinde acil durumlar için yiyecek –bayat bir keraviyeli kekin yarısıyla biraz karahindiba şarabı– bulundurduğu bir dolaba gitmişti. Orada Flay'in haftalar önce aşırıp kendisine getirdiği bir kutu hurmayla iki buruşuk armut da vardı. Bunları bir bez parçasıyla sardı. Sonra bir mum yakıp yere, duvarın yanına koydu ve genç, güçlü sırtını eğip yatağını ayak demirinden tutarak, onu duvarla arasına girip de dolap kapağına benzer kapıyı açmasına yetecek kadar çekti. Baş tarafındaki karyola demirinin üstünden uzanıp yiyecek çıkınını kaptı, sonra ayaklarının dibindeki mumu alıp kafasını eğerek dar açıklığa girdi ve kendini kara spiraller halinde yükselen merdivenin en alt basamaklarında buldu. Kapıyı arkasından kapadıktan sonra bir sürgüyü çekti ve kendini içeri kilitleme anlarında hep deneyimlediği titreşimler tarafından ele geçirilerek bir an tepeden tırnağa ürperdi.

Sonra, mum yüzünü aydınlatırken, önündeki üç kaygan basamağı çıktı ve kendine ait bölgeye girdi.

Fuchsia kıvrılan karanlığa doğru çıkarken, bedeni yeşil Nisan ayının getirdiğine benzer bir mide bulantısıyla halsizleşti. Kalbi atarken acı veriyordu.

Bu, gücü bir erkeğin bir kadına duyduğu aşkınkine eşit olan ve onun kadar derine inen bir sevgidir. Bu, bir erkeğin ya da kadının kendi dünyasına duyduğu sevgidir. Yaşamlarının olduğu gibi ve özgür bir alevle yandığı merkezlerinin dünyasına.

Dalgıcın titrek ışıklar dünyasına duyduğu sevgidir. İncilerden ve sülükdallardan ve göğsündeki nefesinden oluşma dünyasına. O, doğuştan dalgıç olduğundan her kireç yeşili balık sürüsüyle, her renkli süngerle bütündür. Okyanusun perili tabanında, elini uzanmış bir balinanın kaburgalarına koyarak yatarken eksiksiz ve sonsuzdur. Bedenine nabız, güç ve evren hâkimdir. O âşıktır.

Tek başına durup, oluşturduğu rengârenk yüzeye bakan ressamın sevgisidir. Kendisiyle aynı odada bulunan dikey tuval bu bakışa büyümeleri durdurulmuş, döşemeden tavana doğru yeni bir ritimle hareket eden, deneme niteliğindeki şekillerle karşılık verir. Bükülmüş tüpler, ezilip ressamın paletine yayılmış taze boyalar. Şövalenin altındaki toz. Boyalar fırçaların saplarına yayılmıştır. Kuzey göğündeki beyaz ışık sessizdir. Ressam dünyasını soluğuyla içine çekerken pencere bakakalır. Ressamın dünyası: kiralanmış bir oda ve terebentindir. Yarı-doğmuş eserine yaklaşır. O âşıktır.

Bereketli toprak, çiftçinin parmaklarının arasında ufalanır. İnci avcısı nasıl tuhaf su ışıklarında hayal meyal hareket ederken "Yuvamdayım," diye mırıldanıyorsa ve ressam nasıl döşeme tahtalarından oluşma salında tek başınayken "Ben benim," diye mırıldanıyorsa, telaşsız toprak adamı da kireçli arazisinde – döner merdivenindeki esmer Fuchsia'yla birlikte "Yuvamdayım," der.

Fuchsia yukarı çıktığı sırada sağ elini ahşap duvarda gezdirirken ve bir süre sonra, beklediği gevşek tahtayla karşılaşırken o döner merdivene ve tavanarasına karşı bu aidiyet duygusunu hissediyordu. Yalnızca on sekiz basamak kaldığını ve merdivende iki defa daha döndükten sonra tavanarasının o tanımlanamaz, içe işleyen,

grimsi altın rengi parıltısının kendisini selamlayacağını biliyordu.

En üst basamağa ulaşınca eğilip inek ahırı kapısını andıran, bir metre yüksekliğindeki bir çarpma kapının mandalını açtı ve tavanarasının üç bölümünden ilkine adım attı.

Yayılan sabah ışığı çeşitli nesnelere az çok netlik kazandırıyor, ama karanlığı kesinlikle dağıtmıyordu. Ilık ve kasvetli akşam karanlığını yer yer delen ince huzmelerin içleri, daralmış bir semanın ağırbaşlı bir düzenle dönmekte olan yıldızları gibi yavaşça hareket eden toz zerreleriyle doluydu.

Bu dar huzmelerden biri Fuchsia'nın alnını ve omzunu, bir diğeriyse elbisesinin kızıl bir kısmını aydınlattı. Fuchsia'nın sağında harap durumda olan dev bir org vardı. Boruları kırılmış, klavyesi parçalanmıştı. Ön tarafı gri örümceklerin on yıllık emeklerinin ürünü olan dantel bir şalla kaplıydı. Sanki bir prensesin hayaleti tozların arasından yükselip onu eşarpların en güzeli olarak başıyla omuzlarına örtecekti.

Fuchsia'nın gözleri loşlukta güçlükle seçilebiliyordu, çünkü alnına vuran ışık yüzündeki gölgeleri derinleştiriyordu. Ama dingindiler. Merdivendeyken içlerinde uyanan heyecan şimdi yerini bu tuhaf dinginliğe bırakmıştı. Fuchsia şimdi merdivenin başında neredeyse bambaşka bir varlık gibi duruyordu.

Bu oda en karanlık olanıydı. Yazın, ışık çarpık tahtalardaki yarıklardan ve yerinden oynamış taşların arasından, daha büyük odaya ve sağdaki galeriye kıyasla daha dolaylı bir şekilde sızıyordu sanki.

Tırabzanlı verandadan merdivenle çıkılan, üçüncü ve en küçük tavanarası odası en iyi aydınlanan yerdi çünkü panjuru açılınca aşağıdaki, büyük bir yarım daire şeklinde uzanan çatıların, kulelerin ve mazgallı siperlerin panoramasını sergileyen bir penceresi vardı. Yüksek kale burçlarının arasından, yüzlerce metre aşağıdaki büyük bir avlunun bir kısmı görülebiliyordu; burada yürüyen biri yüksük boyutunda görünürdü.

Fuchsia tavanarası odalarının ilkinde üç adım ilerledikten sonra dizinin yukarısındaki bir ipi tekrar bağlamak için durdu. Başının

üstünde, loşluğun içinde çatı kirişleri uzanmaktaydı ve Fuchsia doğrulurken onları fark edip bilinçsizce sevdi. Burası gereksiz eşya odasıydı. Çok uzun ve görkemli olmasına karşın olduğundan küçük görünüyordu çünkü içindeki, büyük orgtan herhalde bir zamanlar Fuchsia'nın atalarından birine ait olan boyalı, kırık oyuncak aslan kafasına dek akla gelebilecek her türlü şeyden oluşma şaşırtıcı yığınlar tüm duvarlardan uzanıyordu ve yandaki odaya ancak bunların arasındaki yoldan gidilebilirdi. Bu yüksek ve dar yol, ilk odanın ortasından kıvrıla kıvrıla geçtikten sonra ansızın dik açıyla sağa sapıyordu. Bu odanın gereksiz eşyalarla dolu olması Fuchsia'nın oraya göz ardı ettiği ve yalnızca bir geçiş yeri olarak kullandığı anlamına gelmiyordu. Yo hayır, çünkü burada pek çok uzun ikindiyi köşe bucağın derinliklerine sürünmekle geçirmiş ve geçmişin birbiriyle uyumsuz yadigârlarının arasında pek çok tuhaf mağara keşfetmişti. Eşyalardan, kutulardan, müzik aletlerinden ve oyuncaklardan, uçurtmalardan, tablolardan, bambu zırhlardan ve miğferlerden, bayraklardan ve her türlü antikadan oluşma tepelerin ortalarından geçen bir sürü yolu, bir Kızılderili'nin kendi yeşil ve gizli patikasını bilmesi gibi biliyordu. Derisi yüzülmüş bir babunun tozlu postu ve kafası yanı başında, bu tavanarası potpurisinin loş sınırlarının yukarısına kadar yükselen patlak bir davulun tepesinde asılı durmaktaydı. Her ne kadar ılık, dingin loşlukta devasa ve girilemez gibi görünseler de, Fuchsia istese bu şaşırtıcı dağlara sakarca ama göz açıp kapayıncaya dek dalabilir, merkezlerine ulaşıp elinde resimli bir kitapla antika bir kanepeye uzanabilir ve birkaç saniye içinde tamamen gözden kaybolabilirdi.

Bu sabah üçüncü odasına gitmekteydi ve kanyonda ilerlerken, toz zerreleriyle dolu bir huzme tarafından aydınlatılan ve Fuchsia'nın yolunun üstünde durarak, geçidin sağa sapmasından hemen önce bir çeşit alçak üst eşik işlevi gören doldurulmuş bir zürafa bacağının altından eğilerek geçti. Fuchsia köşeyi dönünce, görmeyi beklediği şeyi gördü. Yaklaşık dört metre ileride aşağıya, ikinci tavanarası odasına inen ahşap basamaklar vardı. Basamakların üstünde-

ki kirişler bükülerek sarkık bir kavis oluşturmuşlardı, bu yüzden ötedeki oda ancak kısmen görülebiliyordu. Ama görünen boş zemin, bütün hakkında fikir veriyordu. Fuchsia basamaklardan indi. Bulutlar yırtılarak dağıldılar: Fuchsia'nın karşısında bir gökyüzü, bir çöl, terk edilmiş bir kumsal açıldı.

Fuchsia boş ahşap döşemede ilerlerken sanki boşlukta yürüyordu. Kondorların hissedince tiz çığlıklar attıkları, kartalın kanının arasından bir anlığına görebildiği türden bir boşlukta.

Oradaki sessizliğin gürültülü bir ritmi vardı. Gormenghast'ın koridorları, kuleleri, odaları bir başka gezegendeydiler. Fuchsia kalın bir saç lülesini kavradı ve kalbi küt küt atarken, tüm bedeni tepeden tırnağa karıncalanırken, gözlerinin iç kenarlarında küçük elmaslar belirirken başını geriye çekti.

Bu yitik boşluk sahnesini ne karakterlerle doldurmuştu! Burası hayal gücünün ürünü insanların, yarattığı vahşi figürlerin bir köşeden diğerine salına salına yürüdüklerini, canavarlar gibi somurttuklarını ya da kanatları yanan serafimler gibi uçtuklarını, dans ettiklerini, dövüştüklerini, güldüklerini, ağladıklarını gördüğü yerdi. Burası onun hayal odasıydı, zihnindeki arkadaşlarının tozlu döşemede gidip gelmelerini seyrettiği yerdi.

Bezin içindeki yiyeceklerini sıkıca kavradıktan sonra, boğuk yankılar uyandıran adımlarla, diğer uçtaki balkona açılan sabit merdivene yürüdü. Merdiveni her basamakta ayaklarını yan yana koyarak çıktı, çünkü koltukaltında şişe ve günlük yiyeceği varken yukarı çıkmakta zorlanıyordu. Üstünde kızıl elbisesiyle çıkarken ortalıkta güçlü ve düz sırtını, omuzlarını ve bacaklarının sakar, edepsiz hareketlerini görecek kimse yoktu; karmakarışık ve simsiyah saçlarının uzunluğunu da. Yarı yolda yükünü başının üstüne kaldırıp balkona itmeyi başardı ve sonra kendini yukarı çekip ayağa kalkarak aşağısında uzanan, anımsanmayan bir yürek kadar boş, engin manzaraya baktı.

Ellerini tavanarası verandası boyunca uzanan tahta tırabzana koyup aşağı bakarken, kendi yarattığı beş ana karakteri bir seslenişiy-

le harekete geçirebileceğini biliyordu. Onları tepeden öyle çok kez izlemişti ki, gerçekten varmışlar gibi. Başta onları anlamak ya da ne yapacaklarını söylemek kolay olmamıştı. Ama şimdi kolay olurdu, en azından defalarca tanık olduğu sahneleri yinelemeleri.

Munster çatı kirişlerinde sürünerek ilerleyecek, kıkırdayarak döşemenin ortasına atlayıp bir toz bulutu havalandıracak ve sonra, dönüp parlak altınlarla dolu fıçısını aramadan önce eğilip Fuchsia'yı selamlayacaktı. Veya hep başı eğik ve elleri arkasında kenetlenmiş halde yürüyen Yağmur Adam'ın, zincirini çeke çeke peşinden yürüttüğü kaplanı sakinleştirmek için gözkapağını kaldırması yetecekti. Bu karakterler ve içinde rol aldıkları dramlar şimdi Fuchsia'nın altındaki odada gizliydiler, ama Fuchsia verandanın kenarında oturmakta kullandığı yüksek sırtlı sandalyenin yanından geçip, tek menteşesinden sarkan kapıyı dikkatle açtı ve üç odanın üçüncüsüne girdi.

Çıkınını bir köşedeki masaya bıraktı, pencereye gitti ve iki panjur kanadını açtı.

Çorabı yine bacağının yarısına kadar düşmüştü; ipi bu kez uyluğuna daha sıkı bağladı. Bu odadayken sık sık sesli düşünürdü. Kendi kendisiyle tartışırdı. Küçük penceresinden aşağıya, şatonun ve yanındaki binaların çatılarına bakarken izolasyonunun tadını çıkardı. "Yalnızım," dedi, çenesini ellerinin arasına koyup dirseklerini pencere denizliğine dayayarak. "Yapayalnızım, tam istediğim gibi. Şimdi düşünebilirim, çünkü burada beni sinirlendirecek kimse yok. Odamda hayır. Bir Leydi olarak ne yapmam gerektiğini söyleyecek kimse yok. Yo hayır. Burada sadece canımın istediğini yaparım. Fuchsia burada gayet iyi. Hiçbiri nereye gittiğimi bilmiyor. Flay bilmiyor. Babam bilmiyor. Annem bilmiyor. Hiçbiri bilmiyor. Nannie bile bilmiyor. Yalnızca ben biliyorum. Nereye gittiğimi biliyorum, buraya gidiyorum. Gittiğim yer burası. Merdiveni çıkıp gereksiz eşya odama giriyorum. Gereksiz eşya odamdan geçip oyun odama giriyorum. Oyun odamı boydan boya geçip merdivenden verandama çıkıyorum. Kapıdan geçip gizli tavanarası odama giriyorum. Ve işte buradayım. Şimdi buradayım. Buraya defalarca geldim, ama onlar

geçmişte kaldı. Yaşandı ve bitti, ama şimdi, şimdiki zamanda buradayım. Bu şimdiki zaman. Şimdiki zamanın çatılarına bakıyorum ve şimdiki zamanın pencere denizliğine yaslanıyorum ve ileride yaşlanınca bu pencere denizliğine yine yaslanacağım. Tekrar tekrar.

"Şimdi rahatıma bakıp kahvaltı yapacağım," diye kendi kendine konuşmayı sürdürdü, ama arkasına dönerken tez gözleri çok aşağısındaki minyatürleşmiş avluda, mutfak hizmetçilerinden oluştuğunu güçlükle seçebildiği sıradışı büyüklükte bir grubun toplanmış olduğunu gördü. Altındaki panoramanın sabahın bu saatinde, hizmetçilerin şatodaki muhtelif işlerini yapmaları yüzünden ıssız olmasına öyle alışkındı ki birden pencereye tekrar döndü ve şüpheyle, neredeyse korkuyla aşağı baktı. Geri dönüşsüz bir şey yapıldığı hissine kapılmasına yol açan neydi? Bir yabancı olsa yüzlerce metre aşağıda, güneşli bir taş avlunun köşesinde bir grubun toplanmasını uygunsuz veya sıradışı bulmazdı, ama Gormenghast'ın katı ritüelinin içinde doğup büyümüş olan Fuchsia eşsiz bir durumun yaşandığını anladı. Baktıkça o grup büyüyordu. Bu, Fuchsia'nın az önceki ruh halinden çıkması ve huzursuzluğa kapılıp sinirlenmesi için yeterliydi.

"Bir şey oldu," dedi, "kimsenin bana söylemediği bir şey. Bana söylemediler. Onlardan hoşlanmıyorum. Hiçbirinden hoşlanmıyorum. Orada, aşağıda karınca sürüsü gibi ne yapıyorlar? Neden işlerinin başında değiller?" Dönüp küçük odasına baktı.

Her şey değişmişti; armutlardan birini alıp dalgın dalgın dişledi. Sabahı düşüncelere dalarak ve belki boş tavanarası odasında bir iki oyun oynayarak geçirmeyi, sonra da merdivenden inip Bayan Slagg'den büyük bir fincan çay talep etmeyi istemişti. Aşağıdaki grup hayra alamet değildi. Günü berbat edilmişti.

Etrafına, odasının duvarlarına bakındı. Gereksiz eşya odasında bulduğu düzinelerce tablonun arasından en beğendiklerini seçip asmıştı. Bir duvar büyük bir dağ sahnesiyle kaplıydı: bir yol son derece etkileyici sarp kayalıkların etrafından yılan gibi dolanıyordu ve üstünde iki ordu vardı; ordulardan biri sarıydı, aşağıdan gelip yukarı-

dakiyle savaşan işgalci orduysa mordu. Meşale ışığıyla aydınlanan bu salonun bütünü Fuchsia için sürekli bir merak kaynağıydı, ama bu sabah ona boş gözlerle baktı. Diğer duvarlar daha az etkileyici bir şekilde bezenmişlerdi; on beş tablo, üç duvar arasında paylaştırılmıştı. Bir jaguar kafası; dövmelerle kaplı olduğundan duman renginde görünen bir yüze sahip olan bembeyaz saçlı yirmi ikinci Groan Konti'nun portresi ve bir engerekle oynayan, pembeli beyazlı muslin giysili bir grup çocuk, Fuchsia'ya en çok haz veren eserler arasındaydı. Atalarının yüzlerce son derece sıradan baş ve boy portreleri gereksiz eşya odasına bırakılmıştı. Fuchsia'nın bir resimden istediği şey beklenmedik olmasıydı. Sanki ressamın ona yepyeni bir şey söylemesinden hoşlanıyordu. Daha önce hiç aklına gelmemiş bir şey.

Çok eskiden Gormenghast Dağı'ndaki ormandan getirilmiş olan büyük, kıvrımlı bir kök odanın ortasında duruyordu. Kök mükemmel bir şekilde cilâlanmıştı, her kırışığı pırıl pırıl parlıyordu. Fuchsia kendini odadaki en dikkat çekici nesneye, soluk bir görkeme sahip zarif bir kanepeye attı; burada kol ve bacaklarını hafifçe açmış yatarken bedeninin sivri kenarları tavizsiz bir sertlikle açığa çıkmıştı. Tavanarası odasına girdiğinden beri ona son derece yabancı olan dingin bir ifade taşıyan gözleri şimdi tekrar için için yanıyorlardı. Odada dinlenecek bir yer ararcasına boşuna gezindiler; ama ne muhteşem kökün, ne de Fuchsia'nın bastığı halının üstündeki dâhice desenin onları tutacak gücü vardı.

"Her şey yanlış. Her şey. Her şey," dedi Fuchsia. Tekrar pencereye gidip aşağıya, avludaki gruba baktı. Grup artık öyle büyümüştü ki taş avlunun görünen kısmını tamamen kaplamıştı. Fuchsia solundaki bir dayanma kemerinin arasından bakınca uzaklardaki, Gormenghast'ın fakir bir mahallesindeki dört dar sokağı görebiliyordu. Bu dar sokaklar küçük halk topluluklarıyla bezenmişlerdi ve Fuchsia onların uzaklardan gelen seslerini duyabildiğine inandı. Fuchsia'nın aşağıdaki heyecana yol açabilecek "olaylara" ya da şenliklere özel bir ilgisi yoktu, ama bu sabah kendisini de ilgilendirecek bir şeyin gerçekleşmekte olduğunu yoğun bir şekilde hissediyordu.

Masanın üstünde büyük bir resimli şiir kitabı durmaktaydı. Fuchsia'nın istediği zaman açıp yutarcasına okuyabilmesi için hep orada dururdu. Fuchsia sayfaları çevirirken dizeleri kalın, dramatik bir sesle okurdu. Bu sabah öne eğilip sayfaları ilgisizce çevirdi. Çok sevdiği bir şiire gelince durup onu yavaşça, baştan sona okudu, ama aklı başka yerdeydi.

UÇARI KEK

Benekli ve uçarı bir kek vardı
Yüzerdi anlamsız bir denizde,
Ya da herhangi bir kasvetli gölde
Israrla ve özgürce.
Nasıl da kaskatı, ah nasıl da kaskatı
Yüzüp giderdi uçarı kek
Leylak rengi göğe anlamsızca
Balıklar fırlatan okyanusun dalgalarında.
Ah, bir sürü, bir sürü barlam vardı
Görkemleri rakip tanımazdı,
Ve akla gelebilecek her cins balık
Leylâk rengi göğe fırlatılırdı.

Büyük, pürüzsüz dalgalara tırmanıp
Aşarak hantal, köpüklü tepeleri
Uçarı kek kaçardı bir bıçaktan, kendisinin ve
Kuşüzümü tayfasının peşindeki.
Seke seke kayıyordu, haşin bir kılıç balığı gibi
(Bu vahşi ve mavi yemek bıçağı)
Ve tamamen doldurmuştu uçarı keki
Kuşüzümü tayfasının neşesi.

Ah, bir sürü, bir sürü barlam vardı
Görkemleri rakip tanımazdı –

Ve akla gelebilecek her cins balık
Leylâk rengi göğe fırlatılırdı.

Kedi balıklarının güneşlenip mırladığı
Ve yapışkan gülümseyişlerle patilerini yaladığı
Ve tüylü yüzgeçlerini salladığı yerlerin,
Zarif Adaların kumsallarının civarında
Uçup duruyorlar leylâk rengi göğün altında –
Uçarı kek ve bıçak
Gökyüzü büyüleyici, çivit mavisi gözünü kırpıyor
Müstakbel karısının ardından.
Kırıntılar serbestçe uçuşarak düşüyor anlamsız denize
Uyarak keksi bir yüreğin ritmine
Ve bıçağın duyarlı çeliği hissedebiliyor
Aşklarına karşın ayrı dünyalara ait olduklarını.
Oyalanan ışığın hızıyla savruluyor
Kırıntılar yukarıdaki barlamlara,
Ve tropik hava titreşiyor, aşk acısı çeken
Bir kekin vızıltısıyla.

Son kıtayı çabucak, hiçbir şey anlamadan okudu. Son mısrayı mekanik bir şekilde bitirirken, ayağa kalkıp kapıya yöneldiğini fark etti. Geride, masanın üstünde bıraktığı çıkını açıktı, ama armut dışında içindeki hiçbir şeye dokunulmamıştı. Kendini balkonda buldu ve merdivenden, boş tavanarası odasına indi; birkaç saniye sonra gereksiz eşya odasının girişindeki basamaklara varmıştı. Spiral merdivenden inerken zihninde düşünceler yinelenip duruyordu.

"Ne yaptılar? Ne yaptılar?" Odasına bu telaşlı ruh haliyle girip köşeye koştu ve saç örgüsü şeklindeki çan ipini tutarak, tavandan koparıp indirmek istercesine çekti.

Birkaç saniye sonra Bayan Slagg koşarak, terlikli ayaklarını döşeme tahtalarına düzensizce sürterek kapının önüne geldi.

Fuchsia ona kapıyı açtı ve zavallı yaşlı kadının kapı panellerinin yanında beliren kafasına hemen bağırdı: "Neler oluyor Nannie, aşa-

ğıda neler oluyor? Çabuk söyle bana Nannie, yoksa seni sevmem. Söyle bana, söyle bana."

"Sus be tuhaf çocuk, sus," dedi Bayan Slagg. "Bu ne telaş! Ah, zavallı kalbim. Sonunda beni öldüreceksin."

"Bana söylemelisin Nannie. Şimdi! Şimdi! Yoksa sana vururum," dedi Fuchsia.

Küçücük bir şüpheyle başlayan korkuları şimdi giderek güçlenen bir sezginin etkisiyle artan Fuchsia, çok sevdiği yaşlı dadısına vurmanın eşiğine gelmişti. Nannie Slagg, Fuchsia'nın elini sekiz yaşlı parmağının arasına alıp sıktı.

"Sana küçük bir erkek kardeş geliyor güzelim. İşte seni yatıştıracak bir sürpriz: küçük bir erkek kardeş. Tıpkı senin gibi, benim çirkin çocuğum – erken doğdu."

"Hayır!" diye haykırdı, yanaklarına kan hücum eden Fuchsia. "Hayır! Hayır! Onu istemiyorum. Ah hayır, hayır, hayır! İstemiyorum! İstemiyorum! Olmamalı, olmamalı!" Fuchsia kendini yere atıp hüngür hüngür ağlamaya başladı.

"BAYAN SLAGG AY IŞIĞINDA"

Böylece bu kişiler, Lord Sepulchrave, Kontes Gertrude, en büyük çocukları Fuchsia, Doktor Prunesquallor, Bay Rottcodd, Flay, Swelter, Nannie Slagg, Steerpike ve Sourdust; Titus'ın dünyaya geldiği gündeki uğraşları sırasında keşfedildiler ve Titus'ın yazgısı gereği içinde doğduğu atmosfer hakkında belki fikir verdiler.

Titus yaşamının ilk birkaç yılında Nannie Slagg'e emanet edilecekti ve o kadın, bu muazzam sorumluluğu ince, ufak, sarkık omuzlarında gururla taşıyacaktı. Bu erken dönemin ilk yarısında çocuk yalnızca iki önemli tören yaşadı ve Titus neyse ki ikisinden de habersizdi; birincisi doğumundan on iki gün sonra vaftiz edilmesiydi, diğeriyse ilk doğumgünündeki ayinsel bir kahvaltıydı. Kendini çocuğun yetiştirilmesiyle ilgili pratik meselelere tamamen adayan Bayan Slagg'in-

se her gün pek çok önemli olay yaşadığını söylemeye gerek yok.

Bayan Slagg doğumun gerçekleştiği bu anılmaya değer günün akşamında, akasyaların arasındaki dar taş patikadan geçip tepeden indi ve şato surundaki, Balçık Evlerin merkezine açılan kapıya doğru ilerledi. Telaşla yürürken, Gormenghast Dağı'nın ardındaki güneş safran rengi bir ışık bataklığına gömülerek batıyordu ve Bayan Slagg'in gölgesi akasyaların arasında telaşla ilerleyerek kadına eşlik ediyordu. Bayan Slagg şatodan nadiren çıkardı ve odasındaki bir sandığın ağır kapağını güçlükle kaldırıp içeriden, bir kâfur topağının altından en iyi şapkasını alırken kalbi pıtır pıtır atmıştı. Şapka simsiyahtı, ama en azından tepesinde gevrek camdan yapılma bir üzüm salkımı vardı. Üzüm tanelerinden dört beş tanesi kırılmıştı, ama bu pek fark edilmiyordu.

Bayan Slagg cam üzümlere muhtemel tozlardan arındırmak niyetiyle üflemeden önce, şapkayı omuz hizasına kaldırıp yan döndürerek incelemişti. Nefesinin onları buğulandırdığını görünce jüponunu kaldırmış ve şapkanın üstüne eğilip her üzüm tanesini teker teker, çabucak silmişti.

Sonra neredeyse sinsice odasının kapısına yaklaşmış ve kulağını panele dayamıştı. Bir şey duymamıştı, ama ne zaman uygunsuz bir şey yaptığı hissine kapılsa, yaptığı şey ne kadar gerekli olursa olsun, yoğun bir suçluluk duygusu yaşardı ve kenarları kızarmış gözlerini faltaşı gibi açıp sağa sola bakınarak başını hafifçe titretir ya da, tıpkı o andaki gibi bir odada yalnızsa, kapıya koşup kulak kabartırdı.

Orada kimse olmadığına iyice kanaat getirince kapıyı hızla açar ve boş koridora baktıktan sonra tazelenmiş bir güvenle işine geri dönerdi. Bu kez, gecenin dokuzunda şatodan çıkıp da bahçedeki uzun araba yolundan ve kuzeydeki akasyalı yoldan geçerken başında en iyi şapkasını taşıma fikri, kapısının ardında birinin, düşüncelerini dinleyen birinin olabileceğinden şüphelenircesine oraya koşmasına yetmişti. Ayak uçlarına basa basa yatağına geri dönüp kadife şapkasını başına geçirince boyu otuz beş buçuk santim uzamıştı. Sonra odadan çıkmıştı. İki kat aşağı inerken merdivenler ona korku

verecek kadar tenha görünmüşlerdi. Dönüp Batı Kanadı'nın ana kapısından çıkarken, bu sıradışı görevi yerine getirmesini Kontes'in emrettiğini anımsayınca kendini biraz daha güçlü hissetmişti; ama aldığı yetki ne kadar gerçek olursa olsun, onu kaygılandıran çok daha derinlerdeki bir şeydi, mekânın dile getirilmeyen ve sarsılmaz gelenekleriyle ilgili bir şeydi. Bu, yanlış bir şey yaptığını hissetmesine yol açmıştı. Ancak bebek için bir sütnine bulmalıydı ve durumun aciliyeti ilerlemeyi sürdürmesini sağlamıştı. Odasından çıkarken yanına bir çift siyah yün eldiven almıştı. Hoş, ılık bir yaz akşamıydı ama Nannie Slagg eldivenlerini takınca kendini daha güçlü hissediyordu.

Akasyalar sağında, dağın önünde siluet halinde yükselip hatlarını sergiliyor, solundaysa bir tür yeraltı ışığıyla donuk donuk parlıyorlardı. Kadının yolundaki akasya gölgeleri, donuk bir zebra postundaki çizgileri andırıyorlardı. Karanlık ağaç yapraklarının altındaki bu yolda cüce gibi görünen Bayan Slagg yürürken civardaki kayalarda hafif yankılar uyandırıyordu, çünkü topukları taş yola hızlı ve ritimsizce basıyorlardı.

Bu yol epey uzundu ve yaşlı dadı nihayet kendini kuzey uçta bulduğunda, yükselen ayın soğuk ışığı tarafından karşılandı. Gormenghast'ın dış suru bir anda karşısında yükselivermişti. Bir kemerli geçitten geçti.

Bayan Slagg, dış evlerin sakinlerinin bu saatte akşam yemeğinde olduklarını biliyordu. Pıtır pıtır yürürken zihninde çok benzer bir olayın anısı canlandı: Fuchsia için benzer bir seçim yapmak üzere seçildiği zamanın. O zaman da buraya akşamüstü, ama bir saat kadar daha erken gelmişti. O gün hava çok rüzgârlıydı ve Bayan Slagg rüzgârda sesini duyuramayışını, herkesin onu yanlış anlamasını ve Lord Groan'ın öldüğünü sanmalarını anımsadı.

O günden beri Sakinlerin bölgesinin bu semtine yalnızca üç kez gelmişti ve her seferinde amacı Fuchsia'ya bir ara yağmur çamur demeden dayattığı uzun yürüyüşleri yaptırmak olmuştu.

Bayan Slagg'in uzun yürüyüşler yaptığı günler geride kalmıştı

ama o yürüyüşlerden birinde, Sakinler akşam yemeği yerlerken Balçık Evlerden birinin önünden geçmişti. Sakinlerin akşam yemeklerini hep açık havada, kasvetli gri tozların arasında, dört uzun sıra halinde uzanan masalarda yediklerini biliyordu. O tozlu toprakta yalnızca birkaç kaktüs ağacının kök salabilmiş olduğunu anımsadı.

Surdaki kemerli geçitten, üstüne kulübeler inşa edilmiş tozlu toprağa hafif bir eğimle inen bir çimenlikteki patikada ilerlerken ansızın gözlerini yoldan kaldırınca o kaktüs ağaçlarından birini gördü.

On beş yıl, yaşlı bir kadının hafızasında ulaşılması güç bir zaman derinliğidir – çocukluğunun sularına kıyasla ulaşılması daha güçtür, ama Bayan Slagg kaktüs ağacını görünce Fuchsia'nın doğduğu gün burada durup o iri, yaralı canavara baktığını net ve ayrıntılı bir şekilde anımsadı.

Ağaç işte yine oradaydı, pul pul olmuş gövdesi dikenlerle donatılmış dev bir gri şamdanın kollarını çağrıştıran bir şekilde dikilmesine dörde ayrılmıştı. Her kolu gergedan boynuzu kadar büyük ve kabaydı. Bu ağacın bir zamanlar üç saatliğine çiçek açtığı biliniyordu, ama şimdi siyah akromatizmini giderecek parlak çiçeği yoktu. Ağacın ötesinde küçük, kasvetli bir tepe vardı ve Bayan Slagg uzun masalarında yemek yiyen Sakinleri ancak bu tepeye çıkınca gördü. Onların ardındaki, birbirlerine gri bir sürü halinde sokulmuş olan kil evler surun dibine dek uzanıyordu. Yemek masalarının arasında bitmiş olan dört beş kaktüs, kollarını masaların üstünden uzatmışlardı.

Kaktüsler boyutlarıyla ve yüksek, çirkin boynuzlar şeklinde çatallanmalarıyla, Bayan Slagg'in ilk gördüğü ağaca benziyorlardı ve kadın yaklaşırken, günbatımının son sıcak kızıllığıyla çevrelenmişlerdi.

Dış Sur'a en yakın olan masa sırasında yaşlılar, dedeler ve neneler, sakatlar oturmaktaydı. Sol taraflarında evli kadınlar ve bu kadınların baktığı çocuklar vardı.

Geriye kalan iki masa sırası erkeklerle ve oğlanlarla doluydu. On iki ila yirmi üç yaş arasındaki kızlar yemeklerini kendilerine ayrıl-

mış alçak bir balçık binada yiyorlardı; her gün birkaçı, mazgallı siperlerin hemen altındaki yaşlılar masasında hizmetçilik yapmaları için seçiliyordu.

Ötede kulübelerin bulunduğu çorak ve alçak bir vadi uzanıyordu, dolayısıyla Bayan Slagg masalardaki figürlere adım adım yaklaşırken arka planda kaba balçık çatılar gördü; kulübelerin duvarlarıysa tümsekleşen toprak tarafından gizleniyordu. İç karartıcı bir manzaraydı bu. Bayan Slagg akasyalı araba yolunun bitkilerle dolu gölgelerinden çıkıp kurak bir dünyaya adım atmıştı bir anda. Sakinlerin önlerindeki beyaz, sert bitki kökü parçalarını ve çakaleriği şarabıyla dolu kâseleri gördü. Her gün civardaki bir ormandan kazıp çıkardıkları uzun, boru şeklindeki bitki kökleri her akşam masalarında, doğranıp düzinelerce incecik silindire dönüştürülmüş halde dururdu. Bu yiyeceğin onların geleneksel diyetleri olduğunu anımsadı.

Ayrı ayrı gölgeleriyle sıra sıra uzanan beyaz kök parçalarını görünce, sosyal statü açısından bu zavallı Balçık Ev sakinlerinden çok daha üstün olduğunu heyecanla anımsadı. Güzel oyma heykeller yaptıkları doğruydu, ama Gormenghast'ın surlarının içinde değillerdi ve Nannie Slagg en yakındaki masaya yaklaşırken küçük, kırışıklı ağzını büzerek eldivenlerini daha da yukarı çekti ve parmak kısımlarını düzeltti.

Sakinler, şapkası tepenin kuru sırtında belirir belirmez onu fark etmiş ve hep birden o tarafa bakmış, gözlerini ona çevirmişlerdi. Anneler donakalmıştı, bazılarının çocuklarının ağızlarına uzattıkları kaşıklar şimdi yarı yolda hareketsiz duruyordu.

"Şatoluların", ki surların içinden gelen insanlara verdikleri isim buydu, Sakinlere yemek vaktinde yaklaşmaları sıradışı bir durumdu. Hareket etmeden ve konuşmadan bakmayı sürdürdüler.

Bayan Slagg durmuştu. Ay ışığı cam üzüm salkımını ışıldatıyordu.

Kâhini andıran çok yaşlı bir adam kalkıp ona yaklaştı. Yanına vardığında sessizce durdu, ta ki durmasını bekleyen yaşlı bir kadın yardım alarak ayağa kalkıp, tıpkı adamın yaptığı gibi Bayan Slagg'e yaklaşana ve sonunda yaşlı adamın yanında sessizce durana dek.

Daha sonra annelerin masasından beş altı yaşlarında iki güzel oğlan gönderildi. Bu ikisi Bayan Slagg'in yanına varınca sessizce durdular ve sonra büyüklerini taklit ederek kollarını kaldırıp bileklerini bitiştirdiler, ellerini kavuşturdular ve başlarını eğdiler.

Birkaç saniye öylece kaldılar; sonra yaşlı adam kabarık saçlı başını kaldırdı ve ağzının uzun, kaba çizgisini ayırdı. "Gormenghast," dedi; sesi uzak vadilerden yuvarlanan kayaların gürültüsünü andırıyordu ve "Gormenghast" derken saygılı bir tonlama kullanmıştı. Sakinler şatodan gelen herhangi birini böyle selamlarlardı ve bu sözcük söylendikten sonra, hitap edilen kişi – "Parlak Oymacılar" diyerek karşılık verirdi. Daha sonra görüşme faslına geçilebilirdi. Bu karşılık, her ne kadar Sakinler kendilerini eserlerinin mutlak yargılayıcısı olarak gördüklerinden ve dış dünyanın ilgisine kayıtsız kaldıklarından herhangi bir dalkavukluğa karşı bağışıklı olsalar da, ortamı yumuşatma özelliğine sahipti çünkü onları ait olduklarını tüm benlikleriyle hissettikleri konuma yerleştiriyordu – dünyevi ya da kalıtsal olmasa bile ruhsal bir anlamda. Başlangıçta bir barış ortamı sağlıyordu. On yedinci Groan Kontu yüzlerce yıl önce bu ilkeyi şatonun ritüeline dahil etmekle dâhice bir kararı uygulamış, son derece kurnazca bir harekette bulunmuştu.

Oymacılar parlak olmaktan çok ama çok uzaktılar. Hepsinin kıyafeti aynıydı: beyaz içini yedikleri bitki kökünün dış yüzeyinden yapılma sert kayışlarla belden bağlanmış koyu gri kumaşlar. Görünüşlerinde hiçbir parlaklık yoktu, tek bir şey dışında. Küçük çocuklarının gözlerindeki ışık. Aslında on dokuz, hatta bazen yirmi yaşına kadarki delikanlılarla kızların gözlerinde de vardı. Bu genç Sakinler büyükleriyle, hatta yirmilerinin ortasında olanlarla bile öylesine tezat oluşturuyorlardı ki, aynı soydan olduklarını düşünmek zordu. Bunun trajik sebebiyse biçimsel olarak fiziksel olgunluklarına eriştiklerinde güzelliklerinin giderek yok olması ve birkaç taze saat boyunca parıltıya ve güce sahip olduktan sonra çiçek gibi solmalarıydı.

Kimse orta yaşlı görünmüyordu. Anneler, ergenliklerinin sonla-

rına doğru doğum yapan birkaçı hariç, kendi ebeveynleri kadar yaşlı görünmekteydiler.

Yine de, sanılabileceğinin aksine normalden erken bir yaşta ölmüyorlardı. Tersine, büyük surun en yakınındaki büyük üç masada uzun bir sıra halinde dizili duran yaşlı yüzlere bakınca, anormal denecek kadar uzun yaşadıkları düşünülebilirdi.

Yalnızca çocukların yüzlerinde, gözlerinde, saçlarının parlaklığında ve başka bir şekilde, hareketlerinde ve seslerinde ışıltı vardı. Doğal olmayan bir parıltıya sahiptiler. Bu serbest bir alevin insana iyi gelen parıltısı değil, bir çarşaf şimşeğin gece yarısı ağaç dallarına ansızın saçtığı yoğun ışığın; karanlıktaki ani parlamaların, bir meşale tarafından aydınlatılınca hayalete dönüşen bir cismin ışıltısıydı.

Bu tuhaf ışık bile bu delikanlılarla kızlarda on dokuz yaşına geldiklerinde sönüyordu; yüz hatlarının güzelliğiyle birlikte bu parıltı da yok oluyordu. Yetişkin Sakinlerin yalnızca gövdelerinin içinde bir tür ışığa ya da ışık değilse bile en azından sıcaklığa rastlanıyordu – yaratıcılığın kıpır kıpırlığının sıcaklığına. Bunlar Parlak Oymacılardılar.

Bayan Slagg pençeyi andıran küçük elini epey havaya kaldırdı. Karşısında dizili duran dört kişinin duruşları daha teklifsizdi; ince, tozlu kollarını birbirlerinin omzuna atmış çocuklar ona aşağıdan bakıyorlardı.

"Size," dedi Bayan Slagg, masalara yayılan ve çulluk ötüşünü andıran tiz bir sesle, "size harika bir şeyi söylemek için geldim –gerçi biraz geç oldu ya–." Şapkasını düzeltti ve bu sırada parıltılı cam üzüm salkımını hissetmekten büyük haz aldı.

Yaşlı adam masalara doğru döndü ve gür bir sesle konuştu. "Bize harika bir şeyi söylemek için gelmiş," dedi ve yanındaki yaşlı kadın bu sözü çarpık bir yankı gibi yineleyerek haykırdı: "Harika bir şeyi."

"Evet, evet, size harika bir haberim var," diye konuşmayı sürdürdü yaşlı dadı. "Eminim hepiniz çok gururlanacaksınız."

Bayan Slagg konuşunca kendini çok iyi hissetmeye başlamıştı.

heyecana kapılınca eldivenli ellerini birbirine iyice bastırıyordu.

"Hepimiz gurur duyuyoruz. Hepimiz. Şato..." (bunu epey kibirli bir edayla söyledi) "...çok ama çok memnun ve gerçekleşen olayı duyduğumda sizler de mutlu olacaksınız; ah evet, eminim mutlu olacaksınız. Çünkü şatoya bağımlı olduğunuzu biliyorum."

Bayan Slagg'in insanları incelikle idare edebilen biri olduğu söylenemezdi. "Size her sabah mazgallı siperlerden yiyecek atılıyor, değil mi?" Ağzını büzdü ve bir an soluklanmak için durdu.

Genç bir adam kalın, siyah kaşlarını kaldırdı ve tükürdü.

"Yani şato sizi epey düşünüyor. Her gün düşünülüyorsunuz, değil mi? İşte bu yüzden, size vereceğim harika haberi duyunca çok mutlu olacaksınız."

Bayan Slagg bir an kendi kendine gülümsedi, ama ansızın bilgisel üstünlüğüne karşın biraz huzursuzluğa kapıldı ve bir surattan diğerine kuş gibi çabucak baktı. Ufacık kafasını birden huysuzca kaldırdı ve bir oğlana elinden geldiğince sertçe, dik dik bakınca oğlan ona ışıl ışıl bir gülümsemeyle karşılık verdi. Oğlanın saçları omuzlarında toplanmıştı. Sırıtırken dişlerinin arasındaki beyaz bir bitki kökü parçası parıldadı.

Bayan Slagg gözlerini kaçırdı ve sessizlik talep edercesine ellerini iki üç kez sertçe çırptı, oysa çıt çıkaran olmamıştı. Sonra birden tekrar şatoda, küçük odasında olmayı istedi ve ne yaptığını bilmeden "Yeni, minik bir Groan doğdu, minik bir oğlan," deyiverdi. "Asil Kan'ı taşıyan minik bir oğlan, yetiştirilmesinden ben sorumluyum elbette ve hemen bir sütnine istiyorum. Hemen benimle gelecek bir sütnine bulmalıyım. İşte! Size her şeyi söyledim."

Yaşlı kadınlar dönüp bakıştılar, sonra da kalkıp kulübelerine gittiler. Ellerinde küçük keklerle ve çakaleriği şarabı şişeleriyle geri döndüler. Bu arada erkekler geniş bir çember oluşturup Gormenghast ismini yetmiş yedi kez tekrarladılar. Bayan Slagg bekleyip, oyun oynamaya gönderilen çocukları seyrederken yanına bir kadın geldi. Kadın, Bayan Slagg'e birkaç gün önce bir çocuk doğurduğunu, çocuğun doğduktan birkaç saat sonra öldüğünü, ama kendisi-

nin yeterince güçlü olduğunu ve geleceğini söyledi. Belki yirmi yaşındaydı ve sağlam yapılıydı, ama güzelliğinin trajik yok oluşu başlamıştı, her ne kadar gözleri hâlâ son parıltıları taşısalar da. Kolunda bir sepet vardı ve teklifinin reddedilmesini beklemiyor gibiydi. Ve tam Nannie Slagg uygun gördüğü birkaç soruyu soracakken o Sakin, çakaleriği şarabını ve kekleri sepete yerleştirdikten sonra usulca Bayan Slagg'in koluna girdi ve yaşlı dadı, Büyük Sur'a doğru yürümekte olduğunu fark etti. Başını kaldırıp yanındaki genç kadına göz attı ve doğru seçimi yapıp yapmadığını merak etti, sonra da aslında seçim yapmamış olduğunu anlayınca duracak gibi oldu ve omzumun üstünden geriye kaygıyla baktı.

KEDA

Kaktüs ağaçları uzun masaların arasında donuk donuk duruyordu. Sakinler yine yerlerine oturmuşlardı. Artık Bayan Slagg ilgilerini çekmiyordu. Hiç gölge yoktu, nesnelerin dibindekiler hariç. Ay tepedeydi. Gümüş bir yüzeye çizilmiş bir resimdi. Bayan Slagg'in yanındaki kadın onunla birlikte sessizce beklemişti. Yürüyüşünde ve sessizliğinde bir çeşit güç vardı. Ayak bileklerine kadar inen ve bel kısmı bir bitki kökü kayışıyla bağlanmış koyu elbisesiyle, çıplak ayaklarıyla ve elleriyle, kararmış gününün günbatımını hâlâ taşıyan kafasıyla; hızlı ve sarsak adımlarla yürüyen, koyu saten elbiseli, siyah eldivenli, başında cam üzüm salkımlı kocaman şapkası bulunan, ufak tefek Bayan Slagg'le tuhaf bir tezat oluşturuyordu. Çorak tepecikten inip surdaki kemerli geçide doğru ilerlemelerinden önce ansızın biri boğazlanıyormuşçasına boğuk bir haykırış duyulunca kanı donan yaşlı kadın yanındaki güçlü kola çocuk gibi sarıldı. Sonra masalara baktı. Bozuk gözleriyle net göremeyeceği kadar uzaktaydılar, ama ayakta duran insanları ve sıçrayacakmışçasına çömelmiş birini seçer gibi oldu.

Bayan Slagg'in yanındaki kadın sesin geldiği yöne fütursuz bir

bakış fırlattıktan sonra o olaya ilgisini tamamen yitirmişçesine, ama bu kez yaşlı kadını daha sıkı tutarak onu taş kapıya yöneltti.

Bayan Slagg'in aldığı tek yanıt "Önemsiz bir şey"di ve ikisi akasyalı araba yoluna vardıklarında kadın sakinleşmişti.

Uzun araba yolundan sapıp, Nannie'nin bir saat kadar önce son derece gizlice içinden geçerek akşam havasına çıktığı Gormenghast kapısından girerlerken yaşlı kadın başını kaldırıp yanındaki kadına baktı ve hafifçe omuz silkerek yapmacık bir ciddiyet ifadesi takınmaya çalıştı.

"İsmin? İsmin?" dedi.

"Keda."

"Pekâlâ Keda, beni takip edersen seni minik oğlanın yanına götüreceğim canım. Sana onu bizzat göstereceğim. Benim odamdaki pencerenin yanında yatıyor." Nannie'nin sesi ansızın sır verircesine, neredeyse zavallıca bir tona büründü. "Çok büyük bir odam yok," dedi; "ama o oda hep benimdi, diğerlerini sevmiyorum," diye doğru olmayan bir eklemede bulundu. "Leydi Fuchsia'ya yakınım."

"Belki onu görürüm," dedi kız, bir duraksamadan sonra.

Nannie merdivende birden durdu. "Bunu bilemem," dedi, "yo hayır, bundan emin değilim. O çok tuhaftır. Ne yapacağını asla kestiremem."

"Nasıl yani?" dedi Keda. "Ne demek istiyorsun?"

"Küçük Titus konusunda." Nannie bakışlarını kaçırmaya başlamıştı. "Hayır, ne yapacağını bilmiyorum. Öyle korkunçtur ki – şatodaki en huysuz, en korkunç insandır – bazen öyle olur."

"Niye korkuyorsun?" dedi Keda.

"Kardeşinden nefret edeceğini biliyorum. Tek olmayı seviyor, anlarsın ya? Kraliçe olduğunu ve diğerleri öldüğünde kendisine herhangi bir şey yapmasını emredecek kimsenin kalmayacağını hayal ediyor. Bana başa geçince burayı tamamen yakacağını, Gormenghast'ı yakıp kül edeceğini ve tek başına yaşayacağını söyledi; ben de ona kötü bir insan olduğunu söyledim, o da bana herkesin kötü olduğunu söyledi – herkes ve her şey, ırmaklarla bulutlar ve bazı tav-

şanlar hariç her şey kötüymüş. Bazen beni korkutuyor."

Geri kalan basamakları çıkarken, bir geçitten geçip ikinci kata götüren merdiveni çıkarken hiç konuşmadılar.

Odaya vardıklarında Bayan Slagg parmağını dudaklarına götürdü ve tasviri olanaksız bir şekilde gülümsedi. Hem kurnazca, hem de sevgi dolu bir gülümsemeydi bu. Sonra kapının kolunu büyük bir dikkatle çevirdi ve kapıyı yavaşça açıp cam üzüm salkımlı yüksek şapkasını dar aralığa öncü niyetine sokmasının ardından, geri kalan kısmıyla şapkayı sinsice takip etti.

Keda odaya girdi. Çıplak ayakları döşemede hiç ses çıkarmıyordu. Bayan Slagg beşiğe ulaşınca parmaklarını ağzına götürdü ve beşiğin içine keşfedilmemiş bir dünyanın en derin kuytularına bakarcasına gözlerini dikti. İşte oradaydı. Bebek Titus. Gözleri açıktı, ama hareketsiz yatıyordu. Yeni doğmuş çocuğun buruşuk yüzü dünya kadar yaşlı, ağaç kökleri kadar bilgeydi. Orada günah ve iyilik, sevgi, merhamet, dehşet ve hatta güzellik vardı, çünkü gözleri safi menekşe rengiydi. Dünyanın tutkuları, dünyanın kederleri, dünyanın aykırı ve gülünç komiklikleri – kuru bir elmayı andıran o çehrede pasif ama görünür bir şekilde yer almaktaydı.

Nannie Slagg bebeğin üstüne eğilip çarpık bir parmağını onun gözlerinin önünde salladı. "Şekerciğim," dedi kıkırdayarak. "Bunu nasıl yaparsın? Bunu nasıl yaparsın?"

Bayan Slagg yüzünde yeni bir ifadeyle Keda'ya döndü. "Sence onu yalnız bırakmam doğru muydu?" dedi. "Seni almaya giderken. Sence onu yalnız bırakmam doğru muydu?"

Keda aşağıdaki Titus'a baktı. Çocuğu izlerken gözleri doldu. Sonra pencereye döndü. Gormenghast'ı çevreleyen büyük suru görebiliyordu. Halkını bir salgın hastalığı uzak tutmak istercesine dışarıda bırakan suru; Balçık Evlerin ötesinde uzanan çorak araziyi, çocuğunun geçenlerde gömüldüğü yeri gözlerinden gizleyen duvarları.

Sırf surların içine girmek bile Balçık Evlerde yaşayanlar için heyecan verici ve normalde yalnızca Parlak Oymalar gününde yapabil-

dikleri bir şeydi, ama şatonun içinde olmak eşsizdi. Buna karşın Keda etkilenmiş görünmüyordu ve Bayan Slagg'e soru sorma, hatta etrafına bakınma zahmetine bile girmemişti. Zavallı Bayan Slagg bunu küstahça buldu, ama bu konuda bir şey söyleyip söylememesi gerektiğine karar veremedi.

Ama Titus sahne ışığını çaldı ve Keda'nın ilgisizliği hemen unutuldu, çünkü ufaklık ağlamaya başlamıştı ve Bayan Slagg'in Titus'ın kısık gözlerinin önünde bir kolye sallamasına ve hayal meyal anımsadığı ninnilerden birini söylemesine karşın çocuğun ağlayışı giderek şiddetlendi. Bayan Slagg onu omzuna yatırdı, ama çocuğun tiz çığlıkları iyice yükseldi. Keda hâlâ sura bakıyordu, ama ansızın pencereden ayrılıp Nannie Slagg'in arkasına geçti ve bunu yaparken koyu kahverengi elbisesinin önünü açıp sol memesini çıkararak bebeği yaşlı kadının omzundan aldı. Birkaç saniye sonra o minik surat, Keda'nın gövdesine bastırılmıştı ve çırpınmalarla hıçkırıklar son bulmuştu. Sonra dönüp pencereye oturan Keda'nın üstüne sanki canının özünden gelen bir dinginlik çöktü; bedeninin sütü ve hüsrana uğramış sevgisi kabarıp, bakımına verilmiş olan bebeğin imdadına yetişti.

"İLK KAN"

Titus, Nannie Slagg'le Keda'nın bakımı altında Batı Kanadı'nda hızla büyüyordu. Tuhaf minik kafası bebeklere özgü şekilde her gün biçim değiştiriyordu ve en sonunda kendi orantısını buldu. Hem uzundu, hem de benzersiz denebilecek kadar irileşme vaadinde bulunuyordu.

Bayan Slagg'e göre Titus'ın menekşe rengi gözleri kafasındaki ve yüz hatlarındaki tuhaflıkları telafi ediyordu, ayrıca bu tuhaflıklar onun ailesinden biri için sıradışı sayılmazlardı.

En başta bile Titus'ın çok sevimli bir tarafı vardı. Tiz çığlıklarının neredeyse katlanılmaz olabildiği doğruydu ve yemeklerinin ara-

sında onun tüm bakımını üstlenmekte ısrar eden Bayan Slagg'in bazen eli ayağına dolanıyor, kadıncağız paniğe ve umutsuzluğa kapılıyordu.

Dördüncü günde Titus'ın vaftizi için gerekli hazırlıklara iyiden iyiye başlanmıştı.

Bu tören hep on ikinci günün ikindisinde, cumbaları sedir ağaçlarının ve Kontes'in şafakta kar beyazı kedileriyle yürüyüş yaptığı Gormenghast sekilerine inen biçilmiş çimenliklerin manzarasını sergileyen hoş, açık bir zemin kat odasında yapılırdı.

Burası belki de şatodaki en sade ve aynı zamanda en zarif odaydı. Köşelere sinmiş gölgeler yoktu. Odanın tamamı dinginlik ve hoş bir soyutlanmışlık hissi uyandırıyordu ve ikindi güneşi cumbaların ötesindeki çimenlikleri aydınlatıp yeşilli sarılı bir halıya dönüştürdüğünde, oda daha serin ve hafif renkleriyle oyalanılabilecek bir yer oluyordu. Kullanıldığı enderdi.

Kontes bu odaya hiç girmez, şatonun ışıkların ve gölgelerin sürekli hareket ettiği ve böyle bir netlik taşımayan kısımlarını yeğlerdi. Lord Sepulchrave'in nadiren odanın bir ucundan diğerine yürüdüğü, pencerenin yanından geçerken durup çimenlikteki sedir ağaçlarına baktığı ve bir iki ay sonra, tekrar kafasına estiğinde gelmek üzere odadan çıktığı bilinirdi.

Nannie Slagg birkaç kez orada oturmuş, yün dolu kâğıt torbasını ortadaki uzun yemekhane masasına koyup oyma sandalyenin epey yüksek sırtına yaslanarak gizli gizli örgü örmüştü. Böyle zamanlarda ılık odanın ferahlığını hissederdi. Masalarda, içlerinde bahçıvanbaşı Pentecost'un topladığı bahçe çiçekleri bulunan vazolar dururdu. Ama oda genellikle haftalarca boş kalırdı; Pentecost her sabah çiçekleri düzenlemek için bir saatliğine gelirdi o kadar. Odaya gelen giden olmasa da Pentecost her gün mutlaka vazolardaki suyu değiştirip onları tekrar zarifçe ve sanatkârlıkla doldururdu, çünkü Balçık Evlerde doğmuştu ve Parlak Oymacıların alametifarikası olan renk sevgisine ve anlayışına sahipti.

Vaftiz sabahı oda için çiçek toplamak üzere dışarı çıkmıştı. Sa-

bah sisinde yükselen Gormenghast kuleleri, doğu göğündeki hareketli yağmur bulutlarının yolunu kesiyordu. Pentecost çimenlikte bir an durup başını kaldırarak o devasa taş yapılara bakınca, gölgelerin arasındaki aşınmış oyma heykelleri ve gri taştan yapılma kırık kafaları hayal meyal seçebildi.

Üstünde durduğu, batı surunun yanındaki çimenlik çiyden kararmıştı ama yedi sedir ağacından birinin dibindeki, bir güneş huzmesinin bir ışık havuzcuğu oluşturduğu yerdeki ıslak çimenler rengârenk, ışıl ışıl elmaslarla kaplı gibiydiler. Şafak havası soğuktu ve Pentecost kafasına kukuletasını bir keşiş gibi geçirdiği deri pelerinine iyice sarındı. Bu sağlam ve esnek pelerin, pek çok fırtına ve yosunlu ağaçlardan düşen yağmur damlaları yüzünden lekelenmiş ve kararmıştı. Pentecost'un yan tarafından sarkan bir sicim, bahçıvan bıçağını taşıyordu.

Taretlerin üstünde tek bir bulut, bir kartalın gövdesinden koparılmış bir kanat gibi, uyanmakta olan gökyüzünde kana bulanmış bir halde kuzeye doğru hareket ediyordu.

Pentecost'un tepesindeki, büyük karakalem çizimleri andıran sedir ağaçları ansızın biçimlerini, katman katman yükselen düz yaprak tabakalarını, gündoğumuyla çevrelenmiş kenarlarını sergilemeye başladılar.

Pentecost şatoya sırtını döndü ve parıldayan çiy lekelerinde içe dönük siyah ayak izleri bırakarak sedir ağaçlarının arasında yürüdü. Yürürken sanki toprağın içine giriyordu. Her adımı bir jest, bir yoklamaydı. Aşağı, içeri doğru yapılan bir araştırmaydı bu; sanki kendisi için önemli olan şeyin, gerçekten anladığı ve önemsediği şeyin altında, yavaşça hareket eden ayaklarının altında olduğunu biliyordu. Bu şey topraktaydı – topraktı.

Deri pelerinli Pentecost iri değildi ve yürüyüşünde, anlam yüklü de olsa, bir gülünçlük vardı. Bacakları gövdesine oranla fazla kısaydı, ama yaşlı ve kırışıklı kafası iri kemikleriyle, buruşuk alnıyla ve düz burnuyla soylu ve heybetliydi.

Çiçekler hakkında bir botanistten ya da ressamdan daha fazla

şey biliyordu, çünkü olgun hallerinden çok büyümeleriyle; renklerle, biçimlerle ya da görünür herhangi bir şeyle değil altın sarısıyla ya da maviyle doruğa ulaşan organik akışla ilgileniyordu.

Bir anne nasıl çocuğunu yüzü parçalansa da aynı sevgiyle severse, o da çiçekleri öyle seviyordu. Büyüyen her şeye bu bilgiyi ve sevgiyi sunuyordu, ama elma ağacına kendini tamamen adamıştı.

Eteğinde bir dere bulunan alçak bir tepenin kuzey yamacında meyve ağaçları net bir şekilde yükselmekteydi ve Pentecost'a göre her birinin kendine özgü bir kişiliği vardı.

Fuchsia Ağustos günlerinde tavanarasındaki penceresinden bakınca onun çok aşağıda uzun gövdesiyle, küçük ve kısa bacaklarıyla, hoş kafasını örtüp yüz hatlarını gizleyen kukuletalı peleriniyle bazen kısa bir merdivende, bazense, dallar yeterince alçaksa, çimenlerin üstünde durduğunu görebiliyordu; ve adam o yükseklikten bakıldığında minicik görünse de, Fuchsia onun dallarda asılı duran elmaları ayna gibi parlattığını, eğilip üzerlerine hohladığını, sonra da onları ipek bir bez parçasıyla, Fuchsia kızıl kabuklarının ışıltısını bir kartal yuvası kadar yüksekteki gölgeli loftundan bile görebilene dek ovaladığını seçebiliyordu.

Adam daha sonra, pırıl pırıl yaptığı ağaçtan uzaklaşıp etrafında ağır ağır dolanır, çeşitli elma gruplarını ve onları taşıyan çarpık ağaç gövdesini keyifle seyrederdi.

Pentecost duvarlarla çevrili bahçede biraz zaman geçirdi ve vaftiz odası için çiçek kesti. Bahçede bir oraya bir buraya gitti, sonunda odadaki vazoları zihninde dolu halleriyle canlandırana ve o günün renginde karar kılana dek.

Artık sisten kurtulan güneş gökyüzünde parlak bir tabak gibi, görünmez bir iple yukarı çekilircesine yükseliyordu. Vaftiz Odası'nda hâlâ ışık yoktu, ama Pentecost cumbadan girdi; elinde alev rengi çiçekler taşıyan kara, orantısız bir figürdü.

Bu arada şato ya uyanmaktaydı ya da uyanmıştı. Lord Sepulchrave yemekhanede Sourdust'la birlikte kahvaltı yapıyordu. Bayan Slagg, altında Fuchsia'nın karanlıkta kıvrılmış bir halde yattığı bat-

taniyeleri dürtüyordu. Swelter yatağında yamaklarından birinin getirdiği bir bardak şarabı içmekteydi ve henüz tam uyanamamıştı; iri vücudunun sarkık derisinin katmanları dehşet vericiydi. Flay uçsuz bucaksız bir gri koridorda ileri geri yürürken kendi kendine bir şeyler mırıldanıyordu; attığı her adımda diz eklemleri saat gibi tıkırdıyordu. Rottcodd oyma heykellerin üçüncüsünün tozunu alıyordu ve hareket ederken ayaklarıyla toz bulutçukları havalandırıyordu; sabah banyosunu yapmakta olan Doktor Prunesquallor ise kendi kendine şarkı söylemekteydi. Banyonun duvarlarında uzun parşömenlere çizilmiş anatomik diyagramlar asılıydı. Doktor banyoda bile gözlük takıyordu ve bir parça kokulu sabunu tekrar almak için yana bakarken gözlüğüne âşıkmışçasına şarkı söyledi.

Steerpike bir aynada kendisine bakıyor ve yavan bıyığını inceliyordu; Keda'ysa Kuzey Kanadı'ndaki odasında, Çarpık Orman'da hareket eden gün ışığını seyrediyordu.

Başlamakta olan günün vaftiz saatini müjdelediğinden habersiz olan Lord Titus Groan mışıl mışıl uyumaktaydı. Başı azar azar yana kayıyordu ve yüzü neredeyse tamamen yastığa gömülmüştü; minik yumruklarından biri ağzındaydı. Üstünde mavi yıldızlarla bezeli, sarı bir ipek gecelik vardı ve aralık panjurlardan gelen ışık yüzünde yavaşça geziniyordu.

Sabah ilerledi. İnsanlar sürekli gelip gidiyordu. Nannie heyecandan deliye dönmüştü ve Keda'nın sessiz yardımı olmasa bu durumla başa çıkmayı başaramazdı.

Vaftiz giysisinin ütülenmesi, vaftiz yüzükleriyle mücevherli küçük tacın silah deposundaki demir kutudan alınması gerekiyordu; yalnızca Shrattle'da anahtar vardı ve adam duvar gibi sağırdı.

Özellikle Titus'ın yıkanıp giydirilmesi işinin kusursuz halledilmesi gerekiyordu; yapacak çok iş olduğundan saatler Bayan Slagg için hızla akıp gitti ve kadıncağız saatin göz açıp kapayıncaya kadar iki oluverdiğini fark etti.

Keda sonunda Shrattle'ı bulup onu ikindi vaktinde bir vaftiz töreni yapılacağını, tacın gerektiğini ve tören biter bitmez tacı geri ge-

tireceğini dâhice el kol hareketleriyle anlatarak ikna etti; aslında Nannie Slagg'in ellerini ovuşturup yaşlı kafasını umutsuzlukla sallamasına yol açan tüm sorunları halletti.

İkindi kusursuzdu. Büyük sedir ağaçları dingin havada haşmetle güneşleniyorlardı. Çimler biçilmişti ve donuk zümrütler gibiydiler. Duvarlardaki, gece tarafından yutulmuş ve şafakta bocalamış olan oyma heykeller şimdi aydınlıkta biçimli ve özgürdüler.

Vaftiz odasıysa serin, boş ve sakin görünüyordu. Karakterlerin girmelerini genişliğiyle ve vakarıyla beklemekteydi. Vazolardaki çiçekler inanılmayacak kadar zariftiler. Pentecost odada lavanta çiçeklerinin ön planda olmasını seçmişti, ama yeşil halının diğer tarafındaki bir benzeriyle sakince konuşan beyaz bir çiçeğe ve birbirine benzeyen altın sarısı orkidelere rastlandığı oluyordu.

Saat üçe yaklaşırken Gormenghast'ın pek çok odasında hummalı faaliyetler gözlenebiliyordu, ama Serin Oda huzurlu bir sessizlik içinde bekliyordu. Odada sadece çiçeklerin saplarında hayat vardı.

Ansızın kapı açıldı ve içeri Flay girdi. Üstünde güvelerin kemirdiği uzun ve siyah takım elbisesi vardı, ama büyük lekeleri silmek ve manşetleriyle paçalarının epey lime lime olmuş uçlarını kesip düzeltmek için biraz çaba harcamıştı. Ayrıca boynunda ağır bir pirinç zincir asılıydı. Bir elinde taşıdığı tepside bir kâse su vardı. Odanın kasvetli vakarı onu tam bir korkuluk rölyefine dönüştürdü. Bunun hiç farkında değildi. Lord Sepulchrave'in giyinmesine yardım etmişti ve Lord Hazretleri giyinmeyi bitirdikten sonra yatak odasının penceresinin önünde durup tırnaklarını cilalayarak tuvaletini tamamlarken Flay elinde vaftiz kâsesiyle hızlı bir yolculuk yapmıştı. Kâseyi doldurup Serin Oda'nın ortasındaki masaya koymak yegâne göreviydi, asıl tören başlayana dek. Kâseyi masaya özensizce bıraktıktan sonra kafasının arkasını kaşıdı ve ellerini pantolon ceplerine daldırdı. Serin Oda'ya en son geleli epey olmuştu. Bu odayı sevmiyordu. Ona göre burası Gormenghast'ın bir parçası değildi. Bir meydan okuma hareketi yaparak, alt çenesini bir makine parçasıymışçasına öne çıkarttı ve odada çiçeklere kötü kötü bakarak dolanmaya

başlamışken kapının arkasından kalın, sevimsiz bir katil sesinin geldiğini işitti.

"Hey, arkadakiler, hey! Arkadakiler; ayaklarınıza dikkat edin, benim minik sıçan gözlülerim! Yana kayın. Yana kayın, yoksa sizi fileto yaparım! Kıpraşmayın! Kıpraşmayın! Neden böyle salaklarla uğraşmak zorundayım ki!"

Kapının kolu hareket etti ve sonra kapı açılmaya, Flay'in fiziksel zıttı aralıkta belirmeye başladı. Flay bir süre, gergin ve kavisli kumaş sahalarının ortaya çıkışını gördü ve sonra nihayet bunların tepesinde, panellerin yanında bir kafa belirdi ve bu kafada gömülü gözler Bay Flay'de odaklandılar.

Flay kaskatı kesildi –hint meşesi kadar katı bir şeyin daha da katılaşması mümkünse– ve başını köprücük kemiklerinin seviyesine indirip omuzlarını akbaba gibi kaldırdı. Kolları, kalkık omuzlarından pantolon ceplerindeki sıkılmış yumruklarına dek dümdüzdü.

Swelter onu tanır tanımaz donakaldı ve yüzünün her tarafında gezinmeye başlayan et dalgacıkları sonunda aynı güdüye uymaya karar vermişçesine, yumuşak yanakların engin okyanuslarına dalarak aralarında bir vakumun, bir kavundan kesilmiş bir dilimin bıraktığı boşluğa benzer bir açıklığın belirmesine yol açtılar. Korkunç bir görüntüydü bu. Sanki doğa kontrolünü yitirmişti. Sanki gülümsemenin bir zevk ifadesi olduğu fikri yanlıştı çünkü burada, Swelter'ın yüzünde bu fikir çürütülmüştü.

Yüzün içinden bir ses çıktı: "Vay vay vay," dedi ses, "bu Bay Flee değilse ne olayım. Tek ve benzersiz Flee. Vay vay vay. Burada, Serin Oda'da karşımda duruyor. Anahtar deliğinden geçmiş herhalde. Ah, tapılası akciğerim ve karaciğerim adına, bu Flee'nin ta kendisi."

Bay Flay'in hep ince ve sert olan ağzı, iğneyle çizilmişcesine daha da inceldi. Gözleri karşısındaki beyaz dağı baştan aşağı süzdü; o dağ kar rengi, yüksek, kumaş iş şapkasını takmıştı; pasaklı Swelter bile bugün kendine çekidüzen vermişti.

Bay Flay aşçıdan elinden geldiğince uzak durmaya çalışsa da, bugünkü gibi rastlantısal karşılaşmalardan kaçınması bazen müm-

kün olmuyordu ve karşısında duran o devasa etten binanın tüm kusurlarına karşın, kendi suskun mizacının kapasitesini aşan bir alaycılık yeteneğine sahip olduğunu tecrübe yoluyla öğrenmişti. Bu yüzden Bay Flay mümkünse aşçıbaşını yol kenarındaki bir lağım çukuruymuşçasına görmezden gelmeyi yeğliyordu ve her ne kadar Swelter'ın ismini yanlış telaffuz etmesi ve sıskalığına yaptığı göndermeye gururunu incittiyse de, şiddetli duygularını bastırdı ve Swelter'ın iri vücudunu inceledikten ve tüm bünyesini bir zehirden arındırmak istercesine cumbadan dışarıya tükürdükten sonra kapıya yürümekle yetindi. Suskun kalmayı deneyim yoluyla öğrenmiş olsa da, Swelter'dan gelen her incitici söz kaburga kemiklerinin altında yanan nefreti biraz daha besliyordu.

Bay Flay tükürürken Swelter alaycı bir şekilde paniğe kapılmış rolü yaparak, başını omuzlarının arasına gömerek geriye çekilmişti ve komik bir dikkatle bakan gözleri Bay Flay'le cumbanın dışarısı arasında defalarca gidip gelmişti. "Vay vay vay," dedi sanki bir hamur yığınından çıkan, en kışkırtıcı sesiyle – "vay vay vay – başarılarının sonu gelmiyor. Beni döveceksin ha! Asla. İnsan yaşadıkça öğrenir. Geçen Cuma gecesi derisini yüzdüğüm küçük yılanbalığı adına, insan yaşadıkça öğrenir." Birden sırtını Bay Flay'e dönüp gürledi: "Yaklaşın, canlanın! Triumvirliğe yaklaşın, yüreğime dolanmış minik yaratıklar. Yaklaşın ve tanının."

Odaya on iki yaşlarında üç oğlan sırayla girdi. Her biri nefis yiyeceklerle dolu olan büyük birer tepsi taşıyordu.

"Bay Flee, sizi tanıştırayım," dedi Swelter, çocuklar korkulu gözlerini hassas dengeli yüklerinden ayırmadan yaklaşırken. "Bay Flee – Springers Efendi, Springers Efendi – Bay Flee. Bay Flee – Wrattle Efendi, Wrattle Efendi – Bay Flee. Bay Flee – Spurter Efendi, Spurter Efendi – Bay Flee. Flee – Springers – Flee – Wrattle – Flee – Spurter – Flee!"

Bu öyle bir zarafetle ve küstahlıkla söylenmişti ki Bay Flay dayanamadı. Kendisinin, Gormenghast'ın baş uşağının – Lord Sepulchrave'in yakın dostunun, Swelter'ın adi mutfak çocuklarıyla tanıştı-

rılması yenilir yutulur şey değildi ve ansızın aşçıbaşının yanından uzun adımlarla geçip kapıya doğru ilerlerken (zaten her halükârda Lord'un yanına dönmek zorundaydı) ağır pirinç zinciri boynundan çıkarıp, kendisiyle alay eden adamın suratına vurdu.

Swelter kendini topladığında Bay Flay koridorlarda epey uzaklaşmıştı. Aşçıbaşının suratı dönüşüm geçirmişti. Kafasının engin hatları, bir modelcinin elinin altındaki bir kil parçası gibi yoğrulup şiddetli bir duygunun ifadesi halini almıştı. Yüzünde intikam sözcüğü tombul harflerle yazılıydı. Gözleri ateş saçmayı neredeyse anında kesmiş ve küçük cam parçalarına benzemişlerdi.

Üç oğlan nefis yiyecekleri masanın üstüne yerleştirmişlerdi ve sade vaftiz kâsesini ortaya bıraktıktan sonra cumbanın önünde korkuyla sindiler; yürekleri koşma, daha önce hiç koşmadıkları şekilde koşma, dışarıdaki gün ışığına çıkıp çimenliklerde ve derelerde ve tarlalarda koşma; yüzünde kırmızı zincir izleri taşıyan o beyaz varlıktan çok, çok uzaklaşana dek koşma özlemiyle dolup taşıyordu.

Nefreti Flay'de odaklanmış olan aşçıbaşı onları unutmuştu ve öfkesini onlardan çıkarmadı. Onun nefreti fırtına gibi ansızın esip ansızın dinmezdi. İlk kızgınlık ve acı şoku atlatıldıktan sonra için için artan hesaplı bir nefretti onunki. Swelter üç çırağın korkunç efendilerinin aşağılanmasına tanık olmalarına o an aldırmıyordu, çünkü durumu tüm boyutlarıyla değerlendirebiliyordu ve bu boyutlarda çocukların rolü yoktu.

Hiç konuşmadan odanın ortasına yürüdü. Masanın üstündeki birkaç tabağın yerini tombul elleriyle ustaca değiştirdi. Sonra çiçek dolu bir vazonun yukarısında asılı duran bir aynaya yaklaştı ve yaralarını dikkatle inceledi. Acıyorlardı. Kendisine daha yakından bakmak için başını kımıldatınca (çünkü bir bakışta yüzünün ancak bir kısmını görebiliyordu) çocukları fark etti ve onlara çıkmalarını işaret etti. Kısa süre sonra onları takip etti ve ekmek fırınlarının üstündeki odasına gitti.

Bu arada toplanma saati gelip çatmıştı ve törene katılacak insanlar odalarından çıkmaktaydılar. Her birinin kendine özgü bir yürü-

yüş tarzı vardı. Her birinin gözleri, burnu, ağzı, saçları, düşünceleri ve hisleri kendine özgüydü. Kendi kendilerine yetiyorlardı, hareket ederken kendilerinin bütününü özel bir acı ya da tatlı şarabı içeren bir şişe gibi taşıyorlardı. Bu yedi kişi oda kapılarını kapatıp Serin Oda'ya doğru yürürken ürkütücü bir şekilde kendileriydiler.

Şatoda, ortalıkta pek görünmeseler de, Groan kanını taşıyan iki leydi vardı ve dolayısıyla böyle bir aile töreni düzenlendiğinde elbette davet ediliyorlardı. Leydi Cora'yla Leydi Clarice, Gertrude'un görümceleriydiler, Sepulchrave'in kız kardeşleriydiler ve ikizdiler. Güney Kanadı'ndaki bir dizi odada yaşıyorlardı ve ikisi de kendilerini, Gormenghast'la ilgili hiçbir meselede söz sahibi olmamalarını buyuran ironik yazgıları üstüne tutkuyla, kara kara düşünmeye adamışlardı. Serin Oda'ya gidenler arasında bu ikisi de vardı.

Amansız rollerini oynayan gelenekler Swelter'la Flay'i Serin Oda'ya geri dönüp, gelecek olan ilk kişiyi beklemek zorunda bırakmıştı, ama neyse ki oraya onlardan önce gelmiş biri vardı – üstünde çuval bezinden yapılma giysisi olan Sourdust. Masanın arkasında, önünde açık kitabıyla duruyordu. Önündeki su kâsesi Swelter'ın sanatının, yansıyan gün ışığında parıldayan altın tepsilerin ve kadehlerin içindeki örnekleriyle çevrelenmişti.

Suratındaki izleri bir un ve beyaz bal karışımıyla gizlemeyi başarmış olan Swelter, yaşlı kütüphanecinin solundaki yerini aldı; adamın tepesinde, sivri bir kaya parçasının yanındaki bir kalyon gibi yükselmekteydi. Onun da boynunda, birkaç saniye sonra gelen Flay'inkine benzeyen bir tören zinciri asılıydı. Flay, aşçıbaşına bakmadan odada usulca yürüdü ve Sourdust'ın diğer tarafında durarak, bir akılcının değilse bile bir ressamın bakış açısına göre tablonun içeriğini dengeledi.

Her şey hazırdı. Törene katılacak kişiler birer birer gelecekti; önce en az önem taşıyanlar girecekti, ta ki sondan bir önce gelecek olan Kontes, kucağında bir şal dolusu yazgıyı –Kan Soyu'nun geleceğini– taşıyacak olan gerekli bir yürüyen eşyanın, Nannie Slagg'in gelişinin habercisi olana dek. Nannie Slagg kucağında Gormeng-

hast'ın ta kendisi olan küçük bir ağırlığı taşıyacaktı, safkan bir Groan'ı – Titus'ı, Yetmiş Yedinci'yi.

"TOPLANTI"

İlk gelen, aileye verdiği hizmetin kendisine her an iptal edilebilecek yapay bir statü eşitliği bahşettiğine inanan sıradan –yani asalet ünvanı taşımayan– biri olan Doktor Prunesquallor'du.

İçeri kusursuz ellerini telaşla titreterek girdi ve vakur bir edayla, kısa adımlarla dimdik yürüyerek masaya gidip gözlerini karşısındaki sofrada gezdirirken ellerini çene hizasında hızla, hararetle ovuşturdu.

"Sevgili Swelter'cığım, ha ha, mideler hakkında bilgi sahibi bir doktor olarak, ha ha, sevgili Swelter, mideler hakkında gerçekten bilgi sahibi bir doktor olarak seni tebrik edebilir miyim? Sadece midelerden değil damaklardan da anlarım, dillerden ve damağı kaplayan zardan da anlarım sevgili dostum ve yalnızca damağı kaplayan zardan değil duyarlı sinir uçlarından da anlarım, ki seni temin ederim ki sevgili kusursuz Swelter, hiç şüphesiz boş bir vaktinde, ha ha, çok ama çok büyük bir ihtimalle, ah evet, çok ama çok büyük bir ihtimalle boş bir vaktinde hazırlayıverdiğin bu leziz ve ilginç görünüşlü yiyeceklerle temasa geçme düşüncesi karıncalanmalarına yol açıyor."

Doktor Prunesquallor gülümseyerek, dudaklarının arasında iki sıra halinde uzanan yepyeni mezar taşlarını sergiledi ve serçe parmağını dik açıyla kıvırarak güzel, beyaz elini birden öne uzatıp, üstünde bir krema topağı olan zümrüt yeşili bir küçük keki, başka tatlıların da bulunduğu bir tabağın tepesinden, kendi teşrih odasında bir kurbağanın bir organını çekip çıkarıyormuşçasına, ustaca alıverdi. Ama tam keki ağzına atacakken bir tıslama duyunca kalakaldı. Bu ses Sourdust'tan gelmişti ve Doktor'un yeşil keki aldığı yere daha da hızla bırakmasına yol açtı. Yaşlı Sourdust'ın görgü kurallarını ne kadar önemsediğini bir anlığına unutmuş ya da unutur gibi yap-

mıştı. Kontes odaya girmeden kimse bir şey yiyemezdi.

"Ha ha ha ha, çok ama çok doğru ve uygun Bay Sourdust, gerçekten çok doğru ve uygun," dedi Doktor, Swelter'a göz kırparak. Gözlük camlarının gözlerini büyütmesi, bu candan harekete tuhaf bir sevimsizlik kattı. "Gerçekten çok ama çok doğru. Ama bu Swelter'ın suçu, karşı konulmaz minik cennet topakları yaratıp insanı baştan çıkarıyor – ha ha, insanı gerçek bir barbara dönüştürüyor, öyle değil mi Swelter? İnsanı barbarlaştırıyorsun, ha ha, değil mi? Kesinlikle insanı barbarlaştırıyorsun."

Böyle latifeleri kaldıracak ruh halinde olmayan ve her halükârda, alengirli sözler sarf edilecekse bunu yapan kişi olmayı yeğleyen Swelter ağzını keyifsizce oynatmakla yetindi ve pencereden dışarı bakmayı sürdürdü. Sourdust parmağını kitabının tekrar okuduğu bir satırında gezdiriyordu, Flay ise ahşap bir heykel gibi öylece duruyordu.

Ancak hiçbir şey Doktor Prunesquallor'un kıpır kıpırlığını dizginleyemez gibiydi; adam karşısındaki suratlara çabucak baktıktan sonra tırnaklarını teker teker, gülünç bir ilgiyle inceledi. Onuncu tırnağını incelemeyi de bitirdikten sonra birden, o yaştaki birinde çok tuhaf görünen bir şekilde seke seke pencereye gitti ve pencere pervazına abartılı bir zarafetle yaslandıktan sonra sol eliyle çok sevdiği tuhaf, kadınsı hareketi yaptı; baş ve işaret parmaklarının uçlarını O şeklinde birleştirirken diğer üç parmağını giderek ufalan C'ler oluşturacak şekilde kıvırdı. Sol dirseğini dik açıyla bükerek elini gövdesinden otuz santim kadar uzaklaştırdı ve yakasındaki çiçekle aynı hizaya getirdi. Siyah (çünkü üstündeki giysiler ölümün rengindeydi) bir tüpü andıran dar göğsü yalnızca "ha ha ha" şeklinde simgeleştirilebilecek, ama tizlikleri insanın kafatasının iç yüzeyini tırmalayan o sinir bozucu kahkahalarla sarsıldı.

"Sedirler," dedi Doktor Prunesquallor, başını yana eğip karşısındaki ağaçlara kısık gözlerle bakarak, "mükemmel ağaçlardır. Çok ama çok mükemmeldirler. Sedirlerden kesinlikle hoşlanırım, ama acaba sedirler benden kesinlikle hoşlanırlar mı? Ha ha – hoşlanırlar mı sevgili Bay Flay, hoşlanırlar mı? – Yoksa bu senin için fazla mı

karmaşık dostum, felsefem senin için biraz fazla mı karmaşık? Çünkü eğer bir sedirden hoşlanıyorsam ama sedir benden, ha ha, hoşlanmıyorsa, o zaman kesinlikle rezil bir duruma düşüveririm, sebze dünyası tarafından görmezden gelinirim ve bu, sözlerime dikkat et sevgili dostum, bu bir el arabası dolusu malçı görmezden gelmeme yol açabilir veya başka bir şekilde ifade edersem..."

Ama Doktor Prunesquallor'un konuşması bazı hanedan mensuplarının, ikizlerin, Leydi Cora'yla Leydi Clarice'in gelmesiyle kesildi. Kapıyı çok yavaşça açtılar ve ilerlemeden önce sağa sola baktılar. Odalarından aylardır çıkmıyorlardı ve herkesten, her şeyden şüphelenmekteydiler.

Doktor Prunesquallor hemen pencereden ayrılıp onlara yanaştı. "Leydiler, umarım beni bağışlarsınız, ha ha, sizi sonuçta, ha ha, sonuçta benden çok size ait olan, ha ha, ama yine de, sıradışı bir patavatsızlık sergilememe izin verirseniz, size biraz tuhaf göründüğünden şüphelendiğim bir odada karşılamak gibi bir hadsizlikte bulunduğum için. Aslında öyle gülünç bir boşboğazlık ki bu..."

Leydi Cora, Prunesquallor'un sözünü keserek ikiz kardeşine duygusuz bir sesle "Hayatım, bu Doktor," diye fısıldadı.

Leydi Clarice söz konusu beyefendiye gözlerini dikip uzun uzun bakmakla yetindi; bu bakış karşısında Doktor hariç kim olsa kaçardı.

"Kim olduğunu biliyorum," dedi kadın sonunda. "Gözleri niye tuhaf?"

"Bir hastalığı vardır mutlaka, öyle tahmin ediyorum. Bilmiyor muydun?" diye karşılık verdi Leydi Cora.

Mor elbiseler giymişlerdi, boğazlarında broş niyetine takılmış altın tokalar vardı ve görünüşe göre, broşlarla uyumlu dururlar düşüncesiyle, gri saçlarındaki şapka iğnelerinin uçlarına da birer altın toka tutturulmuştu. Birbirlerine rahatsız edecek kadar benzeyen yüzleri tamamen ifadesizdi; sanki bunlar sadece yüz eskizleriydi ve içlerine duygu aşılanmasını bekliyorlardı.

"Burada ne arıyorsun?" diye sordu Cora, acımasızca bakarak. Doktor Prunesquallor ona doğru eğildi ve kadına dişlerini gösterdi.

Sonra ellerini kavuşturdu. "Onur duydum," dedi, "çok ama çok onur duydum, ah evet, çok ama çok."

"Neden?" dedi Leydi Clarice. Sesi kız kardeşininkinin öyle kusursuz bir kopyasıydı ki ikisinin ses tellerinin, öyle yaratıkların oluşturulduğu gizli bölgelerde aynı bağırsak şeridinden kesilip yapıldığına inanmak işten değildi.

Kız kardeşler şimdi Doktor'un iki yanındaydılar ve ona öyle ifadesizce bakıyorlardı ki adam gözlerini hemen tavana çevirdi, çünkü ikisinin de gözlerine bakmış ve rahatlatıcı bir şey görememişti. Gözlerini, ikizlere kıyasla ilgi çekici şeylerle kaynayan beyaz tavandan ayırmadı.

"Leydiler," dedi, "Gormenghast'ın sosyal yaşamındaki rolümden habersiz olabilir misiniz? Sosyal yaşam diyorum ama, bakımını yaptığım ve denetlediğim şeyin, ha ha, sosyal yaşamdan fazlası olduğunu, ha ha ha, kesinlikle şatonun organik yaşamı olduğunu, ha ha ha, anatominin baştan ayağa dek her alanıyla ilgili çeşitli bilim dallarının eğitimini şüphesiz almış, ha ha ha, biri olarak söyleyip övünsem benden başka kim kazançlı çıkar sevgili Leydiler? Buradaki işimin bir parçası da yeni nesilleri eskilerin eline teslim etmek – günahsızları günahkârlara, ha ha ha, lekesizleri kirlenmişlere – ah, beyazları siyahlara, sağlıklıları hastalara. Ve bugünkü tören, sevgili Leydiler, mesleki becerimin, ha ha ha, yepyeni bir Groan'ı doğurtmamın bir sonucudur."

"Ne dedin?" dedi bu konuşma boyunca ona kılını bile kıpırdatmadan bakmış olan Leydi Clarice.

Doktor Prunesquallor gözlerini kapadı ve çok uzun bir süre kapalı tuttu. Sonra onları açıp öne doğru bir adım attı ve dar göğsünün elverdiği ölçüde derin bir nefes aldı. Sonra ansızın dönüp mor elbiseli iki Leydi'ye parmağını salladı.

"Leydiler," dedi. "Dinlemelisiniz. Dinlemezseniz hayatta bir yere varamazsınız."

"Hayatta bir yere varmak mı?" dedi Leydi Cora hemen. "Hayatta bir yere varmakmış, bunu sevdim. Gertrude bizim olması gereken

şeye sahipken nasıl bir şansımız olabilir ki?"

"Evet, evet," dedi diğeri, kız kardeşinin sesi odanın başka bir yerinden devam ediyormuşçasına konuşarak. "Onun sahip olduğu şeyin bizim olması gerekirdi."

"Peki neymiş bu, çok sevgili Leydiler?" diye sordu Prunesquallor, başını yana eğip onlara bakarak.

"Güç," diye yanıtladılar aynı anda ve kısaca, bu sahneyi önceden prova etmişçesine.

Seslerindeki mutlak tonsuzluk konunun özüyle öyle çelişiyordu ki Doktor Prunesquallor bile bir an irkildi ve boğazını saran sert, beyaz yakasını işaret parmağıyla gevşetti.

"Biz güç istiyoruz," diye yineledi Leydi Clarice. "Güce sahip olmak istiyoruz."

"Evet, istediğimiz bu," diye yankıladı Cora, "çok güçlü olmak. O zaman insanlara istediklerimizi yaptırabiliriz," dedi ses.

"Ama tüm güç Gertrude'da," dedi yankı, "bizim olması gereken ama sahip olamadığımız güç."

Sonra sırayla Swelter'a, Sourdust'a ve Flay'e baktılar.

"Onların burada bulunmaları şart herhalde?" dedi Cora, bakışlarını yine tavanı incelemeye başlamış olan Doktor Prunesquallor'a tekrar yöneltmeden önce parmağıyla o kişileri göstererek. Ama Doktor'un yanıt vermesine fırsat kalmadan kapı açıldı ve içeri beyazlara bürünmüş olan Fuchsia girdi.

Fuchsia'nın artık tek çocuk olmadığını keşfetmesinden beri on iki gün geçmişti. Kardeşini görmeyi ısrarla reddetmişti ve bugün ilk kez onun yanında olmak zorunda kalacaktı. Kendisinin bile anlam veremediği ıstırabı, hınçlı bir kabullenmeye dönüşmüştü. Nedense çok derin bir acı hissetmişti. Kendisini böylesine içerleten şeyin ne olduğunu bilmiyordu.

Bayan Slagg'in Fuchsia'ya çeki düzen verecek zamanı olmamıştı; ona saçlarını taramasını ve beyaz elbisesini buruşmasın diye son dakikada giymesini, sonra da üçü iki geçe Serin Oda'ya gelmesini tembihlemişti o kadar.

Çimenliklerdeki gün ışığı, vazolardaki çiçekler ve odanın kendisi keyifli bir ikindinin habercisi gibiydiler, iki uşağın gelmesinden ve aralarında o talihsiz olayın yaşanmasından önce. Bu şiddet olayı, daha sonraki saatleri epey tatsızlaştırdı.

Fuchsia içeri ağlamaktan kıpkırmızı kesilmiş gözlerle girdi. Annesinin kuzinlerine beceriksizce reverans yaptıktan sonra uzak bir köşeye oturdu, ama anında tekrar ayağa kalkması gerekti, çünkü babası hemen ardında Kontes'le içeri girerek odanın ortasına doğru ağır ağır yürüdü.

Sourdust hiçbir uyarıda bulunmaksızın parmak eklemlerini masaya vurdu ve yaşlı sesiyle haykırdı: "Hepimiz burada sadece onun için, bu toplantının yapılma sebebi olan kişi için toplandık. Herkes geldi, burada bulunmamızın sebebi olan kişi hariç. Şimdi vaftiz masasının önünde sıra olup bekleyin, ben de Hayat'a yeni giren ve Groan veliahtı, Gormenghast'ın çocuk şeklindeki lekesiz aynası olan kişinin gelişini ilan edeyim."

Sourdust çok hastaymışçasına öksürdü ve elini göğsüne koydu. Aşağıya, kitaba baktı ve parmağını yeni bir satırda gezdirdi. Sonra masanın etrafından sendeleyerek, düğüm düğüm olmuş kırçıl sakalını hafifçe sallandırarak dolandı ve beşini sırtlarını pencereye verip masanın etrafında bir yarım daire oluşturmaya çağırdı. Kontes'le Lord Sepulchrave ortaya geçtiler. Fuchsia babasının solundaydı; Doktor Prunesquallor ise Leydi Groan'ın sağında, ama yarım dairenin biraz gerisindeydi. İkiz kız kardeşler birbirlerinden ayrılmışlardı ve kavisin birer ucunda duruyorlardı. Flay'le Swelter birkaç adım gerilemişlerdi ve hiç kımıldamıyorlardı. Flay parmak eklemlerini ısırıyordu.

Sourdust masanın arkasındaki, yalnızca kendisine ait olan yere geri döndü; şimdi, yalçın bir kayalığı andıran Flay'le höyüğe benzeyen Swelter'ın yanında cüce gibi durmaktan kurtulduğundan, daha etkileyici görünüyordu. Sesini tekrar yükseltti, ama konuşmakta zorlandı, çünkü boğazında gözyaşları vardı ve üstünde görevinin ağırlığını hissediyordu. Groan ilminin bir âlimi olarak, doğru prosedürün uygulanmasını sağlaması gereken ruhani sorumlu olduğunu

biliyordu. Böyle anlar yaşamının törensel çemberinin doruklarıydı.

"Güneşlerin ve mevsimsel ayların değişiminin; yapraklarını koruyamayan ağaçların yapraklarının ve zeytuni sulardan gelen balıkların kendi sesleri var!"

Ellerini dua edercesine kaldırmıştı ve buruş buruş kafası odanın aydınlığında insanı irkiltecek kadar net görünüyordu. Sesi giderek yükseldi.

"Taşların ve kuş tüylerinin kendi sesleri var; dikenlerin öfkesinin, yaralı ruhların, geyik boynuzlarının, kıvrık kaburga kemiklerinin, ekmeğin, gözyaşlarının ve iğnelerin kendi sesleri var. Yuvarlak kayaların ve soğuk bataklıkların sessizliğinin – bunların kendi sesleri var – asi bulutların, yavru horozların ve solucanların."

Sourdust kitabına eğildi ve kaldığı yeri parmağıyla bulduktan sonra sayfayı çevirdi.

"Geceleri granit ciğerlerden çıkan gıcırtılar. Mavi havanın ciğerlerinden ve ırmakların beyaz ciğerlerinden. Tüm sesler tüm günlerin tüm anlarına dadanır; tüm sesler tüm bölgelerin yarıklarını doldurur. O, dinlediğinde ve kulağı Gormenghast'ta odaklandığında sesleri duyacak; Gormenghast ki sesi sonsuzluğun sonsuzluğudur. O, bu kadim sesi takip etmelidir. Üst üste konulup gri kuleler oluşturmuş taşların sesini, ta ki Groanların ölüm taretinin karşısında can verene dek. Can verince sancaklar surlardan ve payandalardan indirilecekler ve o, Kulelerin Kulesi'ne götürülüp atalarının toza dönüşmüş naaşlarının arasına yatırılacak."

"Bitmesine daha ne kadar var?" dedi Kontes. Durumun gerektirdiğinden daha az dikkatle dinlemişti ve omzundaki gri bir kuşu cebinden çıkardığı kırıntılarla beslemekteydi.

Sourdust, Leydi Groan'ın sorusu üzerine başını kitabından kaldırıp baktı. Gözleri buğulandı, çünkü Kontes'in sinirli sesi ona acı vermişti.

"On ikinci lordun kadim sözü tamamlandı Leydi Hazretleri," dedi, kitaba bakarak.

"Güzel," dedi Leydi Groan. "Sırada ne var?"

"Sanırım dönüp bahçeye bakacağız," dedi Clarice usulca, "öyle

değil mi Cora? Hatırlarsan Fuchsia bebekken içeri getirildiğinde hepimiz dönüp pencereden bahçeye bakmıştık. Bunu yaptığımıza eminim – çok eskiden."

"O zamandan beri nerelerdesiniz?" dedi Leydi Groan ansızın, görümcelerine teker teker bakarak. Koyu kırmızı saçları açılıp boynuna düşmeye başlamıştı ve kuşun ayakları kadife elbisesinin yumuşak, simsiyah kumaşını lekelemiş, omuz kısmının eski ve gri görünmesine yol açmıştı.

"Hep Güney Kanadı'ndaydık Gertrude," diye yanıtladı Cora.

"Oradaydık," dedi Clarice. "Hep Güney Kanadı'ndaydık."

Leydi Groan sol omzunun üstüne sevgi dolu bir bakış fırlatınca oradaki, kafasını kanadının altına almış olan gri kuş üç hızlı adımla kadının boğazına yaklaştı. Sonra Leydi Groan görümcelerine döndü: "Neler yapıyorsunuz?" diye sordu.

"Düşünüyoruz," dedi ikizler birlikte, "bunu yapıyoruz – bol bol düşünüyoruz."

Kontes'in arkasından tiz, dizginsiz bir kahkaha geldi. Doktor Prunesquallor kendini rezil etmişti. Varlığını belli etmesi için uygun bir zaman değildi. Kendisine hoşgörü gösterildiği için oradaydı, ama masaya vurulan sert bir darbe onu kurtardı ve herkesin dikkati Sourdust'a yöneldi.

"Lord Hazretleri," dedi Sourdust ağır ağır, "yazılı kurallara göre sizin yetmiş altıncı Groan Kontu ve Gormenghast Lordu olarak şimdi Vaftiz Odası'nın kapısına gidip boş koridora oğlunuzun getirilmesi için seslenmeniz gerekiyor."

O ana dek melankolik gözlerini masanın üstünden az çok görebildiği uşağı Flay'in kirli yeleğinde odaklamış bir halde, tıpkı yanındaki kızı gibi tamamen hareketsiz ve suskunluk içinde durmuş olan Lord Sepulchrave dönüp kapıya doğru yürüdü ve oraya varınca genzini temizlemek için öksürdü.

Kontes onu gözleriyle takip etti, ama yüzündeki ifade anlaşılmayacak kadar belirsizdi. İkizler onu yüzleriyle – birbirinin tıpatıp aynısı olan iki et sahasıyla takip ettiler. Fuchsia parmak eklemlerini

emiyordu ve görünüşe bakılırsa odadaki, babasının yürüyüşüyle ilgilenmeyen tek kişiydi. Flay'le Swelter bakışlarını Lord Sepulchrave'de odaklamışlardı, çünkü her ne kadar akılları hâlâ yarım saat önceki şiddet olayıyla meşgulse de, Groan ritüeliyle öylesine bütünleşmişlerdi ki Lord Hazretleri'nin her hareketini asık suratlarla, ama büyülenmiş bir şekilde izliyorlardı.

Kusursuz bir geleneksel prosedüre tanık olma arzusunu taşıyan Sourdust siyah beyaz sakalına çözülmesi imkânsız gibi görünen düğümler atıyordu. Ellerini yemekhane masasının üstüne koyup vaftiz kâsesine eğildi.

Bu arada koridordaki bir köşenin ardına saklanmış, kucağında Titus'la çağrılmayı beklemekte olan Nannie Slagg, Keda tarafından sakinleştirilmekteydi.

"Haydi, haydi, sakin olun Bayan Slagg, sakin olun, az sonra bitecek," dedi Keda, en parlak koyu yeşil saten elbisesini giymiş olan, kafasındaki üzümlü şapkası minik yüzüyle muazzam bir tezat oluşturan, tir tir titreyen o minik yaratığa.

"Sakin olaymışım," dedi Nannie Slagg ince, hararetli bir sesle. "Böylesine onurlu bir konumda bulunmanın ne demek olduğunu bilseydin – ah, zavallı kalbim! Beni sakinleştirmeye çalışmaya hiç mi hiç cesaret edemezdin! Hayatımda böyle cehalet görmedim. Niye geç kaldı? Bana seslenmesinin vakti gelmedi mi? Bu değerli şey de öyle sessiz ve uslu ki; ama ağladı ağlayacak – ah, zavallı kalbim! Niye geç kaldı? Giysimin tozunu tekrar al."

Yanına yumuşak bir fırça alması emredilmiş olan Keda, yaşlı dadıya kalsa bütün sabahı Nannie'nin saten elbisesinin tozunu almakla geçirmek zorunda kalacaktı. Şimdi Bayan Slagg sinirli bir el hareketiyle ona tekrar toz almasını emretmişti ve Keda, yaşlı kadını yatıştırmak için bu talimata birkaç fırça darbesiyle uydu.

Titus, Keda'nın yüzünü menekşe rengi gözleriyle inceliyordu; tuhaf, minik yüz hatları koridorun köşesinden gelen donuk ışık tarafından değiştirilmişti. Yüzünde insanlığın tarihi vardı. Dev insanlık kayasının bir parçasıydı. İnsani tutkular, insani bilgiler ve insani

acılar ormanından bir yapraktı. Titus'ın kadimliğiydi bu.

Nannie'nin kafası yaşlıydı, buruş buruştu ve cildi pörsümüştü, göz çevreleri kırmızıydı ve ağzı kırışıklıydı. Onunkisi bön bir anatomik kadimlikti.

Keda'nın yaşlılığı kaderin, simyanın eseriydi. Okült bir yaşlılıktı. Saydam bir karanlıktı. Ağaçları yer yer kesilmiş gizemli bir koruydu. Bir trajediydi, bir ihtişamdı, bir çürümeydi.

Gölgeli köşede bu üç solgun varlık bekliyorlardı. Nannie altmış dokuz yaşındaydı, Keda yirmi iki yaşındaydı, Titus ise on iki günlüktü.

Lord Sepulchrave genzini temizlemişti. Sonra seslendi:

"Oğlum."

"TITUS VAFTİZ EDİLİYOR"

Sesi koridorda ilerledi, taş köşeyi döndü ve Lord Sepulchrave, Bayan Slagg'in heyecanlı ayak seslerini duyunca prosedürün Sourdust'ın son üç gündür kahvaltıda ezberlettiği kısmına devam etti.

İdeal olarak, Nannie'nin karanlık koridordan gelip Serin Oda'nın kapısına vardığı anda konuşmasını tamamlamalıydı.

"Sahip olduğum güçlerin veliahtı," diyen gür sesi geldi kapıdan, "taşların kan soyunun sürdürücüsü, sonsuz ırmağın yağmur seli, şimdi yaklaş bana. Hanedanlık zincirinde yalnızca bir halka olan ben, sana demir rengi göklerdeki vakur bulut duvarlarının içinden geçen beyaz bir kuş gibi yaklaşman için sesleniyorum. Şimdi sana isim verilecek, ziyafetle ağırlanacaksın; Gormenghast'ta takdis edileceğin kâseye yaklaş. Çocuk! Hoş geldin!"

Ne yazık ki Nannie gevşek bir yassı taşa basarak sendelemiş olduğundan "Hoş geldin" dendiğinde üç metre uzaktaydı ve iri alnında ansızın birkaç ter damlası beliren Sourdust, Nannie'nin odanın kapısında görünmesinden önceki üç saniyenin dehşet verici bir yavaşlıkla geçtiğini hissetti.

Nannie köşeden ayrılmadan önce Keda küçük demir tacı usulca, Nannie'yi tatmin edecek bir şekilde bebeğin kafasına geçirmişti ve toplanmış kişilerin karşısında birlikte belirdiklerinde, o üç gecikme saniyesini duruma kusursuzca uygun düşen bir gülünçlükle telafi ettiler.

Sourdust onları görünce tatmin oldu ve içini sızlatmış olan gecikmeyi unuttu. Yanına büyük kitabını alarak Bayan Slagg'e yaklaştı, yanlarına vardığında kitabı iki eşit kısma ayıracak şekilde açarak Nannie Slagg'e uzattı ve şunları söyledi:

"Burada yazılana göre, ki yazılana uyulacaktır, Groan Hanedanı'nın ilk erkek çocuğu keteni bilgelikle grileşmiş bu sayfaların arasına boylu boyunca, başı vaftiz kâsesine dönük şekilde yatırılacaktır ve sözcüklerle ağırlaşmış olan sayfalar üstüne kapanacaktır; böylece Derinlik'le çevrelenmiş olan sararmış Metin tarafından sarmalanacak, ihlal edilemez Yasa'yla bütünleşecektir."

Nannie Slagg yüzünde anlamsız bir kibirle Titus'ı geniş açılı V şekline getirilmiş olan yarı açık kitaba yatırdı; çocuğun başının Sourdust'a dönük olmasına, tacının tam ortada durmasına ve ayaklarının kendisine dönük olmasına özen gösterdi.

Sonra Lord Sepulchrave iki sayfayı aciz bedenin üstünde kıvırdı ve oluşan kalın parşömen tüpün ortasına bir çengelli iğne geçirdi.

Kitabın üzerinde yatmakta olan ve kâğıt borunun bir ucundan minik ayakları, diğerindense küçük tacının sivri demir uçları çıkan Titus, Sourdust'a göre törenin en saf haliydi. Öyle ki Sourdust yüklü kitabı yemekhane masasına taşırken, gözleri tatmin gözyaşlarıyla bulandığından, yolunun üstündeki küçük masaların arasından geçmekte zorlandı ve odanın serin havasında hiç kımıldamadan ve açık seçik duran iki tane çiçekli vazodan birini leylak rengi bir buhar, diğeriniyse bulanık kar olarak gördü.

Elleri dolu olduğundan gözlerini ovuşturup normal görüşünü geri kazanamıyordu, bu yüzden gözlerinin üzerlerini kaplamış olan nem tabakasından nihayet kurtulmalarını bekledi.

Fuchsia, olduğu yerde kalması gerektiğini bilmesine karşın Nan-

nie Slagg'in yanına gitmişti. Clarice'in kimsenin bakmadığını düşündüğü bir anda kendisini gizlice dürtüklemeye çalışmasından rahatsız olmuştu.

"Akraba olmamıza karşın beni görmeye hiç gelmiyorsun, ama bunun sebebi gelmeni istemediğim için seni hiç çağırmayışım," demişti halası, sonra da izlenip izlenmediğini anlamak için etrafına bakınmış ve Gertrude'un derin bir transta olduğunu görünce konuşmayı sürdürmüştü:

"Anlarsın ya zavallı çocuğum, ben ve kız kardeşim Cora senden epey yaşlıyız ve senin yaşındayken ikimiz de spazmlar geçirirdik. Sol kollarımızla bacaklarımızın kaskatı olduğunu fark etmişsindir. Bu bizim suçumuz değil."

Kız kardeşi yarım daire şeklindeki figürler dizisinin diğer ucundan, sesinin aradaki kulaklarla temasa geçmeden Fuchsia'ya ulaşmasını istercesine, boğuk ve tonlamasız bir fısıltıyla "Kesinlikle bizim suçumuz değil," dedi, "azıcık bile değil. Hiç değil."

"Sara nöbetleri, zavallı çocuğum," diye konuşmayı sürdürdü Cora, kız kardeşinin araya girmesini başıyla onayladıktan sonra, "sağ taraflarımızı neredeyse tamamen aç bıraktı. Neredeyse tamamen aç bıraktı. Anlarsın ya, nöbetler geçiriyorduk."

"Senin yaşındayken," dedi derin yankı.

"Evet, tam senin yaşlarındayken," dedi Cora, "ve sağ taraflarımız neredeyse tamamen aç kaldığından tek elle gergef işlemek zorunda kalıyorduk."

"Sadece tek elle," dedi Clarice. "Çok parlak bir fikrimizdi. Ama bizi kimse görmüyor."

Öne eğilip bu sözü Fushcia'ya, Gormenghast'ın tüm geleceği söylediklerine bağlıymışçasına vurgulu bir şekilde söylemişti.

Fuchsia saçlarını vahşice parmaklarına doladı.

"Bunu yapma," dedi Cora. "Saçların fazla siyah. Bunu yapma."

"Çok fazla siyah," dedi tonlamasız yankı.

"Hele elbisen böyle bembeyazken."

Cora belden eğilerek yüzünü Fuchsia'nınkine, arada otuz santim

kalacak kadar yaklaştırdı. Sonra yalnızca gözlerini başka tarafa çevirerek, ama yüzünü hâlâ yeğenininkinin karşısında tutarak "Anneni sevmiyoruz," dedi.

Fuchsia irkildi. Sonra aynı sesin diğer taraftan geldiğini işitti. "Bu doğru," dedi ses, "sevmiyoruz."

Fuchsia ansızın kapkara ve gür saçlarını savurarak döndü. Konuşmadan uzak kalmaya dayanamayan Cora bütün kuralları çiğnemiş ve bir uyurgezer gibi, bakışlarını Kontes'in siyah kadifeyle kaplı iri cüssesinden ayırmadan, grubun arkasından yaklaşmıştı.

Ama hayal kırıklığına uğramaya mahkûmdu, çünkü o varır varmaz Fuchsia telaşla etrafına bakınıp Bayan Slagg'i gördü ve halalarından uzaklaşıp töreni, kardeşini kitabın sayfaları arasında tutmakta olan Sourdust'ın bulunduğu masada izledi. Nannie, Titus'tan kurtulur kurtulmaz Fuchsia onun yanına gidip yeşil satenle kaplı incecik kolunu tuttu. Sourdust peşinde Lord Sepulchrave'le birlikte masaya ulaşmıştı. Eski yerine geri döndü. Ama işlerin yolunda gitmesinden duyduğu haz, görüşündeki bulanıklık geçtiğinde, karşısında seçkin insanlardan oluşma bir kavis yerine bir odaya dağılmış bireyler bulunca yok oldu. Afallamıştı. Hizada bulunanlar yalnızca Kontes (ki onun hâlâ demir attığı yerde duruyor olmasının sebebi bir itaatkârlık duygusundan çok bir tür koma halinde bulunmasıydı) ve onun yanma dönmüş olan kocasıydı. Sourdust masanın etrafında elinde yüklü kitapla, topallayarak yürüdü. Cora'yla Clarice birbirlerine sokulmuşlardı, karşı karşıya duruyorlardı, ama başları Fuchsia'nın bulunduğu yöne çevriliydi. Bayan Slagg'le Fuchsia yan yanaydılar ve parmakuçlarında yükselmiş olan Prunesquallor cebinden çıkarıverdiği bir büyüteçle bir vazodaki beyaz bir çiçeğin erciğine bakmaktaydı. Parmakuçlarında yükselmesine gerek yoktu çünkü ne masa yüksekti, ne vazo büyüktü ve hatta ne de çiçek uzundu. Ama çiçeklere bakarken takınmayı en sevdiği duruş, bedenini taçyapraklarının üstüne zarifçe eğmekti.

Sourdust afallamıştı. Ağzının kenarları seğiriyordu. Yaşlı, çatlamış yüzü kesişen çizgilerle kaplı şaşırtıcı bir sahaya dönüştü ve bo-

zuk gözlerinde umutsuzluk belirdi. Ağır cildi masanın üstüne, vaftiz kâsesinin önündeki bu iş için ayrılmış boş yere bırakmaya çalışırken parmakları hissizleşti ve kitap ellerinin arasından kayarken Titus da sayfaların arasından kayıp düştü ve bu arada içinde yattığı sayfanın bir kenarını kopardı, çünkü düşerken minik eliyle oraya tutunmuştu. Bu onun kayıtlara geçen ilk küfür eylemiydi. Vaftiz Kitabı'na saldırmıştı. Başındaki metal taç yere düştü. Nannie Slagg, Fuchsia'nın kolunu kavradı ve "Ah zavallı kalbim!" diye haykırarak döşemeye, yürek paralayıcı bir şekilde ağlamakta olan bebeğin yanına yığıldı. Sourdust bol giysisini yırtarak ellerini kurtarmaya çalışıyor ve yaşlı parmaklarını zorlarken acizce inliyordu. İşkence çekiyordu. Doktor Prunesquallor beyaz parmak eklemlerini şaşırtıcı bir hızla ağzına götürmüştü ve hafifçe sallanarak ayakta durmaktaydı. Bir an sonraysa Leydi Groan'a dönmüştü.

"Lastik gibiler Leydi Hazretleri, ha ha ha ha. Elastik merkezli kauçuk gibiler. Ah evet, öyleler. Kesinlikle, kesinlikle öyleler. Esnek demek yetersiz kalır. Ha ha ha, kesinlikle yetersiz kalır – ah, kesinlikle. Her tarafları seker, ha ha ha! Her tarafları seker."

"Ne diyorsun be adam!" dedi Kontes.

"Düşen çocuğunuzdan bahsediyordum."

"Düştü mü?" diye sordu Kontes sert bir sesle. "Nereye?"

"Yere Leydi Hazretleri, ha ha ha. Kesinlikle yere düştü. Yere yani taş, tahta ve halıdan oluşma birkaç katmanın üstüne düştü; barbar doğasıyla, ağlamasını hiç şüphesiz işittiğiniz minik lordluğunun arasına düştü."

"Demek öyle," dedi Leydi Groan; gri kuş, kadının ıslık çalarcasına büzdüğü ağzından bir kurupasta parçasını almaya çalışmaktaydı.

"Evet," dedi Cora sağ taraftan; bebek düşer düşmez görümcesinin yanına koşmuştu ve gözlerini kadının yüzüne dikmişti. "Evet, öyle."

Kontes'in diğer tarafında belirmiş olan ve kız kardeşinin yansıması gibi duran Clarice bu yorumu doğruladı: "Evet, kesinlikle öyle."

Sonra Kontes'in yanından anlamlı anlamlı bakıştılar.

Gri kuş, Leydi Hazretleri'nin geniş, büzülmüş ağzından kurupasta parçasını aldıktan sonra omzundan havalanıp kıvrılmış parmağına kondu ve orada bir oyma heykel gibi hareketsizce durdu; bu arada Leydi Hazretleri ikizlerin yanından ayrılıp (gidişiyle aralarında oluşan bir vakumu doldurucasına hemen birbirlerine yanaştılar) trajedinin gerçekleştiği yere yöneldi. Orada Sourdust'ın kendini toparladığını, ama bu arada kızıl ve bol giysisinin içinde titremekte olduğunu gördü. Bunun bir erkeğin üstesinden gelebileceği bir durum olmadığını bilen kocası kenara çekilmişti, ama oğluna kaygıyla bakmaktaydı. Yeşim taşlı asasının halkasını dişliyordu ve sağa sola bakan kederli gözleri, dadının kucağında ağlamakta olan taçsız bebeğe her seferinde geri dönüyordu.

Kontes, Titus'ı Bayan Slagg'den alıp cumbaya doğru yürüdü.

Annesini seyretmekte olan Fuchsia, Kontes'in kucağındaki minik bebeğe karşı merhamete benzer bir his duymaktan kendini alamadı. Neredeyse bir yakınlık, bir hoşlanmaydı hissettiği; çünkü kardeşinin kendisini kuşatan sayfaları yırttığını gördüğü anda, odada Gormenghast'ın tüm abartılı yönlerini kaçınılacak bir şey olarak gören bir varlığın daha bulunduğunu anlamıştı. Kardeşinin güzel bir bebek olduğunu hayal etmişti ve bu içinde sıcak, bulanık bir kıskançlığın kabarmasına yol açmıştı, ama onu görüp de kesinlikle güzel olmadığını fark edince ona ısınmış, için için yanan gözlerinde bir anlığına annesinin yalnızca kuşlarına ve beyaz kedilerine ayırdığı ifadenin bir benzeri belirmişti.

Kontes, Titus'ı havaya, pencereden giren gün ışığına kaldırdı ve yüzünü inceledi; bunu yaparken yanağından, gri kuşa sesler çıkarıyordu. Sonra Titus'ı döndürüp kafasının arkasını uzun uzun inceledi.

"Tacı getirin," dedi.

Doktor Prunesquallor metal tacı iki elinin açık parmaklarının üstünde taşıyarak ve dirseklerini kaldırarak ilerledi. Gözlük camlarının ardındaki gözleri fıldır fıldır dönüyordu.

"Ona gün ışığında mı taç giydireyim? Ha he ha, ona kesinlikle taç giydireyim," diyerek, Cora'yı dakikalarca önce onurlandırdığı

şekilde, sıra sıra dizili sert dişlerini sergiledi.

Titus ağlamayı kesmişti ve annesinin devasa kollarının arasında inanılmayacak kadar ufak görünüyordu. Yaralanmamıştı, ama düşüşü onu korkutmuştu. Şimdi yalnızca birkaç saniyede bir hıçkırıp titriyordu.

"Tacı çocuğun başına koy," dedi Kontes. Doktor Prunesquallor sırtını dik tutarak belden eğildi.

Siyah pantolonunun içindeki bacakları öyle ince görünüyorlardı ki bahçeden hafif bir esinti gelince kumaşlar geriye, sanki kaval kemiklerinin bulunması gereken yerlerin ardına savruldular. Doktor tacı patatese benzeyen minik kafanın üstüne koydu.

"Sourdust," dedi Kontes arkasına dönmeden, "buraya gel."

Sourdust başını kaldırdı. Kitabı yerden almıştı ve yırtık kâğıt parçasını sayfanın köşesindeki yerine yerleştirmekte, üstünü titrek işaret parmağıyla düzleştirmekteydi.

"Haydi, haydi gel!" dedi Kontes.

Sourdust masanın köşesini dönüp kadının karşısında durdu.

"Çimenlikte bir yürüyüşe çıkacağız Sourdust, sonra vaftiz törenini bitirebilirsin. Sakin ol be adam," dedi kadın.

"Takırdamayı kes."

Sourdust eğildi ve bir veliahtın vaftiz töreninin bu şekilde yarıda kesilmesinin saygısızlık olduğunu hissederek, cumbadan dışarı çıkan ve omzunun üstünden "Hepiniz! Hepiniz! Hizmetçiler de!" diye seslenen Kontes'i takip etti.

Hepsi dışarı çıktılar, her biri dümdüz yeşil şeritler halinde uzanıp uzak bir noktada birleşen biçilmiş çimlerin paralel tonlarından birini seçti ve bu şekilde yan yana, ileri geri kırk dakika yürüdüler.

Adımlarını en yavaş yürüyenleri olan Sourdust'ınkilere uyduruyorlardı. Yolculuklarına kuzeydeki sedirlerin dallarının altından başladılar. Biçilmiş çimenliğin zümrüt yeşili şeritlerinde uzaklaşırken ufalıyorlardı. Oyuncak gibiydiler; sökülüp takılabilen boyalı oyuncaklar gibi, her biri kendi çim şeridinde hareket ediyordu.

Lord Sepulchrave başını eğmiş, ağır adımlarla ilerliyordu. Fuch-

sia etrafa kaçamak bakışlar fırlatarak yürüyordu. Doktor Prunesquallor kırıtıyordu. İkizler boş bakışlarla kendilerini yürümeye zorluyorlardı. Flay yolunu örümcek adımlarıyla katediyordu. Swelter ise salma salına yürümekteydi.

Kontes tüm yürüyüş boyunca Titus'ı kucağında taşıdı ve çeşitli tonlarda ıslıklar çalarak, balta girmemiş ormanlardan çıkan tuhaf yaban kuşlarının yaldızlı havada uçarak kendisine gelmelerini sağladı.

Sonunda tekrar Serin Oda'da toplandıklarında Sourdust kendini biraz daha toparlamıştı, yürümekten yorulmuş olsa da.

Onlara yerlerini almalarını işaret ederek ellerini yırtık kitabın üstüne kaygıyla koydu ve karşısında yarım çember şeklinde duran kişilere hitap etti.

Titus tekrar Kitap'ın içine konmuştu ve Sourdust onu masanın üstüne özenle bıraktı.

"Seni yerleştiriyorum, Çocuk Veliaht," dedi, parmaklarının yaşlılığı yüzünden yarıda bıraktığı kısımdan devam ederek, "ırmakların, Çakmaktaşı Kulesi'nin ve soğuk merdivenlerin altındaki karanlık kuytuların ve güneşli yaz çimenliklerinin Çocuk Veliaht'ı. Ormanlardan esen bahar rüzgârlarının ve taçyapraklarındaki, pullardaki ve kanatlardaki sonbahar ıstırabının Çocuk Veliaht'ı. Kış mevsiminin bin taretin üstündeki beyaz parıltısını ve yaz mevsiminin ufalanan duvarların arasındaki uyuşukluğunu – dinle. Prenslerin tevazusuyla dinle ve karıncaların idrakıyla kavra. Dinle Çocuk Veliaht ve merak et. Şimdi söyleyeceğim şeyi hazmet."

Sourdust daha sonra Titus'ı masanın üstünden annesine verdi ve parmaklarını kıvırıp elini vaftiz kâsesine daldırdı. Ardından, elinden ve bileğinden sular damlarken, suyu parmaklarının arasından bebeğin tacın sivri uçlarının arasında açıkta kalmış olan, altındaki kemik tarafından ovalleştirilmiş kafa derisine akıttı. "Senin adın TITUS," dedi Sourdust son derece basitçe, "TITUS, yetmiş yedinci Groan Kontu ve Gormenghast Lordu. Sen atalarından kalma gri duvarlara tutunan her soğuk taşı kutsal sayacaksın. Sen yüksek, yapraklı ağaçları besleyen kara toprağı kutsal sayacaksın. Sen Gor-

menghast'ın inançlarını dallayıp budaklayan akideleri kutsal sayacaksın. Seni babanın şatosuna adıyorum. Titus, sadık ol."

Titus tekrar Sourdust'a verildi ve adam onu Nannie Slagg'e verdi. Odada çiçeklerin enfes, serin kokusu vardı. Birkaç dakikalık sessizlikten sonra Sourdust yemeğe başlanabileceği işaretini verince Swelter ön kollarında dörder ve ellerinde birer tane, lezzetli yemeklerle dolu tabaklar taşıyarak öne çıkıp servis yaptı. Sonra bardaklara şarap doldurdu; Flay, Lord Sepulchrave'i ortalıkta gölge gibi takip ederken. Odadakilerden hiçbiri sohbet başlatma girişiminde bulunmadı; odanın çeşitli yerlerinde sessizce ayakta durarak yiyip içtiler veya cumbanın önünde çiğneyerek ya da yudumlayarak durup geniş çimenliklere baktılar. Yalnızca ikizler odanın bir köşesinde oturdular ve tabaklarındakileri bitirdiklerinde Swelter'a işaret ettiler. Bu ikindiyi çok uzun zaman boyunca heyecanla anımsayacaklardı. Nefis yiyecekler dağıtılırken Lord Sepulchrave hiçbir şeye dokunmadı ve Swelter ona üzerinde kızarmış sakalar bulunan bir gümüş tepsiyle yaklaşınca Flay kararlı bir el hareketiyle adama uzaklaşmasını işaret etti ve bunu yaparken aşçıbaşının bir domuzunkilere benzeyen gözlerindeki şeytani ifadeyi görünce kemikli omuzlarını kulaklarının hizasına kaldırdı.

Zaman ilerledikçe Sourdust tören üstadı olarak sorumluluklarının giderek daha çok bilincine varmaya başladı ve sonunda, güneşin bir akçaağacın ince dalı tarafından ortadan bölündüğünü görünce vaktin geldiğini anlayarak el çırptı ve ayaklarını sürüyerek kapıya doğru yürüdü.

Topluluğun odanın ortasında bir araya gelmesinin, kucağında Titus'ı taşıyan Bayan Slagg'le Sourdust'ın yan yana durmalarının ve diğerlerinin onların önünden teker teker geçmesinin vakti gelmişti.

Herkes yerini alınca, kapıya doğru yürüyecek ilk kişi olan Lord Sepulchrave melankolik başını kaldırdı ve oğlunun yanından geçerken vakur, dalgın bir sesle "Titus," dedi. İri cüssesiyle paytak paytak yürüyerek onun peşinden giden Kontes, buruşuk bebeğe "TITUS!" diye gürledi.

Her biri sırayla takip etti: ikizler önce hangisinin konuşacağı konusunda kararsızlık yaşadılar; Doktor "Titus," derken, kılıçlı süvarilerin romantik bir saldırıya geçmesi için sinyal verircesine dişlerini titretti; Fuchsia utandı ve kardeşinin tacının sivri uçlarına baktı.

Sonunda hepsi başlarını kaldırıp kendilerine özgü tonlamalarıyla "Titus," diyerek geçip gittiler ve Bayan Slagg tek başına kaldı, çünkü Sourdust bile Bay Flay'in peşinden gidip kadını terk etmişti.

Bayan Slagg, Soğuk Oda'da tek başına kalınca etrafına, boşluğa ve büyük cumbadan içeri akan gün ışığına huzursuzca baktı. Birden yorgunluktan, heyecandan ve Kontes'in minik Lord Hazretleri'ne ve kendisine gürlediği sırada yaşamış olduğu şoktan dolayı ağlamaya başladı. Kucağında taçlı kuklayla yüksek sırtlı sandalyede otururken büzülmüş, zavallı bir yaratık gibi görünüyordu. Yeşil sateni ikindi ışığında alay edercesine parlıyordu. "Ah, hasta kalbim," dedi hıçkırarak ve gözyaşları minyatür yüzünün armut kabuğunu andıran kuru, buruşuk derisinden süzüldü. – "Zavallı, zavallı kalbim – sanki bu çocuğu sevmek suçmuş gibi." Bebeğin yüzünü ıslak yanağına bastırdı. Gözlerini sımsıkı yummuştu ve gözyaşları kirpiklerinde asılı duruyordu; dudakları titrerken Fuchsia usulca geri geldi ve diz çöküp yaşlı dadısıyla kardeşine güçlü kollarıyla sarıldı.

Bayan Slagg kan çanağına dönmüş gözlerini açıp öne eğildi ve üçü birleşip sımsıkı bir sempati birliği oluşturdular.

"Seni seviyorum," diye fısıldadı Fuchsia, kasvetli gözlerini kaldırarak. "Seni seviyorum, seni seviyorum." Sonra başını kapıya çevirdi. "Onu ağlattınız," diye haykırdı, az önce sırayla çıkıp gitmiş olan kişilere hitap edercesine. "Onu ağlattınız hayvanlar!"

KAÇIŞ YOLLARI

Bay Flay'in iki büyük sıkıntısı vardı. Birincisi kendisiyle o solgun et dağı arasında başlamış olan husumetti; aşçıbaşına saldırmasıyla alevlenmiş ve iyice şiddetlenmiş olan husumet. Düşmanının kolay

tanınan cüssesinin her an belirebileceği koridorlardan, avlulardan ve kemerli geçitlerden eskisinden bile ihtiyatlı bir şekilde uzak duruyordu. Bay Flay görevlerini yerine getirirken düşmanının şatodaki varlığının sürekli bilincindeydi ve o ödemli kafanın içinde her an şeytani bir planın, cehennemi bir kumpasın, bir başka deyişle intikam planlarının kurulmakta olduğu aklından çıkmıyordu. Flay aşçıbaşının ne gibi bir fırsat yakalayabileceğini ya da yaratabileceğini tahayyül edemiyordu, ama sürekli tetikteydi ve karanlık kafatasının içinde beliren olasılıkları tartıp duruyordu. Flay korkmasa bile en azından korkuya yakın denebilecek bir huzursuzluk yaşıyordu.

İkinci sıkıntısının sebebi Steerpike'ın ortadan kaybolmasıydı. On dört gün önce o bacaksızı bir odaya kilitlemişti ve on iki saat sonra küçük bir testi dolusu suyla bir tabak patates getirdiğinde odanın boş olduğunu görmüştü. O zamandan beri çocuk ortalarda görünmemişti ve Bay Flay, her ne kadar ona kişisel bir ilgi duymasa da, böyle tuhaf bir şekilde sırra kadem basmasından rahatsızlık duymuştu; ayrıca o çocuk Swelter'ın mutfağında çalışanlardan biriydi ve uzaklaştığı o pis kokulu bölgelere geri dönerse, Bay Flay'le tanıştığını ifşa edebilir ve olanları aşçıbaşına değiştirerek anlatıp, ait olduğu yerden Flay tarafından sinsice uzaklaştırılarak hapsedildiğini söyleyebilirdi. Dahası, Bay Flay çocuğun Lord Groan'ın oğlu hakkında söylediği ve şatodaki ayaktakımının kulağına giderse Gormanghast'ın saygınlığını lekeleyebilecek sözlere kulak misafiri olduğunu anımsıyordu. Titus'ın çirkin olduğunun ve Lord Sepulchrave'in bundan rahatsızlık duyduğunun herkes tarafından bilinmesi, henüz kariyerinin başında olan Lord Groan için hiç iyi olmazdı. Flay çocuğun çenesini kapalı tutmasını garantilemek için ne yapması gerektiğini henüz belirlememişti, ama her şeyden önce onu bulması gerektiği açıktı. Serbest zamanlarında pek çok odada ve balkonda arama yapmış, ama çocuğun yerine ilişkin ipucu bulamamıştı.

Geceleri efendisinin kapısının önünde uyurken ansızın irkilerek uyanıyor ve soğuk döşeme tahtalarının üstünde dimdik doğruluyordu. Önce gözlerinin önünde Swelter'ın iri yüzü, etten kılıflarının

içindeki o soğuk ve acımasız, boncuk boncuk gözleri hayal meyal beliriyordu. Kısa saçlı, sert kafasını hızla öne uzatıp avuçlarındaki teri giysilerine siliyordu. Sonra, o iğrenç hayalet karanlığın içinde kaybolurken zihni onu Steerpike'ı son gördüğü yer olan boş odaya götürüyordu ve hayalinde duvarları turluyor, elleriyle panellere dokunuyor ve sonunda pencereye varıp aşağıya, yüzlerce metrelik duvarın dibindeki avluya bakıyordu.

Dişlerinin arasında demir tadındaki anahtarı tutarak uzanırken bacaklarını düzleştirince diz eklemleri karanlıkta çıtırdıyordu.

* * *

Sekizgen Oda'da olanlar ve daha sonra Steerpike'ın başına gelenler şunlar:

Çocuk anahtarın kilitte döndüğünü işitince koşar adımlarla kapıya gitti ve gözünü anahtar deliğine yapıştırıp Bay Flay'in pantolonunun kıçının koridorda uzaklaşmasını seyretti. Onun bir köşeyi döndüğünü işitti, sonra uzaklarda bir kapı sertçe kapandı ve bunu sessizlik takip etti. Pek çok kişi kapının kolunu çevirmeyi denerdi. Bu içgüdü, ne kadar mantıksız olursa olsun, karşı konulamayacak kadar güçlü olurdu; kaçmak isteyen birinin ilk dürtüsü. Steerpike kapının koluna bir an baktı. Anahtarın döndüğünü işitmişti. Zihninin basit mantığına karşı gelmedi. Odadaki tek kapıya sırtını dönüp pencereye gitti ve dışarı sarkıp, çok aşağıdaki yeryüzüne baktı.

Bedeni sakatmış izlenimini uyandırıyordu, ama iki büklüm durmasının sebebini anlamak güçtü. Uzuvlarına teker teker bakıldığında hepsi yeterince sağlıklı görünüyordu, ama toplamları beklenmeyecek kadar çarpık bir bütün teşkil ediyordu. Yüzü kireç gibi beyazdı ve gözleri hariç bir maskeyi andırıyordu. Birbirine çok yakın bu gözler ufaktılar, koyu kırmızıydılar ve insanı irkiltecek kadar dikkatliydiler.

Üstündeki çizgili mutfak tuniği onu sımsıkı sarıyordu. Kafasının arkasında ufak bir beyaz kep vardı.

Aşağı sessizce bakarken ağzını büzdü ve gözleri altında uzanan

avluyu hızla taradı. Sonra birden pencereden ayrıldı ve tuhaf koşar adımlarını atarak telaşla, uzuvlarının beyniyle aynı hızda çalışması gerekliymişçesine, odanın diğer tarafına geçti. Sonra pencereye geri döndü. Her yerde dinginlik hâkimdi. Pencere çerçevesinin içindeki, taretlerden ve çatılardan oluşma tablo hâlâ sıcak renklerle bezeli olsa da ikindi ışığı gökyüzünde solmaya başlıyordu. Başını geriye çevirip hücresinin duvarlarıyla tavanına son bir kez etraflıca baktıktan sonra ellerini arkasında kavuşturup dikkatini tekrar kanatlı pencereye yöneltti.

Bu kez pencere denizliğinin üstünden tehlikeli bir şekilde dışarı eğildi, yüzünü göğe çevirerek duvarın lentonun üstündeki kısmının sert taşlarını inceledi ve altı metre yukarıdaki bir arduvaz çatıyla son bulduklarını fark etti. Bu eğik çatının ucundaki, payandayı andıran uzun ve yatay bina omurgasının diğer tarafı, Gormenghast'ın ana çatılarına doğru geniş kavisler çizerek iniyordu. Steerpike yukarısındaki altı metrenin, ilk bakışta tırmanılamaz gibi görünse de, yalnızca ilk üç buçuk metresinin tehlikeli olduğunu fark etti; o kısımda tek tük çıkık taşlardan başka tutunacak yer yoktu. Arduvazları halı gibi kaplamış gri, cılız, can çekişen bir sarmaşık bir dalını bu yükseklikten küllü bir kol gibi sarkıtmıştı ve bu dal Steerpike'ın ağırlığını taşıyabilirse tırmanışını nispeten kolaylaştırırdı.

Steerpike saçak silmesine çıkıp ata biner gibi oturmayı başarırsa Gormenghast'ın merkezi binasından ayrılmasının epey kolaylaşacağını düşündü. Bakışlarını tekrar o üç buçuk metrelik dikey taş yüzeye çevirip, tırmanırken tutunacağı yerleri seçmeye ve incelemeye başladı. İncelemesinin sonuçlarından pek memnun kalmadı. Zevkli bir tırmanış olmayacaktı. Dikkatli gözleriyle duvarı inceledikçe oraya tırmanma düşüncesini daha az cazip buluyordu, ama tüm dikkatini ve kaslarını bu girişimde odaklarsa başarabileceğini görüyordu. Sessizliğine ansızın bir güvenlik atmosferi katmış olan odaya geri döndü. Önünde iki seçenek vardı. Bekleyebilirdi ve muhtemelen bir süre sonra Flay geri dönerdi, ki Steerpike onun kendisini mutfağa geri göndermeye çalışacağından şüpheleniyordu – ya da o tehlikeli sınamadan geçecekti.

Birden, döşemede otururken çizmelerini çıkardı ve bağcıklarıyla boynuna bağladı. Sonra çoraplarını ceplerine tıkıştırdı ve ayağa kalktı. Odanın ortasında parmakuçlarında yükselip ayak parmaklarını açtı ve farkındalıkla dolduklarını, karıncalandıklarını hissetti; sonra el parmaklarını zalimce yana açıp ellerini uyandırdı. Beklemek anlamsızdı. Denizliğin üstüne dizlerini koyduktan sonra ters döndü, yavaşça ayağa kalktı ve pencerenin dışında durdu; boş alacakaranlığın ışığı kürek kemiklerini aydınlatıyordu.

"YASSI TAŞLARDAN OLUŞMA BİR MEYDAN"

O mide bulandırıcı yüksekliği düşünmeyi reddetti ve gözlerini tutunabileceği yerlerin ilkinde odakladı. Sağ ayağıyla sert bir taşın köşesini yoklayıp ayak parmaklarıyla tutunurken sol eliyle pencerenin üst eşiğini kavradı. Neredeyse anında terlemeye başladı. Parmakları yukarı doğru sürünüp, uzun uzadıya incelemiş olduğu bir yarığı buldular. Altdudağım ısırıp, çenesini kırmızıya bulayana dek kanattıktan sonra sol dizini duvara yaslayarak yukarı çekti. O eğimli duvarın üstünde saat zamanına göre on yedi dakika kadar geçirdi, ama çarpan kalbinin zamanına göre sanki bütün akşamı orada geçti. Bazı anlarda her şeyden, yaşamdan vazgeçmeyi ve kendini boşluğa bırakmayı düşündüğü oluyordu; böylece yaşadığı sıkıntılar ve mide bulantısı sona erecekti. Diğer anlardaysa can havliyle tutunmayı sürdürüp hastalıklı bir görüş bulanıklığıyla, çoktandır unuttuğu bir şarkının bir iki dizesini yinelediğini fark ederek yukarı tırmanıyordu.

Ölü sarmaşığın ucunda asılı duran pürüzlü liflerin yüzünü gıdıkladığını fark ettiğinde parmakları neredeyse hissizleşmişti ve elleriyle dizleri zangır zangır titriyordu. Dalı sağ eliyle kavrarken ayak parmakları kayınca bir iki saniyeliğine boşlukta sallandı. Ama elleri kullanılmamış kasları harekete geçirebildiler ve kolları çatırdasa da, kalan dört buçuk metreyi azar azar tırmanırken kalın, gevrek dal kopmadı ve yalnızca iki yanından küçük parçalar döküldü. Steerpi-

ke oluğa çıkmayı başarır başarmaz bitkince, tir tir titreyerek yüzükoyun uzandı. Orada bir saat öylece kaldı. Sonra başını kaldırdı ve kendini çatılardan oluşma boş bir dünyada bulunca gülümsedi. Genç bir gülümsemeydi bu, on yedi yaşındaki birine uygundu, yüzünün alt kısmındaki boşluğu ansızın dönüştürüp sonra aynı anilikle kaybolan bir gülümsemeydi; güneşin ısıttığı yassı taşların üstünde eğri yattığı yerden bakınca, yalnızca bu yeni çatı dünyasının bazı kısımları ve kararmakta olan göğün enginliği görülebiliyordu. Dirseklerinin üstünde doğruldu ve birden ayaklarının oluğa yaslı olduğu yerdeki desteğin kırılmak üzere olduğunu fark etti. Yassı taşların üstünde mahmurca eğri yatarken vücudunun çok aşağıdaki avluya düşmesini engelleyen tek şey o çürümüş metaldi. Hemen yosun kaplı çatıya kürek kemiklerini sürterek, çıplak ayaklarını kullanarak çıkmaya başladı.

Her ne kadar dinlendikten sonra uzuvları şimdi çok daha güçlü olsa da, eğimli çatıya tırmanırken öğürüyordu. Çatı aşağıdan göründüğünden daha uzundu. Aslında o türlü türlü çatı yapılarının –barbataların, taretlerin ve saçak silmelerinin– tamamı beklediğinden daha büyüktü.

Steerpike çatının tepesine varınca üstüne ata biner gibi oturup tekrar soluklandı. Dört bir yanı giderek solan gün ışığı gölleriyle çevriliydi.

Üstünde oturduğu çatı sırtının geniş bir kavisle batıya uzandığını ve orada dört kuleden ilkiyle son bulduğunu görebiliyordu. Çatı kavisi kulelerin ardında uzanmayı sürdürüp Steerpike'ın sağında, çok uzağında bir yarım daireyi tamamlıyordu. Ucunda yüksek bir yanal duvar bulunmaktaydı. Çatı sırtından duvarın tepesine yükselen taş basamaklar vardı ve dar bir geçit sayesinde bu duvardan tarla genişliğindeki bir alana ulaşmak mümkündü; bu alan bitişik çatıların ağır, çürüyen yapılarıyla ve kulelerle çevriliydi ve bunların arasından, çok uzaklardaki başka çatılar ve kuleler görünüyordu.

Steerpike'ın çatıları takip eden gözleri sonunda bu alanı çevreleyen barbatada odaklandı. Bulunduğu yerden o taştan gökyüzü mey-

danı hakkında yeterince fikir sahibi olamazdı elbette, çünkü orası hem beş kilometre kadar uzaktaydı, hem de göz seviyesinin çok yukarısındaydı, ama Gormenghast'ın ana binaları batıda yükselirken, kavisli çatı sırtında oraya doğru sürünmeye başladı.

Steerpike'ın taştan gökyüzü meydanını görmesini yalnızca orayı çevreleyen barbatanın engellediği bir noktaya gelmesi bir saatten fazla zamanını aldı. Bu barbataya yorgun, inatçı uzuvlarıyla tırmanırken yalnızca birkaç saniye sonra, birkaç dikey taş bloğunun üstüne çıktıktan sonra, dört yüz yıldır kimsenin görmediği bir şeyi göreceğinden habersizdi. Bir dizini en tepedeki taşların üzerine yerleştirdikten sonra kendini sert duvarın üstüne çekti. Bir sonraki engelin ne olduğunu görmek için başını bezgince kaldırınca karşısında bir buçuk hektarlık bir meydanın, bir gri yassı taşlar çölünün uzandığını gördü. Şimdi üstünde dimdik oturduğu barbata bu meydanın tamamını çevreliyordu; Steerpike ayaklarını barbatanın üstünden aşırıp bir metre kadar aşağıdaki meydana atladı. Düştüğünde, dengesini sağlamak için duvara yaslanırken taş meydanın öteki ucundan havalanan bir turna yavaşça kanat çırparak uzaklardaki mazgallı siperlere doğru süzülüp gözden kayboldu. Güneş menekşe rengi bir sisin içinde batmaya başlamıştı ve bomboş taş meydanın üstünde Steerpike'ın küçük bedeninden başka bir şey yoktu; soğuk, yassı taşlar gökyüzündeki egemen renge bürünmüşlerdi. Yassı taşların arasında siyah yosunlar ve tohumlu otların uzun, sert sapları vardı. Steerpike meydanı hırslı gözlerle taradı. Buradan nasıl faydalanabilirdi? Kaçışından beri eline geçen en büyük fırsat buydu kesinlikle. Biriktirdiği bilgi kırıntılarını niçin, nasıl ya da ne zaman kullanacağını bilemiyordu. Bunu zaman gösterecekti. Şimdilik bildiği tek şey, canını riske atarak boş olduğu kadar gizli, gizli olduğu kadar hava koşullarının gazabına ya da şefkatine açık, muazzam bir avluya gelmiş olduğuydu. Dizlerinin bağı çözülürken ve duvarın dibine yarı uyur, yarı baygın bir halde çökerken taş meydan morumsu bir kızarıklıkla titredi ve güneş gözden kayboldu.

"ÇATILARIN ÜSTÜNDE"

Şatonun, Çarpık Orman'ın ve Gormenghast Dağı'nın üstüne karanlık çöktü. Sakinlerin uzun masaları yıldızsız bir gecenin karanlığı tarafından gizlendi. Kaktüs ağaçları, Nannie Slagg'in yürümüş olduğu yoldaki akasyalar ve hizmetçi avlusundaki yaşlı, dikenli çalı geceyle örtülünce birbirine benzedi. Gormenghast'ın dört kanadında karanlık hâkimdi. Karanlık, Vaftiz Odası'nın cam kapılarına yaslanmış yatıyordu ve dokunulmaz bedenini Leydi Groan'ın penceresini kaplamış olan sarmaşık yapraklarının arasından itiyordu. Duvarlara yaslanıyor, onları yalnızca dokununca fark edilir hale getiriyordu; onları ve her şeyi gizliyordu; doymak bilmez her yerdeliğiyle her şeyi yutuyordu. Karanlık, taştan gökyüzü meydanının üstündeydi ve içinden bulutlar, görünmeden geçiyorlardı. Karanlık uyuyan, uyanıp tekrar hafif bir uykuya dalan ve tekrar uyanan – üstünde yalnızca gece havasının çıplaklığından çok mutfağın boğucu atmosferine uygun ince giysiler bulunan Steerpike'ı örtmüştü. Steerpike karanlığın oluşturduğu duvara titreyerek baktı; gökyüzünde tek bir donuk yıldız bile yoktu. Sonra aklına piposu geldi. Pantolonunun arka cebindeki teneke bir kutuda biraz tütün kalmıştı.

Piponun haznesini karanlıkta, ince ve kirli işaret parmağıyla doldurduktan sonra sert, kaba tütünü zorlukla yaktı. Ağzından ve haznesinden salınan dumanları göremiyordu, ama yanan yaprağın parıltısı ve haznenin giderek ısınması onu rahatlattı. Pipoyu incecik elleriyle kavradı ve dizlerini çenesine çekip, dakikalar ağır ağır geçerken, dilindeki sıcak tütün yaprağı tadını algıladı. Sonunda tütün bitince, tekrar uyuyamayacak kadar uyanmış ve üşümüş olduğunu fark etti ve aklına bir elini yanındaki alçak duvardan ayırmadan taş meydanı şimdi bulunduğu yere geri dönene kadar körlemesine turlamak geldi. Başındaki kepi çıkarıp barbatanın üstüne bıraktıktan sonra sağ elini omuz hizasının hemen altındaki sert taş yüzeye sürterek körlemesine ilerlemeye başladı. Başta adımlarını sayıyordu, geri döndükten sonra gecenin kalanının bir kısmını avlunun bü-

yüklüğünü hesaplamakla geçirip oyalanabilmek için; ama ağır ilerleyişinin güçlüğü yüzünden kısa sürede saymaktan vazgeçti.

Anımsayabildiği kadarıyla önüne çıkabilecek bir engel ya da barbatada bir boşluk yoktu, ama tırmanışının ve gökyüzü meydanını ilk görüşünün anıları birbirine karışmıştı ve zifiri karanlıkta hafızasına güvenemiyordu. Dolayısıyla her adımını dikkatli atıyordu, bazen önüne bir duvarın ya da yassı kaldırım taşlarının arasındaki bir boşluğun çıkacağına emin oluyor ve durup santim santim ilerliyordu, ama sonra sezgisinde yanıldığını ve karşısında karanlıkta üstünde yürüdüğü o monoton, bitimsiz, düz meydanın bomboş uzandığını anlıyordu. Meydanın bir kenarının yarısına gelmeden çok önce elini barbatanın üstüne götürüp kepini el yordamıyla aramaya başladı, ama sonra henüz birinci köşeye ulaşmadığını anımsadı.

Sanki saatlerce yürüdükten sonra birden elinin barbatanın dik açılı sağ köşesi tarafından, bir yere çarpmışçasına durdurulduğunu hissetti. Karanlıktaki bu ani yön değişimini üç kez daha yaşamak zorunda kalacak ve sonra, el yordamıyla ilerlerken kepini bulacaktı.

Zifiri karanlıkta yaptığı yolculuğun uzunluğundan umutsuzluğa kapılarak adımlarını neredeyse pervasızca bulduğu bir çabuklukla atmaya başladı ve sarsak adımlarla ilerledi. İkinci duvarın yanında bir iki kez durup barbatanın üstünden eğildi. Bir rüzgâr esmeye başlamıştı; kendine sarıldı.

Üçüncü köşeye farkında olmadan yaklaşırken sanki hava hafifledi ve hiçbir şey göremese de etrafındaki atmosfer seyrelmiş gibi geldi; gözlerini örten bir bandaj kısmen kaldırılmışçasına durdu. Durdu, duvara yaslandı ve yukarı baktı. Orada karanlık vardı, ama daha önceki opak karanlık değildi.

O zaman yukarısında devasa bir şeylerin hareket ettiğini görmekten çok hissetti. Hiçbir şey seçemiyordu, ama karanlıkta bazı güçlerin hareket ettiğinden şüphe duyamazdı; sonra ansızın Steerpike, gözlerinden bir başka boğucu kumaş tabakası kaldırılmışçasına, tepesinde uğursuz bir görev için yola çıkmış gibi birbirlerini kasvetle takip eden dev bulutların şekillerini hayal meyal gördü.

Bu, Steerpike'ın ilk başta sandığı gibi şafak belirtisi değildi. Kendisine barbataya tırmanalı uzun zaman olmuş gibi gelse de, yeni günün başlamasına hâlâ bir saat vardı. Umutlarının boşuna olduğunu birkaç saniye sonra gördü, çünkü o bakarken tepesindeki belirsiz bulutlar seyrelmeye başladılar ve aralarında daha ötelerdeki başka bulutlar belirdi ve onlar da seyrelip daha da öteleri sergilediler. Hareket eden bu üç farklı bulut tabakasının en hızlısı en yakın -en siyah- olanıydı. Taş meydan hâlâ görünmüyordu, ama Steerpike yüzüne yaklaştırdığı elini görebildi.

Sonra gecenin yüzündeki gri bir peçe indi ve en üstteki bulut katmanının ardında binlerce yanan kristal beliriverdi; ortalarında kıvrık bir alev kıymığı yüzüyordu.

Ayın açısına dikkat ederek zamanı anlayan ve vaktin umduğun-

dan saatlerce erken olmasına sinirlenen Steerpike başını kaldırmış bakarken, sanki bulutların hareket etmeyi kestiklerini ve yıldız kümeleriyle incecik ayın şimdi harekete geçip gökyüzünde kavis çizerek kayar gibi göründüklerini ister istemez fark etti.

O parlak mucizeler hızla ve tıpkı bulutlar gibi, çok acil bir işi halletmeye gidercesine ilerliyordu. Bölük pörçük gökyüzünün engin dünyasında yer yer serbest kalıveren ateş noktaları koşuyorlardı, ta ki son kara bulut şeridi de gökte kayarak uzaklaşana, yüzen güneşlerin büyük bir dalga gibi kabaran tez güzelliği ansızın kaybolana ve hareketsiz yıldızlarla dolu bir gece aşağıdaki, hayaletimsi taş meydanı aydınlatana dek.

Şimdi sema sarı taşlarla ışıl ışıl olduğundan Steerpike'ın yoluna korkusuzca devam etmesi mümkündü ve bez kepine ulaşmak için taş meydanı ortadan katetmek yerine turunu tökezleye tökezleye tamamlamayı yeğledi. Başlangıç noktasına varınca kepi kafasına sıkıca geçirdi, çünkü o saatlerde soğuğu hafifletebilecek her şey değerliydi. Bu arada yorgunluğu dayanma kapasitesini aşmıştı.

Son on iki ila on beş saatte yaşadığı çileler gücünü tüketmişti. Swelter'ın sarhoşlar mekânının boğucu cehennemi, Steerpike'ın bayıldığı ve Flay tarafından bulunduğu yer olan korkunç Dar Taş Yollar, ardından duvara ve eğik çatıya tırmanma kâbusu, sonra da şimdi üzerinde durduğu ve o gün ikinci kez kendinden geçtiği yer olan büyük taş meydana gelmek için aşmak zorunda kaldığı daha az tehlikeli ama kesinlikle kolay olmayan engeller: bütün bunlar onu yıpratmıştı. Şimdi soğuk bile uyanık kalmasını sağlayamıyordu; birden uzandı ve başını kıvırdığı kollarının üstüne koyup, kazınan midesi ve sabah göğünde ışıl ışıl parlayan güneş tarafından uyandırılana dek uyudu.

* * *

Sızlayan uzuvları, dün verdiği ve şimdi düş gibi gelen çetin sınavların gerçekliklerinin acı verici kanıtıydı. Bu sabah gün ışığında

ayakta dururken ansızın yepyeni bir güne, neredeyse yepyeni bir dünyadaki yepyeni bir hayata nakledilmiş gibiydi. Isınmakta olan barbatanın üstünden hoşnutça eğilip, altında uzanan yüz kuleye bakarak kendine inanılmaz bir gelecek planlamasını yalnızca açlığı engelliyordu.

Önündeki saatler gevşeme vaat etmiyordu. Dün yaşadıkları onu tüketmişti, ama yeni başlayan gün de aynı şekilde yorucu olacaktı ve her ne kadar bu kez tırmanırken dünkü maceralarının en kötüleri sırasında kapıldığı umutsuzluğu yaşamayacak olsa da, açlığı ve bitkinliği önündeki saatlerin gün ışığında göreceği bir kâbus olacağı kehanetinde bulunuyordu.

Uyanışından sonraki ilk saatte barbatadan yaklaşık üç metre aşağıya atladıktan sonra uzun, eğimli bir çatıdan inmiş ve ardından karşısına çıkan küçük bir taş döner merdiven sayesinde iki yüksek duvarın arasındaki bir boşluğu aşıp bir grup konik çatıya ulaşmıştı; bu çatıların etrafından dolanmak epey uzun zaman alan, tehlikeli bir iş olmuştu. Sonunda koni grubunun diğer tarafına ulaştığında yorgunluktan, açlıktan ve güneşin giderek artan sıcaklığından bitkin düşmüş ve başı dönmeye başlamıştı; karşısında Gormenghast'ın çatılarından, eski ve dağınık binalarının ön cephelerinden, isimsiz pencerelere sahip sarp duvarlarından oluşma bir manzara uzanmaktaydı. Steerpike kendini ay kadar çorak bir bölgede bulunca bir an cesaretini yitirdi ve sonra halsizliği yüzünden birden umutsuzluğa kapılıp dizlerinin üstüne çökerek şiddetle öğürdü.

Kıtık rengindeki seyrek saçları geniş alnına sanki zamkla yapıştırılmıştı ve koyulaşıp sepya rengini almıştı. Ağzının kenarları çok hafifçe aşağı çekilmişti. Maskemsi yüz hatlarındaki en küçük bir değişim bile kolaylıkla fark edilebilirdi. Dizlerinin üstünde yalpaladı. Sonra büyük bir kararlılıkla kalçalarının üstüne oturdu ve alnındaki yapışkan saçların bir kısmını geriye itip ıslak, soğuk ve dimdik bir şekilde durmasına yol açtıktan sonra çenesini kıvrılmış kollarına dayadı ve ardından gözlerini karşısında, aşağıda uzanan girintili çıkıntılı resmin tuvalinde son derece yavaşça, hücrenin penceresi-

nin üstündeki duvarı incelerken sergilediği yöntemli titizliğin aynısıyla gezdirdi.

Midesinin kazınmasına karşın incelemesi sırasında dikkati bir an olsun dağılmadı ve ancak bir saat sonra, her açıyı, her yüzeyi taradıktan sonra gevşeyip gözlerini manzaradan ayırdı ve onları bir süre kapalı tuttuktan sonra tekrar açıp uzaklardaki, gri taşlardan oluşma bir sarp kayalığın üstündeki, birkaç dakika önce keşfettiği bir pencerede odakladı.

"YAKIN VE UZAK"

Bir akbabanın ya da vaşağın gözünün karşısında uzanan bir manzaranın tamamını ne kadar sürede kavrayabildiğini, gözlerinin sonsuz görünen ayrıntı karmaşasını düzenli ve anlaşılır bir uzaklıklar ve şekiller serisi olarak algılayıp algılamadığını, en ufak ayrıntıyı bile bütünle ilişkilendirip ilişkilendirmediğini kim bilebilir? Belki de şahin yalnızca çimenli yaylaları ve sert otların arasındaki, arazinin kendisinden daha net algıladığı tavşanı ya da sıçanı görüyordur; sarı gözleri asla manzaranın tamamını bir bütün olarak görmeyip yalnızca avların usul usul yürüdüğü bölgeleri bir meşaleyle aydınlatılıyorlarmışçasına net algılıyordur ve çevre kısımlar belirsizleşip bulutlara ve karanlığa dönüşüyordur.

Yırtıcı bir kuşun ya da dört ayaklı bir hayvanın araştırıcı, cinsiyetsiz gözü ister her şeyi görüyor olsun, ister yalnızca aradığı şey üzerinde yoğunlaşıp geri kalan her şeyi görmezden gelsin, şu bir gerçek ki insanoğlunun daha zayıf olan gözü ömür boyu süren bir eğitimden sonra bile bir manzaranın tamamını kavrayamaz. Hiçbir göz kayıtsızca bakamaz. Bir bakışta kavrama diye bir şey yoktur. Yalnızca genç kızın, atın ya da sineğin tanınması ve genç kızın, atın ya da sineğin farz edilmesi vardır; düşler ve ötesi için de aynısı geçerlidir, çünkü yüreğin arzuladığı şey bulunduğunda hemen en öne sıçrar, gözü karartır ve hayatın büyük bölümünü karanlıkta bırakır.

Steerpike incelemesine başladığında çatı manzarası sağında, solunda ve karşısında uzanan bir taş yapılar yığınından başka bir şey değildi. Bir duvarlar sisiydi. Steerpike yapılara teker teker ve dikkatle bakarken, kendisinin bir araya gelmiş hareketsiz taş şahsiyetlerin bir izleyicisi olduğunu fark etmişti. Odaklanarak geçirdiği bir saat esnasında dik, penceresiz ve kıraç bir duvarın dörtte üç yüksekliğinden başlayarak yukarı doğru kıvrıla bükülе çıkan, çeşitli dallara ayrılan ve sonunda bir ince dallar labirenti halini alıp, güneşin altında uçuk duman rengine bürünen bir ağaç görmüştü. Ağaç ölüydü, ama duvarın güney tarafında bitmiş olduğundan rüzgârların şiddetinden korunuyordu ve ahenkli, yelpaze şeklindeki biçiminin güzelliğine bakılırsa, tek bir kuru uzvunu bile yitirmemişti. Kusursuz gölgesi, aydınlık duvarın üstünde insanüstü bir beceriyle oyulmuşçasına duruyordu. Bu ağaç gevrekti, kuruydu ve öyle yaşlıydı ki ilk filizi duvarın tamamlanmasından önce boy vermiş olmalıydı; yine de bir genç kızın zarafetine sahipti ve Steerpike önce duvardaki danteli andıran karmakarışık gölgesini görmüştü. Başta şaşırmıştı; sonra yaşlı ağaç birden belirivermişti, parlaklığı eriyip arkasındaki ışıltılı duvarla kaynaşmıştı.

Steerpike duvardan yanlamasına çıkan ana gövdenin üstünde yürüyen iki kişi görmüştü. Yontula yontula tutulamayacak kadar ufaldıkları için çöpe atılan kurşunkalemler kadar küçük görünüyorlardı. Kadın olduklarını tahmin etmişti, çünkü görebildiği kadarıyla üzerlerinde birbirinin aynısı mor elbiseler vardı ve ilk bakışta yüzlerce metrelik yükseklikteki yatay ağaç gövdesinin üstünde yürümekle canlarını tehlikeye atıyorlar gibi gelmişti, ama ağacın gövdesiyle o figürlerin boyutları karşılaştırıldığında bir köprünün üstünde yürürcesine güvende oldukları anlaşılıyordu.

Steerpike dalın üçe ayrıldığı bir noktaya vardıklarını görmüştü ve ellerini gözlerine siper edince, bir masaya karşılıklı oturduklarını seçebilmişti. Biri çay koyarcasına dirseğini kaldırmıştı. Diğeri ayağa kalkıp ana gövdeden hızla geri dönmüş ve duvara varınca ansızın içine dalıp gözden kaybolmuştu; Steerpike gözlerini zorlayın-

ca duvarın o kısmındaki taşlarda bir düzensizlik fark etmiş ve ağacın duvardan çıktığı kısmın hemen üstünde bir pencere ya da kapı bulunduğunu varsaymıştı. Gözlerini dinlendirmek için kapatıp tekrar açtığında ağacı bulması bir dakikasını almıştı, çünkü çok uzaktaydı ve bir düzine çatının arasındaydı; ama onu bulunca masada tekrar iki kişinin oturduğunu görmüştü. Altlarında şeffaf sabah havası dalgalanıyordu. Üstlerinde ölü ağacın kurumuş zarafeti yayılmıştı, sol taraflarındaysa ağacın danteli andıran gölgesi uzanmaktaydı.

Steerpike o ağaca ya da pencereye ulaşmasının olanaksızlığını bir bakışta anlamıştı ve gözleri sonu gelmez arayışlarına geri dönmüştü.

Tepesinde bir taş oyuk bulunan bir kule görmüştü. Bu sığ havuz, kuleyi çevreleyen saçak taşlarının arasından eğimli bir şekilde iniyordu ve yarısı yağmur suyuyla doluydu. Steerpike parıltısı dikkatini çeken bu su çemberinin (çünkü bulunduğu yerden aşağı yukarı bozuk para büyüklüğünde görünmekteydi) içinde beyaz bir şeyin yüzdüğünü seçebilmişti. Bunun bir at olduğunu tahmin etmişti. Bakarken onun yanında yüzen daha küçük bir şeyi fark etmişti, ki anne ya da babası gibi beyaz bir taydı herhalde. Kulenin kenarlarında karga sürüleri durmaktaydı ve Steerpike onların karga olduklarını ancak bir tanesi uçarak diğerlerinden ayrıldığında ve havada çemberler çizerek kendisine doğru yaklaştığında, sivrisinek boyutundan siyah bir güvenin boyutuna geldiğinde anlamıştı; karga daha sonra, açılmış kanatlarını hiç titretmeden havada dönüp süzülerek taş havuza geri dönmüş ve kanat çırparak türdeşlerinin arasına inmişti.

Steerpike, gözleri uzaklıkların küçük ayrıntılarına alıştıktan sonra, dokuz metre kadar aşağısında, korkutacak kadar yakında, pencereden çok güneşli duvardaki siyah bir dikey bıçak yarasını andıran bir boşluğun dibinde ansızın bir kafanın beliriverdiğini görmüştü. Bu pencerenin pervazı, perdesi, denizliği yoktu. Üst üste konacak on iki taş blok tarafından doldurulmayı bekler gibiydi. Steerpike'la bu duvarın arasında yaklaşık altı metrelik bir boşluk vardı. Ste-

erpike kafanın belirdiğini görünce dikkat çekmemek için yavaşça eğilip yanındaki taretin arkasına geçti ve kafayı duvarın ardından, tek gözle izledi.

Bu, uzun bir kafaydı.

Bir takozdu, bir kıymıktı, tuhaf bir dilimdi ve sanki yüz hatları oraya zorla yerleştirilmişlerdi; görünüşe bakılırsa bunu büyük bir telaşla ve ortak çıkarlarına uygun herhangi bir simetrik biçim oluşturmadan yapmışlardı. Sahneye ilk varan burun olmuştu besbelli ve takoza boylu boyunca yayılmıştı; kısacık gri saçlardan başlayıp kısacık gri sakalda sona eriyor, güçlükle tutunabilen gözlerle ağza acımasızca kayıtsız kalarak iki yana yayılıyordu. Bronz rengi ağız, kendisine kalan araziyle idare etmek zorunda kalarak bükülmüştü; böylece sağ tarafı ürpertici bir neşeye bürünmüştü, çeneye doğru inen sol tarafındaysa acımasız bir kıvrım vardı. Kısa bir ağız olmaya yalnızca burnun dostanelikten uzak tekeli tarafından değil, kafanın konikliği tarafından da zorlanmıştı; ama normal koşullarda şimdikinin iki misli yer kaplayacağı açıktı. Burna karşı sonsuz bir kin güttükleri ifadelerinden anlaşılabilen gözler bilye kadar küçüktüler ve gri çimenleri andıran saçın arasından bakıyorlardı.

Uzun ve bir kaplumbağanınki kadar eğri bir boynun üstüne oturtulmuş olan bu kafa dar, dikey ve siyah pencere şeridinden çıkmıştı.

Steerpike kafanın boynun üstünde yavaşça dönmesini izledi. O kafa, duruş açısıyla bir oyuncağa öylesine benziyordu ki birden düşüverse Steerpike'ı şaşırtmayacaktı.

Steerpike hayretler içinde bakarken ağız açıldı ve hazin bir okyanusun yankısı kadar tuhaf ve derin bir ses sabah havasına yayıldı. Daha önce hiçbir çehre, sesiyle böylesine çelişmemişti.

Adamın aksanında öyle tuhaf iniş çıkışlar vardı ki Steerpike ilk başlarda her üç cümleden yalnızca birini anlayabiliyordu, ama kendini bu orijinal kadansa çabucak alıştırdı ve sözcükler yerine oturunca, bir şaire bakmakta olduğunu fark etti.

Uzun kafa yavaş, düşünceli bir monologla içini boşalttıktan son-

ra bir süre kımıldamadan gökyüzüne baktı. Sonra dar pencerenin ardındaki karanlık odayı (nasıl bir yerse) tararcasına döndü.

Adam kafasını çevirirken, boynunda kabaran omurlar güçlü ışığın ve gölgelerin etkisiyle, parşömen kaplı küçük ve sert, yuvarlak kapı topuzlarına benzedi. Kafa birden tekrar sıcak gün ışığına çevrildi ve gözler hareketsiz kalmadan önce dört bir tarafta fıldır fıldır gezindiler. Bir el, kancayı andıran pis sakallı çeneye alttan destek verdi. Diğeri pervazsız boşluğun sert kenarından gevşekçe sarkarak ve adamın okumaya başladığı dizelerin basit ritmine uyarak, iki yana hafifçe sallanmaya başladı.

Şimdi oyalan benimle, ey Dilber,
    Haşin, yaşlı kumsalda.
Terk edilmiş bir çocuğundur elbet bu görev
    Tanrıların isteyebileceği budur en fazla.
Oyalandığım yerde oyalanırsan,
    Bastığım taşlara basarsan,
Ruhumun açlığını bastıracaksın
    Ve korktuğum rüyaları kovacaksın.

Gel aşkım, canım, bir tanem,
    Gel Groan'ın mazgallı siperlerinin arasından;
Kendini yapayalnız hissediyor insan
    Tek başına oyalanınca.

Oyalandım dehlizlerinde
    Kuzey Kanadı'nın geceleri,
Gökyüzü açarken istiridyelerini
    Sergilerken ışığın gece yarısı incilerini.
Çünkü uzun acımasız gölgeler
    Kanımı ince bir korkuyla dondurdu.
Soğuk çayırlarda oyalandım
    Yağmurlu bir ay boyunca canım.

Gel aşkım, tatlım, bir tanem,
Gel Groan'ın mazgallı siperlerinin arasından,
Kendini çok yalnız hissedebiliyor insan
Tek başına oyalanınca.

Küçük ve karanlık odalarda oyalandım
Ölü hanedanların bilincinde olarak.
Mavi mahzenlerde oyalandım
Ve ağaç kovuklarında.
Ay ışığında yolculuk eden,
Bir döner merdivenin ya da
Soğuk ve harap bir kemerin yanından geçen
Pek çok yolcu afalladı beni görünce.
Gel aşkım, canım, bir tanem,
Gel Groan'ın mazgallı siperlerinin arasından;
Kendini yapayalnız hissediyor insan
Tek başına oyalanınca.

Seni özledim bir tanem,
Dinle! Groan'ın ayak sesleri!
Oyalanmak öyle yalnız hissettiriyor ki
Yapayalnız oyalanınca.

Benimle gelip oyalanır mısın?
Ve mistik parmağın gösterdiği
Ama ifşa etmediği
Gizli şeyleri konuşur musun?

Ben yapayalnızken
İhtişamım hep solar,
Çünkü görürüm ki yalnızlık
Vizyonumun görkemini aklımdan kovar.

Gel, ah gel canım! Bir tanem!
Gel Groan'ın Gormenghast'ından;
Oyalanmak öyle yalnız hissettiriyor ki bana
Yapayalnız oyalandığımda!

Steerpike ikinci kıtanın sonunda sözcükleri dinlemeyi bıraktı, çünkü o korkunç kafanın bir karakter göstergesi olmadığını anlamıştı ve aklına şairi varlığından haberdar ederek en azından biraz yiyecek ve su isteme fikri gelmişti. O dalgalanan ses şiiri okumayı sürdürürken Steerpike birdenbire ortaya çıkıverirse, besbelli tek başına olduğunu sanan şaire büyük bir şok yaşatacağını fark etti. Ama başka ne yapabilirdi ki? Aklına kendini göstermeden önce şairi buna hazırlayacak bir ses çıkarma fikri geldi ve son kıta bitince hafifçe öksürdü. Bunun gerginleştirici bir etkisi oldu. Şiir okurken bir tür içsel güzellikle dönüştürülmüş olan o çehre, Steerpike ikinci kıtanın sonunda sözcükleri dinlemeyi bıraktı, çünkü o korkunç kafanın bir karakter göstergesi olmadığını anlamıştı ve aklına şairi varlığından haberdar ederek en azından biraz yiyecek ve su isteme fikri gelmişti. O dalgalanan ses şiiri okumayı sürdürürken Steerpike birdenbire ortaya çıkıverirse, besbelli tek başına olduğunu sanan şaire büyük bir şok yaşatacağını fark etti. Ama başka ne yapabilirdi ki? Aklına kendini göstermeden önce şairi buna hazırlayacak bir ses çıkarma fikri geldi ve son kıta bitince hafifçe öksürdü. Bunun gerginleştirici bir etkisi oldu. Şiir okurken bir tür içsel güzellikle dönüştürülmüş olan o çehre, Steerpike'ın ilk başta gördüğü ruhsuz ve tuhaf maskeye tekrar büründü. Adamın parşömeni andıran kuru cildinin boyundan yukarısı, kenarı kırmızı mürekkebe batırılmış bir parça kurutma kâğıdı gibi kızardı.

Steerpike öksürmesinin, siyah pencereden çıkan kızıl takozdaki küçük ve delici gözlerin soğuk soğuk bakmalarına yol açtığını gördü.

Ayağa kalktı ve boşluğun diğer tarafındaki yüze eğilerek selam verdi.

O yüz bir anda, Steerpike ağzını açamadan gözden kayboldu. Şimdi ansızın, şairin yüzünün yerinde akıl almaz bir karmaşa vardı. Pencerede birden türlü türlü nesneler belirmeye başladı; dipten başlayarak, duvarların arasına peş peşe tıkıştırıldıkça karmakarışık, çarpık bir şekilde yükseliyorlardı.

İki yandaki kaba taşlar tarafından sıkıştırılan nesneler kulesi hızla yükselmeyi sürdürüp pencerenin tepesine ulaştı. Steerpike o alakasız nesneleri böylesine çabucak üst üste koyan elleri göremiyordu. Tek görebildiği, karanlıktan peş peşe çıkan cisimlerin üst üste tıkıştırıldıklarıydı ve her birinin bu fantastik pagodadaki yerini alırken güneş tarafından aydınlatıldığıydı. Çerçeve telaşla doldurulurken pek çok nesne kayıp aşağı düştü. Koyu sarı bir halı boşlukta salına salına uçtu; arkasındaki desen, gölgelerin son birkaç fersahına girene dek kolayca seçilebiliyordu. Üç ağır kitap aynı anda, sayfalarını titreştirerek düştüler ve eski, yüksek sırtlı bir sandalyenin düşmesinin ardından Steerpike çok aşağıdan gelen bir çatırtıyı hayal meyal işitti.

Steerpike tırnaklarını avuçlarına batırmıştı ve bunun sebebi kısmen başarısızlığından dolayı kendini kınaması, kısmense hayal kırıklığına karşın çatı manzarasını incelemeyi sürdürürken gevşememeye çalışmasıydı. Başını çevirip çatıları, duvarları ve kuleleri taramaya devam etti.

Sağında, çok uzaklarda siyah yosun kaplı bir kubbenin bulunduğunu fark etmişti. Yeşil ve siyah karelerle kaplı yüksek bir duvarın ön yüzünü görmüştü. Soluk duvarın bir kısmı sarmaşıklarla kaplıydı ve ortasında tepesinden dibine dek inen dev, kavisli, zikzaklı bir çatlak vardı.

Uzun bir terasın yassı taşlarının arasındaki bir delikten duman çıktığını görmüştü. Leyleklerin en gözde yuva alanlarını ve zümrüt rengi kertenkelelerle kaplı bir duvarı görmüştü.

"TOZ VE SARMAŞIK"

Bu arada tek bir şeyi aramaktaydı – şatoya girmenin bir yolunu. Dermansızlığını göz önünde bulundurarak yüzlerce hayali yolculuk yapmıştı, ama hepsinde de karşısına çıplak, tırmanılamaz duvarlar ve çatı kenarları çıkmıştı. Pencereleri peş peşe hedef olarak gözüne kestirmiş ve ilerlemeyi denemiş, ama her seferinde engellendiğini görmüştü. Ancak bir saatin sonu yaklaşırken, zihninde yaşamakta olduğu bir yolculuk onun Batı Kanadı'ndaki yüksek bir pencereden girmesiyle sonuçlandı. Oturduğu yerden o uzak duvardaki küçük pencereye dek süren yolculuğu zihninde yineledi ve talihi yaver giderse ve gücü elverirse bu işi başarabileceğini fark etti.

Şimdi saat öğleden sonra ikiydi ve güneş amansızdı. Ceketini çıkarıp ardında bırakarak, titreyerek ilerlemeye koyuldu.

Daha sonraki üç saat boyunca, mutfaklardan ayrılmış olmanın pişmanlığını yaşadı. Kendisine Swelter'ın dev cüssesinin yanına bir anda geri dönme olanağı sunulsa, o bitkin haliyle bu teklifi kabul ederdi. Işık solmaya başlarken, hücrenin üstündeki eğik çatının taş yüzeyine uzanmasından yirmi dört saat sonra, biraz yukarısında üç saat önce gördüğü pencere bulunan yüksek duvarın dibine ulaştı. Orada dinlendi. Altmış metre altındaki yeryüzüyle yukarıdaki pencerenin arasındaki mesafenin ortasında sayılırdı. Duvarın yüzeyinin kalın bir yaşlı sarmaşık tabakasıyla tamamen kaplı olduğu tahmininde haklı çıkmıştı. Sırtını duvara, sürüngen bitkinin ağaç gövdesi kalınlığındaki devasa ve tüylü sapına yaslamış otururken tepesinden sarmaşık yaprakları sarkıyordu ve başını yukarı çevirince derin, tozlu bir labirent gördü. Karanlıkta tırmanmak zorunda kalacağını biliyordu, çünkü o sert, biteviye yapraklar sanki dev bir çile oluşturmuşlardı; ama sarmaşığın dört bir yana uzanan dalları kalın ve güçlüydü, dolayısıyla Steerpike tırmanışı sırasında bazen dinlenebilir ve onlara tüm ağırlığını vererek yaslanabilirdi. Geçen her dakikanın dermansızlığını artırdığını bildiğinden, nefesini topladıktan sonra daha fazla beklemedi ve ağzını büzerek duvara olabildiğince

yaklaşıp sarmaşığın toz kokulu karanlığına dalarak bir kez daha tırmanmaya başladı.

Steerpike'ın o kesif kokulu karanlıkta bin bir güçlükle ne kadar süre boyunca tırmandığı ve o çürük, kuru, tozlu havayı ne kadar süre boyunca soluduğu, beynindeki kâbusun sonsuzluğuna kıyasla önemsiz kalır. Asıl gerçek o kâbustu ve Steerpike'ın pencereye yaklaşırken tek bildiği, anımsayabildiği kadarıyla hep o kara yaprakların arasında bulunduğuydu – sarmaşığın gövdesinin kuru, sert, tüylü olduğuydu ve acı yapraklardan iğrenç, sinsi bir kokunun yayıldığıydı.

Bazen yapraklardan yansıyan sıcak akşamı bir anlığına gördüğü olsa da, çoğunlukla karanlıkta çabalıyordu; dizleri ve parmak eklemleri kanıyordu, kolları dalları itmekten ve yüzüyle giysilerindeki sülükdalları çekip almaktan bitkinliğin de ötesine geçmişti.

Pencereye yaklaşıp yaklaşmadığını bilemiyordu. Mesafe kavramını zaman kavramından bile çok yitirmişti, ama ansızın yaprakların azalmaya başladığını ve etrafta ışık lekelerinin belirdiğini fark etti. Aşağıdan bakarken sarmaşığın pencereye yakınlaştıkça seyreldiğini ve duvara yaklaştığını gördüğünü anımsadı. Tüylü dallar şimdi daha güvenilmezdi ve birkaçı ağırlığına dayanamayıp kırılmıştı, bu yüzden yalnızca duvara bitişik olan tozlu ana dallardan birine tırmanmak zorunda kaldı. Derinliği sadece otuz ila altmış santim arasında olan sarmaşık, onu güneşten kısmen koruyordu. Bir an sonraysa kendini güneşin altında tek başına buldu. Parmakları tutunacak yer bulmakta zorlanıyordu. Onları dallarla duvarın arasına sokma mücadelesi vererek santim santim tırmandı. Sanki tüm yaşamını tırmanmakla geçirmiş gibi gelmeye başlamıştı. Tüm yaşamı iç bulantısıyla ve işkencelerle geçmişti. Tüm yaşamı ölesiye korkmakla geçmişti; gözlerinin önünde kırmızı şekiller yuvarlandı. Çekiçler vuruluyordu ve gözlerine ter akıyordu.

Benzer bir tehlikeyle karşı karşıyayken ona hücrenin üstündeki çatıdan sarmaşık dalını uzatmış olan şüpheli tanrılar yine yanındaydılar, çünkü el yordamıyla yukarıyı yoklarken eli taştan bir çıkıntıya çarptı. Sert bir pencere denizliğinin dibiydi bu. Steerpike hıçkıra

hıçkıra ağlarken bedenini yukarı çıkmaya zorladı ve sarmaşığı bırakarak denizliğe tutundu. Orada öylece asılı kaldı; önünde dümdüz uzanan kollarıyla, sallanan bacaklarıyla bir tahta kuklaya benziyordu. Sonra halsizce çırpınarak taş çıkıntının üstüne çıktı, dengesini sağladı ve karanlık bir girdabın içinden, büyük bir çatırtıyla Fuchsia'nın gizli tavanarası odasının ahşap döşemesine düştü.

"PENCERENİN YANINDAKİ BEDEN"

Fuchsia kardeşinin vaftizini takip eden ikindide yatak odasının penceresinde sessizce duruyordu. Ağlıyordu; gözlerini kaplayan acı verici, incecik zarların ardından Gormenghast Dağı'na bakarken gözyaşları kızarmış yanaklarından peş peşe süzülüyordu. Niye ağladığını anlayamayan Bayan Slagg onu yatıştırmak için sonuçsuz girişimlerde bulundu. Bu kez kucaklaşmadılar ve ağlaşmadılar; Bayan Slagg'in gözleri hırçın bir yenilgi ifadesiyle doluydu. Küçük, buruşuk ellerini kenetlemişti.

"Ne öyleyse, benim tuhaf çocuğum? Ne, benim çirkin çocuğum? Söyle bana! Hemen söyle. Yaşlı Nannie'ne minik acılarını anlat. Ah, zavallı kalbim! Bana bu konuda her şeyi anlatmalısın. Haydi ama, haydi."

Ama Fuchsia siyah mermerden oyulmuş bir heykel gibiydi. Yalnızca gözyaşları hareket ediyordu.

Sonunda yaşlı kadın tuhaf çocuğuna kuşüzümlü kek getireceğini, kimsenin ona yanıt vermediğini ve sırtının ağrıdığını söyleyerek odadan pıtır pıtır çıktı.

Fuchsia kadının koridordan gelen ayak seslerini işitti. Birden koridora fırlayıp yaşlı dadısının peşinden koştu ve onu var gücüyle kucakladıktan sonra koşarak geri döndü, kan kırmızısı elbisesini havada uçuşturarak uzun merdivenlerden inip kasvetli koridorlardan geçti ve en sonunda açık havaya çıkıp şato surlarının gölgelerinin ötesine ulaştı. Akşam ışığında koşmayı sürdürdü. En sonunda,

Pentecost'un meyve bahçesinin yanından geçip küçük bir çam korusuna çıktıktan sonra koşmayı bıraktı ve eğreltiotlarıyla kaplı hafif bir yamaçtan hızlı adımlarla, tökezleyerek inip kıpırtısız bir göle vardı. Kuğular yoktu. Yabani yağmurkuşları yoktu. Gölde yansıyan ağaçlardan kuş sesi gelmiyordu.

Fuchsia yere boylu boyunca uzanıp, önündeki çimenleri ağzına alarak çiğnemeye başladı. Göle bakan gözleri hâlâ kırmızıydı.

"Nefret ediyorum! Her şeyden nefret ediyorum! Her şeyden, en küçük şeylerden bile nefret, nefret ediyorum. Dünyadan nefret ediyorum," dedi Fuchsia, dirseklerinin üstünde doğrulup yüzünü göğe çevirerek.

"Tek başıma yaşayacağım. Hep tek başıma. Bir evde ya da ağaçta."

Fuchsia bir başka çimeni çiğnemeye başladı.

"O zaman biri gelecek, eğer tek başıma yaşarsam. Başka türlü bir dünyadan – yeni bir dünyadan biri – bu dünyadan değil, farklı biri gelecek ve bana hemen âşık olacak, çünkü ben tek başıma yaşıyorum ve bu dünyadaki diğer hayvansı şeyler gibi değilim ve gururlu olduğum için bana sahip olmaktan hoşlanacak."

Birden tekrar gözyaşlarına boğuldu...

"Uzun boylu olacak, Bay Flay'den daha uzun boylu ve aslan gibi güçlü olacak, saçları da aslan yelesi gibi sarı, ama daha kıvırcık olacak; ve büyük, güçlü ayakları olacak çünkü benimkiler de büyük, ama onunkilerin yanında büyük görünmeyecekler; ve Doktor'dan daha akıllı olacak ve uzun, siyah bir pelerin takacak, böylece benim elbiselerim daha da parlak görünecek; ve 'Leydi Fuchsia,' diyecek ve ben de 'Ne var?' diyeceğim."

Doğrulup oturdu ve elinin tersiyle burnunu sildi.

Göl kararmıştı; Fuchsia oturup hareketsiz sulara bakarken Steerpike sarmaşığa tırmanmaya başlamıştı.

Bayan Slagg, Keda'ya dert yanıyordu ve bir yandan Gormenghast'ın dolaysız ve tek veliahtının baş dadısı olarak sergilemesi gerektiğini düşündüğü ağırbaşlılığı korumaya çalışırken, bir yandan da daha doğal bir şekilde içini dökmenin özlemini çekiyordu. Flay,

Lord Groan'ın o akşam, yani vaftizden sonraki akşam takması gereken süslü bir miğferi parlatıyordu ve Swelter uzun bir et bıçağını bir bileğitaşına sürterek biliyordu. Bıçağın üstüne uzun ve şişkin bir yastık gibi eğilmişti ve ona sıradışı bir keskinlik kazandırmak için epey uğraştığı belliydi. Tepesinde duran beyaz kütlenin önünde komik bir şekilde küçücük görünen bileğitaşı bir ayak pedalıyla döndürülüyordu. Çeliğin dönen taşa eğri bir şekilde sürtülmesiyle çıkan sert, kumsu ıslık sesi Bay Swelter'a haz veriyor olmalıydı, çünkü yüzünde bir et yumrusu yer değiştirip duruyordu.

Fuchsia ayağa kalkıp eğreltiotlarının arasından kendine yol açarak tepeye çıkmaya başlarken, Steerpike onun penceresinin on iki metre kadar altındaydı ve tırmanmasını engelleyen eski, kuru, kirli güvercin yuvalarını çekip atmaya çalışıyordu.

Fuchsia şatoya varınca dosdoğru odasına gitti ve kapıyı arkasından kapatıp sürmeledikten sonra, bir köşede duran eski bir karton kutuyu bir süre eşeledi ve bir parça yumuşak karakalem buldu. Duvarın boş bir kısmına yaklaşıp sıvasına baktı. Sonra bir kalp çizip etrafına şunları yazdı: Ben Fuchsia'yım. Hep Fuchsia olmalıyım. Ben benim. Korkma. Bekle ve gör.

Sonra resimli şiir kitabına karşı büyük bir özlem duydu. Bir mum yaktı ve yatağını geri çektikten sonra merdiven kapısının aralığından süzülüp geçerek döner merdivenden yukarıya, loş ve özel mekânına çıkmaya başladı.

İkindi sonlarında tavanarasına çıktığı nadirdi ve ön odanın karanlığı son basamakta bir an duraksamasına yol açtı. Dar ve küçük vadiden geçerken mumu oranın duvarlarını oluşturan tuhaf, çeşit çeşit nesneleri titrek bir ışıkla aydınlatıyordu ve oyun odasının boşluğuna vardığında mum ışığının soluk aurasında yavaşça ilerledi.

Üçüncü özel tavanarası odasında birkaç hafta önce keşfedip, bir kenara koyup unuttuğu koni şeklinde, kırmızı ve yeşil mumların bulunduğunu biliyordu. Onları tekrar keşfetmişti. Üç tanesi odayı gayet güzel aydınlatırdı; Fuchsia pencerenin kapalı olmasını istiyordu. Merdiveni tırmanıp balkona çıktı, tek menteşeli kapıyı itip açtı

ve içinde karanlık bir sevgi seli hissederek içeri girdi.

Uzun, renkli mumları kapının yanındaydılar ve onlardan birini hemen elindeki küçük beyaz mumla yaktı. Onu masaya koymak için dönünce yüreği ağzına geldi, çünkü odanın diğer tarafında, penceresinin altında kıvrılmış yatan bir beden görmüştü.

Steerpike bilincini geri kazanmaya başlamadan önce epeyce baygın kalmıştı. Gormenghast'ın üstüne alacakaranlık çökmüştü. Steerpike'ın beyninin karanlığında beliren, odada etrafını sarmış olan uzak şekiller yaklaşmaya ve belirginleşmeye, irileşmeye başlamış ve sonunda tanınır hale gelmişlerdi.

Dakikalarca orada yattı. Odanın göreceli serinliği ve bedeninin hareketsizliği en sonunda zihninde tekrar araştırma arzusunun belirmesine yol açtı. Odayı anımsayamadığı gibi, ki bu doğaldı, oraya nasıl geldiğini de anımsamıyordu. Tek bildiği boğazının kurumuş olduğu ve kemerinin altında bir kaplanın midesini pençelediğiydi. Odanın ortasında yükselen tuhaf bir şekle uzun süre baktı. Uykudan uyanıp onu karşısında görse irkilirdi şüphesiz, ama geçirdiği baygınlıktan sonra gücünü yeni toplamaktaydı ve endişe duyacak halde değildi; sadece dermansızdı. Alacakaranlığın loşluğuyla kaplı odada Fuchsia'nın Çarpık Orman'dan gelme fantastik Kök'ünün ne olduğunu anlaması tuhaf olurdu.

Gözleri sonunda ondan ayrılıp duvarlardaki kararmış tabloları fark etti, ama ışık bunların neleri sergilediklerini seçemeyeceği kadar loştu.

Gözleri güçlerini toplayarak sağa sola bakındılar; ama bedeni hareketsiz yattı, ta ki gücünü toplayıp tek dirseğinin üstünde doğrulana dek.

Tepesinde bir masa vardı ve güçlükle dizlerinin üstünde doğrulup masanın kenarına tutunarak yavaşça ayağa kalktı. Oda gözlerinin önünde dalgalanmaya başladı ve duvarlardaki tablolar pul kadar küçülüp çılgınca salındılar. Masanın kenarını kavrarken elleri kendisine ait değildi. Bir başkasına aittiler ve onları hayal meyal ve okült bir şekilde hissedebiliyordu. Ama parmakları beyninden ve

gövdesinden bağımsız olarak tutunmayı sürdürüyorlardı ve görüşü netleşene kadar bekledikten sonra karşısında Fuchsia'nın bir önceki günün sabahında tavanarasına getirdiği yiyeceklerin bayat artıklarının durduğunu gördü.

Masanın üstüne saçılmışlardı, her biri kendi gerçekliği içinde acımasızdı.

Masanın üstünde duran natürmort grubuna yukarıdan bakan Steerpike'ın beyninde, nesnelerin bulanık tutarsızlığının yerini ürkütücü bir yakınlık aldı.

İki buruşuk armut; bir keraviyeli kekin yarısı; eski bir beyaz karton kutunun içindeki dokuz hurma ve küçük bir testi dolusu karahindiba şarabı. Bunların yanında elle boyanmış büyük bir kitap açık durmaktaydı ve açık sayfalarda dizeler ve morlu grili bir resim vardı. Sıradışı bir fiziksel halde bulunan Steerpike'a sanki o resim dünyaymış ve kendisi gerçekliği bitişik bir gölgeli boyuttan algılıyormuş gibi geldi.

Kendisi hayaletti, morlu grili sayfaysa gerçekti ve gerçekten var olandı.

Altında üç adam duruyordu. Gri giysiler giymişlerdi ve siyah, dağınık buklelerinin arasında mor çiçekler vardı. Ötelerinde uzanan arazi ıssızdı ve eski metal köprülerle doluydu; adamlar bu manzaranın karşısında, küçük bir tepenin hüzünlendirici yamacında bir arada durmaktaydılar. Elleri ve çıplak ayakları zarifti ve sanki tuhaf bir müziği dinlemekteydiler, çünkü gözleri sayfanın ve Steerpike'ın görüş alanının ötesine, Gormenghast Dağı'nın ve Çarpık Orman'ın ötesine bakıyordu.

Sayfanın diğer tarafındaki dizelerin sözcüklerini ve anlamlarını teşkil eden grili siyahlı sade harfler de çocuk için o an aynı ölçüde gerçekti. Masada duran şeylerin tavizsiz görsel yoğunluğu bir an için açlığını unutmasına yol açmıştı ve Steerpike, şiire ve resme ilgi duymayan biri olmasına karşın, üç yaşlı adamın grili morlu dünyasının yer aldığı beyaz sayfanın üstündeki sözcükleri tuhaf bir yavaşlıkla ve büyük bir dikkatle okumaktan kendini alamadı.

Basit, nadide ve kederliyiz
Biz;
Halibut Tepeleri'nin üstünde yapayalnız
Uzaktayız,
Geçmişin tatlı, çılgınca İfadeleri var
Yüzlerimizde
Tuhaf bir güzelliğe sahibiz,
Böyle söylendi bize
Hareket eden Yaratıklar tarafından
Gökyüzünde
Ve ölen
Ölü ağaçların sıçrayıp
Ağladığı gecede.

Duyarlı, nadide ve kederli –
Duyarlı, nadide ve kederli –
Basit, nadide ve kederliyiz
Biz
Mor denize doğru
İlerlerken –
Geçmişin tatlı, çılgınca İfadeleri var
Yüzlerimizde,
Tuhaf bir güzelliğe sahibiz,
Evet ve daha fazlasına
Gecelerin Gecesi'nde
Gökyüzü
Akıp giderken
Paçavralar içinde, ölü ağaçlar
Sıçrayıp ağlarken.

Duyarlı, nadide ve kederli –
Duyarlı, nadide ve kederli –

Steerpike sayfanın kenarında küçük başparmağı izleri bulunduğunu fark etti. Bu izler onun için şiirler ya da resim kadar önemliydi. Her şey eşit derecede önemliydi, çünkü daha önce her şey bulanıkken şimdi her şey son derece gerçek olmuştu. Masanın üstünde duran eli şimdi kendisinindi. Sözcüklerin anlamlarını hemen anımsamıştı, ama o siyah ve yuvarlak harfler oradaydı.

Elini uzatıp buruşuk armutlardan birini aldı. Onu ağzına götürürken, yan tarafından ısırılmış olduğunu fark etti. Meyvenin sert, beyaz, solgun etini üzerinde Fuchsia'nın dişleri tarafından açılmış paralel oyuklar bulunan kısmından hırsla ısırırken üst dişleri armutun buruşuk kabuğunu yardı ve alt dişleri o soluk tepeye dalarak yarısına kadar çıktı; dişleri meyvenin gizli ve karanlık merkezinde buluştu – ağzının karşısındaki, armut çiçeğinin taçyapraklarının bir Haziran esintisiyle uzaklara saçılışından beri gizli ve yoğun bir olgunlaşma sürecinin gece gündüz ilerlemiş olduğu bölgede.

Meyveyi ikinci kez ısırırken üstüne tekrar bitkinlik, seyrek bir atmosfer gibi çökünce masaya dikkatle yüzükoyun uzanıp, karnını gizlice doyurmayı sürdürmek için gücünü toplamayı bekledi. Başını kaldırırken uzun, zarif kanepeyi fark etti. Karton kutudaki hurmaları cebine döktükten sonra bir eline keraviyeli kekini, diğerineyse karahindiba şarabı testisini alıp masanın kenarında el yordamıyla ilerledi ve kanepeyle arasındaki birkaç adımlık mesafeyi tökezleyerek katedip oraya ulaştıktan sonra birden oturdu ve tozlu ayaklarını peş peşe kaldırıp şarap kırmızısı, deri döşemelik kumaşın üstüne koydu.

Testinin içinde su olduğunu sanıyordu, çünkü eline alıp bileğinde ağırlığını hissedince içine bakmamıştı ve dili şarap tadı alınca birden taze bir güçle, sanki şarap fikri onu canlandırmaya yetmişçesine doğruldu. Şarap sahiden de mucizevi bir etki gösterdi ve Steerpike birkaç dakika sonra, onun kuvvet vericiliğini kekle, hurmalarla ve ikinci armutla destekledikten sonra kendine geldi ve kalkıp ayaklarını kendi tuhaf tarzıyla sürüyerek odada dolandı. Dudaklarını geriye çekip kapalı dişlerini sergileyerek ince, tiz, ezgisiz ıslıklar

çaldı; bunlara arada sırada, tablolardan birine dikkatle bakarken ara veriyordu.

Oda büyük bir hızla kararmaktaydı ve Steerpike tam uzun kanepeye nihayet yatmadan önce geceyi geçirmek için daha konforlu bir oda bulmaya çalışmak amacıyla kapının kolunu çevirmeyi denemek üzereyken belirgin ayak sesleri işitti.

Bir an eli kapıya uzanmış halde donakaldı ve ardından kulak kabartırken başı sola eğildi. Birinin ya bitişikteki ya da ondan sonraki odada hareket ettiğine şüphe yoktu.

Kapıya hayalet gibi sessizce bir adım daha yaklaştı, kolu çevirdi ve kapıyı çok az, ama gözünü aralığa dayayıp da soluğunun kesilmesine yol açan bir şeyi görmesine yetecek kadar açtı.

Sırf son bir saattir içinde bulunduğu oda küçük diye, kapının ardındaki odanın da küçük olmasını beklemesi için sebep yoktu.

Ama kapı aralığından bakarken yan odanın boyutları konusunda ne kadar yanılmış olduğunu görerek büyük bir şok yaşadı; ancak bir insanın yaklaştığını görmenin şoku daha da büyüktü.

Mesele yalnızca yan odanın boyutu değildi. Oranın yukarısında bulunduğunu görmek Steerpike'ı belki daha da fazla afallatmıştı. Loşlukta, elbisesinin korsajını kızıla boyayan bir mum taşıyan bir kız gördü. Kızın üstünde yavaşça, ama sağlam adımlarla yürüdüğü döşeme arkasında, sağında ve solunda sanki göz alabildiğine uzanıyordu. Yaklaşan kızın aşağıda olması ve aralarında bir metre uzunluğundaki bir balkonun bulunması öyle beklenmedikti ki Steerpike ayılırken yaşadığı gerçekdışılık hissine tekrar kapıldı. Ama kızın ayak sesleri son derece gerçekti ve altdudağını aydınlatan mum ışığı, Steerpike'ın kendini toplamasını sağladı. Böylesine güç bir durumdayken bile, o kızı daha önce nerede gördüğünü merak etti. Kızın yüzündeki gölgelerin ani bir hareketi bir anıyı uyandırmıştı. Steerpike'ın zihninden hızla düşünceler geçti. Balkona çıkan bir merdiven olduğu şüphesizdi. Kız, Steerpike'ın bulunduğu odaya girecekti. Emin adımlarla yürüyordu. Duraksamıyordu. Korkmuyordu.

Bunlar onun odaları olmalıydı. Bu saatte burada ne işi vardı? Kimin nesiydi? Steerpike kapıyı usulca kapadı.

O kırmızı elbiseyi daha önce nerede görmüştü? Nerede? Nerede? Çok kısa süre önce. Kızıl. Kızın merdiveni çıktığını işitti. Odaya bakındı. Saklanacak yer yoktu. Bakınırken masanın üstündeki kitabı gördü. Kızın kitabını. Keraviyeli kekin birkaç kırıntısının masa örtüsünde, kekin önceden bulunduğu yerde durduğunu gördü. Parmakuçlarına basarak koşar adımlarla pencereye gidip aşağı baktı. Tırmanışının anıları canlanınca, kulelerin tepelerine çöken karanlık havanın boşluğu midesini bulandırdı. Odaya doğru döndü. Kızın balkondan gelen ayak seslerini işitirken bile "Nerede? Nerede? O kırmızı elbiseyi nerede gördüm?" diyordu ve ayaklar kapının önünde durduklarında anımsadı ve aynı anda usulca pencerenin dibine, ellerinin ve dizlerinin üstüne yığıldı. Sonra kendini tuhaf bir şekilde kucaklayarak ve bir kolunu gevşekçe yana açarak gözlerini kapadı ve birkaç dakika önce kurtulmuş olduğu baygınlık halini taklit etti.

Kızı Sekizgen Oda'nın duvarındaki yuvarlak gözetleme deliğinden görmüştü. O Gormenghast'ın kızıydı, Leydi Fuchsia Groan'dı. Düşünceleri peş peşe geldi. Kız, ilk gördüğünde çok sinirliydi. Bir erkek kardeşinin doğması onu çileden çıkarmıştı; koridorda koşarak babasından kaçmıştı. Steerpike o kızdan sempati bekleyemezdi. Kız tıpkı babası gibi huzursuz mizaçlıydı. Kapıyı açıyordu. Hava mum ışığında dalgalandı. Kirpiklerinin arasından bakan Steerpike, kızın iki uzun mumu yakmasıyla birlikte ortalığın daha da aydınlandığını gördü. Kızın topuğunun üstünde döndüğünü ve ileri doğru bir adım attığını işitti ve sonra çıt çıkmadı.

Steerpike halının üstünde başını geriye atmış ve boynunu hafifçe bükmüş halde kımıldamadan yattı.

Kız da onun kadar hareketsizdi anlaşılan ve Steerpike uzayan, ölümcül sessizlikte bir kalbin attığını duyabiliyordu. Kendi kalbi değildi bu.

"AYÇİÇEĞİNİN FİRESİ"

Fuchsia ilk birkaç saniye hareketsiz kaldı; ruhu karşısında gördüğü şeye karşı kayıtsızdı. Tıpkı sevgililerinin öldüğünü öğrenen kişilerin sonradan kendilerini perişan edecek olan acıya karşı hissizleşmeleri gibi, o da ilk birkaç saniye boyunca anlamadan, boş gözlerle baktı.

Sonra zihni farklı hislerle bölündü, ki bunların en şiddetlisi sırrının keşfedilmiş olmasının verdiği ıstıraptı – mucizevi şeylerle dolu sepeti yağmalanmıştı – ruhu onu asla anlayamayacak olan bir dünyaya çırılçıplak fırlatılmış gibiydi.

Bu hissin ardında bir korku yatıyordu. Korkunun ardında merak vardı – bu kişinin kim olduğuna ilişkin bir merak. Kendine geliyor muydu, yoksa ölüyor muydu; oraya nasıl gelmişti? Çok gerideyse pratik bir soru, ne yapması gerektiği sorusu vardı. Orada öylece dururken sanki içinde bir şenlik ateşi yakılmıştı. Bu ateş gücünün doruğuna varana dek alevlendikten sonra söndü, ama küllerinin arasında iyileştirilemez bir yaranın dindirilemez acısı yatıyordu.

Fuchsia yavaşça, şüpheyle, mumu kaskatı koluyla öne uzatarak biraz daha yaklaştı. Bileğine sıcak balmumu damlayınca bir darbe almışçasına irkildi. İhtiyatla iki adım daha atınca yerde yatan kişinin yanına vardı ve eğilip o yan yatmış yüze baktı. Işık uzun alnı, elmacık kemiklerini ve gırtlağı aydınlattı. Fuchsia kalbi küt küt atarak bakarken o gergin boğazda bir hareket fark etti. O kişi yaşıyordu. Eriyip mumun renkli kenarlarından akmakta olan balmumu Fuchsia'nın elini acıtıyordu. Kanepenin arkasındaki sarsak bir rafta bir şamdan vardı ve Fuchsia onu bulmak için çömeldiği yerden kalkıp Steerpike'tan gerileyerek uzaklaşmaya başladı. Gözlerini ondan ayırmaya cesaret edemediğinden tuhaf bir kararlılıkla, ayaklarını birbirinin arkasına koyarak geri geri yürüyordu. Ancak duvara ulaşamadan önce baldırı beklenmedik bir şekilde kanepenin kenarına çarpınca oraya dizlerinin arkasına darbe almışçasına oturuverdi. Elindeki mum sarsıldı ve yerde yatan kişinin yüzüne vuran ışık titreşti. Fuchsia'ya

çıkardığı ses o kişinin başının hafifçe kımıldamasına sebep olmuş gibi geldi, ama bunu o çehreyi aydınlatan ışığın bir oyunu olarak yorumladı; yine de ikna olmak için ona uzun süre baktı. Sonunda ayaklarını altına alıp kanepede dizlerinin üstünde yavaşça doğruldu, serbest elini arkasına uzattı, parmaklarının rafı kavradığını hissetti ve biraz yokladıktan sonra demir şamdanı buldu.

Mumu şamdanın üç demir kolundan birine oturttu ve ayağa kalkıp şamdanı masaya, kitabının yanına bıraktı.

Aklına o büzülmüş yaratığı kendine getirmek için bir şeyler yapmaya çalışabileceği gelmişti. Ona tekrar yaklaştı. O kişinin ayılmasını sağlarsa kendi odasında bir yabancıyla konuşmak zorunda kalacağını düşünmek dehşet verici olsa da, onun orada belirsiz bir süre boyunca yatacağını, hatta belki de öleceğini düşünmek daha da kötüydü.

Korkusunu bir anlığına unutarak yabancının yanında gürültüyle diz çöktü ve onu omuzlarından sarsarken dolgun altdudağı sarktı ve siyah saçları yanaklarını örttü. Durup parmaklarındaki balmumunu sildikten sonra o kişiyi sarsmaya devam etti. Steerpike sarsılmasına göz yumdu ve tamamen gevşek kalmayı sürdürdü. Kendine gelmeyi ertelemeye karar vermişti.

Fuchsia çok uzun süre önce, Cora Halası Doğu Kanadı'nın merkez salonunda bayıldığında babasının hizmetçilerden birine bir bardak su getirmesini emrettiğini hatırladı birden; sonra suyu o zavallı, bembeyaz yaratığa içiremeyip de yüzüne çaldıklarında kadın hemen kendine gelmişti.

Fuchsia odada su olup olmadığını anlamak için etrafına bakındı. Steerpike karahindiba şarabı testisini kanepenin yanına bırakmıştı, ama testi Fuchsia'nın görüş alanının dışındaydı ve kız onun varlığını unutmuştu. Bakışları odada gezinirken sonunda yarı saydam, koyu mavi camdan yapılma eski bir vazoda odaklandı; Fuchsia bu vazoya bir hafta kadar önce su koymuştu, çünkü hendeğin yanındaki yabani otlarla ısırganların arasında çekirdeklerle dolu dev bir Habeş gözüne ve Fuchsia'nın eli kadar büyük ve onu bile tatmin edecek

kadar sarı taçyapraklarına sahip iri, kalın saplı bir ayçiçeği bulmuştu. Ama çiçeğin uzun, sert boynu kırıktı ve başı alev rengi bir ölü ağırlık olarak burçakların arasında sarkıyordu. Fuchsia sapın kırık yerindeki, koparamadığı lifleri hararetle dişlemişti ve yaralı hazinesini taşıyarak şatonun içinden koşarak geçip merdivenlerden yukarıya, odasına çıkmış ve ardından oradaki spiral merdiveni de döne döne çıkıp bu koyu mavi vazoyu bulmuş ve onu suyla doldurduktan sonra kuru, tüylü sapı epey bitkin bir halde vazonun derinliklerine daldırmış ve kanepeye oturup ona bakarak kendi kendine yüksek sesle şöyle demişti:

"Kırık ayçiçeği, seni buldum, o yüzden biraz su iç, o zaman ölmezsin – en azından çabuk ölmezsin. Eğer ölürsen seni gömerim. Uzun bir mezar kazıp seni gömerim. Pentecost bana kürek verir. Eğer ölmezsen kalabilirsin. Şimdi gidiyorum," diye sözünü bitirmiş ve kalkıp aşağıdaki odasına giderek dadısını bulmuş, ama ona ayçiçeğinden bahsetmemişti.

Ayçiçeği ölmüştü. Fuchsia bitkinin suyunu yalnızca bir kez değiştirmişti ve taçyaprakları çürüyen ayçiçeği mavi cam vazodan kaskatı, yaslanarak çıkmış bir halde durmaktaydı hâlâ.

Fuchsia vazoyu görür görmez içindeki suyu düşündü. Vazoyu temiz, berrak suyla ağzına kadar doldurmuştu. Suyun buharlaşmış olabileceği aklına bile gelmedi. Böyle şeyler onun bilgi dünyasına dahil değildi.

Her fırsatta kirpiklerinin arasından gizlice bakan Steerpike, görüş alanı masa tarafından kısıtlandığından Leydi Fuchsia'nın ne yaptığını göremiyordu. Onun yaklaştığını duyunca gözlerini kapalı tuttu ve inleyerek yavaşça kendine gelmesinin zamanının geldiğini düşündü, çünkü kaslarına kramp girmeye başlamıştı; tam o sırada üstüne Fuchsia'nın eğilmekte olduğunu fark etti.

Fuchsia ayçiçeğini çıkarıp yere koymuş, bunu yaparken sevimsiz ve hastalıklı bir kokunun farkına varmıştı. Bu kokuda keskin, iğrenç bir taraf vardı. Vazoyu birdenbire ters çevirdi ve beklediğinin aksine, delikanlının yukarı dönük yüzüne canlandırıcı su boşalma-

dığını ve yeşil bir çorbayı andıran sümüksü, pis kokulu bir sıvının ağır ağır aktığını görünce hayretler içinde kaldı.

Hasta birinin yüzüne ıslak bir şeyler akıtmıştı ve Fuchsia'ya göre yapılması gereken tam da buydu, dolayısıyla etkisini hemen göstermesine şaşırmadı.

Steerpike gerçekten kötü bir şok yaşamıştı. O sümüksü sıvının pis kokusu burun deliklerine doluyordu. Ağzındaki ölü dokuları öfkeyle tükürdü ve manşetiyle yüzünü silerek sıvının öncekinden daha ince, ama daha geniş bir tabaka halinde iyice yayılmasına yol açtı. Yalnızca o pis, yeşil maskenin ardından bakan koyu kırmızı, dikkatli gözleri kirlenmemişti.

SAHNE MAKYAJI İÇİN SABUN

Steerpike birden doğrulup Fuchsia'ya ateş saçan gözlerle bakınca kız şaşkınlıkla gerileyip çömeldi. Steerpike'ın dişlerinin arasından neler mırıldandığını anlayamıyordu. Steerpike'ın onuru veya belki de kibri zedelenmişti.

Onun da hisleri vardı elbette, ama tutkulu olmaktan çok kurnazdı ve dolayısıyla şu anda bile, içi ani bir öfke ve şokla sarsılırken bile kendine hâkim oluyordu, beyni kızgınlığını bastırıyordu ve o kokuşmuş, pis sıvının arasından tiksinç bir şekilde gülümsedi. Güçlükle ayağa kalktı.

Elleri koyu kahverengi kurumuş kan lekeleriyle kaplıydı, çünkü uzun saatler boyu süren tırmanışları sırasında yara bere içinde kalmıştı. Giysileri parçalanmıştı; sarmaşığın içinde yaptığı tırmanış yüzünden saçları darmadağın olmuş ve tozla, dal parçalarıyla ve pisliklerle kaplanmıştı.

Olabildiğince dik durmaya çalışarak, kendisiyle aynı anda ayağa kalkmış olan Fuchsia'ya doğru hafifçe eğildi.

"Leydi Fuchsia Groan," dedi Steerpike, eğilerek selam verirken.

Fuchsia ona baktı ve kolları iki yanından sarkarken yumrukları-

ni sıktı. Kaskatı duruyordu ve ayak başparmakları hafifçe içe, birbirlerine dönüktü; karşısında duran bakımsız yaratığı gözleriyle incelerken hafifçe öne eğildi. Steerpike ondan çok büyük değildi, ama çok daha zekiydi; Fuchsia bunu hemen anladı.

Artık Steerpike kendine gelmiş olduğundan, Fuchsia'nın zihni odasında serbest bir yabancının bulunduğu fikri karşısında dehşete kapıldı.

Ansızın, ne yaptığını bilmeden, konuşmaya karar vermeden, ne söyleyeceğini bilemeden sesi boğazından boğukça çıkıverdi:

"Ne istiyorsun? Ah, ne istiyorsun? Burası benim odam. Benim odam."

Fuchsia ellerini memelerinin arasında, dua edercesine kavuşturdu. Ama dua etmiyordu. Tırnakları ellerinin etlerine batmaktaydı. Gözleri faltaşı gibi açıktı.

"Defol git," dedi. "Odamdan defol git." Ve sonra, duyguları fırtına gibi kabarırken tüm ruh hali değişti.

"Senden nefret ediyorum!" diye haykırdı ve ayağını yere vurdu. "Buraya geldiğin için senden nefret ediyorum. Odamda olduğun için senden nefret ediyorum." Arkasındaki masayı iki eliyle kavrayıp takırdattı.

Steerpike onu dikkatle seyrediyordu.

Uzun alnının gerisindeki zihni çalışmaktaydı. Hayal gücü kıt biri olarak, karşısındakinin kuvvetli bir hayal gücüne sahip olduğunu anlayabiliyordu: doğası kendisininkiyle taban tabana zıt biriyle karşı karşıya gelmişti. Fuchsia'nın saflığının gerisinde kendisinin asla sahip olamayacağı bir şeyin bulunduğunu biliyordu. Pratik olmadığı gerekçesiyle küçümsediği bir şeyin. Fuchsia'ya asla güç ya da servet kazandırmayacak, tersine ilerleyişini sekteye uğratıp onu kendi uydurduğu bir dünyada kapalı tutacak bir şeyin. Fuchsia'nın gözüne girebilmek için onunla anladığı dilden konuşmalıydı.

Masanın yanında soluk soluğa duran Fuchsia'nın bakışlarını odada silah ararcasına gezdirdiğini gören Steerpike hemen teatral bir edayla elini kaldırıp Fuchsia'nın hiddetli haykırışıyla, onun bile

çektiği acıya karşın farkına vardığı bir zıtlık içinde olan sakin, donuk, sert bir sesle konuştu:

"Bugün bulutların arasında gri taşlardan yapılma geniş bir meydan gördüm, bir çayırdan daha büyüktü. Oraya giden kimse yok. Yalnızca bir balıkçıl.

"Bugün yüksek bir duvardan çıkıp serpilmiş bir ağaç ve üstünde, yerden çok yukarıda yürüyen insanlar gördüm. Bugün bir şairin dar bir pencereden baktığını gördüm. Ama en çok bulutların arasında yitmiş o taş meydanı seversiniz. Oraya kimse gitmiyor. Oyun oynamak ve..." (oltasını kurnazca attı) "ve düş kurmak için güzel bir yer." Duraksamanın felaketle sonuçlanacağını sezdiğinden hiç ara vermeden konuşmayı sürdürdü:

"Bugün," dedi, "bir kulenin tepesinde yüzen bir at gördüm: bugün milyon tane kule gördüm. Dün gece bulutlar gördüm. Üşüyordum. Buzdan bile soğuktum. Yemek yemedim. Uyumadım." Gülümsemeye çalışırcasına dudağını kıvırdı. "Ve sonra siz üzerime yeşil çamur döktünüz," dedi.

"Ve şimdi buradayım, bulunmamdan nefret ettiğiniz yerdeyim. Buradayım çünkü gidecek başka yerim yoktu. Öyle çok şey gördüm ki. Bütün geceyi dışarıda geçirdim. Kaçtım..." (bu sözcüğü dramatik bir şekilde fısıldayarak söyledi) "ve hepsinden güzeli, bulutların arasındaki o meydanı, o taş meydanı buldum."

Nefes almak için durdu ve elini indirip Fuchsia'ya baktı.

Fuchsia masaya yaslanmaktaydı ve elleriyle masa kenarlarını kavramıştı. Steerpike karanlıkta yanlış görüyor olabilirdi, ama Fuchsia'nın kendisine görmeyen gözlerle baktığını düşünerek çok sevindi.

Bu doğruysa ve sözleri Fuchsia'nın hayal gücünü etkilemeye başlamışsa hiç duraksamadan konuşmayı sürdürmesi ve kızın yalnızca bu sözlerde odaklanmasına fırsat tanıması gerektiğini fark etti. Ona neyin çekici geleceğini bilecek kadar zekiydi. Fuchsia'nın kızıl elbisesi Steerpike'ın konuşmayı sürdürmesi için yeterliydi. Bu kız bir romantikti. Safın tekiydi; on beş yaşında, aklı havalarda bir kızdı.

"Leydi Fuchsia," diyen Steerpike kendi alnını kavradı, "size sığınıyorum. Ben bir asiyim. Bir düşçü ve eylem adamı olarak emrinizdeyim. Saatler boyu tırmandım, aç susuzum. Taş meydanda durdum ve bulutların içine uçmak istedim, ama yalnızca ayaklarımın acısını hissedebildim."

"Git," dedi Fuchsia dalgın bir sesle. "Uzaklaş benden." Ama Steerpike durmayacaktı, çünkü kızın hiddetinin geçtiğini fark etmişti ve dağ gelinciği kadar azimliydi.

"Nereye gidebilirim ki?" dedi. "Nereye kaçabileceğimi bilsem hemen şu anda giderdim. Zaten uzun koridorlarda saatlerce kaybolmuşum. Önce bana biraz su verin de yüzümü yıkayıp bu korkunç çamurdan kurtulayım; dinlenmem için de biraz zaman verin, sonra gideceğim, uzaklara gideceğim ve asla geri dönmeyeceğim, balıkçılların yuva yaptığı o taştan gökyüzü meydanında tek başıma yaşayacağım."

Fuchsia'nın sesi öyle hafif ve dalgındı ki Steerpike'a sanki kendisini dinlememiş gibi geldi; ama kız usulca şöyle dedi: "Orası nerede? Sen kimsin?"

Steerpike hemen yanıt verdi.

"Adım Steerpike," dedi karanlıkta geriye, pencereye yaslanarak, "ama size taş meydanın bulutların içinde buz kesmiş bir halde uzandığı yeri şimdi söyleyemem. Hayır, size bunu söyleyemem – henüz söyleyemem."

"Sen kimsin?" dedi Fuchsia tekrar. "Odamdaki sen kimsin?"

"Size söyledim ya," dedi Steerpike. "Adım Steerpike. Güzel odanıza tırmandım. Duvarlarınızdaki tablolara ve kitabınıza ve şu korkunç kökünüze bayıldım."

"Köküm güzeldir. Güzeldir!" diye haykırdı Fuchsia. "Bana ait olan şeylerden bahsetme. Bana ait olan şeylerden bahsetmenden nefret ediyorum. Onlara bakma." Dalgalanan karanlıkta mumun aydınlattığı yumuşak tahtalı çarpık çurpuk köke doğru koştu ve onunla Steerpike'ın bulunduğu pencerenin arasında durdu.

Steerpike cebinden küçük piposunu çıkardı ve emmeye başladı.

Karşısındakinin tuhaf bir balık olduğunu ve oltaya takılması için yemin çok dikkatli seçilmesi gerektiğini düşündü.

"Odama nasıl girdin?" diye sordu Fuchsia boğuk sesle.

"Tırmandım," dedi Steerpike. "Sarmaşığa tırmanıp odanıza girdim. Bütün günü tırmanarak geçirdim."

"Pencereden uzaklaş," dedi Fuchsia. "Kapıya git."

Şaşıran Steerpike itaat etti. Ama elleri ceplerindeydi. Şimdi konumundan daha emindi.

Fuchsia pencereye doğru hantalca gitti, masanın yanından geçerken mumu aldı ve denizliğin üstünden eğilip titrek alevi boşluğa tuttu. Gün ışığındaki görüntüsünü çok iyi anımsadığı boşluk şimdi daha da korkutucu görünüyordu.

Odaya doğru döndü. "İyi bir tırmanıcı olmalısın," dedi somurtarak, ama sesinde Steerpike'ın fark ettiği bir hayranlıkla.

"Öyleyim," dedi Steerpike. "Ama yüzümün bu haline daha fazla dayanamayacağım. Bana biraz su verin. Yüzümü yıkamama izin verin Leydi Hazretleri; sonra da burada kalamayacaksam nerede uyuyabileceğimi söyleyin, çünkü gözümü bile kırpmadım. Yorgunum; ama o taş meydanı unutamıyorum. Dinlendikten sonra oraya geri dönmeliyim."

Bir sessizlik oldu.

"Üzerinde mutfak giysileri var," dedi Fuchsia soğuk bir sesle.

"Evet," dedi Steerpike, "ama onları değiştireceğim. Mutfaktan kaçtım. Oradan nefret ettim. Özgür olmak istiyorum. Asla geri dönmeyeceğim."

"Sen bir maceraperest misin?" dedi Fuchsia; her ne kadar Steerpike'ın öyle göründüğünü düşünmese de yaptığı tırmanıştan ve akıcı konuşmasından çok etkilenmişti.

"Öyleyim," dedi Steerpike. "Tam bir maceraperestim. Ama şu an biraz su ve sabun istiyorum."

Tavanarasında su yoktu, ama Steerpike'ı yıkanıp sonra da yiyecek aramaya gitsin diye yatak odasına götürme fikri Fuchsia'nın içini sızlattı, çünkü o zaman delikanlı onun diğer tavanarası odalarından geçecekti.

Sonra Steerpike'ın her halükârda kendisinin gizli mekânını terk etmesinin gerektiğini ve sarmaşıklardan aşağı gerisingeri inmeyecekse bunu yalnızca tavanarası odalarından geçip, döner merdivenden inip ardından yatak odasına giderek yapabileceğini fark etti. Üstelik Steerpike'ı şimdi aşağı indirirse delikanlı karanlıktan dolayı Fuchsia'nın odalarında pek bir şey göremeyecekti, oysa ertesi gün kızın tavanarası tamamen meydanda olacaktı.

"Leydi Fuchsia," dedi Steerpike, "çalışabileceğim bir iş var mı? Beni işe alabilecek birisiyle tanıştırabilir misiniz? Ben bir mutfak yamağı değilim Leydi'm, ben amacı olan bir adamım. Beni bu gece saklayın Leydi Fuchsia ve yarın iş verebilecek birisiyle tanıştırın. Tek istediğim bir görüşme. Gerisini beynim halleder."

Fuchsia ona ağzı açık bir halde bakakaldı. Sonra dolgun altdudağını öne çıkarıp şöyle dedi:

"Bu berbat koku nedir?"

"Beni boğmakta kullandığınız tortuların kokusu," dedi Steerpike. "Yüzümün kokusunu alıyorsunuz."

"Ah," dedi Fuchsia. Mumu tekrar eline aldı. "Beni takip etsen iyi olur."

Steerpike bunu yapıp onun peşinden kapıdan çıktı, balkonda yürüdü, sonra da merdiveni indi. Fuchsia tökezlediğini duymasına karşın karanlıkta ona yardım etmeyi düşünmedi.

Steerpike ona ve önündeki döşemeye vuran hafif ve küçük mum ışığına olabildiğince yakın kalmaya çalışıyordu, ama Fuchsia ilk tavanarası odasına yığılmış eşyaların arasından ustaca ilerlerken Steerpike yüzünü bazı şeylere, delinmiş deniz kabuklarının dizili durduğu bir sicime, Fuchsia'nın eğilip altından geçtiği zürafa bacağına çarptı ve bir keresinde bir kılıcın pirinç kabzasını görüverince irkilerek durdu.

Döner merdivenin başına vardığında Fuchsia çoktan basamakların yarısını inmişti bile ve Steerpike küfrederek onun peşinden gitti.

Uzun süre sonra etrafında merdivenin boğucu havasının hafiflediğini hissetti; birkaç dakika sonraysa alçalan çemberlerin sonuncu-

suna varmış ve bir yatak odasına adım atmıştı. Fuchsia duvardaki bir lambayı yaktı. Panjur kapatılmamıştı ve siyah gece havası kızın penceresinin üçgenlerini dolduruyordu.

Fuchsia, Steerpike'ın çok ihtiyaç duyduğu suyu küçük bir testiden döküyordu. Koku Steerpike'ı etkilemeye başlamıştı; odaya girerken ince, kemikli ellerini midesinin üstüne koymuş ve kendini tutamayarak öğürmüştü.

Fuchsia'nın el yıkama kabına akan suyun şırıltısını duyunca dişlerinin arasından derin bir nefes aldı. Fuchsia odasının döşeme tahtalarına basan Steerpike'ın ayak seslerini işitince testiyi bırakmadan döndü ve bunu yaparken kaptaki suyun taşıp lamba ışığının altında, karanlık döşemenin üstünde parlak havuzcuklar oluşturmasına yol açtı. "Su," dedi, "istiyorsan."

Steerpike hemen kabın yanına gitti ve ceketiyle fanilasını çıkarıp attıktan sonra karanlıkta Fuchsia'nın yanında durdu; çok zayıftı, omuzlarını epey büzmüştü ve duruşunda sıradışı bir canlılık vardı.

"Sabun yok mu?" dedi Steerpike, ellerini kaba daldırırken. Suyun soğukluğu yüzünden titredi. Eğilip omuzlarını birbirine yaklaştırırken sırtındaki kürek kemikleri belirginleşti. "Bu çamuru su ve fırça olmadan çıkaramam Leydi Hazretleri."

"Şu çekmecede bir şeyler var," dedi Fuchsia ağır ağır. "İşini çabucak bitir, sonra da git. Kendi odanda değilsin. Yaşlı dadımdan başka kimsenin girmesine izin verilmeyen benim odamdasın. Bu yüzden işini çabucak bitir ve git."

"Gideceğim," dedi Steerpike, çekmeceyi açıp içini bir parça sabun bulana dek karıştırırken. "Ama unutmayın, beni iş verebilecek biriyle tanıştıracağınıza söz verdiniz."

"Söz vermedim," dedi Fuchsia. "Bana böyle yalanlar söylemeye nasıl cüret edersin? Nasıl cüret edersin!"

O zaman Steerpike'ın aklına dâhice bir fikir geldi. Daha fazla numara yapmanın anlamsızlığını görmüştü ve bilinmeyene doğru cesurca bir atılımda bulunarak büyük bir çeviklikle kaptan öteye sıçradı; yüzü şimdi sabun köpükleriyle kaplıydı. İşaret parmağını kul-

lanarak dudaklarındaki beyaz köpüklere dev bir kara ağız çizdi ve elini kulağına götürüp bir palyaço gibi durarak yedi uzun saniye boyunca kulak kabartma pozisyonunda kaldı. Bu fikrin aklına nereden geldiğini bilmiyordu, ama Fuchsia'yı ilk gördüğü andan beri onun beğenisini teatral, tuhaf, ama buna karşın son derece basit ve hilesiz şeylerle kazanabileceğini hissetmişti ve böyle şeyler yapmak Steerpike için güçtü. Fuchsia gözlerini dikmiş bakıyordu. Steerpike'tan nefret etmeyi unutmuştu. Onu görmüyordu. Bir palyaço, canlı uzuvlardan oluşma bir saçmalık görüyordu. Tıpkı kökü, zürafa bacağı, kızıl elbisesi gibi sevdiği bir şeyi görüyordu.

"Güzel!" diye haykırdı ellerini kenetleyerek. "Güzel! Güzel! Güzel! Güzel!" Birden yatağa sıçrayıp dizlerinin üstüne düştü. Elleri ayak demirini kavradı.

Steerpike'ın kaburgalarının altında bir yılan kımıldandı ansızın. Başarmıştı. Bir an şüpheye kapılmasına yol açan şeyse, kendi belirlediği standarda erişmeyi sürdürüp sürdüremeyeceğiydi.

Leydi Fuchsia'nın biraz tepesinde, yatağın üstünde durmakta olduğunu gözlerinin tıpkı yüzünün geri kalanı gibi sabun köpükleriyle kaplı olan kenarlarıyla hayal meyal gördü. Şimdi iş kendisine kalmıştı. Palyaçolar hakkında pek bilgisi yoktu, ama mantıksız şeyleri büyük bir ciddiyetle yaptıklarını biliyordu ve Fuchsia'nın bundan hoşlanacağını sezmişti. Steerpike'ın sıradışı bir yeteneği vardı. Bir şeyi takdir etmeden kavrayabiliyordu. Yaklaşımı neredeyse tamamen mantıksaldı. Ama bunu algılamak kolay değildi; taklit etmek istediği her şeyin özüne konuşmalarıyla ve hareketleriyle öyle kurnazca, öyle özgüvenle iniyordu ki.

O gülünç kulak kabartma pozisyonundayken yavaşça doğrulup ayak başparmaklarını iyice dışa doğru çevirdi ve Fuchsia'nın odasının köşelerinden birine doğru koşarak birkaç adım attı, sonra durdu ve yine elini kulağına götürerek dinledi. Sonra tekrar koştu ve köşeye varınca, elini döşemeye ulaştırmak için defalarca çabaladıktan sonra, yerdeki yeşil bir kumaş parçasını aldı ve ayaklarını yine iki yana, dümdüz bir çizgi oluşturacak şekilde açıp, topallayarak geri döndü.

Fuchsia hemen altındaki yatak demirini Steerpike'ın büyük bir dikkatle incelemeye başlamasını sağ elinin parmak eklemlerini ağzına sokarak, büyülenmişçesine seyretti.

Arada sırada demir çubuğun yüzeyinde büyük bir tersliğe rastlayan Steerpike o kısmı elindeki kumaşla hararetle ovuyor ve geri çekilip başını yana eğerek, kara ve sabunsuz ağzının kenarlarını ıstırapla aşağı çekerek bakıyor, sonra o kısmı yeniden parlatıyor, üzerine hohluyor ve insanüstü bir kararlılık ve konsantrasyonla tekrar ovalıyordu. Bütün bunları yaparken "Çok salağım, ama işe yarayacak," diye düşünmekteydi. Kendisini küçültemezdi. O sanatçı değildi. Kusursuz bir sanatçı taklidiydi.

Birden işaret parmağını kullanarak alnının ortasından şişkin bir sabun köpüğü kümesi alıp geride kaba, esmer bir ten çemberi bıraktı ve köpüklü parmağını yatak demirinin üç yerine eşit aralıklarla, her seferinde köpüğün üçte birini bırakarak sürdü. Yatağın ayak ucunda badi badi ileri geri yürüyerek bu minik köpük kütlelerini sırayla inceledi ve en etkileyici numunenin hangisi olduğuna karar vermek istercesine önce birini, sonra diğerini sildi; geride kalan ortadakinin önünde durarak ayaklarından birini diğeriyle sıradışı bir çeviklikle tekmeledi ve yüzüstü yere kapaklanıp itaatkâr bir pozisyonda durdu.

Fuchsia konuşamayacak kadar heyecanlanmıştı. Mutluluğun ötesinde bir mutlulukla öylece bakıyordu. Steerpike ayağa kalkıp ona gülümsedi; lambanın ışığı çarpık dişlerini ışıldattı. Hemen kabın yanına gidip, temizlenmeyi öncekinden de hararetli bir şekilde sürdürdü.

Fuchsia yatağında diz çökerken ve Steerpike başıyla yüzünü eski ve kirli bir havluyla ovalarken kapı çalındı ve Nannie Slagg'in ince sesi duyuldu:

"Hayatım orada mı? Başımın tatlı belası orada mı? Orada mısın güzelim? Orada mısın?"

Fuchsia telaşla kapıya koşarak kalın bir sesle "Hayır Nannie, hayır, burada değilim! Şimdi olmaz. Git ve biraz sonra gel, o zaman

burada olacağım," diye bağırdı. Sonra ağzını anahtar deliğine dayadı: "Ne istiyorsun? Ne istiyorsun?"

"Ah, zavallı kalbim! Ne oldu? Ne oldu? Ne oldu hayatım?"

"Bir şey olmadı Nannie. Bir şey olmadı. Ne istiyorsun?" dedi Fuchsia soluk soluğa.

Nannie, Fuchsia'nın ruh hallerindeki ani ve tuhaf değişimlere alışkındı; yaşlı dadı bu yüzden, duraksayıp buruşuk altdudağım Fuchsia'nın duyabildiği bir sesle emdikten sonra karşılık verdi:

"Doktor, hayatım. Sana bir armağanı varmış bebeğim. Evine gitmeni istiyor biriciğim ve seni ben götürecekmişim."

Fuchsia arkasından "Cık! Cık!" seslerinin geldiğini duyunca döndü ve tertemiz olmuş Steerpike'ın kendisine el kol hareketleri yapmakta olduğunu gördü. Steerpike başını hızla, emme basma tulumba gibi sallayarak başparmağıyla kapıyı gösteriyordu; sonra işaret ve orta parmaklarını el yıkama kabında cakayla gezdirerek, Fuchsia'nın anladığı kadarıyla, Nannie Slagg'in birlikte Doktor'a gitmeleri önerisini kabul etmesini istediğini belirtti.

"Tamam!" diye seslendi Fuchsia. "Ama ben senin odana geleceğim. Oraya git ve beni bekle."

"O zaman acele et aşkım!" diye sızlandı koridordan gelen ince, şaşkın ses. "Onu bekletme."

Bayan Slagg'in ayak sesleri uzaklaşırken Fuchsia seslendi: "Bana ne verecekmiş?"

Ama yaşlı dadı onu duyamayacak kadar uzaklaşmıştı.

Steerpike giysilerinin tozunu elinden geldiğince alıyordu. Seyrek saçlarını taramıştı ve büyük alnının üstünde şimdi dümdüz yatan saçları ıslak çimenlere benziyordu.

"Ben de gelebilir miyim?" dedi Steerpike.

Fuchsia gözlerini hemen ona çevirdi.

"Niye?" dedi sonunda.

"Bir sebebim var," dedi Steerpike. "Hem zaten beni bütün gece burada tutamazsınız, değil mi?"

Bu savı mantıklı bulan Fuchsia "Ah evet, sen de gelebilirsin," de-

di hemen. "Ama Nannie ne olacak?" diye ekledi yavaşça. "Dadım ne olacak?"

"Onu bana bırakın," dedi Steerpike. "Onu bana bırakın."

Fuchsia birden bunu söylediği için ona karşı derin bir nefret duydu, ama karşılık vermedi.

"Gel öyleyse," dedi. "Odamda daha fazla kalma. Ne bekliyorsun?" Ve kapıyı açarak, peşinde kendisini bir gölge gibi takip eden Steerpike'la, Bayan Slagg'in yatak odasına doğru yola koyuldu.

PRUNESQUALLORLARIN EVİNDE

Bayan Slagg, Fuchsia'nın yanındaki tuhaf genci görünce öyle rahatsız oldu ki herhangi bir açıklamayı dinleyecek kadar kendini toplaması dakikalar aldı. Gözleri Fuchsia'yla bu yabancının çehresi arasında gidip geliyordu. Altdudağını kaygıyla ısırarak o kadar uzun süre öylece durdu ki Fuchsia açıklama yapmayı sürdürmesinin boşunalığını fark etti ve tam şimdi ne yapması gerektiğini düşünürken Steerpike'ın sesi araya girdi.

"Madam," dedi Steerpike, Bayan Slagg'e, "adım Steerpike ve odanızın kapısında durup dururken belirdiğim için beni affetmenizi rica ediyorum." Ve yerlere kadar eğildi; bunu yaparken kısık gözlerini yukarı çevirip kirpiklerinin arasından baktı.

Bayan Slagg, Fuchsia'ya doğru kararsızca üç adım attı ve onu kolundan kavradı. "Ne diyor? Ne diyor? Ah, zavallı kalbim, kim bu? Sana ne yaptı biriciğim?"

"O da geliyor," dedi Fuchsia yanıt olarak. "O da Doktor Prune'u görmek istiyormuş. Doktor'un armağanı ne? Bana niye armağan veriyormuş ki? Haydi. Evine gidelim. Yorgunum. Çabuk ol, yatağa gitmek istiyorum."

Fuchsia yorgunluğundan bahsedince Bayan Slagg birden epey canlandı ve kızı ön kolundan tutarak kapıya yaklaştı. "Birazdan yatağında olacaksın. Seni oraya bizzat yatırıp üstünü örteceğim, sonra

da hep yaptığım gibi lambanı söndüreceğim yaramaz çocuğum ve ben seni uyandırıp da şöminenin önüne kahvaltını getirene kadar uyuyabilirsin biriciğim; yani takma kafana yorgun şey. Doktor'la birkaç dakikacık geçireceksin o kadar – birkaç dakikacık."

Kapıdan çıkarlarken Fuchsia'nın kolunun yanından bakan Bayan Slagg, omuzları kalkık çocuğun hızlı hareketlerini şüpheyle izledi.

Başka tek kelime etmeden kat kat merdivenleri inmeye başladılar ve duvarlarında soğuk zırhların asılı durduğu, köşelerinde kayın tahtasından yapılma bir çitin kış mevsimindeki görünüşünü andıracak kadar paslı, eski silah yığınları bulunan bir salona girdiler. Burası oyalanılacak bir yer değildi, çünkü taş zeminden buz gibi bir esinti yükseliyordu ve demir ve çelikten yapılma lekeli yüzeylerin üstünde soğuk nem damlacıkları ter gibi duruyordu.

Steerpike rutubetli hava karşısında burun kanatlarını kabarttı ve gözleri sanki için için yanan, paslı ganimet yığınlarının, asılı duran zırh takımlarının üstünde hızla gezindi; hafif silahlara da baktı ve uzak ucu bir çeşit tüpün içine sokulmuş gibi görünen ince bir çelik çubuk dikkatini çekti, ama bu loş ışıkta onu net seçebilmek imkânsızdı. Bir kılıç olabileceğini düşününce elde etme içgüdüsü harekete geçti. Ancak o an metal yığınlarını karıştırmaya zamanı yoktu, çünkü yaşlı kadının bakışlarını üstünde hissediyordu; onu ve Fuchsia'yı takip ederek salondan çıkarken kendine bu soğuk yeri ilk fırsatta tekrar ziyaret etme sözü verdi.

Çıktıkları kapı o sağlıksız salonun ortasına inen merdivenin tam karşısındaydı. Kapıdan geçince kendilerini, duvarları renkleri solmuş küçük resimlerle bezeli olan loş bir koridorun başında buldular. Resimlerin birkaçı çerçeveliydi, ama bunların çok azının camı kırık değildi. Bu koridoru iyi bilen Nannie ve Fuchsia ne haraplığıyla, ne de Gormenghast'ın görülmeye değerliği bariz yerlerini ayrıntılı ama hayal gücünden yoksun bir şekilde sergileyen o hoş tablolarla ilgileniyorlardı. Steerpike geçerken bir iki resmi manşetiyle silip tozunu aldı ve onları çabucak inceledi, çünkü hiçbir şeyi gözden kaçırmamaya çalışırdı.

Koridor ansızın ağır bir kapıyla son buldu; Fuchsia bu kapıyı güçlükle açınca koridora daha az iç bunaltıcı bir karanlık girdi, çünkü akşamın geç bir vaktiydi ve kapının ötesinde bir grup bulut tek bir yıldızın bulunduğu barudi gökyüzünde hızla ilerliyordu.

"Ah, zavallı kalbim, vakit amma geç olmuş!" dedi Nannie, göğe endişeyle bakarak; düşüncelerini Fuchsia'ya öyle usulca iletiyordu ki gökyüzünün kendisini duymasından korktuğu sanılabilirdi. "Vakit amma geç olmuş biriciğim ve birazdan annenin yanında olmam gerek. Ona içecek bir şeyler götürmeliyim, o zavallı iri şeye. Ah hayır, fazla kalmamalıyız!"

Önlerinde geniş bir avlu vardı ve karşı köşesinde şatonun ana gövdesine bir kemerli payandayla bağlı üç katlı bir bina bulunuyordu. Bu bina gündüz vakti Gormenghast'ın her yerde görülen gri taşlarının yanında tuhaf bir şekilde sırıtıyordu, çünkü yeri bir daha asla belirlenemeyen bir taş ocağından gelen sert ve kırmızı kumtaşlarıyla inşa edilmişti.

Fuchsia çok yorgundu. O gün pek çok şey olmuştu. Şimdi, günün son ışıkları batıda teslim olurken hâlâ ayaktaydı ve bir başka deneyimi bitirmediği gibi daha yeni başlıyordu.

Bayan Slagg onu kolundan tutuyordu ve ön kapıya yaklaşırlarken ansızın durup, yaşlı ve sulu gözleriyle Fuchsia'ya güçsüz bir bakış fırlatarak, telaşlandığında hep yaptığı gibi elini ağzına götürüp altdudağını çekti, tam bir şey söyleyecekken ayak sesleri onun ve yanındaki iki kişinin dönüp karanlıkta yaklaşan bir figüre bakmalarına yol açtı. Bu adam yaklaşırken, gevrek bir şey defalarca kırılıyormuşçasına sesler çıkarıyordu.

"Kim o?" dedi Bayan Slagg. "Kim o biriciğim? Ah, ortalık da amma karardı!"

"Flay'den başkası değil," dedi Fuchsia. "Haydi ama. Yoruldum." Ama loşluğun içinden seslenildi.

"Kim?" diye haykıran sert, kaba bir ses duyuldu. Bay Flay, aksanı bazen anlaşılmaz olsa da, kesinlikle lafı uzatan biri değildi.

"Ne istiyorsunuz Bay Flay?" diye bağırdı Nannie, kendini ve Fuchsia'yı şaşırtarak.

"Slagg?" diye yine sordu o sert ses. "İsteniyor," diye ekledi.

"Kim isteniyor?" diye haykırdı Nannie; tiz bir sesle karşılık vermişti, çünkü Flay'in kendisine fazla kaba davrandığını düşünürdü hep.

"Yanında kim var?" dedi artık yalnızca birkaç metre ötelerinde olan Flay havlarcasına. "Daha şimdi üçtü."

Babasının uşağının kısa cümlelerini yorumlamakta çoktandır ustalaşmış olan Fuchsia hemen başını çevirdi ve Steerpike'ın ortadan kaybolmuş olduğunu görünce hem şaşırdı, hem de rahatladı. Ama biraz da hayal kırıklığı hissetmemiş miydi? Kolunu uzatıp yaşlı dadıyı yan tarafına yasladı.

"Daha şimdi üçtü," diye yineledi yanlarına varmış olan Flay.

Bayan Slagg de oğlanın sırra kadem basmış olduğunu fark etmişti. "Nerede o?" diye sordu. "O çirkin delikanlı nerede?"

Fuchsia somurtarak başını salladı ve sonra ansızın, uzuvları gecenin içine karışmış gibi görünen Flay'e döndü. Yorgunluğu onu sinirli kılmıştı ve şimdi bastırılmış duygularının acısını o huysuz uşaktan çıkaracaktı.

"Defol! Defol!" dedi ağlamaklı bir sesle. "Seni burada isteyen kim, aptal sırık? 'Kim var orada?' diye bağırmanı, sıska bir ihtiyardan başka bir şey değilken burnunun böyle havalarda olmasını isteyen kim? Babamın yanına, ait olduğun yere git, ama bizi rahat bırak." Uzun, bitkince bir feryat koparan Fuchsia bir deri bir kemik Flay'in yanma koştu ve kollarını adamın beline dolayıp yeleğini gözyaşlarıyla ıslattı.

Flay'in elleri iki yanından sarkıyordu, çünkü niyeti ne kadar iyi olursa olsun Leydi Fuchsia'ya dokunması yakışık almazdı; ne de olsa sonuçta kendisi bir uşaktan başka bir şey değildi, uşakların en önemlisi olsa da.

"Lütfen git şimdi," dedi Fuchsia sonunda, ondan gerileyerek uzaklaşırken.

"Leydi'm," dedi uşak, kafasının arkasını kaşıdıktan sonra," Lord onu istiyor." Başıyla yaşlı dadıyı işaret etti.

"Beni mi?" diye haykırdı dişlerini emmekte olan Nannie Slagg.

"Seni," dedi Flay.

"Ah, zavallı kalbim! Ne zaman? Beni ne zaman istiyor? Ah, şu başıma gelene bakın! Ne istiyor olabilir ki?"

"Seni yarın istiyor," diye karşılık veren Flay dönüp yürümeye başladı ve çabucak gözden kayboldu; bundan kısa süre sonra da diz eklemlerinin sesleri bile duyulmaz oldu.

Daha fazla beklemeyip kumtaşından evin ön kapısına doğru ellerinden geldiğince hızlı yürümeye başladılar ve Fuchsia yeniyle gözlerini kurularken kapıya tokmakla sertçe vurdu.

Beklerken bir kemanın sesini duyabiliyorlardı.

Fuchsia kapıyı tekrar çaldı, birkaç saniye sonra müzik kesildi ve ardından yaklaşan ayak sesleri de kesildi. Bir sürgü çekildi, kapı açıldı, güçlü bir ışık yayıldı ve Doktor ellerini sallayarak içeri girmelerini işaret etti. Sonra kapıyı arkalarından kapadı, ama tam bunu yaparken ince yapılı bir delikanlı aradan kayıp hole giriverdi ve Fuchsia'yla Bayan Slagg'in arasında durdu.

"Vay! Vay! Vay! Vay!" dedi Doktor, ceketinin kolundan bir saç telini alarak ve ışıl ışıl dişlerini sergileyerek. "Demek bir arkadaşınızı getirdiniz benim küçük Leydi'm, demek bir arkadaşınızı getirdiniz – yoksa" (kaşlarını kaldırdı) "getirmediniz mi?"

Bayan Slagg'le Fuchsia ikinci kez dönüp Doktor'un sorusunun neye ilişkin olduğunu anlamaya çalıştılar ve Steerpike'ın hemen arkalarında durmakta olduğunu gördüler.

Steerpike eğilerek selam verdi ve Doktor'dan gözlerini ayırmadan "Emrinize amadeyim," dedi.

"Ha ha ha! Ama ben kimsenin emrime amade olmasını istemiyorum," dedi Dr. Prunesquallor, beyaz ellerini ipek mendillermişçesine birbirinin üstüne katlayarak. "Birisinin emrimi 'dinlemesini' yeğlerim belki. Ama emrime amade olmasını değil. Yo hayır. Eğer kapımdan içeri giren her delikanlı emrime amade olsaydı, emrim filan kalmazdı. Emrimi çekiştire çekiştire lime lime ederlerdi sonra. Ha ha ha! Kesinlikle lime lime ederlerdi."

"Çalışmak istiyor," dedi Fuchsia yavaşça, "bu yüzden geldi, çünkü çok zeki, onu bu yüzden getirdim."

"Deme," dedi Prunesquallor. "Çalışmak isteyenler hep ilgimi çekmiştir, ha ha. Onları incelemek çok ilginç oluyor. Ha ha ha! Çok ilginç ve tekinsiz. Yürüyün sevgili hanımlar, yürüyün. Sevgili Bayan Slagg'ciğim, her geçen gün yüz yaş genç görünüyorsunuz. Buradan, buradan. Şu sandalyenin kenarına dikkat edin sevgili Bayan Slagg'ciğim. Ah! Sevgili bayan, nereye gittiğinize dikkat etmelisiniz, ihtiyatlı olan her şey adına, gerçekten dikkat etmelisiniz. Şimdi lütfen şu kapıyı açmama izin verin, sonra rahatımıza bakabiliriz. Ha ha ha! Evet Fuchsia, hayatım, ona destek ol! Ona destek ol!"

Doktor bunları söyleyerek ve onları önüne katarak, bir yandan da Steerpike'ın sıradışı kostümünü büyütülmüş gözleriyle baştan aşağı inceleyerek sonunda odasına girdi ve kapıyı arkasından sertçe kapadı. Bayan Slagg açık şarap rengi bir koltuğa, ki üstünde her zamankinden de ufak tefek görünüyordu, Fuchsia ise bu koltuğun bir benzerine oturtuldu. Doktor elini sallayarak Steerpike'ı yüksek sırtlı bir meşe sandalyeye gönderdikten sonra duvardaki bir dolaptan şişeler ve kadehler getirmeye başladı.

"Acaba ne ister? Acaba ne ister? Fuchsia, sevgili çocuğum! Ne istersin?"

"Hiçbir şey istemiyorum, teşekkürler," dedi Fuchsia. "Gidip uyumak istiyorum Doktor Prune."

"Aha! Aha! Belki biraz uyarıcı. Duyularını keskinleştirecek bir şey canım. Küçük yatağında mışıl mışıl uyuyana kadar –ha ha ha!– seni ayakta tutacak bir şey. Ne dersin? Ne dersin?"

"Bilmiyorum," dedi Fuchsia.

"Aha! Ama ben biliyorum. Ben biliyorum," diyen Doktor at gibi kişnedi; sonra ceketinin kollarını sıvayıp bileklerini açıkta bırakarak müşkülpesent bir kuş gibi kapıya gidip duvardaki bir kordonu çekti. Ardından ceket kollarını tekrar manşetlerinin üstüne özenle çekerek parmakuçlarında yükselip, dışarıdan bir ses gelene kadar bekledi ve bu sesi duyar duymaz kapıyı açtı; karşısında kapıyı çalacakmış

gibi elini kaldırmış olan, beyaz uşak üniformalı, esmer tenli bir yaratık durmaktaydı. Doktor bir şey söylemeden Nannie koltuğunda öne eğildi. Yere ulaşamayan ayakları havada acizce sallanıyordu.

"En çok mürver şarabını seversin, değil mi?" diye sordu Fuchsia'ya kaygılı, sert bir fısıltıyla. "Doktor'a bunu söyle. Bunu ona hemen söyle. Uyarıcı filan istemiyorsun, değil mi?"

Doktor bu sesi duyunca başını hafifçe yana eğdi, ama dönmedi ve işaret parmağını kaldırıp uşağın gözlerinin önünde sallamakla yetinerek ince, hırıltılı sesiyle ona karıştırılacak bir toz ve içilecek bir şişe mürver şarabı getirmesini emretti. Kapıyı kapadı ve dans edercesine Fuchsia'nın yanına gitti.

"Rahatla canım, rahatla," dedi. "Bırak uzuvların istedikleri yere gitsinler, ha ha ha, fazla uzağa gitmedikleri sürece mesele yok. Dikkatini onlarda birer birer yoğunlaştır, ta ki hepsi denizanası gibi yumuşayana dek; işte o zaman daha nerede olduğunu anlamadan Çarpık Orman'a kadar koşup geri gelmeye hazır olacaksın."

Gülümseyince dişleri ışıldadı. Dağınık, gri saçları güçlü lamba ışığında kalın sicimler gibi parlıyordu. "Peki ya siz, Bayan Slagg, siz ne istersiniz? Fuchsia'nın dadısı ne istiyor? Biraz porto şarabı?"

Dilini kırışıklı dudaklarının arasında gezdirerek kafa sallayıp onay veren Bayan Slagg'in parmakları hafif, budalaca bir gülümsemenin titreştiği ağzına gitti. Kadın şarap kadehini doldurup kendisine getiren Doktor'un her hareketini izledi.

Kadehi eski usulde, belden eğilerek alırken bacakları önünde kaskatı uzandılar, çünkü koltuğa daha da gömülmüştü ve sanki bir yatakta oturmaktaydı.

Sonra Doktor birden Fuchsia'nın koltuğunun yanma geri döndü ve kızın üstüne eğildi. Tipik bir şekilde birbirine dolanmış ellerini çenesinin altına koymuştu.

"Sana bir şey vereceğim canım; dadın söyledi mi?" Gözlük camlarının kenarlarına kayan gözleri ona şaşırtıcı, muzip bir ifade vermişti; onu ilk kez gören birisini en hafif tabirle huzursuz edecek bir ifadeydi bu.

Fuchsia ellerini koltuğun yastığa benzeyen kırmızı kollarına koyarak öne eğildi.

"Evet Doktor Prune. Nedir o, teşekkür ederim, nedir o?"

"Aha! Ha ha ha ha! Aha ha ha! Takacağın bir şey, ha ha! Hoşuna giderse ve fazla ağır gelmezse. Boyun omurlarını çatlatmak istemem minik Leydi'm. Yo hayır, çok sağlıklı olan her şey adına, bunu kesinlikle istemem; ama senin dikkatli olacağına inanıyorum. Dikkatli olacaksın değil mi? Ha ha."

"Evet, evet, olacağım," dedi Fuchsia.

Doktor, Fuchsia'ya iyice eğildi.

"Bebek kardeşin seni incitti. Biliyorum, ha ha. Biliyorum," diye fısıldadı Doktor; sesi sıra sıra uzanan iri dişlerinin arasından çok hafif çıktı, ama Steerpike'ın duyamayacağı kadar hafif değildi. "Göğsün için bir mücevherim var sevgili çocuğum, çünkü annenin kapısından kaçarken akıttığın gözyaşlarının içindeki elmasları gördüm. Bunlar tekrar akarlarsa göğsünde yatacak daha mat, ama daha ağır bir mücevher tarafından dengelenmeliler."

Prunesquallor'un gözleri bir an hareketsiz kaldı. Elleri hâlâ çenesinin altında kavuşmuş haldeydi.

Fuchsia bakakaldı. "Teşekkür ederim Doktor Prune," dedi sonunda.

Doktor rahatladı ve doğruldu. "Ha ha ha! Ha ha ha!" dedi titrek bir sesle ve ardından öne eğilip tekrar fısıldadı. "Bu yüzden sana başka bir ülkeden gelen bir mücevheri vermeye karar verdim."

Elini cebine soktu, ama çıkarmayıp omzunun arkasına baktı.

"Bu gözleri ateş saçan arkadaşın da kim Fuchsia? Onu yakından mı tanıyorsun?"

Fuchsia hayır anlamında kafa salladı ve içgüdüsel bir tiksinti hissetmişçesine altdudağını öne çıkardı.

Doktor büyütülüp devasalaşmış sağ gözünü kapayarak ona göz kırptı. "Belki biraz sonra," dedi Prunesquallor gözkapağını tekrar, bir deniz yaratığı gibi açarak, "gece biraz daha ilerlediğinde, gece biraz daha kütleleştiğinde, ha ha ha!" Doğruldu. "Dünya uzayda yüz

mil kadar daha savrulduktan sonra, ha ha! O zaman – ah, evet.... o zaman –" Ve ikinci kez, bildiği bir şey varmışçasına göz kırptı. Sonra topuğunun üstünde döndü.

"Ve şimdi," dedi, "sen ne alırsın? Ve mensucatçılık adına, bu giysiler de neyin nesi?"

Steerpike ayağa kalktı. "Bana daha uygun giysiler bulunana dek giymek zorunda olduğum şeyleri giyiyorum," dedi. "Bu paçavralar, her ne kadar resmi bir üniforma olsalar da, benim için aşağılayıcı oldukları kadar absürdler. Efendim," diye konuşmayı sürdürdü, "bana ne alacağımı sormuştunuz. Brendi. Teşekkür ederim efendim, brendi." Zavallı yaşlı gözleri sıcak yuvalarından fırlamış olan Bayan Slagg konuşma sona ererken Doktor'a bakıyordu, bu kadar laftan sonra ne söyleyebileceğini merak ettiği için. Fuchsia dinlememişti. "Takacağın bir şey," demişti Doktor. "Göğsünde yatacak ağır bir şey. Bir mücevher." Fuchsia yorgunluğuna karşın bunun ne olduğunu çok merak ediyordu. Doktor Prunesquallor ona epey tepeden baksa da hep iyi davranmıştı, ama kendisine daha önce hiç armağan vermemişti. Bu ağır mücevherin rengi ne olabilirdi? Ne olabilirdi? Ne olabilirdi?

Doktor, delikanlının özgüvenine bir an şaşırdıysa da bunu belli etmedi. Timsah gibi gülümsemekle yetindi. "Yanılıyor muyum sevgili çocuğum, yoksa üstündeki bir mutfak ceketi mi?"

"Bu yalnızca bir mutfak ceketi değil, bunlar da bir mutfak pantolonu ve mutfak çorapları ve mutfak ayakkabıları ve üstümdeki her şey mutfağa ait efendim, ben hariç, böyle konuşmamı saygısızlık addetmezseniz eğer Doktor."

"Peki sen," dedi Prunesquallor parmakuçlarını birleştirerek, "sen nesin? Üstündeki pis kokulu ceketin Swelter'ın mutfağı için bile fazla kirli göründüğünü söylemeliyim. Sen nesin? Arıza mısın evladım, yoksa hiçbir fikre sahip olmayan dümdüz bir genç beyefendi misin, ha ha ha?"

"Müsaade ederseniz Doktor, ikisi de değilim. Pek çok fikre sahibim, gerçi şu an pek çok soruna da sahibim ya."

"Öyle mi?" dedi Doktor. "Öyle mi? Ne eşsiz bir durum! Hele brendini iç, bakarsın o mükemmel narkotiğin buharı sorunlarının bir kısmını usulca alıp götürüverir. Ha ha ha! Usulca, ruhun duymadan alıp götürür..." Ve uzun parmaklarını havada titreştirdi.

Tam o anda kapı çalınınca Doktor sıradışı tiz sesiyle haykırdı:

"Gir! Gel gel, sevgili dostum! Gir! Hızlı olan her şey adına, ne bekliyorsun?"

Kapı açıldı ve uşak üstünde bir şişe mürver şarabıyla küçük bir beyaz karton kutu bulunan bir tepsiyi taşıyarak girdi. Şişeyle kutuyu masanın üstüne bırakıp çıktı. Biraz somurtkan bir hali vardı. Şişeyi masaya biraz fazla lakayıtça bırakmış olduğu söylenebilirdi. Çıkarken de kapıyı biraz fazla sert kapamıştı. Steerpike bunu fark etti ve Doktor'un bakışlarını tekrar kendisine çevirdiğini görünce kaşlarını şaşkın bir ifadeyle kaldırarak çok hafifçe omuz silkti.

Prunesquallor odanın ortasındaki masaya bir brendi şişesi getirdi, ama önce bir kadehe mürver şarabı koyup eğilerek Fuchsia'ya verdi.

"İç Fuchsia, canım," dedi. "En sevdiğin şeylere iç. Biliyorum. Biliyorum," diye ekledi, ellerini tekrar çenesinin altında katlayarak. "Parlak ve cilalı olan her şeye iç. Renkli Şeylere iç."

Fuchsia başını gülümsemeden sallayarak onayladı ve şarabından bir yudum aldı. Başını kaldırıp Doktor'a son derece ciddi bir ifadeyle baktı. "Hoş," dedi. "Mürver şarabını severim. Sen içkini beğendin mi Nannie?"

Bayan Slagg kendisine hitap edildiğini duyunca az kalsın porto şarabını koltuğun koluna dökecekti. Başını evet anlamında hararetle salladı.

"Şimdi, brendiye gelince," dedi Doktor. "Bay... Bay..."

"Steerpike," dedi delikanlı. "Adım Steerpike efendim."

"Bol Sorunlu Steerpike," dedi Doktor. "Sorunların neydi demiştin? Hafızam öyle güvenilmez ki. Bir tilki kadar vefasız. Günbatımında yüzükoyun yattığımda işaret parmağımın ucunda doğudan batıya doğru uzanan üçüncü yanal kan damarının ismini sor bana

veya elli yedi yaşındaki alelade bir kızkurusunun parmak eklemlerindeki tebeşir yüzdesini sor, ha ha ha! – Veya hatta kurbağaların uyuz hastalığından ölmeden iki dakika önceki nabız hızlarını ayrıntılarıyla anlatmamı iste sevgili çocuğum – böyle şeyler hafızamı zorlamıyor, ha ha ha! Ama bir dakika önce bahsettiğin sorunlarının tam olarak ne olduğunu anımsamamı istersen, hafızamın beni tamamen yüzüstü bıraktığını göreceksin. Peki bunun sebebi nedir sevgili Steerpike Efendi'ciğim, bunun sebebi nedir?"

"Bunun sebebi onlardan hiç bahsetmemiş olmamdır," dedi Steerpike.

"Bu durumu açıklıyor," dedi Prunesquallor. "Bu hiç şüphesiz durumu açıklıyor."

"Bence de öyle efendim," dedi Steerpike.

"Ama sorunların var," dedi Doktor.

Steerpike, Doktor'un brendiyle doldurmuş olduğu kadehi aldı.

"Türlü türlü sorunlarım var," dedi. "En acil olanı sizi potansiyelimle etkilemek. Böylesine sıradışı bir söz söyleyebilmek bile başlı başına bir orijinallik göstergesidir. Şu an sizin için vazgeçilmez değilim efendim, çünkü henüz hizmetlerimden faydalanmadınız; ama çatınızın altında bir hafta çalıştıktan sonra vazgeçilmez olabilirim efendim. Paha biçilmez olurum. Bilerek böyle iddialı konuşuyorum. Ya beni şimdi buracıkta reddedeceksiniz ya da şimdiden zihninizin gerisinde beni daha fazla tanımaya yönelik bir merak gelişti bile. Ben on yedi yaşındayım efendim. On yedi yaşında gibi mi konuşuyorum? On yedi yaşında gibi mi davranıyorum? Zeki olduğumu bilecek kadar zekiyim. Açıksözlülüğümü bağışlayacağınızı biliyorum efendim, çünkü siz hayal gücü geniş bir beyefendisiniz. Evet, en acil sorunum bu efendim. Sizi her şekilde hizmetinize sunabileceğim yeteneğimle etkilemek." Steerpike kadehini kaldırdı. "Size, efendim, hadsizliğimi bağışlarsanız."

Doktor bütün bunlar söylenirken konyak kadehini havada, dudaklarının bir santim ötesinde kımıldatmadan tutmuştu ve Steerpike sözünü bitirip brendisinden bir yudum alırken adam masanın

yanındaki bir sandalyeye çöküverdi ve kadehini tek yudum almadan bıraktı.

"Vay vay vay vay," dedi sonunda. "Vay vay vay vay vay! Meraklandırıcı her şey adına, bu gerçekten mükemmel. Bu ne yanlış bir hitap şekli, yüzsüzce olan her şey adına! Bu ne rahatlık! Bu ne nadide bir hezeyan!" Ve kişnemeye başladı, önce hafifçe, ama bir süre sonra tiz kahkahası yükseldi ve hızlandı ve birkaç dakika sonra kendi neşesinin kulak tırmalayıcı fırtınasını durduramaz olmuştu. Tüpü andıran o göğsün içinde muhtemelen sıkış tıkış halde duran akciğerlerden bu kadar çok nefesin ve sesin nasıl çıkabildiğini anlamak güç. Gülme krizinin doruğundayken bile sıradışı bir teatral zarafeti koruyarak sandalyesinde dokuz dakika boyunca öne arkaya acizce sallandı ve sonra dişlerinin arasından buhar ıslığını andıran bir ses çıkartarak güçlükle, azar azar nefes aldı; ve sonunda, hâlâ biraz titreyerek, bakışlarını eğlence kaynağında odaklamayı başardı.

"Sen bir mucizesin sevgili çocuğum! Bana çok iyi geldin. Ciğerlerimin epeydir böyle bir şeye ihtiyacı vardı."

"Öyleyse şimdiden sizin için bir şey yapmış oldum," dedi Steerpike, yüzünde zekice bir gülümseme taklidiyle. Doktor'un aciz kaldığı sürenin büyük bölümünü odayı inceleyerek geçirmiş ve kadehini tekrar brendiyle doldurmuştu. Sanat eserleri, pahalı halılar ve aynalar ve deri ciltli kitaplarla dolu kitaplık gözünden kaçmamıştı. Bayan Slagg'e de biraz daha porto şarabı koymuş ve Fuchsia'ya göz kırpma riskine girmişti ve Fuchsia kendisine boş boş bakınca ona sevgi dolu bir bakışla karşılık vermişti.

Şişelerdeki etiketleri ve imal tarihlerini incelemişti. Masanın ceviz olduğunu ve Doktor'un sağ elindeki yüzüğün, açık ağzında küçük ve kırmızı bir külçe altın parçası tutan gümüşi bir yılan şeklinde olduğunu fark etmişti. Başta Doktor'un kahkahası şaşırmasına ve biraz bozulmasına yol açmıştı, ama hemen o soğuk ve içten pazarlıklı haline geri dönmüştü, kare kare raflarla ve kâğıt gözleriyle dolu bir yazı masasını andıran düzenli zihni tekrar faaliyete geçmişti ve ne olursa olsun hoşa gidecek şekilde davranması gerektiğini anlamıştı. Öy-

le övünmekle riskli bir hareket yapmıştı ve başarılı mı, başarısız mı olduğunu anlamak o an için olanaksızdı; ama başarılı bir insan olmanın başlıca koşulunun riske atılabilmek olduğunu biliyordu.

Prunesquallor gücünü ve kaslarının kontrolünü geri kazanınca konyağını zarifçe yudumladı, ama Steerpike adamın kadehini çabucak boşalttığını görünce şaşırdı.

Konyak Doktor'a epey iyi gelmiş gibiydi. Adam delikanlıya baktı.

"İlgimi çekiyorsun, bunu itiraf etmeliyim Steerpike Efendi," dedi. "Ah evet, bu kadar ileri gideceğim, ha ha ha! İlgimi çekiyorsun, daha doğrusu beni boş yere umutlandırıyorsun hoş bir şekilde. Ama evimde ortalıkta dolanmana izin vermemin bambaşka bir mesele olduğunu o kocaman beyninle kabul edersin."

"Ben ortalıkta dolanmam efendim. Bu asla yapmadığım şeylerden biridir."

Fuchsia'nın sesi odanın diğer tarafından ağır ağır geldi.

"Benim odamda dolandın ama," dedi kız. Sonra öne eğilerek –Doktor'a neredeyse yalvarır bir ifadeyle baktı. "Odama tırmandı," dedi. "Zeki biri." Sonra koltuğunda geriye yaslandı. "Yoruldum; ve odamı gördü, odamı ondan önce kimse görmemişti ve bu canımı sıkıyor. Ah, Dr. Prune."

Bir sessizlik oldu.

"Oraya tırmandı," dedi Fuchsia tekrar.

"Bir yerlere gitmek zorundaydım," dedi Steerpike. "Sizin odanız olduğunu bilmiyordum. Nasıl bilebilirdim ki? Affedersiniz Leydi Hazretleri."

Fuchsia karşılık vermedi.

Prunesquallor bir birine, bir diğerine bakıp durmuştu.

"Aha! Aha! Şu tozdan biraz al Fuchsia, canım," dedi, ona beyaz karton kutuyu götürerek. Kapağı açtı ve tozun birazını Fuchsia'nın kadehine döktükten sonra kadehi tekrar mürver şarabıyla doldurdu. "Tadında hiçbir değişiklik fark etmeyeceksin sevgili kızım; bunu içince kendini bir dağ kaplanı kadar güçlü hissedeceksin, ha ha! Bayan Slagg, bu kutuyu yanınızda götürün. Günde dört kez, bu sev-

gili çocuk o sırada ne içiyorsa içine dökün. Tatsızdır. Zararsızdır ve son derece yararlıdır. Bunu unutmazsınız değil mi sevgili bayan? Fuchsia'nın bir şeye ihtiyacı var ve ihtiyacı olan şey işte bu, ha ha ha! Kesinlikle bu!"

Nannie üzerinde "Fuchsia. Günde dört kez birer çay kaşığı alınacak" yazılı kutuyu aldı.

"Steerpike Efendi," dedi Doktor, "beni görmek istemenin sebebi bu muydu, bana kendi çöplüğümde meydan okumak ve yüreğimi kendi şömine kilimimin üstünde donyağı gibi eritmek miydi?" Başını yana eğerek delikanlıya baktı.

"Evet efendim," dedi Steerpike. "Leydi Fuchsia'nın izniyle kendisine eşlik ettim. Ona dedim ki: 'Doktor'u görmeme ve ona durumumu anlatmama izin verin, eminim ki etkilenecektir.'"

Bir sessizlik oldu. Sonra Steerpike sır verircesine ekledi: "Daha az hırslı olduğum zamanlarda kendimi araştırmacı bir bilimadamı olarak görürüm efendim, daha da az hırslı zamanlarımdaysa bir eczacı olarak."

"Kimyevi maddeler hakkında neler bildiğini sorabilir miyim?" dedi Doktor.

"Sizin rehberliğinizde bilgilerim istediğiniz kadar hızlı artar," dedi Steerpike.

"Sen küçük, zeki bir canavarsın," dedi Doktor, bir kadeh konyak daha içip kadehi masaya tık diye bırakarak. "Şeytani bir zekâya sahip küçük bir canavarsın."

"Ben de bunu fark edeceğinizi umuyordum Doktor," dedi Steerpike. "Ama bütün hırslı insanların içinde canavarca bir şeyler yok mudur? Mesela siz de efendim, beni bağışlarsanız, biraz canavarca görünüyorsunuz."

"Ama zavallı çocuğum," dedi Prunesquallor odada dolanmaya başlayarak, "anatomimde hırslı tek bir molekül bile yok, sana canavarca görünüyor olabilse de, ha ha ha!"

Kahkahasında her zamanki kendiliğindenlik, kontrolsüzlük yoktu.

"Ama efendim," dedi Steerpike, "bir zamanlar vardı."

"Niye öyle düşünüyorsun?"

"Bu oda yüzünden. Sahip olduğunuz zarif mobilyalar yüzünden; deri kaplı kitaplarınız, cam eşyalarınız, kemanınız yüzünden. Hırslı olmasanız bu kadar şeye sahip olamazdınız."

"Bu hırs değil ki, zavallı şaşkın çocuğum," dedi Doktor: "Bu bir zamanlar uyuşmaz olan iki şeyin birleştirilmesi, ha ha ha! – İyi zevkin ve mirasın."

"İyi zevk geliştirilmiş bir lüks değil midir?" dedi Steerpike.

"Ama evet," dedi Doktor. "Ama evet. İnsanın zevk sahibi olmak için potansiyeli vardır; kendinde bunu fark ettikten sonra, ha ha! – Kendini biraz araştırdıktan sonra, evet, bu geliştirilen bir şeydir, söylediğin gibi."

"Ve yoğun bir odaklanmayla gayretkeşliği gerektirir şüphesiz," dedi delikanlı.

"Ama evet; ama evet," diye karşılık verdi Doktor gülümseyerek. Ses tonu yalnızca nezaketen ilgilenmiş göründüğünü belli ediyordu.

"Böyle bir gayretkeşliğin hırsla aynı şey olduğu ortada. Zevkinizi kusursuzlaştırma hırsının. 'Hırstan' kastım bu Doktor, bence sizde bu hırs var. Başarılı olma hırsını kastetmiyorum, çünkü 'başarı' anlamsız bir sözcüktür – duyduğum kadarıyla başarılı insanlar çoğunlukla kendilerini en başarısız olarak görenlermiş."

"İlgimi çekiyorsun," dedi Prunesquallor. "Leydi Fuchsia'yla baş başa konuşmak istiyorum. Korkarım ona pek ilgi göstermiyoruz. Onu terk ettik. Kendi çölünde tek başına kaldı. Baksana."

Fuchsia koltuğunda geriye yaslanıp gözlerini kapamış, kıvırdığı bacaklarının üstüne oturmuştu.

"Ben onunla konuşurken odadan çıkacak kadar nazik, çok nazik olur musun? Koridorda bir sandalye var Steerpike Efendi. Teşekkürler sevgili delikanlı. Bu çok hoş bir jest olur."

Steerpike brendisini alarak hemen gözden kayboldu.

Prunesquallor yaşlı kadına ve kıza baktı. Küçük ağzı açık olan Bayan Slagg derin bir uykuya dalmıştı. Fuchsia ise Steerpike'ın çıkarken kapıyı kapamasıyla uyanmıştı.

Doktor hemen ona yaklaşmasını işaret etti. Fuchsia gözlerini faltaşı gibi açarak çabucak onun yanına gitti.

"Çok uzun süre bekledim Dr. Prune," dedi. "Şimdi mücevherimi alabilir miyim?"

"Şu anda," dedi Doktor. "Şu saniyede. Bu mücevherin doğası hakkında pek bilgin yoktur, ama ona tanıdığım diğer herkesten daha çok değer vereceğine eminim. Fuchsia, canım, babanla benden yabani bir midilli gibi kaçarken deliye dönmüştün; siyah yelenle ve iri aç gözlerinle deliye dönmüştün – öyle ki kendi kendime 'Bu Fuchsia için,' dedim, gerçi midilliler genellikle böyle şeyleri pek önemsemezler, ha ha ha! Ama sen önemseyeceksin, değil mi?"

Doktor cebinden yumuşacık bir küçük deri kese çıkardı.

"Sen çıkar," dedi. "Bu ince zinciri çekip çıkar."

Fuchsia keseyi Doktor'un elinden aldı ve içinden lambanın ışığına, bir öfke topağını andıran bir yakut çıkardı.

Yakut avucunda yanıyordu.

Ne yapacağını bilemedi. Ne söylemesi gerektiği umurunda değildi. Söylenecek bir şey yoktu. Dr. Prunesquallor onun hislerini biraz anlıyordu. Fuchsia sonunda, o katı alevi parmaklarıyla örterek Nannie Slagg'i sarstı ve kadının hafif bir çığlık atarak uyanmasına yol açtı. Fuchsia onu ayağa kaldırıp kapıya doğru sürükledi. Doktor'un onlara kapıyı açmasından hemen önce Fuchsia yüzünü adama çevirip o kasvetli tuhaflığıyla son derece ince bir şekilde kaynaşan öyle karanlık, öyle tatlı ve hoş bir gülümseme sergiledi ki Doktor kapının kolunu sertçe kavradı. Fucshia'yı daha önce hiç böyle görmemişti. Onu hep tuhaf bir şekilde hoşuna giden çirkin bir kız olarak görmüştü. Peki şimdi gördüğü neydi? Yavaş konuşmasına ve neredeyse rahatsız edici sadeliğine karşın Fuchsia artık küçük bir kız değildi.

Koridorda yerde, iri bir oyma saatin altında rahatça oturan Steerpike'ın yanından geçtiler. Konuşmadılar ve ayrılırlarken Nannie, Doktor'a uykulu bir sesle "Sağ olun," dedi ve bir eliyle Fuchsia'nın elini tutarak hafifçe eğilip veda etti. Fuchsia'nın parmakları kan kırmızısı taşı sımsıkı tutuyordu ve Doktor kapıyı kapamadan önce sa-

dece "Güle güle ve kendinize iyi bakın, kendinize iyi bakın canlarım. İyi rüyalar. İyi rüyalar," dedi.

GEVEZENİN BİR ARMAĞANI

Koridorda geri dönen Doktor'un zihni Fuchsia'ya ilişkin yeni bakış açısıyla öyle meşguldü ki Steerpike'ı unutmuştu ve arkasından gelen ayak sesleri irkilmesine yol açtı. Birkaç saniye önce de Steerpike, kaplan postu çizgileri gibi gölgeli tırabzanın yanında otururken, hemen üstündeki merdivenden inen ayakların seslerini duyunca irkilmişti.

Çevikçe Doktor'un yanına gitti. "Korkarım hâlâ buradayım," dedi, sonra da onun bakışlarını takip ederek omzunun arkasına baktı. Steerpike dönünce merdivenin en alt üç basamağını inmekte olan ve Dr. Prunesquallor'a çok benzeyen, ama ondan daha kaskatı yürüyen bir kadın gördü. Bu kadının da gözleri bozuktu, ama gözlük camları öyle koyuydu ki kime baktığını anlamak mümkün değildi ve ancak başının genel doğrultusundan az çok kestirilebilirdi.

Kadın yanlarına geldi. "Kim bu?" dedi yüzünü Steerpike'a çevirerek.

"Bu," dedi kardeşi, "Steerpike Efendi'den başkası değil; kendisi bana yetenekli olduğu için getirildi. Beynini kullanmam için sabırsızlanıyor, ha ha! – Reçel kavanozlarımdan birinde yüzecek bir numune olarak da değil hani, ha ha ha! Baş döndürücü bir düşünce girdabının işlevsel kapasitesine sahip olduğundan."

"Az önce yukarı çıktı mı?" dedi Bayan Irma Prunesquallor. Az önce yukarı çıktı mı dedim."

Bu uzun boylu bayanın çok hızlı konuşmak ve sorularını yanıtlanmalarına fırsat tanımadan sinirle yinelemek gibi bir huyu vardı. Prunesquallor muzip zamanlarında sık sık onun daha basit sorularıyla yankılarının arasına yanıtlar sıkıştırmaya çalışarak eğlenirdi.

"Yukarı mı canım?" diye yineledi kardeşi.

"'Yukarı' dediğimi sanıyorum," dedi Irma Prunesquallor sert bir sesle. "'Yukarı' dediğimi sanıyorum. Sen, o ya da başka biri on beş dakika önce yukarı çıktınız mı? Çıktınız mı? Çıktınız mı?"

"Tabii ki hayır! Tabii ki hayır!" dedi Doktor. "Hepimiz alt kattaydık sanırım. Sen de öyle düşünmüyor musun?" dedi Steerpike'a dönerek.

"Evet," dedi Steerpike. Doktor bu gencin usulca ve lafı dolandırmadan yanıt vermesinden hoşlanmaya başlamıştı.

Irma Prunesquallor daha da yaklaştı. Uzun ve daracık siyah elbisesi iliak kresti gibi belli başlı kemik yapılarını, hatta leğen kemiğinin tamamını, kürek kemiklerini ve lambanın ışığında belirli açılarda durduğunda kaburgalarını tuhaf bir şekilde ön plana çıkarıyordu. Boynu uzundu ve tepesinde duran, Prunesquallorlara özgü kafasında kardeşininkinin aynısı, gri ve gür saçları vardı, ama ensenin alt kısmından topuz yapılmıştı.

"Uşak gitti. GİTTİ," dedi. "Bu gece izinli. Değil mi? Değil mi?"

Steerpike'a soruyor gibiydi, bu yüzden o cevap verdi: "Yaptığınız anlaşmalar konusunda bilgim yok madam. Ama uşak birkaç dakika önce Doktor'un odasındaydı, bu yüzden az önce kapınızın önündeki kişinin o olduğunu tahmin ediyorum."

"Kapımın önünde biri olduğunu kim söyledi?" dedi Irma Prunesquallor, her zamankinden biraz daha yavaşça. "Kim?"

"Odanızda değil miydiniz Madam?"

"Ne olmuş yani? Ne olmuş yani?"

"Söylediklerinizden yukarıda birinin yürüdüğüne inandığınız sonucunu çıkardım," diye yanıtladı Steerpike dolambaçlılıkla; "ve eğer söylediğiniz gibi odanızda idiyseniz, o halde duyduğunuz ayak seslerinin odanızın dışından gelmiş olması gerek. Bunu açıklamaya çalıştım madam."

"Bu konuda çok şey biliyorsun anlaşılan. Değil mi? Değil mi?" Kadın öne eğildi ve karanlık gözlük camları Steerpike'a donuk donuk baktı.

"Hiçbir şey bilmiyorum madam," dedi Steerpike.

"Irma, canım, bütün bunlar ne anlama geliyor şimdi? Dolambaçlı olan her şey adına, bütün bunların anlamı ne?"

"Ayak sesleri duydum. Hepsi bu. Ayaklar," dedi kız kardeşi; ve bir duraksamanın ardından yeni bir vurguyla ekledi: "Ayaklar."

"Irma, canım kardeşim," dedi Prunesquallor, "sana iki şey söyleyeceğim. Birincisi, rahatsızlık verici olan her şey adına, niye koridorda durup da kendimizi pantolonumun sağ ayağından girip gluteus maksimusumun seğirmesine yol açan ve bizi muhtemelen öldürmekte olan bir esintiye maruz bırakıyoruz; ve ikincisi, sonuçta – ayakların ne tersliği var ki? Ben şahsen kendi ayaklarımı her zaman için son derece faydalı bulmuşumdur, özellikle yürümek konusunda. Aslına bakarsan, ha ha ha, insanın neredeyse ayakların yalnızca bu iş için tasarlandıklarını düşünesi geliyor."

"Her zamanki gibi," dedi kız kardeşi, "kendi sululuğunla sarhoş olmuşsun. Bir beynin var, Alfred. Bunu asla inkâr etmedim. Asla. Ama bu katlanılmaz sululuğun beynine gölge düşürüyor. Sana yukarıda birinin dolaştığını söylüyorum ve aldırmıyorsun bile. Evde yukarıda dolaşabilecek kimse yok. Anlamıyor musun?"

"Ben de sesler duydum," dedi Steerpike araya girerek. "Doktor'un beni hangi sıfatla işe alacağına karar verirken kendisini beklememi söylediği yerde, koridorda oturuyordum ki yukarıdan ayak seslerine benzeyen sesler geldiğini işittim. Usulca merdivenin tepesine çıktım, ama orada kimseyi göremeyince geri döndüm."

Aslında Steerpike üst katın boş olduğunu sanıp oraya göz gezdirmeye başlamıştı, ama Irma'nın oda kapısının arkasına geldiğini işitince tırabzandan aşağı kaymıştı.

"Bak ne diyor," dedi kadın, her sözcüğü kaskatı bir sinirlilikle vurgulayarak. "Bak ne diyor."

"Kesinlikle!" dedi Doktor. "Gerçekten, kesinlikle. Yenilir yutulur şey değil."

Steerpike, Irma Prunesquallor'un oturması için bir sandalye çekerken bunu öyle bir dikkat ve beceriyle yaptı ki kadın ona bakakaldı ve sert ağzının bir kenarı yumuşadı.

"Steerpike," dedi, sandalyesine biraz yaslanırken siyah elbisesinin kalçalarının yukarısındaki kısmının kırışmasına yol açarak.

"Hizmetinizdeyim madam," dedi Steerpike. "Sizin için ne yapabilirim?"

"Bu giydiğin şeyler de neyin nesi? Bu üstündekiler nedir çocuğum?"

"Size kendimi tanıtırken titiz doğama böylesine zıt düşen giysiler giymem son derece esef verici madam," dedi Steerpike. "Giysi bulmam konusunda bana tavsiye verebilirseniz yarın kendime çeki düzen vermeye çalışırım. Sizin yanınızda durmak için madam, bu muhteşem karanlık robunuzun–"

"'Karanlık rop', çok hoş," diye araya girdi Prunesquallor, elini başına götürüp kar beyazı parmaklarını alnına yayarak. "'Karanlık rop'. Bir ibare, ha ha! Kesinlikle bir ibare."

"Sözünü kestin Alfred!" dedi kız kardeşi. "Değil mi? Değil mi? Yarın senin için bir takım elbise yaptırtacağım Steerpike," diye konuşmayı sürdürdü. "Burada olacaksın sanırım? Nerede yatacaksın? Burada mı yatacak? Nerede kalıyorsun? Nerede kalıyor Alfred? Ne gibi hazırlıklar yaptın? Hiçbir şey herhalde. Bir şey yaptın mı? Yaptın mı? Yaptın mı?"

"Nasıl şeyler Irma, canımcığım? Nasıl şeyleri kastediyorsun? Bir sürü şey yaptım. Patates büyüklüğünde bir safra taşı çıkardım, dispanserimin penceresinden içeri nefis bir gökkuşağının ışıkları girerken keman çaldım; kederli şairlerin şiirlerine öyle daldım ki öngörülü davranıp da giysilerime olta iğneleri takmış olmasam yeryüzüne asla geri dönemeyebilirdim, ha ha! O dayanılmayacak kadar acı verici derinliklerde kalırdım!"

Irma kardeşinin ne zaman kendi kendine konuşmaya başlayacağını biliyordu ve onun söylediklerine hiç aldırmama yetisini geliştirmişti. Üst kattaki ayak sesleri unutulmuş gibi görünüyordu. Kadın bir kadehi kendisi için, hareket ve zamanlama açısından kusursuz bir teknik içeren bir nezaketle porto şarabıyla dolduran Steerpike'ı izledi.

"İşe alınmak istiyorsun, öyle mi? Öyle mi?" dedi.

"Hizmetinizde olmak en büyük emelimdir," dedi Steerpike.

"Neden? Söyle bana neden?" dedi Bayan Prunesquallor.

"Zihnimi içgüdüyle mantıksal çıkarımın eşitçe dengelendiği bir noktada tutmaya çalışırım madam," dedi Steerpike. "Ama sizin yanınızda bunu yapamıyorum, çünkü size hizmet etmek benim için içgüdüsel bir arzu ve mantığımın sunduğu sebepleri gölgeliyor, her ne kadar sayıları çok fazla olsa da; söyleyebileceğim tek şey evinizde çalışarak bu arzumu tatmin etmek istediğimdir. Ve bu yüzden..." dedi dudaklarının kenarlarını keyifli bir alaycılıkla kıvırıp gülümseyerek, "nedenini tam olarak söyleyemiyorum."

"Böylesine akıcılıkla bahsettiğin bu metafizik itkiyle, bu tatminle karışık bir arzu," dedi Doktor, "Swelter'dan ve yapmaya hiç şüphesiz zorlandığın berbat işlerden ilk fırsatta kurtulma arzusu da var şüphesiz. Öyle değil mi?"

"Evet," dedi Steerpike.

Bu samimi yanıt Doktor'un öyle hoşuna gitti ki, adam koltuğundan kalktı ve dişlerini sergileyerek gülümseyip kendine bir kadeh daha içki koydu. Özellikle hoşuna giden şey, Steerpike'ın zekâsının daha da derin bir katmanını oluşturduğunu henüz fark etmediği kurnazlık ve dürüstlük karışımıydı.

Prunesquallor da, kız kardeşi de zeki bir gençle tanışmış olmaktan memnundular, bu zekâ ne kadar çarpık olursa olsun. Gormenghast'ta pek çok kültürlü insanın bulunduğu doğruydu, ama insan bugünlerde onlarla pek karşılaşamıyordu. Kontes pek konuşmazdı. Kont istese uzun uzun ve hülyalı bir edayla, derinlemesine konuşabileceği konuları konuşmayacak kadar depresif oluyordu genellikle. İkiz kız kardeşler ise her konuşmanın konusunu saptırırlardı.

Prunesquallor'un sosyal hayatında ya da çalışırken, hizmetçiler dışında da neredeyse her gün gördüğü pek çok kişi vardı, ama onları çok sık gördüğünden artık içinden konuşmak gelmiyordu ve Steerpike'ın çok genç olmasına karşın sözcükleri iyi kullanabildiğini ve keskin bir zekâya sahip olduğunu görmek hoş bir sürpriz ol-

muştu. Bayan Prunesquallor kardeşinden daha az insan görüyordu. Elbisesinden bahsedilmesi ve Steerpike'ın onu rahat ettirmeye çalışması hoşuna gitmişti. Evet, Steerpike çok ufak tefekti. Elbette ki giysilerini değiştirmek gerekecekti. Kadın onun birbirine yakın olan ve son derece dikkatli bakan gözlerini başta maymun gözlerine benzetmişti, ama onlara alıştıkça kendisine bakışlarında heyecan verici bir şeyler bulmaya başlamıştı. Steerpike'ın onu yalnızca bir hanımefendi değil, bir kadın olarak da gördüğünü hissettiriyorlardı.

Bayan Prunesquallor'un keskin ve tez, ama kardeşininkinin tersine yüzeysel bir zekâsı vardı ve delikanlıda kendisininkine benzer, ama daha güçlü bir zekâ bulunduğunu seziyordu. Koca arayabileceği yaşlar geride kalmıştı. Bir erkeğin ona hem alıcı gözle bakıp hem de bu düşünceyi eyleme geçirmesi çok küçük bir olasılıktı. Irma Prunesquallor'un karşısına böyle biri hiç çıkmamıştı; hayranları yalnızca konuşmakla yetinmişlerdi.

Aslında Bayan Prunesquallor, düşünceleri yatak odasının kapısının önünden usulca geçen Steerpike'ın ayak sesleri yüzünden yarıda kesilmeden önce moral bozukluğu içindeydi. Hemen herkesin geçmişe bakıp oradaki pek hoş olmayan olaylarda odaklandığı olur. Irma Prunesquallor istisna değildi, ama bugünkü keyifsizliğinde vahşice bir taraf vardı. Burnunun üstündeki gözlüğünü sinirle düzelttikten sonra ellerini kavuşturup aynanın karşısına oturmuştu. Boynunun fazla uzun, ağzının ince ve sert, burnunun çok sivri ve gözlerinin fazlasıyla çukura kaçmış olduğunu görmezden gelerek, tek bir dalgayla alnından geriye, boynunun altına kadar inip orada büyük ve sert bir topuza dönüşen kalın, gür, gri saçlarında odaklanmıştı – ve gerçekten lekesiz olan cildinde. Yalnızca bu ikisi bile hayran olunmaya yazgılı biri olması için yeterliydi ona göre. Ama kim ona hayran olmuştu ki? Ona hayranlık duyacak ya da yumuşacık, eşsiz cildiyle göz alıcı saçlarını övecek kim vardı çevresinde?

Steerpike'ın nezaketi bir an için kalbini ısıtmıştı.

Artık üçü de oturmuşlardı. Doktor, hastalarına tavsiye edeceğinden çok daha fazla içki içmişti. Her konuştuğunda elini kolunu sal-

lıyordu ve bahsettiği şeyleri vurgulayan parmaklarını izlemekten hoşlanır gibiydi.

Kız kardeşi bile porto şarabını fazla kaçırmış olmanın etkisini hissetmişti. Steerpike her konuştuğunda kadın ona tamamen katılıyormuşçasına hararetle kafa sallıyordu.

"Alfred," dedi kadın. "Alfred, sana söylüyorum. Duyuyor musun? Duyuyor musun? Duyuyor musun?"

"Gayet net duyuyorum Irma, canım kardeşim, cancağızım. Sesin orta kulağımda çınlıyor. Aslında her iki orta kulağımda da çınlıyor. İkisinin tam ortasında, daha doğrusu her ikisinin tam ortalarında. Ne var, etimin eti?"

"Ona mat gri giysiler giydireceğiz."

"Kime, kanımın kanı?" diye haykırdı Prunesquallor. "Kim kumruların rengine bürünecek?"

"Kim mi? Nasıl 'Kim?' diyebilirsin! Bu delikanlı Alfred, bu delikanlı. Pellet'ın yerine geçecek. Yarın Pellet'ı kovacağım. O hep çok yavaş ve sakar. Hemfikir değil misin? Hemfikir değil misin?"

"Düşünecek halde değilim kemiğimin kemiği. Hiç ama hiç düşünecek halde değilim. Dizginleri sana veriyorum Irma. Ata bin ve git. Dünya seni bekliyor."

Steerpike harekete geçmenin tam sırası olduğunu gördü.

"Sizi memnun edeceğime eminim sevgili Leydi'm," dedi. "Ödülümse sizi bu çok yakışan siyah robun içinde bir, belki de iki kez daha görmek olacak, izin verirseniz eğer. Etek kısmında fark ettiğim şu hafif lekeyi yarın izninizle çıkaracağım. Madam," dedi, arada bir konuşmasına kattığı şaşırtıcı sadelikle, "nerede yatabilirim?"

Kadın kaskatı bir şekilde, ama takınmaya uzun zamandır gerek görmediği bir vakarla ayağa kalkıp ona peşinden gelmesini çok sert bir hareketle işaret ederek kapıdan çıktı.

Göğsündeki kubbelerin altında bir yerde kafese kapatılmış minik bir kuş şakımaya başlamıştı.

"Gitmeniz sonsuza kadar mı sürecek?" diye haykırdı koltuğuna upuzun bir halat gibi serilmiş olan Doktor. "Sonsuza kadar bu ıssız adada mı bırakılacağım, ha ha ha! Sonsuza kadar?"

"Bu gece için evet," diye yanıtladı kız kardeşinin sesi. "Bay Steerpike sabahleyin seninle görüşecek."

Doktor son bir kez esneyip dişlerini ışıldattıktan sonra uykuya daldı.

Bayan Prunesquallor, Steerpike'ı ikinci kattaki bir odanın kapısına götürdü. Steerpike bu odanın sade, geniş ve konforlu olduğunu fark etti.

"Sabahleyin seni çağırtacağım, sonra da görevlerini anlatacağım. Duydun mu beni? Duydun mu beni?"

"Büyük bir zevkle madam."

Bayan Prunesquallor kapıya her zamankinden daha yapmacık bir edayla gitti; uzun süredir ilk kez çekici görünmek için böylesine çaba harcıyordu. Elbisesinin siyah kadifesi mum ışığında parıldıyordu ve diz kısımları hışırdıyordu. Kapıda başını çevirip bakınca Steerpike eğilerek veda etti ve kadın çıkıp kapıyı kapatana dek başını kaldırmadı.

Sonra çabucak pencereye gidip açtı. Avlunun ötesinde, gecenin içinde Gormenghast Şatosu'nun karanlık hatları dağ gibi yükseliyordu.

Serin hava Steerpike'ın uzun, çıkık alnını okşadı. Yüzü hâlâ maske gibi olsa da, delikanlı içinin derinliklerinde, midesinde sırıtıyordu.

YAŞLI DADI UYUKLARKEN

Şimdilik Steerpike'ı Prunesquallorların evinde bırakmalıyız, ki orada esnek denebilecek bir şekilde ayak işlerine bakarak, tıbbi asistanlık yaparak, hanımefendiye yardım edip onunla sohbet ederek kendini evin bir parçası haline getirmeyi başardı. Sokulgan tavırları sinsice etkisini giderek daha fazla gösterdi ve sonunda ev halkından biri olarak görülmeye başlandı; yalnızca uzun süredir o evde olan aşçı, bu zıpçıktıdan hoşlanmayıp ona bir yabancı gözüyle bakıyor, ona karşı saklamadığı bir şüphe besliyordu.

Doktor, Steerpike'ın çok hızlı öğrendiğini fark etti ve delikanlı birkaç hafta içinde dispanserin tüm işleriyle ilgilenmeye başladı. Steerpike'ın kimyevi maddelere ve ilaçlara özel bir ilgisi vardı ve kendi icadı olan karışımlar hazırlayıp duruyordu.

Bütün bunların yol açacağı tehlikeli ve trajik sonuçlardan bahsetmenin henüz vakti değil.

Şatonun içinde her gün kadim ritüeller yapılmaktaydı. Titus'ın doğumunun yol açtığı heyecan az çok dinmişti. Kontes, doktorunun uyarılarına karşın yataktan çıkıp ortalıkta gezinmeye başlamıştı, yapacağını söylediği gibi. Evet, başlangıçta çok dermansızdı ama şafağı her gün alışık olduğu şekilde, yanında birçok beyaz kediyle karşılayamamaktan öyle rahatsız olmuştu ki bedeninin bitkinliğine meydan okuyordu.

Küçük Titus'ın doğumundan sonraki üç sabahta, yatağında yatarken kedilerin odasının yirmi metre aşağısındaki çimenlikten kendisine seslendiklerini işitmişti, mum ışığıyla aydınlatılmış odada devasa gövdesiyle uzanırken onlarla birlikte olmanın özlemini çekmişti ve eski gücünü özlerken, çektiği ıstırap yüzünden teninde ter damlacıkları belirmişti.

Yanında kuşları olmasa, ruhunun huzursuzluğu onun için ayağa kalkmanın vereceği fiziksel zarardan çok daha tehlikeli sonuçlar doğururdu şüphesiz. Tüylü çocuklarının sayısının sürekli değişmesi, kendisine aylar gibi gelen o birkaç gündeki tek tesellisiydi.

Sarmaşıklarla kaplı pencerede en çok beliren beyaz ekin kargasıydı, oysa Kontes yatağa düşene kadar en seyrek gelen o olmuştu.

Kontes kalın sesiyle onunla her seferinde bir saat konuşuyor, ona "Chalk Efendi" ya da "yaramaz" diyordu. Bütün arkadaşları geliyordu. Bazen oda şarkılarla canlanıyordu. Bazen kuşlar gökyüzünde kanatlarıyla egzersiz yapma ihtiyacı duyarak teker teker sarmaşıklı pencereden çıkıyorlardı ve bu arada çıkmayı bekleyenlerin çevresindeki loş havada da bir düzine kadar kuş asılı kalıyor, yükselip alçalıyor, rengârenk kanatlarını çırpıyordu.

Dolayısıyla Kontes bazen neredeyse tamamen terk ediliyordu.

Bir keresinde yanında sadece bir kuyrukkakanla kirli bir baykuş kalmıştı.

Artık yürüyecek ve kuşların gökyüzünde çemberler çizmelerini seyredecek ya da uzun çimenliğin sonundaki kameriyesinde oturup, gün ışığı koyu kırmızı saçlarını tutuşturarak yüzünü ve boynunu hafifçe aydınlatırken irili ufaklı kar beyazı kedilerinin dalgalanmalarını izleyecek kadar güçlüydü.

Bayan Slagg, Keda'nın yardımına giderek daha fazla ihtiyaç duyduğunu fark etmişti. Bunu kendine itiraf etmekten hoşlanmıyordu. Keda'da anlam veremediği bir dinginlik vardı. Arada sırada kızı sahip olmadığı bir otoriteyle etkilemeyi deniyor, kusurlu bir hareketini yakalamaya çalışıyordu. Bunu öyle açıkça ve zavallıca yapıyordu ki, Balçık Evlerden gelen kız rahatsız olmuyordu. Yaşlı dadının bir saat kadar sonra, konumunu geri kazandığını hissettiğinde, önemsiz bir sebep yüzünden ağlamaklı halde koşarak kendisine geleceğini ve titreyen başını böğrüne yaslayacağını biliyordu.

Keda şefkatle emzirip baktığı Titus'tan hoşlansa da Balçık Evlere geri dönmesi gerektiğini anlamaya başlamıştı. Orayı ansızın Tanrı'nın kendisini çağırdığını hisseden ve eski yaşamını bir anda geride bırakarak yenisine başlayan biri gibi terk etmişti. Ama hata yaptığının artık farkındaydı ve şatoda çocuk için gerekli olandan fazla kalmasının yanlış olacağını biliyordu. Aslında hata yapmaktan çok vicdanına karşı suç işlemiş olacaktı, çünkü Bayan Slagg'in yanında hemen çalışmaya başlamasının çok ciddi bir sebebi vardı.

Her gün Bayan Slagg'in odasının yanındaki, kendisine verilmiş küçük odanın penceresinden bakıyordu; çocukluğundan beri bildiği Evleri, geçen sene boyunca tutkularının zalimce alevlendirildiği yeri gizleyen yüksek şato surlarına bakıyordu.

Kısa süre önce gömdüğü bebeği, Sakinlerin arasında emsalsiz bir üne sahip olan yaşlı bir oymacının oğluydu. Keda bu evliliğe katı yasalar tarafından zorlanmıştı. Üstünlükleri herkesçe kabul edilen oymacıların elli yaşından sonra istedikleri kızı eş olarak seçmeye hakları vardı ve yaptıkları seçime itiraz edilemezdi. Bu kadim gele-

nek, Keda'yı huysuz ve kaba bir ihtiyar olmasına karşın enerjiyle dolup taşan o yaratıkla evlenmek zorunda bırakmıştı.

Oymacı sabahtan hava kararana dek heykellerinin başında oluyordu. Oyduğu heykele her açıdan bakıyor ya da tuhaf bir şekilde çömelip biraz uzaktan, gün ışığında gözlerini kısarak inceliyordu. Sonra felce uğramış kurbanına saldırmaya hazırlanan bir hayvan gibi yaklaşıyordu; ama o tahta şekle ulaştığında iri elini onun üstünde, metresinin memelerini avuçlayan bir âşık gibi gezdiriyordu.

Oymacıyla Keda'nın Çarpık Orman'ın güneyindeki düğün tepesinde, kadim bir ses loşlukta uzaklardan onlara seslenirken, el ele tutuşarak ve Keda adamın ayağına basarken evlenmelerinin üstünden üç ay geçtikten sonra – üç ay sonra oymacı ölmüştü. Ansızın keskisini ve çekicini yere düşürüp ellerini kalbine bastırmıştı, dudaklarını geriye çekip dişlerini sergileyerek iki büklüm olmuştu, enerjisi onu terk edip geride yalnızca bir çuvalı andıran yaşlı ve kara kuru cesedini bırakmıştı. Keda tek başına kalmıştı. O adamı sevmese de takdir etmişti, bir sanatçı olarak sahip olduğu tutkuyu da. Artık tekrar özgürdü, ama oymacının öldüğü gün, içinde başka bir canlının kımıldadığını hissetmişti ve şimdi, neredeyse bir yıl sonra, ilk çocuğu çorak toprakta, babasının yanında cansız yatıyordu.

Sakinlerin yüzlerine ansızın çöken korkunç ve vakitsiz yaşlılık henüz onun çehresini tamamen ele geçirmemişti. Sanki öylesine yakındı ki, Keda'nın yüzünün güzelliği ona isyan ediyordu, direniyordu; köşeye kıstırılan bir erkek geyiğin av köpeklerine mağrurca ve boynuzlarını sallayarak saldırması gibi direniyordu.

Balçık Evlerdeki kızlara, yazgıları olan çöküşün saldırısından bir ay kadar önce heyecan verici bir güzellik gelirdi. Güzellikleri bebeklikten bu trajik ara safhaya dek tuhaf bir masumluğa, geleceğe ilişkin hiçbir ipucu vermeyen kristalimsi bir dinginliğe sahip olurdu. Bu berraklığın içinde kara tohumlar kök salmaya başladığında ve aleve duman karıştığındaysa yüz hatlarına, tıpkı şimdi Keda'nınkilere olduğu gibi, sıkıntılı bir görkem yerleşirdi.

Keda sıcak bir ikindide Bayan Slagg'in odasında, göğsünde Ti-

tus'la otururken yaşlı dadıya döndü ve usulca "Bu ayın sonunda evime geri döneceğim. Titus güçlü, sağlığı da yerinde, bensiz yapabilir," dedi.

Başı hafifçe sallanmakta olan Nannie (hep ya uykuya dalmakta ya da uyanmakta oluyordu), Keda'nın sözleri beynine nüfuz edince gözlerini açtı. Sonra birden dimdik doğruldu ve korkmuş bir sesle haykırdı: "Hayır! Hayır! Gitmemen gerek. Gitmemelisin! Gitmemelisin! Ah, Keda, ne kadar yaşlı olduğumu biliyorsun." Ve odada koşup Keda'nın kolunu kavradı. Sonra vakarını korumak için "Sana ona Titus diye hitap etme demiştim," diye bağırdı nefes nefese. "'Lord Titus' veya 'Lord Hazretleri' diyeceksin." Sonra, rahatlamışçasına sorununun kaynağına geri döndü. "Ah, gidemezsin! Gidemezsin!"

"Gitmeliyim," dedi Keda. "Gitmem için sebepler var."

"Niye? Niye? Niye?" diye haykırdı Nannie buruş buruş, bön yüzünden gözyaşları akmaya başlarken. "Niye gitmeliymişsin?" Sonra küçük, terlikli ayağını yere vurunca hafif bir ses çıktı. "Bana cevap vermelisin! Cevap vermelisin! Niye gidiyorsun?" Sonra yumruklarını sıktı – "Kontes'e söyleyeceğim," dedi. "Ona söyleyeceğim."

Keda ona hiç aldırmadan Titus'ı kaldırıp bir omzundan diğerine geçirince çocuğun ağlaması kesildi.

"O seninle emniyette olur," dedi Keda. "Biraz daha büyüdüğünde başka bir yardımcı bulmalısın, çünkü o zaman tek başına başa çıkamazsın."

"Ama senin gibisini bulamam ki," diye tiz bir sesle haykırdı Nannie Slagg, Keda'yı bu işe uygunluğu yüzünden azarlarcasına. "Senin gibisini bulamam ki. Bana diklenirler. Bazıları benim gibi yaşlı kadınlara diklenir. Ah, hasta kalbim! Zavallı hasta kalbim! Ne yapabilirim?"

"Haydi ama," dedi Keda. "O kadar da zor olmasa gerek."

"Öyle ama. Öyle!" diye haykırdı Bayan Slagg, tekrar otoriter bir edaya bürünerek. "Daha da kötü, çok daha kötü. Herkes yaşlıyım diye beni terk ediyor."

"Güvenebileceğin birini bulmalısın. Sana yardım etmeye çalışacağım," dedi Keda.

"Eder misin? Eder misin?" diye haykırdı Nannie, parmaklarını ağzına götürüp Keda'ya gözkapaklarının kırmızı kenarlarının arasından bakarak. "Ah, eder misin? Her şeyi bana yaptırıyorlar. Fuchsia'nın annesi her şeyi üstüme yıkıyor. Minik Lord Hazretleri'ni daha doğru dürüst görmedi bile, değil mi? Değil mi?"

"Hayır," dedi Keda. "Bir kez bile görmedi. Ama bebek mutlu."

Bebeği kaldırıp beşiğindeki battaniyelerin arasına yatırdı; Titus biraz inledikten sonra yumruğunu halinden memnun bir şekilde emmeye başladı.

Nannie Slagg birden Keda'nın kolunu tekrar kavradı. "Bana sebebini söylemedin; bana sebebini söylemedin," dedi. "Niye benden uzaklaşacağını öğrenmek istiyorum. Bana asla bir şey söylemiyorsun. Asla; beni söylemeye değer bulmuyorsun herhalde. Önemsiz olduğumu düşünüyorsun herhalde. Bana niye hiçbir şey anlatmıyorsun? Ah, zavallı kalbim, bir şeyler anlatılmayacak kadar yaşlıyım herhalde."

"Sana niye gitmem gerektiğini söyleyeyim," dedi Keda. "Otur ve dinle." Nannie alçak bir sandalyeye oturup buruşuk ellerini kavuşturdu. "Her şeyi anlat bana," dedi.

Keda doğasının bir parçası olan uzun sessizliğini bozmasına sonradan anlam veremedi; kendisini anlayamayacak birisiyle konuşmakla aslında kendi kendine konuştuğunu hissetti o kadar. İçini dökmek onu rahatlatmıştı.

Keda, Bayan Slagg'in duvara yaslı yatağına oturdu. Dimdik oturup ellerini kucağına koydu. Bir iki saniye pencereden dışarıya, salına salma geçmekte olan bir buluta baktı. Sonra yaşlı kadına döndü.

"O ilk akşam seninle birlikte döndüğümde," dedi Keda usulca, "kafam karışıktı. Kafam karışıktı ve hâlâ mutsuzum, çünkü aşk yüzünden geleceğim konusunda kaygılıydım; geçmişim acılarla doluydu ve şimdiki zamanımda senin bana, benimse uzaklaşmaya ihtiyacım vardı, işte bu yüzden geldim." Duraksadı.

"Balçık Evlerden iki adam seviyordu beni. Çok fazla, aşırı tutkuyla seviyorlardı." Gözlerini tekrar Nannie Slagg'e çevirdi, ama ne

onu doğru dürüst görüyordu ne de kadının kırışıklı dudaklarının büzülmüş, başınınsa bir serçeninki gibi yan yatmış olduğunun farkındaydı. Usulca konuşmayı sürdürdü.

"Kocam ölmüştü. Bir Parlak Oymacı'ydı ve can çekişerek öldü. Evimizin önündeki uzun gölgelerde oturur ve bir orman perisinin başını inceler, günbegün ortaya çıkan gizli hatlarına bakardım. Kocam o yapraklı çocuk heykelini benim için yapıyormuş gibi gelirdi. Dinlenmez, mücadele ederdi; ve bakardı – durmadan bakardı. Hep bakardı, orman perisine soluk vermek için tahtayı keserken. Bir akşam, ben çocuğumun içimde kımıldandığını hissederken, kocamın kalbi durdu ve silahları elinden düştü. Yanına koşup cesedinin yanında diz çöktüm. Keskisi tozların arasında yatıyordu. Tepemizde yükselen tamamlanmamış orman perisi Çarpık Orman'a bakıyordu; dişlerinin arasında bir meşe palamudu vardı.

"Kaba saba bir adam olan kocamı uzun kumlu vadiye, ölülerimizin hep gömüldüğü mezar vadisine gömdüler. Beni sevmiş olan, hâlâ seven iki yağız adam kocamın cesedini benim için taşıdılar ve kazmış oldukları kumlu çukura koydular. Yüzlerce erkek ve kadın vardı orada; çünkü kocam gibi bir oymacı görülmemişti. Üstünü kumla örttüler ve Vadi'nin tümseklerine bir tozlu tümsek daha eklendi; ortalıkta çıt çıkmıyordu. O gömülürken adamlar bakışlarını benden ayırmadılar – beni seven iki adam. Ve ben yasını tuttuğumuz adamı düşünemiyordum. Ölümü düşünemiyordum. Yalnızca yaşamı düşünüyordum. Durağanlığı düşünemiyordum, yalnızca hareketi düşünüyordum. Gömülmeyi anlayamıyordum, yaşamın sona erebileceğini de. Bütün bunlar bir rüyaydı. Ben canlıydım, canlıydım ve iki adam ayakta durup bana baktılar. Mezarın yanında durdular, öteki tarafında. Yalnızca gölgelerini görüyordum, çünkü gözlerimi kaldırıp da hoşnutluğumu belli etmeye cesaretim yoktu. Ama beni seyrettiklerini biliyordum, genç olduğumu da. Güçlü erkeklerdiler, yüzleri başımızın belası olan zalim felaket tarafından çirkinleştirilmemişti henüz. Genç ve güçlüydüler. Kocam sağken onlarla görüşmemiştim. Oysa biri Çarpık Orman'dan beyaz çiçekler, diğe-

riyse Gormen Dağı'ndan donuk bir taş getirmişti; ama onlarla görüşmemiştim, çünkü baştan çıkabileceğimi biliyordum.

"Bu uzun zaman önceydi. Her şey değişti. Bebeğim gömüldü ve âşıklarım birbirlerinden nefret ediyorlar. Bana geldiğinde acı çekiyordum. Kıskançlıkları giderek arttı ve en sonunda, kan dökülmesini önlemek için şatoya geldim. Ah, uzun zaman önce, seninle birlikte, o korkunç gecede geldim."

Sustu ve alnındaki bir bukleyi geriye attı. O susunca gözlerini kırpıştıran ve başını bilgece sallayan Bayan Slagg'e bakmadı.

"Şimdi neredeler? Kaç kez, kaç kez hayalini kurdum onların! Kaç kez, kaç kez başımı yastığıma gömüp haykırdım: 'Rantel!' diye, ki onu ilk kez kök toplarken görmüştüm; kalın saçları gözlerine giriyordu... 'Braigon!' diye, ki koruda durmuş kara kara düşünüyordu. Ama tüm benliğimle âşık değilim. İçimdeki bana ait sessizlik çok yoğun. Aşkın merhametsizliğinde onlarla birlikte boğulmuyorum. Onları izlemekten, onlardan ve gözlerindeki açlıktan ürkmekten başka bir şey yapamıyorum. Mezarın başındayken kapıldığım mutluluk geçti gitti. Şimdi tam anlamıyla hissetmediğim bir aşkın yorgunuyum. Uyandırdığım nefretler yüzünden yorgunum. Buna yol açtığım ve güçsüz olduğum için yorgunum. Güzelliğim yakında solacak, çok, çok yakında solacak ve huzur gelecek. Ama ah! Fazla erken gelecek."

Keda elini kaldırdı ve yanaklarından ağır ağır süzülen gözyaşlarını sildi. "Sevilmeliyim," diye fısıldadı.

Yaşadığı bu duygu patlamasından ürkerek ayağa kalkıp beşiğin yanında kaskatı durdu. Sonra gözlerini dadıya çevirdi. Keda kendini anılara öyle kaptırmıştı ki, yaşlı kadının uyuduğunu fark etmek doğal geldi. Pencereye doğru yürüdü. İkindi ışığı kuleleri aydınlatıyordu. Aşağısındaki yayılmış sarmaşıklarda kımıldayan bir kuşun hışırtısını duydu. Çok aşağılarda birisi görünmeyen bir başkasına seslendi ve sonra tekrar sessizlik çöktü. Keda derin soluklar aldı ve öne, ışığa eğildi. Elleri pencere pervazını iki yandan kavradı ve kuleden kuleye gezinen bakışları her seferinde halkının evlerini, ço-

cukluğunu ve tutkusunun özünü gizleyen yüksek surlara kaçınılmaz bir şekilde çevrildi.

FLAY BİR MESAJ GETİRİYOR

Sonbahar Gormenghast'a kalesine geri dönen karanlık bir ruh gibi tekrar geldi. Nefesi unutulmuş koridorlarda hissedilebiliyordu – Gormenghast sonbahara dönüşmüştü. Bu sağlam kalenin sakinleri bile onun gölgeleriydi.

Sislerin arasında yükselen, giderek ufalanmakta olan şatonun ve her soğuk taş parçasının verdiği nefeste sonbahar vardı. Kara gölün yanındaki işkence çeken ağaçlar kavruldular, üzerlerinden sular damladı ve rüzgâra kapılan yaprakları kulelerin arasında vahşice çember çizerek savruldular. Taştan gökyüzü meydanının üstündeki bulutlar kıvrılıp uzanarak ufalanıyor ya da huzursuzca şekil değiştirerek, yukarıya mazgallı siperlerin arasından salınan ve gizli duvarlara yayılan halkalar gönderiyorlardı.

Çakmaktaşı Kulesi'nin taş galerilerindeki dokunulmaz baykuşlar zalim çığlıklar atıyor ya da av sahalarına doğru sessizce süzülmek üzere kendilerini rüzgârlı karanlığa bırakıyorlardı. Fuchsia şatoda giderek daha az zaman geçiriyordu. Hava günbegün tehditkârlaştıkça, artık başlıca haz kaynağı olan uzun yürüyüşlerini daha da uzatıyor gibiydi. Yıllar önce bir keresinde Bayan Slagg'i dolambaçlı bir gezintiye sürüklerken (ki yaşlı kadına tehlikeli ve gereksiz gelmişti) hissettiği heyecanı tekrar yakalamıştı. Ama Fuchsia şimdi yanında birisinin olmasını ne istiyordu, ne de buna ihtiyaç duyuyordu.

Civardaki, neredeyse unutmuş olduğu bu yaban bölgeleri tekrar ziyaret ederken hem coşku, hem de yalnızlık hissediyordu. Bu tatlı-acı karışımı onun için vazgeçilmez hale gelmişti, tıpkı önceden tavanarasının olduğu gibi. Ağaçlardaki renk değişimlerini kaşlarını çatarak izliyordu ve ceplerini altın sarısı uzun yapraklarla, alev rengi eğreltiotlarıyla, bu ağaçlıklarda ve kayalıklarda bulduğu her tür-

lü şeyle dolduruyordu. Odası ilgisini çeken tuhaf tuhaf şekillerde taşlarla, ellere ya da tabaklara benzeyen mantarlarla; eğri büğrü çakmaktaşlarıyla ve çarpık dallarla dolmuştu ve onu azarlamanın faydasız olacağını bilen Bayan Slagg her akşam Fuchsia'nın ceplerindeki yeni hazinelerini boşaltmasına ve odayı hareket edilmesi zor bir yer haline getirmeye başlayan, giderek büyüyen ıvır zıvır yığınına altdudağını parmaklarıyla kavrayarak bakıyordu.

Fuchsia'nın duvardaki kargacık burgacık yazılarının, resimlerinin arasına iri yapraklar iğnelenmiş ya da yapıştırılmıştı ve döşeme yer yer ganimetleriyle kaplıydı.

"Yeterince toplamadın mı hayatım?" dedi Nannie bir akşam sonu, yeni gelmiş Fuchsia yosun kaplı bir taşı yatağının üstüne koyarken. Yosunların arasında yer yer minik eğreltiotu yaprakları ve sivrisinek boyutunda beyaz çiçekler bitmişti.

Fuchsia, Nannie'nin sorusunu duymamıştı, bu yüzden o ufak tefek ve yaşlı yaratık yatağın kenarına yaklaştı.

"Artık yeterince topladın, değil mi tatlım? Ah, evet, evet, bence öyle. Odana yeter de artar bile hayatım. Ne kadar kirlenmişsin... Ah, zavallı kalbim, hiç alımlı değilsin."

Fuchsia gözlerini ve boynunu örten ıslak saçlarını geriye attı; saçları pelerininin yakasını siyah su yosunları gibi kapladı. Sonra yaka düğmesini büyük bir çabayla açıp çizgili kadife kumaşı ayaklarının dibine düşüren kız, pelerini ayağıyla yatağının altına itti. Sonra Bayan Slagg'e ilk kez görürcesine baktı. Eğilip onu alnından vahşice öperken, saçlarındaki yağmur taneleri dadının giysilerine damladı.

"Ah, seni pis, düşüncesiz yaratık! Seni yaramaz afacan. Ah, zavallı kalbim, nasıl yapabildin?" dedi Bayan Slagg, birden sinirlenip ayağını yere vurarak. "Siyah satenimi sırılsıklam ettin pis şey. Fesat, ıslak yaratık seni. Ah, zavallı elbisem! Dışarısı çamurlu ve rüzgârlıyken niye içeride kalmıyorsun? Bana hep kötü davranıyorsun! Hep, hep."

"Bu doğru değil," dedi Fuchsia, ellerini kenetleyerek.

Zavallı yaşlı dadı ağlamaya başladı.

"Şey, doğru mu, doğru mu?" dedi Fuchsia.

"Bilmiyorum. Hiç bilmiyorum," dedi Nannie. "Herkes bana kötü davranıyor; nereden bileyim?"

"O zaman ben gidiyorum," dedi Fuchsia.

Nannie yutkunup başını kaldırıverdi. "Gidiyor musun?" diye haykırdı huysuz bir sesle. "Hayır, hayır! Gitmemelisin." Sonra gözlerindeki korkuyla mücadele eden sorgulayıcı bir bakışla "Nereye?" dedi. "Nereye gidebilirsin ki hayatım?"

"Çok uzaklara gitmek isterdim – başka türlü bir diyara," dedi Fuchsia, "benim Leydi Fuchsia olduğumu bilmeyen insanların onlara kim olduğumu söylediğimde şaşıracakları bir yere; o zaman bana daha iyi davranırlardı, daha nazik olurlardı ve bazen saygı gösterisinde bulunurlardı. Ama ne düşünürlerse düşünsünler, korudan yapraklarımı ve parlak çakıltaşlarımı ve mantarlarımı getirmekten vazgeçmezdim."

Nannie öyle melankolik bir sesle "Beni bırakıp gider miydin?" dedi ki Fuchsia güçlü kollarıyla ona sarıldı.

"Ağlama," dedi. "Bunun faydası yok."

Nannie'nin yine kaldırdığı gözleri bu kez "çocuğuna" duyduğu sevgiyle doluydular. Ama şefkatinin zayıflığında bile vakarını koruması gerektiğini hissederek yineledi: "O pis sulara girip elbiselerini her zamanki gibi lime lime etmek zorunda mısın biriciğim, tatlım, hayatım? Sadece güzel havalarda dışarı çıkacak kadar büyümedin mi?"

"Sonbahar havasını seviyorum," dedi Fuchsia çok yavaşça. "Bu yüzden dışarı çıkıp bakıyorum."

"Pencerenden bakamaz mısın bir tanem?" dedi Bayan Slagg. "Hem o zaman üşümezsin, gerçi bakacak ne var anlamış değilim ya; ama sonuçta ben aptal bunağın tekiyim."

"Ben ne yapmak istediğimi biliyorum, yani sen artık bunları düşünme," dedi Fuchsia. "Keşfediyorum."

"İnatçısın," dedi Bayan Slagg biraz huysuzca, "ama ben her şey hakkında sandığından çok daha fazlasını bilirim. Evet; evet öyle; ama hemen çayını getireyim. Şöminenin yanında içebilirsin; çocuğu

da getireyim, artık uyanmıştır herhalde. Ah Tanrı'm! Öyle çok yapacak iş var ki. Ah, zavallı hasta kalbim; ne kadar dayanırım merak ediyorum."

Fuchsia'nınkileri takip eden gözleri, kumaş artıklarından dikilmiş yorganın üstüne şimdiden ıslaklık yaymaya başlayan taş parçasına çevrildi.

"Sen dünyanın en pasaklı, en haşarı çocuğusun," dedi. "O taşı ne yapacaksın? Ne yapacaksın hayatım? Ne işe yarayacak? Hiç laf dinlemiyorsun. Hiç. Büyü diyorum büyümüyorsun. Artık yardım edecek kimsem yok. Keda gitti ve bütün işleri ben yapıyorum." Bayan Slagg elinin tersiyle gözlerini sildi. "Islak giysilerini değiştir, yoksa sana hiçbir şey getirmem; o kirli ayakkabılarını da çıkar hemen!"... Bayan Slagg kapının koluyla boğuştu, kapıyı açtı ve ayaklarını sürüyerek, bir elini göğsüne bastırarak koridorda uzaklaştı.

Fuchsia ayakkabılarını bağcıklarını çözmeden, topuklarına basıp ayaklarını yukarı çekerek çıkardı. Bayan Slagg parlak bir ateş yakmıştı ve Fuchsia elbisesini çıkarıp onunla ıslak saçlarını kuruladı. Sonra sıcak bir battaniyeye sarınıp, şöminenin yanına çekilmiş alçak bir koltuğa oturdu ve onun tanıdık yumuşaklığına gömülerek, dans eden alevlere kısık gözlerle, dalgın dalgın bakmaya başladı.

Bayan Slagg üstünde çay, sac pideleri, kuşüzümlü ekmek, tereyağı, yumurtalar ve bir kavanoz bal bulunan bir tepsi getirdiğinde Fuchsia uykuya dalmıştı bile.

Kadın tepsiyi şöminenin üstüne bırakıp parmak uçlarına basa basa kapıya giderek gözden kayboldu ve bir dakika sonra kucağında Titus'la geri döndü. Titus'ın üstünde, yüzünün rengini iyice belirginleştiren beyaz bir giysi vardı. Doğduğunda tamamen keldi, ama şimdi, aradan yalnızca iki ay geçmiş olmasına karşın, ablasınınki kadar siyah olan dağınık saçlara sahipti.

Bayan Slagg kucağında Titus'la, Fuchsia'nın karşısındaki bir koltuğa oturdu ve kıza bitkinlikle bakarken onu hemen mi uyandırması, yoksa uyanmasını bekleyip yeniden mi çay yapması gerektiğini düşündü. "Ama sac pideleri de soğuyacak," dedi kendine. "Ah, bu

kız da amma yoruyor insanı." Ama sorunu kapıya bir parmak eklemiyle tek bir kez vurulmasıyla çözüldü ve çıkan ses Bayan Slagg'in yerinden sıçrayıp Titus'ı omzuna bastırmasına, Fuchsia'nınsa uyanmasına yol açtı.

"Kim o?" diye haykırdı Bayan Slagg. "Kim o?"

"Flay," dedi Lord Sepulchrave'in uşağının sesi. Kapı birkaç santim açıldı ve tepesine yakın bir yerde kemikli bir surat belirdi.

"Evet?" dedi Nannie, başını hızla çevirerek. "Evet? Evet? Ne var?"

Fuchsia başını çevirdi ve bakışları kapıyla duvarın arasındaki aralığın yukarısına doğru çıktı, ta ki o kadavramsı çehreye varana dek.

"Niye girmiyorsun?" dedi.

"Davet yoktu," dedi Flay kuru bir sesle. İlerledi, her adımda çırpıdayan dizleriyle. Önce Fuchsia'ya, sonra Bayan Slagg'e ve Bayan Slagg'ten Titus'a, ardından da şöminenin yanındaki çay tepsisine yönelen bakışları orada oyalandıktan sonra, battaniyesine sarılmış olan Fuchsia'ya geri döndü. Onun hâlâ kendisine bakmakta olduğunu görünce, sağ eli tırnakları körelmiş bir yırtıcı kuş pençesi gibi kalktı ve kafasının arka tarafındaki iri bir kemik çıkıntısını kaşımaya başladı.

"Lord Hazretleri'nden mesaj Leydi'm," dedi; sonra tekrar çay tepsisine baktı.

"Beni mi istiyor?" dedi Fuchsia.

"Lord Titus," dedi Flay çaydanlığı, sac pidelerini, kuşüzümlü ekmeği, yumurtaları ve bal kavanozunu incelerken.

"Minik Titus'ı mı istiyor dedin?" diye haykırdı Bayan Slagg, yere basmaya çalışarak.

Flay başını mekanik bir şekilde sallayarak onayladı. "Benimle buluşacaksın, avlu kemerinde, sekiz buçukta," diye ekledi, ellerini giysilerine silerek.

"Minik Lord Hazretleri'mi istiyormuş," diye fısıldadı yaşlı dadı, Fuschia'ya; Fuschia her ne kadar kardeşine baştaki gibi antipati duymasa da, bebeğe karşı hâlâ Nannie'ninki gibi tutkulu bir bağlı-

lık hissetmiyordu. "Minik mucizemi istiyormuş."

"Neden istemesin?" dedi Flay ve ardından "Dokuz – kütüphane," diye ekleyip her zamanki sessizliğine büründü.

"Ah, zavallı kalbim, o saatte yatakta olması gerekir," dedi dadı yutkunarak; ve Titus'ı iyice bağrına bastı.

Fuchsia da çay tepsisine bakıyordu.

"Flay," dedi, "bir şeyler yemek ister misin?"

Örümceğimsi uşak yanıt niyetine hemen odanın diğer tarafındaki, gözüne kestirmiş olduğu bir sandalyeyi kapıp getirdi ve ikisinin arasına oturdu. Sonra lekeli bir saat çıkardı, ona can düşmanıymışçasına kaşlarını çatarak baktı ve yağlı, siyah giysilerinin arasındaki gizli bir yere geri koydu.

Koltuktan güçlükle inen Nannie ateşin önüne serecek bir minder buldu ve Titus'ı onun üstüne yatırdıktan sonra çay koymaya başladı. Flay için de bir fincan buldu ve sonra üçü uzun süre boyunca sessizce oturarak yiyip içtiler, yere düşürdükleri şeyleri eğilip aldılar, ama birbirlerine bakmaktan kaçındılar. Ateşin ışığı odada dans ediyordu ve sıcaklık hoştu, çünkü dışarıda ve koridorlarda esen nemli ve toprak kokulu mevsim rüzgârları insanın iliklerini donduruyordu.

Flay saatini tekrar çıkardı ve elinin tersiyle ağzını silerek ayağa kalktı. Bunu yaparken sandalyesinin yanındaki bir tabağı devirdi ve tabak yere düşüp kırıldı. Çıkan ses adamın irkilmesine ve sandalyenin sırtını kavramasına, elinin titremesine yol açtı. Titus ağlayacakmışçasına yüzünü ekşitti, ama sonra fikrini değiştirdi.

Fuchsia çocukluğundan beri tanıdığı ve daha önce hiç kaygılı görmediği Flay'in huzursuzluğunun böylesine açık bir belirtisi karşısında şaşırmıştı.

"Niye titriyorsun?" dedi. "Hiç titremezdin."

Flay kendini toparladı ve sonra ansızın tekrar oturup ifadesiz yüzünü Fuchsia'ya çevirdi. "Gece yüzünden," dedi cansız bir sesle. "Uykusuzluk, Leydi Fuchsia." Sonra bir şeyin pasının bıçakla kazınmasını çağrıştıran korkunç, neşesiz bir kahkaha attı.

Birden tekrar ayağa kalkmıştı ve kapının yanında duruyordu. Kapıyı çok yavaşça açtı, aralıktan dışarı baktıktan sonra santim santim gözden kaybolmaya başladı ve en sonunda kapı arkasından tıkırdayarak kapandı.

"Dokuzda," dedi Nannie titrek bir sesle. "Baban dokuzda minik Lord Hazretleri'mi niçin istiyor acaba? Ah, zavallı kalbim, onu niçin istiyor?"

Ama yağmurlu koruda geçirdiği uzun günden sonra yorgun olan Fuchsia tekrar uykuya dalmıştı bile, ateşin kızıl ışığı önüne düşmüş kafasında yukarı aşağı titreşirken.

KÜTÜPHANE

Gormenghast kütüphanesi şatonun iç kısmının gri binalarından dar bir yarımada gibi, tamamen orantısız bir şekilde çıkıp epey uzanan Doğu Kanadı'ndaydı. Bu ince Doğu Kanadı'nın ortasındaki Çakmaktaşı Kulesi, Gormenghast'ın tüm kulelerinin üstünde yaralı ve heybetli bir şekilde yükselip onlara hükmetmekteydi.

Bir zamanlar Doğu Kanadı bu Kule'yle son bulurdu, ama nesiller geçtikçe yeni kısımlar eklenmişti. Sonunda bu eklemeler bir geleneğe dönüşmüş ve deneyleri başlatmıştı, çünkü Lord Groan'ın atalarından pek çoğu mimari heveslere kapılıp uyumsuz birer eklemede bulunmuştu. Bu eklentilerden bazıları, kanadın başlangıcının aksine, Doğu yönünde ilerlememişlerdi bile; pek çok yerde binalar kıvrılarak ya da dik açılarla dışarı fırlayıp sonra ana taş yapıya geri dönüyorlardı.

Bu yapılardan çoğu Gormenghast'ın ana binalarının karakteristik özelliği olan kaba ve iç bunaltıcı mimariye sahipti, oysa diğer her açıdan birbirlerinden çok farklıydılar; birinin tepesinde, ağzında "O Groan'ın düşmanıydı" yazısını taşıyan gevşek bir erkek cesedini tutan, taştan oyulma dev bir aslan kafası heykeli vardı; bu yapının yanındaki uzun dikdörtgen alanın tamamı, bir insanın aralarından

geçmekte zorlanacağı kadar birbirine yakın duran sütunlarla doluydu. Tepelerinde, on iki metre kadar yukarıda sarmaşıklarla kaplı dümdüz bir taş çatı uzanıyordu. Bu yapının pratik bir amaca hizmet etmesi olanaksızdı; içini tamamen dolduran sık sütunlar ormanı yalnızca muhteşem bir saklambaç oyununun tadını çıkarmaya yarayabilirdi. Kozalaklı ağaç duvarlarının arasındaki inişli çıkışlı arazide doğuya doğru yayılan binalarda, mimariye dönüştürülmüş pek çok ayrıksı fikre rastlanıyordu; ancak çoğu belirli bir hedef gözetilerek, eğlence pavyonu, rasathane ya da müze olarak inşa edilmişlerdi. Üç tarafı üstü kapalı balkonlarla çevrili salonlardan oluşan bazıları konserler ya da danslar için yapılmışlardı. Bir tanesinin eskiden bir kuşhane olduğu açıkça görülüyordu, çünkü viranlığına karşın hâlâ binanın merkez salonunun yüksek tavanından paslı zincirlerin ucundaki dallar sarkıyordu ve zemine su kaplarının parçaları saçılmıştı; pastan kıpkırmızı kesilmiş kafes telleri, döşemede kök salmış yabani otların arasında duruyorlardı.

Kütüphane hariç Doğu Kanadı'nın Çakmaktaşı Kulesi'nden sonrası artık bir dizi unutulmuş ve ıssız tarihi yapıdan, iğneleri göğü örten bir dizi kasvetli çam ağacının arasında sessizce, sıra sıra uzanan, ihtişamını yitirmiş binalardan ibaretti.

Kütüphane gri kubbeli bir binayla bir zamanlar ön cephesi sıvayla kaplı olan bir başkasının arasındaydı. Sıvaların çoğu dökülmüştü, ama bazı parçaları taşlara yapışık halde kalmıştı. Donuk renkli lekeler bir zamanlar binanın ön yüzünün tamamında bir fresk bulunduğunu göstermekteydi. Taş yüzeyde ne kapı, ne de pencere bulunuyordu. Yüzlerce yağmura direnmiş ve hâlâ taşlara tutunmakta olan iri sıva parçalarından birinde bir yüzün alt kısmını seçmek mümkündü, ama diğer parçalarda tanınabilir bir şey yoktu.

Kütüphane, bu iki binadan alçak olmasına karşın onlardan çok daha uzundu. Doğu Kanadı boyunca uzanan ve yer yer koruya girip yer yer yaprak dökmeyen ağaçların hareketli dallarıyla gölgelenen binaların bir metre kadar yakınına gelen yol, oyma kapıya doğru birden sapıp son buluyordu. Burada, kütüphanenin iki girişinin

daha az görkemli olanına inen üç yüksek basamağın tepesindeki ısırganotlarının arasında sona eriyordu; Lord Sepulchrave kendi diyarına hep buradan girerdi. Kütüphanesini istediği kadar sık ziyaret etmesi mümkün olmuyordu çünkü her gün katılmak zorunda olduğu, ardı arkası kesilmeyen törenler onu tek zevki olan kitaplara ayırabileceği pek çok saatten mahrum bırakıyordu.

Lord Sepulchrave görevlerine karşın her akşam vakit ne kadar geç olursa olsun bu kütüphaneye çekilip ertesi günün erken saatlerine kadar orada kalmayı alışkanlık haline getirmişti.

Flay'i Titus'ı getirmesi için gönderdiği akşamın yedisinde serbest kalmıştı ve kütüphanesinin bir köşesinde oturup derin düşüncelere dalmıştı.

Odaya yalnızca uzun duvarların orta kısımlarındaki raflarda bulunan ciltlerin sırtlarını aydınlatan bir avize ışığı yayılmaktaydı. Dört buçuk metre kadar yukarıdaki taş bir iç balkon kütüphaneyi çevreliyordu ve kitaplar aşağıdaki ana salonun duvarları kadar üst balkonunkileri de kaplamışlardı.

Odanın ortasında, avizenin hemen altında uzun bir masa vardı. Simsiyah mermerden yekpare oyulmuş bu masanın yüzeyi, Lord Hazretleri'nin koleksiyonundaki en nadide kitaplardan üçünü yansıtıyordu.

Adamın birbirine yaslanmış dizlerinin üstünde büyükbabasının denemelerini içeren bir kitap dengede durmaktaydı, ama açık değildi. Lord Hazretleri'nin kolları gevşekçe iki yanından sarkıyordu ve başı sandalyenin kadife kaplı sırtına yaslıydı. Üstünde kütüphanesine gideceği zaman mutlaka giydiği gri giysiler vardı. Duyarlı elleri, uzun yenlerin içinden kaymaktaşlarının gölgeli saydamlığıyla çıkmıştı. Bir saattir bu halde durmaktaydı; bedeninin her hattından en derin melankoli okunuyordu.

Kütüphane, merkezi oymuşçasına çevresinde uzanmaktaydı. Adamın keyifsizliği etrafındaki havaya bulaşıyor ve hastalığını her yöne yayıyordu. Uzun odadaki her şey melankolisini emiyordu. Gölgeli galeriler yavaş bir ıstırabın kasvetiyle yüklüydüler. Derin

köşelere uzanan raf raf kitapların her biri sanki muazzam bir ciltler fügündeki ayrı birer trajik notaydı.

Adam artık Kontes'i yalnızca Gormenghast'ın törenleri zorunlu kıldığında görmekteydi. Birlikteyken asla zihinsel ya da bedensel bir yakınlık kuramamışlardı ve evlilikleri nesilsel açıdan gerekli olsa da asla mutlu bir evlilik olmamıştı. Lord Sepulchrave, Kontes'inkinden çok daha üstün olduğunu bildiği zekâsına karşın karısının ağır, güçlü canlılığını hissediyor ve şüpheyle karşılıyordu; bu fiziksel bir canlılıktan çok hayatın, adamın hiç ilgisini çekmeyen yönlerine duyulan kör bir tutkuydu. Aşkları tutkusuz olmuştu ve Groan Hanedanı'na erkek bir veliaht gerektiğini bilmeseler o utandırıcı, ama verimli birleşmeden memnuniyetle vazgeçerlerdi. Kontes'in hamileliği sırasında adam onu yalnızca uzun aralarla görmüştü. Mutsuz evliliğinin doğuştan gelen depresyonunu körüklediği şüphesizdi, ama içindeki donuk melankoli ormanına kıyasla bu yalnızca yabancı bir bölgeden getirilip ekilmiş ve bütünün parçası olmuş bir ağaçtan ibaretti.

Ona üzüntü veren bu yabancılaşma ya da belirgin herhangi bir şey değil, kendini bildi bileli sürekli hissettiği bir kederdi.

İçinden geldiği gibi konuşabildiği, kendi düzeyindeki insanların sayısı azdı ve bunlardan yalnızca biriyle konuşmak onu tatmin ediyordu: Şair'le. O uzun boylu, takoz kafalı adamı arada sırada ziyaret ediyordu ve birbirlerine başdöndürücü düşünce katmanlarını iletmekte kullandıkları soyut dilin, içinde geçici bir ilgi kıpırtısı uyandırdığını hissediyordu. Ama Şair'de idealist bir yön, Lord Sepulchrave'in sinirini bozan bir şevk vardı, bu yüzden ancak uzun aralarla görüşüyorlardı.

Başka birine usandırıcı ve gereksiz gelebilecek işler Lord Hazretleri için rahatlık kaynağı ve kendinden kaçma aracıydı. İflah olmaz bir kronik melankoliden muzdarip olduğunun bilincindeydi ve her gün serbest olsa, yine de şimdi bile bünyesini zayıflatmakta olan uyuşturucuları sürekli kullanmak zorunda kalırdı.

Bu akşam, sırtı kadife kaplı sandalyede sessizce otururken zihni,

farklı farklı denizlerde dolaşsa da altındaki dalgalara hep ölümcül yansıması düşen kara bir gemi misali, türlü türlü düşüncelere yöneliyordu. Filozoflara ve Ölüm'ün şiirselliğine – yıldızların anlamına ve şafaktan önceki kloral kullandığı saatlerde, afyonruhu kafatasının içinde ürkünç bir güzelliğe sahip donyağı rengi bir dünya yarattığında musallat olan düşlerin doğasına.

Uzun süredir düşünmekteydi ve tam kalkıp dirseğinin yanındaki bir sehpada hazır duran bir mumu alarak ruh haline dizindeki denemelerden daha uygun düşen bir kitap aramaya başlayacaktı ki, daha önceki düşüncelerini alttan alta etkilemiş olan, ama şimdi zihninde cüretkârca açığa çıkan bir düşüncenin varlığını hissetti. Bu düşünce, geleneğin ve soyun faydası ve önemi üstüne kafa yoran Lord Sepulchrave'in düşüncelerini bulandırarak varlığını belli etmeye başlamıştı ve adam şimdi onun bilgi engellerinin arasından geçip beyninde ilerleyerek çırılçıplak, oğlu Titus'ın ilk gördüğü zamanki hali kadar çıplak bir şekilde açığa çıkmasını seyretmekteydi.

İç sıkıntısı geçmedi; yalnızca biraz kenara çekildi. Adam ayağa kalktı ve sessizce hareket ederek kitabı denemelerle dolu bir rafa koydu. Masaya aynı sessizlikle geri döndü.

"Neredesin?" dedi.

Flay hemen köşelerden birinin karanlığından çıktı.

"Saat kaç?"

Flay ağır saatini çıkardı. "Sekiz, Lord Hazretleri."

Lord Sepulchrave kütüphanede birkaç dakika boyunca, başı göğsüne düşmüş halde, ileri geri yürüdü. Flay onu seyretti, ta ki efendisi uşağının karşısında durana dek.

"Oğlumun dadısı tarafından getirilmesini istiyorum. Onları dokuzda bekleyeceğim. Onlara koruda eşlik edeceksin. Gidebilirsin."

Flay döndü ve dizkapaklarının çıkardığı seslerin eşliğinde odanın gölgelerine dalarak gözden kayboldu. Diğer uçtaki kapının perdesini çekerek ağır meşe kapıyı açtı ve üç basamağı çıkarak gecenin içine adım attı. Tepesindeki, birbirine sürtünen iri çam dalları kulaklarını tırmalıyordu. Gökyüzü bulutluydu ve Flay bu yolculuğu

karanlıkta binlerce kez yapmamış olsa gecenin içinde mutlaka kaybolurdu. Sağındaki Batı Kanadı'nın varlığını göremese de hissediyordu. Yürürken şöyle düşündü: "Neden şimdi? Oğlunu yazın görebilirdi. Onu unuttu sanmıştım. Çocuğu çok daha önce görmeliydi. Bu nasıl oyun? Gormenghast Veliahtı soğuk gecede korudan getirilecekmiş. Yanlış. Tehlikeli. Üşütebilir. Ama Lord biliyor. Biliyor ki ben sadece onun uşağıyım. Baş uşağıyım. Yalnızca ben. Beni seçti; BENİ, Flay'i, çünkü bana güveniyor. Eh, bana güvenebilir. Ha ha ha! Ama niye? diye merak ediyorlar. Ha ha! Ceset gibi sessizim. İşte bu yüzden."

Çakmaktaşı Kulesi'ne yaklaştıkça ağaçlar seyreldi ve tepesindeki karanlıkta birkaç yıldız belirdi. Şatoya vardığında göğün sadece yarısı gece bulutlarıyla kaplıydı ve Flay karanlıkta hayal meyal şekiller seçebiliyordu. Birden durdu, kalbi kaburgalarına hücum ederken omuzlarını kulaklarına doğru kaldırdı; ama bir an sonra, bir metre kadar önündeki belirsiz ve tombul karanlık parçasının artık kendisi için saplantı haline gelmiş olan şeytani figür değil, kutu şeklinde kırpılmış bir çalı olduğunu görünce rahatladı. İlerlemeyi sürdürdü ve sonunda bir kemerin altındaki bir girişe vardı. Niye hemen oradan girip de Nannie Slagg'i bulmak için merdivenleri çıkmadığını bilmiyordu. Kemerin ve hizmetçi avlusunun karanlığının ötesindeki mutfak binalarından birinin yüksek bir penceresinden hafif bir ışık geldiğini görmesi kendi başına sıradışı değildi. Personelin çoğu gecenin o vaktinde yeraltındaki yatakhanelerine çekilmiş olsalar da, genellikle mutfak binalarında bir yerde bir ışık yanardı. Bir angarya yüzünden mesaiye bırakılmış bir yamak bir döşemeyi siliyor olabilirdi ya da ertesi geceye özel bir yemek yetiştirmeleri gereken birkaç aşçı hâlâ çalışmayı sürdürüyor olabilirlerdi.

Ancak bu gece küçük bir pencereden gelen donuk, yeşil bir ışık Flay'in dikkatini çekmişti ve daha meraklandığının bilincine varmadan, ayaklarının beyninden önce davranıp onu avludan geçirdiklerini fark etti.

Avluyu geçerken iki kez durup kendine boşuna uğraştığını ve

ayrıca çok üşüdüğünü söyledi; ama yine de, sağduyusunu yenen mantıksız bir merak yüzünden yoluna devam etti.

Bu kare şeklindeki, yeşil ışığın hangi odadan yayıldığını kestiremiyordu. Işığın renginde sağlıksız bir şey vardı. Avluda kimseler yoktu; yalnızca Flay'in ayak sesleri duyuluyordu. Pencere onun bile ardına bakamayacağı kadar yüksekteydi, elleriyle rahatça ulaşabileceği kadar alçakta olsa da. Bir kez daha kendiyle konuştu: "Ne yapıyorsun? Zamanını harcıyorsun. Lord, Nannie Slagg'le çocuğu getirmeni söyledi. Niye buradasın? Ne yapıyorsun?"

Ama sıska bedeni bir kez daha ondan önce davranmış ve kemerli yolun duvarlarından birine dayalı boş bir fıçıyı yuvarlamaya başlamıştı.

Karanlıkta fıçıyı ışık karesine doğru yuvarlarken yuvarlak kenarının üstünde dengede tutmak kolay değildi; ama sonunda onu fazla ses çıkarmadan pencerenin altına getirmeyi başardı.

Doğruldu ve yüzünü sonbahar gecesinin hafif sisinde pencerenin çevresinde dalgalanan, bir çeşit gaz gibi dışarı yayılan ışığa çevirdi.

Sağ ayağını fıçının üstüne koymuştu, ama pencerenin ortasına kadar yükselirse ışığın yüzüne geleceğini fark etti. Sebebini bilmiyordu ama alçak kemerin altındayken kapıldığı merak şimdi öyle yoğundu ki, ayağını indirip fıçıyı küçük pencerenin sağına çektikten sonra üstüne kendisini şaşırtan bir çabuklukla çıktı. Kollarını görünmeyen duvarda iki yana uzatmıştı ve başını yavaşça sola hareket ettirirken, kemikten bir yelpaze gibi açılmış olan parmakları terlemeye başladılar. Camın ardındaki odanın pürüzsüz taş duvarlarını şimdiden görebiliyordu (sineklerle kaplı bir hamağı andıran eski örümcek ağlarına karşın); ama odanın döşemesini adamakıllı görebilmek için başını ışığın içine biraz daha uzatması gerekiyordu.

Pencereden donuk bir sis halinde yayılan ışık, Bay Flay'in kafasının ana kemik yapısını siyah bir tuvalin üstüne resim çizercesine aydınlattı ve göz çukurlarını, saçları, burunla altdudak arasındaki bir kısmı ve çenenin altındaki her şeyi gecenin parçası olarak bıraktı. Karanlıkta havada asılı duran bir maskeydi bu.

Bay Flay kafasını santim santim kaldırdı ve sonunda, görmesinin kaderi olduğunu başından beri kehanetimsi bir endişeyle bildiği şeyi gördü. Aşağısındaki odanın havası avlunun diğer tarafındayken fark ettiği ürkünç yeşilin daha yoğun bir tonundaydı. Odanın ortasındaki bir zincirin ucundan sarkan lambanın camı kireç yeşiliydi. Yaydığı hortlaksı ışık odadaki her nesneye teatral bir netlik katıyordu.

Ama Flay aşağıdaki kâbusta saçılı duran birkaç nesneyi görmedi, yalnızca devasa ve sinsi bir varlığı gördü ve bu görüntü midesinin bulanmasına, fıçının üstünde sallanmasına ve başını pencereden uzaklaştırıp alnını duvarın soğuk taşlarına dayayarak serinletmesine yol açtı.

KİREÇ YEŞİLİ BİR IŞIKTA

İçi bulanırken bile Abiatha Swelter'ın ne yaptığını merak etmekten kendini alamıyordu. Başını duvardan çekip yavaşça eski konumuna getirdi.

Flay odanın bu kez boş göründüğünü fark edince şaşırdı, ama sonra aşçıbaşının hemen alttaki duvara dayalı bir sırada oturduğunu görüp irkildi. Pencere kirli ve örümcek ağlarıyla kaplı olduğundan Swelter'ı açık seçik göremiyordu, ama adamın şişkin giysilerinin lamba ışığının tonuna bürünmüş beyazlığıyla çevrili iri bir hamurdan kubbeyi andıran kafası, yerini saptadığında neredeyse bir kol mesafesindeymiş gibi geldi. Bu yakınlık Bay Flay'in kemiklerinde yoğun bir dehşet hissetmesine yol açtı. Aşçıbaşının kranyumunun etli kelliğine şaşkınlıkla bakarken o solgun pelüşlerden biri kasılarak bir Ekim sineğinin havalanmasına yol açtı. Başka hiçbir şey kımıldamıyordu. Gözleri bir anlığına hareket eden Bay Flay, karşı duvara yaslanmış bir bileğitaşını gördü. Bileğitaşının yanında ahşap bir tabure duruyordu. Bay Flay sağında, aralarında yaklaşık bir buçuk metre olan iki kutu gördü. Bu kutuların birer yanından başlayıp paralel uzanan iki tebeşir çizgisi Bay Flay'in aşağısındaki odayı yanlamasına kesiyordu. Odanın sol duvarına yaklaşınca aralarında-

ki mesafeyi koruyarak sağa dönüyor, ancak yeni yönlerinde sadece bir metre ilerledikten sonra duvar tarafından durduruluyorlardı. Bu noktada aralarına tebeşirle bir şeyler yazılmıştı ve duvarı işaret eden bir ok vardı. Yazıyı okumak güçtü, ama Flay bir an sonra bunu başardı: "Dokuzuncu merdivene". Bu tebeşir yazısı Bay Flay'i afallattı, çünkü dokuzuncu merdiven Lord Sepulchrave'in yatak odasına çıkan merdivendi. Gözleri hemen aşağısındaki az çok küresel kafaya geri döndü, ama hâlâ belki aşçıbaşının soluklarının yol açtığı hafif titreşim dışında hiçbir hareket yoktu.

Flay başını tekrar sağa, iki kutunun bulunduğu yere çevirince onların bir çeşit kapıyı ya da girişi temsil ettiklerini fark etti; tebeşirle çizilmiş bu geçit onlardan başlıyor ve ardından sağa, dokuzuncu merdivene yöneliyordu. Ama Flay şimdi gözlerini daha önce dikkatinden kaçmış olan uzun bir çuvalda odakladı. Çuval iki kutunun tam ortasında ve hemen önünde kıvrılmış yatıyor gibiydi. Onu inceledikçe Flay'in içi isimsiz, kavramaya henüz vakit bulamadığı, ama irkilten bir dehşetle doldu.

Aşağısındaki bir hareket bakışlarını çuvaldan ayırmasına yol açtı ve iri bir şekil ayağa kalktı. Odayı katederken, onu sarmalayan giysilerin beyazlığı yukarıdaki kireç yeşili lambanın ışığıyla hafifçe boyandı. Bu şekil bileğitaşının yanına oturdu. Elinde cüssesine oranla küçük bir silah gibi görünen bir şey vardı, oysa bu aslında iki elle kullanılan bir satırdı.

Swelter'ın ayakları bileğitaşının pedallarına bastılar ve taş dönmeye başladı. Swelter ona peş peşe üç dört kez tükürdükten sonra, satırın şimdiden ustura gibi keskin olan kenarını fırıl fırıl dönen taşa çabucak değdirdi. Taşın üstüne eğilerek satırın titreyen kenarına baktı ve arada sırada onu, çeliğin tarif edilemeyecek kadar korkunç keskinliğinden yayılan tiz bir melodiyi dinlercesine kulağına götürdü.

Sonra yine eğilerek işine geri döndü ve satırı bilemeyi dakikalarca sürdürdü, o melodiyi tekrar dinleyene dek. Flay aşçıbaşının doğrulduğunu ve duvarın tebeşir çizgilerinin sona erdiği ve okun dokuzuncu merdiveni işaret ettiği kısmına gittiğini görünce, gördükleri-

nin gerçekliğiyle olan bağlantısını yitirmeye başladı ve beyni bir düşün içine kaydı. Sonra aşçıbaşı ayakkabılarını çıkardı ve ilk kez başını kaldırdı; böylece Bay Flay onun yüzündeki ifadeyi seçebildi. Adamın gözleri metalik ve ölümcüldü ama sarkık ağzında geniş, bön bir sırıtış vardı.

Sonra Flay'e sıradışı bir dans gibi gelen tuhaf bir bacaklar ritüeline başladı ve Flay, tebeşir çizgilerinin arasında yavaş ve dikkatli adımlar atan aşçıbaşının parmakuçlarmda çıt çıkarmadan yürüme egzersizi yaptığını ancak bir süre sonra fark etti. "Niye bunun alıştırmasını yapıyor ki?" diye düşündü Flay, Swelter'ın sağ elindeki satır parıldarken yoğun ve meşakkatli bir konsantrasyonla adım adım ilerlemesini seyrederken. Flay tebeşirle çizilmiş oka tekrar baktı. "Dokuzuncu merdivenden geldi; soldaki eski geçide saptı. Eski geçidin sağında solunda oda yok. Benden iyi kimse bilemez. Oda'ya yaklaşıyor." Flay karanlıkta ölü gibi bembeyaz kesildi.

O iki kutu ancak tek bir şeyi temsil edebilirdi – Lord Sepulchrave'in yatak odasının kapısının dikmelerini. Ve o çuval da...

Aşçıbaşının, efendisinin odasının önünde her zamanki gibi kıvrılmış halde uyumakta olan kendi sembolüne doğru yaklaşmasını seyretti. Şimdi bu yaklaşma hareketi hiç sona ermeyecekmişçesine yavaştı. Kalın tabanlı ayaklar her seferinde santim santim alçalıyorlardı ve yere dokunduklarında Swelter yağlı kafasını yana eğip gözlerini yukarı çevirerek kendi adımının sesine kulak kabartıyordu. Çuvalın bir metre kadar yakınına gelince satırı iki eliyle kaldırdı ve daha geniş bir denge sahası kazanmak için ayaklarını iyice açtıktan sonra küçük, sessiz, hızlı adımlarla ilerlemeye başladı. Şimdi kendisiyle nefretinin uyuyan ambleminin arasındaki mesafeyi hesaplamıştı. Flay satırın o bulutsu omzun üstünde yükseldiğini ve çeliğin yeşil ışıkta parıldadığını görünce gözlerini kapadı.

Gözlerini tekrar açtığında Abiatha Swelter artık çuvalın yanında değildi; çuvalınsa görünüşü hiç değişmemiş gibiydi. Swelter yine tebeşirle çizilmiş okun başındaydı ve önceki gibi usul usul ilerliyordu. Flay'in içini kaplayan dehşet, aklına gelen bir soruyla iyice yo-

günlaşmıştı. Swelter onun dizlerini çenesine çekerek uyuduğunu nereden biliyordu? Başının hep doğuya dönük olduğunu nereden biliyordu? Kendisini uyurken incelemiş miydi? Flay yüzünü pencereye son kez bastırdı. Çuvala doğru parmak uçlarında yapılan o ölümcül yolculuğun tekrar korkunç bir şekilde yinelenmesi sinir sisteminin kontrol merkezine öyle bir darbe indirdi ki dizlerinin bağı çözüldü ve fıçının üstünde çömelip elinin tersiyle alnını sildi. Birden aklındaki tek düşünce kaçmaktı – şatonun böyle bir iblisi barındırabilen kısmından kaçmak; o yeşil ışıklı pencereden kaçmak; fıçıdan telaşla inip sisli karanlığa sendeleyerek daldı ve yolundan saparak uğursuzca terk etmiş olduğu kemerli geçide doğru, başını arkasındaki dehşet sahnesine bir kez bile çevirmeden yürüdü.

Binaya girince hemen ana merdivene yöneldi ve Nannie Slagg'in odasının bulunduğu kata dev adımlarla, peygamberdevesi gibi çıktı. Kadının kapısının önüne varması biraz zaman aldı, çünkü oturduğu Batı Kanadı binanın öbür ucundaydı ve oraya ulaşmak için epey dolanmak, pek çok holden ve koridordan geçmek gerekiyordu.

Kadın odasında yoktu, bu yüzden Flay hemen Leydi Fuchsia'nın odasına gitti ve tahmin ettiği gibi Bayan Slagg'in orada, şöminenin başında, Flay'e göre Lord'un kızının huzurundayken olması gerekenden çok daha az saygılı bir şekilde oturduğunu gördü.

Kapıya parmak eklemiyle tek bir kez vurunca Fuchsia'yı uyandırmış ve yaşlı dadıyı irkiltmişti. Kapıya vurmadan önce dakikalarca orada durup kendini elinden geldiğince toplamıştı. Zihninde Swelter'ın suratına zincirle vurduğu sahne belirdi, gerçi Serin Oda'da yaşanan o olay artık çok eskilerde kalmış gibiydi. Bir an tekrar terlemeye başladı ve içeri girmeden önce ellerini böğürlerine sildi. Boğazı kupkuruydu ve Leydi Fuchsia'yla dadıdan önce tepsiyi görmüştü. İstediği buydu. İçecek bir şey.

Odadan daha sağlam adımlarla çıktı ve Bayan Slagg'le Titus'ı kemerli geçitte bekleyeceğini ve kadına kütüphaneye kadar eşlik edeceğini söyledikten sonra gitti.

İKİZLER YİNE SAHNEDE

Flay'in Fuchsia'mn yatak odasından çıktığı anda Steerpike, Prunesquallorların evinde sandalyesini yemek masasından geriye itmekteydi; bu masada yumuşacık bir tavuğun, bir salatanın ve küçük bir şişe dolusu kırmızı şarabın tadını Doktor'la ve kız kardeşi Irma'yla birlikte çıkarmıştı; ve şimdi, şöminenin karşısındaki bir sehpada duran koyu kahve onları beklerken, o daha sıcak ve daha çok zaman geçirecekleri yere geçmeye hazırlanıyorlardı. İlk kalkan Steerpike oldu; masanın etrafından dolanıp Bayan Prunesquallor'un arkasına geçerek sandalyeyi tam zamanında çekti ve kadının ayağa kalkmasına yardım etti. Kadın kendi başına ayağa kalkabilirdi, aslında bunu yıllardır yapıyordu, ama yine de yavaşça doğrulurken Steerpike'ın koluna tutundu.

Üstünde ayak bileklerine kadar inen, maron bir dantel elbise vardı. Elbiselerinin üzerine ikinci bir deri gibi yapışmasının kendisini dikkat çekici kıldığını düşünürdü, oysa doğanın ona bahşettiği ve kadınların çoğunda kalın bir yağ tabakasıyla kaplı olan sivri kemik çıkıntılarını herkesten çok saklaması gerekirdi.

Geriye yatırılmış saçlarının simetrisine Steerpike'ın onu ilk gördüğü gecedekinden bile daha çok özen gösterilmişti ve ensesinin dibindeki kaya gibi sert, gri topuzdan tek bir saç teli bile çıkmıyordu.

Onun kendine giderek daha fazla özen gösterdiğini Doktor da fark etmişti, kız kardeşi her zaman bakımlı olsa da; Doktor'un çok hoşuna giden bir paradokstu bu, çünkü kız kardeşi, onun kardeşçe algısına göre bile, ailevi yüz hatlarıyla zalimce bezenmişti. Kadın şöminenin solundaki koltuğuna yaklaşırken Steerpike elini onun dirseğinden çekti ve Prunesquallor perdeleri kapatırken, önce ayağıyla Doktor'un koltuğunu geriye, ardından da kanepeyi şöminenin önündeki daha yeğlediği bir noktaya itti.

"Birleşmiyorlar – 'Birleşmiyorlar' dedim," dedi Irma Prunesquallor kahve koyarken.

Birleşip birleşmemeleri bir yana, kadının o siyah gözlük camla-

rının ardından herhangi bir şeyi nasıl görebildiği bir muammaydı.

Kabarık kolunda kahvesi dengede duran koltuğuna geri dönmeye başlamış olan Dr. Prunesquallor durup ellerini çenesinin altında kavuşturdu.

"Neyden bahsediyorsun canım? Ruhların birleşmesini mi kastediyorsun? Ha ha ha! – Birbirinde bütünlüğü arayan ikiz ruhlardan mı bahsediyorsun? Ha ha! Ha ha ha! Yoksa daha dünyevi şeylere mi göndermede bulunuyorsun? Aydınlat beni aşkım."

"Saçmalama," dedi kız kardeşi. "Perdelere bak. 'Perdelere bak,' dedim."

Doktor Prunesquallor hemen arkasına döndü.

"Bence," dedi, "kesinlikle perde gibi görünüyorlar. Aslında onlar zaten perde. İkisi de. Soldaki de perde aşkım, sağdaki de perde. Ha ha! Buna kesinlikle eminim!"

Steerpike'ın kendisine bakmakta olduğunu uman Irma kahve fincanını elinden bıraktı.

"Ortada ne oluyor? 'Tam ortada ne oluyor?' dedim." Kadının sivri burnu kızardı, çünkü zafer kokusu almıştı.

"Birbirleri için yanıp tutuşuyorlar. Geceden oluşma aşılamaz bir yarık onları birbirinden ayırıyor. Irma, canım kardeşim, orada bir aralık var."

"Kapat o zaman," dedi Irma ve koltuğuna tekrar yaslandı. Steerpike'a baktı, ama anlaşılan delikanlı bu konuşmaya dikkat etmemişti; Irma hayal kırıklığına uğradı.

Steerpike kanepenin bir köşesinde arkasına yaslanmış, bacak bacak üstüne atmış, kahve fincanını sıcaklığını hissetmek istercesine avuçlarının arasına almış bir halde ateşe bakmaktaydı. Düşüncelere dalmış olduğu belliydi.

Doktor perdeleri yoğun bir dikkatle birleştirdikten ve Gece'nin odadan tatminkârca kovulduğuna emin olmak için geriye çekilip baktıktan sonra oturdu, ama bunu yapar yapmaz kapının çanı çalmaya başladı ve aşçı ellerindeki hamuru silip, önlüğünü çıkarıp sokak kapısına gidene kadar susmadı.

İki kadın sesi aynı anda konuşuyordu.

"Sadece bir saniyeliğine, sadece bir saniyeliğine," dediler. "Yalnızca geçiyorduk – Evimize gidiyorduk – Sadece bir saniyeliğine – Ona kalmayacağımızı söyleyin – Hayır, tabii ki hayır; kalmayacağız. Tabii ki hayır. Yo hayır – Evet, evet. Yalnızca bir saniyecik – sadece bir saniyecik."

Seslerin donuk tonu öylesine süreğen ve aynıydı ki, tek bir sesin böylesine çok sözcüğü böylesine kısa bir zaman dilimine sıkıştırabilmesi ve aynı anda söyleyebilmesi imkânsız olmasa, tek bir kişinin konuştuğuna inanmamak güç olurdu.

Prunesquallor ellerini tavana doğru kaldırdı ve dışbükey gözlük camlarının ardındaki gözleri yuvalarında döndüler.

Steerpike'ın şimdi koridordan geldiğini işittiği sesler hassas kulaklarına yabancıydı. Prunesquallorlarla yaşamaya başladığından beri tüm boş zamanlarını değerlendirmişti ve Gormenghast'ın tüm önde gelen şahsiyetlerini saptadığını sanmıştı. Bilmediği pek az sır vardı, çünkü sayısız çeşitlilikte kaynaklardan utanmazca edindiği bilgi parçacıklarını zihninde saklayarak sırası geldiğinde kullanmak gibi leşçil bir yeteneğe sahipti.

İkizler, Cora ve Clarice, odaya birlikte girince Steerpike kırmızı şarap yüzünden sarhoş olup olmadığını merak etti. Daha önce ne onları, ne de onlara benzer birilerini görmüştü. Her zamanki gibi mor giyinmişlerdi.

Doktor Prunesquallor zarifçe eğilip selam verdi. "Leydiler," dedi, "bize şeref verdiğinizi söylemek yetersiz kalır. Gerçekten şereflendirilmekten çok daha fazlasını yaşattınız bize, ha ha ha!" Kişner gibi güldü. "Gelin sevgili Leydiler, içeri girin; Irma, canım, bu çifte bir ayrıcalık bizim için. Neden 'çifte' diye soruyorsundur kendine, neden 'çifte'? Çünkü, ey kardeşim, ikisi birden geldiler, ha ha ha! Kesinlikle, kesinlikle."

Herhangi bir insanın söylediklerinden yalnızca bir kısmının ikizlerin beyinlerine girdiğini deneyimlerinden bilen Prunesquallor epey rahat konuşuyor, ikizlerden daha dikkatli insanlara asla söyle-

yemeyeceği lafları dalkavukça bir tavırla sokuşturarak eğleniyordu.

Irma ayağa kalkıp öne çıkmıştı; iliak kresti ışığı yansıtıyordu.

"Çok memnun oldum Leydiler; 'çok ama çok memnun oldum' dedim."

Reverans yapmaya çalıştı, ama elbisesi fazla dardı.

"Kız kardeşimi bilirsiniz elbette, elbette, elbette. Kahve alır mıydınız? Elbette alırsınız; ve biraz şarap? Doğallıkla – veya neyi tercih ederdiniz?"

Ama Doktor da kız kardeşi de, Leydi Cora'yla Leydi Clarice'in kendileriyle hiç ilgilenmeyip Steerpike'a bir insanın duvara bakmasından çok bir duvarın insana bakması gibi baktıklarını fark ettiler.

Üstünde siyah kumaştan yapılma iyi kesim bir takım elbise bulunan Steerpike, kız kardeşlere doğru ilerledi ve eğilip selam verdi. "Leydiler," dedi. "Sizinle aynı çatı altında bulunma şerefine nail olmaktan onur duyuyorum. Asla unutmayacağım bir yakınlık bu." Sonra bir mektubu sonlandırırcasına ekledi – "Mütevazı hizmetkârınızım."

Clarice, Cora'ya döndü, ama gözlerini Steerpike'tan ayırmadan.

"Bizimle aynı çatı altında bulunmaktan memnun olduğunu söylüyor," dedi.

"Aynı çatı altında bulunmaktan," diye yankıladı Cora. "Bundan çok memnunmuş."

"Neden?" diye ifadesiz bir sesle konuştu Clarice. "Çatının ne önemi var ki?"

"Çatının nasıl bir şey olduğunun en ufak bir önemi olamaz," dedi kız kardeşi.

"Çatıları severim," dedi Clarice; "pek çok şeyden daha çok severim çatıları, çünkü örttükleri evlerin tepesindedirler ve Cora'yla ben tepede olmayı severiz, çünkü güce tutkunuz ve bu yüzden ikimiz de çatıları severiz."

"Bu yüzden," diye devam etti Cora. "Sebep bu. Başka bir şeyin üstünde olan her şeyi severiz; hoşumuza giden şeylerin, örneğin bizim tepemizde olan birisi söz konusu değilse. Tepede olmamıza izin verilmiyor, ama odamız yüksekte, ah şato surunda çok yüksekte,

Ağaç'ımızla birlikte – duvardan çıkıp büyüyen ve Gertrude'un sahip olduğu her şeyden daha önemli olan Ağaç'ımızla."

"Ah evet," dedi Clarice; "onun o kadar önemli hiçbir şeyi yok. Ama kuşlarımızı çalıyor."

İfadesiz gözlerini çevirdiği Cora, onlara kız kardeşinin aynadaki yansımasıymışçasına baktı. Birbirlerinin yüzlerindeki belirsiz ifadeleri seçebiliyor olabilirlerdi ama hiç kimse, gözleri ne kadar keskin olursa olsun, yüzlerinin ifadesizliğini herhalde kontrol eden kaslarında en ufak bir hareket göremezdi. Birbirlerine omuzları dokunacak kadar yaklaşmalarının sebebi çalınan kuşlara yapılan bu göndermeydi besbelli. Ortak bir kederi paylaştıkları ortadaydı.

Bu arada Doktor Prunesquallor onları önüne katıp şöminenin başına götürmeye çalışmış, ama başarılı olamamıştı. Zihinleri meşgul olduğunda gözleri başka kimseyi görmezdi. Oda, çevrelerindeki insanlar yok olmuşlardı. İkizler birden fazla düşüncede odaklanamazlardı.

Ama Doktor şimdi çöken ani sessizliği fırsat bilip Irma'nın yardımıyla ikizleri bir hürmet ve kaba kuvvet karışımı kullanarak şöminenin karşısına oturtmayı başardı. Odadan çıkmış olan Steerpike bir başka kahve cezvesiyle ve iki fincanla geri döndü. Böyle şeylerden hoşlanan Irma, boynunun üstündeki başını yana eğip ağzının kenarlarını yukarı kıvırarak neredeyse cilveli bir edaya büründü.

Ama ikizler kendilerine ikram edilen kahveyi istemediler. Biri diğerinden aldığı bir işaret üzerine kendisinin, diğerinin ya da muhtemelen her ikisinin veya hiçbirinin kahve istemediğine karar verdi.

Başka bir şey içer miydiler? Konyak, şeri, brendi, likör, kiraz şarabı...?

Hararetle kafa salladılar.

"Sadece bir saniyeliğine geldik," dedi Cora.

"Çünkü buradan geçiyorduk," dedi Clarice. "Tek sebep bu."

Ama herhangi bir şey içmeyi bu sebeple reddetseler de gitme telaşındaymış gibi görünmüyorlardı ve öylece oturup Steerpike'a konuşmadan, uzun uzun bakmaktan memnun gibiydiler.

Ama uzun bir sessizlikten sonra, ki yarısında Doktor'la kız kardeşi sohbet başlatmaya çalışmaktan tamamen vazgeçmişlerdi, Cora yüzünü Steerpike'a çevirdi.

"Çocuk," dedi, "burada ne yapıyorsun?"

"Evet," diye yankıladı Clarice, "bunu bilmek istiyoruz."

"Tek istediğim," dedi Steerpike, kelimelerini özenle seçerek, "bana acıyıp himayenize almanız Leydiler. Tek istediğim gözünüze girmek."

İkizler yüzlerini birbirlerine çevirip sonra aynı anda tekrar Steerpike'a döndürdüler.

"Bunu bir daha söyle," dedi Cora.

"Baştan sona," dedi Clarice.

"Tek istediğim bana acıyıp himayenize almanız Leydiler. Gözünüze girmek. Tek istediğim bu."

"Tamam, sana istediğini vereceğiz," dedi Clarice. Ama kız kardeşler ilk kez, bir anlığına zıtlaşıyormuş gibi göründüler.

"Daha değil," dedi Cora. "Bunun için henüz erken."

"Çok erken," diye katıldı Clarice. "Gözümüze girmesinin zamanı gelmedi henüz. Adı ne?"

Bu soru Steerpike'a yöneltilmişti.

"Adı Steerpike," diye yanıtladı delikanlı.

Clarice sandalyesinde öne eğildi ve şömine kiliminin üstünden Cora'ya fısıldadı: "Adı Steerpike'mış."

"Neden olmasın?" dedi kız kardeşi kuru bir sesle. "İdare eder."

Steerpike'ın zihninde fikirler ve projeler kaynaşıyordu elbette. Bu iki ahmak kadın bir lütuftu. Lord Sepulchrave'in kız kardeşleri olmaları stratejik açıdan muazzam bir değer taşıyordu. Entelektüel değilse bile sosyal açıdan Prunesquallorlardan daha yüksek bir tabakadandılar ve şu an önemli olan sosyal açıydı. Hem herhalükârda işverenlerinin zekâ düşüklüğü Steerpike'a projelerinde hareket serbestliği sağlardı.

İçlerinden birinin adının, "Steerpike"ın "idare eder" olduğunu söylemesi ilgisini çekmişti. Bu onu görmeyi sürdürmek istedikleri

anlamına mı geliyordu? Bu durumda işler epey basitleşirdi.

Her zamanki utanmazca dalkavukluk numarası bu kritik anda da takınılacak en iyi tavır gibi göründü. Gerisini sonra düşünürdü. Ama fırsatçı yönüne daha da fazla hitap eden şey, Leydi Cora'nın hal kında söylenen sözdü.

Bu gülünç ikizlerin bir derdi olduğu apaçıktı ve sebebi Kontes'in. Bu daha fazla incelendiğinde Steerpike'ı pek çok tarafa yönlendirebilirdi. Steerpike neşesiz, soğukkanlı tarzıyla epey eğlenmeye başlıyordu.

Birden aynı çiğ mor renkte giyinmiş, halma oyuncuları boyutundaki iki küçük figürü anımsadı. Onların odaya girdiklerini gören görmez bilinçaltında bir yerlerde uyanan bir yankı, o sırada fayda lı olmayacağını düşünerek bir kenara itse de, şimdi iki misli güçle geri gelmişti ve Steerpike ikizlerin minik suretlerini nerede gördüğünü hatırlamıştı.

Onları epey uzaktan, kulelerin ve yüksek duvarların arasından görmüştü. Onları yazın ölü bir ağacın, yüksek ve penceresiz bir duvardan yanlamasına çıkıp büyümüş bir ağacın yatay gövdesinin üstünde görmüştü.

"Duvardan çıkıp büyüyen ve Gertrude'un sahip olduğu her şeyden daha önemli olan Ağaç'ımızla," derken neyi kastettiklerini şimdi anlıyordu. Ama sonra Clarice "Ama kuşlarımızı çalıyor," diye eklemişti. Bu neyin göstergesiydi? Steerpike, Kontes'i kuşlarıyla ve beyaz kedileriyle beraberken, uygun yerlerden sık sık izlemişti elbette. Bu meseleyi daha fazla araştırması gerekecekti. Hiçbir şeyi iyice evirip çevirmeden ve faydasızlığını kanıtlamadan göz ardı edemezdi.

Steerpike parmakuçlarını birleştirerek öne eğildi. "Leydiler," dedi, "kuşlara tutkun musunuz? – Gagalarına, tüylerine ve uçuş tarzlarına?"

"Ne?" dedi Cora.

"Kuşlara âşık mısınız Leydiler?" diye daha basit bir şekilde yineledi Steerpike.

"Ne?" dedi Clarice.

Steerpike içinden kendi kendini kucakladı. Bu kadar aptal olabiliyorlarsa onlara istediği her şeyi yapabilirdi.

"Kuşlar," dedi daha yüksek sesle; "onları sever misiniz?"

"Ne kuşu?" dedi Cora. "Niye soruyorsun?"

"Kuşlardan bahsetmiyorduk," dedi Clarice beklenmedik bir şekilde.

"Onlardan nefret ederiz."

"Çok aptaldırlar," diye noktayı koydu Cora.

"Aptal ve sersemdirler; onlardan nefret ederiz," dedi Clarice.

Prunesquallor'un "Avis, avis,[1] mahvoldunuz, mahvoldunuz!" diyen sesi duyuldu. "İşiniz bitti. Ah, siz cennetin orduları! Ağaç tepeleri onların korosundan mahrum kalacak ve mavi gökyüzünde yalnızca bulutlar gezinecek."

Prunesquallor öne eğildi ve Irma'nın dizine vurdu.

"Çok hoş," dedi ve ona ışıl ışıl dişlerinin tamamını sergiledi. "Sen ne düşünüyorsun isyankârım?"

"Saçmalama!" dedi kanepede Steerpike'la oturan Irma. Sahip olduğunu kendisinin, yalnızca kendisinin düşündüğü muhteşem konuk ağırlama yeteneğini sergilemeye bu akşam henüz pek az fırsat bulduğunu hissederek siyah gözlüğünü önce Cora'ya, sonra Clarice'e çevirdi ve aynı anda ikisiyle birden konuşmaya çalıştı.

"Kuşlar," dedi kurnaz bir sesle ve edayla, "kuşlar bağlıdır – öyle değil mi sevgili Leydilerim? – Kuşlar yumurtalarına çok bağlıdır dedim. Bana katılmıyor musunuz? Bana katılmıyor musunuz dedim."

"Şimdi gidiyoruz," dedi Cora ayağa kalkarak.

"Evet, burada fazla kaldık. Çok fazla. Epey dikiş dikmemiz gerek. Çok güzel dikiş dikeriz, ikimiz de."

"Buna eminim," dedi Steerpike. "Bana ileride, müsait bir zamanınızda eserlerinizi takdir etme ayrıcalığını lütfeder misiniz?"

"Nakış da işleriz," dedi ayağa kalkıp Steerpike'a yaklaşmış olan Cora.

---

1 Kuşlar, kuşlar. ç n.

Clarice kız kardeşinin yanına geldi ve birlikte Steerpike'a baktılar. "Çok örgü öreriz, ama bizi kimse görmez. Anlarsın ya, bizimle kimse ilgilenmez. Yalnızca iki hizmetçimiz var. Eskiden..."

"Hepsi bu," dedi Cora. "Eskiden, gençken yüzlerce hizmetçimiz vardı. Babamız bize yüzlerce hizmetçi vermişti. Bizim çok büyük – çok büyük –"

"Önemimiz vardı," diye sözünü tamamladı kız kardeşi. "Evet, kesinlikle çok önemliydik. Sepulchrave hep hayalci ve kederliydi, ama bazen bizimle oynardı; biz de istediğimizi yapardık. Ama şimdi bizi görmek bile istemiyor."

"Kendini çok akıllı sanıyor," dedi Cora.

"Ama bizden akıllı değil."

"Bizim kadar akıllı değil," dedi Clarice.

"Gertrude da değil," dediler neredeyse aynı anda.

"O kuşlarınızı çaldı, değil mi?" dedi Steerpike, Prunesquallor'a göz kırparak.

"Bunu nereden biliyorsun?" dediler ona bir adım daha yaklaşarak.

"Bunu herkes biliyor Leydiler. Şatodaki herkes biliyor," diye yanıt verdi Steerpike, bu kez Irma'ya göz kırparak.

İkizler hemen el tutuşup birbirlerine yanaştılar. Steerpike'ın söylediği şeyi anlamaya başlamışlardı ve onlara ciddi bir etkisi oluyordu. Gertrude'un, kuşlarını çok uzun sürede hazırladıkları Kökler Odası'ndan kurnazca uzaklaştırmasına yalnızca kendilerinin üzüldüğünü sanmışlardı. Oysa herkes biliyordu! Herkes biliyordu!

Odadan çıkmak üzere döndüklerinde Doktor gözlerini açtı, çünkü tek dirseğini ortadaki sehpaya dayamış halde ve başını eliyle alttan destekleyerek otururken uykuya dalmasına ramak kalmıştı. Ayağa kalktı ama bir parmağını kıvırmaktan daha zarif bir hareket yapamadı, çünkü çok yorgundu. Kız kardeşi yanında duruyordu ve ikizlere kapıyı açıp onlara odalarına kadar eşlik etme teklifinde bulunan Steerpike oldu. Holden geçerlerken Steerpike bir askıdan pelerinini aldı. Pelerini savurarak omuzlarına örttükten sonra boynun-

dan ilikledi. Pelerin omuzlarının kalkıklığını ve, ona sarınırken, gövdesinin sıskalığını belirginleştirdi.

Halalar evden kendileriyle birlikte çıkmasını kabullenmiş gibiydiler, odalarına kadar eşlik etme teklifini yanıtsız bıraksalar da.

Steerpike onları sıradışı bir centilmenlikle avludan geçirdi.

"Herkes biliyor, dedin." Cora'nın sesi öyle duygusuz, ama aynı zamanda öyle dokunaklıydı ki Steerpike'tan daha yufka yürekli herhangi birinde sempati uyandırırdı mutlaka.

"Öyle dedin," diye yineledi Clarice.

"Ama ne yapabiliriz ki? Sahip olmadığımız güce sahip olsak ne yapabileceğimizi gösterecek hiçbir şey yapamayız," diye açıkladı Claire. "Eskiden yüzlerce hizmetçimiz vardı."

"Onları geri alacaksınız," dedi Steerpike. "Hepsini geri alacaksınız. Yeni hizmetçileriniz olacak. Daha iyileri. İtaatkâr hizmetçiler. Bunu ayarlayacağım. Benim aracılığımla sizin için çalışacaklar. Şatonun oturduğunuz katı tekrar canlanacak. Herkesten üstün olacaksınız. Leydiler. Bana yetki verirseniz onları hizaya getiririm – ne isterseniz yaparlar."

"İyi ama Gertrude ne olacak?"

"Evet, Gertrude ne olacak?" dediler monoton seslerle.

"Siz her şeyi bana bırakın; haklarınızı geri alacağım. Siz Leydi Cora ve Leydi Clarice'siniz. Leydi Clarice ve Leydi Cora'sınız. Bunu unutmamalısınız. Kimsenin bunu unutmasına izin verilmemeli."

"Evet, verilmemeli," dedi Cora.

"Herkes kim olduğumuzu düşünmeli," dedi Clarice.

"Ve bunu düşünmekten asla vazgeçmemeliler," dedi Cora.

"Yoksa gücümüzü kullanırız," dedi Clarice.

"Bu arada sizi odalarınıza götüreyim sevgili Leydiler. Bana güvenmelisiniz. Konuştuklarımızdan kimseye bahsetmemelisiniz. Beni ikiniz de anlıyor musunuz?"

"Kuşlarımızı da Gertrude'dan geri alacağız."

Steerpike merdivenleri çıkarlarken onları dirseklerinden tuttu.

"Leydi Cora," dedi, "size söylediklerimde odaklanmaya çalışmalısınız. Bana kulak verirseniz Gormenghast'taki, Leydi Gertrude'un elinizden aldığı itibarınızı geri kazandırırım."

"Evet."

"Evet."

Seslerde hiçbir canlılık belirtisi yoktu, ama Steerpike yaptığı yoklamaya beyinlerinin verdiği tepkiyi nasıl konuştuklarından değil, ancak ne söylediklerinden anlayabileceğini fark etti.

Ne zaman durması gerektiğini de biliyordu. Tüm diğer mesleklerde olduğu gibi kumpas ve kişisel yükseliş sanatında da ustalığın göstergesidir bu. Kapılarına vardıklarında, nasıl mobilyalara sahip olduklarını ve Kökler Odası'ndan bahsederken neyi kastettiklerini anlamak için içeri girme arzusuyla yanıp tutuşacağını biliyordu. Ama dizginleri gevşetme anını da tam olarak biliyordu. Bu halalar gibi yaratıklar geri zekâlı olsalar da, damarlarında yanlış bir adım atılırsa her an alevlenebilecek ve bir aylık stratejinin çökmesine yol açabilecek Groan kanını taşıyorlardı. Bu yüzden Steerpike onları odalarının kapısında bıraktı ve neredeyse yere kadar eğilerek veda etti. Sonra meşe koridorda uzaklaştı ve bir köşeden sola saparken başını çevirip, ikizleri önünde bıraktığı kapıya göz attı. Bir çift balmumu heykel gibi, kımıldamadan ardından bakıyorlardı hâlâ.

Onları yarın ziyaret etmeyecekti, çünkü bir günü huzursuzlanarak ve kendi aralarında salakça tartışarak geçirmeleri iyi olurdu. Akşamüstü iyice endişelenecek ve teselliye ihtiyaç duyacaklardı, ama Steerpike ertesi sabaha dek kapılarını çalmayacaktı. Bu arada onlar ve eğilimleri hakkında elinden geldiğince çok bilgi toplayacaktı.

Avluya varınca dosdoğru Doktor'un evine gitmek yerine çimenliklerde yürüyüş yapmaya karar verdi ve terasların çevresinden dolanıp hendeğe gidebileceğini düşündü, çünkü gökyüzü tüm bulutlardan temizlenmişti ve yüz bin yıldızla ışıl ışıl parlamaktaydı.

"KÖKNAR KOZALAKLARI"

Rüzgâr kesilmişti, ama hava buz gibiydi ve Steerpike pelerinini taktığına memnundu. Kaldırdığı yakaları kulaklarının hizasında dimdik duruyordu. Bir gece gezintisine çıkmış olmaktan çok, belirli bir yere gidiyormuş gibi görünüyordu. Her zamanki tuhaf koşar adımlarıyla ilerliyordu. Gizli bir görevdeymiş gibi bir hali vardı hep, ki onun açısından bakıldığında bu genellikle doğruydu.

Kemerin altındaki koyu gölgelere girdi ve sonra, o zifiri karanlığın bir parçasıymış da uyanıp kendini ana gövdeden koparmışçasına, kemerli yolun diğer tarafındaki loş ışıkta tekrar belirdi.

Uzun süre şato surlarının dibinden, sürekli doğuya doğru yürüdü. Kontes'in kahvaltıdan önce yürüyüş yaptığı yerlerden, çimenliklerden ve terasların yanından geçme planını iptal etmişti, çünkü yürümeye başlayınca yıldız ışıklarının altında tek başına, yapayalnız hareket etmekten hoşlanmaya başlamıştı. Prunesquallorlar onu beklemeyip yatarlardı. Steerpike'ın kendi sokak kapısı anahtarı vardı ve daha önceki gecelerde yaptığı gibi, geç saatlere kadar dolaştıktan sonra, yatmadan önce bir içki içecek ve belki Doktor'un küçük, kalın piposunu biraz tüttürecekti.

Veya daha önce geceleri sık sık yaptığı gibi dispansere gidip, ölümcül sonuçlar doğurabilecek karışımlar hazırlayarak eğlenebilirdi. İçeri girer girmez hemen zehirlerin ve tehlikeli tozların bulunduğu rafa yönelirdi hep.

Bu tuhaf karışımların en güçlüleriyle doldurduğu dört küçük tüpü odasına götürmüştü. Engin bir bilgi birikimine sahip olan Doktor'un konu hakkında söylediği her şeyi kısa sürede ezberlemişti. Onun rehberliğinde, civarda bulunan zehirli otları toplayıp birkaç orijinal ve ölümcül macun hazırlamıştı. Doktor bu deneyleri akademik açıdan ilginç buluyordu.

Veya Prunesquallorların evine gidince Doktor'un birçok kitabından birini alıp okuyabilirdi, çünkü bugünlerde her türlü bilgiyi, ama yalnızca araç olarak edinme arzusuyla yanıp tutuşuyordu. Her

şeyi bilmeliydi, çünkü gelecekte karşılaşacağı olaylarla başa çıkabilme ihtimalini artıracak tam donanıma ancak bu şekilde sahip olabilirdi. Kendisini daha yüksek bir konuma getirebilecek bir insanla sohbet ettiğini hayal ediyordu; astronomi, metafizik, tarih, kimya ya da edebiyat üstüne konuşabilirlerdi ve tartışmaya doğru ve net bir savla, ömür boyu araştırmanın ürünü gibi görünebilecek bir fikirle katılmanın ona bir anda, bir saat boyunca laf ebeliği yaparak iyi bildiği bir konunun açılmasını beklemekten çok daha fazla şey kazandıracağını fark etmişti.

Gelecekte insanları kontrol edeceğini öngörüyordu. Çabuk ve cesurca karar verebilme yeteneğinin yanı sıra sonsuz bir sabrı vardı. Akşamları, Doktor'la Irma odalarına çekildiklerinde, kitap okurken bir yandan da soğuk salondaki eski silah yığınında gözüne çarpmış olan ve bir hafta sonra gidip aldığı kılıcın uzun, ince çeliğini parlatıyordu. Kılıç o yığından çıkarıldığında çok paslıydı, ama Steerpike'ın yaptığı her şeyde sergilediği becerikli çalışkanlık ve sebat sayesinde şimdi incecik ve upuzun bir beyaz çeliğe dönüşmüştü. Steerpike kılıcın masum görünüşlü kabzaya döndürerek takılan içi boş çeliğini bir saat aradıktan sonra bulmuştu.

Geri dönünce kılıcının çeliğini parlatmakla ve neredeyse sonuna geldiği hanedan armacılığı kitabını okumakla mı, yoksa dispansere gidip de üstünde deney yaptığı o kuştüysü yeşil tozu havanda kırmızı yağla birlikte dövmekle mi uğraşacağını veya yalnızca bir bardak konyak içip ardından merdiveni çıkarak yatak odasına mı gideceğini henüz bilmiyordu ve aslında böyle kısa vadeli planlarla ilgilenmiyordu. Hızlı hızlı yürürken zihninde ikizlerin o akşam söyledikleri ve anımsayabildiği her sözü evirip çevirmekle kalmayıp, onlara iki akşam sonra soracağı soruları belirlemeye çalışıyordu.

Randımanlı bir makine gibi çalışan zihniyle olası hamleleri ve savuşturmaları saptıyordu, halaların mantıksız işleyen zihinlerinin herhangi bir tahmini ya da entrikayı epey zorlaştırdığını bilse de. Değersiz, ama daha değerlilerde bulunmayan bir elementi – hesaplanamaz olanı içeren bir materyalle çalışmaktaydı.

Artık şatonun ana gövdesinin en doğu ucuna varmıştı. Solundaki, uzaktaki Batı Kanadı'nın Gormenghast'ın kuzey dehlizlerini akşam ışığından mahrum bırakan, sarmaşıklarla kararmış, güneşe bakan sarp surların önünde yükselen duvarlarını seçebiliyordu. Çakmaktaşı Kulesi gökyüzünün uzun ve ince, siyah ve dik bir cetveli andıran bir parçası olarak görülebiliyordu ancak ve çevresi yıldızlarla doluydu.

Kule'ye bakarken, onun arkasında bulunduğunu duyduğu binaları hiç kolaçan etmemiş olduğunu fark etti. Şimdi böyle bir inceleme için vakit çok geçti ve tam şatonun bu köşesindeki, yürümesi keyifli solmuş çimenliklerde geniş bir tur atmayı planlıyordu ki mat bir ışığın kendisine yaklaştığını gördü. Etrafa bakınınca, birkaç metre ötedeki çalıların siyah hatlarını fark etti. Bunlardan birinin arkasına çömelip, bir fenerden geldiğini artık seçebildiği ışığın giderek yaklaşmasını seyretti. Feneri taşıyan kişi görünüşe göre bir metre kadar yakınından geçip gidecekti ve Steerpike fenerin nereye doğru ilerlediğini görmek için omzunun üstünden geriye bakınca, ışıkla Çakmaktaşı Kulesi'nin tam ortasında bulunduğunu anladı. İnsanın böyle soğuk bir gecede Çakmaktaşı Kulesi'nde ne işi olabilirdi? Steerpike meraklanmıştı. Peleriniyle üstünü, gece havasında sadece gözleri açıkta kalacak şekilde örttü. Sonra sinmiş bir kedi gibi kımıldamadan durarak, yaklaşan ayakların seslerini dinledi.

Feneri taşıyan kişi henüz karanlıktan çıkmamıştı, ama kulak kesilmiş olan Steerpike artık yalnızca o uzun adımların seslerini değil, kuru bir dalın defalarca kırılmasını andıran düzenli çıtırtıları da işitebiliyordu. "Flay," dedi Steerpike kendi kendine. Ama o diğer ses de neyin nesiydi? Düzenli ayak seslerine ve diz eklemi çıtırtılarına üçüncü, daha hızlı, daha hafif bir ses eşlik etmekteydi.

Neredeyse tam bu sesin küçük ayakların pıtırtıları olduğunu anladığı anda, gecenin içinden Flay'le Bayan Slagg'in tanınmaması olanaksız siluetleri çıktılar.

Az sonra Flay'in ayak sesleri neredeyse Steerpike'ın yanıbaşından gelmeye başlamışlardı ve dibinde büzüldüğü çalı kadar hare-

ketsiz olan delikanlı, tepesinden Lord Sepulchrave'in kılıksız uşağının telaşla geçtiğini gördü ve tam o anda bir çığlık işitti. Steerpike'ın tüyleri diken diken oldu, çünkü onu endişelendiren bir şey varsa doğaüstü olaylardı. O ses bir kuşun, belki bir martının çığlığını andırıyordu, ama bu açıklamayı mantıksız kılacak kadar yakından gelmişti. O gece ortalıkta kuş yoktu, hem o saatte öttükleri duyulmuş şey değildi; Nannie Slagg'in karanlıkta kaygıyla fısıldadığını duyunca biraz rahatladı:

"Tamam, tamam biriciğim... Çok kalmadı minik Lord Hazretleri'm benim, canım... Çok kalmadı. Ah, zavallı kalbim! Gece vakti gitmemiz şart mıydı?" Başını taşıdığı küçük yükten kaldırıp yanındaki, mekanik adımlarla yürüyen upuzun figüre baktı sanki; ama yanıt alamadı.

"İşler ilginçleşiyor," dedi Steerpike kendine. "Lordlar, Flayler ve Slaggler, hepsi de Çakmaktaşı Kulesi'ne gidiyor."

Karanlıkta neredeyse tamamen gözden kaybolduklarında Steerpike ayağa kalktı ve peleriniyle örtülü, kaskatı kesilmiş bacaklarını esnetti; ardından Bay Flay'in dizlerinin sesini kulak menzilinde tutarak usulca onların peşinden gitmeye başladı.

* * *

Kütüphaneye vardıklarında zavallı Bayan Slagg yorgunluktan tükenmişti, çünkü Flay'in Titus'ı taşıma tekliflerini ısrarla reddetmişti; Flay hiç istemese de, Bayan Slagg'in sürekli tökezlediğini ve ayaklarının çam kökleriyle yer sarmaşıklarına takılıp durduğunu görünce bunu teklif etmişti.

Soğuk hava Titus'ı tamamen uyandırmıştı ve bebek ağlamasa da, karanlıkta yaşanan bu sıradışı maceranın onu huzursuzlandırdığı açıktı. Flay kapıyı çalınca ve ardından kütüphaneye girdiklerinde Titus inlemeye ve dadının kollarında çırpınmaya başladı.

Flay köşesinin karanlığına çekildi; orada oturabileceği bir sandalye vardı muhtemelen. "Onları getirdim Lord'um," demekle ye-

tindi. Lord Sepulchrave'in baş uşağı olduğundan "Hazretleri" demesine gerek yoktu.

"Görüyorum," dedi Groan Kontu, odada ilerleyerek. "Seni rahatsız ettim, değil mi dadı? Hava soğuk. Dışarıdan yeni geldim; Titus için şunları toplamaya gitmiştim."

Nannie'yi masanın diğer ucuna götürdü. Lamba ışığında, yirmi kadar köknar kozalağı halıya saçılmış halde durmaktaydı; tahta taçyapraklarından her biri bir üsttekinin gölgesini taşıyordu.

Bayan Slagg yorgun yüzünü Lord Sepulchrave'e çevirdi. Bir kez olsun doğru şeyi söyledi. "Bunlar minik Lord Hazretleri için mi efendim?" diye sordu. "Ah, onlara bayılacak, bayılacaksın değil mi bir tanem?"

"Onu kozalakların arasına bırak. Seninle konuşmak istiyorum," dedi Kont. "Otur."

Bayan Slagg bir sandalye arandı ve göremeyince bakışlarını şimdi yorgun bir tavırla döşemeyi işaret etmekte olan Lord'a acizce çevirdi. Kozalakların arasına bıraktığı Titus, onları önce evirip çeviriyor ve ardından emiyordu.

"Merak etme, onları yağmur suyuyla yıkadım," dedi Lord Groan. "Yere otur dadı, yere otur." Hiç beklemeden masanın kenarına oturdu, bacak bacak üstüne attı ve ellerini iki yanına, mermer yüzeye koydu.

"Birincisi," dedi, "seni onca yoldan getirttim çünkü bir hafta sonra burada bir aile toplantısı düzenlenmesine karar verdiğimi söylemek istedim. Şaşıracaklar. Bunun önemi yok. Gelecekler. Kontes'e söyleyeceksin. Fuchsia'ya söyleyeceksin. Leydi Cora'yla Leydi Clarice'e de haber vereceksin."

Kapıyı santim santim aralamış olan Steerpike hemen solundaki bir merdivenden yukarıya usulca süzülmüştü. Kapıyı ardından sessizce kapadıktan sonra, duvarlar boyunca uzanan bir taş galeriye parmak uçlarına basa basa çıkmıştı. Buranın en koyu gölgelerle kaplı olması işine geliyordu ve duvarlarda dizili duran kitaplara yaslanarak aşağıda olup bitenleri seyrederken avuçlarını sessizce birbirine sürtüyordu.

Flay'in nereye kaybolduğunu merak ediyordu, çünkü görebildiği kadarıyla ana kapıdan başka çıkış yoktu ve o kapı kapalı ve sürgülüydü. Flay'in gölgelerin içinde kendisi gibi sessizce ayakta durmakta ya da oturmakta olduğunu düşününce, onun binanın neresinde olduğunu bilemediğinden mutlak sessizliğini korudu.

"Akşam sekizde çocuğu ve diğerlerini bekliyor olacağım; onlara oğlumun şerefine bir kahvaltı düzenlemeyi planladığımı söylemelisin."

Bunları zengin tınılı, melankolik sesiyle söyleyen Lord'un ruhunun dayanılmaz depresyonuna katlanamayan zavallı Bayan Slagg buruşuk ellerini ovuşturmaya başladı. Titus bile babasının yavaş, net sözleriyle birlikte akan kederi hissetmiş gibiydi. Köknar kozalaklarını unutup ağlamaya başladı.

"Oğlum Titus'ı vaftiz giysilerini giydirip getireceksin ve yanında Gormenghast'ın doğrudan veliahtının tacı da olacak. Titus'sız, ben öldüğümde bu şatonun geleceği olmaz. Dadısı olan senden, en baştan itibaren onun damarlarına doğum yerine ve kendisine kalacak mirasa karşı sevgi, atalarının mekânının yazılı ve yazısız tüm kanunlarına karşı da saygı aşılamanı istemek zorundayım.

"Onlarla konuşacağım, ruhumun huzuru epey kaçacak olsa da; onlarla hem bu mesele, hem de aklımı meşgul eden başka meseleler hakkında konuşacağım. Ayrıntıları gelecek hafta bu akşam konuşulacak olan Kahvaltı'da, Titus'a saygı gösterisinde bulunulacak ve şerefine kadeh kaldırılacak. Kahvaltı Yemekhane'de yapılacak."

"Ama minik yavrucak daha iki aylık," diye araya girdi Nannie ağlamaklı bir sesle. "Yine de kaybedecek zaman yok," diye karşılık verdi Kont. "Şimdi söyle bakayım zavallı yaşlı kadın, neden öyle acı acı ağlıyorsun? Sonbahar geldi. Yapraklar ağaçlardan yanan gözyaşları misali dökülüyor – rüzgâr uluyor. Neden onları taklit etmek zorundasın?"

Kadının ona bakan yaşlı gözleri buğulandı. Dudakları titredi. "Öyle yorgunum ki efendim," dedi.

"Madem öyle uzansana kadın, uzansana," dedi Lord Sepulchrave. "Uzun bir yürüyüş yaptın. Uzan."

Bayan Slagg, Groan Kontu yukarıdan anlam veremediği sözler söylerken geniş kütüphane döşemesine sırtüstü uzanmayı hiç rahatlatıcı bulmadı.

Titus'ı yanına çekip tavana baktı; gözyaşları kuru ağzına giriyordu. Titus buz kesmişti ve titremeye başlamıştı.

"Şimdi oğlumu görmek istiyorum," dedi Lord Hazretleri ağır ağır. "Oğlum Titus'ı. Çirkin olduğu doğru mu?"

Nannie güçlükle ayağa kalktı ve Titus'ı kollarına aldı.

"Çirkin değil Lord Hazretleri," dedi titrek bir sesle. "Minik bebeciğim dünyalar tatlısı."

"Onu bir göreyim. Yukarı kaldır dadı; ışığa kaldır. Ah! Böyle daha iyi. Büyümüş," dedi Lord Sepulchrave. "Doğalı ne kadar oldu?"

"Neredeyse üç ay," dedi Nannie Slagg. "Ah, hasta kalbim! Neredeyse üç aylık oldu."

"Tamam, hepsi bu kadar. Bu gece gereğinden fazla konuştum. İstediğim yalnızca buydu – oğlumu görmek ve sana, Sülale'ye gelecek hafta bugün saat sekizde burada olmalarını istediğimi haber vermeni söylemek. Prunesquallorlar da gelseler iyi olur. Sourdust'a bizzat haber vereceğim. Anladın mı?"

"Evet efendim," dedi Nannie; kapıya doğru yürümeye başlamıştı bile. "Onlara haber vereceğim efendim. Ah, zavallı kalbim, öyle yoruldum ki!"

"Flay!" dedi Lord Sepulchrave. "Dadıyı odasına geri götür. Bu gece geri dönmene gerek yok. Dört saat sonra buradan ayrılacağım. Odamı hazırlat ve feneri komodinime koydur. Gidebilirsin."

Lambanın ışığına girmiş olan Flay başıyla onaylayıp lambanın fitilini tekrar yaktı ve sonra Nannie Slagg'in peşinden giderek kapıdan dışarı ve merdivenden yukarı, yıldız ışıklarına çıktı. Bu kez dadının itirazlarına aldırmayıp Titus'ı ondan aldı ve geniş ceket ceplerinden birine dikkatle yerleştirdikten sonra ufak tefek, direnen kadını kucağına alıp ağaçların arasından şatoya doğru vakarla yürüdü.

Düşüncelere dalmış olan Steerpike onları gözden kaçırmamaya bile çalışmadan takip etti.

Bir mum yakan Lord Sepulchrave kapının yanındaki merdiveni çıkıp ahşap iç balkonda yürüyerek sonunda, tozlu ciltlerin bulunduğu bir rafın önüne geldi. İşaret parmağıyla çekip aldığı bir cildin tirşe sırtındaki gri tozları üfledi ve başlardaki bir iki sayfayı açtıktan sonra iç balkonda gerisingeri yürüyüp merdiveni indi.

Koltuğuna vardığında sırtına yaslandı ve başı göğsüne düştü. Kitap hâlâ ellerindeydi. Kederli gözleri gururlu alın kemiğinin altından odayı taradılar ve sonunda yere saçılmış köknar kozalaklarında odaklandılar.

Ansızın, kontrol edilemez bir öfkeye kapıldı. Onları toplamakla çocukluk etmişti. Hem Titus'ı eğlendirmemişlerdi.

Çok okumuş ve bilge insanlarda bile çocuksu bir yön bulunabilmesi tuhaftır. Belki de onu kızdıran kozalaklar değil, ona başarısızlıklarını bir şekilde anımsatmalarıydı. Kitabı fırlatıp attı ve hemen sonra yeniden aldı, kenarlarını titreyen elleriyle yatırdı. Yumuşayıp da oğluna fiilen babalık edemeyecek kadar gururlu ve melankolikti; kendini izole etmekten vazgeçmeyecekti. Kendisinden umduğundan fazlasını yapmıştı. Tasarladığı kahvaltıda Gormenghast Veliahtının şerefine kadeh kaldıracaktı. Gelecek'e, Titus'a, tek oğluna içecekti. Hepsi buydu.

Tekrar oturdu, ama kitap okuyamadı.

KEDA İLE RANTEL

Keda halkının arasına geri döndüğünde kaktüslerden yağmur taneleri damlıyordu. Rüzgâr batıdan esiyordu ve Çarpık Orman'ın puslu hatlarının üstündeki gökyüzü buruşuk paçavraları andıran bulutlarla kaplıydı. Keda bir an durup yağmurun bulutların girintili çıkıntılı kenarlarından ormanın girintili çıkıntılı kenarlarına düz ve eğik, siyah cetveller şeklinde, değişmeyen bir şiddetle yağışını seyretti. O donuk coğrafi şekiller batmakta olan güneşi gizlediğinden, Keda'nın tepesindeki boş gökyüzüne çok az ışık yansıyordu.

Tanıdığı karanlık işte buydu. Onu içine çekti. Anılarındaki sonbahar sonu karanlığıydı bu. Gormenghast surlarının arasındayken ruhunu karartan gölgelerden burada eser yoktu. Burada, yeniden bir Dış Evler Sakini olarak, kollarını başının yukarısına kaldırıp özgürlüğünü ifade etti.

"Özgürüm," dedi. "Yurduma döndüm." Ama bu sözleri söyler söylemez durumun hiç de öyle olmadığını kavradı. Yurdundaydı, evet, doğduğu yerin evlerinin arasındaydı. Burada, yanı başındaki ince kaktüs eski bir dost gibi durmaktaydı, ama çocukluk arkadaşlarından geriye kim kalmıştı? Kime gidebilirdi? Güvenebileceği birini istemiyordu. Tek istediği tereddütsüz gidebileceği, soru sormayacak ve konuşmak zorunda kalmayacağı biriydi.

Böyle kim vardı? Bu soru, korktuğu yanıtın belirmesine yol açtı: O iki adam vardı.

Kapıldığı korku birden geçti, kalbi tarifsiz bir neşeyle çarpmaya başladı, tepesindeki gökyüzündeki bulutlarla birlikte kalbini boğan bulutlar da dağılınca içinde müthiş bir coşku ve anlam veremediği bir cesaret hissetti. Çöken alacakaranlıkta yürüdü ve üzerlerini hâlâ kaplayan yağmur damlaları yüzünden karanlıkta tuhaf tuhaf parlayan boş masalarla sıraların yanından geçerek, sonunda Balçık Evlerin sınırına vardı.

Dar sokaklar ilk bakışta boş görünüyordu. Çoğu iki buçuk metre yükseklikte olan Balçık Evler, karanlık dar sokaklarda birbirine bakıyordu ve karşılıklı damları neredeyse birbirine dokunuyordu. Buralıların tüm evlerinin kapılarının tepesine fener asmak ve onları günbatımında yakmak gibi bir âdetleri olmasa, bu saatte sokaklar zifiri karanlık olurdu.

Keda ilk yaşam belirtisine rastlamadan önce bir sürü köşeyi döndü. Çamurlu sokaklarda çok sık görülen türden, sinsi sinsi yürüyen cüce köpeklerden biri küçük, uyuz bacaklarıyla duvar dibinden koşarak Keda'nın yanından geçti. Keda hafifçe gülümsedi. Ona bu leş yiyici bodur köpekleri hor görmesi çocukluğundan beri öğretilmişti, ama köpeğin yanından geçişini izlerken onu hor görmedi; yüre-

ğini ansızın dolduran memnuniyetin etkisiyle onu kendi varlığının, her şeyi kucaklayan sevgisinin ve uyumunun bir parçası olarak gördü. Yavru köpek birkaç metre ileride durmuştu ve arka bacaklarından biriyle kulağının altını kaşımaktaydı. Keda yüreğinin her şeyi, kötüyü, iyiyi, zengini, fakiri, çirkini, güzeli ve bu küçük sarımtırak tazının kaşınmasını sırf varoldukları için kendi ateşli atmosferine çeken evrensel bir sevgiyle dolup taştığını hissetti.

Bu sokakları avcunun içi gibi bildiğinden karanlıkta yürümekte zorlanmıyordu. Akşamın o saatinde Balçık Evler sakinlerinin çoğu kök ateşlerinin çevresinde iki büklüm otururlardı, bu yüzden sokakların ıssızlığı doğaldı. Keda'nın yurduna dönmek için şatodan geç bir saatte ayrılmasının sebebi buydu. Sakinlerin âdetine göre, geceleyin birbirlerinin yanından geçerken başlarını en yakın kapı fenerinin ışığına sokmaları ve birbirlerini inceledikten sonra hemen yollarına devam etmeleri gerekiyordu. Herhangi bir yüz ifadesi takınmalarına gerek yoktu; bir arkadaşa rastlamak küçük bir olasılıktı. Ailelerin ve çeşitli oymacılık okullarının arasındaki rekabet amansız ve acımasızdı ve çoğunlukla düşmanlar birbirlerinin yüzlerini bu asılı fenerlerin ışığında, bir metre kadar öteden görürlerdi; ama geleneğe harfiyen uyulurdu – bir an için bakılır, sonra yola devam edilirdi.

Keda evine, yaşlı kocasının ölümünden sonra kendisine kalan eve, bir fener ışığının altına girip de yoldan geçen bir Sakin tarafından tanınmadan varabilmeyi ummuştu, ama artık buna aldırmıyordu. İçini dolduran güzelliğin kılıçtan keskin olduğuna ve onu bir zamanlar gözünü korkutan iftiralara ve dedikodulara, kıskançlıklara ve gizli nefretlere karşı kesinlikle koruyacağına inanıyordu.

Ona ne olmuştu böyle? Bunu merak ediyordu. Doğasının sakinliğine yabancı olan bir kıpır kıpırlık onu irkiltiyor, ama aynı zamanda heyecanlandırıyordu. Huzursuzluk vereceğini sandığı bu an – kaçıp şatoya sığınmasına sebep olan sorunların güya üstüne kopkoyu bir sis gibi çöküp onu korkutacağı bu an – şimdi yapraklardan ve alevlerden, dalgalanmalardan ibaretti.

Yürümeyi sürdürdü. Evlerin çoğunun kaba ahşap kapılarının ar-

dından içeridekilerin kalın seslerinin geldiğini duyabiliyordu. Şimdi, dosdoğru Gormenghast'ın sarp dış suruna çıkan uzun yola varmıştı. Bu yol diğerlerinin çoğundan biraz genişti. Neredeyse üç metre olan eni yer yer üç buçuk metreyi buluyordu. Sakinlerin anacaddesiydi ve Parlak Oymacı gruplarının günlük toplanma yeriydi. Yaşlı kadınlar ve erkekler kapı önlerinde oturur ya da topallaya topallaya işlerini yaparlardı, çocuklarsa büyük surun uzun caddeyi azar azar kaplayan ve sonunda akşam olup da fenerler yakılınca tamamen yutan hareketli gölgesinde, tozlarda oyun oynarlardı. Evlerin çoğunun düz çatılarına birer oyma heykel konurdu ve akşamları, günbatımında bu ahşap şekillerin güneşe bakan tarafları alev alıp yanardı; gökyüzündeki ışığın altında uzanan batı ufkuysa geniş dış hatlarla sivri köşeleri Sakinlerin kontrastına bayıldıkları kapkara bir siluet halinde sergilerdi.

Bu oyma heykeller şimdi kapı fenerlerinin üstündeki karanlıkta gözden kaybolmuşlardı ve yürürken onları anımsayan Keda başını kaldırıp, onları görmeye boşuna çabaladı.

Evi bu caddede değil, yalnızca en saygın ve seçkin Parlak Oymacıların oturmasına izin verilen bir yerde, ufak bir çamurlu meydanın köşesindeydi. Bu meydanın ortasında Sakinlerin gurur kaynağı durmaktaydı – yüzlerce yıl önce yapılmış olan, neredeyse dört buçuk metre boyundaki bir oyma heykel. O oymacının birkaç eseri şato surlarının içinde, Parlak Oymalar Salonu'ndaydı; ama Sakinlerin elinde yalnızca bu oyma heykel vardı. Yaratıcısının kimliğine dair farklı görüşler bulunsa da, gelmiş geçmiş en iyi oymacı olduğunda herkes hemfikirdi. Her yıl orijinal renklerine boyanan bu eser, bir atla binicisini sergiliyordu. Son derece stilize ve çok sade olan bu devasa yapıtın ritmik ahşabı karanlık meydana tepeden bakıyordu. At en saf grilikteydi ve boynunu zıt yönde kavis çizecek şekilde geriye attığından yüzü göğe çevriliydi; beyaz yelesinin lüleleri gergin boynunda ve siyah pelerinli binicinin dizlerinin üstünde, donmuş köpükler misali toplanmışlardı. Bu pelerinin üstünde koyu kızıl yıldızlar vardı. Binici dimdik oturuyordu ama kollarıyla elleri gövde-

sinin iki yanından, atın gri ve kaslı boynunun diriliğiyle tezat oluşturacak şekilde gevşekçe sarkmaktaydı. Keskiyle son derece sivri hatlar oyulmuş başı, yele kadar beyazdı; ölüm maskesini andıran çehresine yalnızca soluk mercan kırmızısı dudaklar ve koyu kestane rengi saçlar canlılık katıyordu. Bazen anneler söz dinlemeyen çocuklarını bu sinsi figürün önüne getirir ve yaramazlık yapmayı sürdürürlerse adamın kızacağını söyleyerek gözdağı verirlerdi. Bu oyma heykel çocukları korkutsa da ebeveynleri için olağanüstü bir canlılık ve biçimsel güzellik taşıyan, ayrıca kusursuzluk ölçütlerinden birini oldukça gizemli havasıyla karşılayan bir eserdi.

Anacaddenin çamurlu meydana açılan köşesine yaklaşırken bu oyma heykeli anımsayan Keda, arkasından ayak sesleri geldiğini işitti. Karşısında uzanan yol sessizdi; kapı fenerleri altlarındaki toprağın ufak kısımlarını hafifçe aydınlatıyorlardı, ama gelip geçen birilerini sergilemiyorlardı. Solda, uzaklarda, çamurlu meydanın ötesinde ansızın bir köpeğin havladığını duyan Keda, giderek yaklaşan ayakların seslerini dinlerken kendi ayak seslerinin farkına vardı.

Keda kapı fenerlerinden birinin bir metre kadar yakınındaydı ve onun altından yaklaşan kişiden önce geçerse bir sonraki fenere, birbirlerinin yüzünü inceleme ritüelini gerçekleştirene kadar karanlıkta yan yana yürümek zorunda kalacaklarını bildiğinden, inceleme işi bir an önce aradan çıksın ve takipçisi her kimse, kendi yoluna gitsin diye adımlarını yavaşlattı.

Işığa ulaşınca durdu; durup beklemesinde tuhaflık yoktu, çünkü fenerlere yaklaşanların genellikle yaptığı ve aslında kibarlık sayılan bir hareketti. Döndüğünde yaklaşan kişiyi görmesi ve görülebilmesi kolaylaşsın diye fenerin diğer tarafına geçti.

Fenerin altından geçerken koyu kahverengi saçlarının tepesi aydınlanıp neredeyse arpa rengine dönüştü; gövdesi dolgun ve yuvarlak hatlarına karşın dimdik, zayıf, diri ve zarifti ve yeni kapıldığı duygudan kaynaklanan bir canlılık, bir heyecan gözlerinden yayılarak takipçisine saldırdı.

Akşam elektrikliydi ve gerçekdışıydı, ama yine de Keda belki de

asıl gerçeğin bu, geçmiş yaşamınınsa anlamsız bir rüya olduğunu düşündü. Karanlıktan, artık sadece birkaç metre öteden gelen ayak seslerinin asla unutmayacağı, sanki çok eskiden yaşadığı ya da öngördüğü bir akşamın parçası olduğunu biliyordu. Ayak sesleri kesildiğinde ve takipçisiyle yüzleşmek için döndüğünde karşısında Rantel'i, kendisini seven iki adamın daha ateşli, daha toy olanını bulacağını biliyordu.

Döndü ve onu gördü.

Uzun süre öylece durdular. Gecenin zifiri karanlığıyla öylesine çevrelenmişlerdi ki, sanki salon gibi kapalı bir yerdeydiler ve tepelerindeki lamba tavanda asılıydı.

Keda olgun, şefkatli dudaklarını neredeyse ayırmadan gülümsedi. Rantel'in yüzünü inceledi – dağınık siyah saçlarını, sağlam çıkık alnını ve kendisininkilere yuvalarında sabitlenmişçesine bakan gözlerinin gölgelerini. Çıkık elmacık kemiklerini ve yüzünün çenesine doğru incelen yan hatlarını gördü. Rantel'in ağzı biçimliydi ve omuzları güçlüydü. Keda'nın göğsü kabarıp indi; aynı anda hem güçlü, hem zayıftı. Damarlarında akan kanı hissedebiliyordu ve ya öleceğini ya da yapraklar ve çiçekler halinde dağılacağını hissetti. Hissettiği tutku değildi: bedensel bir tutku değildi, gerçi o da vardı ya; daha çok bir esrimeydi, hayata, yaşayabileceği hayatın tümüne uzanıştı ve Keda bu hayatın merkezinde aşkın, bir erkeğe duyulan aşkın bulunduğunu hayal meyal görebiliyordu. Rantel'e âşık değildi: âşık olabileceği biri olarak kendisi için taşıdığı anlama âşıktı.

Rantel ışığın altında ilerleyince yüzü kararda ve yalnızca dağınık saçlarının tepesi, metal teller gibi parladı.

"Keda," diye fısıldadı.

Keda onun elini tuttu. "Geri döndüm."

Rantel onun yakınlığını hissediyordu; Keda'yı omuzlarından tuttu.

"Geri döndün," dedi bir dersi yinelercesine. "Ah Keda – sen misin? Gitmiştin. Her gece yolunu gözledim." Kadının omuzlarındaki elleri titriyordu. "Gitmiştin," dedi.

"Beni takip mi ettin?" dedi Keda. "Niye kayaların orada konuşmadın?"

"İstedim," dedi Rantel, "ama yapamadım."

"Ah, niye?"

"Fenerin ışığından çıkalım anlatırım," dedi Rantel sonunda. "Nereye gidiyoruz?"

"Nereye mi? Önceden kaldığım yerden – evimden başka nereye gidebilirim ki?"

Ağır ağır yürüdüler. "Sana söyleyeceğim," dedi Rantel ansızın. "Seni nereye gittiğini öğrenmek için takip ettim. Braigon'a gitmediğini anlayınca yanma geldim."

"Braigon'a mı?" dedi Keda. "Ah Rantel, hâlâ eskisi kadar mutsuzsun."

"Değişemem Keda; değişemem."

Meydana varmışlardı.

"Buraya boşuna geldik," dedi Rantel karanlıkta durarak. "Boşuna, duydun mu dediğimi Keda? Şimdi sana söylemeliyim. Ah, sana söylemek ne acı."

Söyleyebileceği hiçbir şey Keda'nın içinde haykırıp duran sesi bastıramazdı: "Yanında olan benim Keda! Hayat benim! Hayat benim! Ah Keda, Keda, yanında olan benim!" Ama kendi sesi, ona ait değilmişçesine Rantel'e şunu soruyordu:

"Niye buraya boşuna geldik dedin?"

"Seni takip ettim ve sonra buraya kadar eşlik ettim, ama kocanın içinde heykeller yonttuğu evin elinden alındı Keda. Hiçbir şey yapamazsın. Sen gidince Eskiler, Yaşlı Oymacılar toplantı yaptılar ve evini aralarından birine verdiler, çünkü kocan öldüğüne göre artık Kara Süvari Meydanı'nda oturmaya hakkın olmadığını düşünüyorlar."

"Peki ya kocamın oyma heykelleri," dedi Keda, "onlara ne oldu?"

Rantel'in yanıt vermesini beklerken adamın soluklarının hızlandığını işitti ve karanlıkta alnını ön koluyla sildiğini hayal meyal seçebildi.

"Sana söyleyeceğim." dedi Rantel. "Ah, lanet olsun! Niye o kadar

geç kaldım ki – çok geç kaldım! Ben yolunu gözlerken, gittiğinden beri her gece yaptığım gibi kayalardan yolunu gözlerken Braigon evine girmiş ve Eskilerin senin heykellerini aralarında bölüştüklerini görmüş. 'Geri dönmez ki,' demişler senin için. 'Değersizin teki. Heykeller bakımsız kalacak,' demişler, 've tahta kurtlarının saldırısına uğrayacak.' Ama Braigon bıçağını çekip onları merdivenin altındaki bir odaya kapatmış ve on iki kez gidip gelerek heykelleri kendi evine taşımış; sen gelene kadar heykelleri orada saklayacağını söyledi.

"Keda, Keda, ben senin için ne yapabilirim? Ah Keda, ben ne yapabilirim?"

"Sarıl bana," dedi Keda. "Şu müzik sesi nereden geliyor?"

Sessizlikte bir çalgıyı duyabiliyorlardı.

"Keda..."

Rantel genç kadına sarılmış, yüzünü onu saçlarına gömmüştü.

Keda onun kalbinin atışlarını işitebiliyordu, çünkü başını göğsüne yaslamıştı. Müzik ansızın kesildi ve çevrelerindeki karanlık kadar yoğun sessizlik geri döndü.

Sonunda Rantel konuştu. "Seni elde edene dek yaşamayacağım Keda. Ancak o zaman yaşayacağım. Ben bir Heykeltıraş'ım. Tahtadan bir şaheser yaratacağım, sana olan aşkımın bir sembolünü yontacağım. Uçarken kıvrılacak. Sıçrayacak. Rengi kızıl olacak, elleriyse çiçekler kadar yumuşak; ayakları toprağın sertliğiyle kaynaşacak, çünkü sadece gövdesi sıçrayacak. Ve her şeyi gören, bahar şimşeğinin ucu gibi menekşe rengi gözleri olacak ve göğsüne senin ismini kazıyacağım – Keda, Keda, Keda – üç kez, çünkü aşk hastalığına tutuldum."

Keda elini kaldırdı ve serin parmaklarını onun alnında ve çıkık elmacık kemiklerinde gezdirdi; sonra ağzına indirip dudaklarına dokundu.

Bir süre sonra Rantel usulca "Ağlıyor musun?" dedi.

"Mutluluktan," dedi Keda.

"Keda..."

"Evet..."

"Kötü haberlere dayanabilir misin?"

"Artık hiçbir şey bana acı veremez," dedi Keda. "Artık bildiğin insan değilim. Yaşıyorum."

"Seni evlenmeye zorlayan yasa, Keda, tekrar aynı şeye zorlayabilir. Bir başkası var. Duyduğuma göre seni bekliyormuş Keda, dönmeni bekliyormuş. Ama onu öldürebilirim Keda, eğer istersen." Keda'nın kollarının arasındaki bedeni katılaştı ve sesi kalınlaştı. "Onu öldüreyim mi?"

"Ölümden bahsetme," dedi Keda. "Beni elde edemeyecek. Beni evine götür." Keda'ya kendi sesi başka bir kadına aitmiş gibi geliyordu, öyle farklı ve netti ki. "Beni yanında götür – biz sevişmekten sonra o adam beni alamaz. Evimi elimden aldılar, bu gece senin yanında kalmazsam nerede yatacağım? İlk kez mutluyum. Her şey apaçık görünüyor. Doğrular ve yanlışlar, gerçekler ve yalanlar. Korkum geçti. Sen korkuyor musun?"

"Korkmuyorum!" diye haykırdı Rantel karanlıkta. "Birbirimizi seviyorsak korkmuyorum."

"Her şeyi, her şeyi seviyorum," dedi Keda. "Konuşmayalım."

Rantel şaşkın bir halde onu meydandan çıkardı ve ıssız ara sokaklardan geçtikten sonra nihayet kendilerini şato surunun dibindeki bir evin kapısının önünde buldular.

Girdikleri oda soğuktu ama Rantel bir dakika sonra yerde, ışığı duvarlarda dans eden bir ateş yakmıştı. Balçık zemin buradaki tüm evlerde olduğu gibi otlarla kaplıydı.

"Çok yakında gençliğimizi yitireceğiz," dedi Keda. "Ama şu an genciz ve bu gece birlikteyiz. Halkımızın laneti gelecek sene ya da ondan sonraki sene üstümüze çökecek, ama şu an – ŞU AN Rantel; içimizi dolduran şey ŞU AN. Ateşi ne çabuk yaktın! Ah Rantel, ne güzel yaktın! Tekrar sarıl bana."

Rantel ona sarılırken pencereden bir tıkırtı geldi; kımıldamadan kulak kabartırlarken ses giderek çoğaldı ve balçık duvarlara gömülü sert otları titreten aralıksız davul seslerine dönüştü. Ansızın bastıran yağmurun giderek yükselen sesine taze bir rüzgârın ilk ulumaları eşlik etti.

Saatler geçip gitti. Rantel ile Keda ince ahşap döşemede, ateşin sıcaklığında, birbirlerinin sevgisine karşı savunmasız halde yattılar.

* * *

Keda uyanınca bir süre kımıldamadan yattı. Üstünde Rantel'in kolu vardı ve adamın eli memesini çocuk gibi tutmuştu. Keda onun kolunu kaldırıp yavaşça uzaklaştı ve ardından kolu usulca yere bıraktı. Sonra kalkıp kapıya doğru yürüdü. Ve ilk adımları atarken, dünyanın kendisine zarar veremeyeceği hissini hâlâ taşıdığını fark ederek sevindi. Kapıyı ardına dek açtı. Bunu yaparken, karşısına Gormenghast'ın dış surunun çıkacağını biliyordu. Surun pürüzlü dibinin bir taş atımı uzaklıkta sarp bir kayalık gibi yükseleceğini biliyordu. Ve işte sur oradaydı, ama daha fazlası da vardı. Keda kendini bildi bileli dış surun cephesi bitimsizliğin, değişmezliğin, gücün, sertliğin ve koruyuculuğun sembolü olmuştu. Keda onun öyle çeşitli ruh hallerini tanımıştı ki. Pişip toz beyazına dönüşmüşken ve güneşlenen kertenkelelerle kaynarken güneşin altında pul pul parlayışını anımsıyordu. Nisan aylarında renkli duman tarlaları misali, dönümlerce uzanan ılık yüzeyinde minicik pembe ve mavi sarmaşık çiçeklerinin açtığını görmüştü. Bütün taş çıkıntılarının, bütün biçimsiz çıkıntılarının kırağıyla kaplandığını veya üzerlerinden buz sarkıtlarının sarktığını görmüştü. Karın bu çıkıntıların üstünde biriktiğini görmüştü, öyle ki sur gecenin karanlığında gözden kaybolduğunda bu kar birikintileri ona havada asılı kalmış dev yıldızlar gibi görünmüştü.

Ve şimdi sonbahar sonunun bu güneşli sabahı, surun Keda'yı etkileyen bir ruh haline bürünmesine yol açıyordu. Ama Keda, surun sağanaklı bir geceden sonra güneşin altında parıldayan yüzeyine bakarken, aynı anda dibinde bir adamın oturduğunu, bu kişinin gölgesinin arkasındaki sura düştüğünü fark etti. Adam elindeki bir dalı bıçakla yontuyordu. Ama orada oturan ve kapı açılınca gözlerini kaldıran kişi Braigon olsa da Keda panikle çığlık atmadı, korkmadı

ya da utanmadı; Braigon'a sessizce, mutlulukla baktı sadece ve onu parıldayan bir surun dibindeki, bir dalı bıçakla yontan bir adam olarak gördü; özlediği biri olarak gördü.

Braigon ayağa kalkmayınca Keda gidip onun yanına oturdu. Braigon'un başı ve cüssesi devasaydı; omuzları genişti, vücudu sıkıştırılmış enerjiyle ve güçle dolu gibiydi. Kısa ve kıvırcık saçlarının lüleleri iç içeydi.

"Ne kadar zamandır burada, güneşin altında oturmuş oyma yapıyorsun Braigon?"

"Çok değil."

"Niye geldin?"

"Seni görmeye."

"Geri döndüğümü nereden bildin?"

"Çünkü artık oyma yapamıyordum."

"Oyma yapmayı bıraktın mı?" dedi Keda.

"Ne yaptığımı göremiyordum. Oyduğum yerlerde senin yüzünü görüyordum."

Keda öyle derin ve titrek bir şekilde iç geçirdi ki, ellerini o yüzden acıyan göğsüne bastırdı.

"Bu yüzden buraya geldin, öyle mi?"

"Hemen gelmedim. Dış Sur kapısından çıktığın zaman Rantel'in seni bulacağını biliyordum, çünkü her gece kayaların arasına gizlenip yolunu gözlüyor. Senin yanında olacağını biliyordum. Ama bu sabah ona seni nereye yerleştirdiğini ve senin yerini sormaya geldim, çünkü evinin Çamurlu Meydan kanunu yüzünden elinden alındığını biliyordum. Ama bir saat önce buraya gelince kapıda yüzünü hayal meyal gördüm ve mutluydun; ben de burada bekledim. Mutlu musun Keda?"

"Evet," dedi Keda.

"Şatodayken geri dönmeye korkuyordun; ama şimdi buradasın ve korkmuyorsun. Anlayabiliyorum," dedi Braigon. "Âşık olduğunu anladın. Onu seviyor musun?"

"Bilmiyorum. Anlamıyorum. Ayaklarım yerden kesildi Braigon. Onu sevip sevmediğimi bilmiyorum; belki de dünyayı, havayı, dün geceki yağmuru ve sımsıkı tomurcuklardan çiçek gibi açılan tutkuları seviyorumdur. Ah Braigon, bilmiyorum. Rantel'i seviyorsam seni de seviyorum. Şimdi sana bakarken, alnındaki eline ve çok hafif kımıldayan dudaklarına bakarken, sevdiğim sensin. Beni burada bulunca sinirden ağlamamanı ve saçını başını yolmamanı seviyorum. Burada tek başına oturup dal yontmanı, ah Braigon, ve beklemeni, korkmadan ve her şeyi anlayarak beklemeni; nasıl başarıyorsun bilmiyorum, çünkü sana beni ansızın değiştiren şeyi anlatmadım?"

Sura yaslanınca sabah güneşi yüzünü aklaştırdı. "Çok mu değişmişim?" diye sordu.

"Zincirlerini kırmışsın," dedi Braigon.

"Braigon," diye haykırdı Keda, "sensin – sevdiğim sensin." Ve ellerini kenetledi. "Senin ve Rantel'in yüzünden acı çekiyorum, ama çektiğim acı beni mutlu ediyor. Sana gerçeği söylemeliyim Braigon. Ben her şeye âşığım – acıya ve her şeye, çünkü şimdi onlara yukarıdan bakabiliyorum, çünkü bir şey oldu ve artık kafamda her şey net

– çok net. Ama seni seviyorum Braigon, her şeyden çok seviyorum. Sevdiğim sensin."

Braigon duymamışçasına elindeki dalı evirip çevirdi ve sonra Keda'ya döndü.

Geriye, sura yaslı olan ağır başını ona doğru hafifçe, kısık gözlerle çevirdi.

"Keda," dedi, "seninle bu gece buluşacağım. Çarpık Orman'daki çimenli çukurda. Hatırlıyor musun?"

"Seninle orada buluşacağım," dedi Keda. O konuşurken başlarının arasından tiz bir rüzgâr esti ve uzun bir bıçağın çelik ucu aralarındaki taşlara çarpıp kırıldı.

Karşılarında zangır zangır titreyen Rantel duruyordu.

"Bir bıçağım daha var," dedi güçlükle duyabildikleri bir fısıltıyla. "Biraz daha uzun. Bu akşam seninle çukurda buluştuğumda daha keskin olacak. Bu gece dolunay var. Keda! Ah Keda! Unuttun mu?"

Braigon ayağa kalktı. Yalnızca Keda'nın önüne geçecek kadar hareket etti. Keda gözlerini kapamıştı ve yüzü oldukça ifadesizdi.

"Elimde değil," dedi Keda, "elimde değil, mutluyum."

Braigon rakibinin tam karşısında duruyordu. Başını biraz geriye çevirip Keda'ya konuştu, ama gözlerini düşmanından ayırmadı.

"Haklı," dedi. "Onunla günbatımında buluşacağım. Birimiz sana geri dönecek."

O zaman Keda ellerini başına götürdü. "Hayır, hayır, hayır, hayır!" diye haykırdı. Ama olması gerekenin bu olduğunu bildiğinden sakinleşip duvara yaslandı, başını eğdi ve bukleleri yüzüne düştü.

İki adam yanından ayrıldılar, çünkü bu mutsuz günde onunla birlikte olamayacaklarını biliyorlardı. Silahlarını hazırlamalıydılar. Rantel kulübesine geri döndü ve birkaç dakika sonra sırtında bir pelerinle tekrar belirdi. Keda'ya yaklaştı.

"Aşkını anlamıyorum," dedi.

Keda başını kaldırınca onun boynunun üstünde dimdik duran başını gördü. Rantel'in saçları kapkara bir çalı gibiydi.

Keda karşılık vermedi. Rantel'in gücünü, çıkık elmacık kemikle-

rini ve ateş saçan gözlerini gördü sadece. Onun gençliğini gördü.

"Bunun sebebi benim," dedi. "Ölmesi gereken benim. Öleceğim de," dedi çabucak. "Yakında – ama şimdi, şimdi ne olacak? Korku veya nefret hissedemem, hatta acı bile hissedemem... ölemem de. Beni affet. Beni affet."

Döndü ve Rantel'in hançerli elini tuttu.

"Bilmiyorum. Anlamıyorum," dedi. "Gücümüz olduğunu sanmıyorum."

Eli bırakınca Rantel yüksek surun dibinde uzaklaştı ve köşeyi dönüp gözden kayboldu.

Braigon çoktan gitmişti. Keda'nın gözleri karardı.

"Keda," dedi kendine. "Keda, bu bir trajedi." Ama sözcükleri sabah havasında boş boş asılı kalırken ellerini iyice kenetledi, çünkü göğsünü doldurmuş olan parlak kuş hâlâ şakıyordu... hâlâ şakıyordu.

KÖKLER ODASI

"Bugünlük bu kadar yeter," dedi Leydi Cora, nakışını koltuğunun yanındaki sehpaya koyarak.

"Ama yalnızca üç ilmik attın Cora," dedi Leydi Clarice, bir ipliği kolu boyunca çekerek.

Cora ona şüpheyle baktı. "Beni seyrediyorsun," dedi. "Değil mi?"

"Mahrem bir şey değildi ki," diye karşılık verdi kız kardeşi. "Örgü örmek mahrem bir şey değildir." Başını geriye attı.

İkna olmayan Cora, dizlerini bitiştirip ovuşturarak ve somurtarak oturuyordu.

"Ben de bırakıyorum," dedi Clarice sessizliği bozarak. "Yarım bir taçyaprağı böyle bir gün için yeter de artar bile. Çay saati geldi mi?"

"Niye hep saati soruyorsun?" dedi Cora. "'Kahvaltı saati geldi mi Cora?'... 'Akşam yemeği saati geldi mi Cora?'... 'Çay saati geldi mi Cora?' – Dur durak bilmeden. Saatin kaç olduğunun hiçbir önemi yok, biliyorsun."

"Karnın açsa var," dedi Clarice.

"Hayır yok. Hiçbir şeyin pek bir önemi yok; karnın açsa bile."

"Evet var," diye ısrar etti kız kardeşi, "biliyorum ki var."

"Clarice Groan," dedi kız kardeşi sert bir sesle, sandalyesinden kalkarak, "sen çok biliyorsun."

Clarice karşılık vermedi ama ince, sarkık altdudağını ısırdı.

"Genellikle çok daha fazla örgü öreriz, değil mi Cora?" dedi sonunda. "Bazen saatlerce, saatlerce öreriz ve genellikle bir sürü şey konuşuruz, ama bugün konuşmadık, değil mi Cora?"

"Hayır," dedi Cora.

"Niye konuşmadık?"

"Bilmiyorum. Herhalde gerek görmediğimiz içindir salak şey."

Clarice koltuğundan kalktı ve mor satenini düzeltti, sonra da kaşlarını çatıp kız kardeşine baktı. "Ben niye konuşmadığımızı biliyorum," dedi.

"Yo hayır, bilmiyorsun."

"Evet, biliyorum," dedi Clarice. "Biliyorum."

Cora burnunu çekti ve duvardaki uzun bir aynaya doğru eteklerini hışırdatarak yürüdükten sonra saçındaki bir iğneyi düzeltti. Yeterince uzun süre sustuğuna karar verdikten sonra:

"Yo hayır, bilmiyorsun," dedi ve omzunun aynadaki yansımasının ardındaki kız kardeşine baktı. Bu fenomene kırk dokuz sene boyunca alışmış olmasa, aynada kendi yüzünün yanında daha küçük (çünkü kız kardeşi biraz gerisindeydi) ama kendisininkinin şaşılacak kadar benzeri bir yüz görmek korkmasına yol açardı kuşkusuz.

Kız kardeşinin aynadaki ağzının açıldığını gördü.

"Biliyorum," dedi arkasından gelen ses, "çünkü senin ne düşündüğünü biliyorum. Bunu anlamak kolay."

"Bildiğini sanıyorsun," dedi Cora, "ama bilmediğini biliyorum, çünkü bütün gün düşündüğümü düşündüğün şeyin ne olduğunu kesinlikle biliyorum."

Bu yanıtın mantığı Clarice'de kalıcı bir etki uyandırmamış olacak ki, bir an suskun kaldıktan sonra devam etti: "Kara kara ne dü-

şündüğünü söyleyeyim mi sana?" diye sordu.

"İstersen söyle. Benim için hava hoş. Neymiş peki? Dinleyebilirim. Devam et."

"Şimdi fikrimi değiştirdim," dedi Clarice. "Bunu kendime saklayacağım, gayet bariz bir şey olsa da." Clarice "bariz" sözcüğünü vurgulayarak söylemişti. "Çay saati gelmedi mi? Çanı çalayım mı Cora? Maalesef ağaca çıkamayız, dışarısı fazla esiyor."

"O çocuğu, Steerpike'ı düşünüyordun," dedi kız kardeşinin yanına sokulmuş ve ona çok yakından bakmakta olan Cora. Konuya birden geri dönmekle zavallı kız kardeşine karşı zafer kazandığını hissediyordu.

"Sen de," dedi Clarice. "Bunun uzun süredir farkındayım. Sen de onu düşünmüyor muydun?"

"Evet düşünüyordum," dedi Cora. "Çok uzun süredir. Şimdi ikimiz de biliyoruz."

Yeni yakılmış ateş, ikizlerin gölgelerini tavanda ve nakış örneklerinin asılı olduğu duvarlarda saygısızca ileri geri savuruyordu. Oda geniş sayılırdı, on metre boyunda ve altı metre enindeydi. Koridor girişinin karşısında küçük bir kapı vardı.Bu yarım daire şeklindeki kapı Kökler Odası'na açılıyordu.Bu küçük girişin iki yanında kalın ve baklava şeklinde camlı birer büyük pencere bulunuyordu; odanın diğer iki duvarından birinde küçük bir şömine yer almaktaydı ve bu duvarlardan bir tanesi mutfağa ve iki hizmetçinin odalarına, diğeriyse yemek salonuna ve ikizlerin koyu sarı yatak odasına açılan birer dar kapıya sahipti.

"Bizi yükselteceğini söyledi," dedi Clarice. "Onu duydun, değil mi?"

"Sağır değilim," dedi Cora.

"Yeterince saygı görmediğimizi ve kim olduğumuzu anımsamamız gerektiğini söyledi. Biz Leydi Clarice'le Leydi Cora Groan'ız; biz buyuz."

"Cora'yla Clarice," diye düzeltti kız kardeşi, "Gormenghastlı."

"Ama kimse bizi görünce huşu duymuyor. O bunu sağlayacağını söyledi."

"Neyi sağlayacağını söyledi hayatım?" Cora aynı şeyi düşündüklerini anlayınca ilgisini yitirmeye başlamıştı.

"Onların huşu duymasını," dedi Clarice. "Huşu duymalılar. Öyle değil mi Cora?"

"Evet; ama duymuyorlar."

"Duymuyorlar. Sorun da bu ya," dedi Clarice, "daha bu sabah denedim."

"Neyi hayatım?" dedi Cora.

"Bu sabah denedim daha," diye yineledi Clarice.

"Neyi denedin?" diye sordu Cora epey sert bir sesle.

"'Biraz dışarı çıkıyorum,' dediğimi hatırlıyor musun?"

"Evet." Cora oturdu ve düz göğsünden ufak, ama ağır parfüm kokulu bir mendil çıkardı. "Ne olmuş?"

"Banyoya filan gitmedim." Clarice birden, kaskatı bir şekilde oturdu. "Biraz mürekkep aldım – siyah mürekkep."

"Niye?"

"Sana şimdi söylemeyeceğim, daha zamanı değil," dedi Clarice büyük bir ciddiyetle; ve burun kanatları bir yabani atınkiler gibi titredi. "Siyah mürekkebi alıp küçük bir testiye döktüm. Epey mürekkep vardı. Sonra kendime birbirimize söyleyip durduğumuz şeyi tekrarladım, yani Gertrude'un bizden üstün olmadığını – aslında bizden aşağı olduğunu, çünkü damarlarında bizimki gibi Groan kanının değil, işe yaramaz adi kanın aktığını. Mürekkebi bu yüzden aldım ve ne yapacağımı biliyordum. Sana söylemedim çünkü bana yapmamam gerektiğini söyleyebilirdin ve bunları şimdi niye anlatıyorum bilmiyorum, çünkü yanlış davrandığımı düşünebilirsin; ama artık olan olduğuna göre ne düşündüğünün önemi yok, değil mi hayatım?"

"Henüz bir şey diyemem," dedi Cora epey huysuzca.

"Şey, Gertrude'un Dış Evlerin en iğrenç yedi dilencisini kabul etmek ve üzerlerine bolca yağ dökmek için saat dokuzda Ana Salon'da olması gerektiğini biliyordum, bu yüzden dokuzda mürekkep dolu testimle Ana Salon'un kapısından girdim ve Gertrude'a

doğru yürüdüm, ama işler istediğim gibi gitmedi çünkü üstünde siyah bir elbise vardı."

"Ne demek istiyorsun?" dedi Cora.

"Şey, mürekkebi elbisesine dökecektim."

"Bu iyi olurdu, çok iyi olurdu," dedi Cora. "Yaptın mı?"

"Evet," dedi Clarice, "ama fark etmedi çünkü elbisesi siyahtı ve beni dökerken görmedi, çünkü bir sığırcıkla konuşuyordu."

"Bizim kuşlarımızdan biriyle," dedi Cora.

"Evet," dedi Clarice. "Çaldığı kuşlardan biriyle. Ama diğerleri beni gördüler. Ağızları açık kaldı. Kararımı gördüler. Ama Gertrude görmedi, bu yüzden kararım hiçbir işe yaramadı. Yapacak başka bir şeyim yoktu ve korkuyordum, bu yüzden koşarak geri döndüm; şimdi testiyi yıkasam iyi olacak."

Bunu yapmak için ayağa kalkarken kapı hafifçe tıklandı. İkizlere çok ender ve çok uzun aralıklarla misafir gelirdi; bir an "Girin," diyemeyecek kadar heyecanlandılar.

Ağzını ilk açan Cora oldu ve monoton sesi niyetlendiğinden yüksek çıktı:

"Girin."

Clarice yanında duruyordu. Omuzları dokunuyordu. Başları pencereden bakarcasına öne uzanmıştı.

Kapı açıldı ve Steerpike girdi; koltukaltında parlak metalden yapılma zarif bir çubuk taşıyordu. Çaldığı kılıcı iyice cilalayıp parlatmıştı ve artık gittiği her yere yanında götürüyordu. Her zamanki gibi siyahlara bürünmüş ve boynuna altın bir zincir asmıştı. Seyrek, kum rengi saçları yağlı saç boyasıyla siyahlaştırılmış ve solgun alnının üstüne geniş bir kavisle yatırılmıştı.

Kapıyı arkasından kapadıktan sonra kılıcı koltukaltına zarifçe sıkıştırıp eğilerek selam verdi.

"Leydiler," dedi "özel hayatınızı mazur görülemez bir şekilde ihlal edişim, ki bana yalnızca kapınızı usulca tıklatmam yardakçılık etmiştir, ciddi bir iş için gelmiş olmasam saygısızlığın doruğu olarak görülmeliydi."

"Kim öldü?" dedi Cora.

"Gertrude mu?" dedi Clarice.

"Kimse ölmedi," dedi Steerpike onlara yaklaşarak. "Durumu size birkaç dakika sonra anlatacağım. Ama önce, sevgili Leydiler, nakışlarınıza hayran kalma şerefine erişmeliyim. Onları görmeme izin verir misiniz?" İkisine sırayla, soran gözlerle baktı.

"Daha önce, Prunesquallorlarda da nakışlarımızdan bahsetmişti," diye fısıldadı Clarice kız kardeşine. "Daha önce de onları görmek istediğini söylemişti. Nakışlarımızı."

Clarice'in bir şeyi fısıldayarak söylerse, sesi ne kadar yüksek çıkarsa çıksın, kendisini kız kardeşinden başka kimsenin duyamayacağına dair sarsılmaz bir inancı vardı.

"Onun ne dediğini duydum," dedi kız kardeşi. "Kör değilim ya."

"Önce hangisini görmek istersin?" dedi Clarice. "İşlemelerimizi mi, Kökler Odası'nı mı yoksa Ağaç'ı mı?"

"Yanılmıyorsam," dedi Steerpike yanıt olarak, "tığlarınızın eserleri çevremizdeki duvarlarda asılılar ve onlara çabucak göz attıktan sonra şimdi, her şeyden önce onları daha yakından incelemeyi yeğlediğimi söylemekten başka seçeneğim yok; ardından da, izin verirseniz, Kökler Odanızı ziyaret etmekten memnunluk duyarım."

"'Tığlarımızın eserleri' dedi," diye fısıldadı Clarice odaya yayılan yüksek, monoton sesiyle.

"Elbette," diyen kız kardeşi tekrar omuz silkerek Steerpike'a döndü ve ifadesiz ağzının sağ kenarını hafifçe yukarı kaldırdı; Steerpike ölü bir mezgitin dudaklarındaki kıvrım kadar neşesiz olan bu hareketi, Clarice'le kendisinin böyle bariz laflar etmeyi gereksiz kılacak kadar yakın olduklarının iması olarak yorumladı.

"Başlamadan önce," dedi Steerpike masum görünüşlü kılıcını masaya koyarak, "neden bana girmemi söylemek gibi bir zahmete katlanmak zorunda bırakıldığınızı tüm saflığımla sorabilir miyim Leydiler? Uşağınızın burnu havalarda besbelli. Neden meşgul edilmenize izin vermenizden önce kapıda durup da sizi kimin hangi sebeple görmek istediğini sormadı? Merakımı bağışlayın sevgili Leydi-

ler, ama uşağınız neredeydi? Onunla konuşmamızı ister misiniz?"

Kız kardeşler önce birbirlerine, sonra delikanlıya baktılar. Sonunda Clarice konuştu:

"Uşağımız yok."

Tam da bu yanıt için onlara sırtını çevirmiş olan Steerpike, birden döndü ve darbe almışçasına geriye sendeledi.

"Uşağınız yok ha!" diyerek bakışlarını Cora'ya yöneltti.

Cora hayır anlamında kafa salladı. "Yalnızca pis kokan yaşlı bir kadın var," dedi. "Hiç uşağımız yok."

Steerpike masaya doğru yürüdü ve ellerini oraya yaslayarak donuk gözlerle havaya baktı.

"Gormenghastlı Leydi Cora'yla Leydi Clarice'in uşakları yokmuş – pis kokan yaşlı bir kadın dışında kimseleri yokmuş. Hizmetçileri nerede? Maiyetleri, sayısız yardımcıları nerede?" Sonra neredeyse fısıltıyla ekledi: "Bu durum düzeltilmeli. Buna bir son verilmeli." Dilini şaklatarak sırtını dikleştirdi. "Ve şimdi," diye devam etti daha canlı bir sesle, "nakışlar bekliyor."

Steerpike'ın sözleri duvarlarda yankılanırken, delikanlının Prunesquallorların evinde ektiği isyan tohumlarını tekrar gübrelemeye başladılar. Nakışlarını överken kız kardeşleri göz ucuyla izledi ve her ne kadar eserlerini göstermekten epey haz alsalar da, akıllarının sormuş olduğu soruya sürekli geri döndüğünü görebildi.

"Hepsini sol ellerimizle örüyoruz, değil mi Cora?" diye sordu Clarice karmaşık desenli, yeşilli kırmızılı, çirkin bir tavşanı göstererek.

"Evet," dedi Cora, "çok zaman alıyor çünkü hepsini öyle örüyoruz – sol ellerimizle. Sağ kollarımız aç kaldı, anlarsın ya," dedi Steerpike'a dönerek. "Çok, çok aç kaldılar."

"Sahi mi Leydi Hazretleri?" dedi Steerpike. "Nasıl oldu bu?"

"Sadece sol kollarımızla değil," diye araya girdi Clarice, "sol taraflarımızın tamamıyla ve sağ bacaklarımızla da. Bu yüzden böyle kaskatılar. Geçirdiğimiz sara nöbetleri yüzünden. Buna o nöbetler yol açtı ve nakışlarımızı iyice zekice kılıyor."

"Ve güzel," dedi Cora.

"Size katılmamak elde değil," dedi Steerpike.

"Ama onları kimse görmüyor," dedi Clarice. "Yapayalnız kaldık. Kimse hiçbir konuda fikrimizi sormuyor. Gertrude'un bize dikkat ettiği yok, Sepulchrave'in de. Neye sahip olmamız gerektiğini biliyorsun, değil mi Cora?"

"Evet," dedi kız kardeşi, "biliyorum."

"Neye peki?" dedi Clarice. "Söyle bana. Söyle bana."

"Güce," dedi Clarice.

"Doğru. Güç. İstediğimiz şey bu." Clarice gözlerini Steerpike'a çevirdi. Sonra elbisesinin parlak mor kumaşını düzeltti.

"Çok hoşuma gidiyorlardı," dedi.

Neyden bahsettiğini anlamaya çalışan Steerpike başını, bu sözün doğruluğu üstüne derin düşüncelere dalmışçasına yana eğerken Cora (bir pisibalığının sese dönüşmüş halini andıran bir sesle) sordu:

"Ne çok hoşuna gidiyordu?"

"Nöbetlerim," dedi Clarice içtenlikle. "Sol kolum ilk kez aç kaldığında. Hatırlıyorsun değil mi Cora? İlk nöbetlerimizi? Çok hoşuma gidiyorlardı."

Cora elbisesini hışırdatarak kız kardeşinin yanına gitti ve işaret parmağını onun yüzüne uzattı. "Clarice Groan," dedi, "o konuyu çoktan kapattık. Şimdi Güç'ten bahsediyoruz. Niye konuşmalarımızı takip edemiyorsun? Hep geride kalıyorsun. Buna dikkat ettim."

"Ya Kökler Odası?" diye sordu Steerpike yapmacık bir neşeyle. "Oraya neden Kökler Odası deniyor? Çok merak ediyorum."

"Bilmiyor musun?" dediler.

"Bilmiyor," dedi Clarice. "Bak görüyorsun, ne kadar unutulmuşuz. Kökler Odamızı bilmiyor."

Steerpike'ın cehaleti uzun sürmedi. Morlar içindeki, lobut şeklindeki iki kadının peşinden kapıdan geçti ve kısa bir koridorda yürümelerinin ardından Cora koridorun sonundaki, menteşelerinin yağlanması gereken devasa bir kapıyı açtı ve peşinde kız kardeşiyle Kökler Odası'na girdi. Arkalarından odaya adım atan Steerpike merakını giderdi.

Odanın isminin sıradışılığına karşın uygunluğu su götürmezdi. Burası kesinlikle bir kökler odasıydı. Ayrı ayrı duran birkaç sade kök değil dallanıp budaklanmış, kıvrılıp bükülmüş, iç içe geçmiş, ayrılmış, birbirine dolanmış binlerce kök vardı ve Steerpike'ın keskin gözleri bile bunların çıktığı yeri hemen bulamadı.

Giderek kalınlaşan köklerin odanın diğer tarafında toplanıp uzun, dar bir delikten geçtiklerini fark etti; bu deliğin üst yarısından içeriye göğün gri, donuk ışığı akıyordu. İlk bakışta bu kıvrımlar karmaşasının içinde kımıldamak bile mümkün değilmiş gibi görünüyordu, ama Steerpike ikizlerin labirentin içinde kolayca ilerlediklerini görüp şaşırdı. Pencereye nasıl gidebileceklerini yılların deneyimi sayesinde biliyorlardı. Artık oraya varmışlardı bile ve dışarıya, akşama bakıyorlardı. Steerpike peşlerinden gitmek istedi, ama kısa sürede o karmaşanın içinde kayboldu. Nereye dönse karşısına yükselip alçalan, batan ve tırmalayan, hareketsiz ama yılansı ritimlerle canlı olan bir tuhaf kollar ağı çıkıyordu.

Ama kökler ölüydü. Oda bir zamanlar toprak dolu olmalıydı, oysa şimdi, çoğunluğu odanın yukarı kısımlarına tırmanmış olan ipliksi kökler havayı acizce pençeliyordu. Steerpike'ı şaşırtan yalnızca böylesine uyumsuz bir şekilde tekel altına alınmış bir oda bulmak değildi; daha da ilginci, bu kıvrık kök uçlarından her birinin elle boyanmış olmasıydı. Irmaksı ana gövdeler ve kolları, en ufak deremsi köklere dek, kendi özel renklerine boyanmışlardı; öyle ki ortaya çıkan manzarada farklı renklerdeki, sarı, kırmızı ve yeşil, menekşe rengi ve uçuk mavi, mercan pembesi ve turuncu yedi ağaç gövdesi yapraksız dallarını pencereden zorla geçirmiş gibi görünüyorlardı. Bu eserin yaratılması için gerekli dikkat ve çaba muazzam olmalıydı; hele birbirine dolanmış incecik köklerden oluşma labirentte hangi filizin hangi dala, hangi dalın hangi uzva ve hangi uzvun hangi gövdeye bağlı olduğunu bulabilmek neredeyse insanüstü bir başarı olsa gerekti ve uygun renkleri ancak kaynaklarını bulmakla saptanabilirdi.

Amaç, içeri giren kuşların kendi tüylerine en yakın renkteki

köklere tünemelerini veya isterlerse tamamlayıcı renkteki köklerin arasında yuva yapmalarını sağlamaktı.

Bu eser kız kardeşlerin üç seneden fazla zamanlarını almıştı; ama onca emekten sonra tamamladıkları projelerinin boşuna olduğunu, Kökler Odası'nın bir başarısızlık olduğunu, umutlarının boşa çıktığını görmüşlerdi. İkizler bu hayal kırıklığından sonra bir daha toparlanamamışlardı. Bu odanın bir oda olarak onlara haz verdiği doğruysa da kuşların oraya yerleşip yuva yapmak bir yana, odanın yanma bile yaklaşmamaları ikizlerin kıt akıllarının gerisinde kapanmayan yaralar açmıştı.

Varlığını sürekli hissettiren bu hayal kırıklığının karşısında, bir kökler odasına sahip olmaktan duydukları gurur yer almaktaydı. Ve yalnızca Köklere değil, bir zamanlar dallarının en yüksek uçlarını bile besleyen, çok eskiden her Nisan'da zümrüt rengi çiçekler açan Ağaç'a. Başlıca tatmin kaynakları olan bu Ağaç onlara artık mahrum bırakıldıkları ayrıcalıklı olma hissini biraz olsun tattırıyordu.

Gözlerini onun dallarından ayırıp Steerpike'a bakındılar. Steerpike hâlâ kendini kurtaramamıştı. "Bana yardım edebilir misiniz sevgili Leydiler?" diye seslendi, bir mor lifler yumağının arasından bakarak.

"Neden bu pencereye gelmiyorsun?" dedi Clarice.

"Yolu bulamıyor," dedi Cora.

"Bulamıyor mu? Neden?" dedi Clarice.

"Çünkü bulamıyor," dedi Cora. "Git de ona göster."

"Tamam. Ama çok aptal olmalı," dedi Clarice, sanki önünde açılıp arkasından kapanan sık kök duvarlarının içinden geçerken. Steerpike'a ulaşınca yanından geçip gitti ve delikanlı ancak onun bastığı yerlere basarak pencereye varabildi. Pencerenin önü biraz daha açıktı, çünkü alt yarısından sıkış tıkış geçen yedi ağaç gövdesi dallanıp budaklanmaya başlamadan önce odanın içinde yaklaşık bir buçuk metre ilerliyorlardı. Pencerenin yanında, kalın ve yatay ağaç gövdelerinin üstünde duran küçük bir platforma çıkan basamaklar vardı.

Steerpike gelir gelmez Cora "Dışarı bak," dedi, "göreceksin."

Steerpike birkaç basamağı çıkıp da ağacın ana gövdesinin boşlukta yatay uzandığını ve ileride daha da yükseldiğini görünce, taştan gökyüzü meydanının yaklaşık bir kilometre ötesindeki çatılardan incelediği ağacı tanıdı.

O sırada uzaktaki figürler için çok tehlikeli bir denge hareketi gibi görünen şeyin aslında ne kadar güvenli olduğunu gördü, çünkü ağaç gövdesinin üst yüzeyi dümdüzdü. O ahşap cadde, ağacın yükselmeye ve dallanıp budaklanmaya başladığı noktaya varınca, ayakta ve birbirine yakın duran on-on iki kişinin rahatça sığabileceği bir açıklığa dönüşüyordu.

"Ağaç diye buna derim," dedi Steerpike. "Bayıldım. Kendinizi bildiniz bileli ölü mü?"

"Elbette," dedi Clarice.

"Biz o kadar da yaşlı değiliz," dedi Cora ve bu bir yıldan fazladır yaptığı ilk espri olduğundan gülümsemeye çalıştı, ama yüz kasları uzun süreli ihmalden dolayı kullanılmaz hale gelmişlerdi.

"Ne kadar yaşlı değiliz?" dedi Clarice.

"Sen anlamazsın," dedi Cora. "Senin kafan benimkinden çok daha ağır işliyor. Bunu fark ettim."

"İHTİŞAM İMALARI"

"Çay istiyorum," dedi Clarice ve öne geçip odadaki mucizevi yolculuğuna bir kez daha çıktı; Steerpike onu bir gölge gibi takip ederken Cora başka bir yoldan ilerledi.

Yaşlı kadın tarafından yakılmış ince mumların aydınlattığı, göreceli olarak normal oturma odasına geri dönünce şöminenin karşısına kuruldular ve Steerpike pipo içmek için izin istedi. Cora'yla Clarice bakıştıktan sonra yavaşça başlarını sallayıp onay verince Steerpike piposunu doldurup küçük, kırmızı bir korla yaktı.

Clarice duvardaki bir çan ipini çekmişti ve şimdi ateşin çevresin-

de yarım daire şeklinde otururlarken, ki Steerpike orta koltuktaydı, sağlarındaki bir kapı açıldı ve içeri yaşlı, esmer tenli, çok kısa bacaklı ve gür kaşlı bir kadın girdi.

"Çay istiyorsunuz herhalde," dedi, odanın altındaki bir yerden geliyormuşçasına boğuk bir sesle. Sonra Steerpike'ı gördü ve çirkin burnunu elinin tersiyle sildikten sonra çıkıp kapıyı ardından büyük bir gürültüyle kapattı. Kapının rüzgârıyla havalanan nakışlar duvarlara tekrar gevşekçe kondular.

"Bu kadarı da fazla," dedi Steerpike. "Buna nasıl katlanıyorsunuz?"

"Neye?" dedi Clarice.

"Bu kaba ve küstah tavırlara alışık olduğunuzu mu söylemek istiyorsunuz Leydiler? Yaşlı bir lümpenin kapılarınızı küt diye kapamasına ve sizinle denginizmiş gibi konuşmasına – doğal ve kalıtsal vakarınızın ayaklar altına alınıp çiğnenmesine aldırmıyor musunuz? Damarlarınızda gururla ve durmaksızın akan Groan kanı nasıl bu kadar sessiz kalabiliyor? Niye şu an mor bir öfkeyle kaynamıyor?" Bir an sustu ve öne eğildi.

"Kuşlarınız erkek kardeşinizin karısı Gertrude tarafından çalındı. Köklere verdiğiniz emek fiyaskoyla sonuçlandı, oysa o kadın olmasa çoktan meyvesini vermiş olacaktı. Ağaç'ınız bile unutuldu. Ben ondan bahsedildiğini hiç duymamıştım. Neden duymamıştım? Çünkü siz ve sahip olduğunuz her şey bir kenara itildiniz, unutuldunuz, ihmal edildiniz. Gormenghast'ta soylu ve köklü ailenize mensup olan ve kadim seremonileri uygulayabilecek çok az kişi varken, onları diğer herkesten daha titizce yerine getirebilecek olan sizler durmadan aşağılanıyorsunuz."

İkizler ona yoğun bir dikkatle bakıyorlardı. O susunca bakışlarını birbirlerine çevirdiler. Bazen biraz hızlı konuşsa da, sözlerinin huzur kaçırıcı özünü algılamışlardı. Burada, bir yabancı uğradıkları haksızlıkları ve eski yaralarını deşiyor ve dile getiriyordu.

Kısa bacaklı yaşlı kadın geri döndü ve elindeki tepsiyi önlerine asgari bir hürmetle bıraktı. Sonra zarafetsiz adımlarla paytak paytak yürüyerek kapıya gitti, orada döndü ve ikizlerin misafirine tekrar

bakarak, daha önce yaptığı gibi iri elinin tersiyle burnunu sildi.

Kadın sonunda çıkıp gidince Steerpike öne eğildi ve önce Cora'ya, ardından Clarice'e yakın ve dikkatli gözlerle bakarak konuştu:

"Onura inanıyor musunuz? Leydiler, yanıt verin bana, onura inanıyor musunuz?"

İkizler mekanik hareketlerle kafa sallayıp onayladılar.

"Şatoyu haksızlığın yönetmesi gerektiğine inanıyor musunuz?"

Hayır anlamında kafa salladılar.

"Haksızlığın sona erdirilmeden – adilce cezalandırılmadan büyümesi gerektiğine inanıyor musunuz?"

Son soruyu anlamayan Clarice, Cora'nın başını hayır anlamında sallamasını bekledikten sonra onu taklit etti.

"Yani," dedi Steerpike, "bir şeyler yapılması gerektiğini düşünüyorsunuz. Bu tiranlığın başını ezmek için."

Yine başlarıyla onayladılar ve Clarice şimdiye kadar kafa sallamalarında hata yapmamış olmanın verdiği hafif bir tatmin hissine kapıldı ister istemez.

"Fikirleriniz var mı?" dedi Steerpike. "Önerebileceğiniz planlar var mı?"

İkisi de hemen, hayır anlamında kafa salladılar.

"Bu durumda," dedi Steerpike, bacaklarını uzatıp ayak bileklerini üst üste atarak, "bir öneride bulunabilir miyim Leydiler?"

Yine rızalarını almak için onlara sırayla, son derece dalkavukça baktı. Koltuklarında dimdik oturarak, birbiri ardınca ve ağır ağır kafa sallayarak onay verdiler.

Bu arada çay ve çörekler soğumaktaydı, ama üçü de onları unutmuşlardı.

Steerpike ayağa kalktı ve sırtını ateşe verdi; böylece ikizlerin ikisini birden aynı anda gözlemleyebilecekti.

"Zarif Leydiler," diye söze başladı, "son derece önemli bir bilgi aldım. Konuşmak zorunda kaldığımız tatsız meseleye ilişkin bir bilgi. Tüm dikkatinizi bana vermenizi rica ediyorum; ama her şeyden önce size bir soru soracağım: Gormenghast'ın tartışmasız hâkimi

kim? Bu yetkiye sahip olup da onu kullanmayan, şatonun yüce geleneklerinin unutulmasına izin veren, kız kardeşlerinin kendi kanından ve soyundan olduklarını, onlara hürmet edilmesi ve –söyleyeyim mi?– evet, pohpohlanmaları gerektiğini bile unutan kim? Bu adam kim?"

"Gertrude," diye yanıtladılar. "Haydi ama, haydi ama," dediSteerpike kaşlarını kaldırarak, "kendi kız kardeşlerini bile unutan kim? Kim bu adam Leydiler?"

"Sepulchrave," dedi Cora.

"Sepulchrave," diye yankıladı Clarice.

Şimdi belli etmeseler de sinirlenmiş ve heyecanlanmışlardı, zaten az olan ihtiyatlılıklarını tamamen elden bırakmışlardı. Steerpike'ın söylediği her sözün üzerlerindeki etkisi büyüktü.

"Lord Sepulchrave," dedi Steerpike. Bir an duraksadıktan sonra devam etti. "Onun kız kardeşleri ve Sülale'den olmasanız, Gormenghast Lordu hakkında bu şekilde konuşmaya nasıl cüret edebilirdim? Ama dürüstlük vazifemdir. Leydi Gertrude size haksızlık yaptı, peki bunu kim telafi edebilir? Mutlak güce ağabeyinizden başka kim sahip ki? Sizi eski konumunuza getirme ve bu Güney Kanadı'nı tekrar hizmetçilerinizle canlandırma girişimlerimde bencil kardeşinizi hesaba katmak gerektiği unutulmamalı."

"O sahiden bencildir," dedi Clarice.

"Elbette öyledir," dedi Cora. "Çok bencildir. Ne yapacağız? Söyle bize! Söyle bize!"

"Tüm savaşlarda, ister zekâ savaşı olsunlar ister kılıç," dedi Steerpike, "yapılacak ilk şey inisiyatifi ele almak ve sert vurmaktır."

"Evet," dedi Cora; koltuğunun ucuna varmıştı ve güneş çiçeği rengi pürüzsüz dizlerini Clarice'in taklit ettiği hızlı hareketlerle mütemadiyen okşamaktaydı.

"İnsan nereye vuracağına karar vermeli," dedi Steerpike; "ve rakibin en korunmasız sinir merkezine vurmanın yapılacak ilk ve en kurnazca hareket olduğu açık. Ama kararsızlık olmamalı. Ya hep ya hiç."

"Ya hep ya hiç," diye yineledi Clarice.

"Şimdi bana şunu söylemelisiniz sevgili Leydiler, kardeşinizin en çok ilgi duyduğu şey nedir?"

İkizler dizlerini okşamayı sürdürdüler.

"Edebiyat değil mi?" dedi Steerpike. "Kitaplara tutkun değil mi?"

Başlarıyla onayladılar.

"Çok akıllıdır," dedi Cora.

"Ama her şeyi kitaplardan öğrenir," dedi Clarice.

"Kesinlikle." Steerpike çabucak devam etti. "O halde kitaplarını kaybederse yenilmiş kadar olur. Yaşamının odak noktası yok edilirse, bir kabuktan ibaret kalır. Gördüğüm kadarıyla Leydiler, ilk darbemizi onun kütüphanesine yöneltmeliyiz. Haklarınıza sahip çıkmalısınız," diye coşkuyla devam etti. "Haklarınıza sahip çıkmanız adaletin gereğidir." Leydi Cora Groan'a doğru dramatik bir adım attı; sesini yükseltti: "Leydi Cora Groan, hemfikir değil misiniz?"

Heyecandan koltuğunun en ucunda oturmaya başlamış olan Cora ayağa kalktı ve onay verirken başını öyle şiddetle salladı ki saçları darmadağınık oldu.

Clarice de kendisine sorulunca kız kardeşini taklit etti; Steerpike piposunu tekrar yakıp, ince dudaklarının arasından duman halkacıkları çıkararak şömineye birkaç saniye yaslandı.

"Bana çok yardımcı oldunuz Leydiler," dedi sonunda; kısa piposundan bir nefes çekti ve bir duman halkasının tavana doğru yükselmesini seyretti. "Kurtuluşunuza yönelik mücadelemde bana daha fazla yardım etmeye onurunuz adına hazırsınızdır eminim." Bunu kabul ettiklerini tünemiş bedenlerinin hareketlerinden anladı.

"Bu durumda asıl mesele," dedi Steerpike, "erkek kardeşinizin kitaplarını ortadan kaldırıp onu sorumluluklarıyla yüzleştirmeyi nasıl başaracağımız. Sizce kitaplarla dolu bir kütüphaneyi yok etmenin en bariz yolu nedir? Son günlerde onun kütüphanesine hiç gittiniz mi Leydiler?"

Hayır anlamında kafa salladılar.

"Siz olsanız ne yapardınız Leydi Cora? Yüz bin kitabı yok etmek için hangi yolu seçerdiniz?" Steerpike pipoyu ağzından çıkarıp Cora'ya yoğun bir dikkatle baktı.

"Onları yakardım," dedi Cora.

Steerpike'ın ona söyletmek istediği tam da buydu; ama başını hayır anlamında salladı. "Bu zor olurdu. Onları neyle yakabiliriz ki?"

"Ateşle," dedi Clarice.

"Ama ateşi nasıl yakabiliriz Leydi Clarice?" dedi Steerpike aklı karışmış gibi yaparak.

"Samanla," dedi Cora.

"Bu bir olasılık," dedi Steerpike çenesini okşayarak. "Yönteminiz yeterince hızlı sonuç verir mi acaba? Sizce verir mi?"

"Evet, evet!" dedi Clarice. "Saman yakmak keyiflidir."

"Ama ateş kitaplara sıçrar mı," diye ısrar etti Steerpike, "tek başına? Çok fazla saman gerekir. Yeterince çabuk yanar mı?"

"Bu acele niye?" diye sordu Cora.

"Bu iş çok hızlı yapılmalı," dedi Steerpike, "yoksa alevler işgüzarlar tarafından söndürülebilir."

"Yangınlara bayılırım," Clarice.

"Ama Sepulchrave'in kütüphanesini yakmamız doğru olmaz, değil mi?"

Steerpike er geç birisinin vicdanının uyanacağını biliyordu ve bir kozu vardı.

"Leydi Cora," dedi, "bazen insanın tatsız şeyler yapması gerekir. Büyük meseleler söz konusuyken işleri ipek eldivenlerle halledemezsiniz. Hayır. Biz burada tarih yazıyoruz ve güçlü olmalıyız. İçeri ilk girdiğimde size aldığım bir bilgiden söz etmiştim. Hatırlıyor musunuz? Evet, şimdi size kulağıma gelenleri anlatacağım. Lütfen sakinliğinizi koruyun, kim olduğunuzu anımsayın. Sizin çıkarlarınızı kollayacağım, korkmayın, ama şu an lütfen oturup dinleyin.

"Size birçok konuda kötü davranıldığını söylüyorsunuz, ama bir de alt katlarda kulaktan kulağa dolaşan şu skandalı dinleyin. 'Onlar çağrılmadı,' diyor herkes, 'Onlar çağrılmadı.'"

"Neye çağrılmamışız?" dedi Clarice.

"Veya nereye?" dedi Cora.

"Erkek kardeşinizin düzenleyeceği Büyük Toplantı'ya. Bu Büyük

Toplantı'da, Gormenghast'ın Yeni Veliahtı olan yeğeniniz Titus'ın onuruna verilecek bir partinin ayrıntıları konuşulacak. Bütün önemli şahsiyetler katılıyor. Prunesquallorlar bile katılıyor. Kardeşiniz yıllardır ilk kez ailesinin üyelerini bir araya getirecek kadar dünyevileşti. Söylendiğine göre kardeşiniz, Titus'la ilgili pek çok meseleyi konuşmak istiyormuş ve bir hafta içinde yapılacak olan bu Büyük Toplantı kanımca çok önemli olacak. Lord Sepulchrave'in niyetinin tam olarak ne olduğunu bilen yok, ama genel kanı oğlunun ilk Doğumgünü'nde düzenlenecek olan parti için hazırlıkların şimdiden başlaması gerektiği yönünde.

"Bu partiye davet edilip edilmeyeceğinizi söylemek istemem, ama eski ayakkabılar gibi kenara atılacağınız söylentilerinden yola çıkarak, davet edilmenizin çok küçük bir ihtimal olduğunu söyleyebilirim.

"Görüyorsunuz ya," dedi Steerpike, "boş durmuyorum, kulaklarımı açıyorum ve durum değerlendirmesi yapıyorum ve çabalarım er geç meyvesini verecek – sizi, sevgili Leydiler, seçkin konuklarla dolu bir masanın birer ucunda gördüğümde ve her sözünüze tokuşturulan kadehlerle ve alkışlarla karşılık verildiğini duyduğumda kendimi, çok eskiden sizleri ait olduğunuz seviyeye yükseltmek gibi tehlikeli bir işe atılmamı sağlayacak kadar hayal gücüne ve amansız gerçekçiliğe sahip olduğum için kutlayacağım.

"Niye o partiye davet edilmeyesiniz ki? Niye? Niye? Siz böyle bir kenara atılacak ve Swelter'ın mutfağındaki en adi hizmetçiler tarafından bile alaya alınacak insanlar mısınız?"

Steerpike duraksayınca sözlerinin epey etkili olduğunu gördü. Clarice, Cora'nın koltuğuna gitmişti ve şimdi ikisi orada, birbirlerinin çok yakınında dimdik oturmaktaydılar.

"Az önce bu katlanılmaz durumun çaresinin erkek kardeşinizin iç karartıcı kütüphanesini yok etmek olduğunu zekice söylediğinizde haklı olduğunuzu ve onurunuza sürülmüş lekeden ancak böyle cesurca bir eylemle kurtulabileceğinizi hissettim. O fikriniz dâhiceydi. Siz Leydilerden, onurunuza ve gururunuza uygun düştüğünü hissettiğiniz şeyi yapmanızı rica ediyorum. Siz yaşlı değilsiniz

Leydiler, yo hayır, yaşlı değilsiniz. Ama genç misiniz? Geriye kalan yıllarınızın ihtişamlı günlerle ve romantik gecelerle dolu olmasını isterim. Öyle olacak mı peki? Adalete doğru adım atacak mıyız? Evet ya da hayır sevgili Leydiler, evet ya da hayır."

İkizler birlikte ayağa kalktılar. "Evet," dediler, "Güç'ü geri istiyoruz."

"Hizmetçilerimizi ve adaleti ve her şeyi geri istiyoruz," dedi Cora ağır ağır; sesinin donuk ön planının içinden geçen yoğun heyecan bir kontrpuan oluşturmuştu.

"Ve romantik geceleri," dedi Clarice. "Bu hoşuma gider. Evet. Evet. Yak! Yak," diye devam etti sesini yükselterek. Düz göğsü makine gibi inip kalkmaya başlamıştı. "Yak! Yak! Yak!"

"Ne zaman?" dedi Cora. "Ne zaman yakabiliriz?"

Steerpike onları susturmak için elini kaldırdı. Ama ona aldırmadılar; el tutuşarak öne eğilip o korkunç, duygusuz sesleriyle "Yak! Yak! Yak! Yak! Yak!" diye haykırdılar, bitkin düşene dek.

Steerpike bu çetin sınav karşısında korkuya kapılmadı. İkizlerin neden şatonun gündelik hayatından soyutlanmaya zorlandıklarını şimdi daha iyi anlıyordu. Geri zekâlı olduklarını biliyordu, ama böyle davranışlarda bulunabileceklerini yeni öğreniyordu.

Ses tonunu değiştirdi.

"Oturun!" dedi sert bir sesle. "İkiniz de. Oturun!"

Hemen itaat ettiler ve her ne kadar bu emrin sertliği karşısında irkilmiş görünseler de, Steerpike artık ikisini de tamamen avcunun içine aldığını görebiliyordu ve içinden otoritesini sergilemek ve gücünün sinsi hazlarını ilk kez tatmak gelse de, onlarla kibarca konuştu – çünkü her şeyden önce kütüphanenin yakılmasını istiyordu. Bu hallolduktan sonra, ikizlerin üstünde böyle korkunç bir baskı aracına sahip olduktan sonra, bir süreliğine gevşeyebilir ve Güney Kanadı'nda enfes bir diktatörlüğün tadını çıkarabilirdi.

"Altı gün sonra, Leydiler," dedi altın zinciriyle oynayarak – "davet edilmediğiniz Büyük Toplantı'dan önceki akşam – kütüphane boş olacak ve orayı yakabilirsiniz. Ben gerekli malzemeleri temin

edeceğim ve sizi ayrıntılar konusunda bilgilendireceğim; ama o büyük gecede size işaret verdiğimi görünce hemen gazı tutuşturacak ve çabucak bu odaya geleceksiniz."

"Yanışını seyredemez miyiz?" dedi Cora.

"Evet," dedi Clarice, "seyredemez miyiz?"

"Ağaç'ınızdan seyredebilirsiniz," dedi Steerpike. "Yakalanmak mı istiyorsunuz?"

"Hayır!" dediler. "Hayır! Hayır!"

"O halde Ağaç'ınızdan güvenle seyredebilirsiniz. Ben bir terslik çıkarsa ilgileneyim diye koruda kalacağım. Anladınız mı?"

"Evet," dediler. "Sonra Güç'e sahip olacağız, değil mi?"

Durumdaki farkına varmadıkları ironi, Steerpike'ın dudağını yukarı kıvırmasına yol açtı; ama "O zaman siz Leydiler Güç'e sahip olacaksınız," dedi. Ve onlara yaklaşarak sırayla parmak uçlarından öptü. Masadan kılıcını alarak tez adımlarla kapıya gitti ve orada eğilerek veda etti.

Kapıyı açmadan önce "Sadece biz biliyoruz," dedi. "Aramızda kalacak, değil mi?"

"Evet," dediler. "Sadece biz."

"Bir iki gün içinde geri dönüp size ayrıntıları anlatacağım," dedi Steerpike. "Onurunuz kurtarılmalı."

İyi geceler dilemeden kapıyı açıp karanlıkta gözden kayboldu.

"KUNDAKÇILIK HAZIRLIKLARI"

Steerpike sonraki iki günün büyük bölümünü çeşitli bahanelerle Prunesquallorların evinin dışında geçirdi. Bu kısa sürede pek çok şeyi başarsa da, faaliyetlerinin başında kütüphaneye yaptığı üç gizli yolculuk geliyordu. İşin zor tarafı açıklıktan kozalaklı koruya görünmeden geçebilmekti. Koruya, çam ağaçlarının arasına kapağı atınca tehlike azalıyordu. Yangından böylesine kısa bir süre önce kütüphanenin civarında görülmesinin ne kadar ölümcül olabileceğinin farkındaydı.

Yolculukların ilkinde, Güney Kanadı'nın gölgelerinde bekledikten sonra, uzun otlarla kaplı bahçelerden koşarak geçip kozalaklı korunun yanındaki tarlalara girmiş ve ihtiyaç duyduğu bilgileri toplamıştı. Bir saat boyunca sabırla uğraştıktan sonra kütüphane kapısının kilidini bir tel parçasıyla açmayı başarmış ve sonra binanın yapısını incelemek için sessiz odaya girmişti. Issız odada bir yabancılık vardı. Gece vakti gölgeli ve tekinsiz olsa da, gündüzün tersine içinde kimseler yoktu. Steerpike ortalıkta gezinirken ve sık sık yüksek omzunun üstünden geriye bakarak yangın başlatılabilecek yerleri saptarken, mekânın ısrarlı sessizliğini hissediyordu.

İçeriyi baştan sona inceledi ve sonunda dışarı çıktığında sorunu gayet iyi anlamış durumdaydı. Gaza batırılmış uzun kumaşların kitapların arkasına, odanın bir ucundan diğer ucuna görünmeden uzanacak şekilde yerleştirilmeleri gerekiyordu. Kütüphanenin etrafına yerleştirildikten sonra merdivenden yukarıya, balkona çıkarılabilirlerdi. Bu birbirine bağlı kumaşları (onları dikkat çekmeden edinmek kolay olmamıştı) yerleştirmek gece yarısından sonra, Lord Sepulchrave'in şatoya doğru yola çıkmasından sonra yapılması gereken bir işti elbette. Steerpike ikinci ziyaretinde gece yarısı, taşıdığı devasa kumaş parçaları yığınının ve gaz tenekesinin ağırlığıyla sendeleyerek çam korusuna girmiş veLord Sepulchrave'in binadan çıkmasını beklerken, sağdan soldan aşırdığı farklı farklı kumaşları en az on ikişer metrelik ipler oluşturacak şekilde birbirine bağlayarak oyalanmıştı.

Sonunda Lord Hazretleri'nin yan kapıdan çıktığını görünce ve Çakmaktaşı Kulesi'ne giden yolda uzaklaştığını işitince ayağa kalkıp gerindi.

Kilidin kendisini bu sefer daha da çok uğraştırmasına sinirlendi; kapıyı nihayet açabildiğinde saat sabahın dördüydü.

Neyse ki karanlık bir sonbahar sabahındaydı ve en az üç saati vardı. İçerinin ışığının dışarıdan görülmediğini fark etmişti, bu yüzden odanın ortasındaki lambayı yaktı.

Steerpike son derece sistemli çalışan biriydi ve iki saat sonra kütüp-

haneyi turladığında tatmin oldu. Binanın kullanılmayan ana kapısının yanından gevşekçe sarkan dört kumaş ucu hariç, yaptığı işi ele verebilecek hiçbir şey görülmüyordu. Bu şeritler kütüphaneyle balkonu çevreleyen kumaşların uçlarıydı ve onlarla daha sonra ilgilenecekti.

Bir an tereddüte kapılmasına yol açan tek şey, sımsıkı bağlayıp burduğu kumaşları batırdığı gazın hafif kokusuydu.

Şimdi dikkatini dört şeride yöneltti ve onları birlikte burarak tek bir halat haline getirip uçlarını düğümledi. Bu halatın bir şekilde dış dünyaya çıkarılması gerekiyordu. Son ziyaretinde, kalın duvarı ve kitaplığın meşesini delmek dışındaki tek çözümü bulmuştu. Onları delmenin fazla zahmetli olacağı açıktı. Benimsediği alternatif kapının iri kolunun hemen altında, gölgesinin düştüğü ve dikkatli bakmadan fark edilemeyecek bir yerde ufak bir delik açmaktı. Neyse ki üç tane kısa, soğan şeklinde ayağın üstünde duran oymalı bir kitap sehpası vardı. Bu sehpanın eğik yüzeyi küçücük bir masanınki kadardı. Bu mobilya ana kapının karşısında, kullanılmadan duruyordu. Biraz sağa çekilince kumaş halat karanlıkta gözden kayboldu; keşfedilmesi imkânsız değilse de hem bu risk, hem de hafif gaz kokusunun fark edilmesi riski göze alınmaya değerdi.

Yanında gerekli aletleri getirmiş olan Steerpike, meşeyi sertliğine karşın yarım saatte delmeyi başarmıştı. Halatı delikten geçirdi ve yerde birikmiş olan talaşları süpürdü.

Artık gerçekten yorgundu, ama lambayı söndürüp yan kapıdan çıkmadan önce kütüphanede son bir yürüyüş yaptı. Dışarı çıkınca sağa saptı ve duvar boyunca yürüyerek binanın ana kapısına vardı. Bu giriş yıllardır kullanılmadığından, basamakları soğuk bir ısırganlar ve dev yabani otlar deniziyle kaplıydı. Bitkilerin arasından ağır ağır ve güçlükle geçen Steerpike, yeni açtığı delikten gevşekçe sarkan halat ucunu gördü. Halat ucu beyaz beyaz parlıyordu ve ölü bir parmak gibi kıvrılmıştı. Küçük, keskin bir çakıyı açan Steerpike halatın dışarıdaki kısmını, yalnızca beş santim kadarını bırakacak şekilde kesti ve bu kısa ucun içeri kaymasını önlemek için, çakısının kabzasını kullanarak kumaşı tahtaya ufak bir çiviyle tutturdu.

O gecelik işi bitmiş sayılırdı. Yalnızca gaz tenekesini koruya saklamak için durdu ve ardından Prunesquallorların evine geri dönüp hemen odasına çıktı ve soyunmadan yatağa girerek kıvrılıp çabucak uykuya daldı.

Kütüphaneye yaptığı üçüncü ve gündüz vakti yaptığı ikinci yolculuğun amacı başkaydı. Tahmin edilebileceği gibi, Lord Sepulchrave'in inziva yerini yakmak gibi çocukça bir eylem Steerpike'ın hoşuna gitmiyordu. Ona bir bakıma korkunç geliyordu. Vicdani rahatsızlık duyduğundan değil, her türlü yıkımı sinir bozucu bulduğundan. Yani iyi üretilmiş herhangi bir cansız nesnenin yok edilmesini. Canlı varlıklar konusunda böyle bir kaygısı yoktu, ama iyi yapılmış bir nesne, her ne olursa olsun, ister bir kılıç olsun, ister bir saat ya da kitap, heyecanlanmasına ve ilgi duymasına yol açardı. Zekice tasarlanmış ve ustaca kotarılmış şeylerden hoşlanırdı; yaptığı plan, –güzelce basılıp ciltlenmiş birçok kitabı yok etme planı– yüzünden kendine kızıyordu ve bu işte ancak geri dönülmez noktaya geldikten sonra tamamen odaklanabildi. İkizlerin binayı kendi elleriyle ateşe verecek olmaları manevranın can alıcı noktasıydı elbette. Bu eylemin tek tanığı olmanın kendisine sağlayacağı avantajlar öyle çoktu ki, enine boyuna düşünülmeleri bu aşamada fazla zaman alırdı.

Halalar insanlarla dolu bir kütüphaneyi ateşe verdiklerinin farkına varmayacaklardı elbette; bunu Steerpike'ın davet edilmediklerini söylediği Büyük Toplantı'nın gecesinde yaptıklarının da. Halalara giden Nannie Slagg'in yolunu kesen delikanlı, mesajı kendisinin iletebileceğini ve böylece onu bu zahmetten kurtarabileceğini söylemişti. Kadın başta görevini açığa vurmaya razı olmasa da, sonunda Steerpike'a zaten şüphelendiği şeyi söylemişti ve delikanlı ona halaları hemen Toplantı'dan haberdar edeceğine söz verdikten sonra onlara gidiyor gibi yapıp, öğle yemeğini yemek üzere Prunesquallorlara yönelmişti. Ertesi sabah da İkizlere davet edilmediklerini söylemişti.

Cora ile Clarice'in kütüphanenin ana kapısındaki halatı yakarak yangın çıkarmalarından sonra gerisi Steerpike'a kalacaktı.

Steerpike, Groan Hanedanı'nın iki neslini yangından kurtarmanın kendisine epey itibar kazandıracağını düşünüyordu; dahası Güney Kanadı'nda Leydi Cora ve Leydi Clarice'le birlikte yaşamaya başlayacaktı, çünkü suçlarının ortaya çıkmasından korkarak her dediğini yapacaklardı.

Kurtarma işinin tamamlanmasından kısa süre sonra yangının nasıl çıktığı araştırılmaya başlanacaktı. Steerpike bu konuda diğer insanlardan fazla bilgi sahibi olmayacaktı; Güney Kanadı'nda egzersiz niyetine yürürken gökyüzündeki parıltıyı görmüştü o kadar. Prunesquallorlar onun günbatımlarında gezintiye çıkma alışkanlığının olduğunu doğrulayacaklardı. İkizlerse yangının haberi şatoya ulaşmadan odalarına geri dönmüş olacaklardı.

Steerpike'ın kütüphaneye yaptığı üçüncü ziyaretin sebebi kurtarma işini planlamaktı. İlk yapılması gereken şeylerden biri herkes içeri girdikten sonra kapıyı kilitleyip anahtarı almaktı elbette ve Lord Sepulchrave genellikle anahtarı kilitte bırakıp geceyarısından sonra çıkana dek oradan almadığından, bu konuda sorun yaşanmaması gerekirdi. Sonradan "Kapıyı kim kilitledi?" ve "Anahtar nasıl kayboldu?" gibi soruların sorulması kaçınılmazdı, ama Steerpike kendisini ve ikizleri aklayacak, iyi prova edilmiş bir bahane sunabilirse ve Prunesquallorlar o akşam gezintiye çıktığını doğrularlarsa, herhangi bir insandan daha fazla şüphe uyandırmayacağına emindi. Çıkabilecek ufak tefek pürüzlerinse üstesinden gelebilirdi.

Daha acil mesele şuydu: Groan ailesini kendini tehlikeye atmadan, ama azami ölçüde minnet ve takdir kazanmasını sağlayacak kadar dramatik bir şekilde kurtarmayı nasıl başaracaktı?

Binayı inceleyince seçeneklerinin fazla olmadığını görmüştü – aslında son anda kapılardan birini insanüstü görünen bir güçle kırmayacaksa veya büyük çatı penceresini parçalamayacaksa, ki insanları oradan kurtarmak fazlasıyla zor ve tehlikeli olurdu, geriye sadece yerden yaklaşık beş metre yükseklikteki pencere kalıyordu.

Bu pencerede odaklanmaya karar verdikten sonra zihninde alternatif kurtarma yöntemlerini evirip çevirmeye başladı. Her şeyden

önemlisi, kurtarma işinin hemen eyleme geçirilmiş doğaçlama bir kararın sonucu gibi görünmesiydi. Kendisinden şüphelenilmesi önemli değildi, gerçi bunun olacağını tahmin etmiyordu; önemli olan herhangi bir şeyin önceden planlandığının sonradan kanıtlanamamasıydı.

Yaklaşık yarım metrekarelik pencere, ana kapının üstündeydi ve epey kirağı kaplıydı. Mesele içeridekilerin pencereye nasıl ulaşacaklarıydı ve Steerpike'ın camı kırıp kendini göstermek için dış duvara nasıl çıkacağıydı elbette.

Yanında normalde taşımayacağı bir şey bulunduramayacağı açıktı. Duvara tırmanmakta kullanacağı nesnenin ya kütüphanenin civarında ya da çam ağaçlarının arasında bulabileceği bir şey olması gerekiyordu. Örneğin bir merdiven hemen şüphe uyandırırdı, ama öte yandan öyle bir şeye ihtiyacı vardı. Aklına bariz çözümün küçük bir ağaç olduğu gelince, uygun boyda bir devrilmiş ağaç aramaya başladı; çünkü kütüphanenin ve bitişiğindeki binaların inşası sırasında kesilen ağaçların çoğu hâlâ etrafta, dikenli çalılarla kaplı toprağa yarı gömülmüş halde yatmaktaydılar. Neredeyse tam istediği gibi bir tane bulması uzun sürmedi. Bu ağaç dört beş metre boyundaydı ve yan dallarından çoğu gövdesine yakın yerlerden kırılmış olduklarından, geride yalnızca sekiz ila otuz santimlik kısımları kalmıştı. "İşte," dedi Steerpike kendine, "aradığım bu."

Bir başka ağaç bulması daha zor olsa da aradığı şeye sonunda, kütüphanenin biraz uzağında rastladı. Bu ağaç eğreltiotlarıyla kaplı nemli bir çukurda yatmaktaydı. Steerpike onu kütüphane duvarına kadar sürükledikten sonra iki ağacı da doğrultup ana kapıya ve tek pencerenin altına diklemesine yasladı. Çıkık alnındaki teri sildikten sonra ağaçlara tırmanmaya başladı; mahsur kalacak kişilerin en ağırı olan Leydi Groan'ı taşıyamayacak dalları kırıyordu. Böyle ufak tefek işleri hallettikten ve "merdivenlerinin" artık hem kullanışlı, hem de doğal olduklarına kanaat getirdikten sonra onları korunun kenarına, birkaç devrilmiş çam ağacının arasına bıraktı ve ardından, camı kırmakta kullanabileceği nesneyi aramaya girişti. Yan binanın di-

binde, duvarlardan dökülmüş ve yosun kaplı taş parçaları vardı. Bunlardan bir kısmını "merdivenlerinin" birkaç metre yakınına taşıdı. Sonradan kendisinden şüphelenip de o merdivenlerle taşları nasıl kolayca bulduğunu sorarlarsa, toprağa yarı gömülü taşları ve etrafa saçılmış ağaçları gösterebilirdi. Steerpike gözlerini kapatıp sahneyi zihninde canlandırmaya çalıştı. Kapıları açmak için deli gibi çırpındığını, kapı kollarını takırdattığını ve panelleri yumrukladığını görebiliyordu. "İçeride kimse var mı?" diye haykırdığını ve içeriden gelen boğuk çığlıkları duyabiliyordu. Belki de "Anahtar nerede? Anahtar nerede?" diye haykıracak veya içeridekileri cesaretlendirmeye çalışacaktı, örneğin "Sizi bir şekilde çıkaracağım," diyerek. Sonra ana kapıya sıçrayacak ve orayı birkaç kez yumrukladıktan, biraz daha haykırdıktan sonra "merdivenleri" getirecekti, çünkü yangın artık herhalde iyice yayılmaya başlamış olacaktı. Veya belki de bunların hiçbirini yapmayıp yalnızca, içeridekilerin dualarına verilen bir yanıtmışçasına, tam zamanında ortaya çıkıverecekti. Sırıttı.

Son davetlinin de kütüphaneye girmesinin hemen ardından "merdivenleri" duvara dayayarak zaman ve enerji tasarrufu yapamayacak olmasının tek sebebi o zaman İkizlerin işlerini yaparken o ağaçları görecek olmalarıydı. Steerpike'ın hazırlıklarını öğrenmek bir yana, kütüphanede birilerinin bulunduğundan bile şüphelenmemeleri şarttı.

Kütüphaneye yaptığı üç ziyaretin sonuncusunda yine yan kapının kilidini açtı ve yaptığı işi kontrol etti. Lord Sepulchrave dün geceyi her zamanki gibi burada geçirmiş, ama anlaşılan hiçbir şeyden şüphelenmemişti. Yüksek kitap sehpası Steerpike'ın bıraktığı yerdeydi ve ana kapının kolunun üstüne simsiyah bir gölge düşürerek, kolun altından çıkan ve altmış santim ötedeki uzun kitaplığın kenarına gergin bir halat gibi uzanan burulmuş kumaşları gizliyordu. Steerpike artık gaz kokusu almıyordu ve bu gazın uçup gitmekte olduğu anlamına gelse de, yine de kumaşların kuru hallerinden daha çabuk tutuşacaklarını biliyordu.

Çıkmadan önce göze batmayan raflardan yarım düzine kitap

seçti, bunları geri dönüş yolculuğunda çam korusuna sakladı ve ertesi gece bıraktığı yerden, ölü bir karaçamın çürümüş gövdesinin içindeki, dikenli çalıların arasındaki yağmur geçirmez zulasından aldı. Ciltlerin üçü tirşeydi ve üzerlerinde zarif altın kabartmalar vardı; diğerlerinin işçiliği de aynı ölçüde nadideydi ve o gece Prunesquallorların evine döndükten sonra onları kahverengi ambalaj kâğıdıyla kaplamak ve başlarıyla sonlarındaki Groan armalı boş sayfaları yırtmak zorunda kalmak hiç hoşuna gitmedi.

Steerpike halalara ikinci ziyaretini ancak bu berbat işleri içine sinen şekilde tamamladıktan sonra gerçekleştirdi ve onları rolleri, yani çok basit bir iş olan kundakçılık konusunda tekrar eğitti. Prunesquallorlara yürüyüşe çıkacağını değil, halaları ziyaret edeceğini söylemeye karar vermişti ve sonra onlara odalarına kadar eşlik edecekti (çünkü bir şekilde kütüphaneye götürülüp geri getirilmeliydiler, bastıbacak hizmetçilerinin haberi olmadan.) Böylece onların ve Doktor'un ifadeleri örtüşecekti.

Onlara defalarca şunu yineletmişti: "Biz hep evimizdeydik. Biz hep evimizdeydik." Sonunda buna, geleceği anımsarcasına gerçekten inanmaya başlamışlardı!

UFAK MAĞARA

Bu olay Steerpike'ın Kütüphane'ye ikinci gündüz ziyaretinde bulunduğu günde gerçekleşti. Geri dönüyordu ve çam korusunun kenarına varmıştı; açık alanda fark edilmeden koşmanın fırsatını kollarken solunda, uzakta birinin Gormenghast Dağı'na doğru yürüdüğünü gördü.

Canlandırıcı havanın ve uzaktaki kişiyi tanımış olmasının etkisiyle hemen yolunu değiştiren Steerpike, korunun kenarında bir kuş gibi küçük, hızlı adımlarla yürüdü. Solundaki engebeli arazideki kızıl elbiseli ufak tefek kişi, kasvetli arkaplanda bir arduvazın üstündeki bir yakut kadar dikkat çekiciydi. Gormenghast'ı çevreleyen

bölgenin iç bunaltıcı atmosferini hafifletmeye değil bu sonbahar güneşinin, yaz güneşinin bile gücü yetmezdi. O bölge şatonun uzantısı gibiydi, engebeli ve gölgeliydi; engin ve genellikle rüzgârlı olsa da aynı zamanda ağır bir şekilde bunaltıcıydı.

İleride Gormenghast Dağı tüm kalıcılığıyla uzanıyordu; sanki ona bakan herkes lanetlensin diye topraktan büyüyle çıkarılmış sinsi bir şeydi. Ağaçlarla kaplı eteğiyle şatonun arasındaki uzaklık yalnızca birkaç kilometreymiş gibi görünse de, aslında at sırtında bir günlük mesafeydi. Genellikle en güzel havalarda, gökyüzünün geri kalanının bomboş olduğu günlerde bile zirvesi bulutlarla çevrili olurdu ve tepesinde fırtınaların kopması, puslu doruğuna yağan kara yağmurların iğrenç gövdesinin yarısını gizlemesi ve bu arada güneşin dağın çevresindeki arazinin tamamını, hatta onun eteklerini bile ışıl ışıl aydınlatması sık rastlanan bir durumdu. Ancak bugün zirvenin üstünde tek bir bulut bile yoktu ve Fuchsia öğle yemeğinden sonra yatak odası penceresinden dışarıya, Dağ'a bakınca "Bulutlar nerede?" demişti.

"Ne bulutu?" demişti, arkasında ayakta durmakta ve kucağında Titus'ı sallamakta olan yaşlı dadı. "Neyden bahsediyorsun tatlım?"

"Dağ'ın tepesinde genellikle bulutlar olur,"dedi Fuchsia.

"Şimdi hiç yok mu canım?" "Hayır," dedi Fuchsia. "Niye yok?"

Fuchsia, Bayan Slagg'in aslında hiçbir şey bilmediğini fark etmişti, ama ona soru sormak gibi eski bir alışkanlığı bırakmak güçtü. Büyüklerin illa çocuklardan daha fazla şey bilmelerinin gerekmediğini kavramaya direnmişti. Bayan Slagg'in hep göründüğü gibi, kendisinin tüm dertlerinin bilge dinleyicisi ve bir avutucu olarak kalmasını istiyordu, ama Fuchsia büyüyordu ve yaşlı koruyucusunun ne kadar zayıf ve aciz olduğunu artık anlamaya başlamıştı. Ona olan bağlılığını ya da sevgisini yitiriyor değildi. Gerekirse o kırışıklı cüceyi son nefesine dek savunurdu; ama şimdi kendi içinde izole olmuş haldeydi ve sorgulamasız özgüveniyle – en yeni hevesleriyle yanına koşup da kapılıverdiği korkuları – projelerini – öykülerini anlatabileceği birisi yoktu.

"Dışarı çıkıyorum," dedi, "biraz yürüyeceğim."

"Yine mi?" dedi Bayan Slagg kollarını sallamayı bir an keserek. "Bu aralar dışarı çok fazla çıkmıyor musun? Niye hep benden kaçıyorsun?"

"Senden kaçmıyorum," dedi Fuchsia; "yürümek ve düşünmek istiyorum. Bu senden kaçmak değil. Bunu biliyorsun."

"Hiçbir şey bilmiyorum ben," dedi Nannie Slagg yüzünü buruşturarak. "Ama koca yaz boyunca dışarı çıkmadığını biliyorum, değil mi canım? Ve şimdi hava bozukken ve soğukken her gün dışarı çıkıyorsun, üstün başın çamur oluyor, ıslanıyorsun, üşüyorsun. Ah, zavallı kalbim. Niye? Niye her gün?"

Fuchsia ellerini kırmızı elbisesinin büyük ceplerine daldırdı.

Tavanarasını terk ettiği, Gormenghast'ı çevreleyen bölgenin kasvetli kırlarını ve kayalık arazilerini yeğlediği doğruydu. Bunun sebebi neydi? Birdenbire büyüyüp, bir zamanlar her şeyi olan tavanarasına ilgisini yitirmiş miydi? Yo hayır; bunun büyümekle ilgisi yoktu, Steerpike'ın karanlıkta pencerenin dibinde yattığını gördüğü o korkunç geceden beri bir şeyler değişmişti. Tavanarası artık kirletilmemiş – gizli – gizemli değildi. Artık başka bir dünya değil, şatonun bir parçasıydı. Çekim gücü zayıflamıştı – sessiz, gölgeli dramı sona ermişti ve Fuchsia artık orayı ziyaret etmeye katlanamıyordu. Son kez cesaretini toplayıp da döner merdiveni çıkarak o misk kokulu tanıdık atmosfere girdiğinde, orasının bir zamanlar kendisi için ne anlama geldiğini anımsayınca öyle yoğun bir nostaljiye kapılmıştı ki, havada salınan toz zerrelerine ve bir zamanlar dost bildiği, hayal meyal görülen her şeye sırtını dönmüştü; örümcek ağlarıyla kaplı orga, sevdiği yüzlerce şeyle dolu çılgın geçide – sırtını dönmüştü ve karanlık merdiveni hiç kurtulamayacağını sandığı derin bir yalnızlık hissiyle, apar topar inmişti. Bunları anımsarken gözleri yaşardı; derin ceplerinin içindeki ellerini yumruk yaptı.

"Evet," dedi, "dışarı çok çıktım. Kendini yalnız mı hissediyorsun? Eğer hissediyorsan, buna gerek yok, çünkü seni sevdiğimi biliyorsun, değil mi? Bunu biliyorsun, değil mi?"

Altdudağını öne uzatıp Bayan Slagg'e kaşlarını çattı, ama bu yal-

nızca gözyaşlarına hâkim olmak içindi, çünkü Fuchsia son günlerde kendini öyle yalnız hissediyordu ki dokunsalar ağlayacaktı. Ebeveyninden ne zulüm ne de iyilik, yalnızca kayıtsızlık görmüş olduğundan, yoksunluğunu çektiği şeyin sevgi olduğunu bilmiyordu.

Hep hissettiği bu yoksunluğu, kendi geleceğiyle ilgili öyküler yazarak veya sevgisini tavanarasındaki nesnelere ya da son zamanlarda koruda ve çorak arazilerde bulduğu şeylere yönelterek telafi etmişti.

"Bunu biliyorsun, değil mi?" diye yineledi Fuchsia.

Titus'ı gereğinden hızlı sallayan Nannie, dudaklarını büzerek Lord Hazretleri'nin uyumakta olduğunu ve Fuchsia'nın fazla yüksek sesle konuştuğunu ima etti.

O zaman Fuchsia yaşlı dadısının yanına gitti ve kardeşine baktı. Ona karşı duyduğu nefret geçmişti ve bu eflatun gözlü yaratığa henüz kardeşçe bir sevgi beslemese de, şatodaki varlığına alışmıştı ve bazen onunla bir saat kadar, ağırbaşlılıkla oyun oynadığı oluyordu.

Nannie'nin gözleri Fuchsia'nınkileri takip etti.

"Minik Lord Hazretleri," dedi kadın başını sallayarak, "minik Lord Hazretleri."

"Onu niye seviyorsun?"

"Onu niye mi seviyorum! Ah zavallı, hasta kalbim! Onu niye mi seviyorum sersem şey? Böyle bir şeyi nasıl söyleyebilirsin?" diye haykırdı Nannie Slagg. "Ah benim minik Lord Hazretleri'm. Onu nasıl sevmem – öyle masum ki! Gormenghast'ın veliahtı sensin, değil mi biriciğim? Her şey sana kalacak. Zalim ablan ne dedi peki, ne dedi?

"Artık yatması gerek, çünkü uyumalı ve güzel rüyalarını görmeli."

"Bebekliğimde benimle de böyle konuşur muydun?" diye sordu Fuchsia.

"Tabii ki," dedi Bayan Slagg. "Aptal aptal konuşma. Ah, dünyadan haberin yok! Şimdi benim için odanı toplayacak mısın?"

Kucağında değerli yüküyle, topallayarak kapıya doğru yürüdü. Her gün bu soruyu soruyordu, ama asla yanıt beklemiyordu, çünkü yanıt ne olursa olsun o kaosa az çok düzen getirmesi gereken kişinin kendisi olduğunu biliyordu.

Fuchsia yine pencereye döndü ve en küçük ayrıntısına dek çoktan zihnine kazınmış olan Dağ'a baktı.

Şatoyla Gormenghast Dağı'nın arasındaki bölge ıssızdı, büyük bölümü boş bir kırdan ve sazlık kısımlarında yağmurkuşlarının cirit attığı geniş bataklıklardan ibaretti. Rüzgâr çullukların ve kızkuşlarının tiz çığlıklarını getiriyordu. Sutavukları yavrularını besliyor ve sazların arasında siyah siyah yüzüyorlardı. Gormenghast Dağı'nın doğusunda, ama eteğindeki ağaçlardan ayrı bir yerde, Çarpık Orman'ın inişli çıkışlı karanlığı uzanmaktaydı. Batıdaki bakımsız arazide yer yer, rüzgârın eğip kamburlara benzettiği bodur ağaçlar görülmekteydi.

Bu kasvetli topraklarla şatonun Batı Kanadı'nı çevreleyen çam korusunun arasındaki siyah, katmerli bir plato otuz ila altmış metre arasında değişen yüksekliklere ulaşmaktaydı – yeşilli siyahlı kayalardan oluşma, engebeli, girintili çıkıntılı ve boş bir yaylaydı burası. Nehir bu soğuk ve eğimli kısmın arkasından dolanarak Dağ'ın dibine ulaşıyor ve yaban kuşlarının yaşadığı bataklıkları besliyordu.

Fuchsia penceresinden nehrin üç kısa kesimini görebiliyordu. Bu ikindi vakti ortadaki ve sağındaki kesim, Dağ'ı yansıttıkları için karaydı; batıdaki, kayalık platonun ardındaki üçüncüsüyse donuk gökyüzünü ışıltısız yansıtarak, ölü bir kol gibi cansız ve hareketsiz uzanıyordu.

Fuchsia birden pencereden ayrıldı ve kapıyı arkasından gürültüyle kapatıp merdivenleri koşarak indi; son merdivende az kalsın kayıp düşüyordu ve sonra labirent gibi koridorlardan geçip soğuk gün ışığına soluk soluğa çıktı.

Keskin havayı içine çekerken yutkundu ve ellerini öyle sıkıca kenetledi ki tırnakları avuçlarına battı. Sonra yürümeye başladı. Bir saatten fazladır yürümekteyken, arkasından gelen ayak sesleri işitti ve dönüp bakınca Steerpike'ı gördü. Onu Prunesquallorlarda geçirdiği geceden beri görmemişti ve ilk kez bu kadar net görüyordu; delikanlı sonbaharın çıplak ağaçlarının arasından yaklaşmaktaydı. Steerpike fark edildiğini görünce durup seslendi:

"Leydi Fuchsia! Size eşlik edebilir miyim?"

Fuchsia karşısında duran yabancı, sağı solu belli olmaz kişinin arkasında, onun tersine tanıdık ve gerçek olan bir şey gördü. Anlayabildiği ve asla onsuz yapamayacağı, onsuz olamayacağı bir şeydi bu; ufkun üstünde yükselen, çok yakın görünen o şeye bakarken sanki aslında kendine, kendi bedenine bakıyordu. Gormenghast'a. Yuvasının uzun, girintili çıkıntılı ana hatlarına. Orası şimdi Steerpike'ın arka planını oluşturuyordu. Pencerelerle bezeli duvarlardan ve kulelerden oluşma bir sahneydi. Steerpike onun, Fuchsia'nın dünyasının önünde duran bir davetsiz misafirdi ve kendini öyle güçlü, öyle somut bir şekilde dayatıyordu ki; başı en yüksek kuleden bile daha yukarıdaydı.

"Ne istiyorsun?" dedi Fuchsia.

Çarpık Orman'ın ötesinden gelen bir esinti, elbisesinin sağ tarafını bedenine yapıştırdı ve genç gövdesiyle kalçalarının diriliğini sergiledi.

"Leydi Fuchsia!" diye seslendi Steerpike, rüzgâr şiddetlenirken. "Size ne istediğimi söyleyeceğim." Fuchsia'ya doğru birkaç hızlı adım atarak, kızın üstünde durduğu eğik kayanın yanına geldi. "Bana bu bölgeyi anlatmanızı istiyorum – bataklıkları ve Gormenghast Dağı'nı. Kimse bana buraları anlatmadı. Siz bu yöreyi biliyorsunuz – anlıyorsunuz..." (ciğerlerini tekrar doldurdu) "ve ben burayı sevsem de hakkında pek bir şey bilmiyorum." Kızın yanına neredeyse ulaşmıştı. "Arada sırada yürüyüşlerinizde size eşlik edebilir miyim? Ne dersiniz? Geri mi dönüyorsunuz?" Fuchsia geri çekilmişti. "Geri dönüyorsanız sizinle gelebilir miyim?"

"Bunu sormak için gelmedin," dedi Fuchsia yavaşça. Soğuk rüzgârda titremeye başlamıştı.

"Bunu sormak için geldim," dedi Steerpike. "Bir de, bana Doğa'yı anlatır mısınız diye sormak için."

"Doğa hakkında hiçbir şey bilmiyorum," dedi Fuchsia, eğik kayadan yürüyerek inmeye başlarken. "Onu anlamıyorum. Ona sade-

ce bakıyorum. Sana onun hakkında bir şeyler bildiğimi kim söyledi? Kim uyduruyor bunları?"

"Kimse," dedi Steerpike. "Bu kadar çok sevdiğiniz bir şeyi tanıyorsunuzdur ve anlıyorsunuzdur diye düşünmüştüm. Keşfettiğiniz şeyleri şatoya götürdüğünüzü sık sık görüyorum. Ayrıca sanki anlıyormuş gibi görünüyorsunuz."

"Öyle mi görünüyorum?" dedi Fuchsia. Şaşırmıştı. "Hayır, anlamıyorum. Bilgi gerektiren şeylerden hiç anlamam."

"Sizin bilginiz sezgisel," dedi delikanlı. "Kitap okumaya filan ihtiyacınız yok. Bir şeyi anlamak için ona bakmanız yeterli. Rüzgâr iyice esmeye başladı Leydi Hazretleri, hava da soğudu. Geri dönsek iyi olacak."

Steerpike uzun yakasını yukarı kaldırdı ve Fuchsia'dan şatoya kadar eşlik etme iznini aldıktan sonra, onunla birlikte gri kayalardan aşağı inmeye başladı. Onlar daha yolun yarısına gelmeden yağmur başlamıştı ve gökyüzünde sonbahar güneşinin yerini hızla hareket eden parçalı bulutlar almıştı.

"Adımlarınıza dikkat edin Leydi Fuchsia," dedi Steerpike birden; Fuchsia durup omzunun üstünden ona, varlığını unutmuşçasına baktı. Ağzını konuşacakmış gibi açtığında, uzaklarda kopan bir gökgürültüsü kayalarda yankılanınca, başını göğe çevirdi. Kara bir bulut yaklaşıyordu ve çiçeklerle kaplı gibi görünen bedeninden yağan yağmur karanlık bir kütleyi andırıyordu.

Bulut birazdan tepelerinde olacaktı ve Fuchsia yıllar öncesinde kalmış bir ikindiyi anımsadı; o zaman tıpkı bugünkü gibi ani bir yağmur fırtınasına yakalanmıştı. Annesiyle birlikte geçirdiği ender zamanlardan biriydi, gerçi şimdi daha da ender görüşüyorlardı ya; Kontes nedense kızıyla yürüyüş yapmaya karar vermişti. Arada sırada yaptıkları bu yürüyüşler sessiz geçerdi ve Fuchsia yanında yürüyen, tepesinde yükselen o varlıktan kurtulmaya can attığını anımsıyordu; ama devasa annesinin uzun, tiz, tatlı ıslığına gelen yabani kuşların onun kafasına, kollarına ve omuzlarına konmalarını kıskandığını da anımsıyordu. Ancak temelde anımsadığı şey, o gün fır-

tınaya yakalandıklarında annesinin şatoya geri dönmek yerine, şimdi Fuchsia'yla Steerpike'ın üstünden inmekte oldukları karanlık kaya tabakalarına doğru yürümeyi sürdürmesiydi. Annesi sapıp engebeli, dar bir sel yatağına inmiş ve bir kayalığa yaslı duran yüksek bir düşmüş kaya parçasının ardında gözden kaybolmuştu. Fuchsia onun peşinden gitmişti. Ama annesinin kaya parçasının ardında, kayalığa yaslanmış halde yağmurdan korunduğunu görmeyi beklerken karşısına ufak bir mağaranın girişi çıkınca şaşırmıştı. İçeri bakınca annesinin soğuk mağaranın zemininde, sırtına eğik duvara vermiş halde, hiç kımıldamadan, sessizce, muazzam cüssesiyle oturduğunu görmüştü.

Orada, fırtına kendi öfkesinden yorulana ve pişmanlık gözyaşlarını andıran hafif bir yağmura dönüşene dek beklemişlerdi. Tek kelime konuşmamışlardı ve Fuchsia o mağarayı anımsayınca ürperdiğini hissetti. Ama Steerpike'a döndü. "Beni takip et istersen," dedi. "Bir mağara biliyorum."

Sert, kayalı yokuşa yağan yağmur artık sağanağa dönüşmüştü ve Steerpike, kaygan gri kayaların üstünde koşmaya başlayan Fuchsia'nın peşinden gitti.

O kısa, sarp yokuştan inerken Steerpike'ın takip edip etmediğine bakmak için bir anlığına geriye dönen Fuchsia, ayağı kaygan ve eğik bir kaya tabakasının üstünden kayınca yere kapaklandı; yüzünün yan tarafını, omuzlarını ve inciğini yere öyle sert çarptı ki bir an sersemledi. Ama sadece bir an. Doğrulmaya çalışırken ve elmacık kemiğindeki acı artarken,Steerpike'ı yanında buldu. Fuchsia düştüğünde Steerpike on bir metre kadar uzaktaydı, ama kayaların üstünde yılan gibi süzülerek kızın yanında neredeyse anında bitivermişti. Fuchsia'nın yüzündeki yaranın derin olmadığını hemen gördü. İnce parmaklarıyla kızın omzunu ve kaval kemiğini yokladı ve sağlam olduklarını anladı. Pelerinini çıkarıp Fuchsia'nın üstüne örttü ve sel yatağından aşağı baktı. Yağmur yüzüne yağıyordu ve kayaları dövüyordu. Steerpike yamacın dibinde yaslı duran dev bir kaya parçasını sağanakta hayal meyal seçince, Fuchsia'nın koştuğu ye-

rin orası olduğunu tahmin etti, çünkü yamaç on iki metre kadar ilerideki yüksek, tırmanılmaz bir granit duvarla son buluyordu.

Fuchsia doğrulup oturmaya çalışıyordu, ama omzundaki yara gücünü tüketmişti.

"Kımıldama!" diye bağırdı Steerpike, onları ayıran yağmur perdesinin ardından. Sonra yaslı kayayı gösterdi.

"Oraya mı gidiyorduk?" diye sordu.

"Arkasında bir mağara var," diye fısıldadı Fuchsia. "Kalkmama yardım et; oraya kadar gidebilirim."

"Yo hayır," dedi Steerpike. Fuchsia'nın yanında diz çöküp onu büyük bir özenle, santim santim kaldırarak kucağına aldı. Kızı göğüs hizasına kaldırıp bir yandan da ayağa kalkarken ince kollarının ve omurgasının sırım gibi kasları gerildi. Sonra ıslak kayaların üstünde ağır ağır, dikkatle yürüyerek mağaraya yaklaştı. Kayaların arasında yağmur tarafından dövülen yüzlerce su birikintisi oluşmuştu.

Fuchsia karşı koymadı, çünkü bu zorlu inişi tek başına asla başaramayacağını biliyordu; ama Steerpike'ın sarmalayan kollarını ve gövdesinin yakınlığını hissedince içinin derinliklerindeki bir şey gizlenmeye çalıştı. Islak, dağınık, gür saçlarının arasından bakarken delikanlının sivri hatlara sahip olan solgun ve kurnaz yüzünü, altlarındaki kayalarda odaklanmış güçlü ve koyu kırmızı gözlerini, uzun ve çıkık alnını, parlayan yanaklarını, duygusuz bir çizgiden ibaret olan ağzını görebiliyordu.

Bu Steerpike'tı. Onu kucağında taşıyordu; Fuschia onun kollarının arasındaydı; onun insafına kalmış haldeydi. Steerpike'ın sert kolları ve parmakları Fuschia'nın kalçalarının ve omuzlarının altındaydılar. Fuschia onun metal çubukları andıran kaslarını hissedebiliyordu. Tavanarasında bulduğu kişi, o yüksek ve muazzam duvara tırmanmış kişi buydu. Steerpike taştan bir gökyüzü meydanı bulduğunu söylemişti. Fuschia'nın Doğa'yı anladığını söylemişti. Ona öğretmesini istemişti. Öylesine muhteşem, uzun cümleler kuran biri kendisinden ne öğrenebilirdi ki? Dikkatli olmalıydı. Steerpike zekiydi. Ama zeki olmakta bir terslik yoktu. Doktor Prune da zekiydi

ve Fuchsia onu seviyordu. Kendisi de zeki olmak isterdi.

Steerpike kayalıkla yaslı kayanın arasından sıkışarak geçiyordu ve birden kendilerini mağaranın loşluğunda buldular. Zemin kuruydu ve girişin ardından gelen gökgürültüsü sanki başka bir dünyadan gelmekteydi.

Steerpike kızı dikkatle yere yatırdı ve sırtını duvarın düz, eğik bir kısmına dayadı. Sonra gömleğini çıkardı ve olabildiğince sıkıp suyunu akıttıktan sonra, uzun ve dar şeritler halinde yırtmaya başladı. Fuchsia çektiği acıya karşın onu büyülenmiş gibi seyrediyordu. Başka bir dünyadan gelmiş, başka bir çeşit mekanizmayla çalışan; daha akışkan, daha soğuk, daha sert, daha hızlı bir şey tarafından hareket ettirilen birini seyretmek gibiydi. Kalbi Steerpike'ın hareketlerindeki isabetliliğinin duygusuzluğuna başkaldırsa da, kendi mizacına böylesine aykırı bir niteliğe gönülsüzce hayranlık duyarak delikanlıyı seyretmeye başlamıştı.

Mağaranın uzunluğu yaklaşık beş metreydi, sonuna doğru tavanı giderek alçalıyordu, bu yüzden ilk üç metreden sonra ayakta dik durmak mümkün değildi. Kaya duvarların kavisli tavana yakın kısımlarında, sularla aşınıp donuk şekillere bürünmüş kırık kaya parçaları vardı ve hayal gücü kuvvetli birisi onlara biraz baktıktan sonra üzerlerinde, o anki ruh haline göre hortlaksı ya da meleksi gelen, iç içe geçmiş sayısız çehre görerek çok uzun süre oyalanabilirdi.

Mağaranın arka kısmı zifiri karanlıktı, ama Fuchsia ile Steerpike girişin yanındaki loşlukta birbirlerini rahatça görebiliyorlardı.

Steerpike gömleğini düzgün şeritler halinde yırttıktan sonra Fuchsia'nın yanında diz çöküp kızın başını bandajladı ve kanamaları durdurdu; bacaktaki yüzeysel yaradan akan kanı durdurmakta zorlandı. Üst kol daha da fazla zorluk çıkarınca Fuchsia, Steerpike'ın yarayı yıkayıp temizlemek için omzunu açmasına izin vermek zorunda kaldı.

Fuchsia yarayı hafif hafif, dikkatle silen Steerpike'ı seyretti. Başta hissettiği ani acı ve yaşadığı şok, yerini şiddetli bir ağrıya bırakmıştı ve ağlamamak için dudaklarını ısırıyordu. Steerpike'ın gözle-

rinin loşlukta, gölgeli yüzünün beyazlığında için için yandığını görüyordu. Steerpike'ın belden yukarısı çıplaktı. Omuzlarını anormal gösteren neydi? Kalkık ama sağlamdılar, bedeninin geri kalanı gibi tuhaf bir şekilde sıkı ve gergin olsalar da. Göğsü dar ve sertti.

Steerpike kızın omzuna sardığı kumaş parçasını yavaşça kaldırdı ve kan akışının sürüp sürmediğine baktı.

"Kımıldama," dedi. "Kolunu hiç kımıldatmamaya çalış. Ağrı var mı?"

"İyiyim," dedi Fuchsia.

"Kahramanlık taslama," dedi Steerpike geri çekilip topuklarının üstüne oturarak. "Burada oyun oynamıyoruz. Tam olarak ne kadar acı çektiğini öğrenmek istiyorum – cesur olup olmadığını değil. Cesur olduğunu zaten biliyorum. En çok hangisi acıyor?"

"Bacağım," dedi Fuchsia. "Öyle acıyor ki neredeyse kusacağım. Ve üşüyorum. İşte, artık biliyorsun."

Loşlukta bakıştılar.

Steerpike doğruldu. "Seni burada bırakacağım," dedi. "Yoksa soğuktan donarsın; seni tek başıma şatoya geri götüremem. Prune'la ve bir sedyeyle geri döneceğim. Burada güvendesin. Hemen şimdi gidiyorum. Yarım saate kadar gelmiş oluruz. İstediğim zaman hızlı olabilirim."

"Steerpike," dedi Fuchsia.

Steerpike hemen diz çöktü. "Evet?" dedi usulca.

"Bana çok yardım ettin," dedi Fuchsia.

"Pek bir şey yapmadım," diye karşılık verdi Steerpike. Eli kızınkinin yakınındaydı.

Sonraki sessizlik fazla uzayıp gülünçleşince Steerpike ayağa kalktı.

"Gitmeliyim." Aradaki buzların erimeye başladığını hissetmişti. Daha ileri gitmeyecekti. "Acele etmezsem yaprak gibi titremeye başlayacaksın. Sakın hareket etme."

Ceketiyle Fuchsia'nın üstünü örttü ve sonra mağaranın girişine doğru birkaç adım attı.

Yağmurun içine dalmadan önce bir an öylece dururken, Fuchsia onun iki büklüm ama sırım gibi bedenini inceledi. Sonra Steerpike gitti ve Fuchsia onun söylediği gibi hareketsiz durup yağmurun sesini dinledi.

Steerpike hızlılığı konusunda boşuna övünmemişti. Kayadan kayaya inanılmaz bir çeviklikle sıçrayarak yamacın tepesine çıktı ve uzun, eğimli kaya tabakalarından aşağı bir derviş gibi çabucak indi. Ama ihtiyatsız değildi. Attığı her adım, ayaklarının gidebileceği hızdan daha süratle verilmiş hesaplı bir kararın sonucuydu.

Sonunda kayaları geride bıraktı ve karşısında şato mat bir battaniye gibi belirdi.

Prunesquallorların evine girişi dramatik oldu. Daha önce yakalarla manşetlerin ötesindeki kısımlar hariç hiç erkek teni görmemiş olan Irma, tiz bir çığlık atarak kardeşinin kollarına yığıldı ve hemen ardından bir siyah ipek kasırgası gibi odadan dışarı fırladı. Prunesquallor'la Steerpike, Irma merdiveni döne döne çıkarken tırabzan çubuklarının takırdadığını duyabildiler ve kadın yatak odasının kapısını öyle sert kapadı ki bütün alt kat odalarının duvarlarındaki tablolar sallandı.

Doktor Prunesquallor, Steerpike'ın etrafında turladı; başını öyle geriye çekmişti ki boyun omurları yüksek yakasının arka tarafına yaslanmıştı ve Âdem elmasıyla inci yaka düğmesinin arasında dipsiz bir uçurum belirmişti. Başını bu şekilde, kobra gibi geriye atmış ve kaşlarını sorgularcasına kaldırmış olmasına karşın, aynı zamanda iki sıra halindeki şaşırtıcı dişlerini sergilemeyi başardı ve bunlar lamba ışığını anormal bir parlaklıkla yansıttılar.

Haz verici bir şaşkınlık yaşıyordu. Steerpike'ın bu yarı çıplak, sırılsıklam halini görmek ona hem itici, hem de eğlenceli geliyordu. Steerpike'la Doktor arada sırada yukarıdan gelen sıradışı iniltileri duyabiliyorlardı.

Ancak Doktor delikanlının bu halinin sebebini öğrenince hemen harekete geçti. Steerpike'ın olanları anlatması uzun sürmedi. Doktor birkaç dakika içinde küçük bir çanta hazırladı, çanı çalarak aş-

çısını çağırdı ve ona bir sedye ile onu taşıyacak iki genç adam getirmesini söyledi.

Bu arada Steerpike çabucak üzerini değiştirip şatodaki Bayan Slagg'e koşmuş, ona ateşi körüklemesini ve Fuchsia'nın yatağını yapmasını, ayrıca sıcak bir içecek hazırlamasını söylemiş ve yıkılmış bir halde söylenen kadını bırakıp gitmişti; yanından geçip kapıdan çıkarken kadının kaburgalarını kabaca gıdıklaması, dadının keyfini yerine getirmemişti.

Avluya girince, iki adamla ve bir sedyeyle birlikte bahçe kapısından çıkmakta olan Doktor'u gördü. Prunesquallor ecza çantasının üstünde duran kumaş yığınının tepesinde şemsiyesini tutuyordu.

Onlara yetişince yolu tarif etti ve önden koşacağını, ama kayalık yokuşta yanlarına gelip onlara yolculuklarının son safhasında yol göstereceğini söyledi. Battaniyelerden birini pelerininin altına tıkıştırdıktan sonra, hafiflemiş yağmurda gözden kayboldu. Tek başına koşarken zıplamaya başladı. Hayat ilginçti. Çok ilginçti. Yağmur bile işine yaramış ve o kayayı kayganlaştırmıştı. Her şey, diye düşündü kendi kendine, kullanılabilir. Her şey. Ve yağmurda sırıtarak koşarken parmaklarını şıklattı.

* * *

Fuchsia yatağında uyanıp da şömine ateşinin tavanda titreşen ışığını ve yanında oturan Nannie Slagg'i görünce "Steerpike nerede?" dedi.

"Kim dedin hayatım? Ah, zavallı güzel kızım benim!" Bayan Slagg bir saatten fazladır tutmakta olduğu, Fuchsia'nın eliyle oynamaya başladı. "Ne istiyorsun bir tanem? Ne istiyorsun tatlım? Ah, zavallı kalbim, beni az kalsın öldürecektin canım. Az kalsın. Evet, az kalsın öldürecektin. Dur, dur. Kıpırdama. Doktor birazdan tekrar gelecek. Ah, zavallı, hasta kalbim! "Küçük, yaşlı, dehşet içindeki yüzünden gözyaşları süzülüyordu.

"Nannie," dedi Fuchsia, "Steerpike nerede?"

"O korkunç çocuk mu?" diye sordu Nannie. "Ne olmuş ona biriciğim? Onu görmek istemiyorsun, değil mi? Yo hayır, o çocuğu istiyor olamazsın. Ne oldu bir tanem? Onu görmek mi istiyorsun?"

"Yo hayır! Hayır!" dedi Fuchsia. "İstemiyorum. Öyle yorgunum ki. Orada mısın?"

"Ne oldu bir tanem?"

"Hiç, hiç. Onun nerede olduğunu merak ediyorum."

AY IŞIĞINDA BIÇAKLAR

Ay durdurulamaz bir şekilde göğün tepesine yükseliyordu, gölgeler kendilerini yaratan cisimlerin diplerinde titreşiyordu ve Çarpık Orman'ın kenarındaki çukura yaklaşan Rantel, kendi karanlığından oluşma bir havuzun içinde yürüyordu.

Çarpık Orman'ın tepesi, göz gibi bakan ayın ışığını Gormenghast Dağı'nın alçak yamaçlarına kadar dalga dalga uzanan, fosforlu gibi ışıldayan bir dallar ağından yansıtıyordu. Topraktan yükselip bu uğursuz tentenin sınırlarını belirleyen ağaç gövdeleri kapkara gölgelerle kaplıydı. En üstteki dalları taşıyan kısımları görünmüyordu – orada sadece yılankavi bir karanlık vardı.

Dağın sarp kayalıkları ay ışığında amansız görünüyorlardı; soğuk, ölümcül ve parlaktılar. Uzaklık anlam taşımıyordu. Ormanın karmakarışık ve parlak tepesi engindi, ama en uzaktaki kısımları etrafında toplandıkları dağın etkisiyle ürkütücü bir şekilde yakın duruyorlardı. Dağ ne uzakta, ne yakındaydı. Çıplak, muazzam bir şekilde göz alabildiğine yükseliyordu. Çukur ise bir ışık kabıydı. Her ot önemliydi ve ortalığa saçılmış birkaç taş, insanın hafızasına kazınmalarına yol açan bir otoriteye sahiptiler – her birinin kendi benzersiz şekli vardı; her biri kendi döktüğü mürekkebin üstünde parlıyordu.

Rantel seçilmiş çukurun kenarına varınca durdu. Karşısında uzanan ot çanağına bakarken, başıyla gövdesi siyah ve mat gümüşi bir mozaikti. Pelerini ince gövdesini sımsıkı sarmıştı ve ahenkli kıvrım-

larının üst kısımlarına ay ışığı vuruyordu. Rantel heykel gibi durmaktaydı, ama bir ses duyunca hemen başını çevirdi ve gözlerini kaldırınca çukurun karşı tarafında Braigon'un ayağa kalktığını gördü.

Birlikte çukara indiler ve düz toprağa varınca pelerinlerini, ağır ayakkabılarını çıkarıp çırılçıplak soyundular. Rantel giysilerini çukurun eğimli kenarındaki otların üstüne fırlattı. Braigon kaba kumaştan yapılma giysilerini katlayıp bir kayanın üstüne koydu. Rantel'in elini, bıçağının ay ışığında cam kıymığı gibi ışıldayan kenarında gezdirdiğini gördü.

Hiç konuşmadılar. Islak otları çıplak ayaklarıyla yokladılar.

Sonra birbirlerine döndüler. Rantel kısa, kemik kabzayı tutan parmaklarını gevşetti. Birbirlerinin yüz ifadesini göremiyorlardı,

çünkü yüz hatları alınlarının gölgesinde kaybolmuştu ve sadece dağınık saçlarına ışık vuruyordu. Eğildiler ve hareket etmeye, aralarındaki mesafeyi kapamaya, sırt kaslarını germeye başladılar.

Keda için dövüşeceklerdi; birbirlerinin çevresinde dolandılar, yaklaştılar, saldırır gibi yaptılar, birbirlerinin bıçak hamlelerini ön kollarının ani çapraz hareketleriyle, kendi bıçaklarıyla savuşturdular.

Rantel heykeltıraşlığında agresifti. Tahtaya düşmanıymış gibi davranırdı. Ona eğeyle ve keskiyle saldırırdı ve etini yontup durur-du, istediği şekil sonunda bu şiddet karşısında pes etmeye başlayana dek. Şimdi de aynı şekilde dövüşüyordu. Bedeniyle beyni tek bir hedefte odaklanmıştı – karşısında iki büklüm duran adamı öldürmekte. Şimdi aklında Keda bile yoktu.

Gözleri karşısındaki kişinin vücudunun, kıpır kıpır ayaklarının, savrulan bıçağının en ufak hareketlerini takip ediyordu. Braigon'un sol omzundaki bir yaradan koluna kıvrıla kıvrıla akan kanı gördü. Rantel'in kolu daha uzundu, ama bıçağıyla Braigon'un boğazına ya da göğsüne her hamle yapışında adam ön kolunu çarpazdan savuruyor ve Rantel'in kolunu vurarak hedefinden saptırıyordu. Sonra Rantel döne döne saldırı menzilinden çıkıyordu ve tekrar birbirlerinin çevresinde turlayarak yaklaşmaya başlıyorlardı; omuzlarıyla kolları tuhaf ışıkta parlıyordu.

Braigon dövüşürken Keda'nın nerede olduğunu merak ediyordu. Kendisi ya da Rantel öldürüldükten sonra Keda'nın artık mutluluk denen şeyi tadıp tadamayacağını, bir katilin karısı olduğunu unutup unutmayacağını, dövüşmenin apaçık bir gerçekten kaçmak olup olmadığını merak ediyordu. Gözlerinin önünde Keda capcanlı belirse de, bedeni mekanik bir dehâyla hareket ederek o vahşi bıçağın hamlelerini savuşturup hızlı bir kombine karşı saldırıyla Rantel'in böğründen kan çıkardı.

Karşısında hareket eden adamın teninin altındaki kaslarının hareketlerini izliyordu. Braigon sadece onu öldürmek için anlık bir fırsat kollayan bir saldırganla değil, bir başyapıtla savaşıyordu – sıçra-

yan ve nefes alan bir heykelle, mürekkepsi gölgeden ve gümüşi ışıktan oluşma bir mucizeyle. İçine yoğun bir tiksinti dalgası yayıldı ve elindeki bıçaktan iğrendi. Bedeni dövüşmeyi sürdürdü.

Otlarda ayak izleri vardı. Çiyleri ezip dağıtmışlardı ve çukurun ortasını kaplamış kara, çarpık çurpuk bir leke oynadıkları ölüm oyununun onları getirdiği noktayı gösteriyordu. Bu ezik otlar karanlığı bile onlar hareket ettikçe altlarında kayan, sıçradıklarında sıçrayan, asla hareketsiz kalmayan gölgelerine kıyasla soluktu.

Saçları terli alınlarına yapışmıştı. Vücutlarındaki yaralar onları zayıflatıyordu, ama ikisi de duraksamayı göze alamazdı.

Etraflarını saran solgun gecede çıt çıkmıyordu. Ay ışığı uzaktaki şatonun kenarlarında kırağı gibi yatıyordu. Güneydeki, uzaklardaki sazlı bataklıklar kımıltısızdı – orası sisli bir bölgeydi. Bedenleri artık pek çok yaradan akan kanlarla kırmızıya boyanmıştı. Acımasız ışık, yorgun etlerinden durmaksızın akan ıslak, ılık kan dereciklerinin üstünde parlıyordu. Çıplak vücutlarına manevi bir zayıflığın sisi çökmekteydi ve bir düşteki karakterler gibi dövüşüyorlardı.

* * *

Keda içinde bulunduğu yoğun transtan bir anda çıkmış ve Çarpık Orman'a doğru koşmaya başlamıştı. O muazzam, fosforlu gecede pelerinsiz tırmanırken saçları çözüldü; sonunda çukurun yanına kadar çıkan yokuşa ulaştı. Koştukça acısı artıyordu.

İçindeki o tuhaf, dünya dışı güç tükenmiş, ihtişam sona ermişti – şimdi içinde sadece korkunun ıstırabı vardı.

Tırmanırken erkeklerin hızlı solumalarını işitince –devasa gecenin içinde öyle küçük bir sesti ki– kalbi bir anlığına rahatladı, çünkü yaşıyorlardı.

Bir hamlede yokuşun tepesine ulaştı ve aşağıda, ay ışığında iki büklüm hareket eden adamları gördü. Üzerlerindeki kanları görünce çığlığı boğazında düğümlendi ve dizlerinin üstüne çöktü.

Braigon onu görmüştü ve yorgun kollarına ani bir güç geldi. Sol

koluyla Rantel'in hançerli elini yana itiverdi ve hasmının üstüne onun bir parçasıymışçasına atlayıp, bıçağını o gölgeli göğse daldırdı.

Sonra hançeri geri çekti ve Rantel yere yığılırken, silahını fırlatıp attı.

Keda'ya dönmedi. Hareketsiz duruyordu, elleri başındaydı. Keda üzüntü hissedemiyordu. Ağzının kenarları yukarı kıvrıldı. Dehşete kapılmanın zamanı değildi henüz. Bu gerçek değildi – henüz. Rantel'in sol kolunun üstünde doğrulduğunu gördü. Rantel hançerini aradı ve yanında, çiylerin arasında buldu. Canı göğsündeki yaradan akıp gidiyordu. Keda onun tüm bedeninde kalan son gücü sağ kolunda toplayıp, hançeri kolunun ani bir hareketiyle fırlatmasını seyretti. Hançer bir heykelin boğazına saplandı. Braigon'un kolları iki yana düştü. Kemik kabza gırtlağındaydı; öne sendeledi, biraz sallandı ve ardından katilinin cesedinin yanına cansız yığıldı.

"GÜNEŞ TEKRAR BATIYOR"

"Eşitlik," dedi Steerpike, "bütün mesele bu. Yapıcı fikirlerin özgürce yayılmasını ve önyargısızca uygulanabilmesini sağlayabilecek yegâne gerçek ve temel dayanak noktası. Mutlak statü eşitliği. Refah eşitliği. Güç eşitliği."

Islak yaprakların üstündeki bir taşa kılıcıyla vurdu; taş çalıların arasından uçup gitti.

Çam korusunda, ağaçların arasında geçirdiği bir akşamın sonunda geri dönen Fuchsia'nın yolunu keserken çok şaşırmış numarası yapmıştı. Hayati önem taşıyan kundaklama gününden önceki son akşamdı. Yarın böyle oynaşmalara vakit bulamayacaktı. Planlarını kurmuş, ayrıntıları tamamlamıştı. İkizler rollerinin provasını yapmışlardı ve Steerpike onlara güvenebileceğine kanaat getirmişti. Bu akşam, Prunesquallorlarda uzun bir banyonun tadını çıkardıktan sonra giyinmeye her zamankinden fazla vakit harcamıştı. Seyrek, kıtık rengi saçlarını çıkık alnına sıradışı bir özenle yatırmış, bir yan-

dan da pencere kenarındaki bir sehpanın üstüne koymuş olduğu üç aynaya bakarak kendisini her açıdan incelemişti.

Evden çıkarken ince kılıcı parmaklarının arasında çevirdi. Elindeki kılıç bir tekerleğin çubukları gibi dönüyordu. İkizleri çabucak ziyaret etse miydi, etmese miydi? Bir yandan onları heyecanlandırmamalıydı, çünkü bir sınava hazırlanmış gibiydiler ve kendilerine öğretilen her şeyi bir anda unutabilirlerdi. Öte yandansa, yarınki girişimden doğrudan bahsetmeyip de onları dolaylı yoldan teşvik ederse, bu onları gece boyunca idare edebilirdi. Bu gece iyi uyumaları şarttı. Bütün gece yataklarının kenarında dimdik oturup, gözlerini ve ağızlarını ardına kadar açarak bakışmalarını istemiyordu.

Onlara çok kısa bir ziyarette bulunup ardından koruya doğru yürüyüşe çıkmaya karar verdi; orada Fuchsia'yı bulabileceğini düşünüyordu, çünkü kız gizli olduğunu sanmaktan hoşlandığı bir kayrandaki belirli bir çamın altında uzanmayı alışkanlık haline getirmişti.

İkizleri sadece birkaç dakikalığına görmeye karar veren Steerpike, hemen avluda hızlı adımlarla yürümeye başladı. Bulutların arasından titrek bir ışık geliyordu ve avluyu çevreleyen kemerler, bulutlar güneşin önünden geçtikçe silikleşen ya da koyulaşan mat gölgeler oluşturuyorlardı. Steerpike güneşsiz şatoya girerken titredi.

Halaların dairesinin önüne gelince kapıyı çaldı ve hemen girdi. Şömine yanıyordu ve o tarafa yürürken Cora ile Clarice'in ikiz kafalarının uzun, pudralı boyunlarının üstünde döndüklerini fark etti. Ateşin karşısına çekilmiş olan kanepelerinin işlemeli sırtının üstünden kendisine bakıyorlardı. Onu başlarıyla takip ediyorlardı; karşılarına geçip sırtını ateşe verince ve bacaklarını açıp ellerini arkasında kavuşturarak durunca ikizlerin boyunları eski halini aldı.

"Canlarım," dedi Steerpike, onlara manyetik gözleriyle sırayla bakarak; "canlarım, nasılsınız? Ama sormaya ne gerek var? İkiniz de ışık saçıyorsunuz. Leydi Clarice, sizi bu kadar güzel gördüğüm nadirdir; kız kardeşinizse bütün güzelliğe tek başınıza sahip olmanızı reddediyor. Kesinlikle reddediyorsunuz, değil mi Leydi Cora? Gelin gibisiniz, tıpkı anımsadığım gibisiniz. Tekrar sizlerle olmak ne hoş."

İkizler ona bakıp kımıldandılar, ama yüzlerinde herhangi bir ifade belirmedi.

Çöken uzun sessizlikte Steerpike ateşte ellerini ısıttı; sonunda Cora "Muhteşem olduğumu mu söylüyorsun?" dedi.

"Öyle demedi," dedi Clarice monoton bir sesle.

"Muhteşem," dedi Steerpike, "bir sözlük kelimesidir. Hepimiz sözlüğün tutsağıyız. Kâğıttan duvarlı o engin hapishaneden mahkümlarımızı, küçük ve siyah, basılı sözcükleri seçeriz; oysa kullanacak yeni seslere, yeni bir etki yaratacak özgürleştirilmiş seslere ihtiyacımız var. Kelepçe vurulmuş ölü bir dilde konuşursam canlarım, sahiden muhteşemsiniz; ama ah, sizi hakkınızdaki gerçek düşüncelerim konusunda ikna edebilecek yepyeni bir ses çıkarsam ne güzel olurdu, siz orada mor ihtişamınızla yan yana otururken! Ama hayır, bu imkânsız. Hayat onomatope için fazla kısa. Ölü sözcükler bana meydan okuyor. Uygun bir ses çıkaramıyorum sevgili bayanlar."

"Deneyebilirsin," dedi Clarice. "İşimiz yok."

Elbisesinin parlak kumaşını uzun, cansız parmaklarıyla düzeltti.

"İmkânsız," dedi delikanlı, çenesini ovuşturarak. "Kesinlikle imkânsız. Siz sadece günün birinde bütün şatonun tanıyacağı güzelliğinize duyduğum hayranlığa inanın yeter. Bu arada, ikiz göğüslerinizdeki tüm vakarınızı ve sessiz gücünüzü koruyun."

"Evet, evet," dedi Cora, "koruyacağız. Göğüslerimizde koruyacağız, değil mi Clarice? Sessiz gücümüzü."

"Evet, bütün gücümüzü," dedi Clarice. "Ama fazla gücümüz yok."

"Yakında olacak," dedi Steerpike. "Yolda, geliyor. Siz asil kana sahipsiniz; kraliyet asasını siz taşımayacaksınız da kim taşıyacak? Ama tek başınıza başarılı olamazsınız. Yıllarca katlanmak zorunda kaldığınız hakaretlerin acısını çektiniz. Ah, ne büyük bir sabırla acı çektiniz! Ne büyük bir sabırla! O günler geride kaldı. Size kim yardım edebilir?" Bir adım öne çıktı. "Kim size eski gücünüzü geri verebilir: ve kim sizi parlak tahtlarınıza oturtacak?"

Halalar birbirlerine sarılıp yanak yanağa durdular ve oluşan bu çifte kafadaki, eşit uzaklıkta yan yana dizili dört adet gözlerini yu-

karıya çevirip Steerpike'a baktılar. Bu gözlerin kırk ya da dört yüz tane olmaması için bir sebep yoktu. Bitimsiz ve yinelenen teması tek bir şey, gözler, gözler, gözler olan cansız ve sonsuz bir frizden sadece dört tane göz alınmıştı o kadar.

"Ayağa kalkın," dedi Steerpike. Sesini yükseltmişti.

Beceriksizce ayağa kalkarak Steerpike'ın karşısında durdular. Steerpike'ın kapıldığı güçlülük hissi içini yoğun bir hazla doldurdu.

"Bir adım öne çıkın," dedi.

Birbirlerine tutunmayı sürdürerek bunu yaptılar.

Steerpike omuzlarını şömine rafına dayayıp onları bir süre seyretti. "Söylediklerimi duydunuz," dedi. "Sorumu duydunuz. Sizi tahtlarınıza kim oturtacak?"

"Tahtlar," diye fısıldadı Cora; "tahtlarımız."

"Altın tahtlar," dedi Clarice. "İstediğimiz bu."

"Elde edeceğiniz de bu olacak. Leydi Cora ve Leydi Clarice için altın tahtlar. Size onları kim verecek?"

Ellerini uzattı ve onları birer dirseklerinden sımsıkı tutup, birbirlerinden ayırmadan kendine çekti; şimdi onlarla arasında yalnızca bir adımlık mesafe vardı. İlk kez bu kadar ileri gidiyordu, ama artık avcunun içinde olduklarını ve bu yakınlığın güvenli olduğunu görebiliyordu. Tıpatıp aynı yüzlerinin korkunç yakınlığı, kendi başını geriye çekmesine yol açtı.

"Size tahtlarınızı, ihtişamı ve gücü kim verecek?" dedi. "Kim?"

Ağızları birlikte açıldı. "Sen," dediler. "Bize sen vereceksin. Bize Steerpike verecek."

Sonra Clarice başını öne uzattı ve Steerpike'a ilk kez sır verircesine fısıldadı.

"Sepulchrave'in kitaplarını yakacağız," dedi, "o aptal kütüphanesini yakıp kül edeceğiz. Bunu yapacağız – Cora'yla ben. Her şey hazır."

"Evet," dedi Steerpike. "Her şey hazır."

Clarice'in başı hemen normal pozisyonuna geri döndü ve boynunun üstünde bir sütunun tepesindeki ölü bir ağırlık gibi dengelendi; ama Cora'nınki, eşinin yerini alıp da makinenin işleyişini sür-

dürmek istercesine öne çıktı. Kız kardeşinin bıraktığı yerden, aynı monoton sesle devam etti:

"Tek yapacağımız yapmamız söylenen şeyleri yapmak." Başı birkaç santim daha öne çıktı. "Zor bir şey yok. Yapması kolay. Büyük kapıya gideceğiz ve sonra içeriden çıkan iki küçük kumaş parçasını bulacağız; sonra da..."

"Onları yakacağız!" diye araya girdi kız kardeşi; sesi öyle yüksek çıktı ki Steerpike gözlerini kapadı. Sonra "Şimdi yapacağız," diye ekledi Clarice bomboş bir sesle. "Çok kolay."

"Şimdi mi?" dedi Steerpike. "Yo hayır, şimdi değil. Yarında karar kılmadık mı? Yarın akşam."

"Ben şimdi yapmak istiyorum," dedi Clarice. "Sen de istemiyor musun Cora?"

"Hayır," dedi Cora.

Clarice somurtarak parmak eklemlerini ısırdı. "Korkuyorsun," dedi; "azıcık ateşten korkuyorsun. Daha gururlu olmalısın Cora. Ben öyleyim, daha nazik yaratışta olsam da."

"'Yaradılışta' demek istiyorsun herhalde," dedi kız kardeşi. "Salak. Amma cahilsin ha. Hem de asil kanı taşıdığın halde. Benzerliğimizden utanç duyuyorum ve hep duyacağım, anladın mı!"

Steerpike şömine rafının üstündeki zarif, yeşil bir vazoyu dirseğiyle itti. Bu beklediği etkiyi uyandırdı. Dört tane göz yerdeki parçalara çevrildi – diyalogları tıpkı vazo gibi paramparça olmuştu.

"Bir işaret!" diye mırıldandı Steerpike hafif, titrek bir sesle. "İyi bir işaret! Bir sembol! Çember tamamlandı. Bir melek konuştu."

İkizler ağızları açık bakıyorlardı.

"Kırık porseleni görüyor musunuz sevgili bayanlar?" dedi Steerpike. "Görüyor musunuz?"

Başlarıyla evetlediler.

"Bu sonsuza dek parçalanmış Rejim değil de nedir – Gertrude'un zorbalığının – Sepulchrave'in taş yüreğinin – Groan Hanedanı'nın şimdiki cehaletinin, kötülüğünün ve zalimliğinin – sonsuza dek parçalanmış hali değil de nedir? Bu sizin vaktinizin geldiğinin

işareti. Şükredin canlarım; ihtişamınıza kavuşacaksınız."

"Ne zaman?" dedi Cora. "Yakında mı?"

"Bu gece olsa?" dedi Clarice. Monoton sesi daha havadar olan üst kata kadar çıktı. "Bu gece olsa?"

"Önce küçük bir meseleyi halletmek gerek," dedi Steerpike. "Küçücük bir işin yapılması gerek. Çok basit bir şey; çok, çok basit. Ama zeki insanlar tarafından yapılmalı." Bir kibrit yaktı.

Dört donuk gözün merceklerinde tek bir alevin yansımaları dans ediyordu – durmadan.

"Ateş!" dediler. "Ateş hakkında her şeyi biliyoruz. Her şeyi, her şeyi, her şeyi."

"Ah, öyleyse doğru yatağa," dedi delikanlı hemen. "Yatağa, yatağa, yatağa."

Clarice kalın bir cam macunu dilimini andıran gevşek elini kaldırıp göğsüne götürdü ve dalgın dalgın kaşındı. "Tamam," dedi. "İyi geceler." Ve yatak odası kapısına doğru giderken soyunmaya başladı.

"Ben de gidiyorum," dedi Cora. "İyi geceler." O da giderken soyunuyordu. Kapı arkasından kapanmadan önce görkemli mor elbisesinin yarısını çıkarmıştı bile.

Steerpike cebini porselen bir kâseden aldığı fındıklarla doldurduktan sonra odadan çıktı ve avluya inmeye başladı. Kundaklama konusunu açmak istememişti, ama neyse ki halalar beklediğinden sakin davranmışlardı ve ertesi akşamki basit görevlerinin üstesinden gelebileceklerine inancı pekişmişti.

Taş merdivenleri inerken piposunu doldurdu ve ılık akşam havasına çıkınca, pipo haznesindeki tütün için için yanarken, kendini keyifli hissetti ve kılıcını döndüre döndüre, bir şarkı mırıldanarak çam korusuna doğru yürümeye başladı.

Fuchsia'yı bulup bir sohbet açmıştı, onunla konuşmayı hep diğer herkesle konuşmaktan daha zor bulmasına karşın. Önce geçirdiği şoku atlatıp atlatmadığını içtenlikle sordu. Yanağı kızarık olan Fuchsia, ayrıca bacağındaki acıdan dolayı epey topallıyordu. Doktor yaralarını dikkatle bandajlamış ve Nannie'ye kızı birkaç gün dı-

şarı bırakmamasını tembihlemişti, ama Fuchsia dadısı dışarıdayken usulca kaçmıştı, duvara onu sevdiğini yazarak; ama Nannie duvara hiç bakmadığından mesaj işe yaramamıştı.

Korunun kenarına vardıklarında Steerpike aklına gelen her konudan laubalilikle bahsediyordu; bunun temel sebebi Fuchsia'da son derece zeki biri olduğu izlenimini uyandırmaktı, ama bir yandan da içinden geldiği için konuşuyordu, çünkü neşeli bir ruh halindeydi.

En dıştaki ağaçların arasından geçip batan güneşin aydınlığına çıkarlarken Fuchsia yanında topallayarak yürüyordu. Steerpike durup bir geyikböceğini bir çamın yumuşak kabuğunun üstünden aldı.

Fuchsia ağır ağır yürümeyi sürdürdü, tek başına olmayı isteyerek.

"Zenginler, fakirler, güçlüler, zayıflar olmamalı," dedi Steerpike, konuşurken geyikböceğinin bacaklarını birer birer kopartarak. "Bütün mesele eşitlikte, eşitlik her şeydir." Parçalanmış böceği fırlatıp attı. "Bana katılıyor musunuz Leydi Fuchsia?" dedi.

"Bu konuda bir şey bilmiyorum, umurumda da değil," dedi Fuchsia.

"Ama bazı insanların yiyecek hiçbir şeylerinin olmaması, diğerlerininse yiyebileceklerinden fazlasına sahip olup da bunların çoğunu çöpe atmaları sizce yanlış değil mi? Sizce bazı insanlar üç kuruş ekmek parası için ömür boyu çalışırken, diğerlerinin hiç çalışmadan lüks içinde yaşamaları adalet midir? Cesur insanların takdir edilmeleri ve ödüllendirilmeleri, korkaklarla aynı kefeye konmamaları gerekmez mi? Dağlara tırmanan, denizlere dalan, hummanın kol gezdiği ormanları keşfeden veya yangınlarda hayat kurtaran insanların?"

"Bilmiyorum," dedi Fuchsia tekrar. "Adaletin olması gerekir herhalde. Ama bu konuda bilgim yok."

"Tabii ki var, " dedi Steerpike. "'Adaletin olması gerekir herhalde' derken kesinlikle benim fikrimi dile getiriyorsunuz. Adalet olmalı. Dünyada niye adalet yok? Açgözlülük, zalimlik ve güç hırsı yüzünden. Bütün bunlara son verilmeli."

"Niye sen son vermiyorsun öyleyse?" dedi Fuchsia soğuk bir sesle. Güneşin Çakmaktaşı Kulesi'ne kanını akıtmasını ve ıslak bir tahta bezini andıran bir bulutun giderek kararan kulenin ardında azar azar alçalmasını seyrediyordu.

"Bunu yapacağım," dedi Steerpike; sesinde öyle yalın bir özgüven vardı ki Fuchsia ona baktı.

"Zalimliğe son mu vereceksin?" diye sordu. "Ve açgözlülüğe ve bunun gibi şeylere? Bunu yapabileceğini sanmıyorum. Çok zeki birisin ama, yo hayır, böyle bir şeyi yapamazsın."

Steerpike bu karşılığı alınca bir an irkildi. Sözlerinin kendi başlarına ayakta durabilmelerini – net gerçekler olmalarını – Fuchsia'nın onların üstünde sık sık düşünmesini istemişti.

"Neredeyse battı," dedi Fuchsia, Steerpike durumu nasıl düzelteceğini düşünürken. "Neredeyse battı."

"Neredeyse batan nedir?" Steerpike kızın bakışlarını takip edince, taretlerin arkasındaki güneşe baktığını gördü. "Ha, şu bizim pekmezli çöreği diyorsunuz," dedi. "Evet, hava birazdan iyice soğur."

"Pekmezli çörek mi?" dedi Fuchsia. "Ona öyle mi diyorsun?" Durdu. "Öyle dememelisin. Saygısızca." Fuchsia baktı. Gökyüzünde can çekişen güneşi faltaşı gibi açık, şaşkın gözlerle seyretti. Sonra ilk kez gülümsedi. "Başka şeylere de öyle lakaplar takıyor musun?"

"Bazen," dedi Steerpike. "Saygısızlık kanımda var."

"İnsanlara lakap takar mısın?"

"Taktığım oldu."

"Bana lakap taktın mı?"

Steerpike kılıcının ucunu emdi ve saman rengi kaşlarını kaldırdı. "Taktığımı sanmıyorum," dedi. "Sizi genellikle Leydi Fuchsia olarak düşünüyorum."

"Anneme lakap taktın mı?"

"Annenize mi? Evet."

"Anneme ne diyorsun?"

"Ona yaşlı Paçavra Yığını diyorum," dedi Steerpike.

Fuchsia gözlerini iri iri açtı ve tekrar hareketsizleşti. "Git," dedi.

"Bu adil sayılmaz," dedi Steerpike. "Siz sordunuz."

"Babama ne diyorsun peki? Ama bilmek istemiyorum. Bence sen zalimsin," dedi Fuchsia nefes nefese, "bir de kalkmış zalimliğe son vereceğini söylüyorsun. Taktığın lakaplardan birkaçını daha söyle. Hepsi de öyle kırıcı mı – ve komik mi?"

"Başka zaman söylerim," dedi Steerpike; üşümeye başlamıştı. "Yaralarınıza soğuk iyi gelmez. Aslında hiç yürümemeniz gerekirdi, Prunesquallor sizi yatakta sanıyor. Sizden bahsederken epey endişeli gibiydi."

Sessizce yürüdüler ve şatoya vardıklarında gece olmuştu.

"BU ARADA"

Ertesi günün sabahı iç karartıcıydı; güneş ancak uzun loşluk periyotlarından sonra beliriyordu ve o zaman da solgun bir kâğıt diski andırıyordu, bir bulut koridorundan birkaç saniyeliğine geçerken aya daha çok benziyordu. Gormenghast'ın üstünü neredeyse fark edilmeyecek kadar yavaşça kaplayan donuk tüller, şatonun sayısız pencerelerini nemli bir duman gibi bulanıklaştırıyordu. Dağ, sabah boyunca üstüne çökûp veya yamaçlarından yükselip sonra dağılan sisler yüzünden düzinelerce kez belirip kayboldu. Gün ilerledikçe tüller inceldi ve ikindi sonunda bulutlar nihayet dağılarak yerlerini engin bir yarısaydamlığa, bir zambağın boynundaki soğuk ve gizli bir lekeye, öyle eşsiz bir gökyüzüne bıraktılar ki Fuchsia onun buzsu derinliklerine bakarken ellerindeki çiçek sapını farkında olmadan kırıp durmaya başladı.

Başını çevirince Bayan Slagg'in kendisini seyretmekte olduğunu fark etti; kadının yüzünde öyle acıklı bir ifade vardı ki Fuchsia yaşlı dadıya niyetlendiğinden daha sıkı sarılarak o kırışıklı cücenin canını acıttı.

Nannie nefes almaya çalıştı; Fuchsia'nın aşırı sevgi gösterisi vücudunu morartmıştı ve bir koltuğa telaşla tırmanıp otururken sinirlendi.

"Bu ne cüret! Bu ne cüret!" dedi sonunda soluk soluğa, minik yumruğunu Fuchsia'nın şaşkın yüzüne doğru sallayarak. "Bana kabadayılık taslamaya, canımı acıtmaya, ezmeye, o kadar acı çektirmeye nasıl cüret edersin seni fesat, kötü, pis yaratık! Senin için her şeyi yaptım hep. Sen daha terlik kadarken yıkadım, saçlarını taradım, giydirdim, şımarttım, karnını doyurdum. Sen... sen..." Yaşlı kadın ağlamaya başladı; siyah elbisesinin altındaki gövdesi iplerinden çekilen bir kukla gibi titriyordu. Koltuğun koluna tutunmayı bıraktı, yumruklarını sulanmış ve kanlanmış gözlerine bastırdı ve tam nerede olduğunu unutarak kapıya doğru koşacakken Fuchsia öne sıçrayıp onu yakalayarak düşmekten kurtardı. Kadını yatağa taşıdı ve yatırdı.

"Canını çok mu acıttım?"

Yorganın üstünde siyah saten elbiseli solgun bir bez bebek gibi yatan yaşlı dadısı dudaklarını büzdü ve Fuchsia'nın yatağın kenarına oturmasını, ellerinden birini erişilecek kadar yakına koymasını bekledi. Ardından parmakları kuştüyü yorganın üstünde santim santim sürünerek ilerledi; sonra kadın birden, yüzünde yoğun bir fesatlık ifadesiyle, Fuchsia'nın eline var gücüyle vurdu. Bu zavallıca intikamdan sonra rahatlayarak başını yastığa bıraktı ve sulu gözlerinde muzaffer bir parıltıyla Fuchsia'ya baktı.

O hafif, fesatça darbeyi pek fark etmemiş olan Fuchsia eğildi ve dadısının kendisine birkaç saniye sarılmasına katlandı.

"Artık giyinmeye başlamalısın," dedi Nannie Slagg. "Babanın toplantısı için hazırlanmalısın, değil mi? Sürekli yapacak işler çıkıyor. 'Şunu yap, bunu yap.' Hem de kalbim bu haldeyken. Ne zaman rahata ereceğim ben? Hem sen bugün ne giyeceksin? Bu kötü, azgın yaratık bugün hangi elbisenin içinde en soylu görünür?"

"Sen de geliyorsun, değil mi?" dedi Fuchsia.

"Ne diyorsun sen?" dedi cırladı Nannie Slagg, yatağın kenarından inerken. "Amma salakça bir soru! Ben minik LORD HAZRETLERİ'Nİ götüreceğim, seni koca aptal!"

"Ne! Titus da mı gidiyor?"

"Ah, öyle cahilsin ki," dedi Nannie. "'Titus da mı gidiyor?' di-

yor." Bayan Slagg acırcasına gülümsedi. "Zavallı, zavallı fesat yaratık! Amma saçma soru ha!" Yaşlı kadın hiç inandırıcı olmayan, acınası bir dizi kahkaha attıktan sonra ellerini heyecanla Fuchsia'nın dizlerine koydu. "Tabii ki o da gidiyor," dedi. "Toplantı onun için yapılıyor. Doğumgünü Kahvaltısı hakkında."

"Başka kim gidiyor Nannie?"

Yaşlı dadısı parmaklarıyla saymaya başladı.

"Şey, baban gidiyor," diye başladı, işaret parmaklarının uçlarını birleştirip gözlerini tavana kaldırarak. "Evet, bir kere baban gidiyor..."

O konuşurken Lord Sepulchrave yılda iki kez katıldığı bir törenden sonra odasına dönüyordu; silah deposundaki demir dolabı açmış ve Sourdust'ın bu iş için getirdiği geleneksel hançeri kullanarak dolabın metal sırtının iç kısmına bir yarım ay daha kazımıştı ve bu, demire kazınmış benzer yarım aylardan oluşma uzun sıraya eklenen yedi yüz otuz yedinci yarım aydı. Yarım aylar müteveffa Gormenghast Kontlarının mizaçlarına göre özenle ya da özensizce kazınmışlardı. Bu seremoninin anlamı belirsizdi, çünkü kayıtlar maalesef kaybolmuşlardı, ama anlaşılmaz olması geleneğin kutsallığını azaltmıyordu.

Yaşlı Sourdust çirkin, boş dolabın demir kapağını büyük bir dikkatle kapatıp kilitlemişti ve anahtarı kilide sokarken sakalının birkaç teli onunla birlikte içeri girip de anahtar çevrilince sıkışmasa, bütün törenlerden aldığı yoğun mesleki hazzı hissedecekti. Geri çekilerek kurtulmayı başaramadı, çünkü hem sakalı fazla sıkışmıştı, hem de çenesindeki acı gözlerini yaşarttı. Anahtarı çıkarıp sakalını kurtarmak törenin bozulması anlamına gelecekti, çünkü anahtarın kilitte yirmi üç saat boyunca kalması gerekiyordu ve bu süre zarfında, sarılar giymiş bir uşak dolabın başında nöbet tutacaktı. Yapılacak tek şey sakalın sıkışmış tellerini bıçakla kesmekti ve yaşlı adam sonunda bunu yaptı, ardından da anahtar deliğinden perçem gibi sarkan ve artık kendisine yabancı gelen kopmuş, gri sakal tellerini yaktı. Tellerin cızırdayarak yanması sona erince Sourdust özür dilemek için döndü ve Lord Hazretleri'nin gitmiş olduğunu gördü.

Lord Sepulchrave yatak odasına vardığında Flay onun genellikle giydiği siyah kostümü hazırlamaktaydı. Kont bu akşam daha zarif giyinmek istiyordu. Oğlunun şerefine bir kahvaltı düzenlemeye karar verdiğinden beri az da olsa fark edilir ölçüde keyiflenmişti. Bir oğul sahibi olmanın zevkine biraz varmaya başlamıştı. Titus doğduğunda en karanlık ruh hallerinden birini yaşayan Kont hâlâ melankolik olsa da son birkaç gündür veliahtına, bir kişi olarak değil Gelecek'in bir sembolü olarak gördüğü veliahtına ilgi duymaya başladıkça içedönüklüğü azalmıştı. Kontluk süresinin sona ermeye yaklaştığını az çok seziyordu ve oğlunu hatırladığında hem hazza, hem de gündüz düşlerinin miyasmasında bir tutarlılık hissine kapılıyordu.

Artık bir oğlu olduğunu bildiğinden, zihnine çöreklenmiş olan dillendirilmemiş kâbusun korkunçluğunu fark etmeye başlıyordu. Kendisiyle birlikte Groan Hanedanı'nın da sona ereceği korkusuydu bu. Atalarının şatosuna olan vazifesini yerine getirememe korkusuydu; o türbesinde çürürken gelecek nesillerin onun anıtını, upuzun bir sıra halinde uzanan rengi atmış anıtların en sondakini gösterip "O sonuncuydu. Oğlu yoktu," diye fısıldamaları korkusuydu.

Flay giyinmesine yardım ederken hiç konuşmadılar. Lord Sepulchrave bütün bunları düşündü ve yakasına mücevherli bir iğne takarken iç geçirdi; karanlık bir felaket denizinin mırıltısını andıran o iç geçirişte, daha az kederli bir dalganın kabarışının sesi vardı. Ve sonra, arkasındaki Flay'e aynadan dalgın dalgın bakarken, uzaklardan bir başka haz dalgası geldi, çünkü gözlerinin önünde birden kitapları belirmişti; sıra sıra uzanan, deri kaplı, paha biçilmez felsefe ve kurgu, seyahat ve fantezi kitapları; altın sarısı veya yeşil, sepya, gül kırmızısı veya siyah, sert ve süslü ciltler; pikaresk, arabesk, bilimsel kitaplar – denemeler, şiirler ve dramlar.

Bütün bunların içine şimdi tekrar gireceğini hissediyordu. Sözcüklerin dünyasında yaşayabilirdi, melankolisinin ardındaki ilk kez tattığı bir huzurla.

* * *

"Ve sonra," dedi Bayan Slagg parmaklarını sayarak, "annen de var tabii. Annenle baban – etti iki."

* * *

Leydi Gertrude elbisesini değiştirmeyi düşünmemişti. Toplantıya hazırlanmak da aklına gelmemişti.

Yatak odasında oturuyordu. Yere basan ayakları sonsuza dek ayrılmışçasına birbirlerine uzaktılar. Eteğinin katmanları, dirseklerini dayadığı dizlerinin arasından U şeklindeki ağır kıvrımlar halinde sarkmaktaydı. Ellerinde kâğıt kapaklı bir kitap tutuyordu; kitabın kabında büyük bir kahve lekesi vardı ve her sayfasının kenarı kıvrılmıştı. Kadın kitabı yüz kedinin kesintisiz uğultusunu bastıran yüksek, kalın bir sesle okumaktaydı. Kediler odayı doldurmuşlardı. Kollu şamdandan sarkan ve kuşyemi masasına damlamış olan donyağından daha beyazdılar. Yataktaki yastıklardan daha beyazdılar. Her yerde oturuyorlardı. Yatak örtüsünü tamamen kaplamışlardı. Ölümsü beyazlıklarıyla masaya, dolaplara, kanepeye, ama en çok da Kontes'in ayaklarının dibine üşüşmüşlerdi ve orada beyaz yüzlerini kaldırmış halde onun yüzüne bakıyorlardı. Bütün parlak, yarıksı gözbebekleri kadına çevriliydi. Kedilerin tek hareketleri boğazlarındaki titreşimdi. Kontes'in sesi mırıldanan bir dalganın üstünde ilerleyen yüklü bir gemi gibiydi.

Her sağ sayfanın sonuna geldiğinde, onu çevirirken gözlerini derin bir şefkatle odada gezdiriyordu ve gözbebekleri kedilerinin küçük, beyaz yansımalarıyla doluyordu.

Sonra gözlerini tekrar kitaba çeviriyordu. Okurken devasa yüzünde bir çocuğun hayreti vardı. Öyküyü, kedilerine sık sık okuduğu öyküyü tekrar yaşıyordu.

"Ve kapı kapandı ve kilitlendiği duyuldu, ama gözler yerine yıldızlara, ağız yerine hilale sahip prens buna aldırmadı, çünkü genç ve güçlüydü ve yakışıklı olmasa da, daha önce pek çok kapının kapanıp kilitlendiğini işitmişti ve kesinlikle korkmuyordu. Oysa kapı-

yı kimin kapadığını bilse korkardı. Dünyanın en korkunç yaratığı olan, pirinç dişli, kulakları geriye yatık Cüce'nin işiydi bu.

"Tam prens saçını taramayı bitirmişti ki..."

* * *

Kontes sayfayı çevirirken Bayan Slagg sol elinin üçüncü ve dördüncü parmaklarını kıvırmaktaydı.

"Doktor Prunesquallor'la Bayan Irma da gelecek hayatım: onlar hemen her şeye gelirler – değil mi? Gerçi niye geldiklerini hiç anlamam ya – asil kanı taşımıyorlar. Ama mutlaka gelirler. Ah, zavallı vicdanım! Onlara katlanmak, her şeyi yapmak zorunda olan hep benim ve bir dakika sonra gitmem gerek tatlım, annene hatırlatmalıyım, bana bağıracak ve sinirimi bozacak; ama yine de gitmeliyim çünkü o hatırlamaz, hep unutur. Doktor'la Bayan Irma'yı da sayınca dört kişi ediyor." Bayan Slagg soluklanmak için durdu. "Doktor Prunesquallor'u sevmiyorum bebeğim. Kibirli tavırlarını sevmiyorum," dedi Nannie. "Bana kendimi çok aptal ve küçükmüşüm gibi hissettiriyor, oysa değilim. Ama o hep çağrılır, kendini beğenmiş ve çirkin kız kardeşi çağrılmasa bile; ama bu kez o da çağrıldı, yani ikisi de orada olacaklar ve sen benim yanımda duracaksın, değil mi? Değil mi? Çünkü minik Lord Hazretleri'yle ilgilenmem gerekiyor. Ah, sevgili kalbim! İyi değilim –değilim; değilim. Ve bunu kimsenin umursadığı yok– senin bile." Kırışıklı eliyle Fuchsia'nmkini kavradı. "Bana göz kulak olacak mısın?"

"Evet," dedi Fuchsia. "Ama ben Doktor'u severim."

Fuchsia şiltesinin ucunu kaldırdı ve o kuştüyü dolu ağırlığın altına elini sokup, küçük bir kutu bulana dek arandı. Sırtını bir anlığına dadısına dönüp boynuna bir şey bağladı ve tekrar döndüğünde Bayan Slagg kızın boğazının altında iri bir yakutun katı bir ateş gibi parladığını gördü.

"Onu bugün takmalısın!" Bayan Slagg neredeyse haykırıyordu. "Bugün, bugün, seni haylaz, herkes oradayken. Süslü bir kuzu gibi güzel görüneceksin, koca pasaklım benim."

"Hayır Nannie, bugün takmayacağım. Böyle bir günde takmam. Onu sadece tek başımayken veya bana çok saygı duyan bir adamla tanışırsam takacağım."

* * *

Bu arada Doktor sıcak suyla ve mavi kristallerle dolu bir küvette halinden oldukça memnun bir şekilde yatmaktaydı. Küvet damarlı mermerdendi ve Doktor'un boylu boyunca uzanabileceği kadar uzundu. Suyun parfümlü yüzeyinden sadece iri bir teleği andıran yüzü çıkmıştı. Saçları patlayıp duran sabun köpükleriyle kaplıydı ve gözleri anlatılamayacak kadar kurnazdı. Yüzüyle boynu bir selüloit fabrikasından yeni çıkmışçasına parlak pembeydi.

Küvetin ucundaki derin sulardan ayaklarından biri çıkmıştı. Onu eğlenerek izlerken başını öyle yana eğmişti ki sol kulağına su dolmuştu. "Tatlı ayak," diye haykırdı. "Beş parmaklı pancar kökü!" Doğrulup neşeyle silkinerek kulağındaki sıcak suyu çıkardı ve gövdesinin iki yanındaki suyu karıştırmaya başladı.

Gözlerini kapatıp ağzını açtı; buharın içinde bütün dişleri parlıyordu. Derin, daha doğrusu derinlemesine (çünkü göğsü çok dardı) bir nefes alan Doktor, pembe yüzünden esriklik saçan bir gülümsemeyle öyle tiz bir kişneme sesi çıkardı ki, buduvar masasında oturmakta olan Irma ayağa fırladı ve halıya firketeler saçıldı.

Irma son üç saattir makyaj yapmaktaydı, daha önceki bir buçuk saatiniyse banyoda geçirmişti – ve şimdi, pudralı alnını kırıştırarak ve hışırtılar çıkararak yatak odası kapısına doğru yürürken tıpkı kardeşi gibi, temiz değil de sanki derisi yüzülmüş gibi görünmekteydi; oysa temizdi, tertemizdi, bir domuz pastırması dilimi kadar temizdi.

"Senin sorunun ne; senin sorunun ne Bernard dedim?" diye bağırdı kadın, banyo kapısının anahtar deliğinin ardından.

Kardeşi kapının arkasından "Sen misin aşkım? Sen misin?" diye seslendi tiz bir sesle.

"Başka kim olacaktı ki: başka kim olacaktı ki dedim," diye hay-

kırdı Irma, ağzını anahtar deliğine yaklaştırmak için eğilip, dümdüz çizgili bir saten dik açı oluşturarak.

"Ha ha ha ha ha," diye tiz, dayanılmaz bir kahkaha attı kardeşi. "Gerçekten, başka kim olacaktı ki? Hımm, düşünelim, düşünelim. Ay tanrıçası olabilir, ama ihtimal vermiyorum, ha ha ha; veya doktor olduğum için gelen bir kılıç yutucusu olabilir, ha ha, bak buna biraz ihtimal veririm işte – sevgili ana köküm, yoksa sen yıllardır benden gizli kılıç mı yutuyorsun, ha ha? Veya yutmuyor musun?" Sesi yükseldi: "Yıllarca ve dik duran kılıçlarla – nereye varır bu iş sonunda, kulaklarımız açılırsa – daracık elbisenin içine kibrit demeti gibi sıkışmış buruş buruş bir arkadaşa ne harcasam acaba?"

Ona kulak kabartmış olan Irma sonunda dayanamayıp bağırdı: "Geç kalacağını biliyorsun herhalde – dedim ki: 'Geç kalacağını...'"

"Keyifli bir vebaya yakalanasın, ey kanımın kanı," diye araya girdi tiz ses. "Zaman nedir ki ondan boyun eğercesine bahsediyorsun, ey yüzü yüzüme benzeyen kardeşim? Güneşin, o abartılmış ve ikinci el yaldız topağının veya kız kardeşinin, o salak gümüşi kâğıt halkanın kölesi mi olalım? Gülünç diktatörlükleri yerin dibine batsın! Ne diyorsun Irma, Irma'cığım, dedikodularla sarmalanmış akkor tümörüm?" dedi Doktor titrek, mutlu bir sesle. Kız kardeşi elbisesini hışırdatarak, burun kanatlarını kaşınıyorlarmışçasına kabartarak doğruldu. Erkek kardeşi sinirini bozuyordu ve buduvarındaki aynanın karşısına tekrar otururken ve lekesiz, uzun boynunu yüzüncü kez pudralarken kadınsı sesler çıkardı.

* * *

"Sourdust da orada olacak," dedi Bayan Slagg, "çünkü o her şeyi bilir. İşlerin hangi sırayla yapılacağını bilir hayatım, yapılmaya ne zaman başlanacağını ve ne zaman durmak gerektiğini de."

"Hepsi bu kadar mı?" diye sordu Fuchsia.

"Beni sıkıştırma," diye karşılık verdi yaşlı dadı, dudaklarını büzüp buruşuk bir eriğe benzeterek. "Bir dakika sabredemez misin?

Evet, beş etti, seni de sayarsak altı, minik Lord Hazretleri'yle birlikte yedi..."

"Ve seninle birlikte sekiz," dedi Fuchsia. "Demek en fazlası sensin."

"Neyin en fazlası tatlım?"

"Boşver," dedi Fuchsia.

* * *

Bu sekiz kişi şatonun çeşitli yerlerinde Toplantı için hazırlanırken ikizler kanepede dimdik oturmuş, Steerpike'ın ince ve tozlu bir şişenin mantarını çıkarmasını seyrediyorlardı. Steerpike ayaklarının arasında sıkıca tuttuğu şişenin üstüne eğilmişti ve mantarı, içine gömülmüş olan tirbuşonu döndüre döndüre çekerek, bir karabatağınkini andıran uzun ve siyah şişe boynundan çıkarmaktaydı.

Tirbuşonu çıkarıp parçalanmamış mantarı şömine rafına bıraktıktan sonra bir kadehe şarabın birazını koydu ve solgun yüzünde eleştirel bir ifadeyle tattı.

Halalar öne eğildiler. Her hareketi elleri dizlerinde seyrediyorlardı.

Steerpike cebinden Doktor'un ipek mendillerinden birini çıkardı ve ağzını sildi. Sonra şarap kadehini kaldırıp ışığa tutarak yarısaydamlığını uzun uzun inceledi.

"Sorun ne?" dedi Clarice yavaşça.

"Zehirli mi?" dedi Cora.

"Kim zehir koymuş?" dedi Clarice.

"Gertrude," dedi Cora. "Elinden gelse bizi öldürür."

"Ama öldüremez," dedi Clarice.

"İşte bu yüzden güçlü olacağız."

"Ve gururlu," diye ekledi Clarice.

"Evet, bugün sayesinde."

"Bugün sayesinde."

El tutuştular.

"İyi bir şarap Leydiler. Çok iyi bir şarap. Bizzat seçtim. Çok beğeneceğinize eminim. Zehirli değil, sevgili hanımlar. Gertrude ha-

yatlarınızı zehir etse de bu şarap şişesine zehir koymadı. Size birer bardak koyabilir miyim; bugünkü işin şerefine kadeh kaldırırız?"

"Evet, evet," dedi Cora. "Çabuk koy."

Steerpike kadehlerini doldurdu.

"Ayağa kalkın," dedi.

Mor ikizler birlikte ayağa kalktılar ve sağ elindeki kadehi çene hizasında tutan, sol eliyse cebinde olan Steerpike tam kadeh kaldırmayı önerecekti ki Cora'nın monoton sesi araya girdi:

"Ağaç'ımızda içelim," dedi. "Dışarısı harikadır. Ağaç'ımızda."

Clarice kardeşine ağzı açık bir halde döndü. Gözleri mantarlar kadar ifadesizdi.

"Bunu yapacağız," dedi.

Steerpike bu fikirden rahatsız olmamış, tersine hoşlanmıştı. Ne de olsa bugün onun için önemli bir gündü. Her şeyi hazırlamak için çok uğraşmıştı, geleceğinin planının kusursuzca işlemesine bağlı olduğunu biliyordu ve kütüphane yanıp kül olana dek kendini kutlamayacak olsa da, işe koyulmadan önceki bu birkaç dakikada rahatlamaları gerektiğini hissediyordu.

Ölü Ağaç'ın dallarında Büyük Gün'e kadeh kaldırmak dramatiklik, uygunluk ve komiklik anlayışına uyuyordu.

Birkaç dakika sonra üçü Kökler Odası'ndan geçmiş, yatay ağaç gövdesinin üstünde sıra halinde yürümüş ve masaya oturmuşlardı.

Steerpike ortada, ikizler iki yanında otururlarken altlarındaki ve etraflarındaki akşam havası esintisizdi. Halaların bu başdöndürücü yükseklikten korkmadıkları anlaşılıyordu. Akıllarına bile gelmiyordu. Steerpike durumdan büyük haz alsa da, altındaki korkunç boşluğa olabildiğince bakmamaya çalışıyordu. İçkiyi fazla kaçırmamaya karar vermişti. Ahşap masanın üstündeki üç kadeh, ılık ışıkta parıldıyordu. Yukarıda ve aşağıda onar metre kadar uzanan güneşli güney duvarının üstünde, yarısından çıkmış olan ve üzerinde oturdukları bu yatay ağaç gövdesinin ve dallarının kalemle çizilmişcesine zarif gölgeleri dışında hiçbir şey yoktu.

"Her şeyden önce sevgili Leydiler," dedi Steerpike, ayağa kalkıp

gözlerini kıvrık bir dalın gölgesine dikerek, "her şeyden önce size kadeh kaldırmamızı öneriyorum. Sarsılmaz azminize, kaderlerinize olan inancınıza. Cesaretinize. Zekânıza. Güzelliğinize." Kadehini kaldırdı. "İçiyorum," dedi ve bir yudum aldı.

Clarice aynı anda içmeye başladı, ama Cora dirseğini dürttü. "Daha değil," dedi.

"Sonra geleceğe kadeh kaldırmamızı önermeliyim. Özellikle de yakın geleceğe. Bugün yapmakta kararlı olduğumuz işe. Başarılmasına. Ve sonucunda gelecek güzel günlere. Eski konumunuzu geri kazanacağınız günlere. Güçlü ve ihtişamlı olacağınız günlere. Leydiler, geleceğe!"

Cora, Clarice ve Steerpike içmek için dirseklerini kaldırdılar. Çevrelerindeki hava ılıktı; Cora'nın kalkan dirseği kardeşininkine çarptı ve şarap kadehinin elinden fırlayıp masadan yuvarlanarak ağaçtan düşmesine yol açtı; kadeh düşerken batıdaki güneşin ışığıyla parıldadı.

"KUNDAKLAMA"

Toplantı'yı düzenleyen Lord Sepulchrave olsa da, herkes kütüphanede toplanınca bütün başlar Sourdust'a çevrildi, çünkü ritüeller konusundaki ansiklopedik bilgisi ona hangi prosedürlerin izleneceğini belirleme yetkisini veriyordu. Mermer masanın yanında duruyordu ve oradaki en yaşlı ve kendince en bilge kişi olduğundan, kibirli havası gayet anlaşılırdı. Şık ve yakışan giysiler giyen biri kendini iyi hisseder şüphesiz; ama Sourdust gibi kutsal kızıl paçavralara bürünmek, giysilerin fiyatı ve yakışıp yakışmadıkları gibi kaygıların aşıldığı bir dünyada varolmak ve paranın satın alamayacağı bir uygunluk hissini yaşamak demekti. Sourdust istese Gormenghast'taki bütün gardıropların kapılarının ona ardına kadar açılacağını biliyordu. Bunu istemiyordu. Birbirine karmakarışık dolanmış siyah ve beyaz tellerden oluşma benekli sakalı yeni örülmüştü. Buruşuk bir

parşömeni andıran yaşlı yüzü, yüksek pencereden süzülen akşam ışığında parıldıyordu.

Flay beş koltuk bulmayı başarmıştı; bunları masanın karşısına tek sıra halinde dizdi. Nannie kucağında Titus'la ortadakine oturdu. Sağına Lord Sepulchrave, solunaysa Kontes Gertrude kendilerine özgü tavırlarla oturdular; birincisi sağ dirseğini koltuğun koluna dayayıp çenesini avcuna gömdü, Kontes ise üstüne oturduğu mobilyayı tamamen kaplayarak gözden sildi. Kontes'in sağında Doktor oturuyordu; uzun bacaklarından birini diğerinin üstüne atmıştı ve yüzünde ahmakça, hevesli bir gülümseme vardı. Sıranın diğer ucunda kız kardeşi oturmaktaydı; heyecandan dimdikti – pelvisi aynı hizada duran göğsünün, boynunun ve başının en az otuz santim gerisindeydi. Kendisine bir koltuk bulunamamasına sevinen Fuchsia arkalarında, ellerini arkasında kavuşturmuş halde duruyordu. Parmaklarının arasındaki küçük, yeşil bir mendili durmadan çeviriyordu. Yaşlı Sourdust'ın bir adım öne çıkmasını seyrederken, öyle ihtiyar ve buruş buruş olmanın nasıl bir şey olduğunu merak etti. "Ben de o kadar yaşlı olacak mıyım?" diye düşündü. "Yaşlı, buruş buruş bir kadın; annemden, hatta Nannie Slagg'den bile yaşlı." Annesinin siyah, devasa sırtına baktı. "Zaten yaşlı olmayan kim var ki? Kimse yok. Sadece o çocuk var, ama soylu değil. Bu çok umrumda olmaz, ama benden farklı ve benim için fazla zeki biri. Hem o bile genç değil. En azından arkadaşlarımın olmasını istediğim kadar genç değil."

Gözlerini başlardan oluşma sırada gezdirdi. Peş peşe: anlamayan yaşlı kafalarda.

Sonunda bakışları Irma'da odaklandı.

"O da soylu değil," dedi Fuchsia kendine, "hem boynu fazla temiz ve hayatımda gördüğüm en uzun, en ince ve en komik boyun. Belki de aslında beyaz bir zürafadır ve baştan beri insan taklidi yapıyordur." Fuchsia tavanarasındaki doldurulmuş zürafa bacağını anımsadı. "Belki de onundur," diye düşündü. Bu fikir öyle hoşuna gitti ki kendini tutamadı ve tükürük saçarak güldü.

Tam başlamak üzere olan ve bu yüzden yaşlı elini kaldırmış bu-

lunan Sourdust irkilerek ona baktı. Bayan Slagg, Titus'ı biraz daha sıkı kavradı ve iyice kulak kabarttı. Lord Sepulchrave vücudunu milim kımıldatmasa da tek gözünü yavaşça açtı. Leydi Gertrude, Fuchsia'nın tükürük saçarak gülmesi bir işaretmişçesine, kütüphane kapısının ardında duran Flay'e seslendi:

"Kapıyı aç da şu kuş içeri girsin! Ne bekliyorsun be adam?" Sonra bir vantrolog gibi, tuhaf bir ıslık çalınca bir çalı bülbülü kütüphane havasının uzun, karanlık boşluğuna daldı ve alçalıp yükselerek uçup kadının parmağına kondu.

Irma hafifçe kasıldı, ama dönüp bakmayacak kadar görgülüydü; Fuchsia'yla temas kurma işi Doktor'a kaldı ve adam bunu gözlüğünün sol dışbükey camının ardındaki gözünü muhteşem bir zamanlamayla kırparak gerçekleştirdi; gözü bir su birikintisinin içinde açılıp kapanan bir istiridyeye benzemişti.

Bu yakışıksız kesintiden ve Leydi Gertrude'un kolunda ileri geri yürüyerek dikkatini dağıtan çalı bülbülünden rahatsız olan Sourdust tekrar başını kaldırdı ve parmağını sakalına daldırıp çevirmeye başladı.

Boğuk ve titrek sesi kütüphanede kaybolmuş bir şey gibi dolaştı.

Etrafları uzun, kat kat raflarla çevriliydi; dünyaları milyonlarca virgülden, noktalı virgülden, noktadan, tireden ve başka her türlü basılı sembolden oluşan bir ağ örgüsünde kısılı kalmış ama nefes alan başka dünyalardan oluşma bir duvar tarafından kuşatılmıştı.

"Burada," dedi Sourdust, "bu kadim kütüphanede Gormenghast Hanedanı'nın 76. Kont'u ve Kuzey'de kırlara, Güney'de tuzlu gri bataklıklara, Doğu'da yutan kumlara ve dalgasız denize, Batı'da parmak eklemlerini andıran uçsuz bucaksız kayalıklara dek uzanan arazilerin lordu Sepulchrave'in isteğiyle toplandık."

Bunu hafif ve monoton, kesintisiz bir sesle söylemişti. Sourdust bir süre öksürdükten sonra nefesini topladı ve mekanik bir sesle devam etti: "Bu Ekim'in on yedinci gününde Lord Hazretleri'ni dinlemek için toplandık. Bu gecelerde ay doğudan yükselir ve nehir balıklarla doludur. Çakmaktaşı Kulesi'ndeki baykuşlar her zamanki

gibi avlarını ararlar ve Lord Hazretleri'nin bir sonbahar ayının on yedinci gününde aklındaki meseleyi açması uygundur. Yerine getirmeyi asla ihmal etmediği kutsal görevler bir saatliğine sona ermiştir. Şimdi konuşması uygundur – şimdi, yaz saatine göre saat altıda.

"Ben, Tören Üstadı, Dokümanların Koruyucusu ve Hanedan'ın Sırdaşı olarak, Lord Hazretleri'nin şimdi sizlerle konuşmasının Gormenghast'ın ilkelerine kesinlikle ters düşmediğini söyleyebilirim.

"Ama Lord Hazretleri ve sayın Leydi Hazretleri," dedi Sourdust, her zamanki inişli çıkışlı konuşmasına geri dönerek, "bu ikindi vakti düşüncelerimizin Lord Titus'a, şimdi en onurlu mevkiye sahip olan çocuğa yöneleceği burada bulunanların hiçbiri için sır değil. Bu bir sır değil."

Sourdust ciğerlerinden gelen korkunç bir öksürük krizine tutuldu. "Lord Titus'a," dedi, çocuğa buğulu gözlerle bakarak; sonra sesini yükselterek "Lord Titus'a," diye tekrarladı sinirle.

Nannie birden yaşlı adamın kendisine kaş göz işaretleri yaptığını fark etti ve bebeği bir numuneymişçesine veya açık artırmaya çıkarılan bir nesneymişçesine havaya kaldırması gerektiğini anladı. Bebeği kaldırdı, ama Prunesquallor'dan başka bakan olmadı; Prunesquallor'un tüm dişlerini sergileyen gülümsemesi öyle genişti ki neredeyse Nannie'yi, bebeği ve her şeyi yutacaktı ve Nannie'nin omzunu ona karşı kaldırmasına ve Titus'ı geri çekerek küçük, düz göğsüne bastırmasına yol açtı.

"Sizlere sırtımı dönüp masaya dört kez vuracağım," dedi Sourdust. "Slagg çocuğu masaya getirecek ve Lord Sepulchrave –" Burada her zamankinden de şiddetli bir öksürük krizine tutuldu ve aynı anda boynu hafifçe titreyen Irma ona kendi tarzında, beş tane hafif ve hanım hanımcık öksürükle eşlik etti. Kadın, başını Kontes'e özür dilercesine çevirdi ve alnını kendini küçümsercesine kırıştırdı. Sessiz özrünün Kontes tarafından fark edilmediğini görebiliyordu. Burun kanatlarını kabarttı. Odadaki kesif küflü deri kokusundan başka bir koku aldığından değil: aşırı duyarlı sinir uçları kendi başlarına hareket ediyorlardı o kadar.

Sourdust'ın kendini toplaması biraz zaman aldı, ama sonunda doğrulup tekrarladı:

"Slagg çocuğu masaya getirecek ve Lord Sepulchrave hizmetçisinin peşinden gitmeye lütfedecek ve hemen arkama gelince sol elinin işaret parmağıyla enseme dokunacak.

"Bu işaret üzerine ben ve Slagg geri çekileceğiz ve Slagg çocuğu masaya bırakmış olacak; Lord Sepulchrave masanın arkasına geçip bize oradan bakacak."

"Aç mısın minik aşkım? Kursağında tahıl yok mu? Sorun bu mu? Sorun bu mu?"

Bu ses Sourdust'ın titrek sesine öyle ani ve güçlü bir şekilde karışmıştı ki, ilk birkaç saniye boyunca herkes bu sözleri üstüne alındı; ama başlarını geriye çevirince Kontes'in sadece çalı bülbülüyle konuştuğunu fark ettiler. Çalı bülbülünün karşılık verip vermediğine kimse emin olamadı çünkü Irma tekrar, bu kez daha az hanım hanımcık bir şekilde, kısa ve kuru öksürüklere başladı; erkek kardeşiyle Nannie Slagg ona eşlik edince oda gürültüye boğuldu.

İrkilen kuş havalandı ve masaya yaklaşmakta olan Lord Sepulchrave durup, tek sıra halinde oturan gürültücülere sinirle döndü; ama bu sırada ilk kez hafif bir duman kokusu alınca başını kaldırıp havayı yavaşça, melankolik bir edayla kokladı. Aynı anda Fuchsia boğazında bir sertlik hissetti. Odaya bakındı ve burnunu kıvırdı, çünkü duman hâlâ görünmese de kütüphaneye durmadan yayılıyordu.

Kontes'in yanında oturan Prunesquallor ayağa kalkmıştı ve beyaz ellerini birbirine dolayıp şaşkın bir gülümseme takınarak, gözlerine odada hızla gezinmelerini izin verdi. Başını yana eğmişti.

"Ne oluyor be adam?" diye sordu Kontes hemen altından, kalın bir sesle. Hâlâ oturmaktaydı.

"Ne mi?" diye sordu Doktor, gülümsemeye devam etmesine karşın etrafa fıldır fıldır bakınmayı sürdürerek. "Bu atmosferik bir vaka, böyle çok ama çok kısa bir sürede hükmetmeye cesaret edebildiğim kadarıyla Leydi Hazretleri, hükmetmeye cesaret edebildiğim kadarıyla, ha ha ha! Bu atmosferik bir yoğunlaşma, ha ha!"

"Duman," diye kestirip attı Kontes kalın sesiyle. "Dumanın ne tersliği var ki? İlk kez mi kokluyorsun?"

"Pek çok kez kokladım Leydi Hazretleri," diye yanıtladı Doktor. "Ama burada asla."

Kontes kendi kendine homurdandı ve koltuğuna iyice gömüldü.

"Burada asla duman olmaz," dedi Lord Sepulchrave. Başını kapıya çevirdi ve sesini hafifçe yükseltti:

"Flay."

Uzun boylu uşak gölgelerin arasından bir örümcek gibi çıktı.

"Kapıyı aç," dedi Sepulchrave sert bir sesle; örümcek sırtını dönüp geri dönüş yolculuğuna başlarken Lord Hazretleri şimdi masanın üstüne kapanmış öksürmekte olan yaşlı Sourdust'a doğru bir adım attı. Lord Hazretleri, Sourdust'ın dirseklerinden birini tutarken diğer eliyle Fuchsia'yı çağırdı; Fuchsia gelip yaşlı adamın diğer tarafına geçerek ona destek verdi ve üçü Flay'in peşinden kapıya doğru yürümeye başladılar.

Dağ gibi oturan Leydi Groan küçük kuşu seyrediyordu sadece.

Doktor Prunesquallor gözlerini siliyordu; kalın gözlüğünü bir anlığına kaşlarının yukarısına itmişti. Ama son derece tetikteydi ve gözlüğü eski yerine gelir gelmez herkese sırayla gülümsedi. Gözü bir an kız kardeşine takıldı; Irma pahalı nakışlı, krem rengi bir ipek mendili sistematik bir şekilde küçük parçalara bölmekteydi. Gözlüğünün siyah camlarının ardındaki gözleri görünmüyordu ama incecik, ıslak, sarkık bir çizgi halindeki ağzına ve sivri burnunun seğiren derisine bakılırsa, gözlük camlarının iç yüzeyleriyle temasa geçtikleri ve onlara dumanın yol açtığı gözyaşlarını bulaştırdıkları söylenebilirdi.

Doktor parmak uçlarını birleştirdikten sonra incecik işaret parmaklarını ayırdı ve birbirlerinin etrafında dönmelerini birkaç saniye seyretti. Sonra gözlerini odanın öteki ucuna çevirince Kont'un ve kızının, aralarındaki yaşlı adamla birlikte kütüphane kapısına yaklaştıklarını görebildi. Biri, muhtemelen Flay, kapının ağır demir koluyla boğuşurken epey gürültü çıkarıyordu.

Duman yayılıyordu ve kapının neden açılmadığını merak eden

Doktor, giderek kalınlaşan duman halkalarının kaynağını bulmak için odada gezinmeye başladı. Nannie Slagg'in yanından geçerken, kadının mermer masanın yanında ayakta durduğunu gördü; dadı, Titus'ı masadan almıştı. Onu bağrına basmış ve kumaşlarla sarıp sarmalayarak görünmez kılmıştı. Bohçanın içinden boğuk bir ağlama sesi geliyordu. Nannie'nin küçük, kırışıklı ağzı açıktı. Yaşlar boşanan gözleri duman yüzünden her zamankinden de kırmızıydı. Ama kımıldamadan duruyordu.

"Çok sevgili, iyi kalpli kadın," dedi Doktor Prunesquallor, dadının yanından geçerken topuğunun üstünde ona doğru dönerek, "çok sevgili Slagg, minik Lord Hazretleri'ni anlayamadığım kadar ince bir sebepten dolayı hâlâ kapalı olan şu kapıya götür. Havalandırma adına, niye kapalı bilmiyorum. Ama kapı biliyor. Hâlâ kapalı. Sen yine de onu bahsettiğim kapıya götür sevgili Slagg ve miniminnacık kafasını anahtar deliğine yasla (o delik hâlâ açıktır herhalde!); çocuğu delikten geçiremesen bile en azından Lord Hazretleri'nin biraz temiz hava almasını sağlayabilirsin."

Normalde bile Doktor Prunesquallor'un uzun cümlelerini anlamakta güçlük çeken Bayan Slagg'in, o yoğun dumanın içinden söylenenleri anlaması daha da güçtü ve tek anlayabildiği minik Lord Hazretleri'ni anahtar deliğine tıkıştırmasının söylendiğiydi. Bebeği incecik kollarıyla iyice sarmalayarak gerileyip Doktor'dan uzaklaşırken "Hayır! Hayır! Hayır!" diye haykırdı.

Doktor Prunesquallor gözlerini devirerek Kontes'e baktı. Kadın nihayet odadaki durumun farkına varmış gibiydi ve kıyafetinin devasa kumaş yığınlarını ağır, kararlı hareketlerle toplayarak ayağa kalkmaya hazırlanıyordu.

Kütüphane kapısından gelen takırtılar şiddetleniyordu, ama gölgeler ve duman olup bitenleri görmeyi engelliyordu.

"Slagg," dedi Doktor, dadının üstüne yürüyerek, "sen zeki bir kadınsın, öyle davran ve hemen kapıya git!"

"Hayır! Hayır!" diye haykırdı cüce; bunu öyle aptalca bir sesle söylemişti ki Doktor Prunesquallor cebinden bir mendil çıkardıktan

sonra kadını kaldırıp koltukaltına sıkıştırdı. Nannie'nin beline doladığı mendil, dadının giysilerinin kendisininkilerle temas etmesini engelliyordu. Kadının bacakları birkaç saniye, rüzgâra tutulmuş kara dallar gibi sallandıktan sonra hareketsiz kaldı.

Ancak kapıya ulaşmalarına fırsat kalmadan karşılarına Lord Sepulchrave çıktı; dumandan kararmıştı. "Kapı dışarıdan kilitlenmiş," diye fısıldadı öksürük krizlerinin arasında.

"Kilitlenmiş mi?" diye sordu Prunesquallor. "Kilitlenmiş mi Lord Hazretleri? Haince olan her şey adına! Durum ilginçleşmeye başladı. Çok ilginçleşmeye. Belki de biraz fazla ilginç olmaya başladı. Sen ne düşünüyorsun Fuchsia, minik leydim? Ha? Ha ha! Evet, evet, kesinlikle mantıklı olmalıyız, değil mi? Aydınlanmış her şey adına, kesinlikle! Kırılamaz mı?" Lord Sepulchrave'e döndü. "Kapıyı kıramaz mıyız Lord Hazretleri, yumruklamak ve tekmelemek gibi keyifli şeyler yaparak kıramaz mıyız?"

"Fazla kalın Prunesquallor," dedi Lord Sepulchrave: "on santimlik meşe."

Prunesquallor'un hızlı cıvıltılarıyla tuhaf bir tezat oluşturan ağır bir sesle konuşuyordu.

Sourdust kapının yakınına bırakılmıştı; sırtını duvara yaslayarak oturup öksürmeyi sürdürürken yaşlı bedeni dağılıp dökülüverecekmişçesine sarsılıyordu.

"Diğer kapının anahtarı yok," diye devam etti Lord Sepulchrave yavaşça. "Hiç kullanılmaz. Ya pencere?" Münzevi yüzünde ilk kez kaygı belirdi. Hemen en yakın kitap raflarına gitti ve parmaklarını deri ciltlerin sırtlarında gezdirdi. Sonra kendisi için sıradışı bir çabuklukla döndü. "Duman nerede en yoğun?"

Sisin içinden Prunesquallor'un "Kaynağını araştırıyorum Lord Hazretleri," diyen sesi geldi. "Her yerde öyle yoğun ki anlamak çok zor. Karanlığın bütün çukurları adına, kesinlikle çok zor. Ama araştırıyorum, ha ha! Araştırıyorum." Bir an kuş gibi şakıdı. Sonra sesi tekrar geldi. "Fuchsia, hayatım!" diye haykırdı. "İyi misin?"

"Evet!" Fuchsia bağırarak yanıt vermeden önce yutkunmak zo-

runda kalmıştı, çünkü çok korkuyordu. "Evet Doktor Prune."

"Slagg!" diye bağırdı Doktor, "Titus'ı anahtar deliğinin yanında tut. Fuchsia, başında dur da öyle yapsın."

"Tamam," diye fısıldayan Fuchsia, Bayan Slagg'i aramaya gitti.

Tam o sırada odada müthiş bir çığlık koptu.

Krem rengi mendilini yırtan Irma sonunda onu öyle küçük parçalara bölmüştü ki artık yırtacak bir şey kalmamıştı ve elleriyle yapacak bir şey bulamayınca kendine daha fazla hâkim olamamıştı. Çığlığını parmak eklemleriyle bastırmaya çalışmıştı, ama kapıldığı dehşet artık fazla yoğundu ve sonunda görgü kurallarıyla ve hanım hanımcık olmakla ilgili öğrendiği her şeyi unutarak, ellerini kalçalarında yumruk yaparak ayağa kalkıp parmak uçlarında yükselmişti ve kuğumsu boynundan öyle bir çığlık kopmuştu ki, bir Amerikan papağanının bile kanını dondururdu.

Lord Sepulchrave'in bir metre kadar ilerisinde, dumanların arasında devasa bir figür belirmişti ve adam o belirsiz kafanın şekillendiğini ve karısının gövdesinin üst kısmına ait olduğunu görünce kasıldı, çünkü Irma'nın çığlığı kafanın belirişiyle aynı ana denk gelmişti ve bu talihsiz rastlantı o ana bir vantroloğun uyandırabileceği bir dehşet katmıştı. Adamın kulaklarına ve gözlerine farklı uzaklıklardan saldıran bir kafayla bir sesin korkunçluğuna ek olarak, Gertrude'un kontrolünü kaybedip boğazındaki kalın ve gevşek çello teline hiç uymayan, öylesine tiz bir çığlık attığı düşüncesi de tüyler ürperticiydi. Çığlığı atanın Gertrude olmadığını hemen anladı, ama olabileceği fikri midesini bulandırdı ve karısının değişmesinin o tavizsiz, sevgisiz karakterinin onca ağırlığına karşın iç karartıcı ve kötü bir şey olacağı fikri aklından hızla geçti.

Karısının bulanıklaşmış bir boynun üstündeki yassı, bulanık başı haykırışın geldiği tarafa döndü ve Lord Sepulchrave o engin, dalgalanan profilin santim santim uzaklaşarak, Irma'nın bir akanyıldızı andıran çığlığına yönelerek ilerideki kesifliğe daldığını seçebildi.

Lord Sepulchrave ellerini öyle sımsıkı kenetledi ki parmak eklemleri kansız kaldı ve elleriyle başının arasındaki o on minik tepe, dumanda beyaz beyaz salındı.

Şakakları zonklamaya başlamıştı ve uzun, beyaz alnında birkaç iri ter damlası belirmişti.

Altdudağını ısırıyordu ve kaşlarını akademik bir meseleye kafa yorarcasına çatmıştı. Kendisini kimsenin göremeyeceğini biliyordu çünkü ortalık duman yüzünden artık neredeyse opaklaşmıştı, ama kendini seyrediyordu. Kollarının ve tüm bedeninin abartılı bir şekilde kaskatı durduğunu görebiliyordu. Parmaklarının melodramatik bir korkuyla açılmış olduklarını keşfetti. Duman dolu odadaki faaliyetleri organize edebilmesi için önce kendi uzuvlarını kontrol altına alması gerekiyordu. Bu yüzden öylece durup, kendine hâkim olabileceği anın gelmesini bekledi ve beklerken mücadele ettiğini fark etti. Dilinde kan vardı. Bileğini ısırmıştı. Elleri şimdi birbiriyle boğuşuyordu ve parmaklarının birbirlerine dolanarak verdiği ölümcül kardeş katli mücadelesinin sona ermesi sanki sonsuzluk kadar zaman aldı. Yine de paniği birkaç saniyeden fazla sürmüş olamazdı, çünkü ellerini gevşetmeye başladığında Irma'nın çığlığının yankısı hâlâ kulaklarındaydı.

Bu arada kız kardeşinin yanına ulaşmayı başaran Prunesquallor, onun yeni bir çığlık atmaya hazırlandığını görmüştü. Prunesquallor her zamanki kadar kibar görünse de, balıksı gözlerinde neredeyse kararlılık denebilecek bir şey vardı. Kız kardeşiyle mantıklı konuşmaya çalışmanın bir akbabayı Hristiyanlaştırmayı denemek kadar anlamsız olacağını bir bakışta anladı.

Kız kardeşi parmak uçlarında duruyordu ve tam ciğerlerini havayla doldurmuştu ki, Prunesquallor onun uzun ve beyaz yüzünü uzun ve beyaz eliyle tokatlayınca kadının ciğerlerinde hapsolmuş nefesi ağzından, kulaklarından ve burun deliklerinden çıktı. Sesi iri ve yuvarlak çakılları – karanlık bir gecede denize doğru sürüklenen çakılları çağrıştırıyordu biraz.

Prunesquallor onu odada hızla sürükledi; kız kardeşinin topukları döşemeye sürtünüyordu ve Prunesquallor onu zarif ayaklarıyla dumanda biraz dolandıktan sonra bulduğu bir koltuğa oturttu.

"Irma!" diye bağırdı kulağına. "Rezil edici ve kara bahtlı, eskimiş

cilt kremi kaplı sicimim, otur oturduğun yerde! Sen her şeyi Alfred'e bırak. Beni duyabiliyor musun? Artık uslu dur! Kanımın kanı, kahrolası, artık uslu dur!"

Irma öyle hareketsiz duruyordu ki, gözlerindeki şaşkınlık olmasa ölü sanılırdı.

Prunesquallor tam dumanın kaynağını tekrar aramak üzereyken, artık kütüphanenin daimi arkaplan gürültüsü halini almış olan öksürüklerin arasından Fuchsia'nın sesinin yükseldiğini işitti.

"Dr. Prune! Dr. Prune! Çabuk! Çabuk, Dr. Prune!"

Doktor hemen manşetlerini bileklerine çekti, omuzlarını kaldırmaya çalıştı ama başaramadı ve ardından, Fuchsia'yla Bayan Slagg'i ve Titus'ı son gördüğü yer olan kapıya doğru koşar adım yürümeye başladı. Yolun yarısına geldiğine ve artık etrafında mobilya bulunmadığına hükmedince hızlandı. Bunu adımlarının sadece uzunluğunu değil, yüksekliğini de artırarak yaptı; öyle ki sanki havada zıplaya zıplaya yürüyordu ve ilerleyişi birden, dik duran dev bir yastığa benzer bir şeye çarpmasıyla acımasızca durduruldu.

Yüzünü çevresinde perde gibi duran, donyağı kokulu kumaşlardan öteye çevirip elini çekinerek uzattı ve iri parmaklara dokununca ürperdi.

"Squallor?" dedi gür bir ses. "Squallor mu bu?" Kontes'in ağzı Prunesquallor'un kulağının birkaç santim yanında açılıp kapanıyordu.

Doktor zarif bir el hareketi yaptı, ama sanatçılığı duman yüzünden boşa gitti.

"Evet, o. Daha doğrusu," diye devam etti Prunesquallor, her zamankinden hızlı konuşarak – "Prunesquallor, bu bence daha doğru, ha ha ha! Karanlıkta bile."

"Fuchsia nerede?" dedi Kontes. Prunesquallor omzunun kavrandığını hissetti.

"Kapının yanında," dedi Doktor, Leydi Hazretleri'nin elinin ağırlığından kurtulmayı isteyerek; bir yandan da, omuzlarını öylesine zarifçe kaplayan kumaşın Kontes işini bitirdikten sonra nasıl görüneceğini bütün o öksürüklerin ve karanlığın ortasında bile merak

ediyordu. "Karşılaştığımızda onu bulmak üzereydim, ha ha! Böyle somut, kaçınılmaz bir şekilde karşılaştığımızda."

"Sussana be adam! Sus!" dedi Leydi Gertrude, omzunu bırakarak.

"Bana onu bul. Buraya getir – ve bir pencereyi kır Squallor, bir pencereyi kır."

Doktor göz açıp kapayıncaya kadar kadının yanından ayrıldı ve kapının birkaç adım yakınına kadar geldiğine karar verince "Fuchsia, orada mısın?" dedi titrek bir sesle.

Fuchsia hemen altındaydı ve Prunesquallor kızın dumanların arasından kesik kesik gelen sesini duyunca irkildi.

"Hasta. Çok hasta. Çabuk Dr. Prune, çabuk! Bir şeyler yapın." Doktor dizlerinin kavrandığını hissetti. "Burada Dr. Prune. Onu tutuyorum."

Prunesquallor hemen pantolonunu yukarı çekip diz çöktü.

Odanın bu tarafındaki hava titreşimleri daha fazla gibiydi ve bu durum sadece anahtar deliğinden giren azıcık havayla açıklanamazdı. Öksürük sesleri korkunçtu; Fuchsia kalın kalın öksürüyordu ve nefessiz kaldığı belliydi; ama Doktor'u asıl endişelendiren Bayan Slagg'in ince, zayıf ve kesintisiz öksürükleriydi. Yaşlı dadıyı el yordamıyla aradı ve Fuchsia'nın kucağında buldu. Elini kadının bir tavuğunkini andıran küçük göğsüne bastırınca, kalp atışlarının çok hafif ve hızlı olduğunu fark etti. Karanlıkta solundan küflü bir koku geliyordu ve sonra hayatında duyduğu en kuru öksürükler Flay'in yerini saptamasını sağladı; Flay yakındaki bir raftan çekip aldığı büyük bir kitabı kullanarak havayı mekanik hareketlerle yelpazeliyordu. Cildin rafta, kitapların arasında bıraktığı boşluğa – uzun ve dar bir boğucu karanlık nişine, bir deriden yapılma yirmi yaş dişleri dizisindeki korkunç aralığa dumanlar hemen kıvrıla kıvrıla dolmuşlardı.

"Flay," dedi Doktor, "beni duyabiliyor musun Flay? Odadaki en büyük pencere nerede adamım? Çabuk söyle, nerede?"

"Kuzey duvarında," dedi Flay. "Yukarıda."

"Çabuk git onu kır. Çabuk."

"Oraya çıkış yok," dedi Flay. "Ulaşamam."

"Tartışma! Kafanın içindeki şeyi kullan. Odayı biliyorsun. Atacak bir şey bul Flay – atacak bir şey bul ve bir pencere kır. Bayan Slagg'in biraz oksijene ihtiyacı var. Değil mi? Tüm batı rüzgârları adına, evet! Git ona yardım et Fuchsia. Pencereyi bul ve kır, ona Irma'yı fırlatman gerekse bile, ha ha ha! Ve paniğe kapılma. Duman, bildiğin gibi, sadece dumandır: timsahlardan oluşmaz, yo hayır, o kadar tropik bir şey değildir. Şimdi acele et. Pencereyi bir şekilde kır ve akşam havasının içeri girmesini sağla – ben sevgili Bayan Slagg'le Titus'a göz kulak olurum, ha ha ha! Ah Tanrı'm, evet!"

Flay, Fuchsia'nın kolunu kavradı ve birlikte karanlığa dalıp gözden kayboldular.

Prunesquallor, Bayan Slagg'e yardım etmek için elinden geleni yaptı; bilimsel yöntemler kullanmaktan çok, kadını bu olanların göz açıp kapayıncaya dek sona ereceğine ikna etmeye çalıştı. Titus'ın sımsıkı sarmalanmış olmasına karşın nefes alabildiğini gördü. Sonra topuklarının üstüne oturup başını çevirdi, çünkü aklına bir fikir gelmişti.

"Fuchsia!" diye bağırdı. "Babanı bul ve ona yeşim taşlı asasını pencereye fırlatmasını söyle."

Bir başka panikatağı yeni bastırmış ve bu arada altdudağını ısırarak neredeyse koparmış olan Lord Sepulchrave, Doktor sözünü bitirir bitirmez muhteşem bir sakinlikle konuştu.

"Flay, neredesin?" dedi.

"Buradayım," dedi Flay, bir metre kadar arkasından.

"Masaya gel."

Flay'le Fuchsia masaya el yordamıyla yaklaştılar.

"Masada mısınız?"

"Evet baba," dedi Fuchsia, "ikimiz de buradayız."

"Fuchsia, sen misin?" dedi yeni bir ses. Kontes'ti.

"Evet," dedi Fuchsia. "Iyi misin?"

"Çalı bülbülünü gördün mü?" diye karşılık verdi annesi. "Onu gördün mü?"

"Hayır," dedi Fuchsia. Duman gözlerini yakıyordu ve karanlık

dehşet vericiydi. Babası gibi o da yirmi kadar çığlığı bastırmıştı.

Prunesquallor'un sesi yine odanın diğer ucundan çınladı: "Çalı bülbülüne de, bütün tüylü arkadaşlarına da başlatmayın şimdi! Atacak şeyin var mı Flay?"

"Bana bak, gel buraya Squallor," diye söze başladı Kontes, ama devam edemedi çünkü boğazı kara dumanla dolmuştu.

Odada birkaç saniye boyunca kimse konuşamadı; nefes almaları her an zorlaşıyordu. Sonunda Sepulchrave'in sesi duyuldu.

"Masada," diye fısıldadı, "prespapye –pirinç– masada. Çabuk –Flay– Fuchsia bulun onu. Buldunuz mu? –Prespapye– pirinç."

Fuchsia'nın elleri o ağır nesneyi hemen buldu ve aynı anda, kullanılmayan kapının sağındaki kitapların arasından bir alev yükseldi. Neredeyse anında sönerek engerek dili gibi geri çekilse de, hemen ardından tekrar harladı ve kızıl bir spiral çizerek, Sepulchrave'in yaldızlı ve süslü kitaplarını yalaya yalaya soldan sağa kıvrılarak yükseldi. Bu kez hemen sönmeyip deri ciltleri titreşen birçok duyargasıyla kavrarken, kitapların üstündeki isimler kısa ömürlü bir görkemle ışıldadı. Sanki kendi ölümlerini ilan eden o ilk birkaç parlak isim, Fuchsia'nın hafızasından hiç çıkmadı.

Birkaç saniye boyunca ölüm sessizliği oldu ve ardından Flay boğuk bir sesle haykırarak ana kapının solundaki raflara doğru koşmaya başladı. Alevin ışığı yerdeki bir bohçayı aydınlatmıştı ve diğerleri unutulmuş seksenlik ihtiyarı ancak Flay tarafından kaldırılıp taşınarak masaya götürüldüğünde anımsadılar – çünkü o bohça Sourdust'tı. Doktor'un adamın ölü mü, canlı mı olduğuna karar vermesi kolay olmadı.

Prunesquallor mermer masanın üstünde, kırmızı paçavralarının içinde yatmakta olan yaşlı adamın tekrar nefes almasını sağlamaya çalışırken Sepulchrave, Fuchsia ve Flay giderek daha net görülen pencerenin altına geçtiler. Pirinç prespapyeyi ilk fırlatan Sepulchrave oldu, ama zavallıca bir girişimdi bu; bir eylem adamı olmadığının ve hayatını kitaplarının arasında geçirmekle akıllılık ettiğinin nihai kanıtıydı (kanıta ihtiyaç var idiyse). Becerisini sınayan bir son-

raki kişi Flay oldu. Her ne kadar boy avantajına sahipse de, dirsek eklemlerindeki kalsiyum fazlalığı yüzünden Lord Hazretleri'nden daha başarılı olamadı.

Bunlar olurken Fuchsia pencerenin bir buçuk metre altına kadar yükselen raflara tırmanmaya başlamıştı. Gayretle, gözlerinden yaşlar akarak ve kalbi küt küt atarak tırmanırken ellerini ve ayaklarını koyacak yer açabilmek için kitapları çıkarıp aşağı fırlatıyordu. Zor bir tırmanıştı, çünkü kitaplık dikti ve cilalı raflar çok kaygandı.

Kontes balkona çıkmış ve orada, karanlık bir köşede panikle kanat çırpan çalı bülbülünü bulmuştu. Koyu kızıl saçından bir tel koparıp, kuşun kanatlarını gövdesine yatırarak özenle bağladıktan ve tıp tıp atan göğsünü kendi yanağına yasladıktan sonra hayvanı boynuyla elbise yakasının arasındaki boşluğa sokarak, bağrının gece yarısının hüküm sürdüğü engin arazilerinde kaymaya bırakmıştı; kuş, kadının iri memelerinin arasında kımıldamadan yatarken, alevlerin korkusundan sıyrıldığında, yuvaların yuvasını bulduğunu düşünmüştü şüphesiz – uyku getirici bir kan akışıyla ısınan, yosundan daha yumuşak, güvenli bir yerdi orası.

Prunesquallor, Sourdust'ın öldüğüne emin olunca, adamın yaşlı omuzlardan sarkarak mermer masaya yayılmış kızıl çuval bezinin gevşek uçlarından birini kaldırıp ihtiyarın gözlerine örttü.

Sonra başını geriye çevirip alevlere baktı. Alevler yayılmış ve doğu duvarının dörtte birini kaplamışlardı. Sıcaklık hızla dayanılmaz hale gelmekteydi. Doktor daha sonra gizemli bir şekilde kilitli olan kapıya baktı ve kucağında Titus'ı taşıyan Nannie Slagg'in anahtar deliğinin hemen altına çömelmiş olduğunu gördü, ki orası sağ kalabilecekleri tek yerdi. Tek pencere kırılırsa ve altına tırmanabilecekleri bir şey getirilirse, pencereden dışarı kılpayı çıkmaları mümkündü, gerçi diğer taraftan nasıl inecekleri ayrı bir meseleydi. Belki bir iple. Ama ipi nereden bulacaklardı – ve pencerenin altına ne getirebilirlerdi?

Prunesquallor kullanılabilecek bir şey bulmak için odaya bakındı. Irma'nın yerde boylu boyunca yattığını ve kesilip atılmış olsa da hâlâ kımıldayan bir yılan balığı parçası gibi titrediğini fark etti. Ka-

dının güzel, daracık eteği kalçalarında toplanmıştı. Manikürlü tırnakları döşeme tahtalarını çiziyordu. "Bırak titresin," dedi Doktor kendine çabucak. "O zavallıcıkla sonra ilgileniriz." Sonra gözlerini tekrar Fuchsia'ya çevirdi; kız şimdi kitaplığın tepesine çok yakındı ve babasının siyah yeşim taşlı asasını almak için tehlikeli bir şekilde aşağı uzanıyordu.

"Dikkat et Fuchsia, çocuğum."

Fuchsia, Doktor'un aşağıdan gelen sesini hayal meyal işitti. Bir an her şey bulanıklaştı ve kaygan rafa tutunan sağ eli titremeye başladı. Sonra görüşü yavaşça netleşti. Asayı sol eliyle savurması kolay değildi, ama kolunu kaskatı hale getirip geri çekerek, cama tek bir sert darbe indirmek için hazırlık yaptı.

Balkondan eğilen Kontes boğuk boğuk öksürerek onu seyretmekteydi ve sismik öksürük krizlerinin arasında koynundaki kuşa dişlerinin arasından ıslık çalıyor, bunu yaparken elbisesinin yakasını işaret parmağıyla aşağı çekiyordu.

Sepulchrave yukarıya, duvarın ortasındaki, kızıl ışıkta dans eden kitapların arasındaki kızına bakıyordu. Elleri yine birbiriyle kavga ediyordu, ama zarif çenesi öne çıkmıştı ve melankolik gözlerinde, aynı durumdaki normal bir insanın kapılacağından fazla panik yoktu. Kitaplı evi yanıyordu. Canına kastediliyordu ve o hiç kımıldamadan duruyordu. Hassas zihni işlemeyi kesmişti, çünkü bir soyut felsefeler dünyasında öyle çok oyun oynamıştı ki bu diğer dünya, bu pratik ve ani eylemler dünyası onun yapısını zedelemişti. Bedeninin elli senedir uygulamak zorunda kaldığı ritüeller, onu beklenmedik olaylara karşı hazırlamamıştı. Fuchsia'yı hülyalı bir hayranlıkla seyrederken, kenetlenmiş elleri boğuşmayı sürdürüyordu.

Flay'le Prunesquallor, Fuchsia'nın hemen altında duruyorlardı, çünkü Fuchsia tepelerinde sallanmaktaydı. Sonra, kız darbeyi indirmeye hazırlanırken, içeri düşebilecek cam kırıklarından korunmak için biraz sağa çekildiler.

Fuchsia kolunu yüksek pencereye doğru savururken gözlerini oraya odaklayınca, bir çehreye baktığını fark etti – kendisininkinin

bir metre kadar yakınındaki, karanlıkla çerçevelenmiş bir çehreye. O yüzün teri ateş ışığıydı, aşağıdaki odada alevler dans ettikçe üzerinde kızıl gölgeler kımıldıyordu. Bu kızıllığı sadece gözleri reddediyordu. Birbirlerine burun delikleri kadar yakındılar ve gözlerden çok, Gece'yi dışarı akıtan dar tünellere benziyorlardı.

VE ATLAR ONLARI EVE GÖTÜRDÜLER

Steerpike'ın başını tanıyan Fuchsia'nın tuttuğu asa uzanmış elinden kurtuldu, güçsüzleşmiş eli raftan kaydı ve kız boşluğa arka üstü düştü; siyah saçları havada uçuşuyordu, sırtı bir yere çarpmışçasına geriye kavislenmişti. Doktor'la Flay öne atılıp onu tutmayı az çok başardılar. Bir an sonra tepelerindeki cam paramparça oldu ve Steerpike'ın sesi duyuldu:

"Sakin olun! Bir merdiven uzatacağım. Panik yapmayın. Panik yapmayın!"

Bütün gözler Fuchsia'dan pencereye çevrilmişti, ama Prunesquallor tepesindeki camın kırıldığını işitince kızı arkasına alıp korumuştu. Çevrelerine cam parçaları yağmıştı, iri bir parça Doktor'un başını sıyırarak ayaklarının dibinde tuzla buz olmuştu. Tek yaralanan Flay'di; bileğinden küçük bir parça et kopmuştu.

"Dayanın!" diye hararetle devam etti Steerpike; konuşması kesinlikle prova edilmemiş gibiydi. "O kadar yakında durmayın, biraz daha cam kıracağım."

Pencerenin altındakiler geri çekildiler ve onun pencere kenarlarındaki cam parçalarını bir çakmaktaşı parçasıyla kırmasını seyrettiler. Arkalarındaki oda artık alevler içindeydi ve yukarı dönük yüzlerinden ter boşanıyordu, giysileri tehlikeli bir şekilde ısınıyordu ve tenleri yüksek ısı yüzünden acımaya başlamıştı.

Duvarın dış tarafında, çam merdivenin kısa dallarının üstünde duran Steerpike, yan tarafa dayamış olduğu ikinci çam gövdesiyle mücadeleye girişti. Bu kolay iş değildi ve uzun çam gövdesini

omuzlarının üstüne azar azar kaldırırken kol ve sırt kaslarının pes etmesine ramak kaldı; bu arada dengesini korumakta epey zorlanıyordu. Tahmin edebildiği kadarıyla kütüphane artık gerçekten teatrel bir kurtarma çalışması için biçilmiş kaftan olmalıydı. Omzundaki ağaç gövdesini yavaş, ama kararlı hareketlerle kırık pencereden geçirdi. Bu işi ağır ve zor kılan sadece on beşer santimlik çam dallarının üstünde dengede durarak o reçineli şeyi omzunun üstüne kaldırması değildi; o uzun canavarı pencereden geçirip aydınlık kütüphaneye indirmeyi her deneyişinde yatay dalları giysilerine ve pencere pervazına takılıyorlardı.

Sonunda iki güçlüğün de üstesinden geldi ve duvarın iç tarafında, pencerenin altında bekleşen kişiler tepelerindeki dumanlı havada dört buçuk metrelik bir çam gövdesinin azar azar belirdiğini, sallandığını ve sonra ayaklarının dibine büyük bir gürültüyle düştüğünü gördüler. Steerpike ağaç gövdesinin diğer ucunu sımsıkı tutuyordu ve gruptaki hafif kişilerden birinin hemen tırmanması muhtemelen mümkündü, ama Prunesquallor gövdenin dibini biraz sola kaydırdı ve kısa, yatay "basamaklar" daha rahat basılacak hale gelene dek döndürdü.

Şimdi kırık pencerede Steerpike'ın yüzüyle omuzları tamamen görülüyordu. Kızıl dumana baktı. "İyi iş," dedi kendine. Sonra seslendi: "Sizi bulduğuma sevindim! Hemen geliyorum!"

Planı bundan mükemmel işleyemezdi. Ama harcayacak vakti yoktu. Sevinç çığlıkları atacak vakti yoktu. Döşeme tahtalarının tutuştuğunu ve masanın altında ateşten bir yılanın sürünerek gezindiğini görebiliyordu.

Steerpike sesini yükseltti. "Gormenghast Veliahtı!" diye bağırdı. "Lord Titus nerede? Lord Titus nerede?"

Prunesquallor, çocuğun üstüne yığılmış olan Bayan Slagg'e ulaşmıştı bile ve ikisini birden kaldırıp kucağına aldıktan sonra hızla koşarak merdivene geri döndü. Kontes oradaydı; hepsi çam gövdesinin dibindeydiler; hepsi, kıyafetinden dumanlar çıkmaya başlamış olan Sourdust hariç. Fuchsia, Irma'yı topuklarından çekerek yerde

sürüklemişti ve kadın bir fırtınada sahile vurmuş gibi yatıyordu. Steerpike pencereden girmişti ve ağaç gövdesinin üçte birini inmişti. Üçüncü basamağa çıkan Prunesquallor, Titus'ı delikanlıya uzatmayı başardı; Steerpike gerisingeri giderek pencereden çıktı ve dış merdiveni göz açıp kapayıncaya kadar indi.

Çocuğu kütüphane duvarının dibindeki eğreltiotlarının arasına bıraktı ve yaşlı dadıyı getirmek için tekrar merdivene atıldı. O küçük, baygın cüceyi taşımak neredeyse Titus'ı taşımak kadar kolaydı ve Prunesquallor, kadını pencereden bir oyuncak bebeği uzatırcasına geçirdi.

Steerpike dadıyı Titus'ın yanına yatırdı ve hemen pencereye geri döndü. Sıranın Irma'da olduğu ortadaydı, ama güçlükler onunla başladı. Kadın kendisine dokunulur dokunulmaz kollarını ve bacaklarını vahşice savurmaya başladı. Otuz yıllık baskının yol açtığı bir patlamaydı bu. Artık bir hanımefendi değildi. Artık asla bir hanımefendi olamazdı. Bembeyaz ayakları gerçekten kilden yapılmaydılar; uzun boynunun tüm avantajlarını kullanarak tekrar çığlık atmaya girişti, ama duman yüzünden sesi öncekinden zayıf çıkıyordu ve tizliği azalmıştı. Kadının bir an önce zaptedilmesi gerekiyordu. Steerpike ağaç gövdesinin yarısına inip oradan kütüphanenin döşemesine atladı. Sonra onun önerisi üzerine kendisi ve Doktor, Irma'nın giysilerinden bir kısmını çıkarıp onlarla kadının kollarını ve bacaklarını bağlamaya başladılar, kalanı da ağzına tıktılar. Kıvranan Irma'yı birlikte, Flay'le Fuchsia'nın yardımıyla yavaşça merdivenden çıkardılar, ta ki pencereye tırmanan Steerpike onu yukarıya, gece havasına çekebilene dek. Dışarı çıkarıldıktan sonra ona daha da kaba davranıldı; yere bırakılıverdi ve yüksek omuzlu çocuk sadece kadının gereğinden fazla kemiğinin kırılmamasına özen gösterdi. Aslında Irma'nın hiçbir kemiği kırılmadı, eşsiz cildinde birkaç morluk belirdi o kadar.

Şimdi soğuk eğreltiotlarının arasında üç kişi yatmaktaydı. Steerpike geri dönerken Fuchsia "Hayır, gitmek istemiyorum. Şimdi siz gidin. Lütfen, şimdi siz gidin," diyordu.

"Sus bakayım velet," diye karşılık verdi Kontes. "Vaktimizi harcama. Söylediğimi yapacaksın kızım! Söylediğimi! Hemen."

"Hayır anne, hayır –"

"Fuchsia, tatlım," dedi Prunesquallor, "buradan göz açıp kapayıncaya kadar kurtulacaksın! Ha ha ha! Bize vakit kazandıracaksın çingene! Şimdi çabuk ol."

"Öyle aval aval bakmasana kızım!"

Fuchsia, Doktor'a baktı. Adam nasıl da farklı görünüyordu; alnından boşanan ter gözlerinin arasından akıyordu.

"Çıkıyorsun! Çıkıyorsun!" dedi Prunesquallor.

Fuchsia merdivene döndü ve bir iki kez ayağı kaydıktan sonra tepede gözden kayboldu.

"Aferin kız!" diye haykırdı Doktor. "Nannie Slagg'ini bul! Evet, şimdi, evet, şimdi siz çıkın Leydi Hazretleri."

Kontes tırmanmaya başladı ve ona ağaç gövdesinin her iki tarafından gelen dal kırılma sesleri eşlik etse de, attığı her adımda ve gövdesinin her yükselişinde pencereye doğru ilerleyişinin muazzam kaçınılmazlığı vardı. Devasa cüssesiyle, alevlerle kızıla boyanmış koyu renk elbisesiyle pencereye tırmandı. Diğer tarafta ona yardım edecek kimse yoktu, çünkü Steerpike kütüphanenin içindeydi; yine de iri gövdesinin tüm kıvrılıp bükülmelerine, pencereden çıkarkenki tüm hantallığına karşın öyle yavaş bir vakara sahipti ki, aşağıdan bakanlar –dev kalçalarının gecenin içinde gözden kaybolduğunu görenler– bile bu manzarayı komik değil huşu verici buldular.

Geride sadece Lord Sepulchrave, Prunesquallor, Flay ve Steerpike kalmıştı.

Prunesquallor'la Steerpike hemen Lord Sepulchrave'e, karısının peşinden gitmesini işaret etmek için döndüler; ama adam sırra kadem basmıştı. Kaybedecek bir an bile yoktu. Etraflarında alevler çıtırdıyordu. Duman kokusuna yanık deri kokusu karışmıştı. Adam alevlerin arasına dalmadıysa, gidebileceği pek az yer vardı. Onu merdivenin bir metre kadar ötesindeki bir girintili bölmede, sıcaktan az çok korunmuş bir kuytuda buldular. Ciltleri altın liflerle kaplı bir Martovialı pi-

yes yazarları setinin sırtlarını düzeltiyordu ve yüzündeki gülümseme onu bulan üç kişinin içini bulandırdı. Steerpike bile o gülümsemeyi kum rengi kaşlarının altından, huzursuzca seyretti. Lord Hazretleri'nin dudaklarının kenarları yukarı çekildikçe ve dişleri sergilendikçe, duyarlı ağzının bir kenarından tükürük akmaya başlamıştı. Ölü bir hayvanın yüzünde görülecek türden bir gülümsemeydi bu; gevşek dudakları geri çekilmişti ve dişleri kulaklarına doğru kavislenmişti.

"Alın onları, alın kitaplarınızı Lord'um, gelin, gelin çabuk!" diye haykırdı Steerpike. "Hangisini istiyorsunuz?"

Sepulchrave birden döndü ve kaskatı ellerini insanüstü bir çaba harcayarak indirip, hemen çam merdivenin yanına gitti. "Sizi beklettiğim için üzgünüm," dedi ve hızla tırmanmaya başladı.

Pencerenin diğer tarafından inerken kendi kendine konuşurcasına "Sizi beklettiğim için üzgünüm," diye tekrarladığını işittiler. Sonra bir hayaletinkine benzer tiz bir kahkaha duyuldu.

Artık kimin önce gideceğini belirlemeye vakit kalmamıştı; kahramanlığın sırası değildi. Ateşin sıcak nefesi enselerindeydi. Oda çevrelerinde yükseliyordu, yine de Steerpike kendini tuttu ve geride durmayı başardı.

Flay'le Doktor gözden kaybolur kaybolmaz Steerpike çam gövdesine kedi gibi tırmandı ve diğer taraftan inmeden önce pencere pervazına bir an, ata biner gibi oturdu. Arkasına karanlık sonbahar gecesini alarak eğilmişti, kızıl bir oyma heykel gibiydi, gözleri artık kara deliklere benzemiyordu ve kan kırmızısı ışıkta lâl gibi parlıyordu.

"İyi iş," dedi kendine, o gece ikinci kez. "Çok iyi iş." Sonra diğer bacağını yüksek eşikten aşırdı.

"Kimse kalmadı," diye seslendi aşağıdaki karanlığa.

"Sourdust," dedi Prunesquallor; tiz sesinde tuhaf bir donukluk vardı. "Sourdust kaldı."

Steerpike sırıktan aşağı indi.

"Öldü mü?" diye sordu.

"Evet," dedi Prunesquallor.

Kimse konuşmadı.

Steerpike, gözleri karanlığa alıştıkça, Kontes'in çevresindeki toprağın koyu beyaz olduğunu ve kımıldadığını fark etti; kadının ayaklarının etrafında beyaz kedilerin dolandığını ancak birkaç saniye sonra anladı.

Fuchsia, annesi peşinden iner inmez koşmaya başlamıştı; ağaç dallarına takılıp tökezleyerek ve düşerek, bitkinlikten inleyerek, sendeleyerek koşmuştu. Sonsuz gibi gelen bir süreden sonra şatonun ana binasına ulaştığında hemen ahırlara gitmiş ve nihayet bulduğu üç seyise atları eyerleyip kütüphaneye gitmelerini emretmişti. Her seyis, sürdüğü atın yanı sıra bir başka atın dizginini tutuyordu. Fuchsia bunlardan birinde iki büklüm oturmaktaydı. Şoktaydı, ağlıyordu, atın gür yelesine damlayan gözyaşları geride tuzlu izler bırakıyordu.

Kütüphaneye vardıklarında, grup dönüş yolculuğuna başlamıştı bile. Flay, Irma'yı omzunda taşıyordu. Prunesquallor, Bayan Slagg'i kucağına almıştı; Titus ise Kontes'in koynundaydı, çalı bülbülünün yuvasını paylaşıyordu. Lord Sepulchrave'i çok yakından gözleyen Steerpike onu diğerlerinin peşinden götürüyor, Lord Hazretleri'nin dirseğini saygıyla tutuyordu.

Atlar geldiğinde gruptakiler ilerlemeyi kesmiş haldeydiler. Herkes atlara bindi ve seyisler dizginleri tutarak atların yanında yürüdüler; arada sırada dönüp geriye, karanlıkta düz siyah kemikleri andıran çam ağaçlarının arasında nabız gibi atan bir yara misali dans eden parlak ışığa faltaşı gibi açık, şaşkın gözlerle bakıyorlardı.

Yavaş yolculukları sırasında karşılarına dehşetle susarak kenara çekilen, birbirine benzeyen hizmetçilerden oluşma kalabalıklar çıktı. Yangın şatodan görülmemişti, çünkü çatı çökmemişti ve tek pencere ağaçlar tarafından gizlenmişti; ama Fuchsia'nın gelişiyle birlikte haber yayılmıştı. Öylesine korkunç bir doğum yapmış olan gece kıvranıp terlemeyi sürdürdü, ta ki doğuda şafak açılan bir buzdan çiçek gibi yavaşça yayılana ve Sepulchrave'in tek yuvasının dumanı tüten harabesini sergileyene dek. Parçalanmadan kalabilmiş raflar buruşuk kömüre dönüşmüşlerdi ve üzerlerinde yan yana duran ki-

taplar siyah, gri ve kül beyazıydılar, düşünce cesetleriydiler.

Rengi atmış mermer masa hâlâ odanın ortasında, bir yanmış odun ve kül yığınının arasında durmaktaydı ve masanın üstünde Sourdust'ın iskeleti vardı. Eti, tüm kırışıklıklarıyla birlikte gitmişti. Öksürükleri ebediyen kesilmişti.

SWELTER KARTVİZİTİNİ BIRAKIYOR

Sonbaharın bitimiyle kışın başlangıcının arasındaki kasvetli zamanda esen rüzgârlar, Çarpık Orman'da sallanan en korunaklı dallardaki son birkaç yaprağı bile koparıp atmışlardı. Diğer yerlerdeki ağaçlarsa haftalar önce iskelete dönmüşlerdi. Çürümenin melankolisi yerini daha az iç karartıcı bir ruh haline bırakmıştı. Soğuk mevsim ölürken gözyaşı dökmeyi kesmiş ve rengârenk yaprak yığınlarının arasından yükselerek, hiç ağlamaklı olmayan bir sesle haykırmıştı – ve havada harekete geçen vahşi bir şey, Gormenghast'ın arazilerinde gezinmeye başlamıştı. İçkabukların, kuş seslerinin, güneşin can vermesinden doğan bu ölüm içindeki yaşam hali, doğada açılan boşluğu doldurmak üzere şahlanmıştı.

Rüzgâr hâlâ iniltiliydi; Ekim iniltisiydi bu. Ama geceler birbirini takip ettikçe, uzun sesi Groanların Şatosu'nda uyuyan ya da uyumaya çalışan kişilerin neredeyse her gece duyduğu, mazgallı siperlerden yükselen arka plan müziğinden giderek koptu. Karanlıkta zalim tutkuların sesleri giderek daha çok seçilir oldu. Nefret, öfke ve acı duyanların, intikam arzusuyla yanıp tutuşanların sesleri.

* * *

Yangından birkaç hafta sonra bir akşam, gece yarısına bir saat kala Flay, Lord Sepulchrave'in yatak odası kapısının önünde yere uzandı. Soğuk döşeme tahtalarına alışkındı, çünkü yıllardır sadece onların üstünde uyuyordu; ama bu Kasım akşamı çakmaktaşsı ke-

miklerini dondurdular ve incikleri sızlamaya başladı. Rüzgâr şatonun etrafında ıslık çalıp haykırıyor, sahanlıkta buz gibi esiyordu ve Flay çeşitli uzaklıklardaki kapıların açılıp kapandıklarını duyuyordu. Şatonun Kuzey Kanadı'ndan gelen bir esintinin nerelerden geçtiğini anlayabildi, çünkü uzaklarda gıcırdayarak kapanan her kapının sesini tanıyordu; sesler giderek yükseldi ve sonunda on iki metre ötede asılı duran ağır, küflü perdeler hışırdayarak havalanınca ve hemen arkalarındaki kapı tek menteşesinde sallanarak gıcırdayınca Flay yeni bir esintinin buzsu mızrak ucunun kendisine yaklaştığını anladı.

"Yaşlanıyorum," diye mırıldandı kendine, kapının dibinde otururken uyluklarını ovuşturarak ve bir bastonböceği gibi iki büklüm olarak.

Geçen kış, Gormenghast'ı kar kapladığında epey rahat uyumuştu. Karın pencereleri kapladığını, camlara tutunduğunu ve güneş Dağ'ın arkasında batınca pencere camlarının ardındaki karın köpüklü kanmış gibi göründüğünü hoşnutsuzlukla anımsadı.

Bu anı onu rahatsız etmişti ve soğuğun bu yalnız gecelerde kendisini giderek daha fazla etkilemesinin sebebinin yaşıyla alakasız olduğunu içten içe biliyordu. Çünkü bedeni öylesine dayanıklılık kazanmıştı ki, et ve kandan çok cansız bir maddeden yapılma gibiydi. Bu gecenin özellikle berbat olduğu doğruydu; rüzgârlı ve gürültülüydü, ama Flay dört gece önce, hiç rüzgâr yokken de şimdiki gibi titrediğini hatırlıyordu.

"Yaşlanıyorum," diye mırıldandı tekrar, uzun ve sararmış dişlerini sıkarak; ama yalan söylediğini biliyordu. Dünyadaki hiçbir soğuk uyluklarındaki ve ön kollarındaki, ensesindeki tüylerin minik metal teller gibi dimdik, neredeyse acıtacak şekilde diken diken olmalarını sağlayamazdı. Korkuyor muydu? Evet, mantıklı herkesin korkacağı gibi. Çok korkuyordu, gerçi bu duyguyu başka insanlardan epey farklı hissederdi. Karanlıktan, uzak kapıların açılıp kapanmasından, haykıran rüzgârdan korkmazdı. Tüm hayatı ürkütücü, loş bir dünyada geçmişti.

Merdiven başını daha iyi görebilmek için yan döndü, gerçi ortalık pek bir şey görülmeyecek kadar karanlıktı. Sol elinin beş parmağını teker teker çıtlattı, ama yeni bir bora dalgası bütün pencereleri takırdattığından ve kapanan kapıların sesleri karanlığa doluştuğundan çıtlamaları pek duyamadı. Korkuyordu; haftalardır korkuyordu. Ama Flay korkak değildi. Özünde azimli, sert bir şey vardı; paniği engelleyen, inatçı bir şey.

Bora iyice şiddetlendikten sonra birden kesildi, ama mutlak sessizlik başlar başlamaz sona erdi, çünkü birkaç saniye sonra fırtına sanki daha da azgın bir kasırganın içinden aldığı bir başka yağmur ve dolu ordusuyla, bir başka cepheden şatoya saldırdı.

İki fırtına arasındaki, çıt çıkmayan birkaç saniyede Flay birden dimdik oturmuştu ve bütün kasları kasılmıştı. Dişleri takırdamasın diye aralarına bir parmak eklemini sokmuştu ve karanlık merdiven başına bakarken hem yakından hem uzaktan gelen, iğrenç bir şekilde belirgin bir sesi çok net işitmişti. O dingin arada şatonun başıboş sesleri, nereden geldikleri belli olmadan ortalıkta gezinmişlerdi. Döşeme tahtalarını alttan kemiren bir fare bir metre uzakta da olabilirdi, koridorlarca ötede de.

Flay'in işittiği ses azimle bilenen bir bıçağın sesiydi. Ne kadar uzaktan geldiğini bilemiyordu. Boşluktan gelen soyut bir sesti, ama öyle yüksekti ki sanki Flay'in dikelmiş kulağının iki üç santim ötesinden gelmişti.

Bıçağın bileğitaşında gezdirilme sayısı, Flay'in dinlerken deneyimlediği zamanın uzunluğuyla alakasızdı. Ona göre taşa ileri geri sürtünen çeliğin mekanik sesi bütün gece sürmüştü. Dinlerken şafak sökse şaşırmayacaktı. Aslında ses sadece birkaç saniye sürmüştü ve ikinci kasırga kükreyerek şato duvarlarına çarptığında Flay emekleme pozisyonunda duruyordu, başını sesin geldiği tarafa uzatmıştı, geriye çekilmiş dudakları dişlerini sergilemişti.

Fırtına gecenin geri kalanı boyunca dinmedi. Efendisinin kapısının önünde saatlerce, çömelmiş halde duran Flay o iğrenç sürtünme sesini bir daha duymadı.

Şafak söküp de gri tohumlarını topraksı karanlığa yavaşça ve kararlılıkla serptiğinde uşağın gözleri hâlâ faltaşı gibi açıktı, elleri gövdesine çekilmiş dizlerinin üstünden cansızca sarkıyordu, asi çenesi kol bileklerinin arasındaydı. Hava yavaşça aydınlandı; Flay uyuşmuş uzuvlarını birer birer gererek kaskatı bir şekilde ayağa kalktı ve omuzlarını kulaklarına kadar kaldırarak silkti. Sonra demir anahtarı dişlerinin arasından alıp ceket cebine koydu.

Yedi yavaş adımla merdivenin başına vardı ve aşağıya, o soğuk kuyuya baktı. Merdivenler sanki sonsuzca iniyordu. Bakışları basamaklarda gezinen Flay, on iki metre kadar aşağıdaki sahanlığın ortasındaki küçük bir nesneyi fark etti. Nesne kabaca ovaldi. Flay başını Lord Sepulchrave'in kapısına çevirdi.

Gökyüzünün hiddeti tükenmişti ve ortalığa sessizlik çökmüştü.

Flay tırabzanlara tutunarak aşağı indi. Her adımı aşağısında daha yüksek, yukarısındaysa doğudan gelen daha hafif yankılar uyandırıyordu.

Sahanlığa vardığında, bir doğu penceresinden ince bir mızrak gibi giren bir huzme duvarda, Flay'in bir metre kadar ilerisinde küçük bir leke halinde titreşmekteydi. Bu ışık sicimi altındaki ve üstündeki gölgeleri koyulaştırdığından, Flay nesneyi ancak el yordamıyla epey aradıktan sonra bulabildi. Hoyrat elleriyle tuttuğu cismin iğrenç bir yumuşaklığı vardı. Flay onu gözlerine yaklaştırınca mide bulandırıcı, kesif bir koku aldı; ama tuttuğu şeyin ne olduğunu göremiyordu. Sonra onu kaldırıp gün ışığı huzmesine tutunca, duvardaki baklava şeklindeki aydınlığa elinin gölgesi düşerken, sanki doğaüstü bir ışıkla aydınlanan, son derece çarpıcı ve zarif bir şekilde süslenmiş, küçücük bir kremalı pasta gördü. Bu tatlının kenarlarına mercansı bir madde, incecik bir zincirin halkalarını oluşturacak şekilde akıtılmıştı ve ortadaki minik, yeşim rengi arenanın parlak yüzeyinde bir "S" harfi, kremadan yapılma bir solucan gibi uzanmaktaydı.

BARQUENTINE'İN YERYÜZÜNE ÇIKARILMASI

Törenlerle geçen bir günün ardından bitkin halde olan Kont (bir ara Çakmaktaşı Kulesi'ne, taş merdiveni kullanarak üç kez çıkıp inmek ve her seferinde, mavi bir taretin tepesine bu iş için konmuş bir pelin kutunun üstüne bir kadeh şarap bırakmak zorunda kalmıştı) günün son işinden de kurtulur kurtulmaz odasına çekilmişti ve her zamankinden fazla afyonruhu kullanması gerekmişti. Günlük işlerini artık eşi görülmemiş bir şevkle yaptığı fark ediliyordu. Detaycılığı ve monoton seremonileri uygulamaktaki ve ayrıntılarını kavramaktaki titizliği, hayatında yeni bir dönemin başladığının kanıtıydı.

Kütüphanesini kaybetmek öyle ağır bir darbeydi ki henüz acı çekmeye başlamamıştı. Hâlâ şaşkın ve sersemlemiş haldeydi, ama tek çaresinin zihnini o trajediden olabildiğince uzak tutmak ve kendini gündelik rutine kaptırmak olduğunu seziyordu. Ancak haftalar geçtikçe, o gecenin dehşetini unutmakta giderek daha fazla zorlanıyordu. Sadece içeriklerini değil, çeşit çeşit kâğıtlarını ve baskılarını da sevdiği kitaplara artık dokunamayacağını ve onları okuyamayacağını anımsayıp duruyordu. Kitaplarını ve içlerindeki düşünceleri yitirmekle kalmamıştı; belki de en önemli kaybı, yükselip kendini aşmasını ve boğuk sesler çıkaran dev kanatlarla uçmasını sağlayan, derin düşüncelere daldığı saatlerdi. Duvardaki yerini bile net anımsadığı bir kitabı veya bir dizi eseri aklından geçirmediği tek bir gün yoktu. Bu soğuk boşluktan kurtulmak için insanüstü bir gayret sarf ederek, sadece her gün yapması gereken işlerde odaklanmıştı. Raflardan tek bir cildi bile kurtarmaya çalışmamıştı, çünkü etrafında alevler dans ederken bile biliyordu ki, yangından kurtarılmış kitaplar okunmaz halde olacaklardı ve buna üzülecekti, sürekli siniri bozulacaktı. Tek bir cilt tarafından alay edilmektense, kalbindeki geniş boşluğu taşıması daha iyiydi. Ama kontrolünü günbegün yitirdiğinin farkındaydı.

Sourdust'ın kütüphanede ölmesinden kısa süre sonra, yaşlı adamın bir oğlu olduğu anımsanmıştı ve hemen onu aramaya girişil-

mişti. Çok alçak tavanlı bir odanın köşesinde uyuyan bir figürü epey uzun bir süre sonra keşfettiler. Kirli ceviz kapıdan geçerek daireye girerken eğilmek şarttı. Çürük lentonun altında iki büklüm olduktan sonra o kramp verici pozisyondan kurtulmak ve bel doğrultmak mümkün değildi, çünkü tavanın odanın büyük bölümündeki kısmı kapı kolunun hizasına kadar sarkmaktaydı, ama tam ortada doğuya doğru daha da sarkmıştı ve üstü sineklerden kararmıştı. Döşeme tahtalarının biraz yukarısındaki uzun ve yatay bir pencereden giren ışık odayı yeterince aydınlatmadığından, bu göreve gönderilmiş uşaklar başta içeride birisinin olup olmadığını anlayamadılar. Odanın ortasına yakın bir yerdeki, ayakları ortadan kesilmiş bir masanın –ki buna çarptılar– Barquentine'i, yaşlı Sourdust'ın oğlunu gizlemiş olduğunu kısa sürede fark ettiler. Adam bir saman döşekte yatıyordu. Oğulla ölü babanın arasındaki benzerlik başta uşakları afallattı, ama kapalı gözlerle sırt üstü yatan ihtiyarın sadece tek bacağı olduğunu –ki bu kara kuru bir şeydi– fark edince rahatlayıp doğruldular ve başlarını tavana çarpınca sersemlediler.

Kendilerine geldiklerinde yan yana, emekleme pozisyonunda durduklarını fark ettiler. Barquentine onları seyrediyordu. Cılız, kısa bacağını kaldırıp döşeğe sinirle vurunca bir toz bulutu yükseldi.

"Ne istiyorsunuz?" dedi. Sesi babasınınki gibi kuruydu, ama aralarındaki sadece yirmi yıllık yaş farkıyla açıklanamayacak şekilde daha güçlüydü. Barquentine yetmiş dört yaşındaydı.

En yakınındaki uşak kamburunu çıkararak doğruldu, kürek kemiklerini tavana sürttü ve ağzı açık, başı göğüs uçlarının hizasına eğilmeye zorlanmış bir halde Barquentine'e baktı. Bodur, kaba bir yaratık olan arkadaşı sarkık dudaklı ahbabının arkasındaki gölgelerin içinden duygusuzca yanıtladı:

"Öldü."

"Kimden bahsediyorsun öküz herif?" dedi yetmişlik ihtiyar sinirle. Dirseğinin üstünde doğruldu ve cılız bacağıyla yeni bir toz bulutu havalandırdı.

"Babanızdan," dedi sarkık dudaklı adam, iyi haber getiren birinin hevesli sesiyle.

"Nasıl?" diye bağırdı giderek daha çok sinirlenen Barquentine. "Nasıl? Ne zaman? Leş kokulu tekeler gibi öyle aval aval bakmayın."

"Dün," diye yanıtladılar. "Kütüphanede yandı, geride sadece kemikleri kaldı."

"Ayrıntılar!" diye haykırdı Barquentine, cılız bacağını vurup durarak ve sakalını tıpkı babası gibi öfkeyle düğümleyerek. "Ayrıntıları anlatsanıza mesane kafalılar! Defolun! Gözüm görmesin sizi! Çıkın dışarı, lanet olasıcalar!"

Karanlıkta el yordamıyla koltuk değneğini buldu ve tek bacağının üstünde ayağa kalkma mücadelesi verdi. Bu bacağı öyle kısaydı ki başını eğmeden, biçimsizce yürüyerek kapıya kadar gidebildi. Boyu iki büklüm duran uşakların yarısı kadar olsa da, iri gövdelerinin arasından küçük, vahşi bir kumaş bulutu gibi geçerken onları iki yana itmişti; öyle hırpaniydi ki giysisi lime limeydi.

Uşaklar, ihtiyarın koltuk değneğinin ve kısa bacağının koridorda sırayla çıkardığı sesleri işittiler. Barquentine'in sonraki birkaç saat içinde yapması gereken pek çok iş vardı ve bunların en acilleri babasının dairesine yerleşmek, birçok anahtarı edinmek, babasının öleceği gün giymesi için hep hazır tutulmuş kızıl çuval bezini bul-

mak ve Kont'a görevlerinin bilincinde olduğunu bildirmekti, çünkü son elli dört sene boyunca, babasıyla birlikteyken ve tek başınayken onları ezberlemişti, uyuyarak ve odasının sarkık tavanındaki bir küf lekesine bakarak dinlendiği zamanlar hariç.

Tavizsiz ve verimli olduğunu en baştan kanıtladı. Yaklaşan koltuk değneğinin sesi hummalı faaliyetin ve telaşın işareti oldu. Sanki Groan hukukunun sert, karşı çıkılması güç bir yorumu – geleneğin demir gibi sağlam yorumu yaklaşıyordu.

Bu Kont için büyük bir nimetti; çünkü karşısında öylesine kuralcı, hedefinden sapmaz bir disiplin düşkünü varken günlük işleri her sabah iyice prova etmeden halletmesi olanaksızdı – Barquentine, Lord Hazretleri'nin gün içinde yapacağı konuşmaları ve ilgili seremonilerin ayrıntılarını ezberlemesinde ısrar ediyordu.

Bu iş Kont'un epey vaktini alıyordu ve iç dünyasına yönelmesini bir ölçüde engelliyordu; yine de yaşadığı şok haftalar geçtikçe etkisini göstermeye başlamıştı. Uykusuzluğu her geceyi öncekinden daha korkunç bir cehenneme çeviriyordu.

Uyuşturucuları ona yardımcı olamıyordu, çünkü büyük bir dozun ardından gri ve hafif bir uykuya daldıktan sonra gördüğü şekiller uyandığında gözünün önünden gitmiyorlardı ve iğrenç kokulu devasa kanatlarını adamın başının üstünde çırpıyor, odasını çürümüş tüylerin sıcak nefesiyle dolduruyorlardı. Her zamanki melankolisi gün geçtikçe değişerek daha sinsi bir şeye dönüşüyordu. Bazı anlarda, yüzündeki ufalanan kederli maskenin yerini ıstırabın en karanlık ifadelerinden bile daha korkunç bir gülümseme alıyordu.

Taşsı gözlerinin ardında bir an tuhaf bir ışık, kıkırdakları aydınlatan ay ışığı gibi parlıyordu ve dudakları aralanıyor, uzun ve derin bir yarayı andıran ağzı genişleyerek ve yukarı doğru kıvrılarak bir ölünün ifadesine bürünüyordu.

Kont'un eninde sonunda delireceğini tahmin etmiş olan Steerpike, Barquentine'in amansız verimliliğinden bahsedildiğini duyunca çok şaşırdı ve huzursuzlandı. Planları arasında yaşlı Sourdust'ın görevlerini üstlenmek de vardı; çünkü şatodaki, bu kadar ayrıntılı bir

işin üstesinden gelebilecek tek kişinin kendisi olduğunu düşünmüştü – ve bu yetki sayesinde (ki şatonun kanunlarını kendisinden başka bilen yoksa ona yetki vermemezlik edemezlerdi) sadece Sepulchrave'le doğrudan ve güçlü bir iletişim kurmakla kalmayacak, zamanla Gormenghast'ın en gizli sırlarını öğrenecekti. Gücü yüz katına çıkacaktı; ama Gormenghast'ın anatomisini bir arada tutan kadim ilkeleri hesaba katmamıştı. Şatodaki her önemli mevki için, özel olarak yetiştirilmiş ve sır tutmaya yeminli bir çırak, ya bir oğul ya da bir öğrenci vardı. Yüzyılların deneyimi, o çağlar öncesinden kalma davranış kurallarının karmaşık akışında kesinti olmamasını garantilemişti.

Barquentine'i altmış senedir ne tanıyan ne de duyan olmuştu, ama yaşlı Sourdust ölünce Barquentine giderek çürüyen sahnede rolünü iyi ezberlemiş bir aktör gibi belirdi ve Gormenghast'ın yavaş dramı gölgelerin arasında devam etti.

Steerpike planlarındaki bu aksamaya karşın, kurtarma çalışmasının karşılığını beklediğinden fazla almıştı. Flay ona sessiz bir saygı gösteriyordu. Steerpike'a nasıl davranması gerektiğine asla karar verememişti. Bir ay önce Prunesquallor'un bahçe kapısının önünde karşılaştıklarında Flay bir hayaletten kaçarcasına uzaklaşmış, o şık ve gizemli çocuğa omzunun üstünden somurtarak bakmış, o veledi azarlama şansını yitirmişti. Bay Flay için Steerpike bir hayalet gibiydi. En akıl erdiremediği şey Kont'un, Kontes'in, Titus'ın ve Fuchsia'nın hayatlarını bu eniğin kurtarmış olmasıydı ve ondan hoşlanmasa da bir çeşit huşu ve hayranlık duyuyordu.

Ama Flay o çocuğa taviz vermiyordu, çünkü Swelter'ın mutfağından gelmiş olan birinin kendisiyle eşit olduğunu kabul etmeyi gururuna yediremiyordu.

Barquentine'i kabullenmesi de güçtü, ama Flay o yaşlı adamın geleneklere uygunluğunu ve sağlam karakterini hemen fark etmişti.

Prosedür sanatına daha az düşkün olan Fuchsia ise yaşlı Barquentine'i sakınılası ve nefret edilesi bir yaratık olarak görüyordu – belirli bir sebepten dolayı değil, sadece gençlerin otoriter yaşlılara duyduğu nefret yüzünden.

Günler geçtikçe, Barquentine'in yere her çarpışında bir silahın darbeleri gibi ses çıkaran koltuk değneğinin sesine kulak kabartmaya başladığını fark etti.

İLK SONUÇLAR

Fuchsia, Steerpike'ın yardıma koşmasındaki kahramanlıkla, düşmeden hemen önce pencerenin ardında gördüğü yüzü bağdaştıramayınca delikanlıya olan davranışlarında giderek kararsız kalmaya başladı. Steerpike'ın zekâsına, şeytaniliğine, konuşma yeteneğine hayranlık duymaya başlamıştı; kendisine çok zor gelen güzel konuşma işini o delikanlı kolayca beceriyordu. Steerpike'ın soğuk verimliliğine hem hayranlık, hem nefret duyuyordu. Onun becerikliliğine, özgüvenine şaşıyordu. Onu gördükçe, kendisinden daha zeki ve hızlı olduğunu kabul etmek zorunda kalıyordu. Geceleri zihninde onun solgun yüzü, birbirine yakın gözleri belirip duruyordu. Uyandığındaysa onun hayatlarını kurtardığını anımsayarak irkiliyordu.

Fuchsia onu çözemiyordu. Onu dikkatle izliyordu. Steerpike her nasılsa şatonun merkezi hayatının karakterlerinden biri olmuştu. Önemli herkese öyle usulca sokulmuştu ki, aileyi yanan kütüphaneden kurtarmakla dramatik bir şekilde öne çıktığında, sanki bu cesaret gösterisi tabloda ön plana yerleşmesi için gereken tek şeydi.

Hâlâ Prunesquallorların evinde kalıyordu, ama sabah güneşini gören bir penceresi olan uzun, geniş bir odaya taşınmayı planlıyordu gizliden gizliye. Bu oda Güney Kanadı'nda, halaların odasıyla aynı kattaydı. Doktor'un yanında kalmak için pek bir sebebi yoktu; adam onun kazandığı yeni statünün yeterince farkında değil gibiydi ve Steerpike'ın kurtarma çalışması sırasında, devrilip budanmış bir çam ağacını bulabilmesi gibi pek çok ayrıntıyla ilgili soruları, yanıtlanması güç olmasalar da –çünkü Steerpike kendisine sorulabilecek tüm soruların yanıtlarını hazırlamıştı– gayet zekiceydi. Doktor'un ona faydası dokunmuştu. Değerli bir basamak işlevi görmüştü, ama

artık şatoda doğru dürüst bir odaya ya da süite taşınmanın vakti gelmişti; öyle bir yerde, olup bitenleri daha kolay öğrenebilirdi.

Prunesquallor yangından sonra alışılmadık ölçüde suskunlaşmıştı. Konuştuğunda yine yüksek ve tiz bir sesle, hızlı hızlı konuşuyordu ama her günün büyük bölümünü salondaki koltuğunda uzanarak, gözüne ilişen herkese durmadan gülümseyerek, dişlerini her zamanki gibi tavizsizce sergileyerek geçirse de kalın gözlük camlarının altında yüzen büyütülmüş gözlerinde artık daha düşünceli bir ifade vardı. Yangından beri yatağına kayışlarla bağlı tutulan ve iki haftada bir Salı günleri çeyrek litre kanı alınan Irma'nın öğleden sonraları alt kata inmesine izin vermeye başlamıştı; kadın orada keyifsizce oturup, her sabah koltuğunun yanına bırakılan patiskaları yırtıyordu. Bu gürültülü, müsrifçe, monoton, uyku getirici işle saatlerce uğraşıyor, bir yandan da bir hanımefendi olmadığı gerçeğini kara kara düşünüyordu.

Bayan Slagg hâlâ çok hastaydı. Fuchsia onun için elinden geleni yapıyordu; dadının yatağını kendi odasına taşıtmıştı, çünkü yaşlı kadın karanlıktan çok korkmaya başlamıştı; artık karanlık ona dumanı çağrıştırıyordu.

Yangından en az etkilenen Titus'tı sanki. Gözleri bir süre kanlı kaldı, ama diğer tek etki şiddetli bir soğuk algınlığına yakalanmasıydı ve Prunesquallor bu hastalık geçene kadar bebeği kendi evinde tuttu.

Yaşlı Sourdust'ın kemikleri kavrulmuş tahta ve kitap kalıntılarının arasındaki mermer masanın üstünden alınmıştı.

Ölü kütüphanecinin kalıntılarını toplamakla ve onları hizmetçi avlusuna götürmekle görevlendirilen Flay, ki avluda eski sandıklardan bir tabut yapılmaktaydı, kavrulmuş iskeleti taşımakta zorlandı. Kafa biraz gevşemişti ve Flay kendi kafatasını uzun süre kaşıdıktan sonra nihayet yapılacak tek şeyin o takırdayan yadigârları kucağında bebek taşır gibi taşımak olduğuna karar verdi. Bu hem daha saygılıydı, hem de kemiklerin çıkması ya da kırılması tehlikesini azaltıyordu.

O akşam korudan geçerek geri dönerken sağanak başlamıştı ve Gormenghast'la çamlığı ayıran boş arazinin yarısına geldiğinde yağmur suları kucağındaki kemiklerle kafatasının üstünden akıyor ve göz çukurlarında köpürüyordu. Flay'in giysileri sırılsıklam olmuştu ve suyla dolan çizmeleri vıcık vıcık sesler çıkarıyordu. Şatoya yaklaştıkça yağmur öyle şiddetlendi ki birkaç adım ötesini göremez hale geldi. Birden hemen arkasından gelen bir ses irkilmesine yol açtı, ama dönmeye fırsat bulamadan ensesinde hissettiği keskin bir acı içini bulandırdı ve yavaşça dizlerinin üstüne çöktü, kucağındaki iskeleti bıraktı ve köpüren toprağa uzanıp kendinden geçti. Orada kaç saat ya da dakika yattığını bilmiyordu, ama kendine geldiğinde yağmur hâlâ şiddetle yağmaktaydı. İri, kaba elini başının arka tarafına götürünce orada ördek yumurtası büyüklüğünde bir şişlik keşfetti. Beyninin iki yanına ani acılar saplanıyordu.

Birden iskeleti anımsadı ve sallanarak ayağa kalktı. Görüşü hâlâ bulanıktı, ama kemiklerin titreşen ana hatlarını seçebildi; ancak birkaç saniye sonra görüşü düzeldiğinde, kafatasının kayıp olduğunu fark etti.

SOURDUST GÖMÜLÜYOR

Barquentine babasının cenaze törenini yönetti. Onun kanaatince kemiklerin kafatassız gömülmeleri imkânsızdı. Babasının kafatasının kullanılamayacak olması kötüydü, ama gövdenin toprağa verilmeden önce bir başa sahip olmasının gerekliliği barizdi. Flay olanları anlatmıştı ve sol kulağının üstündeki morluk, doğru söylediğinin kanıtıydı. Korkak saldırganın kimliğine ilişkin ipucu yok gibiydi ve böylesine vicdansızca, anlamsız bir eyleme yol açacak bir sebep düşünülemiyordu. Kayıp kafatası iki gün boyunca boşuna arandı; Steerpike ahırdan adamlar alıp şarap mahzenlerini gezdi, oralarda suçlunun kafatasını gizleyebileceği pek çok ideal kuytu bulunduğunu öne sürerek. Oraları keşfetmeyi hep istemişti. Ancak sıra sıra

uzanan tozlu şişelerle dolu mahzenlerden ve dehlizlerden oluşma rutubetli labirentte mum ışığında yapılan aramalar, teorisini çürüttü; ve o akşam bütün arama ekipleri elleri boş dönünce, kafa bulunsa da bulunmasa da kemiklerin ertesi akşam gömülmelerine karar verildi.

Hizmetçi mezarlığındaki cesetlerden birini çıkarmak saygısızlık sayılacağından, Barquentine küçük bir dana kafatasının yeterli olacağına karar verdi. Swelter'dan bir tane temin edildikten sonra bu kafa kaynatılarak etlerden tamamen arındırıldı, kurutuldu ve cilalandı; defin saati yaklaşınca ve asıl kafatasının bulunduğu haberi gelmeyince Barquentine, Flay'e Bayan Slagg'in odasından mavi bir kurdele getirmesini söyledi. Dana kafatası neredeyse kusursuzdu; küçük olduğundan, diğer kalıntıların yanında korkulduğu kadar büyük durmuyordu. Her halükârda yaşlı adam homojenlik değilse bile bütünlük kazanacaktı. Başsız olmayacaktı, cenazesi üstünkörü bir şekilde yapılmayacaktı.

Barquentine, Sepulchrave'e öne çıkmasını ancak tabut İtibarlılar Mezarlığı'ndaki küçük, dikdörtgen çukurun yanına konduğunda ve mezarın çevresinde kalabalık sessizce toplandığında işaret etti ve Kont'un dana kafatasını yaşlı Sourdust'ın omurgasının ucuna, Bayan Slagg'in kapaklı kumaş sepetlerinden birinin dibinde bulduğu mavi kurdeleyi kullanarak bağlamasının vaktinin geldiğini eliyle belirtti. Yaşlı adam onurlandırılıyordu. Barquentine sakalını düşünceli bir edayla düğümledi; durumdan hoşnuttu. Barquentine unutulmuş bir Groan ilkesine sıkı sıkıya bağlı mı kalıyordu, yoksa bazı kurdelelerden hoşlanır mıydı belli değildi, ama sebep her ne olursa olsun, bir yerlerden upuzun ve rengârenk kurdeleler bulmuştu ve babasının iskeletinin dekoratif bir yaklaşıma uygun gibi görünen kemikleri, özenle bağlanmış çeşitli ipek fiyonklarla bezeliydi.

Kont dana kafatasıyla işini bitirince Barquentine tabutun üstüne eğilip sonuca baktı. Genel olarak tatmin oldu. Dana kafatası fazla iriydi, ama idare ederdi. Akşam sonu güneşi onu hayranlık verici bir şekilde aydınlatıyordu ve kemiğin dokusu gayet etkileyiciydi.

Kont kalabalığın biraz önünde sessizce duruyordu; Barquentine koltuk değneğini toprağa batırdı ve tabutu taşımış olan adamlarla yüzleşene dek etrafında sıçradı. Soğuk gözlerindeki parıltı, adamları mezarın başına getirdi.

"Kapağı çivileyin," diye bağırdı ve yine koltuk değneğinin etrafında, cılız bacağıyla sıçrayarak döndü; desteğinin ucundaki başlık yumuşak toprakta döndükçe vıcık vıcık çamuru takozlar şeklinde kaldırıyordu.

Annesinin dağ gibi cüssesinin yanında duran Fuchsia, Barquentine'den tüm bedeniyle nefret ediyordu. Yaşlı olan her şeyden nefret etmeye başlamıştı. Steerpike'ın her karşılaşmalarında kötülediği sözcük neydi? Korkunç bir şey olduğunu söyleyip duruyordu hep – "Otorite"; işte buydu. Bakışlarını tek bacaklı adamdan ayırdı ve tek sıra halinde hayretle bakan suratlarda dalgın gözlerle gezdirdi. Tahtaları çivileyen adamlara bakıyorlardı. Fuchsia'ya herkes korkunç görünüyordu. Annesi kalabalıktaki başların yukarısına her zamanki bakarkörlüğüyle bakmaktaydı. Babasının yüzünde bir gülümseme kaçınılmaz, kontrol edilemez bir şeymiş gibi belirmeye başlamıştı – Fuchsia'nın daha önce onun yüzünde hiç görmediği bir şeydi. Bir an gözlerini elleriyle örttü ve içinde bir gerçekdışılık hissinin kabardığını hissetti; belki de bütün bunlar bir rüyaydı, belki de aslında herkes iyiydi ve güzeldi, Fuchsia onları pençesine düştüğü bir rüyanın siyah ağının ardından görmüştü o kadar. Ellerini indirince Steerpike'la göz göze geldi. Delikanlı mezarın diğer tarafındaydı ve kollarını kavuşturmuştu. Fuchsia'ya başını kuş gibi, hafifçe yana eğerek bakarken kıza muzipçe kaşlarını kaldırdı ve ağzının bir kenarı yukarı kıvrıldı. Fuchsia onu tanıdığını belirten küçük, dostane bir el hareketi yaptı bilinçsizce; ama bu harekette tarifsiz bir incelik, bir hassaslık vardı. Fuchsia elinin hareket ettiğinin farkında değildi – tek bildiği mezarın diğer tarafındaki kişinin genç olduğuydu.

Steerpike yüksek omuzlarıyla ve uzun, şişkin alnıyla tuhaftı ve hiç çekici değildi; ama fidan gibiydi ve gençti. Ah evet, buydu işte! Barquentine'in yaşlı, ağır, hoşgörüsüz dünyasına ait değildi: yaşa-

mın hafifliğine aitti. Onda Fuchsia'ya çekici gelen hiçbir şey, gençliği ve cesareti dışında sevdiği hiçbir şey yoktu. Nannie Slagg'i alevlerden kurtarmıştı. Dr. Prune'u alevlerden kurtarmıştı – ve ah! Kendisini kurtaran da oydu. Kılıcı neredeydi? Onu ne yapmıştı? Her yere kılıcıyla gitmekle öyle komik oluyordu ki.

Mezara toprak atılmaktaydı, çünkü çürük tabut içeri konmuştu. Çukur dolunca Barquentine o dikdörtgen tümseğe baktı. Çukuru örtmek pis işti, küreklere çamur yapışmıştı ve Barquentine mezarcılara sinirle bağırmıştı. Şimdi koltuk değneğine dayanarak eğildi ve ayağıyla tümseğin üstünü düzeltti. Yasçılar dağılmaktaydılar ve ebeveyninin yanından ayaklarını sürüyerek uzaklaşan Fuchsia kendini şatoya doğru ilerleyen kalabalığın en sağında buldu.

Yanına sokulan Steerpike "Sizinle yürüyebilir miyim?" diye sordu.

"Evet," dedi Fuchsia. "Ah, evet: neden olmasın?" Steerpike'ı ilk kez yanında istiyordu ve kendi sözlerine şaşırmıştı.

Steerpike küçük piposunu çıkarırken kıza bir bakış fırlattı. Pipoyu yakınca "Pek bana göre değil Leydi Fuchsia," dedi.

"Ne değil?"

"Toprak toprağa; kül küle filan, bütün bu heyecan."

"Kimseye göre değildir herhalde," diye karşılık verdi Fuchsia. "Ölme fikrinden hoşlanmıyorum."

"İnsan en azından gençken hoşlanmaz," dedi delikanlı. "Dostumuz takırtılı kaburgalar için mesele yok: onun zaten fazla canı kalmamış."

"Bazen saygısızlık yapmanı seviyorum," dedi Fuchsia birden. "İnsan düşüncesiz ihtiyarlara karşı niye saygılı olmaya çalışmalı ki?"

"Bu onların fikri," dedi Steerpike. "Saygı görmeyi seviyorlar. Yoksa halleri nice olurdu? Çökerlerdi. Unutulurlardı. Kenara atılırlardı: çünkü yaşlarından başka hiçbir şeyleri yok ve gençliğimizi kıskanıyorlar."

"Öyle mi?" dedi Fuchsia, gözlerini iri iri açarak. "Sence kıskandıkları için mi? Gerçekten bu yüzden mi sence?"

"Kesinlikle," dedi Steerpike. "Bizi tutsak etmek ve planlarına uy-

durmak, azarlamak ve çalıştırmak istiyorlar. Bütün yaşlılar böyledir."

"Bayan Slagg öyle değil," dedi Fuchsia.

"O istisna," dedi Steerpike, elini ağzına götürüp tuhaf bir şekilde öksürerek. "Kaideyi kanıtlayan istisna."

Sessizce birkaç adım yürüdüler. Şato karşılarında yükseliyordu ve bir kulenin gölgesine giriyorlardı.

"Kılıcın nerede?" dedi Fuchsia. "Kılıçsız nasıl dolaşabilirsin? Ellerinle ne yapacağını bilemezsin."

Steerpike sırıttı. Bu yeni bir Fuchsia'ydı. Daha canlıydı – ama sesindeki sıradışı neşenin sebebi canlılık mıydı yoksa huzursuzlukla ve yorgunlukla karışık bir heyecan mıydı?

"Kılıcım," diyerek çenesini ovdu Steerpike, "sevgili küçük kılıcım. Rafta bırakmış olmalıyım."

"Niye?" dedi Fuchsia. "Artık ona tapmıyor musun?"

"Tapıyorum, oh evet! Tapıyorum," diye yanıtladı Steerpike, komik bir vurguyla. "Ona eskisi kadar tapıyorum, ama odamda bırakmam daha iyi olur diye düşündüm, çünkü getirsem herhalde ne yapardım biliyor musunuz?"

"Ne yapardın?" diye sordu Fuchsia.

"Barquentine'in bağırsaklarını deşerdim," dedi Steerpike; "itinayla delik deşik ederdim; orasına burasına, her tarafına saplardım, ta ki o yaşlı korkuluk kedi gibi haykırana dek; ve kara ciğerlerindeki tüm nefesi haykırarak tükettiğinde onu tek bacağından bir dala asar ve sakalını tutuştururdum. Görüyorsunuz ya, kılıcımı getirmemem iyi olmuş değil mi?"

Ama dönüp bakınca Fuchsia'nın artık yanında olmadığını gördü.

Kızın sisli havada tuhaf bir şekilde sıçrayarak koştuğunu görebiliyordu; ama sevinçten mi, yoksa ondan kurtulmak için mi koştuğunu bilemiyordu.

İKİZLER HUZURSUZ

Sourdust'ın, daha doğrusu kalıntılarının dana kafatasıyla ve kurdelelerle birlikte gömülmesinden bir hafta kadar sonra Steerpike Halaları, Güney Kanadı'ndaki daireleriyle aynı katta bir dizi oda seçmek amacıyla tekrar ziyaret etti. Yangından sonra sadece çok kibirli değil, aynı zamanda usandırıcı bir hal almışlardı. Plan doğrultusunda vazifelerini yapmışlardı ve şimdi isteklerinin ne zaman gerçekleşeceğini öğrenmek istiyorlardı. Güney Kanadı'nda neden gösteriler düzenlenmiyordu ve ihtişam yoktu? Koridorları neden hâlâ tozlu ve ıssızdı? Erkek kardeşlerinin kütüphanesini boşuna mı ateşe vermişlerdi? Kendilerine vaat edilen tahtlar neredeydi? Altın taçlar neredeydi? Dairelerinde Steerpike'ı her görüşlerinde bu soruları yineliyorlardı ve onları yatıştırmak, zor günlerinin sonunun yaklaştığına inandırmak giderek güçleşiyordu.

Dışarıdan bakınca kayıtsız görünüyorlardı, yüzleri özdeş bedenlerinin içinde olup bitenleri hiç ele vermiyordu, ama Steerpike onların gevşek parmaklarıyla yaptıkları belli belirsiz hareketlere bakarak zihinlerinden geçenleri ya da duygularını az çok anlamayı öğrenmişti. İkizlerin beyaz parmaklarının aynı anda kımıldamasında bir tekinsizlik vardı; beyinlerinin tam o anda aynı daracık düşünce şeridinde, aynı adımlarla, aynı hızda ilerlediğini gösteriyordu.

Steerpike'ın zalim oltasında yem olarak kullandığı parlak vaatler onlarda beklediğinden daha derin bir etki yaratmıştı. Güney Kanadı'nın hâkimi olma fikri artık zihinlerinde en ön plandaydı ve aslında başka fikre yer bırakmıyordu. Başka bir şeyden bahsetmemeleri bunun kanıtıydı. Başarının tadını alınca parmakları gevşemişti, yüzleri pudralanmış kütükler kadar ifadesiz kalsa da. Steerpike şimdi, onları cesur ve dâhi olduklarına ikna etmenin ve kütüphaneyi sadece onların doğru dürüst yakabileceklerini söylemenin sonuçlarına katlanıyordu. O sırada onların kibirlerini ve özgüvenlerini beslemek gerekli olmuştu; ama şimdi, yararlılıkları bir süreliğine sona ermişken, kendini beğenmişliklerine katlanmak giderek güçleşiyordu. Yi-

ne de onları, ikiz zirvelerine çıkarılmaları gibi muazzam bir işin acele ye getirilmemesi gerektiğine çeşitli bahanelerle ikna etmeyi başarmıştı. Böyle hedeflere ulaşmak için kararlılık, kurnazlık ve basiret şarttı. Peş peşe kazanılan küçük zaferler sayesinde yavaş yavaş yükselmeliydiler, böylece bunların hiçbiri dikkat çekmese de etkileri sinsice birikecekti ve sonunda, daha şatodakiler ne olduğunu anlamadan, Güney Kanadı hak ettiği görkeme kavuşarak ışıl ışıl parlayacaktı. Statülerindeki değişimin bir gecede gerçekleşmesini bekleyen ikizler acı bir hayal kırıklığına uğramışlardı ve Steerpike'ın iktidarlarının temelinin sağlam olması gerektiğini söylemesini dinlerken ikna olsalar da, o gider gitmez tekrar hüsrana kapılıyorlardı ve Steerpike'ın her gelişi yakınmaya başlamaları için bir işaretti.

Bu ikindi vakti Steerpike, odalarına girer girmez çocuksu yaygaraları başlayınca, hemen "Başlıyoruz!" diye bağırarak sözlerini kesti.

Bağırırken sol elini onları susturmak için havaya kaldırmıştı. Sağ elinde bir kâğıt tomarı vardı. İkizler yan yana duruyorlardı, omuzlarıyla kalçaları birbirine değiyordu, başlarını biraz öne uzatmışlardı. Yüksek, donuk sesleri kesilince Steerpike devam etti: "Tahtlarınızı sipariş ettim. Gizlice yapılıyorlar, ama ısrarım üzerine en saf altından yapılacaklarından bu iş biraz zaman alacak. Bu tasarımları eşsiz bir zanaâtkar olan kuyumcu bana gönderdi. Seçimi siz yapacaksınız Leydiler. Hangisini seçeceğiniz konusunda şüphem yok, çünkü üçü de mükemmel sanat eserleri olsalar da sizin estetik ve oran anlayışınız, ayrıntılara olan düşkünlüğünüz sayesinde, dünyada eşi benzeri olmadığına inandığım tahtı seçeceğinize eminim."

Steerpike çizimleri bizzat yapmıştı tabii; onlara niyetlendiğinden çok daha fazla saat harcamıştı, çünkü başlayınca iş hoşuna gitmişti ve Doktor ya da kız kardeşi bu sabahın erken saatlerinde kapısını açsalar, o yüksek omuzlu delikanlının odasındaki masanın üstüne pür dikkat eğilmiş olduğunu; pergellerin, iletkilerin ve gönyelerin masanın kenarında düzgünce dizili durduğunu, güzelce sivriltilmiş kurşunkalemin cetvel boyunca soğuk bir isabetlilikle ilerlediğini görürlerdi.

Şimdi, çizimleri Halaların faltaşı gibi açılmış gözlerine sergilerken onları hünerle tutuyordu, çünkü emeğinin meyvelerine özen

göstermek hoşuna gidiyordu. Elleri temizdi, parmakları tuhaf bir şekilde sivriydi ve tırnakları normalden çok uzundu.

Cora'yla Clarice bir anda yanında bitiverdiler. Yüzlerinde ifade yoktu. Onlarda görülebilecek yegâne şeyler tavizsiz bir şekilde anatomikti. Tahtlar Halalara, Halalarsa tahtlara bakıyordu.

"Hangisini seçeceğiniz konusunda şüphem yok; çünkü o, altın tahtlar tarihinde emsalsizdir. Seçin Leydiler – seçin!" dedi Steerpike.

Cora'yla Clarice üç resmin en büyüğünü aynı anda gösterdiler. Bu resim sayfanın neredeyse tamamını kaplıyordu.

"Öyle haklısınız ki!" dedi Steerpike. "Öyle haklısınız ki! Tek seçenek oydu. Yarın kuyumcuyla görüşüp ona seçiminizi söyleyeceğim."

"Benimkini çabuk istiyorum," dedi Clarice.

"Ben de," dedi Cora, "çok çabuk."

"Size açıkladığımı sanıyordum," dedi Steerpike, onları dirseklerinden tutup yaklaştırarak – "size altın bir tahtın bir gecede yapılabilecek bir şey olmadığını açıkladığımı sanıyordum. Bu adam bir zanatkâr, bir sanatçı. İhtişamınızın özensizce yapılmış, gülünç, parlak sarı bir çift tabureyle lekelenmesini mi istiyorsunuz? Sabırsızlığınız yüzünüzden yine şatoda alay konusu olmak mı istiyorsunuz? Yoksa tahtlarınızda iki mor kraliçe gibi (ki şüphesiz öylesiniz) heybetle otururken Gertrude'la diğerlerinin size ağızları açık bir halde, kıskanarak bakmalarını mı yeğlersiniz?... Her şey en iyi şekilde yapılmalı. Beni sizleri kaderiniz ve hakkınız olan statüye yükseltmem için seçtiniz. Bu işi bana bırakmalısınız. Zamanı gelince darbeyi indireceğiz. Bu arada bu daireleri Gormenghast'ta eşi benzeri olmayan bir hale getirmeliyiz."

"Evet," dedi Cora. "Aynı fikirdeyim. Muhteşem olmalılar. Odalar muhteşem olmalı."

"Evet," dedi Clarice. "Çünkü biz muhteşemiz. Odalar tıpkı bizim gibi olmalı." Ağzı açılıverdi; sanki altçenesi ölmüştü.

"Ama sadece biz değerliyiz. Bunu kimse unutmamalı, değil mi Cora?"

"Kimse," dedi Cora. "Hiç kimse."

"Kesinlikle," dedi Steerpike, "ve ilk göreviniz Kökler Odası'nı ye-

nilemek." Onlara kurnaz bir bakış fırlattı. "Kökler yeniden boyanmalı. En küçükleri bile yeniden boyanmalı, çünkü Gormenghast'ta köklerle dolu olacak kadar muhteşem bir başka oda yok. Sizin köklerinizle. Sizin ağacınızın kökleriyle."

Ikizlerin kendisini dinlemediklerini şaşkınlıkla fark etti. Ellerini birbirlerinin uzun, fıçı gibi göğüslerine koymuşlardı.

"Bize o yaptırdı," diyorlardı. "Bize sevgili Sepulchrave'in kitaplarını yaktırdı. Sevgili Sepulchrave'in kitaplarını."

"YARI AYDINLIK"

Bu arada Kont'la Fuchsia, Steerpike'la Halalardan altmış metre aşağıda ve bir buçuk kilometre kadar uzakta, birlikte oturmaktaydılar. Sırtını bir çam ağacına dayayıp dizlerini çenesine çekmiş olan Lord Hazretleri, bir zamanlar çok biçimli görünen dudaklarında sinsi bir gülümsemeyle kızına bakmaktaydı. Ayaklarını kaplamış olan ve zayıf gövdesinin çevresinde yığınlar halinde duran çam iğnelerinden oluşma soğuk, kara, dalgalı şiltenin içinden yer yer, kül rengi yüzeylerinden kış terleri akan ağır, bezgin başlı eğreltiotları ve gri mantarlar çıkmıştı.

Korudaki küçük vadiye bir çeşit parıltılı karanlık hâkimdi. Gökyüzü görünmüyordu, dallar öyle iç içeydi ki en şiddetli sağanak bile aralarından sızamazdı; dallardaki suların toprağa monoton şıp şıp şıp sesleriyle damlamaya başlaması, en yoğun fırtınadan bile saatler sonra gerçekleşirdi. Yine de açıklığa yansıyan gün ışığı giriyordu biraz, özellikle de kütüphanenin kalıntılarının bulunduğu Doğu tarafından. Açıklıkla harabenin önündeki yolun arasında bulunan ağaçlar da sıktı, ama en fazla otuz kırk metre boyunca uzanıyorlardı.

Kont "Babana kaç raf yaptın?" dedi kızına, ürkütücü bir gülümsemeyle.

"Yedi raf yaptım baba," dedi Fuchsia. Gözleri faltaşı gibi açıktı ve iki yanından sarkan elleri titriyordu.

"Üç raf daha yap kızım – üç raf daha yaparsan kitapları geri koyabiliriz."

"Peki baba."

Eline kısa bir dal alan Fuchsia, iğnelerle kaplı toprağa üç uzun çizgi çizdi; böylece onları babasıyla arasında duran yedi çizgiye eklemiş oldu.

"İşte bu, işte bu," dedi melankolik ses. "Artık Sonia Şairleri için yerimiz var. Kitaplar hazır mı – küçük kızım?"

Fuchsia başını kaldırıp babasına baktı. Babası onunla hiç bu şekilde konuşmazdı – Fuchsia onun sesindeki bu sevecen tonu daha önce hiç duymamıştı. Babasının giderek artan deliliği kanını dondursa da o zamana dek hissetmediği bir şefkat duymaya başlamıştı, ama şimdi hissettiği şey şefkatten de fazlasıydı; karşısında iki büklüm oturan, uzun ve solgun elini dizlerine koymuş, sesi öylesine usulca ve düşünceli çıkan kişiye karşı içinde ani ve sıcak bir sevgi dalgası kabarmıştı. "Evet baba, kitapları hazırladım," diye yanıtladı; "raflara koyayım mı?"

Toplamış olduğu bir çam kozalağı yığınına döndü.

"Evet, hazırım," diye karşılık verdi Kont, korunun sessizliğiyle dolu bir duraksamadan sonra. "Ama birer birer. Birer birer. Bu gece üç rafı dolduracağız. Uzun, nadide raflarımdan üç tanesini."

"Peki baba."

Yüksek çamların sessizliği havayı uyuşturuyordu.

"Fuchsia."

"Evet baba?"

"Sen benim kızımsın."

"Evet."

"Ve bir de Titus var. O Gormenghast Kontu olacak. Öyle mi?"

"Evet baba."

"Ben ölünce. Ama seni tanıyor muyum Fuchsia? Seni tanıyor muyum?"

"Bilmem ki," diye karşılık verdi Fuchsia; ama babasının zayıflığını hissedince sesi daha özgüvenli çıkmaya başladı. "Birbirimizi pek iyi tanımıyoruz galiba."

Yine bir sevgi dalgası hissetmişti. Kont'un her sözüne ters düşen (çünkü şefkatle ve sakince konuşmaktaydı) çılgınca gülümsemesi, o an için Fuchsia'yı korkutmaz olmuştu. Fuchsia kısa yaşamı boyunca tuhaflığın öyle çok çeşidiyle yüz yüze gelmişti ki, o sinsi gülümsemenin tekinsiz korkunçluğundan rahatsız olsa da, kendini bildi bileli aralarında duran engellerin birden yıkılıvermesi, korkusunu yenmesini sağlıyordu. Hayatında ilk kez kendini birinin kızı gibi hissediyordu – bir babası olduğunu hissediyordu – kendisine ait. Adam deliriyorsa ne olmuştu yani? Sonuçta onundu.

"Kitaplarım..." dedi Kont.

"Buradalar baba. İlk uzun rafı senin için doldurayım mı?"

"Sonia Şairleriyle, Fuchsia."

"Evet."

Fuchsia yanındaki yığından aldığı bir kozalağı yere çizmiş olduğu çizginin ucuna koydu. Kont onu yoğun bir dikkatle seyrediyordu.

"Bu Andrema, lirik şair – âşık – yazarken arada sırada, morarmış bir tırnağı andıran mavi mürekkebe batırdığı tüy kalemi nabız gibi atardı. Dizeleri Fuchsia, dizeleri camdan çiçekler gibi açar ve merkezlerinde, gevrek taçyapraklarının arasında yarı şeffaf ve felaket kadar muazzam, çivit rengi bir havuz vardır. Sesi boğuk değildir – kafa karışıklığımızın gecesinde çan gibi çınlar; ama netliği düşüncenin ötesindeki derinliğin netliğidir – derinliğin – böylece dizeleri sonsuza dek boşlukta yüzer Fuchsia – hiç durmadan, sonsuza dek. Bu Andrema'dır... Andrema."

Gözlerini Fuchsia'nın ilk çizginin ucuna yerleştirdiği kozalağa dikmiş olan Kont ağzını iyice açtı ve birden çam ağaçları haykırışla kahkaha karışımı korkunç bir çığlığın yankılarıyla titreştiler.

Fuchsia kaskatı kesildi, beti benzi attı. Ağzı hâlâ, çığlığın ormandaki yankıları dindikten sonra bile açık olan babası şimdi emekleme pozisyonundaydı. Fuchsia kurumuş boğazından ses çıkarmaya çalıştı. Çabalarken babasının bakışları üstündeydi; sonunda Kont'un dudakları birleşti ve gözleri Fuchsia'nın son zamanlarda içlerinde keşfettiği tatlı melankoliyle doldu tekrar. Fuchsia bir başka

kozalağı alıp, "Andrema"nın yanına koyacakmış gibi uzanırken "Devam edeyim mi baba?" diye sordu.

Ama Kont onu duyamıyordu. Gözleri dalgınlaşmıştı; Fuchsia elindeki kozalağı bırakıp onun yanına gitti.

"Ne oldu?" dedi. "Ah baba! Baba! Ne oldu?"

"Baban değilim ben," diye karşılık verdi Kont. "Beni tanımıyor musun?" Sırıtırken siyah gözleri iyice açıldı; gözlerinde birer yıldız yanıyordu ve yıldızlar büyürken adamın parmakları kıvrıldı. "Ben Çakmaktaşı Kulesi'nde yaşıyorum," diye haykırdı Kont. "Ben ölüm baykuşuyum."

BİR SAZ ÇATI

Keda yer yer kesilen ve otlarla kaplı yolda yavaşça yürürken solundaki, yedi usandırıcı gün boyunca batı ufkuna küfredercesine hâkim olmuş parmak şeklindeki kayanın sürekli farkındaydı. Bu kaya, ay ışığı ya da gün ışığı tarafından nasıl aydınlatılırsa aydınlatılsın, hep sinsi bir varlıktı; özde kötüydü.

Keda'nın yürüdüğü yolla dağ silsilesinin arasında uzanan bataklık bölgedeki gölcükler şehvetli göğü yansıtıyordu; boğucu bataklıkların renkleri emip yavaş buharlar halinde saldığı kısımlardaysa yansımalar daha donuk parıltılara sahipti. Çalılarla kaplı bir arazide titrek ışıltılar vardı çünkü uzun, kılıç şeklindeki yapraklardan her birinin kenarları kızıl bir çizgiyle çevriliydi. Yüzeyi neredeyse pürüzsüz olan büyük gölcüklerden biri sadece alev alev yanan göğü değil, kayanın işaret eden iğrenç parmağını da yansıtıyordu; bu parmak kımıltısız sulara dalıyordu.

Keda'nın sağında yükselen arazi biçimsiz ağaçlarla kaplıydı. En dıştaki dalları hâlâ ışık alsa da, günbatımının aydınlığı azalmaktaydı ve büyük dalların üstündeki ışık anbean ufalanıyordu.

Keda'nın gölgesi sağında uzanıyor, o yürüdükçe büyüyordu; kızıla boyanmış toprağın rengi soluk bir kırmızımsı tona ve ardından

her an giderek soğuklaşan sıcak bir griye dönüştükçe gölge silikleşiyordu ve sonunda Keda kül rengi bir yolda yürür hale geldi.

Bol dallı, bodur ağaçlar tarafından berbat bir monotonlukla kaplanmış olan büyük tepe yamacı son iki gündür Keda'nın sağındaydı ve sanki onun omzunun üstünde soluyordu; sanki kısacık kollarıyla onu körlemesine arıyordu. Sanki Keda bütün hayatı boyunca ağaçların, aptallaştırıcı ağaçların iç karartıcı varlığıyla yaşamıştı; ona pis pis bakıyorlardı, sağ omzunun üstünde soluyorlardı, her biri kıllı elleriyle jestler yapıyordu, her birinin kendine özgü bir tehditkârlığı vardı, ama yine de her biri Keda'nın yolculuğunun bitimsizliğinde monotonca aynıydı.

Monotonluk düşsüleşmeye başlamıştı, olaysız ama korkutucuydu ve sanki Keda'nın bedeniyle beyninin iki yanında sonu gelmez bitki duvarları uzanıyordu. Ama son iki gündür en azından solundaki, kışın hüküm sürdüğü düzlükleri görüyordu; önceden, çok uzun süre boyunca o tarafta sadece usandırıcı bir bitkisiz kanyon görmüştü ve arada sırada bunun yüksek, gri, kayalık yüzeyindeki çıkıntılara konan leş kargaları hariç yaşam belirtisine rastlamamıştı. Ama Keda dar ve derin vadide bitkince sendeleyerek ilerlerken kendisine bakan, gözleriyle takip eden, çıplak boyunları sıska karınlarının hizasından çıkan, omuzlarını kafalarının yukarısında büzmüş, ölümcül pençeleri bastıkları daracık zeminleri kavramaya çalışan o kuşları düşünmemişti.

Kar önünde uzun, gri bir halı gibi uzanmıştı; çünkü kış güneşi o kanyon yoluna asla vurmazdı ve yol nihayet sağa saptığında Keda, üstüne gün ışığı akın edince, sendeleyerek birkaç adım ilerledikten sonra teşekkür mahiyetinde diz çökmüştü. Başını kaldırınca sarı ışık ona bir kutsama gibi gelmişti.

Ama tarifsiz ölçüde bitkindi, ne yaptığını bilmeden yoluna devam ederken ayakları acıyordu. Dağınık saçları yüzüne düşüyordu; ağır pelerini çamurluydu, tohum kabuklarıyla ve kaba dikenlerle kaplıydı.

Sağ eli omzundaki çantanın kayışına mekanikçe tutunuyordu;

bu çanta, içinde artık yiyecek olmasa da, daha tuhaf bir yük taşımaktaydı.

Keda ayın her şeyi gören ve asla hafızasından çıkmayacak yuvarlak gözünün altında âşıklarının birbirini öldürdüğü gece, Balçık Evleri terk etmeden önce transtaymışçasına evine dönmüş, bulabildiği yiyecekleri toparlamış ve ardından bir uyurgezer gibi önce Braigon'un, sonra da Rantel'in atölyesine gidip her birinden birer küçük oyma heykel almıştı. Sonra şafaktan üç saat önce dışarı, sabahın boşluğuna çıkarak yürümeye başlamıştı; beyninde sınırsız bir hiçliğin acısı vardı ve bilinci gökyüzünde bir yara gibi beliren şafakla dolana dek yürüdükten sonra, göllerin başlangıcındaki tuzlu otların arasına düşmüş ve kollarının arasında oyma heykellerle, kimse tarafından fark edilmeden o güneşli gün boyunca uyumuştu. Bu epey zaman önceydi. Ne kadar? Keda zaman duygusunu tamamen yitirmişti. Çeşitli bölgelerden geçmişti – çeşitli işler karşılığında çeşitli ellerden yiyecek almıştı. Çobanı hastalanmış ve kollarında bir kuzuyla ölmüş olan birinin sürülerini gütmüştü uzun süre. Geceleri sazların arasında yüzerken susamuru gibi sesler çıkaran bir kadınla birlikte uzun bir mavnada çalışmıştı. Fındık tahtasından çitler ve tatlı su balıkları için büyük ağlar örmüştü. Yöreden yöreye gitmişti.

Ama üstüne bir bitkinlik ve şafak zamanları hastalık çökmüştü; yine de sürekli hareket etmek zorundaydı. Ama yanında hep o yakıcı yadigârlar vardı; beyaz kartalı, sarı geyiği.

Artık çalışacak gücü kalmamıştı ve sorgulamadığı bir güç onu amansızca Balçık Evlere geri döndürüyordu.

Tepenin yüksek, girintili çıkıntılı ve korkunç bağrında sendeleyerek ilerliyordu. Göğün bütün renkleri solmuştu ve o küfredici kayadan parmak artık sadece karanlığın içindeki dar ve daha koyu bir karanlık parçası gibi görünüyordu. Günbatımının alevleri sönmüştü – geçen her an hiç bitmeyecekmiş gibiydi – yine de kızıldan kül rengine geçiş sadece birkaç şeytani saniyede gerçekleşmişti.

Keda şimdi karanlıkta yürüyor, sadece birkaç metre önünü görebiliyordu. Uyuması gerektiğini biliyordu: kalan gücü hızla tükeni-

yordu ve tepenin eteğine kıvrılıp uyumamasının sebebi gece saatlerini dostane olmayan şekillerin arasında tek başına geçirmeye alışkın olmaması değildi. Son birkaç gece acılı geçmişti, çünkü soğuk ellerini bedeninde gezdiren rüzgârın insafı yoktu; ama ayaklarının hâlâ ağır ağır, birbiri ardınca, öne eğilmiş gövdesi tarafından zorlanarak adım atmasının sebebi bu değildi.

Hatta sağ omzunu emen ağaçların içini dehşetle doldurmuş olması da değildi, çünkü artık hayal gücünün zihnini tuhaf şeylerle dolduramayacağı kadar yorgundu. İlerlemeyi sürdürüyordu çünkü o sabah yürürken bir ses kendisiyle konuşmuştu. O haykıran sesin kendi sesi olduğunu fark etmemişti, çünkü dudaklarının böyle okült bir faaliyete giriştiklerini anlayamayacak kadar bitkindi.

Dönüp bakmıştı, çünkü bu ses yanı başından gelmiş gibiydi. "Durma," demişti ses, "bu gece durma, çünkü bir saz çatın olacak." İrkilen Keda birkaç adım daha atınca içindeki ses tekrar konuşmuştu: "Yaşlı adam, Keda, yaşlı esmer adam. Durmamalısın."

Keda korkmamıştı, çünkü Sakinler doğaüstü olaylara inanırlardı. On saat sonra gecenin içinde, zihninde dalgalanan o sözlerle, sendeleyerek ilerlerken birden ilerisindeki yolda bir meşale parladı ve kızıl korlar saçtı; Keda bitkinlikle ve bulunmuş olmanın verdiği rahatlıkla inleyerek esmer babanın kollarına yığıldı.

O andan sonra kendisine ne olduğunu bilmiyordu; ama uyandığında çam iğnelerinden yapılma bir döşeğin üstünde yatıyordu; burnuna sıcak, kuru, tatlı bir koku geliyordu ve etrafında bir kulübenin ahşap duvarları vardı. Bir an gözlerini kaldırmadı, yoldayken duyduğu sözler hâlâ kulaklarında olsa da: çünkü ne göreceğini biliyordu ve sonunda başını kaldırıp da tepesindeki, nehir sazlarından yapılma çatıyı görünce yaşlı adamı anımsadı ve bakışları duvardaki bir kapıya çevrildi. Çam kokusuyla yarı baygınlaşmış halde yatarken kapı hafifçe açıldı ve Keda birini gördü. Sanki yanı başında Sonbahar veya gevrek, dirençli yapraklarla yüklü ağır bir meşe duruyordu. Adam esmerdi, ama bir aleve yaklaştırılan koyu kahverengi bir cam gibi hafifçe parlıyordu. Dağınık saçlarıyla sakalı bozkır otlarını andırıyordu; teni kum rengiydi; giysileri sarkık bir dalı süs-

leyen yapraklar gibiydiler. Her şey kahverengiydi, bir kahverengilik senfonisiydi; kahverengi bir ağaç, kahverengi bir arazi, kahverengi bir adam.

Adam odada yürüyerek Keda'nın yanına geldi; çıplak ayakları kulübenin toprak zemininde, sürüngen asmaların yeşil kollarını keşfe gönderdikleri yerde hiç ses çıkarmıyordu.

Keda dirseğinin üstünde doğruldu.

Meşenin pürüzlü zirvesi hareket etti ve sonra dallarından biri Keda'ya geri çekilmesini işaret etti; bunun üzerine çam iğnelerinin üstünde tekrar kımıldamadan yatan Keda, adama bakarken üzerine bulutsu bir huzur çökünce, tuhaf bir benliksizliğin karşısında bulunduğunu anladı.

Adam onun yanından ayrıldı ve toprak zeminde yine yavaş adımlarla, süzülürcesine yürüyerek bir panjuru açınca içeriye kuzey göğünün kare bir pencereden giren huzmesiz ışığı doldu. Adam odadan çıktı ve Keda usulca yattı; dakikalar geçtikçe zihni açılıyordu. Üstünde yattığı yatak geniş ve alçaktı, yerden yalnızca otuz santim kadar yukarıdaydı, uzun kalasların altına konmuş iki tomruğun üstünde duruyordu. Keda'nın dalga dalga kabarmış iğnelerin üstündeki bitkin bedeni, kasları gevşedikçe salınıyor gibiydi. Yürüyüşleri sırasında ayaklarında açılmış yaraların acısı bile salınıyordu – kişisellikten uzak ve neredeyse haz veren bir çeşit salınan acıydı. Üstüne esmer baba tarafından üç kaba battaniye serilmişti ve bitkin gövdesinden bağımsız hareket etme zevkini tatmak istercesine bunların altına süzülen eli sert bir şeye çarptı. Bunun ne olduğunu merak edemeyecek kadar yorgundu; ama bir süre sonra onu çekip çıkardı – beyaz kartal. "Braigon," diye mırıldandı ve bu sözcük yüzlerce amansız düşünceyi geri getirdi. Yine etrafını yoklayan Keda, tahta geyiği buldu. Onları sıcak böğürlerine bastırdı ve anıların acısından sonra yeni bir duyguya, Rantel'le yattığı gece hissettiğine benzer bir duyguya kapılınca yüreği önce hafifçe, sonra sesini giderek yükselterek, bir yaban kuşu gibi şarkı söylemeye başladı; ve birden içi bulanıp bedeni kasılsa da, yaban kuşu şarkı söylemeyi sürdürdü.

"HUMMA"

Kuzey penceresinin ışığı beyaz ve serin olsa da, Keda gökyüzünün bulutsuz olduğunu ve kış gününün ılık geçtiğini anlayabiliyordu. Saatin kaç olduğunu bilemiyordu, sabah mı akşam mı olduğunu da. Yaşlı adam yatağına bir kâse çorba getirdi. Keda onunla konuşmak istese de bunu şimdilik yapmadı, çünkü sessizliğin büyüsü hâlâ öyle yoğundu ki, o adamla birlikteyken hiçbir şey söylemeye gerek olmadığını biliyordu. Salınan bedeni tuhaf bir şekilde belirgin ve tatlıydı, bir acı zambağı gibi yatsa da.

Keda şimdi oyma heykelleri yanında tutuyor, parmaklarını kaygan tahta yüzeylerinde gezdirirken uzuvlarındaki bitkinliğin yavaşça geri çekildiğini hissediyordu. Dakikalar geçtikçe sabit ışık odayı beyazlıkla dolduruyordu. Keda arada sırada doğrulup toprak kaşığı koyu çorbaya daldırıyordu; ve içtikçe gücü küçük, güçlü sıçrayışlarla geri geliyordu. Sonunda kâseyi boşaltınca yan döndü ve içindeki güç anbean arttı.

Yine bedeninin temizliğinin farkına vardı. Bir süre kendini çaba harcayamayacak kadar bitkin hissetse de, sonra battaniyeleri kaldırınca vücudunun yıkanmış, yürümekle geçirdiği son günlerinin bütün kirinden kurtulmuş olduğunu gördü. Lekesizdi ve üstünde o kâbustan eser yoktu – sadece tatlı morluklar, dikenlerin açmış olduğu uzun yaralar vardı.

Ayağa kalkmaya çalışınca az kalsın düşecekti; ama derin bir nefes alıp doğruldu ve yavaşça pencereye gitti. Karşısında gür ve gri otlarla kaplı, üstüne bir ağaç gölgesi düşmüş bir açıklık vardı. Ayakta duran beyaz bir keçinin yarısı bu gölgenin içinde, yarısıysa dışındaydı; hayvan dar, duyarlı kafasını sağa sola sallıyordu. Biraz arkada, solda bir kuyu ağzı vardı. Açıklığın sonundaki, bir yapraksız karağaçlar korusunun önündeki, yayılan yosunlar yüzünden kararmış, çatısız, harap bir taş binada ötüşen sığırcıklar toplanmışlardı. Keda bu korunun ardındaki taşlı bir tarlayı ve bu tarlanın ardındaki, kayalık bir tepenin yuvarlak zirvesine tırmanan bir ormanı hayal meyal görebiliyordu. Gözlerini yine çevirdi. Beyaz keçi karşısında

durmaktaydı. Gölgeden çıkmıştı ve muhteşem bir oyuncak gibiydi; öyle beyazdı ki, tüyleri öyle kıvır kıvırdı ki; sakalı kar beyazıydı, boynuzları etkileyiciydi, gözleri iri ve sarıydı.

Keda uzun süre durup bu sahneye baktı ve her ne kadar çatısız evi, meşe gölgesini, tepecikleri, çardaklardaki asmaları son derece net görse de, bunlar anlık bilincine ait değildiler ve uykuyla uyanıklık arasındaki mahmurluğunun yol açtığı hayallerdiler. Göğsündeki, âşıklarının anısına ve rahmindeki ağırlığa meydan okuyan kuş şarkısı ona daha gerçek geliyordu.

Sakinlerin kaçınılmaz yazgısı olan kalıtımsal erken yaşlılık şimdiden başını tahrip etmeye başlamıştı; büyük surun ardına gömülen ilk bebeğinin doğumundan önce başlamış bir bozulmaydı bu ve artık yüzünde eski güzelliğinden neredeyse eser kalmamıştı.

Keda pencereden ayrıldı ve bir battaniyeye sarındıktan sonra odanın kapısını açtı. Karşısına yaklaşık aynı boyutlarda bir başka oda çıktı; ama bu odanın ortasında, üzerinde koyu kırmızı bir örtü bulunan büyük bir masa vardı. Masanın arkasında toprak üç basamak alçalıyordu ve zeminin bu alçak kesiminde yaşlı adamın bahçe aletleri, saksıları, boyanmış ve boyanmamış tahta parçaları durmaktaydı. Oda boştu ve Keda bir kapıdan yavaşça geçerek, gün ışığıyla aydınlanan açıklığa çıktı.

Yaklaşan Keda'yı seyreden beyaz keçi, ince bacaklarıyla ona doğru birkaç adım atarken başını epey yukarı kaldırdı. Keda ilerlemeyi sürdürürken su sesi işitti. Güneş göğün tepesiyle ufkun ortasındaydı, ama Keda başta vaktin sabah mı yoksa ikindi mi olduğunu anlayamadı, çünkü güneşin doğudan yükselmekte mi yoksa batıdan batmakta mı olduğunu anlamanın yolu yoktu. Her şey dingindi; uçuk mavi kış göğüne yapıştırılmış sarı bir kâğıt diski andıran güneş, orada sonsuza dek sabit kalacak gibiydi.

Keda günün o bilinmeyen vaktinde su sesine doğru yürüdü. Yanından geçtiği uzun, çatısız binanın gölgesi bir an içini ürpertti.

Eğreltiotlarıyla kaplı sarp bir kıyıya inince karşısına dere çıktı. Dere koyu renkli, yapraksız böğürtlen çalılarının arasından akıyordu. Su kenarındaki dikenli çalıların arasında duran Keda'nın biraz

solunda kayalardan oluşma bir geçiş yeri vardı – bu eski ve kaygan kayalar yüzyıllardır üzerlerinden geçile geçile pürüzsüzleşip oyulmuş, alçak leğenlere dönüşmüşlerdi. Geçiş yerinin ardında gri bir kısrak dereden su içmekteydi. İçerken yelesi gözlerini örtüyor ve su yüzeyinde salınıyordu. Gri kısrağın ardında alacalı bir kısrak vardı ve alacalı kısrağın ardında, derenin yön değiştirip sağa saparak yaprak dökmeyen ağaçlardan oluşma bir duvarın altından geçtiği yerde, üçüncü bir kısrak durmaktaydı – derisi siyah kadifeyi andıran bir kısrak. Üçü de epey sakin ve meşgul görünüyorlardı, yeleleri suda dalgalanıyordu, şırıltılı dereye dizlerine kadar girmişlerdi. Keda sola gidip dere kıyısı boyunca yürümeyi sürdürürse düzlükler boyunca sıra sıra durmuş su içen, her biri bir öncekinin taklidi olan atlar göreceğini biliyordu – farklı renklere sahip, ama hepsi de suya dizlerine kadar girmiş, hepsinin yelesi sarkan, boğazlarından su geçen taklitler.

Birden üşümeye başladı. Bütün atlar başlarını kaldırıp ona baktılar. Derenin akışı sanki durdu; ve sonra Keda birden kendi sesini işitti.

"Keda," diyordu sesi, "hayatın sona erdi. Âşıkların öldü. Çocuğun ve babası gömüldü. Sen de ölüsün. Sadece kuşun şarkı söylemeyi sürdürüyor. O parlak kuş ne diyor peki? Her şeyin eksiksiz olduğunu mu? Güzellik her an, ansızın bitebilir. Artık her an – gökyüzü, yeryüzü, uzuvlar, gözler, erkeklerin gücü, tohumlar, özsular, tomurcuklar, köpükler ve çiçekler – her şey hayatından silinebilir Keda, çünkü her şey bitti – sadece çocuğun doğması kaldı ve sonra ne yapacağını bileceksin."

Geçiş yerinin kayalarının üstünde durdu ve altındaki berrak suda yüzünün yansımasını gördü. Çok yaşlanmıştı; Sakinlerin musibeti üstüne çökmüştü; yüzünü harap etmiş olan felakete şimdi sadece bir ceylanınkini andıran gözleri meydan okuyordu. Baktı; ve sonra ellerini kalbinin altına koydu, çünkü kuş şakıyordu, neşeyle şakıyordu. "Bitti!" diye haykırıyordu gagasıyla. "Sadece çocuğu bekliyorsun. Diğer bütün işleri hallettin ve çocuktan sonra artık başka bir şey yapmana gerek yok."

Keda başını kaldırdı ve gözlerini açınca gökyüzünde bir kerkenezin asılı durduğunu gördü. Yüreği çılgınca atıyordu ve gözlerine karanlık çökerken, kuşun neşeli sesini işitmeyi sürdürdü: "Bitti! Bitti! Bitti!"

Önündeki gökyüzü açıldı. Yanında esmer baba duruyordu. Keda ona dönünce adam başını kaldırdı ve sonra onu kulübeye geri götürdü; Keda oraya girince yatağa bitkin bir halde uzandı.

Güneşle ay zorla gözlerinin arkasına geçmiş, başını doldurmuşlardı. Çevrelerinde bir imgeler kalabalığı dönüyordu; Balçık Evlerin kaktüs ağaçları ayın etrafında yüzen Gormenghast kulelerinin çevresinde dönmekteydiler. Başlar Keda'ya doğru koşuyorlardı, sonsuzca uzak bir ufukta iğne başı kadarken yaklaştıkça dayanılmaz ölçüde büyüyor ve yüzünde patlıyorlardı – ölü kocasının yüzü, Bayan Slagg'in ve Fuchsia'nın, Braigon'un, Flay'in, Kontes'in, Rantel'in ve aç aç gülümseyen Doktor'un yüzleri. Ağzına bir şey sokuluyordu. Bu bir fincanın kenarıydı. İçmesi söyleniyordu.

"Ah, baba!" diye haykırdı.

Adam, Keda'nın başına hafifçe bastırarak onu yastığa gerisingeri yatırdı.

"Çığlık atan bir kuş var," dedi Keda.

"Ne çığlığı atıyor?" dedi yaşlı adam.

"Sevinç çığlıkları atıyor, benim için. Benim için seviniyor, çünkü yakında her şey bitecek – tekrar hafifliğimde – ah baba, bunu yapabilirim, tekrar hafifliğimde."

"Neyi yapacaksın?"

Keda tepesindeki sazlara baktı. "Bu olacak," diye mırıldandı, "ya bir iple, ya derin sularda ya da bir bıçakla..... ya da bir bıçakla."

VEDA

Keda'nın at sırtında Balçık Evlere gidecek kadar kendini toplaması uzun zaman aldı. Ateşi iyice yükselmişti ve yaşlı adamın bakımı olmasa mutlaka ölürdü. Sayıklamalarla geçen uzun geceler esna-

sında bir sözcük sağanağıyla içini boşaltmış, harekete geçen hayal gücü doğal suskunluğunu kırmıştı.

Yaşlı adam yanına oturmuş, sakallı çenesini çıkık eklemli ve sert derili eline dayamış, kahverengi gözlerini onun titreyen yüzüne dikmişti. Söylediklerini dinlemiş ve sayıkladığı sözlerden yola çıkarak Keda'nın aşklarını ve korkularını keşfetmişti. Topladığı iri, nemli, buz gibi, ayakkabı şeklindeki yaprakları Keda'nın alnına koyuyor ve bunları arada sırada değiştiriyordu. Her yaprak Keda'nın alev alev yanan alnında birkaç dakikada ısınıyordu. Adam ne zaman yanından ayrılabilse şifalı otlar hazırlayıp ona yediriyordu ve karıştırdığı iksirler en sonunda Keda'nın beynindeki kâbusu susturdu ve kanını sakinleştirdi.

Günler geçtikçe adam onu daha iyi tanımaya başladı, koruyucu ağaçların azametli, sessiz tarzıyla. Hiç konuşmuyorlardı. Aralarında geçen önemli her şey sessizlik içinde yaşanıyordu ve Keda yatarken adamın elini tutup muhterem ve ağır başına, sakalına ve kahverengi gözlerine bakmaktan ve kaba gövdesinin ağırlığını yanında hissetmekten büyük haz alıyordu.

Yine de onun varlığından aldığı huzurun yanı sıra, kendi halkının arasında olması gerektiği hissi gün geçtikçe güçleniyordu.

Yaşlı adam, Keda'nın ayağa kalkmasına ateşi düştükten uzun süre sonra izin verdi, onun sabırsızlandığını görmesine karşın. Keda sonunda bahçede kısa yürüyüşler yapabilecek kadar güçlenince adam koluyla destek vererek onu soluk renkli tepeciklere ve karaağaçların arasına götürdü.

İlişkileri başından beri sessizlikle damgalanmıştı ve şimdi, Keda'nın adamın çatısının altında uyandığı ikindiden aylar sonra bile, sadece gündelik işler hakkında konuşuyorlardı. Sessizliğin aralarındaki ortak dil olduğunu en başta fark etmişlerdi ve birbirlerini anlayacaklarına güvenleri tamdı.

Keda gitmesi gerektiğini esmer babanın fark ettiğini biliyordu ve yaşlı adam da Keda'nın gitmesine izin veremeyecek olmasının sebebini kadının anladığını biliyordu; çünkü Keda hâlâ çok zayıftı ve bu

har günlerini birlikte geçirdiler, Keda onun beyaz keçisini sağmasını seyrediyordu, esmer baba da kulübenin duvarına bir meşe ağacı gibi yaslanıp Keda'nın taş ocakta et suyu karıştırmasını ya da gün bitiminde, ortalık kararırken üstündeki toprağı kazıdığı küreği diğer birkaç basit bahçe aletinin yanına koymasını seyrediyordu.

Bir akşam, Keda'nın o zamana kadarki en uzun yürüşünden sonra eve dönerlerken, tepeciklerden birinin yamacında biraz durdular ve kulübenin çevresindeki gölgelerin arasına inmeden önce batıya döndüler.

Kaymaktaşına benzeyen gökyüzünde yeşilimsi bir ışık vardı. Bakarlarken akşamyıldızı birden ışıl ışıl parlamaya başladı.

Ağaçların girintili çıkıntılı ufku Keda'ya kendisini bu sığınağa, münzevinin kulübesine, bu akşam yürüyüşüne, bu ışıklı âna getiren uzun ve çileli yolculuğu anımsattı ve sağ omzunu tırmalayan dalları ve sol tarafından hiç eksik olmayan, küfredercesine duran kayadan parmağı hatırladı. Karanlık ağaçlar hattında gezinen gözleri, uzaklardaki siyah bitkiler tarafından çevrelenmiş minik bir gökyüzü parçasında odaklandı. Bu gökyüzü parçası öyle küçüktü ki, Keda gözlerini bir anlığına ondan ayırsa bir daha bulması imkânsızdı.

Ağaçlardan oluşma ufuk çizgisinin çevresi birçok mikroskobik ışık noktacığıyla doluydu ve Keda'nın bitkilerin arasındaki, dikey bir yeşil ateş çizgisiyle iki eşit parçaya bölünmüş o açıklığı fark etmesi rastlantı değildi. Keda kayadan parmağı o uzaklıktan bile hemen tanıdı.

"O ince ve korkunç kayalık ne anlama geliyor baba?"

"Sana korkunç geliyorsa ölümün yakın demektir Keda; istediğin ve öngördüğün de bu zaten. Benim için henüz korkunç değil, değişmiş olsa da. Gençken benim için her türlü sevginin kutsal kulesiydi. Günler geçtikçe değişiyor."

"Ama korkmuyorum," dedi Keda.

Dönüp tepeciklerin arasından kulübeye doğru inmeye başladılar. Kapıyı açtıklarında karanlık çökmüştü. Keda lambayı yakınca masaya karşılıklı oturdular ve uzun uzun sohbet etmelerinden sonra Ke-

da dudaklarını kıpırdatıp sesini yükselterek konuşmaya başladı.

"Hayır, korkmuyorum," dedi. "Ne yapacağımı ben seçiyorum."

Yaşlı adam iri başını kaldırdı. Lamba ışığında gözleri kahverengi ışık kuyuları gibi görünüyordu.

"Çocuk hazır olduğunda bana gelecek," dedi. "Hep burada olacağım."

"Balçık Evlerde yaşayanlar," dedi Keda. "Onlar." Sol eli kendiliğinden kalbinin altına gitti ve parmakları orada bir an kaybolmuş çasına titredi. "Uğruma iki adam öldü. Parlak Oymacılara onların elerimdeki kanlarını ve gayrimeşru çocuğu götüreceğim. Beni reddecekler – ama aldırmayacağım, çünkü... çünkü... kuşum hâlâ şarkı söylüyor – ve ödülümü dışlanmışlar mezarlığında alacağım – ah baba – ödülümü, bozamayacakları o depderin sessizliği alacağım."

Lamba titreşince odada gölgeler gezindi ve alev doğrulunca usulca geri döndüler.

"Çok kalmadı," dedi yaşlı adam. "Birkaç gün sonra yola çıkarsın."

"Koyu gri kısrağın," dedi Keda, "onu sana nasıl geri vereceğim baba?"

"Kendi başına döner," diye karşılık verdi adam. "Balçık Evlere yaklaşınca onu serbest bırak; dönüp senden uzaklaşacaktır."

Keda elini yaşlı adamın kolundan çekti ve odasına doğru yürüdü. Bütün gece boyunca hafif bir rüzgâr sazların arasından haykırdı: "Yakında, yakında, yakında."

Beşinci günde yaşlı adam, Keda'nın eyer niyetine konmuş kaba battaniyeye oturmasına yardım etti. Kısrağın geniş sırtından, ekmekle ve başka yiyeceklerle dolu iki sepet sarkıyordu. Yolu kulübenin kuzeyinde olan Keda, kısrak hareket etmeden önce dönüp manzaraya son kez baktı. Yüksek ağaçların ardındaki taşlı tarlaya. Çatısız eve, batıdaki soluk tepeciklere ve tepeciklerin ardındaki, uzaklardaki ormana. Engebeli, çimenli bahçeyi son kez görüyordu; kuyuyu ve uzun gölgeli ağacı. Kar rengi başlı beyaz keçiye son kez bakıyordu. Hayvan beyaz, narin bir ön bacağını kıvırıp yüreğine bastırmış oturmaktaydı.

"Başına kötü bir şey gelmeyecek. Sen artık zarar göremezsin. Onların seslerini duymayacaksın. Çocuğunu doğuracaksın ve vakti gelince her şeyi sona erdireceksin."

Keda gözlerini ona çevirdi. "Mutluyum baba. Mutluyum. Ne yapacağımı biliyorum."

Gri kısrak ağaçların altındaki karanlığa doğru ilerledi ve tuhaf bir kararlılıkla dönüp, eğreltiotlarının arasından doğuya uzanan yeşil bir patikada yürümeye başladı. Keda hareketsiz ve dimdik oturuyordu, elleri kucağındaydı, her adımda Gormenghast'a ve Parlak Oymacıların evlerine biraz daha yaklaşırlarken.

BİR SABAH ERKENDEN

Bahar gelip geçti ve şimdi mevsim yaz ortası.

Bu Kahvaltı sabahı, törensel Kahvaltı sabahı. Kahvaltı bugün bir yaşına basan Titus'ın şerefine hazırlandı ve yemekhanenin kuzey ucundaki bir masanın üstünde görkemli yığınlar halinde duruyor. Hizmetçilerin masalarıyla sıraları kaldırıldığından güneyde soğuk, taştan bir çöl uzanıyor ve bu çölde yalnızca iki tarafta düzenli aralıklarla, giderek küçülen bir perspektifle uzanan sütunlar var. Kont'un her sabahın sekizinde incecik kızarmış ekmek dilimini kemirdiği yemekhane burası – tavanı pul pul dökülmüş melek, borazan ve bulut resimleriyle kaplı olan ve yüksek duvarlarından rutubet sızan, döşeme taşlarıysa her adımda inleyen salon.

Bu soğuk bölgenin kuzey ucunda, uzun masanın siyah ve parlak yüzeyinde Groanların altın tabağı sanki için için yanıyor; çatal bıçaklar mavimsi ışıltılarla parlıyor; kumru şeklinde katlanmış peçeteler beyazlıklarıyla çevredeki diğer her şeyden ayrılıyorlar ve desteksiz kalmış gibiler. Büyük salon boş ve bir mağaranınkini andıran tavanındaki koyu bir lekeden düzenli olarak damlayan yağmur suyunun şıpırtısı hariç çıt çıkmıyor. Yağmur sabahın erken saatlerinden beri yağıyor ve artık sütunların arasındaki uzun taş geçidin or-

tasında oluşmuş olan gölcük, gökyüzü resmindeki küfle kaplanmış bir bulutun içinde yatan bir grup solmuş meleğin bulunduğu ahenksiz bir kısmı hayal meyal yansıtıyor. Yağmur damlaları gerçek yağmurla kararmış bu buluta tutunuyor ve aşağıdaki, loşlukta cam gibi görünen suya düzenli aralıklarla düşüyor.

Swelter kahvaltı masasına son kez profesyonel bir gözle baktıktan sonra rutubetli evine çekildi. Eserinden hoşnut ve mutfağa vardığında tombul dudaklarının kıvrımından tatmin okunuyor. Şafağa hâlâ iki saat var.

Swelter ana mutfağın kapısını iterek açmadan önce durup kulağını kapıya yaslayarak dinliyor. Yamaklarından birinin, herhangi birinin –hangisi olsa fark etmez– sesini duymayı umuyor, çünkü kendisi geri dönene dek sessiz durmalarını emretmişti. O küçük, üniformalı yaratıklar iki sıra halinde duruyorlardı. Şimdi ikisi ince, yüksek fısıltılarla ağız dalaşı yapıyorlar.

Swelter'ın üstünde en iyi üniforması var, son derece görkemli bir kıyafet, uzun kepi ve tüniği has ipekten yapılma. Eğilerek kapıyı bir santim aralıyor ve gözünü aralığa dayıyor. Eğilirken, göbeğini sarmalayan parlak ipek kumaş hışırdıyor ve fısıldıyor; sesi uzaklardaki sinsi suların ya da nefes alan devasa, dünya dışı bir hayalet kedinin sesini andırıyor. Kapının üstünde gezinen gözü bağımsız ve kendine yeterli gibi; ne ardındaki dev kafaya, ne kasıklara dek dalga dalga inen dağ gibi cüsseye, ne de yumuşak ve kütüksü bacaklara ihtiyacı var. Bu göz öyle canlı ki, engerek gibi hızlı, kanlı bir geçit gibi damarlı. Çevresindeki o kil gibi, donuk kümülüse – içinde kırmızıya boyanmış bir buz küresi misali dönüp durduğu o hamursu kütleye, o kar beyazı arka bölgeye ne ihtiyacı olabilir ki? Göz, kapının köşesinden dönerken, iki sıra halinde duran sıska yamakları yiyor, tıpkı bir kalamarın denizin derinliklerindeki uzun bir yaratığı kaplayıp yutması gibi. Hizada duran çocukları gözbebeğiyle emerken, onların üstündeki otoritesinin farkındalığı gövdesine nefis bir ürperti gibi, haz vererek yayılıyor. Tiz seslerle fısıldaşan iki çocuğun şimdi birbirlerini minik yumruklarla tehdit ettiklerini görüyor ve

duyuyor. Ona karşı geldiler. Sıcak ellerini birbirine sürtüyor, dili dudaklarında geziniyor. Göz çocukları izliyor, Flycrake'le Wrenpatch'ı. Hiç fena değiller. Demek bu iki bok sineği birbirine kızmış, öyle mi? Ne kadar eğlenceli! Ve ne kadar düşünceliler! Onu gülünç küçük kardeşlerini cezalandırmak için bahane bulma zahmetinden kurtaracaklar.

Aşçıbaşı kapıyı açıyor ve iki sıra halindeki çocuklar donup kalıyor.

Aşçıbaşı onlara yaklaşırken ellerini kıçını saran ipeğe siliyor. Tepelerinde bulutlu bir gökkubbe gibi duruyor.

"Flycrake," diyor ve bu sözcük dudaklarının arasından, sazlardan yapılma bir filtreden geçercesine çıkıyor, "gölgeli kocaman midemde sana yer var Flycrake; kıllı arkadaşını da getir – ona da yer var sanıyorum."

İki oğlan faltaşı gibi açık gözlerle ve takırdayan dişlerle yavaşça öne çıkıyorlar. "Konuşuyordunuz değil mi? Sesleriniz şimdi takırdayan dişlerinizden bile daha gevezeydi. Haksız mıyım? Hayır mı? Biraz daha yaklaşın öyleyse; size ulaşmakta zorluk çekmek hiç hoşuma gitmez. Bana zorluk çıkarmak istemezsiniz, değil mi? Bana zorluk çıkarmak istemezsiniz derken haksız mıyım Flycrake Efendi? Wrenpatch Efendi?" Yanıt beklemeden esniyor; yüzünün açılmasıyla birlikte sergilenen kısımlar öyle müstehcen ki, onlara kıyasla çıplaklık kavramı bile bir kadın şapkacısının icadı gibi görünür. Esneme sona ererken Swelter birden ellerini aynı anda öne uzatıveriyor ve iki küçük zavallıyı kulaklarından tuttuğu gibi havaya, epey yukarı kaldırıyor. Onlara ne yapmaya niyetlendiği asla bilinmeyecek, çünkü tam yamakların Swelter'ın boğazının hizasına kaldırıldıkları anda buharlı havada ahenksiz çan sesleri duyuluyor. Bu çan çok nadiren çalar, çünkü ucunda asılı durduğu ip Büyük Mutfak'ın tavanındaki bir delikten geçerek gözden kaybolduktan sonra kirişlerin arasında gizlice gezinmeye, zemin kat odalarının tavanlarıyla birinci katın döşeme tahtalarının arasındaki, kimsenin görmediği, toz kokulu bölgelerde sağa sola kıvrılmaya başlar. Defalarca düğümlendikten sonra nihayet Lord Sepulchrave'in yatak odasının bir duva-

rındaki bir delikten dışarı çıkar. Lord Hazretleri'nin aşçısıyla konuşmaya gerek duyduğu pek nadirdir ve şimdi yamakların başlarının üstünde şiddetle sallanan çanın demir gövdesinden dört mevsimin tozlarının yağdığı görülebiliyor.

Unutulmuş demir çanın ilk çalışıyla birlikte Swelter'ın yüzü değişiyor. Yüz yağı katmanlarının habis bir neşeyi ve haz düşkünlüğünü ifade eden kıvrımları yer değiştiriyor ve bütün gözeneklerinden dalkavukluk sızıyor. Ama kulaklarının demir sesiyle birlikte oynaması sadece bir an sürüyor; sonra birden Flycrake'le Wrenpatch'ı zemin taşlarının üstüne atıp odadan hızla çıkıyor; düz ayakları taşları yulaf lapası gibi emiyor.

Sulu adımlarının hızını azaltmadan ve yoluna çıkan herkesi kendi göğsünü yumruklarcasına kenara iterek, Lord Sepulchrave'in yatak odasına doğru ilerliyor; kutsal kapıya yaklaşırken yanaklarındaki ve alnındaki terler giderek belirginleşiyor.

Kapıyı çalmadan önce yüzünün terini yeniyle siliyor ve ardından kulağını kapıya dayıyor. Hiçbir şey duyamıyor. Elini kaldırıp, kıvrık parmaklarıyla kapıya şiddetle vuruyor. Sert vurmasının sebebi parmak eklemleriyle ses çıkarabilmesinin zorluğunu deneyimlerinden bilmesi; kemikleri lapamsı etlerin fazla derinlerinde gömülüler. Az çok tahmin ettiği gibi, duyulan tek ses yumuşak bir plop sesi; Swelter gönülsüzce cebinden bir bozuk para çıkarmak ve kapıya onunla, çekinerek vurmak zorunda kalıyor. Efendisinin içeri girmesini emreden ağır, kederli, otoriter sesi yerine bir baykuş ötüşü duyunca dehşete kapılıyor. Yüzünü birkaç saniye boyunca hafif hafif ovuşturmak zorunda kaldıktan sonra (çünkü o melankolik çığlık sinirlerini bozdu) kapıya tekrar bozuk parayla vuruyor. Bu kez o yüksek ve uzun ötüşün, içeri girmesi için verilen bir emir olduğuna şüphesi kalmıyor.

Başını sağa sola çevirip etrafına bakınan Swelter kapıdan kaçmak üzere, çünkü bedeni korku yüzünden jöle gibi soğudu; tam o sırada, arkasındaki gölgelerden yaklaşan Flay'in diz eklemlerinin düzenli çıtırtılarını işitiyor. Sonra başka bir ses duyuyor. Hızla, telaşla

koşan birinin sesi bu. Ses yaklaştıkça Bay Flay'in diz eklemlerinin düzenli stakatosunu bastırıyor. Bir an sonra, Swelter başını çevirirken gölgeler yarılıyor ve içlerinden Fuchsia'nın şuh, kızıl elbisesi yanarak fırlıyor. Fuchsia elini bir anda kapı koluna koyuyor ve kapıyı hiç duraksamadan, Swelter'a bakmadan açıveriyor. Aşçıbaşı, Fuchsia'nın omzunun üstünden bakarken, kapıldığı karmaşık duyguların bir öküzün midesinde egemenlik mücadelesi veren bir grup solucan gibi birbirleriyle savaştıklarını hissediyor. İkincil önemdeki ama cazip bir dürtüyü, Flay'in yaklaşmasını izleme dürtüsünü ancak gördüklerinden ürkerek geri çekildikten sonra tatmin edebilecek. Gözlerini karşısındaki görüntüden güçlükle ayırıp iri cüssesini tam zamanında biraz sağa döndürerek sıska adamın ilerleyişini durduruyor, çünkü Flay şimdi tam arkasında. Swelter'in Lord Sepulchrave'in uşağına duyduğu nefret artık olgunlaşıp irinli bir yara halini aldı; tek arzusu, vaftiz gününde suratına zincirle vurmuş olan bu etsiz yaratığın nefesini sonsuza dek kesmek.

Karşısına aşçıbaşının kubbeye benzer sırtı ve devasa, yayvan kıçı çıkan Bay Flay çanı çalarak kendisini çağırmış olan efendisini bir an önce görmek istiyor ve engellemeye katlanacak ya da karşısındaki beyaz kütleden korkacak halde değil; taş duvarların arasında geçirdiği pek çok uzun gece boyunca dinlenememiş olmasına karşın –çünkü aşçıbaşının kendisini uykusunda öldürmek istediğinin gayet farkında– şimdi karşısında gecelerinin kâbusunu bulunca sinirleri çelik gibi sağlamlaşıyor ve Bay Flay esmer, hırçın, kemikli kafasını kaplumbağa gibi öne uzatıp kum rengi dişlerinin arasından tıslıyor.

Swelter düşmanının gözleriyle bakışıyor; dört tane kıkırdaksı kürenin içinde asla böylesine sinsi bir nefret cehennemi görülmemiştir. Aşçıbaşıyla Bay Flay'in etleri, tendonları ve kemikleri büyüyle uzaklara gönderilip o karanlık koridorda gözden kaybolsalar ve geride sadece Kont'un kapısının önünde, havada asılı duran o dört tane göz kalsa, mutlaka Mars gibi kıpkırmızı olur ve için için yanar, en sonunda da alev alırlardı; nefretleri böylesine yoğundu – alev alır ve birbirlerinin çevresinde giderek daralan halkalar çizerek ve hızlanarak dön-

meye başlarlardı, ta ki sonunda kaynaşarak cızırdayan bir öfke küresine dönüşene dek ve o zaman dördü bir arada kaçarlardı mutlaka, koridorun soğuk ve gri havasında arkalarında kanlı bir iz bırakırlardı, Gormenghast'ın sayısız kemerinin altından ve sonsuz koridorlarından çığlık çığlığa uçarak geçerlerdi, nihayet gözsüz bedenlerini tekrar bulana ve şaşkın göz çukurlarına gerisingeri yerleşene dek.

İki adam bir an hareketsiz kalıyorlar, çünkü Flay dişlerinin arasından tısladıktan sonra henüz nefes almaya başlamadı. Sonra, efendisine bir an önce ulaşmak istediğinden sivri, kemikli dizini birden kaldırıp aşçının balona benzeyen sarkık karnına vuruyor. Yüzü acıyla kasılan ve bembeyaz kesilen (öyle ki boynunun altındaki beyaz üniforması gri durmaya başlıyor) Swelter'ın gövdesi rahatlamak için içgüdüsel olarak iki büklüm olurken, iri kolları bir tırmalama hareketiyle havaya kalkıyor. O doğrulurken ve Flay omuz atarak geçip kapıya ulaşmaya çalışırken öncekinden de korkunç bir çığlıkla, ölüm baykuşunun uzun ve kederli çığlığıyla donup kalıyorlar ve Fuchsia gözyaşlarıyla ve kapıldığı dehşetle mücadele edercesine haykırıyor:

"Baba! Baba! Susarsan her şey daha iyi olacak; sana göz kulak olacağım. Bak bana baba! Ah, bak bana! Ne istediğini biliyorum, çünkü biliyorum baba – biliyorum ve hava kararınca seni oraya götüreceğim ve kendini daha iyi hissedeceksin. – Ama bak bana baba – bak bana."

Ama Kont ona bakmıyor. Geniş, oyma şömine rafının ortasında, başını omuz hizasından aşağı eğmiş halde iki büklüm oturuyor. Altında duran, şöminenin mermerini tutarken elleri titreyen Fuchsia başını kaldırmış ona bakıyor. Güçlü sırtını geriye kavislendirmiş, başını arkaya atmış ve boğazı gergin. Ama babasına dokunmaya cesaret edemiyor. Yıllardır birbirlerine karşı sergiledikleri sertlik – karşılıklı sakınmaların soğukluğu şimdi bile aralarında bir duvar gibi duruyor. Sanki bu duvar çöküyor ve donmuş sevgileri eriyerek çatlaklardan sızmaya başlıyor gibiydi; oysa şimdi, bu sevgi en çok gereksinildiğinde ve hissedildiğinde, duvar tekrar kapandı ve Fuch-

sia babasına dokunmaya cesaret edemiyor. Babasının çıldırdığını kabul etmeye de cesareti yok.

Kont yanıt vermiyor ve Fuchsia dizlerinin üstüne çöküp ağlamaya başlıyor, ama gözyaşları akmıyor. Şöminenin üstünde çömelmiş olan Lord Sepulchrave'in altında duran bedeni titriyor, boğazından çatlak sesler çıkıyor, ama içini rahatlatacak gözyaşlarını akıtamıyor. Kuru bir ıstırap bu ve Fuchsia böyle uzun anlarda, pek çok erkeğin ve kadının asla anlayamayacağı kadar olgunlaşıyor.

Yumruklarını sıkan Flay odaya giriyor; gergin teninin her yerindeki kıllar küçük teller gibi dimdik. İçinde bir şeyler yıkıldı. Groan Hanedanı'na ve Lord'a olan bağlılığı, gördüğü manzaranın korkunçluğuyla mücadele ediyor. Swelter da benzer bir durumda olmalı ki, birlikte Kont'a bakarlarken yüzlerinde sanki iki çok farklı dile çevrilmiş aynı duygu var.

Lord Hazretleri siyahlar giyinmiş. Dizleri neredeyse çenesine değiyor. Uzun, biçimli, beyaz elleri hafifçe kıvrılmış ve dizlerinin üstünden sarkıyor; bilekleriyse dizlerinin arasına sıkışmış ve üzerlerinde çenesi var. Ama kendisine bakanları dehşete düşüren şey gözleri, çünkü yusyuvarlak olmuşlar. Çam ormanında, Fuchsia'yla birlikteyken dudaklarında gezinen gülümseme sonsuza dek kaybolmuş. Ağzı tamamen ifadesiz.

Birden ağzından bir ses çıkıyor. Çok usulca:

"Aşçıbaşı."

"Lord Hazretleri?" diyor Swelter titreyerek.

"Büyük Mutfak'ta kaç tane fare kapanın var?"

Swelter'ın gözleri sağa sola bakınırken ağzı açılıyor, ama ses çıkaramıyor.

"Haydi ama Aşçıbaşı, her gece kaç fare kapanının kurulduğunu biliyor olmalısın – yoksa özensizleştin mi?

Swelter hamursu ellerini birleştiriyor. Karşısındaki parmakları iç içe geçerken titriyorlar.

"Efendim," diyor Swelter... "Büyük Mutfak'ta kırk tane kapan olmalı... kırk tane kapan, yüce Lord Hazretleri."

"Bugün saat beşte kapanlarda kaç tane fare bulundu? Cevap ver."

"Hepsi doluydu Lord Hazretleri – biri dışında efendim."

"Kedilere mi verdiniz?"

"Kediler mi... Lord–"

"Kedilere mi verdiniz dedim," diye tekrarlıyor Lord Sepulchrave, üzgün bir sesle.

"Henüz değil," diyor Aşçıbaşı. "Henüz değil."

"O zaman bana bir tane getir... tombul bir tane getir... hemen. Ne bekliyorsun Aşçıbaşı?... Ne bekliyorsun?"

Swelter'ın ıslak dudakları kımıldanıyor. "Tombul bir tane," diyor. "Evet Lord'um... tombul... bir... tane."

O çıkar çıkmaz ses konuşmayı sürdürüyor: "İnce dallar getir Bay Flay, çabuk ince dallar getir. Her boydan, anlıyor musun? Küçük dallar ve minicik dallar – her şekilden Flay, her şekilden, çünkü onları teker teker inceleyeceğim ve inşada kullanacağım dalları anlayacağım, çünkü dallar konusunda diğerleri kadar akıllı olmalıyım, gerçi dikkatsiz işçileriz ya. Ne bekliyorsun Bay Flay?..."

Flay başını kaldırıp bakıyor. Efendisinin bu dönüşmüş haline bakamıyordu, ama şimdi gözlerini tekrar kaldırıyor. Karşısındaki yüzü tanıyamıyor. Adamın ağzı yok gibi. O zarif, kemerli burun güçlenmiş gibi görünüyor ve fincan tabaklarını andıran gözlerin içindeki göklerde boş birer ay var.

Flay birden Fuchsia'yı yerden beceriksizce kaptığı gibi yüksek omzuna atıyor, dönüp sendeleyerek kapıya doğru yürüyor ve az sonra koridorlarda ilerliyor.

"Geri dönmeliyim, ona geri dönmeliyim!" diyor Fuchsia nefes nefese.

Flay genzinden bir ses çıkarmakla yetinerek yürümeyi sürdürüyor.

Fuchsia önce mücadele etmeye başlıyor, ama o korkunç sahne yüzünden gücü tükendiğinden teslim oluyor ve Flay'in omzunda yatıyor, nereye götürüldüğünü bilmeden. Flay de onu nereye götürdüğünü bilmiyor. Doğu avlusuna varıp erken sabah havasına çıktıklarında Fuchsia başını kaldırıyor.

"Flay," diyor, "hemen Doktor Prune'u bulmalıyız. Artık yürüyebilirim. Teşekkürler Flay, ama çabuk. Çabuk beni yere indir."

Flay onu omzundan indiriyor ve Fuchsia yere atlıyor. Fuchsia, Doktor'un avlunun köşesindeki evini gördü ve onu daha önce akıl etmemiş olmasına şaşırıyor. Koşmaya başlıyor ve Doktor'un sokak kapısına varır varmaz kapı tokmağıyla şiddetle vurmaya başlıyor. Bataklıkların üstünde yükselmeye başlayan güneş uzun bir su oluğunu ve Doktor'un evinin çatısının bir kornişinden sarkan bir buz sarkıtını aydınlatıyor ve sonunda ışık, Fuchsia'nın kapıya tekrar vurmasından sonra yüksek bir pencerede beliren Prunesquallor'un sıradışı, uykulu yüzüne vuruyor. Gölgeler yüzünden aşağısını göremeyen Prunesquallor sesleniyor:

"Edeplilik ve tüm uyuyanlar adına, o tokmağı biraz yavaş kullan! Ne var yahu?... Cevap ver. Cevap ver diyorum?... Gormenghast'ı veba mı sardı – yoksa bir forseps vakası mı? Gece yarısı uyuzu geri mi döndü, yoksa sıradan bir ölüm mü söz konusu? Hasta saçmalıyor mu?... Şişman mı, zayıf mı?... Sarhoş mu, deli mi?... Yoksa..." Doktor esneyince Fuchsia konuşma fırsatı yakalıyor.

"Evet, ah evet! Doktor Prune, hemen gelin de anlatayım! Ah lütfen, izin verin anlatayım!"

Pencereden gelen tiz ses kendi kendine konuşurcasına "Fuchsia!" diye haykırıyor. "Fuchsia!" Ve pencere bir çatırtıyla kapanıyor.

Flay kızın yanına gidiyor ve neredeyse daha oraya varmadan sokak kapısı ardına dek açılıyor ve karşılarına çiçekli pijamasını giymiş Doktor Prunesquallor çıkıyor.

Fuchsia'nın elini tutup Flay'e takip etmesini işaret ettikten sonra kısa adımlarla dimdik yürüyerek salona gidiyor.

"Otur, otur, heyecanlı şey!" diye haykırıyor Prunesquallor. "Ne oldu ha? Prune amcana her şeyi anlat."

"Babam," diyor Fuchsia, en sonunda gözyaşlarını akıtarak. "Babama bir haller oldu Doktor Prune; babam bir tuhaf oldu... Ah, Doktor Prune, babam kara bir baykuşa dönüştü... Ah, Doktor, ona yardım edin! Ona yardım edin!"

Doktor konuşmuyor. Pembe, aşırı duyarlı, zeki başını hızla Flay'e çeviriyor; Flay başıyla onaylayıp bir adım öne çıkarken diz eklemi çıtırdıyor. Sonra yine başıyla onaylıyor ve çenesi hareket ediyor. "Baykuş," diyor. "Fare istiyor!... İnce dallar istiyor: şöminenin tepesinden! Baykuş gibi ötüyor! Lord delirdi."

"Hayır!" diye haykırıyor Fuchsia. "Hastalandı Doktor Prune. Hepsi bu. Kütüphanesi, güzel kütüphanesi yanınca hastalandı. Ama deli değil. Öyle sakin konuşuyor ki. Ah Doktor Prune, ne yapacaksınız?"

"Onu odasında mı bıraktınız?" diyor Doktor; sanki şimdi başka bir adam konuşuyor.

Fuchsia gözyaşlarıyla ıslanmış başını sallayarak onaylıyor.

"Burada kalın," diyor Doktor usulca; konuşurken gidiyor ve birkaç dakika sonra üstünde kireç yeşili bir sabahlıkla, ayaklarında parlak yeşil terliklerle ve elinde bir çantayla geri dönüyor.

"Fuchsia, hayatım, bana Steerpike'ı gönder, babanın odasına. O zekidir ve yardımcı olabilir. Flay, görevlerinin başına geri dön. Kahvaltı yapılmalı, biliyorsun. Şimdi, benim küçük çingenem; ya şan ya ölüm." Ve şarkıların en tizini ve fütursuzunu söyleyerek kapıdan çıkıp gözden kayboluyor.

BİR RENK DEĞİŞİMİ

Sabah ışığı güçleniyor ve Büyük Kahvaltı saati yaklaşıyor. Perişan haldeki Flay tek başına kalabileceğini bildiği, mumla aydınlatılan taş yollarda ileri geri dolanıyor. Dalları topladı, tiksintiyle elinden fırlattı ve sonra tekrar topladı, çünkü efendisinin emirlerine uymama düşüncesi ona neredeyse şöminenin üstünde gördüğü yaratık kadar tiksinç geliyor. Sonunda, umutsuzluk içinde, dalları değneği andıran parmaklarıyla kırdı; dalların ve parmak eklemlerinin aynı anda çıkan çıtırtıları ağaç gölgelerinin altında anlık bir hafif, gevrek gökgürültüleri fırtınası oluşturdu. Sonra Flay uzun adımlar-

la şatoya geri dönerek Dar Taş Yollara huzursuzca indi. Havanın çok soğuk olmasına karşın alnında iri, terden inciler var ve her incide bir mum ışığının yansıması bulunuyor.

* * *

Bayan Slagg, Kontes'in yatak odasında; Kontes pas rengi saçlarını başının tepesinde, bir şato inşa edercesine topluyor. Bayan Slagg arada sırada aynanın önündeki iri cüsseye kaçamak bakışlar fırlatıyor, ama dikkati temelde yatağın üstündeki bir nesnede odaklanmış durumda. Bu nesne eflatun bir kadifeyle sarmalanmış ve kumaşın her tarafına küçük porselen ziller iğnelenmiş. Sarılıp sarmalanarak bir metre uzunluğundaki ve yaklaşık yarım metre çapındaki küçük bir kadife silindire veya bir mumyaya dönüştürülmüş olan nesnenin ortasına yakın bir yere altın bir zincirin bir ucu tutturulmuş. Zincirin diğer ucunda, yatakta, eflatun rulonun yanında koyu mavi çelikten yapılma ve kabzasında kabartmalı "G" harfi bulunan ağır bir kılıç duruyor. Bu kılıç altın zincire bir sicimle bağlanmış.

Bayan Slagg rulonun bir ucundaki gölgenin içinde kımıldayan bir şeyin üstüne biraz pudra serptikten sonra etrafına bakınıyor; kendi hareketlerini görmekte zorlanıyor, çünkü Kontes'in odasındaki gölgeler simsiyah. Kenarları kırmızı gözleriyle sağa sola bakındıktan sonra Titus'ın üstüne eğiliyor ve kendi altdudağını çekiştiriyor. Gözlerini yine Kontes'e çeviriyor; Kontes saçlarıyla uğraşmaktan sıkılmışa benziyor ve inşa ettiği bina, sanki mimarın teki tuhaf bir yapı üstünde ara ara çalışırken ölmüş ve yapının nasıl tamamlanacağını kimse bilmiyormuş gibi, yarım kalmış halde duruyor. Bayan Slagg koşar adımlarla yataktan ayrılıp masadaki kollu şamdanın altındaki, kuş yemlerinin arasına konulmuş bir mumu kapıyor ve yakındaki bir donyağı fitilinin aleviyle yaktıktan sonra, sağa sola dönmeye başlamış olan eflatun silindirin yanına geri dönüyor.

Mumu Titus'ın başının üstünde kaldırırken eli titriyor ve dalgalanan alev çocuğun irkilmesine yol açıyor. Titus'ın gözleri faltaşı gi-

bi açık. Işığı görünce ağzı kımıldayıp büzülüyor ve o üstüne eğilmiş gözyaşı pınarının yanında titrerken, dünyanın yüreği sevgiyle dolup taşıyor. Çocuğun minik bedeni korkunç kılıfının içinde kıvranırken porselen zillerden biri tatlı tatlı çalıyor.

"Slagg," diyor Kontes boğuk bir sesle.

Tüy gibi hafif olan Nannie bu ani sesi duyunca birkaç santim havaya sıçrıyor ve yere düşünce küçük, cılız ayak bilekleri acıyor; ama çığlık atmıyor, çünkü gözleri kararırken altdudağını ısırıyor. Ne hata yaptığını bilmiyor ve hata yapmadı, ama Kontes'le aynı odadayken hep suçluluk hissine kapılır. Bunun kısmi sebebi Kontes'in sinirine dokunuyor olması ve dadı bunu sürekli hissedebiliyor. Bu yüzden ince ve titrek bir sesle kekeliyor:

"Buyrun, ah, buyrun Leydi Hazretleri? Buyrun... buyrun Leydi Hazretleri?"

Kontes konuşurken başını çevirmeden çatlak aynada arkasına bakmakla yetiniyor; dirsekleri masanın üstünde, başı avuçlarında.

"Çocuk hazır mı?"

"Evet, evet, şimdi hazır, şimdi hazır. Şimdi hazır Leydi Hazretleri, o küçük minikliğine kurban olayım, evet... evet..."

"Kılıç hazır mı?"

"Evet, evet, kılıç, o –"

Nannie tam "o korkunç kara kılıç" diyecekken kendine kaygıyla hâkim oluyor, çünkü o kim ki törenler konusunda fikir beyan edecek? "Ama bebek öyle terliyor ki," diye devam ediyor çabucak, "kadifenin içi minik bedeni için fazla sıcak – ama tabii," diye ekliyor, kırışıklı dudaklarında hafif ve aptalca bir gülümsemeyle, "çok güzel görünüyor."

Kontes sandalyesinde yavaşça dönüyor. "Slagg," diyor, "buraya gel Slagg."

Kalbi küt küt atan yaşlı kadın yatağın etrafından pıtır pıtır dolanarak makyaj masasının önüne gidiyor. Ellerini düz göğsünde kenetleyip, gözlerini faltaşı gibi açıyor.

"Hâlâ basit soruları bile cevaplamayı öğrenemedin mi?" diye soruyor Kontes çok yavaşça.

Nannie hayır dercesine kafa sallıyor, ama birden yanaklarından birer kırmızı nokta beliriyor. "Soruları cevaplayabilirim, yapabilirim!" diye haykırıyor, aciz coşkusuyla kendini şaşırtarak.

Kontes onu duymuyor sanki. "Bunu cevaplamayı dene," diye mırıldanıyor.

Bayan Slagg başını yana eğip gri bir kuş gibi kulak kabartıyor.

"Dinliyor musun Slagg?"

Nannie sara nöbeti geçiriyormuşçasına titreyerek kafa sallıyor.

"O delikanlıyla nerede tanıştın?"

"Uzun zaman önce," diyor Nannie ve gözlerini kapayarak bir sonraki soruyu bekliyor. Kendinden memnun.

"Nerede dedim: nerede, ne zaman değil," diye gürlüyor ses.

Bayan Slagg düşüncelerini toplamaya çalışıyor. Nerede? Ah, neresiydi? Hatırlamaya çalışıyor. Öyle uzun zaman oldu ki... Sonra birden, o delikanlının Fuchsia'yla birlikte ansızın oda kapısının önünde beliriverişini anımsıyor.

"Fuchsia'nın yanındayken... Ah, evet... evet, Fuchsia'mın yanındaydı Leydi Hazretleri."

"O nereden geldi? Bana cevap ver Slagg, sonra da saçlarımı bitir."

"Bilmiyorum... Hiç bilmiyorum... Bana söylenmedi ki. Ah, zavallı kalbim, hayır. O delikanlı nereden gelmiş olabilir?" Tepesindeki iri, karanlık cüsseye bakıyor.

Leydi Gertrude avcuyla yavaşça alnını siliyor. "Hep aynısın Slagg," diyor, "her zamanki gibi zekâ küpüsün."

Nannie ağlamaya başlıyor ve akıllı olmayışına acizce hayıflanıyor.

"Ağlamak işe yaramaz," diyor Kontes. "İşe yaramaz. İşe yaramaz. Kuşlarım ağlamazlar. Çok sık ağlamazlar. Yangında sen de var mıydın?"

"Yangın" sözcüğü Bayan Slagg'e korkunç geliyor. Kadın ellerini kenetliyor. Sulanmış ve kızarmış gözleri çılgınlaşıyor. Dudakları titriyor, çünkü zihninde etrafında yükselen dev alevleri görebiliyor.

"Saçımı bitir Nannie Slagg. Bir sandalyeye çık da şu işi hallet."

Nannie bir sandalye bulmak için dönüyor. Oda bir gemi enkazı-

nı andırıyor. Kırmızı duvarlar mum ışığında parıldıyor. Yaşlı kadın donyağı sarkıtlarının, kutuların ve eski kanepelerin arasından pıtır pıtır geçiyor. Kontes ıslık çalıyor ve bir an sonra odaya kanatlar doluşuyor. Bayan Slagg makyaj masasının önüne bir sandalye getirip üstüne tırmanırken, Kontes bir saksağanla koyu bir muhabbete dalıyor. Nannie kuşları hiç onaylamıyor ve Kontes'in düşkünlüklerini Groan Hanedanı'na yakıştıramıyor, ama böyle şeylere alışkın; ne de olsa yetmiş yıldan fazla boşuna yaşamadı. Leydi Hazretleri'nin saç lülelerinin üzerine biraz eğildikten sonra saçtan kornişin üstünde güçlükle (çünkü ışık zayıf) çalışmaya başlıyor.

"Haydi ama şekerim, haydi ama," diyor altından gelen kalın ses; Bayan Slagg heyecandan titriyor, çünkü Kontes kendisiyle ilk kez böyle konuşuyor; ama o dağımsı omzun altına bakınca Kontes'in çamurlu bir ispinozla konuştuğunu görüyor ve canı sıkılıyor.

"Demek onu ilk bulan Fuchsia'ydı, öyle mi?" diyor Kontes, parmağını ispinozun boynunda gezdirerek.

Birisi konuştuğunda her zaman yaptığı gibi irkilen Bayan Slagg elindeki kızıl bukleyle boğuşuyor. "Kim? Ah, kimi kastediyorsunuz... Leydi Hazretleri?.. Ah, Fuchsia hep iyi bir kızdır, evet, evet, hep."

Kontes heybetle ayaklanırken dirseğiyle makyaj masasının üstündeki birçok nesneyi yere düşürüyor. Bu sırada bir hıçkırık duyunca başını eflatun ruloya çeviriyor. "Git Slagg – git ve onu yanında götür. Fuchsia giyindi mi?"

"Evet.. ah, zavallı kalbim, evet... Fuchsia hazır, evet, tamamen hazır ve odasında bekliyor. Ah evet, bekliyor..."

"Kahvaltı biraz sonra başlayacak," diyor Kontes, gözlerinin pirinç bir saatten bebeğine çevirerek. "Çok az kaldı."

Titus'ı güvenli yatağın üstünden alan Nannie, şafağın aydınlattığı koridora pıtır pıtır çıkmadan önce kapının önünde duruyor. Gözlerinde neredeyse muzaffer bir ifade var ve ağzının kırışıklı kenarlarında küçük, zavallıca bir gülümseme beliriyor. "Onun Kahvaltı'sı," diye fısıldıyor. "Ah, hasta kalbim, onun ilk Kahvaltı'sı."

* * *

Steerpike sonunda bulunuyor; Halaları ziyaret ettikten sonra bir merdivenin köşesini dönerken Fuchsia'yla çarpışıyor. İki dirhem bir çekirdek giyinmiş, yüksek omuzlarında hiç toz yok, tırnakları törpülenmiş, saçları solgun alnına yapıştırılmış. Fuchsia'yı görünce şaşırıyor, ama belli etmiyor; sadece kaşlarını hem sorgulayıcı, hem saygılı bir ifadeyle kaldırıyor.

"Çok erken kalkmışsınız Leydi Fuchsia."

Merdivenleri koşarak çıkmaktan soluk soluğa kalmış olan Fuchsia bir iki dakika konuşamıyor; sonra "Doktor Prune seni istiyor," diyor.

"Niye beni?" diyor delikanlı kendi kendine; ama yüksek sesle "Nerede?" diyor.

"Babamın odasında."

Steerpike yavaşça dudaklarını yalıyor. "Babanız hasta mı?"

"Evet, ah evet, çok hasta."

Steerpike başını Fuchsia'dan öteye çeviriyor, çünkü yüz kaslarını gevşetmesi gerek. Onları serbest bıraktıktan sonra tekrar kendini toplayarak Fuchsia'ya dönüyor ve "Elimden geleni yapacağım," diyor. Birden, büyük bir çeviklikle Fuchsia'nın yanından geçiyor ve ilk dört basamağı bir sıçrayışta atlayarak taş merdivenden aşağı, Kont'un yatak odasına doğru koşmaya başlıyor.

Doktor'u epeydir görmüyor. Yanında çalışmayı bıraktığından beri ilişkileri biraz gergin, ama bu sabah Kont'un odasına girince ne kendisinin, ne de Doktor'un beyninde anılara yer ya da zaman olacağını anlıyor.

Kireç yeşili sabahlığını giymiş olan Prunesquallor şöminenin önünde, iki ayak üstünde yürüyen bir kedi gibi usulca dolanıyor. Gözlerini Kont'tan bir an olsun ayırmıyor; hâlâ şöminenin üstünde duran Kont, Doktor'u iri gözlerle izliyor.

Steerpike'ın kapıda çıkardığı ses, o iri gözlerin bir anlığına Doktor'un omzunun üstünden bakmalarına yol açıyor. Ama Prunesquallor büyütülmüş gözlerini Kont'tan ayırmıyor. O uzun, tuhaf yüzünde muzip ifadesinden eser yok.

Doktor'un beklediği an geldi. Öne atılıp beyaz elleriyle Kont'un kollarını gövdesinin iki yanına bastırıyor ve onu tüneğinden çekiyor. Steerpike hemen Doktor'un yanında bitiyor ve birlikte o kutsallar kutsalı bedeni yatağa taşıyıp yüzükoyun yatırıyorlar. Sepulchrave mücadele etmiyor; kısa, boğuk bir çığlık atmakla yetiniyor.

Steerpike o kara figürü tek eliyle aşağıda tutabiliyor, çünkü karşı taraf kurtulmaya çalışmıyor ve Doktor, Lord Hazretleri'nin bileğine ince bir iğne batırıp öyle tuhaf bir sıvı enjekte ediyor ki, hastayı döndürdüklerinde Steerpike adamın yüzünün tebeşir yeşiline dönüşmüş olduğunu görüp irkiliyor. Ama gözler de değişmiş ve tekrar şatodakilerin çok iyi tanıdığı o sakin, düşünceli insan gözleri haline gelmişler. Parmakları artık kıvrık değil; pençeler gitmiş.

"Perdeyi çekiver," diyor Doktor; yatakta dimdik doğruluyor ve iğnesini küçük gümüş kutusuna geri koyuyor. Bunu yaptıktan sonra uzun, beyaz parmaklarının uçlarını düşünceli bir edayla birbirine vuruyor. Çekili perdeler şafak ışığını engellediğinden, Lord Hazretleri'nin yüzü neyse ki eski halini almış gibi görünüyor.

"Bu işi çok çabuk hallettiniz Doktor."

Steerpike topuklarının üstünde dengede duruyor. "Şimdi ne yapıyoruz?" Prunesquallor'un yanıtını beklerken dilini dalgınca şaklatıyor. "Kullandığınız ilaç neydi Doktor?"

"Soru yanıtlayacak halde değilim evlat," diye karşılık veriyor Prunesquallor, Steerpike'a tüm dişlerini keyifsizce göstererek. "Hiç değilim."

"Peki ya kahvaltı?" diye soruyor Steerpike istifini bozmadan.

"Lord Hazretleri kahvaltıda olacak."

"Öyle mi?" diyor delikanlı, Lord'un yüzüne bakarak. "Ama ya rengi?"

"Cildi yarım saat sonra normale döner. Orada olacak... Şimdi bana biraz kaynar su, bir havlu ve Flay'i getir. Lord Hazretleri yıkanmalı ve giydirilmeli. Çabuk ol."

Steerpike odadan çıkmadan önce Prunesquallor melodisiz bir ıslık çalarak Lord Sepulchrave'in üstüne eğiliyor. Kont'un gözleri kapalı ve yüzünde yıllardır görülmemiş bir sükunet var.

KANLI BİR ELMACIK KEMİĞİ

Sterrpike, Flay'i bulmakta biraz zorlansa da, sonunda ona mavi halılı Kedi Odası'nda rastlıyor; buradaki gün ışığıyla aydınlanan mat halılara bir sene önce çok farklı koşullar altında ayak basmışlardı. Dar Taş Yollardan yeni dönmüş olan Flay'in üstü başı epey dağınık görünüyor; omzundan uzun, kirli bir örümcek ağı çilesi sarkıyor. Steerpike'ı görünce dudaklarını kurt gibi geriye çekip dişlerini sergiliyor.

"Ne istiyorsun?" diyor.

"Flay nasıl?" diyor Steerpike.

Kediler devasa bir divanın üstüne üşüşmüşler; divanın oymalı baş ve ayak uçlarından iç içe geçmiş halde yükselen yaprak şeklindeki, altın kaplama süslemeler günbatımında çarpışıp havada asılı kalan ve aralarındaki boşluk köpüklerle dolu olan iki dalgayı andırıyor. Kediler ses çıkarmıyor ve kımıldamıyorlar.

"Kont seni istiyor," diye devam ediyor Steerpike, Flay'in huzursuzluğundan hoşlanarak. Flay'in efendisinin başına gelenlerden haberi olup olmadığını bilmiyor.

Flay, Lord'un kendisini istediğini duyunca sakar bedenini öne eğiyor; ama kapıya doğru attığı ilk uzun adımın sonunda durup, mükemmel bir siyah kıyafet giymiş olan delikanlıya iyice şüpheyle ve huysuzca bakıyor.

Steerpike tipik mükemmeliyetçiliğiyle, davranışının sonuçlarına aldırmadan ansızın ellerinin baş ve işaret parmaklarıyla gözlerini iyice açıyor. Karşısında duran sıska yaratığın Kont'un deliliğine tanık olup olmadığını anlamak istiyor. Aslında Flay'in buna tanık olmadığı tahmininden yola çıkıyor, ki bu durumda gözlerini bir baykuşunkilere benzetmiş olması bir anlam ifade etmeyecek. Ama bu sabah ender hatalarından birini yaptı.

Yüzü efendisine edilen bu hakaret karşısında hiddetten kıpkırmızı kesilen Flay boğuk ve kesik bir çığlık atarak, sendeleyerek divana gidiyor ve sıska elini oradaki kar beyazı tepeye uzatıp bir kediyi kafasından kavrayarak işkencecisine fırlatıyor. Bu sırada odaya

pelerinli ve şişman bir kadın giriyor. Steerpike'ın suratına fırlatılan canlı ok, beyaz bacaklarından birini uzatıyor ve beş tırnağı, başını yana çeken delikanlının yüzünü sağ gözünün hemen altından kızıl bir kama şeklinde çizerek kan çıkarıyor.

Birden yüzlerce kedi çığlık atmaya başlıyorlar, duvarlara ve mobilyalara sürü halinde atlıyorlar, mavi halının üstünde ışık hızıyla sıçrıyor ve fıldır fıldır dönüyorlar; sanki odada beyaz bir girdap var. Steerpike'ın boynundan karnına süzülen kan, çay gibi sıcak. Delikanlı bir adım gerilerken, darbeyi savuşturmak için otomatikman ve boşuna kaldırdığı eli yanağına gidiyor ve parmakuçları ıslanıyor. Kedinin uçuşu duvarda, üçüncü kişinin yeni girdiği yerin, kapının yanında son buldu. Duvara çarpan hayvan yarı sersemlemiş halde, sol patisinin tırnaklarının arasında Steerpike'ın soluk derisinin sıkışmış parçalarıyla, bir bohça gibi yere düşerken tepesindeki kişiyi görüyor; inleyerek sürünüp ziyaretçinin bir adım yakınına kadar geldikten sonra kadının iri memelerinin arasına kediüstü bir çabayla fırlayıp çörekleniyor ve beyaz kalçalarının üstünde beliren gözleri sarı aylara benziyor.

Flay bakışlarını Steerpike'tan uzaklaştırıyor. O zıpçıktının yanağından köpürerek süzülen kırmızı kanı seyretmek hoştu, ama artık hazzı sona erdi, çünkü Groan Kontesi'nin haşin gözlerine afallamış halde bakıyor.

Kontes'in iri kafası soluk ve korkunç bir kızıllığa bürünmüş durumda. Gözlerinde insaftan eser yok. Flay'le Steerpike denen delikanlının neden tartıştıkları umurunda değil. Tek bildiği beyaz kedilerinden birinin duvara fırlatıldığı ve acı çektiği.

Flay, Kontes yaklaşırken bekliyor. Kemikli başı hiç kımıldamıyor. Gevşek elleri iki yanından beceriksizce sarkıyor. İşlediği suçun farkına varıyor ve beklerken Gormenghast dünyası –Flay'in güvenliği, sevgisi, Hanedan'a duyduğu inanç, sadakati– paramparça oluyor.

Kontes bir adım karşısında duruyor. Varlığı havayı ağırlaştırıyor.

Konuşurken sesi çok boğuk çıkıyor. "Onu bir vuruşta yere sere-

cektim," diyor soluk soluğa. "Bunu yapacaktım. Kemiklerini kırıverecektim."

Flay başını kaldırıyor. Beyaz kedi yüzünün on santim kadar ötesinde duruyor. Flay kedinin sırtındaki tüyleri seyrediyor; her biri dikelmiş ve hayvanın sırtı sivri, beyaz çimenlerle kaplı bir tümsek.

Kontes tekrar, daha yüksek sesle konuşmaya başlıyor, ama sesi öyle boğuklaştı ki Flay ne dediğini anlamıyor. Sonunda şu sözleri seçebiliyor: "Sen bittin, bittin. Sonun geldi."

Kadının beyaz kedinin vücudunda hafifçe gezinen eli kontrolsüz bir şekilde titriyor. "Seninle işim bitti," diyor sonunda. "Gormenghast'ta yerin yok artık." Dev boğazından bu sözcükleri çıkarmakta zorlanıyor. "Sen bittin... bittin." Birden sesini yükseltiyor. "Geri zekâlı hödük!" diye haykırıyor. "Geri zekâlı, ezik hödük! Hayvan! Defol! Defol! Şato seni kovuyor. Git!" diye kükrüyor, elini kedinin göğsüne koyarak. "Uzun kemiklerin midemi bulandırıyor."

Flay küçük, kemikli başını daha da yukarı kaldırıyor. Olanları anlayamıyor. Tek bildiği olup bitenlerin hissedebildiğinden daha korkunç olduğu, çünkü dehşetinin üstüne bir tür uyuşukluk çöküyor. Yağlı, siyah takım elbisesinin omuzlarında yeşilimsi bir parıltı var, çünkü sabah güneşinin ışığı birden cumbadan girip dans etmeye başladı. Yüzüne bağladığı mendili kanlanmış olan Steerpike, Flay'e bakıyor ve bir masanın üstüne tırnaklarıyla vuruyor. O yaşlı yaratığın kafasının bazı açılardan çok hoş işlediğini düşünmeden edemiyor. Hem adam çok hızlı davranmıştı. Gerçekten çok hızlıydı. Anımsanacak bir şey bu: kedileri fırlatmak.

Flay ufak gözlerini odada gezdiriyor. Kontes'in arkasındaki döşeme canlı ve bembeyaz; kadının ayaklarının dibinde tropik bir dalganın dinginleşmiş köpükleri yatıyor ve gök mavisi halı yer yer, bir orada bir burada görünüyor. Flay ona son kez baktığını hissediyor ve dönüp gitmeye davranıyor, ama dönerken Kahvaltı'yı düşünüyor. Keyifsiz sesinin "Kahvaltı," dediğini duyup şaşırıyor.

Kontes, kocasının baş uşağının Kahvaltı'da bulunması gerektiğini biliyor. Flay dünyadaki bütün beyaz kedileri öldürse bile yine de

77. Gormenghast Kontu Titus'ın onuruna düzenlenecek Kahvaltı'da bulunmalı. Böyle şeyler değiştirilemez.

Kontes kendini döndürüp odada yavaşça turlayarak şöminenin yanındaki bir raftan ağır bir şömine demirini aldıktan sonra cumbaya gidiyor. Pencereye varınca sağ kolu, bir İngiliz kadanasının bir yağmur birikintisine basan kıllı toynağının kararlılığıyla yavaşça arkaya ve sonra öne savruluyor. İrkiltici bir şangırtı kopuyor ve cam parçalarının dışarıdaki karoların üstüne gürültüyle yağmasının ardından ortalığa sessizlik çöküyor.

Kontes sırtı odaya dönük halde durup, camdaki yıldız şeklindeki boşluğa bakıyor. Karşısında yeşil çimenlik uzanıyor. Kontes güneşin uzaktaki sedirlerin arasından doğuşunu izliyor. Bugün oğlunun Kahvaltı günü. Başını çeviriyor. "Bir haftan var," diyor, "sonra bu surların dışına çıkacaksın. Kont'a bir uşak bulunacak."

Steerpike başını kaldırıyor ve tırnaklarını tahtaya vurmayı bir anlığına kesiyor. Tekrar vurmaya başlarken, kırık camın yıldızından içeri süzülen bir kerkenez Kontes'in omzuna koyuyor. Kuşun pençeleri kapanırken Kontes bir an irkiliyor, ama sonra gözleri yumuşuyor.

Flay üç yavaş, örümceksi adımla bir kapıya yaklaşıyor. Dar Taş Yollara açılan kapı bu. Anahtarını arayıp buluyor ve kilide sokup çeviriyor. Kont'un yanına dönmeden önce kendi bölgesinde dinlenmeli; uzun karanlığa çıkıyor.

Kontes ilk kez Steerpike'ı anımsıyor. Gözlerini yavaşça onu son gördüğü yere çeviriyor; ama Steerpike artık ne orada, ne de odanın başka bir yerinde.

Kedi Odası'nın ilerisindeki koridordan bir çan sesi gelince Kontes, Kahvaltı'nın birazdan başlayacağını anlıyor.

Eline su damladığını hissediyor ve dönüp bakınca gökyüzünü koyu gül rengi, iğrenç bir bulutun battaniye gibi kapladığını görüyor; çimenlikteki ve sedirlerdeki ışık birden soluyor.

Kont'un yatak odasına geri dönmekte olan Steerpike bir merdiven penceresinde bir anlığına durunca, yağmurun ilk damlalarının düştüğünü görüyor. Gökyüzünden yağan kızılımsı gümüşi çizgiler uzun, dik ve hareketsiz görünüyorlar; sanki toprakla göğün arasına

milyonlarca arp teli gerilmiş. Steerpike pencereden ayrılırken yaz gökgürültüsünün ilk gürlemesini işitiyor.

Kontes bunu penceredeki yıldız şeklindeki boşluğa bakarken işitiyor. Prunesquallor, Kont'u yatağın kenarında ayağa kaldırırken işitiyor. Kont da işitmiş olsa gerek, çünkü kendi iradesiyle odanın ortasına doğru bir adım atıyor. Eski çehresi geri geldi.

"Bu gökgürültüsü müydü Doktor?" diyor.

Doktor onu çok dikkatli seyrediyor, her hareketini seyrediyor; gerçi uzun, hünerli ağzının her zamanki neşesiyle açıldığını görenlerden pek azı hastasını ne kadar dikkatli incelediğini tahmin ederdi. "Gökgürültüsüydü Lord Hazretleri. Muazzam bir gürlemeydi. Böyle bir açılışın ardından bir savaş marşı başlar herhalde, bekliyorum. Ne? Ha ha ha ha ha!"

"Seni yatak odama getiren nedir Doktor? Seni çağırttığımı hatırlamıyorum."

"Bu çok doğal Lord Hazretleri. Beni siz çağırtmadınız. Birkaç dakika önce çağrıldım ve geldiğimde baygın olduğunuzu gördüm, ki son derece talihsizce ama herkesin başına gelebilecek bir durum. Hımın, niye bayıldınız acaba?" Doktor sakalını sıvazlıyor. "Niye? Oda çok mu sıcaktı?"

Kont, Doktor'un yanına gidiyor. "Prunesquallor," diyor, "ben bayılmam."

"Lord Hazretleri," diyor Doktor, "bu yatak odasına geldiğimde baygındınız."

"Neden bayılayım ki? Ben bayılmam Prunesquallor."

"Bilincinizi yitirmeden önce ne yapıyordunuz, hatırlıyor musunuz?"

Kont gözlerini Doktor'dan ayırıyor. Birden kendini çok yorgun hissediyor ve yatağın kenarına oturuyor.

"Hiçbir şey hatırlamıyorum Prunesquallor. Kesinlikle hiçbir şey. Çok istediğim bir şey vardı, tek hatırlayabildiğim bu, ama neydi bilmiyorum. Sanki bir ay öncesiymiş gibi geliyor."

"Ben söyleyeyim," diyor Prunesquallor. "Oğlunuzun Kahvaltı'sı-

na gitmeye hazırlanıyordunuz. Zamanınız azalmıştı ve gecikeceğinizden kaygılanıyordunuz. Zaten aşırı yorgunsunuz ve Kahvaltı'nın beklentisi eklenince iyice gerildiniz. 'Çok istediğiniz' şey bir yaşındaki oğlunuzla birlikte olmaktı. Hayal meyal hatırladığınız şey bu."

"Oğlumun Kahvaltı'sı ne zaman?"

"Yarım saat sonra veya kesin konuşmak gerekirse yirmi sekiz dakika sonra."

"Yani bu sabah mı?" Lord Sepulchrave'in yüzünde panik beliriyor.

"Hep bu sabahtı, hep bu sabah, hep bu sabah olacak ya da olmayacak, Tanrı onun gürleyen kalbini kutsasın. Hayır, hayır Lord'um, henüz kalkmayın." (Lord Sepulchrave ayağa kalkmaya çalışmıştı.) "Bir iki dakika sonra kendinizi çakı gibi hissedeceksiniz, hem de en pahalısından bir çakı gibi. Kahvaltı gecikmeyecek. Hayır, hayır, kesinlikle hayır – Yirmi yedi uzun dakikanız var, her biri altmış saniyeden oluşuyor; hem Flay yoldadır, giysilerinizi getiriyordur – evet, kesinlikle."

Flay sadece yolda değil, şu an kapıda. Dar Taş Yollarda kalmaya fazla katlanamadı ve yalnızca kendisinin bildiği gizli bir geçitten geçerek efendisinin odasına çıktı. Durum böyleyken bile Steerpike'tan sadece bir iki saniye önde; Flay kapıyı açarken Steerpike onun kolunun altından süzülüp yatak odasına giriyor.

Steerpike'la uşak, Lord Sepulchrave'in eski melankolik halinin geri gelmiş olduğunu görünce şaşırıyorlar ve Flay sendeleyerek efendisine doğru gidip adamın önünde ansızın kontrolsüzce ve beceriksizce diz çökü verince, döşemeye çarpan dizleri yüksek bir çatırtı koparıyor. Kont'un duyarlı, solgun eli bir an o korkuluğun omzunda duruyor, ama adamın tek söylediği şu: "Kadife tören kıyafetimi getir Flay. Olabildiğince çabuk ol. Kadife kıyafetimi ve kuş şeklinde opal yaka iğnemi."

Flay telaşla ayaklanıyor. O, efendisinin baş uşağı. Efendisinin, tek oğlunun onuruna düzenlenecek Büyük Kahvaltı'da giyeceği giysileri getirmesi ve onu hazırlaması gerekiyor. Şu kahrolası delikan

lının Lord'un yatak odasında bulunmasının hiç sırası değil. Aslında Doktor'un da kalmasına gerek yok.

Elini gardırop kapısına koyuyor ve başını çevirirken boynu çıtırdıyor. "Ben hallederim Doktor," diyor. Gözlerini Prunesquallor'dan Steerpike'a çevirince dudaklarını horgörüyle ve tiksintiyle geri çekiyor.

Doktor bu ifadeyi fark ediyor. "Çok doğru. Çok ama çok doğru! Lord Hazretleri her geçen dakika daha iyi olacaktır ve artık bize ihtiyacı yok, kesinlikle yok, incelikli her şey adına, hem de hiç yok, ha ha ha! Ah Tanrı'm, hayır. Gel Steerpike. Gel. Bu arada, yüzün gözün niye kan içinde? Ne oldu? Korsancılık mı oynuyordun, yoksa yatağına bir kaplan mı aldın? Ha ha ha! Ama sonra söylersin çocuğum, sonra söylersin." Ve Doktor, Steerpike'ı önüne katıp odadan çıkarmaya başlıyor.

Ama Steerpike insanların önüne katılmayı sevmediğinden "Sizden sonra Doktor," diyor ve Prunesquallor'un kendisinden önce çıkmasında ısrar ediyor. Kapıyı kapamadan önce dönüp Kont'a sır verircesine "Her şeyin hazır olmasını sağlayacağım," diyor. "Siz o işi bana bırakın Lord Hazretleri. Seninle sonra görüşürüz Flay. Pekâlâ Doktor, yola çıkalım."

Kapı kapanıyor.

YİNE İKİZLER

Halalar bir saatten fazladır neredeyse hiç kımıldamadan karşılıklı oturuyorlar. Bir insan yüzünün bu kadar uzun süre incelenmesine ancak kibir yol açabilir elbette ve bunu yapmalarının sebebi sahiden de kibir, çünkü yüz hatlarının birbirinin aynısı olduğunu, aynı miktarda pudra sürdüklerini, saçlarını aynı sürede taradıklarını bildiklerinden, birbirlerini incelerken aslında kendilerine baktıklarından hiç şüpheleri yok. En iyi mor elbiselerini giymişler; bu renk öyle parlak ki normal bir duyarlılığa sahip her göze fiziksel rahatsızlık verir.

"Şimdi Clarice," diyor Cora sonunda, "o güzel başını sağa çevir de profilden nasıl göründüğümü görebileyim."

"Niye?" diyor Clarice. "Bunu niye yapayım ki?"
"Niye yapmayasın ki? Bilmeye hakkım var."
"Ona bakarsan benim de var."
"Senin de sıran gelmeyecek mi? Sersem!"
"Evet, ama..."
"Sen dediğimi yap, sonra da ben senin için aynısını yaparım."
"O zaman profilden nasıl göründüğümü görebileceğim, değil mi?"
"İkimiz de göreceğiz, sadece sen değil."
"Onu söyleyen bendim."
"Eee? Sorun ne öyleyse?"
"Hiç."
"Eee?"
"Ne eesi?"
"Eee, haydi öyleyse – çevir şu güzel başını."
"Şimdi mi çevireyim?"
"Evet. Neyi bekliyoruz·ki"
"Sadece Kahvaltı'yı. Ama ona daha var."
"Nereden biliyorsun?"
"Koridordaki çanı işittim."
"Ben de. Bu epey vaktimiz var demektir."
"Kendime profilden bakmak istiyorum Cora. Şimdi başını çevir."
"Tamam. Ne kadar bakacaksın Clarice?"
"Uzun süre."
"Ben de uzun süre bakarsam olur."
"İkimiz birden uzun süre bakamayız sersem."
"Niye?"
"Çünkü yok."
"Ne yok şekerim?"
"Uzun bir süre yok, değil mi?
"Hayır, bir sürü uzun süre var."
"Evet, sürüyle güzel uzun süreler var."
"Geleceğimizde mi demek istiyorsun Clarice?"
"Evet, geleceğimizde."

"Tahtlarımıza oturduktan sonra, değil mi?"

"Nereden biliyorsun?"

"Eh, düşündüğün buydu. Niye beni kandırmaya çalışıyorsun?"

"Çalışmıyorum. Sadece bilmek istiyorum."

"Eh, şimdi biliyorsun işte."

"Neyi biliyorum?"

"Biliyorsun işte, o kadar. Daha derine inmeyeceğim."

"Niye?"

"Çünkü sen benim kadar derine inemezsin. Asla inemedin."

"Hiç denemedim ki. Gereksiz bir şey bu. Neyin ne zaman gerekli olduğunu bilirim."

"Ya? Ne zamanmış peki?"

"Ne ne zamanmış?"

"Bir şeylerin gerekli olduğu zaman?"

"Servetinle muhteşem bir şey satın aldığın zaman, işte o aldığın şey mutlaka gereklidir."

"Tabii onu istemiyorsan durum değişir Clarice, bunu hep unutuyorsun. Niye daha az unutkan olamıyorsun?"

Uzun sessizlikte birbirlerinin yüzünü inceliyorlar.

"Bize bakacaklar biliyorsun," diyor Cora kuru bir sesle. "Kahvaltı'da bakılacağız."

"Çünkü bizde asil kan var," diyor Clarice. "İşte bu yüzden."

"Ve bu yüzden önemliyiz."

"Kimin için?"

"Herkes için tabii."

"Şey, henüz herkes için önemli değiliz."

"Ama yakında olacağız."

"O zeki çocuk bunu sağlayacak. O her şeyi yapabilir."

"Her şeyi. Kesinlikle her şeyi. Bana öyle söyledi."

"Bana da. Sadece sana söyledi sanma, çünkü öyle bir şey yok."

"Öyle bir şey var demedim, değil mi?"

"Diyecektin."

"Niye?"

"Kendini yüceltmek için."

"Ah evet, evet. Vakti gelince yüceleceğiz."

"Zengin olacağız."

"Evet, tabii."

"Tabii."

Bir başka sessizlik oluyor. Sesleri öyle tonlamasız ve ifadesiz ki, konuşmayı kestiklerinde sessizlik odada yeni bir şey değilmiş de tonsuzluğun bir başka perdeden devamıymış gibi geliyor.

"Şimdi başını çevir Cora. Kahvaltı'da bana bakıldığında beni profilden nasıl göreceklerini ve tam olarak neye bakıyor olacaklarını bilmek istiyorum; bu yüzden başını çevir, sonra da ben senin için çeviririm."

Cora beyaz boynunu sola döndürüyor.

"Daha," diyor Clarice.

"Daha ne?"

"Hâlâ diğer gözünü görebiliyorum."

Başını biraz daha yana çeviren Cora'nın boynundaki pudranın bir kısmı dökülüyor.

"Tamam Cora, oldu. Böyle kal. Tam böyle kal. Ah, Cora!" (Sesi hâlâ tonlamasız.) "Ben mükemmelim!"

Keyifsizce el çırpıyor ve avuçları bile cansız bir ses çıkarıyor.

Bu ses bir çağrıymışçasına kapı açılıyor ve Steerpike içeri dalıyor. Yanağında yeni bir yara bandı var. İkizler ayağa kalkıp ona doğru yürüyorlar, omuzlarını birbirine değdirerek.

Steerpike onlara bakıyor, cebinden piposunu çıkarıyor ve bir kibrit yakıyor. Bir an alevi elinde tutuyor, ama sadece bir an, çünkü Cora kolunu bir uyurgezerin ağır hareketleriyle kaldırıp alevi söndürüyor.

"Ne yapıyorsun yahu?" diye bağırıyor Steerpike, bir kez olsun kontrolünü yitirerek. Aynı sabah içinde bir kontun bir şöminenin tepesinde baykuş gibi tünemesine tanık olmak ve yüzünün bir kısmını bir kedinin parçalaması, her insanın kontrolünü geçici olarak yitirmesine yol açabilir.

"Ateş yok," diyor Cora. "Artık ateş yakmıyoruz."

"Artık ateşi sevmiyoruz. Hayır. Artık sevmiyoruz."

"O şeyi yaptıktan sonra –"

Steerpike araya giriyor, çünkü ne düşündüklerini biliyor ve geçmişi hatırlamaya başlamalarının hiç sırası değil, çünkü birazdan Kahvaltı başlayacak. "Sizi bekliyorlar! Kahvaltı masasında heyecanla bekleniyorsunuz. Herkes nerede olduğunuzu bilmek istiyor. Gelin tatlı bayanlar. Yolun en azından bir kısmında size eşlik edeyim. Son derece çekici görünüyorsunuz – ama burada durmanızın sebebi nedir? Hazır mısınız?"

İkizler başlarıyla onaylıyorlar.

"Leydi Cora, sağ koluma girmeniz şerefine nail olabilir miyim ve sevgili Leydi Clarice, sol koluma girer misiniz...?"

"Sağ soldan daha önemlidir," diyor Clarice, "niye sağa sen geçesin ki?"

"Niye geçmeyeyim?"

"Çünkü ben senin kadar güzelim."

"Ama benim kadar akıllı değilsin, değil mi şekerim?"

"Evet, akıllıyım, ama sen gözdesin."

"Çünkü çekiciyim, onun da söylediği gibi."

"İkimizin de çekici olduğumuzu söyledi."

"Sırf seni memnun etmek için. Bilmiyor muydun?"

"Sevgili bayanlar," diye araya giriyor Steerpike, "susar mısınız lütfen! Kaderleriniz kimin elinde? Kime güveneceğinize ve itaat edeceğinize yemin ettiniz?"

"Sana." Birlikte konuşuyorlar.

"Sizi eşit olarak görüyorum ve kendinizi öyle görmenizi istiyorum, çünkü tahtlarınız geldiğinde eşit derecede görkemli olacaklar. Şimdi lütfen kollarıma girer misiniz?"

Cora ile Clarice, delikanlının birer koluna giriyorlar. Odalarının açık bırakılmış kapısından çıkıyorlar; delikanlı Halaların dik, mor gövdelerinin arasında zayıf, siyah bir figür olarak yürüyor ve Halalar onun başının üstünden birbirlerine bakıyorlar; böylece loş kori-

dorda ilerleyip uzun perspektifte giderek küçülürlerken, siyah giyinmiş Steerpike'la ikizlerin mor elbiselerinin derinliklerde gözden kaybolmalarından çok sonra bile, birbirine dönük olan minik ve solgun, ikiz profiller havada, gölgelerin arasında salınıyormuş gibi görünüyorlar, ta ki üzerlerindeki son ışık zerresi de düşene dek.

KARANLIK KAHVALTI

Barquentine bu tarihi sabahta şatoda ciddi ve sinsice şeyler olup bittiğinden habersiz. Kont'un sağlık durumunun kütüphanenin yanmasından beri kritik olduğunu biliyor elbette, ama adamın şöminenin üstünde geçirdiği korkunç dönüşümden haberi yok. Sabahın erken saatlerinden beri, Kahvaltı ritüelinin ince ayrıntıları üstünde çalışıyor. Şimdi, yemek salonuna topallayarak ve döşeme taşlarını koltuk değneğiyle uğursuzca döverek giderken, sakalının kıvır kıvır bir tutamını emerken huysuzca mırıldanıyor.

Hâlâ altmış yıldan fazladır içinde yaşadığı o tozlu, alçak tavanlı odada kalıyor. Yeni sorumlulukları sayısız hizmetçiyle ve memurla görüşme zorunluluğu getirse de, onda istediğini seçebileceği sayısız oda süitinden hiçbirine yönelik bir arzu uyandırmadı. Ona danışmak ya da emir almak için gelmek durumunda olanların bir tavşan kafesinin girişini andıran alçak kapıdan geçerken güçlükle eğilmek zorunda kalmalarından ve içeride iki büklüm hareket etmelerinden hiç rahatsızlık duymuyor. Barquentine başkalarının konforuyla ilgilenmiyor.

Yemek salonuna Titus'ı taşıyan Bayan Slagg'le birlikte yaklaşan Fuchsia, Barquentine'in koltuk değneğinin takırtısının koridorda peşlerinden geldiğini işitiyor. Normalde bu sesi duyunca ürperirdi, ama babasının yanında geçirdiği korkunç ve trajik dakikalar içini öyle yoğun bir kaygıyla ve öyle tarifsiz bir felaket önsezisiyle doldurdu ki, diğer bütün korkuları geri plana itildi. Üstünde Groan Hanedanı'nın ilk kızının bir erkek kardeşinin vaftizinde giymesi gereken kadim kızıl elbise; boynundaysa Kız Kumruları adı verilen,

17. Gormenghast Kontu tarafından yapılmış olan, otlardan örülmüş bir sicime dizili beyaz kumtaşı kumrulardan oluşma bir kolye var.

Eflatun rulonun içindeki bebeğin sesi çıkmıyor. Fuchsia bir eliyle siyah kılıcı taşıyor, ama altın zincir hâlâ Titus'a bağlı. Korku ve heyecandan deliye dönmüş olan Nannie Slagg kâh kucağındaki çıkına, kâh Fuchsia'ya bakarak kırışıklı dudaklarını emiyor ve sepya rengi en iyi eteğinin altındaki minik ayaklarını sürüyerek yürüyor.

"Geç kalmayacağız, değil mi tatlım? Yo hayır, çünkü geç kalmamalıyız, değil mi?" Eflatun rulonun bir ucuna bakıyor. "Bu korkunç gökgürültüsüne rağmen ne uslu; evet, gayet uslu."

Fuchsia onu duymuyor; kendi kâbus dünyasında hareket ediyor. Kimden yardım isteyebilir? Kimden? "Doktor Prune, Doktor Prune," diyor kendine, "...o bana söyler; babamı iyileştirebileceğimi bilir. Onu sadece ben iyileştirebilirim."

Bir köşeyi dönünce karşılarında yemek salonunun heybetli kapısı ve kapının büyük bölümünü kaplayan, eli pirinç kapı kolunda duran Swelter beliriyor. Swelter kapıyı onlara açıyor ve Yemek Salonu'na giriyorlar. Son gelenler onlar ve daha çok tesadüfen gerçekleşen bu durum olması gereken şey – ne de olsa Titus onur konuğu veya belki de onur ev sahibi, çünkü bugün, doğumundan beri dört mevsim geçtikten sonra, Gormenghast Veliahtı olarak Krallık'a kabul ediliyor.

Fuchsia platforma ve uzun masaya götüren yedi ahşap basamağı çıkıyor. Sağında uzun, yankılı salon uzanıyor; taş zeminde yağmur birikintileri görülüyor. Olup biten her şeyin arka planında, çatıya diklemesine yağan yağmurun sesi var. Fuchsia sağ elini uzatıp Bayan Slagg'in son iki basamağı çıkmasına yardım ediyor. Uzun masada çıt çıkarmadan oturan topluluktaki başlar son derece önemli bir yük taşıyan Nannie'ye çevriliyor ve kadın her iki ayağını da platforma sıkıca basınca topluluk ayağa kalkıyor ve ahşap zemine sürtünen sandalye ayaklarının gıcırtıları işitiliyor. Fuchsia'ya karşısında yüksek ve aşılamaz ormanlar, kendisine yabancı bir doğanın devasa ve loş formları yükselmiş gibi geliyor – başka bir krallığa aitler.

Ama bunu bir an düşünse de hissetmiyor, çünkü babası için duyduğu korku ön planda.

Başını kaldırıp onu görünce tarifsiz bir şok yaşıyor. Babasının Kahvaltı'ya katılabileceği bir an olsun aklına gelmemişti; Doktor'un yatak odasında babasıyla birlikte kalacağını düşünmüştü. Babasının odasındaki, onu son gördüğü zamanki halinin görüntüsü zihninde öyle canlı ki, onu böyle bambaşka bir ortamda görünce bir an umutlanıyor – belki de düş görmüş olduğunu, babasının odasına gitmemiş olduğunu – babasının şöminenin üstüne yusyuvarlak, sevgisiz gözlerle tünemediğini düşünerek umutlanıyor; çünkü babası şimdi karşısında öyle narin, üzgün ve zayıf görünüyor ki; ve adamın dudaklarında hafif bir hoşgeldin gülümsemesi var.

Peşlerinden içeri girmiş olan Swelter şimdi Bayan Slagg'i sırtında "HİZMETÇİLER İÇİN" yazısı bulunan bir sandalyeye oturtuyor. Masada kadın için yarım daire şeklinde bir yer açılmış ve buraya uzun bir yastık konmuş. Bayan Slagg oturunca çenesinin masa hizasına geldiğini görüyor ve eflatun çıkını kaldırıp yastığın üstüne koymakta zorlanıyor. Solunda Gertrude Groan oturmakta. Bayan Slagg ona kaygıyla bakıyor. Baktığı şey engin bir karanlık, çünkü Kontes'in siyah elbisesi uçsuz bucaksız gibi görünüyor. Bayan Slagg gözlerini biraz kaldırıyor ve hâlâ karanlık var. Gözlerini biraz daha kaldırıyor ve karanlık hâlâ sona ermiyor. Kadın başını tamamen kaldırıp da neredeyse dimdik yukarı bakınca, görüş alanının tepesine yakın bir yerde, gecenin içinde sıcak bir renk seçer gibi oluyor. Şimdi tavandaki pul pul dökülmüş meleklere sürtünür gibi görünen o saç lülelerini bir saat önce taramış olduğunu düşünmek tuhaf geliyor.

Sağında Kont oturuyor. Adam sandalyesine yaslanmış otururken son derece dermansız ve zayıf görünse de, annesinin karşısına oturan kızına hafifçe gülümsüyor. Fuchsia'nın sağında Irma Prunesquallor, solunda ise kadının erkek kardeşi oturuyor. Doktor'la Fuchsia masanın altından serçe parmaklarını birbirine kenetliyorlar. Cora kardeşi Kont'un karşısında, Kontes'in solunda oturuyor ve Irma'nın karşısında Clarice var. Masanın Kont'un ve Cora'nın tarafındaki

ucunun çoğunu bir mumla aydınlanan leziz, kalın bir domuz budu kaplıyor; burada oturan Swelter resmi görevini çatal bıçakla silahlanmış halde yerine getiriyor. Masanın diğer ucundaysa Barquentine yüksek sırtlı bir sandalyede somurtuyor.

* * *

Barquentine'in uygun zamanlarda uyguladığı sonu gelmez kadim formalitelerin ve ayrıntılı prosedürlerin arasında fırsat bulundukça yemek yeniyor. Kahvaltı töreninin uzun ayrıntıları, ona katılan herkese olduğu kadar okuyucuya da son derece sıkıcı gelecektir; tören ortada duran Vazo'nun kırılmasıyla, kırık parçaların Titus'ın baş ve ayak uçlarında birer yığın halinde toplanmasıyla başlıyor ve Barquentine'in kahvaltı masasının üstünde, yemek artıklarının arasında yedi kez, tahta koltuk değneğini siyah meşeye vura vura gidip gelmesi gibi sıradışı bir görüntüyle son buluyor (bu hareketi Gormenghast'ın karşı konulmaz yasalarının gözeticisi olarak sahip olduğu gücün bir sembolü anlaşılan).

Uzun masada oturanların bilmediği şey, platformda dokuz kişi olmadıkları. On kişiler. Bütün yemek boyunca on kişiydiler.

Onuncu kişi Steerpike. Dünün ikindisinde, ılık yemek salonunda tozlar uçuşurken ve her hareket sessizlikte boğuk bir yankı uyandırırken delikanlı kapıdan girerek, kolunun altında siyah ve kısa bir rulo kumaşla ağa benzer bir şey taşıyarak çabucak platforma çıkmıştı. Yalnız olduğuna kanaat getirdikten sonra kumaşı açmış ve masanın altına süzülüvermişti.

Birkaç dakika boyunca oradan sadece kazıma sesleri ve arada sırada metal tıngırtıları gelmişti, ama sonra sesler artmış ve iki dakika boyunca yoğun bir faaliyet hüküm sürmüştü. Steerpike hızlı çalışmaya inanırdı, özellikle de alçakça işler yaparken. Sonunda dışarı çıkınca üstünü başını dikkatle temizlemişti ve orada birisi olsa, delikanlının hâlâ rulo kumaşı taşımasına karşın artık ağı taşımadığını fark edebilirdi. Bu farazi izleyici odanın herhangi bir yerinden

masanın altına baksa bir tuhaflık fark etmezdi, çünkü görülecek bir şey yoktu; ama masanın ayaklarının arasına sürünme zahmetine girse ve sonra yukarı baksa, alçak "tavanın" ortasında son derece rahat bir hamağın bulunduğunu görürdü.

Steerpike şimdi loşlukta işte bu hamağın üstünde boylu boyunca yatıyor; çevresinde on yedi bacak ve bir tane tahta koltuk değneği var, daha doğrusu on altı bacak var çünkü Fuchsia bacaklarından birini kıvırıp altına almış. Steerpike ikizlerle birlikte telaşla aşağı indikten sonra onlardan ayrılmış ve salona ilk giren kişi olmayı başarmıştı. Masanın meşesi yüzünün on santim kadar yukarısında. Henüz durumundan pek tatmin olduğu söylenemez; çünkü yukarıdaki o göremediği, tuhaf ve aptalca gösterilere epey zaman harcandı. Aslında kimse sohbet etmiyor ve bitmek bilmez yemek boyunca delikanlı yalnızca kadim, efsanevi sözleri tekrarlayan Barquentine'in sevgisiz, didaktik sesini; Irma'nın sinir bozucu, çekingen öksürüklerini ve Fuchsia'nın her kımıldanışında sandalyesinin çıkardığı gıcırtıları duydu. Kontes arada sırada kimsenin anlayamadığı şeyler mırıldanıyor ve her seferinde bunu Nannie'nin ayak bileklerini kaygıyla birleştirip ovması takip ediyor. Dadının ayakları yerden en az yarım metre yukarıda ve Steerpike onları gıdıklamamak için kendini zor tutuyor.

Böylesine cüretkârca gizlenmekten kazanç sağlayamayacağını, ama kalkıp gitmesinin olanaksız olduğunu görünce bir makine gibi düşünmeye başlıyor; şatodaki konumunun adamakıllı bir değerlendirmesini yapıyor.

Başlıca ilgi alanları hâlâ beyaz ve siyah dünyalarla –sütle ve uykuyla– sınırlı olan Titus'la Sepulchrave hariç, masadakilerin kara kara düşünmekten başka yapabilecekleri pek bir şey yok, çünkü sohbet yok ve karşılarındaki zengin kahvaltı masasından faydalanmaları pek mümkün değil, çünkü kimse kimseye bir şey uzatmıyor. Dolayısıyla yiyecekleri ziyan ediyor ve kara kara düşünüyorlar. Masanın ucundan gelen kuru, yaşlı ses bu erken saatte bile neredeyse hipnotize edici ve zihinleri çeşitli düşüncelerle meşgul olurken tepelerindeki yük-

sek çatıya yağan yağmur sürüyor ve damlalar uzun yemek salonunun diğer tarafındaki su birikintisine şıp, şıp, şıp diye damlıyor.

Barquentine'i kimse dinlemiyor. Yağmur hâlâ yağıyor. Barquentine'in sesi karanlıkta – ve sesinde karanlık var ve bunun sonu yok.

DÜŞÜNCELER

CORA'NIN DÜŞÜNCELERİ

...ve öyle soğuk ki, ellerim ve ayaklarım soğuk ama güzeller benimkiler Clarice'inkilerden güzel o nakış işlerken ellerini delik deşik ediyor sakar şey umarım onunkiler de soğuktur ama Gertrude'unkilerin korkunç diyarların buzlarından daha soğuk olmasını istiyorum öyle şişko ve kibirli ki hem aşırı iri ve onun salak göğsünün donmasını istiyorum ve güçlendiğimizde ona bunu söyleyeceğiz Clarice'le ben Steerpike zekâsıyla bizi güçlendirdiğinde o şatodaki herkesten daha zeki ve tahtlarımızda kraliçeler olacağız ama en yükseğe ben oturacağım Steerpike nerede acaba aptal Gertrude korktuğumu sanıyor ve korkuyorum da ama bunu bilmiyor ölse ne iyi olur o iri çirkin vücudunu bir tabutta görsem çünkü ben asil kanı taşıyorum ve zavallı Sepulchrave değişmiş görünüyor Gertrude yüzünden koca memeli ve havuç saçlı çirkin kadın sebze gibi burası çok soğuk soğuk sanırım ellerimdeki ve ayaklarımdaki his Clarice'in hissettiğiyle aynı bana kıyasla öyle aptal ki ağzı açık durunca öyle salak görünüyor ki benim gibi değil benim ağzım açık değil evet açıkmış açık unutmuşum ama şimdi kapadım kapandı yüzüm kusursuz görünüyor olmalı gücümü kazanınca da öyle olacak Batı Kanadı ihtişama boğulacak yangın niye öyle büyüdü anlamıyorum biz karanlıkta olmak için yaratılmışız belki bir gün Steerpike bizim için her şeyi yaptığında onu sürgüne gönderirim belki de göndermem henüz bilmiyorum bekleyip göreceğim çünkü o bizim gibi soylu değil ve uşak olması gerekiyor ama öyle zeki ki ve bazen bana saygılı davranıyor ki

bu hakkım tabii çünkü ben Gormenghastlı Leydi Cora'yım ve benim gibi olan sadece ben ve kız kardeşim varız ve onda karakterimden eser yok benden tavsiye almak zorunda kalıyor içerisi buz gibi Barquentine de amma uzattı pis herif ama ona hafifçe başımı eğip selam vereyim ama fazla değil bir iki santim işini yeterince iyi yaptığını anlasın diye çok iyi değil ama yeterince iyi sesiyle ve tahta koltuk değneğiyle insanın bacak yerine öyle bir şeye sahip olması öyle gereksiz ve aptalca ki belki de kısa bacağına bakarım böylece sadece bir an baktığımı görür ve benim ben olduğumu anlar asil kanımı unutmamalı peki zavallı Sepulchrave neden öyle görünüyor ağzının bir tarafı çarpılmış ve Fuchsia'ya bakıyor öyle korkmuş görünüyor ki zavallı aptal Fuchsia daha hiçbir şeyden anlayamayacak kadar genç ama bizi hiç ziyarete gelmiyor gelse onu eğitebiliriz ama zalim annesi onu bize düşman etti kötülüğüyle karnım aç ama bana kimse bir şey uzatmaz ki şu cırlayan çırpı gibi adam yüzünden. Doktor uyuyor ya da uyumak üzere ve Swelter asla hiçbir şeyin farkında değil kimse farkında değil o zeki çocuk hariç.

* * *

Masadan, Cora'mn sağından, Doktor'un ilerisinden tok bir ses geliyor.

ALFRED PRUNESQUALLOR'UN DÜŞÜNCELERİ

... fazla zamanı kalmadığı kesin ama ona beş saate bir hidrofondoramiskromatika tozu pompalamayı sürdüremem hem giderek daha sık ihtiyaç duyar ağzı şimdiden çarpılıyor kahretsin iğrenç olan her şey adına durum ortada gerçekten ama dozu artırırsam işi biter ve baykuş tekrar ortaya çıkıverirse neler olur tanrı bilir ama her şeye hazırlıklı olmalıyız daha doğrusu olmalıyım olasılıkları göz önünde bulundurup ayrıntılı planlar yapmalıyım çünkü diğerlerinin tek sorumluluğu ritüeller ve böyle bir transferans vakasıyla hiç

karşılaşmamıştım öyle sevimsiz ki ve gerçek çünkü depersonalizasyon kalıcı ama bu en önemli mesele değil çünkü baykuş gibi ötmek henüz bilimin kapsamının dışında ama bütün bunları başlatan yangın olmalı şüphesiz ah evet şüphesiz çünkü o zamana kadar sadece melankoliydi ama tüm şişe tanrılarına ve toz prenslerine şükürler olsun ki ilaçlarım vardı ve şimdilik dozu iyi ayarladım ama kahvaltı biter bitmez yatağına geri dönmeli ve yemeğe gittiğimde odada yanında kalacak birisi olmalı ama yemeklerimi odasına getirtebilirim bu daha da iyi bir fikir ve belki bunu Fuchsia yapabilir gerçi babasını o halde görmeyi kaldıramayabilir ama bunu henüz bilemeyiz ve dikkatli olmalıyız tanrı onu korusun zavallı kız öyle kederli görünüyor ki parmağımı öyle hüzünle tutuyor ki kaygıyla tutsa daha iyiydi daha semptomatik olurdu samimi bir paniği gösterirdi. Onu rahatlatmalıyım elimden gelirse gerçi babasının bir şöminenin tepesinde baykış gibi öttüğünü gören zeki ve duyarlı bir çocuğu sakinleştirecek ne söyleyebilirim ki incelik adına ama dikkatli olmak gerek çok dikkatli belki Irma evde ona bir oda hazırlar ama her şey şu birkaç saat içinde belli olacak tetikte olmalıyım çünkü Kontes'in yardımı dokunmaz aklı havada ve Irma da Irma'dan başkası değil tabii safi Irma şimdi ve sonsuza dek ve hiç ilişmemek gerek Steerpike ise benim için hâlâ bir muamma hakkında çok ciddi şüphelerim var ve varlığını giderek daha az eğlenceli buluyorum ve ondan algıladığım kötülük hissi giderek yoğunlaşıyor bunun mantıklı bir açıklaması yok bariz bir şekilde sadece kendi çıkarlarını düşünmesi dışında ama kim düşünmez ki? Onu aklımda tutacağım ve elimden gelirse ondan kurtulacağım ama beyin beyindir ve onda da bir tane var ve onunkini kısa süreliğine ödünç almak gerekebilir ama hayır hayır almayacağım içgüdüsel olan her şey adına almayacağım kararım kesin yapılması gereken ne varsa tek başıma halledeceğim yaşlı cesedimde böylesine rahatsız edici bir önseziyi hissetmeyeli epey olmuştu bekleyip görmeliyiz fazla beklemeyeceğiz ve yakında görmeyi umacağız çünkü bütün bunlarda çok sağlıksız bir şeyler var Nisan'da vadilerde çiçek açan her şey adına kesinlikle var ve tembel-

lik günlerim şimdilik sona ermiş gibi görünüyor ama çingene kız elimi biraz fazla sıkmaya başladı hem neye bakıyor Kont'un ağzı kayıyor ve yine başlıyor...

* * *

Masadan, yanından tok bir ses geliyor...

FUCHSIA'NIN DÜŞÜNCELERİ

...ne yapabilirim ah ne yapabilirim öyle hasta ve solgun ki yüzü incecik çökmüş yapayalnız ama daha iyi öncekinden daha iyi yo hayır içimdeki hastalık hayır gözlerini düşünmemeliyim ah kim yardım edecek bana kim şimdi bakmalısın Fuchsia cesur ol bakmalısın Fuchsia bak şimdi daha iyi masada çok yakınımda oturuyor babam ve öyle üzgün ki niye gülümsüyor gülümsüyor ah kim kurtaracak onu kim kurtaracak beni kim bize yardım edecek babam ona yakınlaşmama ve anlamama izin vermiyor oysa bunu yapabilirim ve şimdi daha iyi hatırla daha iyi öncekinden ah Fuchsia cesur ol çünkü gözleri artık yusyuvarlak değil değil ama yo hayır böyle yapmamalıyım niye yuvarlaktılar yuvarlak ve sarı anlamıyorum ah söyleyin bana ağaçlarım söyleyin bana ağaçlarım ve kayalarım çünkü Nannie bilmez ah sevgili doktor söylemelisin bana ve baş başa kaldığımızda soracağım ah çabuk çabuk korkunç kahvaltı çabucak bit de babamla ilgileneyim çünkü anlıyorum çünkü kule oradaydı kule uzun kitap raflarının üstündeydi babamın kitaplarının ve gölgesi sabahları kütüphanesine düşüyordu hep hep canım babacığım baykuşların yaşadığı Çakmaktaşı Kulesi yo hayır anlamıyorum ama biliyorum canım babacığım ve bir daha asla öyle olmamalısın asla asla asla ve başında nöbet tutacağım hep hep başında nöbet tutacağım ve başka insanlarla asla konuşmayacağım asla sadece seninle sevgili solgun adamım ve kimse yanına yaklaşamayacak belki doktor sadece onu görmek istediğinde ama sadece istediğinde ve sana çeşitli renklerde ve

şekillerde çiçekler getireceğim ve kurbağaya benzeyen benekli taşlar ve eğreltiotları ve bulabildiğim bütün güzel şeyleri getireceğim ve kitaplar bulacağım ve sana gece gündüz okuyacağım ve yorulduğumu asla belli etmeyeceğim ve daha iyi olduğunda yürüyüşlere çıkacağız ve mutlu mutlu olacaksın keşke olabilsen keşke üzgün incecik çökmüş yüzün öyle solgun ki ve başka kimse orada olmayacak ne annem ne kimse ne Steerpike hayır hayır o olmayacak, o fazla sert ve akıllı senin gibi değil sen daha akıllısın ama iyi kalplisin ve hazırcevap değilsin. Ağzını görebiliyorum ağzını ah Dr. Prune çabuk çabuk karanlık ve babam uzaklara gidiyor ve ses Dr. Prune çabuk uzaklara gidiyor Barquentine'in sesi uzaklara gidiyor göremiyorum hayır hayır ah kapkara Dr. Prune karanlık titreşiyor... titreşiyor...

* * *

Zihnini bir karanlığın gece yarısı perdeleri örtüyor ve karşısındaki şekiller, annesi, Nannie, Clarice ve Kont havada salınan parçalara bölünüyor; bu arada Barquentine'in sesi bir yankının yankısı gibi kekeleyip duruyor. Fuchsia artık avcundaki Doktor'un parmağını sadece çok uzaklardaki bir his olarak algılıyor, sanki incecik bir boruyu tutuyor. Karanlık son bir dalgayla çöküyor ve Fuchsia'nın esmer başı öne düşüp tok bir sesle masaya çarpıyor.

IRMA PRUNESQUALLOR'UN DÜŞÜNCELERİ

...ve banyoda o kadar zaman harcayıp da onlar için böyle mükemmel bir şekilde hazırlanmakla elime ne geçtiğini bilmek istiyorum çünkü kuğu beyazı boynum Gormenghast'taki en kusursuz boyun ama keşke burnum bu kadar sivri olmasaydı, ama cildimin geri kalanı gibi kadife beyazı ve gözlük kullanmam ne kötü hem de camları siyah ama cildimin kar beyazı olduğuna eminim sırf gözlüğümü çıkarınca aynada hayal meyal görebildiğim için değil gerçi o zaman

gözlerim acıyor ama gözlüğümü takınca yazı kâğıdım bembeyaz görünüyor ve sonra aynada yüzümle boynuma bakıyorum ve sonra beyaz yazı kâğıdını yüzüme yaklaştırınca cildimle aynı gri tonda olduğunu görüyorum ve aynadaki diğer her şey çevremdeki her şey daha koyu ve çoğunlukla da siyah ama kenarları buruşuk yazı kâğıdının bana ne faydası var bize yazacak kimse yok ki gençliğimde vardı gerçi o zaman daha çekici değildim ne de olsa hâlâ bakireyim ama günahtan arındırdığı insanlarla bir sürü güzel maceralar yaşayan Spogfrawne vardı ki o beni takdir ediyordu ve bana kâğıt peçetelere yazılmış üç mektup gönderdi gerçi kaleminin ucu sık sık kâğıtları delmişti bu yüzden bana olan aşkından bahsettiği tutkulu kısımları okumakta zorlanıyordum hatta hiç okuyamıyordum ve ona yazdığımda ve o kısımları hatırlayıp tekrar yazarak bana sırf ilk üç güzel mektubundaki tutkulu cümlelerden oluşan dördüncü bir mektup göndermesini istediğimde yanıt vermedi ve sanırım son mesajımda ondan ya kâğıt peçetelere daha dikkatli yazmasını ya da normal kâğıt kullanmasını isteyince utandı zavallı budala aptal göz kamaştırıcı Bay Spogfrawne onu hep hatırlayacağım ama o zamandan beri ondan haber alamadım ve hâlâ bakireyim ve kim benimle şefkatle sevişecek ve kar beyazı ellerimin uçlarına dokunacak belki kalça kemiğimin muhteşem çıkıntısına da hafif bir dokunuş Steerpike'ın o akşam söylediği gibi çıkıntısı muhteşem Alfred'in Slagg karısının gözüne kaçmış bir sineği çıkarmaya gittiği akşam çünkü Steerpike her zaman çok dikkatlidir eksik olmasın ve yanımızdan taşındığı günkü perişan hali içimi sızlattı ve artık onu hiç görmüyorum ve keşke biraz daha büyük ve uzun boylu olsaydı ama benimle konuştuğunda ve gözlerini saygıyla üstüme dikip de cildimin ve saçlarımın güzelliğini ve kalçalarımın dolgunluğunu fark ettiğinde onun farklı olmasını istemiyorum ama kendimi biraz tuhaf hissediyorum ve ne kadar çekici olduğunu fark ediyorum hem yaş dediğin nedir ki yılların geçip gitmesi işte ve yıllar nedir ki zarif kadınlardan anlamayan erkeklerin saçma sapan ve komik bir icadı zalim yıllar sayıları nasıl bu kadar fazla olabilir tam kırk sene yaşamışım hiçbirini hakkıyla yaşamadım ah niye evli değilim bilmiyorum oysa temizliğime öyle dikkat

ediyorum ki ama kim var kim var ah boşluğum yapayalnızlığım ve Alfred'le yaşıyorum ki aslında akıllı olsa da çok salakça davranabiliyor beni dinlemiyor ve şimdi yaptığı gibi uykuya dalıyor ve keşke Kont'a bakıp durmasa sonuçta Kont öyle dimdik bakılacak biri değil gerçi bu geceki hali çok tuhaf ve bu kocaman bomboş korkunç salon amma soğuk çok ünlü bir yer ama birbirimizle konuşmuyorsak ve boynumun her zarif hareketini izleyecek erkekler yoksa neye yarar ve evime geri dönmek hoşuma gidecek orada kitabımı okumaya devam ederim, hem bu kadar üşümem de ve belki Steerpike'a bir mesaj yazıp onu akşam yemeğine davet ederim evet bunu yapacağım Alfred yarın akşam gelmeyeceğini söyledi ve...

Düşünceleri solundan gelen tok bir sesle kesiliyor.

LEYDİ CLARICE'İN DÜŞÜNCELERİ

Düşünceleri tek bir ayrıntı dışında kız kardeşininkilerin tamamen aynısı ve onları öğrenmek için Cora'nın düşüncelerinde Clarice'in isminin yerine Cora'nın ismini koymak yeterli.

GORMENGHAST KONTESİ GERTRUDE'UN DÜŞÜNCELERİ

...sonuçta yaşlı Sourdust olsa bu iş iyice uzardı ve beyaz kedime kavuşmam fazla uzun sürmeyecek ki şimdi kalbimde ağlıyor o sırık uşağın kemiklerini iblisler kemirsin kuzgunların kabına yeterince su bıraktım ve buradan kurtulur kurtulmaz doğruca çullukların kanadına gidebilirim ve beyaz kedimi de avuturum ama salak herifin daha on dört sayfa okuması gerek yine de tanrıya şükür ki katılmam gereken böyle çok tören yok ve artık çocuk doğurmamaya çalışacağım ama işte burada Gormenghast için bir oğul var ki şatonun ihtiyacı olan buydu ve biraz büyüyünce ona başının çaresine bakmayı ve kendi hayatını yaşamayı öğretirim bu gri taşları her gün yüreğinde hisseden biri kendi hayatını ne kadar yaşayabilirse işin sırrı ya-

bancıları tamamen dışarıda tutmakta işte o zaman kendi içinde yaşayabilir Sepulchrave'in yaptığı bu ama yanlış yapıyor çünkü günleri her ince dalı bir vazifeye karşılık gelen bir ekin kargası yuvasına benzeyen birine kitapların ne faydası olabilir ben çocuğa göğe ıslık çalıp kuşları çağırmayı öğreteceğim bileğine konacaklar Fuchsia'ya bunu öğretmedim çünkü bilgilerimi oğlana saklıyorum ve on iki yaşına basmadan önce vakit bulursam ve güzel bir akşamsa onu gümüş yuvalı malakit yüzüğüm gibi yemyeşil olan gölcüğe götürebilirim ve benekli kuşların güve kanatlarıyla çiyli dallar kullanarak yumuşak gri yuvalar yapmalarını gösterebilirim ama kuşlara karşı ilgili ve dikkatli olup olmayacağını nereden bileceğim Fuchsia daha beş yaşına gelmeden sakarlığıyla beni hayal kırıklığına uğrattı çünkü çiçekleri cam vazolara tıkıştırıp saplarını zedelerdi onları sevse de ama oğluma öğretmek istiyorum çünkü sırlarımı bir kıza açmam anlamsız olur ama Titus uzun süre hiçbir işe yaramayacak ve odamdan uzak tutulmalı en azından beş yaşına gelene kadar o zaman ona göklerdeki kuşları ve ataları gibi her gün yerine getirmek zorunda olduğu görevlerden zihnini nasıl uzak tutacağını anlatacağım ataları gibi burada ölecek ve Groan mezarlığına gömülecek sessizliğin sırlarını da öğrenmeli ve kuşlarla ve beyaz kedilerle ve tüm hayvanlarla kendi tarzında iletişim kurmalı böylece insanların farkına varmayacak ve efsanevi görevlerini babasının hep yaptığı gibi inançla yerine getirecek babasının kütüphanesi yanıp kül oldu yaşlı Sourdust'la birlikte ve yangının nasıl çıktığını pek bilmiyorum tek bildiğim o Steerpike denen çocuğun anında orada bitiverdiği ve kurtulmamızı sağlasa da ondan hoşlanmıyorum ve asla hoşlanmayacağım komik cılız bedeninden ve yalakalığından aslında buradan kovulmalı çünkü kötülük yapacağını hissediyorum ve Fuchsia onunla takılmamalı öyle adi şerefsiz kurnaz bir delikanlıyla içli dışlı olmamalı Prunesquallor'la da fazla konuşuyor geçen ay en az iki kez konuştuklarını gördüm o da asil kanı taşımıyor ve katil iblis Flay'e gelince zavallı savunmasız kedimi öyle fena incitti ki diğer bütün beyaz yavrularım gecenin karanlık saatlerinde huzursuzlanacaklar ve

onun koynumda yatarken hissettiği acıyı hissedecekler Flay yaptığı korkunç hatayla kendi kuyusunu kazdı ve sürgün edilecek Sepulchrave ne derse desin bu gece Sepulchrave'in suratı değişti ve kitapları yandığından beri onu gördüğüm üç seferde de değişmişti Doktor'a onun yanından ayrılmamasını söyleceğim çünkü öleceğini hissediyorum ve Titus'ın doğmuş olması iyi Groan soyunu sürdürecek ki asla benim yüzümden sona ermemeli asla sona ermemeli asla Titus'a kendisine kalan mirası ve onuru anlatacağım ve başını örülmüş yuvadan kaldırıp mevsimlerin gelip geçişini seyretmeyi ve tüylü boğazlardan çıkan sesleri dinlemeyi öğreteceğim...

Masadan, tam karşısından gelen tok bir ses Kontes'in bakışlarını yavaşça masa örtüsünden kaldırmasına yol açıyor.

NANNIE SLAGG'İN DÜŞÜNCELERİ

...eveet eveet eveet her şey öyle görkemli ve muhteşem ki galiba öyle ah zavallı kalbim kimsenin yemediği bu harika zengin kahvaltı ve çatal bıçakların arasındaki şu minik değerli çocuk tanrı minik kalbini kutsasın çünkü bir kez bile ağlamadı şeker şey hem de etrafı kalabalıkken onu düşünüyorlar çünkü bu onun kahvaltısı güzelim değerlim hele sen büyü Nannie sana her şeyi anlatacak ah zavallı kalbim o zaman ne kadar yaşlanmış olacağım elim ayağım buz kesecek çocuğu sarıp sarmaladığım iyi oldu eflatun bezlerle eveet eveet hapşırmamalı yo hayır kıpırdamasın ama çok üşüyorum iri ağır annesi de yanımda bu yüzden kendimi çok önemsiz hissediyorum ve galiba çok önemsizim çünkü kimse farkıma varmıyor kimse beni sevmiyor Fuchsia'cığım hariç ama o bile bazen unutuyor ama diğerleri gibi değil onların aklına sadece bir şey yapmamı istediklerinde geliyorum çünkü her şeyi benim yapmam gerekiyor ah zavallı kalbim artık genç ve güçlü değilim yoruluyorum ve Fuchsia bile ne kadar yorulduğumu hiç anlamıyor şimdi bile soğukta bu kadar oturmaktan yoruldum hem de kocaman Kontes'in dibinde minik

oğluna bakmıyor bile oysa çocuk öyle uslu ki onu benim kadar sevemez asla ama ah zavallı kalbim Kontes'in hakkında böyle şeyler düşündüğümü duyamaması iyi gerçi bazen aleyhinde düşündüğümde bunu anladığını düşünüyorum çünkü öyle sessiz ki ve bana baktığında ne yapsam nereye gitsem bilemiyorum ve kendimi öyle ufak tefek ve zayıf hissediyorum ki ve şimdi de öyle hissediyorum ama burası buz gibi küçük odamda ateşin başında kendi sade kahvaltımı etmeyi yeğlerim masada soğuyan bunca yiyeceğe bakmaktansa gerçi hepsi minik çocuk için tanrı onu kutsasın ona zavallı kemiklerimde derman kaldığı sürece bakacağım ve onu iyi bir çocuk olarak yetiştireceğim ve Fuchsia'ya ona bakmasını öğreteceğim onu her zamankinden çok seviyor gerçi benim gibi kucağına almayı sevmiyor iyi ki de sevmiyor çünkü onu düşürebilir sakar şey ah zavallı kalbim ya düşüp ölürse yo hayır hayır asla onu asla kucağına almamalı çünkü minicik bebeklere nasıl dikkatli davranılması gerektiğini bilmiyor şimdi de ona annesinden ve diğerlerinden fazla bakmıyor masanın ortasında öylece oturmuş babasına bakıyor haylaz esmer suratıyla öyle üzgün ki derdi ne acaba bana anlatmalı her şeyi anlatmalı hiçbir şeyi eksik bırakmadan niye bu kadar kederli göründüğünü söylemeli salak kız o yaşta ne derdi olacak ki benim gibi yapacak işleri yok ben yaşlı omuzlarımda yük taşıyorum sürekli ama onun böyle bir sorunu yok daha sadece bir çocukken ve dünyadan haberi yokken bu kadar üzgün görünmesi salaklık tanrı onu kutsasın.

Nannie masadan, neredeyse tam karşısından gelen tok bir sesle irkiliyor.

76. GORMENGHAST KONTU SEPULCHRAVE'İN DÜŞÜNCELERİ

...ve karanlık olacak sonsuza dek başka hiçbir renk olmayacak ışıklar sönecek zihnimdeki sesler tüm düşüncelerimi öldüren sayısız kuştüyünden yapılma bir kefenin kalın yumuşak tüylerinin ara-

sında boğulacak çünkü öyle uzun zamandır oradalar ki öyle uzun zamandır Kule'nin soğuk boş boğazındalar ki ve sonsuza dek de orada olacaklar çünkü baykuşların sonu gelemez onların çocuğuyum ben yüce baykuşların çocuğuyum ve öğrencisi olacağım böylece her şeyi unutuyorum ve çok uzaklardaki Groanların gölgelerindeki kadim karanlığa götürüleceğim ve artık kalbim sızlamayacak ve düşlerim ve düşüncelerim olmayacak hafızam bile olmayacak böylece kitaplarım içimde ölecek ve şairler gidecek çünkü büyük kulenin düşüncelere daldığım zamanlarda gece gündüz orada olduğunu biliyorum bütün o saatler boyunca ve hepsi gidecek büyük yazarlar ve parmaklanmış kapakların arasında uzanmış her şey parşömenlerin arasında uyumuş ya da yürümüş her şey yüzyıllardır oralardaydılar ve artık yoklar ve artık pişmanlık duymuyorum asla duymayacağım çünkü tutkularım ve düşlerim tükendi ve bütünüm ve sadece kuledeki yırtıcı pençeleri ve kuş tüylerinin arasındaki aniliği ve çığlıkları arzuluyorum bir bitişi ve bir ölümü ve tatlı unutuşu çünkü son dalgalar anbean kabarıyor ve boğazım gerilip yuvarlaklaşıyor tıpkı Çakmaktaşı Kulesi gibi yuvarlaklaşıyor ve parmaklarım kıvrılıyor ve alacakaranlığı ve sivriliği özlüyorum kadifedeki bir iğne gibi ve güçler beni ele geçirecek ve bütün sıkıntılar sona erecek... sona erecek... ve yok oluşum tamamlanacak çünkü Titus kadim sülaleye geldi ve büyüyor Groanların uzun süredir ölü olan dalında parlak bir yaprak bitti Titus benim meyvem ve asla bitiş olmayacak gri taşlar sonsuza dek kalacak ve üzerlerinden birbirine karışan yağmur damlaları süzülen yüksek kuleler sonsuza dek yıkılmadan duracak ve halkımın yasaları sonsuza dek geçerli olacak hayaletim kuledeki yüce alacakaranlık avcılarımın arasında uçarken ve kanımın akışı sonsuza dek dururken ve yükselen ateşim düşerken kim bunlar bana öyle uzaklar ki ama yine de çok kalabalıklar öyle uzaklar ki Fuchsia'm alacakaranlığın kızı bana gri çayırlardan dallar getir bir tane de tarla faresi...

ORADA BURADA

Swelter'ın düşünceleri Flay'i öldürmekte yoğunlaşmıştı. Vakti gelmişti. Sessizce ve gizlice hareket etme sanatında öyle ustalaşmıştı ki artık kendi adımlarının sesini işitemiyordu; son iki haftadır bunun üstünde çalışmaktaydı. Şimdi iri cüssesini alacakaranlıkta gökyüzünde süzülen bir bulut kadar sessizce hareket ettirebiliyordu. İki elle kullanılan satırı öyle keskindi ki, mantarlı kulağına yaklaştırdığında sivrisinek gibi sesler çıkarıyordu. Bu gece son merdivenin tepesine, sıska adamın altı metre kadar yakınına küçük, pembe bir kâğıt helvası bırakacaktı. Karanlık bir gece olacaktı. Yağmuru dinledi ve gözleri yemek salonunun diğer tarafındaki, soğuk döşemedeki göle çevrildi. Baktı ama gölün otuz metre yukarısındaki pul pul dökülen meleklerin sudaki çelik grisi yansımalarını görmedi. Gözleri dalgındı. Beklediği işi yarın gece yapacaktı. Yarın gece. Dili dudaklarının arasından havuç gibi çıkıp sağa sola hareket ederken suya bakan gözleri Flay'e çevrilince dalgın ifadesi bir anda kayboldu. Bakışı her şeyi anlatıyordu; gözlerini efendisinin başının tepesinden kaldıran Flay bu habis ifadeyi doğru yorumladı.

Ölümcül saldırının her an gelebileceğini biliyordu. Üç tane rengârenk kek bulmuştu ve her biri bir öncekinden daha yakındaydı. Swelter zihnine işkence ederek ve sinirlerini yıpratarak onu çökertmeye çalışıyordu; Flay pek çok gecedir uyumuyordu ama hazırdı. Yeşil ışıktaki iki elle kullanılan satırı unutmamıştı ve silah deposunda eski bir kılıç bulmuştu; bu kılıcın pasını almış, onu Dar Taş Yollarda bileyip sivriltmişti. Swelter'ın satırı kadar keskin olmasa da yeterince öldürücüydü. Kapışacakları gecenin ne kadar yakın olduğunu Swelter'ın yüz ifadesinden anlayabiliyordu. Bir hafta içinde dövüşeceklerdi. Hangi gün olacağını bilemiyordu. Bu gece bile olabilirdi. Şimdiden sonraki yedi geceden herhangi birinde olabilirdi.

Swelter'ın Lord'un kapısının önüne gelene dek onu göremeyeceğini biliyordu. Aşçıbaşı'nın niyetini gözlerinden açıkça anlamış olduğunu Swelter'ın bilemeyeceğini biliyordu. Şatodan sürgün edildi-

gini de biliyordu. Swelter bunu bilmemeliydi. Gertrude şimdiden sonra Flay'in Lord Sepulchrave'in kapısında durmasını engelleyecekti, ama Flay gece vakti geri dönebilir ve cinayet işlemek için usulca yukarı, koridora çıkacak olan o canavarı takip edebilirdi.

Şunu yapacaktı. Her gece kemerli yollarda bekleyecekti, ta ki o devasa beden yanından usulca geçip de merdiveni çıkmaya başlayana dek. Nerede ve ne zaman harekete geçeceğine o ana dek karar vermeyecekti. Tek bildiği düşmanını hasta efendisinin kapısından uzaklaştırması ve şatonun ücra bir yerinde öldürmesi gerektiğiydi, belki Örümcekli Oda'da... veya tavanarası kemerlerinin altında, hatta mazgallı siperlerde. Düşünceleri Fuchsia'nın öne düşüp tok bir ses çıkarmasıyla yarıda kesildi ve Doktor'un ayağa fırlayıp bir bardak almak için masanın üstünden uzandığını, bir yandan da sol elini Fuchsia'nın omzunda gezdirdiğini gördü.

Masanın üstündeki genç Titus tekmeler atmaya, kıvranmaya başladı ve sonra zavallı Bayan Slagg, Titus'ın çiçekli vazoyu bir tekmede devirmesini ve eflatun kadifeyi elleriyle yırtmasını yüksek, tiz bir çığlık atarak seyretti.

* * *

Steerpike tepesinden gelen tok sesi duyuyor ve etrafındaki bacakların çeşitli hareketlerinden yola çıkarak olanları oldukça doğru bir şekilde tahmin etmeyi başarıyor. Kımıldamayan sadece iki bacak var ve ikisi de Gertrude'a ait. Öne yığılan Fuchsia'nın görünen tek bacağı (çünkü diğeri hâlâ altında kıvrılmış duruyor) döşeme tahtalarının üstünde yana kaydı. Nannie'nin bacakları yere ulaşmak için çırpınıyorlar. Lord Sepulchrave'in birbirine yakın duran bacakları sarkaç gibi öne arkaya sallanıyorlar. Cora'yla Clarice yüzme hareketleri yapıyorlar. Doktor'unkiler dümdüz oldular, kız kardeşininkilerse bir intihar anlaşmasının son safhalarındalar, birbirlerine sarmaşık gibi dolanmışlar ve birbirlerini boğuyorlar.

Swelter çamçaları andıran yumuşak ayaklarını bilinçli bir okşa-

ma hareketiyle ileri geri hareket ettiriyor; sanki sulu bir şey bir hasıra siliniyor.

Flay çizmelerinden birinin çatlak ucunu incik kemiğine, bileğinin hemen yukarısına hızla sürtüyor ve Steerpike ayakların bunun ardından uzun masanın etrafından gürültülü adımlarla dolanıp Fuchsia'nın sandalyesine doğru ilerlemeye başladıklarını fark ediyor.

Bu kısa zaman zarfında, Titus'ın çığlıkları Barquentine'in bağırışlarını bastırırken, Prunesquallor bir peçeteyle Fuchsia'nın yüzünü ıslattı ve ardından kızın başını yavaşça kendi dizlerinin arasına koydu.

Barquentine vazifesini yerine getirmekten bir an olsun geri durmuyor; Titus'ın ulumalarının kesildiği kısa aralarda ortalığa yağmurlu bir sessizlik çökebilecekken Kütüphaneci kuru, öfkeli bir sesle kekeleyerek konuşmayı sürdürüyor.

Ama tören neredeyse bitti. Barquentine büyük kitaplarını kenara koyuyor. Fuchsia'nın bayılmasından ve Titus'ın ulumaya başlamasından beri döşeme tahtalarını kazıyan cılız, kısa bacağının hareketleri öyle sinirli ki, sanki çirkin ucu parmaklar yerine dişlere sahip ve altındaki meşeyi kemirerek delip geçmek için elinden geleni yapıyor – bu kısa bacak şimdi başka bir işe girişti; kendisini ve Barquentine'in geri kalanını sandalyeden kaldırma işine.

Adamın uzun, dar masanın üstüne çıkınca porselen tabakları ve altın çatal bıçak takımlarını, bardakları ve şişeleri, şarapları ve yemekleri umursamadan, aslında hiçbir şeyi umursamaması gerektiği düşüncesi dışında hiçbir şeyi umursamadan yedi kez gidip gelmesi gerekiyor. Bayan Slagg bir yaşındaki bebeği yaklaşan koltuk değneğiyle cılız bacağın yolundan çekip alıyor, çünkü Barquentine geleneklere uyarken vakit kaybetmek istemiyor ve koltuk değneğinin uç başlığı cilalı meşeye vurup çiziyor, porselen tabakları çatlatıyor ve kristal bardakları tuzla buz ediyor. Boğuk, ıslak bir ses ve bunu takip eden vıcık vıcık bir ses adamın kısa bacağının ılık yulaf lapasıyla dolu bir çorba kâsesine ayak bileğine kadar girdiğini ele veriyor, ama Barquentine görevini yapmaktan geri durmayacak.

Doktor Prunesquallor, Flay'e Lord Sepulchrave'i odasına götür-

mesini emrettikten sonra kucağında Fuchsia'yla sendeleyerek uzaklaşıyor. Kontes tuhaf bir şekilde Titus'ı Nannie Slagg'den alıyor ve platformdan aşağıdaki taş zemine indikten sonra küçük çocuğu omzuna atıp ağır ağır ileri geri yürümeye başlıyor. "Sakin ol, sakin ol," diyor. "Ağlamak işe yaramaz; hiç işe yaramaz; iki yaşındaysan işe yaramaz; üç yaşına gelene kadar bekle. Sakin ol, sakin ol, biraz daha büyüyene kadar bekle, sana kuşların nerede yaşadığını göstereceğim, aferin uslu çocuk, aferin... Slagg... Slagg," diye bağırıyor ansızın, kendi sözünü keserek. "Al götür şunu." Kont'la Flay gittiler; Swelter da masaya ve özenle hazırlanmış, ziyan olmuş leziz yiyecekleri ayağıyla çiğneyen pörsümüş Barquentine'e hayretle baktıktan sonra gitti.

Cora'yla Clarice, Barquentine'i seyretmeyi sürdürüyorlar; ağızları öyle açılmış, gözbebekleri öyle irileşmiş ki bu mağaralar tarafından kaplanan yüzleri karanlıktan ya da hiçlikten ibaret gibi görünüyor. Hâlâ oturuyorlar ve düz elbiselerinin altındaki bedenleri kaskatı; gözleri ihtiyarın her hareketini izliyor, ona bakmayı sadece normalden daha yüksek bir ses duyunca gözlerini en son hangi eşyanın kırıldığını görmek için masaya çevirdiklerinde kesiyorlar.

Büyük salondaki karanlık, güneşin yükselmesine isyan edercesine koyulaştı. Şatonun, çatlak bir dişi andıran dağın, Gormenghast'ın tüm ıslak bölgelerinin üstü ufuktan ufuğa uzanan kasvetli ve simsiyah bulut tabakalarıyla kaplıyken isyankâr olmayı göze alabilir.

Barquentine'le ikizler salonun gölgelerinde kısılı kalmış durumdalar; salon da geçen bulutların gölgelerinde kısılı ve tek bir mumla aydınlanıyor, çünkü diğerleri sönmüş. Bu engin, kubbeli tavanlı yemekhanede bu üçü –kızıl paçavralar içindeki sert sesli kukla ve masanın birer ucunda kaskatı oturan iki mor kukla– inanılmayacak kadar küçük görünüyorlar; mum alevi kımıldadıkça giysilerinde küçük parlak renkler ışıldıyor. Uzun masadaki kırık camlar bazen bir anlığına parlayıp elmasları andırıyor. Salonun diğer ucundan, hizmetçi kapısının yakınından, taş sütunların karanlık perspektifinden bakılsa masada oturan üç kişinin üstünde bulunduğu platform bir domino taşının boyutlarında gibi görünür.

Barquentine yedinci yolculuğunu tamamlarken son mumun alevi titreşiyor, tekrar dikeliyor, sonra birden bir donyağı bataklığına batıyor ve ansızın salona zifiri karanlık çöküyor; sadece salonun ortasındaki göl, başka türden derinliklerle çevrili bir desenli karanlık. Yağmurun beslediği bu iç karanlığın kenarına yakın bir yerde bir karınca canını kurtarmak için yüzüyor; gücü anbean tükeniyor, çünkü altında beş santim derinliğindeki acımasız su var. Uzaktan, yüksek masanın yanından bir çığlık geliyor; sonra bunu bir başkası takip ediyor ve platformun iki metre altına, taşlara düşen bir sandalyenin sesi ve Barquentine'in küfürleri duyuluyor.

Bacakların kapıdan çıkıp gözden kaybolmalarını seyreden ve kime ait olduklarını saptayan Steerpike masanın altındaki hamağından indi. El yordamıyla kapıya gidiyor. Oraya varınca kapı kolunu buluyor ve kapıyı sertçe kapatarak, odaya yeni girmişçesine bağırıyor:

"Hey, orada neler oluyor! Sorun ne?"

İkizler sesini duyunca çığlık çığlığa yardım istemeye başlıyorlar, Barquentine ise "Işık! Işık! Işık getirsene sersem. Ne bekliyorsun?" diye sesleniyor. Tiz sesi yükselip bir haykırışa dönüşüyor ve koltuk değneği masayı ezerek dönüyor. "Işık! Adi herif! Işık! Lanet olsun sana!"

Son bir buçuk saati tam bir hayal kırıklığı olmuş ve son derece sıkıcı geçmiş olan Steerpike haykırışlarını duyunca sevinçten kendi kendini kucaklıyor.

"Hemen efendim. Hemen," diyor ve dans ederek kapıdan çıkıp koridorda koşuyor. Bir dakika geçmeden bir fener getirip Barquentine'in masadan inmesine yardım ediyor; adam yere iner inmez hiç teşekkür etmeden basamakları inip hışımla kapıya doğru gidiyor, yürürken küfürler savuruyor, kırmızı paçavraları fener ışığında donuk donuk parlıyor. Steerpike onun korkunç bedeninin gözden kaybolmasını seyrettikten sonra yüksek omuzlarını iyice yukarı kaldırıyor ve aynı anda hem esneyip hem sırıtıyor. Cora'yla Clarice iki yanındalar ve çok yüksek sesle soluyorlar, düz göğüsleri lombar kapakları misali hızla inip kalkıyor.

Kendilerine eşlik eden, kapıdan ve koridordan geçirip dairelerine kadar götüren delikanlıdan gözlerini ayırmıyorlar; Steerpike onlarla birlikte içeri giriyor. Pencerelerden yağmur damlaları süzülüyor. Çatıdan yağmurun gürültüsü geliyor.

"Sevgili bayanlar," diyor Steerpike, "biraz sıcak kahvenin iyi geleceğini hissediyorum, ama siz ne hissediyorsunuz?"

ÖNSEZİ

Akşama doğru gökyüzündeki bulutlar dağılmaya başladı ve günbatımından hemen önce batıdan esen bir rüzgâr onları yoğun ve biçimsiz kümeler halinde önüne katıp sürükledi ve yağmuru da onlarla birlikte alıp götürdü. Günün çoğu hem şatoda, hem de sağanağın altında çeşitli törenlerin yapılmasıyla geçmişti ve sonunda Pentecost'un idaresindeki kırk üç bahçıvan Gormenghast Dağı'na hacılar misali gidip geldiler, ki bu süre içinde Groan Hanedanı'nın ihtişamı ve özellikle de en yeni üyesinin on iki aylık olduğu gerçeği üstünde düşünmek görevleriydi; özellikle bu yaş konusu (son derece önemli olsa da) onları dağ eteğine götüren ıslak ve taşlı yolların ilk bir iki kilometresinden sonra sıkıcı gelmiş olmalı.

Her ne olursa olsun, akşamın sekizinde kirli şiltesinin üstünde bitkin bir halde yatmakta ve kendisinden önce babasının büyük bir inandırıcılıkla yaptığı gibi korkunç bir şekilde öksürmekte olan Barquentine neredeyse kesintisiz ritüellerle geçen günü acı bir tatminle anımsayabiliyordu. Lord Sepulchrave'in son üç seremoniye katılamaması sinir bozucu olmuştu, ama ciddi bir hastalık geçiriyorsa muaf tutulacağını belirten bir yasa vardı. Barquentine sakalını emdi; cılız bacağı hareketsiz yatıyordu. Başının bir metre kadar yukarısında, tavanda bir örümcek sürünüyordu. Adam ondan hazzetmese de sinirlenmedi.

Fuchsia kısa sürede kendini toplamış ve törenlere Bayan Slagg'le birlikte cesurca katılmış, yaşlı dadının her yoruluşunda küçük erkek

kardeşini taşımıştı. Prunesquallor hastasının başından gece geç vakte kadar ayrılmamış ve sonra Lord Hazretleri'ni Flay'e emanet etmişti.

Gormenghast'ta tarifsiz bir beklenti havası vardı. Titus'ın doğumgünü olması gerektiği gibi bir tamamlanma ya da doruğa ulaşma hissine değil, tam tersine bir başlangıç hissine yol açmıştı. Gizli güçler şato sakinlerinin aracılığıyla açığa çıkıyordu. Bazıları bunu son derece yoğun bir şekilde, ama fark etmeden hissediyorlardı ve kendi kişisel sorunları bu hissi artırıyor ve belirleyici oluyordu şüphesiz. Flay ile Swelter fiziksel şiddetin eşiğindeydiler. Sepulchrave doruğa yaklaşıyordu ve Fuchsia'nın durumu onunkine benziyordu; babasının trajedisinin yol açtığı korkuya ve ıstıraba kapılmıştı. Bekliyordu da; herkes bekliyordu. Prunesquallor son derece gergindi ve sürekli tetikteydi; onunla konuşan ve adamın kendisine söylemeye cesaret ettiği kadarını öğrenip çok daha fazlasını tahmin eden Kontes ise odasından çıkmıyor ve kocasının durumuyla ilgili saat başı bilgi alıyordu. Cora ile Clarice bile şatonun normal, monoton hayatının değiştiğini hissediyor ve odalarında sessizce oturuyorlardı – onlar da bekliyordu. Irma vaktinin çoğunu banyosunda geçiriyordu ve düşünceleri kendisi için yeni ve afallatıcı, hatta dehşet verici olan bir fikre yönelip duruyordu. Groan Hanedanı'nın değiştiği fikriydi bu. Değişmişti. Ama nasıl değişebilirdi? "İmkânsız! İmkânsız dedim!" diye tekrarlayıp duruyordu kendi kendine, mis kokulu köpüklerin arasında yatarken; ama kendini ikna edemiyordu. Bu fikir Gormenghast'a sinsice yayılıyor ve genellikle fark edilmiyor, bir huzursuzluk hissi olarak algılanıyordu.

Esas meseleye parmak basan sadece Irma'ydı. Diğerleri tepelerinde duran kendi bulutlarında şimşek çakmasından önceki meşum dakikaları saymakla meşguldüler; yine de kişisel dertlerinin, umutlarının ve korkularının ardında bu daha az acil kaygı, bu muğlak değişim hissi, tüm sapkınlıkların bu en affedilmezi artmaktaydı.

Günbatımından birkaç dakika önce şatonun üstündeki gökyüzü bir ışık seliyle aydınlanmıştı; rüzgâr kesildiğinden ve bulutlar gözden kaybolduğundan, o dingin ve aydınlık havanın öylesine karan-

lık başlamış ve ısrarcı bir şiddetle devam etmiş bir günün sonuna ait olduğuna inanmak güçtü. Ama hâlâ Titus'ın doğumgünüydü. Dağın sarp kayalıkları tüm sivriliklerine karşın öylesine masum, süt beyazı bir peçeyle örtülmüşlerdi ki doğalarından tamamen farklı bir görünüme bürünmüşlerdi. Kuzeyde sazlık bataklıklar dinginee uzanıyordu. Şato büyük, soluk bir oyma heykele dönüşmüştü; dönümler boyu uzanan, yapraklarından elmaslar dökülen parlak sarmaşıklarla kaplıydı yer yer.

Gormenghast'ın büyük surlarının ötesindeki Balçık Evler de, günbatımının ışığı nemi buharlaştırdıkça, doğal renkleri olan beyaza giderek tekrar bürünüyorlardı. Yaşlı kaktüs ağaçlarından belli belirsiz buharlar yükseliyordu ve bu ağaçların en büyüğünün dibinde güneşin eğik ışıklarıyla aydınlanan, at sırtında bir kadın vardı.

Uzun süre boyunca ne kadın, ne de atı hareket etti. Kadının yüzü esmerdi ve saçları omuzlarına dökülmüştü. Soluk ışığın vurduğu yüzünde kederli bir zafer ifadesi ve derin bir yalnızlık vardı. Biraz öne eğilip ata bir şeyler fısıldayınca hayvan ön ayağını kaldırıp yumuşak toprağa vurdu. Sonra kadın attan inmeye başladı; bu hiç kolay olmasa da hayvanın ıslak, gri böğründen dikkatle sarkarak indi. Sonra yular ipine bağlı olan sepeti alıp, atın kafasına doğru yavaşça bir adım attı. Parmaklarını önce hayvanın dağınık ve ıslak perçeminde, sonra da perçemin altındaki sert alında gezdirdi. "Şimdi geri dönmelisin," dedi usulca, "Esmer Baba'ya geri dönmelisin ki emniyette olduğumu anlasın." Sonra uzun, ıslak, gri kafayı yavaş ve kararlı bir hareketle itip uzaklaştırdı. At döndü; bıraktığı toynak izlerine köpürerek dolan yağmur, gökyüzünü yansıtan altın rengi havuzcuklar oluşturuyordu. Hayvan birkaç adım attıktan sonra Keda'ya döndü. Sonra başını çok yukarı kaldırıp uzun yelesini sağa sola silkeleyince hava incilerle doldu. Ardından birden koşmaya, kendi ayak izlerini takip etmeye başladı ve hızını hiç azaltmadan, yönünden sapmadan, yuvasına doğru süratle uzaklaştı. Kadın engebeli arazide bir görünüp bir kaybolan atı, neredeyse seçilemeyecek kadar küçülene dek seyretti. Sonunda hayvanın görünmeyen ovaya

inmeden önceki son tepeye çıkmakta olduğunu gördü. Bakarken at birden durunca kadının kalp atışları hızlandı, çünkü hayvan dönüp bir an hareketsiz kalmıştı. Sonra daha önceki gibi başını çok yukarı kaldırıp geri geri gitmeye başladı. O engin mesafeden birbirlerine bakıyorlardı; sonunda gri at ufukta gözden kayboldu.

Kadın gül kırmızısı ışıkta aşağısındaki Balçık Evlere döndü. Bir kalabalık toplanmıştı ve kendisini işaret ettiklerini gördü.

Balçık Evler tüm bayağılıklarına ve sıkış tıkışlıklarına karşın günün ılık, son ışığında ruhani bir havaya sahiptiler ve zihninde yüzlerce anı uyanan kadın kalbinde o evleri hissetti. O dar sokaklarda hıncın barındığını, her oymacının kapı dikmelerine gururun ve kıskançlığın hayaletler gibi yaslandığını biliyordu; ama bir anlığına sadece akşam güneşinin çocukluğunun manzaralarını aydınlattığını gördü ve bu anlık hayalden uyanıp da kalabalığın ne kadar büyüdüğünü görünce irkildi. Bu anın böyle olacağını bilmişti. Bu yumuşak ışıklı akşamı önceden görmüştü. Toprağın camsı yağmur birikintileriyle kaplı olacağını önceden görmüştü ve bu sahneyi ikinci kez yaşadığını yoğun bir şekilde hissediyordu. Korkmuyordu; düşmanlıkla, önyargıyla ve belki de fiziksel şiddetle karşılanacağını bilse de. Ona ne yapacakları önemli değildi. Çekeceği acıları çekmişti. Bütün bunlar çok geride kalmıştı ve geçmişe aitti.

Elini alnına götürdü ve yanağına yapışmış soğuk bir tutam saçı geriye itti. "Çocuğumu doğurmalıyım," dedi kendi kendine, sözcükleri dudaklarıyla sessizce şekillendirerek; "o zaman bütün olacağım, sadece kendim olacağım ve her şey sona erecek." Gözbebekleri irileşti. "Özgür olacaksın. En başından itibaren benden bağımsız olacaksın, ben de senden bağımsız olacağım; bilgimin peşinden gideceğim – ah, tatlı karanlığa gitmeme öyle az, öyle az kaldı ki."

Ellerini kavuşturup yavaşça evlere doğru ilerledi. Sağ tarafında yükselen büyük dış sur soğumuştu; iç yüzeyi gölgelerle kaplıydı ve şatonun derinliklerinde Titus yüksek ve ağlamaklı bir çığlık atarak yaşlı dadının kucağında anormal bir güçle çırpınmaya başladı. Birden alacakaranlığın gözü açıldı ve Hesper yıldızı Gormenghast'in te-

pesinde alev alev yanmaya başladı, Keda'nın yüreğinin altındaki yük çırpınırken.

ŞİDDETE HAZIRLIK

On iki aylık çember sona ermişti. Titus ikinci senesine girmişti – bu sene henüz yeni başlamasına karşın kısa süre sonra fiziksel şiddet getirecekti. Havada bir hastalık vardı.

Titus bunca şüphenin ve huzursuzluğun ortasında her şeyden habersizdi ve bu günleri anımsamayacak. Yine de bebekliğindeki bütün bu olup bitenler onu kısa sürede etkileyecek.

Bayan Slagg, çocuğun dengesini korumak için sendelemesini sızlanarak izliyordu; Titus yürümeyi neredeyse öğrenmişti. "Niye gülümsemiyor?" diye fısıldadı. "Minik Lord Hazretleri niye hiç gülümsemiyor?"

Boş koridorlarda Barquentine'in koltuk değneğinin sesleri yankılanıyordu. Cılız bacağı koltuk değneğine eşlik ediyordu ve sıcak esintiler, adamın üstündeki kızıl çuval bezinin eteklerini dalgalandırıyordu. Küfredercesine emirler veriyordu.

İç karartıcı ritüeller devam ediyordu. Uyuyan bütün gölgeler, bu duvarların içindeki kalbin heyecanıyla alay ediyordu. Mum alevlerinden büyük olmayan tutkular zamanın esnemesiyle titreşiyordu, çünkü devasa ve gizemli Gormenghast her şeyden daha kalıcıdır. Yaz göğünde bir tür yumuşak mavimsi ağırlık vardı – aslında bu ağırlık gökyüzünde değildi, çünkü sanki gökyüzü değil sadece hava vardı; kendi sıcaklığının ve renginin ağırlığıyla uyuşmuş, elle tutulmaz, mavimsi bir madde. Güneş taşlar, tarlalar ya da sular tarafından ne kadar parlak yansıtılsa da bu yaz ışıksız bir diskten başka bir şey değildi – yoğun, sıcak havadaki – canlılık vermeyen ve uzakta duran hastalıklı bir çemberdi.

Sonbahar ve kış rüzgârları, şiddetli ve yağmurlu fırtınalar, bu mevsimlerin soğuğu tüm barbarlıklarına karşın insan yüreğini dil-

lendiren bir iç sıkıntısını yansıtırlardı. Tutkuları insan tutkularıyla – çığlıkları insan çığlıklarıyla ortaktı.

Oysa ağır ağır geçen bu yazda durum farklıydı, sıcaklık uyuşukluk veriyordu ve içindeki meraksız sarı göz günbegün monotonca salınıyordu.

Nehir kıyısındaki sığ sular pis kokuyordu ve köpüzlerin üstünde böcek sisleri geziniyordu; uzak ve unutulmuş dünyalara ait, iğneden ince çığlıklar atıyorlardı.

Yeşil çamurlarda karakurbağaları geğiriyordu. Nehrin ortasında Gormenghast Dağı'nın en yüksek kayalıklarının yansımaları sarkıtlar gibi asılı duruyordu ve sudaki çok hafif kıpırtılar anbean çöküyormuş gibi görünmelerine yol açıyordu – yine de, çöküp durmalarına karşın asla küçülmüyor ya da dağılmıyorlardı. Nehrin ötesindeki, yeşilimsi otlarla ve kumru grisi tozlarla kaplı uzun bir arazi, çakmaktaşından yapılma alçak duvarlarının arasında sersemlemişçesine uzanıyordu.

Ufak, alacalı bir atın her adımı incecik tozları küçük bulutlar halinde havalandırıyordu; atın sırtında pelerinli bir adam oturmaktaydı.

Binici, atının sol bacağının ileriye attığı her beşinci adımda üzengilerinin üstünde ayağa kalkıp başını atın kulaklarının arasına koyuyordu. Yanlarında nehir kıvrıla kıvrıla uzanıyordu, tarlalar sıcakta dalgalanıyor ve soluyordu. Alacalı at ve pelerinli binicisi ilerlemeyi sürdürüyorlardı. Ufacıktılar. En kuzeyde, pusun içinde Çakmaktaşı Kulesi dikey halde salınan bir selüloit cetvel ya da açık havada bırakılmış ve boyaları yağmur tarafından neredeyse tamamen silinmiş bir suluboya kule resmi gibi yükseliyordu.

Uzaklık her yerdeydi – uzak olma hissi – soyutlanmışlık hissi. İnsanın kolunu uzatarak dokunabileceği şeyler mavimsi, polenli havada geri çekiliyordu ve tepede, gökyüzünde o insafsız çember yüzüyordu. Gormenghast'ın çatılarına yaz gelmişti. Hasta bir yaratık gibi hareketsiz yatıyordu. Uzuvlarını yaymıştı. Kapladığı her şeyin şeklini alıyordu. Duvarlar terliyordu ve korkunç bir şekilde sessiz-

diler. Tozla kaplanıp beyazlaşan kestane ağaçlarının sayısız sarkık, iri ellerinin bilekleri kırıktı.

Kale hendeğindeki suyun geride kalan kısmı çorbaya benziyordu. Bir sıçan bata çıka yürüyerek ve yüzerek içinden geçti. Suda, bacaklarının yeşil yüzeyi delerek o sağlıksız pisliğe girdiği kısımlarda sepya rengi iri lekeler kalmıştı.

Büyük avlular yumuşak tozlarla kaplıydı. Tozlar civardaki ağaçların dallarını da kaplamıştı. Bırakılan derin ayak izleri, kuru rüzgârlar tekrar esene dek kalıyordu. Burada çeşitli adımların --Doktor'unkilerin, Fuchsia'nınkilerin, Kontes'inkilerin, Swelter'ınkilerin– uzunlukları ölçülebilirdi; izleri aynı anda bırakılmışçasına yer yer kesişse de onları birbirinden saatler, günler ve haftalar ayırıyordu.

Akşamları yarasalar, o muhteşem kanatlı fareler sıcak loşlukta yön değiştirerek, rüzgâra karşı zikzaklar çizerek ve süzülerek uçuyorlardı.

Titus büyüyordu.

Karanlık Kahvaltı'dan sonraki dördüncü gündü. Titus'ın donyağı ve kuş yemi odasında doğmasından beri bir yıl dört gün geçmişti. Kontes kimseyle görüşmüyordu. Şafaktan günbatımına dek düşüncelerini kaya parçalarıymışçasına evirip çeviriyordu. Onları uzun sıralar halinde diziyordu. Yangın'da odaklanırken sıralarını değiştiriyordu. Penceresinden bakarak aşağıdan geçen insanları seyrediyordu. İzlenimlerini ince eleyip sık dokuyordu. Gelip geçen herkesin üstünde düşünüyordu. Kontes penceresinde otururken bazen Steerpike'ın geçtiği oluyordu. Kontes'in kocası delirmekteydi. Kontes onu asla sevmemişti ve şimdi de sevmiyordu; kalbinde sadece kuşlarına ve beyaz kedilerine karşı sevgi vardı. Ama Kont'u şahsen sevmese de, temsil ettiği kalıta karşı sorgusuz sualsiz beslediği derin saygı ve onun sülalesine karşı duyduğu aptalca gurur, adamın hastalanmasından sonra iyice artmıştı.

Flay, Kontes'in emriyle büyük surların ardına gitmişti. Gitmişti ve Kontes nasıl o adamın incittiği kediye bakmaktan vazgeçmeyecekse, aynı şekilde Flay'i geri çağırmayı aklına bile getirmeyecek olmasına karşın Gormenghast'ın köklerinden birini söktüğünün far-

kındaydı; sanki şatonun siluetindeki alışıldık kulelerden biri çökmüştü. Flay gitmişti – ama tamamen değil. Kısa süreliğine tamamen değil.

Sürgün edilişinden sonraki – Titus'ın birinci doğumgününden sonraki beş gece, karanlık çökünce gizlice geri dönmüştü.

Yıldızlarla bezeli gri yaz gecesinde bir bastonböceği gibi hareket etmişti ve Groanların büyük taştan adasının bütün koylarını, körfezlerini ve burunlarını, sarp uçurumlarını, ufalanan kayalıklarını avcunun içi gibi bildiğinden hiç duraksamadan, zikzaklar çizerek ilerlemişti. Taştan cepheye yaslanması gözden kaybolması için yeterliydi. Son beş gecedir, Çarpık Orman'ın kenarındaki ağaçların arasında uzun ve sıcak gündüzler boyunca bekledikten sonra, Batı Kanadı'ndaki şato surunda bulunan bir delikten içeri girmekteydi. Sürgün edildikten sonra kesik bir el gibi, hizmet etmek için yaratıldığı kolun ve gövdenin, kalbin hâlâ attığı yerin artık bir parçası olmadığını fark eden bir el gibi izole edildiğini hissetmişti. Yine de yeni aforoz edildiğinden bunun korkunçluğunu henüz kavrayamıyordu – krateri andıran bir boşluk hissediyordu sadece. Isırgan otlarının boşluğu dolduracak vakti olmamıştı. Onunki acısız bir yalnızlıktı.

Şatoya, irili ufaklı kulelerin simgelediği her şeye olan, sorgulayamayacağı kadar derin bağlılığı yüreğinin arka planıydı. Ağaçların arasındaki bir kayalığa sırtını vermiş, dizlerini çenesine çekmiş halde o kuleleri seyretmekteydi. Yanında bilediği uzun kılıç yatıyordu. Güneş batmaktaydı. Flay üç saat sonra, gençliğinden beri bildiği kemerli yollara doğru yola çıkacaktı, sürgün edilişinden beri altıncı kez. Bu yolların kuzey gölgelerinde şarap mahzenleriyle mutfaklara inen merdivenin başına açılan bir giriş vardı. Sırf bu yollar bile binlerce anıyı uyandırıyordu.

Ani olaylar – meyve vermiş ya da dokununca kurumuş fikirlerin uyanışı – gençliğinin anıları – hatta çocukluğunun, çünkü esmer kafasının arka tarafında bazen parlak bir sahne beliriyordu; kızıl, altın sarısı ve gri bir sahne. Onu elinden tutmuş götüren kimdi anımsamıyordu, ama hamisiyle birlikte yürürken güneydeki iki kemerin

arasında durdurulduklarını anımsıyordu – hava nasıl da aydınlıktı – bir dev (çocuğa öyle görünmüştü herhalde), altın sarısı giysili bir dev ona bir elma vermişti – Flay'in ampirik zihni o kızıl küreyi hiç unutmamıştı, ilk anısındaki kişinin alnına ve omuzlarına düşen uzun saçların grisini de.

Flay'in pek az anısı bu kadar renkliydi. Yaşamının ilk yılları çetin, yıpratıcı ve monoton geçmişti. Anıları korkularla, dertlerle ve zorluklarla ilgiliydi. Az sonra gideceği kemerli yollarda hakaretlere, hatta dayaklara sessizce somurtarak katlandığını anımsıyordu; oralarda zevkli anlar yaşadığı da olmuştu. Lord Sepulchrave'in çalışma odasına beklenmedik bir şekilde çağrıldıktan ve terfi edildiğini – artık Kont'un baş uşağı olduğunu öğrendikten sonra, ikindi vakti dördüncü sütuna yaslanmıştı; Kont onun sessizliğini ve ketumluğunu fark etmiş, onaylamış ve ödüllendirmişti. O sütuna yaslanırken kalbi küt küt atmıştı; ve bir anlığına kendini saldığını, mutluluğunu anlatabileceği bir arkadaşa sahip olmak istediğini anımsıyordu. Ama bu çok eskidendi. Dilini şaklatarak anıları zihninden uzaklaştırdı.

Yükselen ayın dörtte üçü görünüyordu ve Flay'in çevresindeki toprakla ağaçlarda siyah ve inci beyazı benekler ve şeritler yavaşça hareket ediyorlardı. Başının üstünde istiridye şeklinde bir parıltı kımıldıyordu. Flay gözlerini ağaçların arasındaki aya çevirdi ve ona kaşlarını çattı. Bu gecenin aysız olmasını yeğlerdi. Aya küfretti, ama kemiklerinin ürkütücülüğüne karşın çocuksu bir şekilde; çenesini dizlerinden kaldırıp bacaklarını uzatarak.

Başparmağını kılıcının kenarında gezdirdi, sonra da yanındaki biçimsiz çıkını açtı. Şatodan yiyecek almayı ihmal etmemişti ve şimdi, beş gece sonra, geride kalanların hepsini yedi. Ekmek bayatlamıştı, ama bir günlük açlıktan sonra, peynirle ve ormandan topladığı yaban böğürtlenleriyle birlikte yeyince ona tatlı geldi. Geride siyah pantolonunun üstündeki kırıntılardan başka yiyecek kalmadı. Böğürtlenleri bitirirken ve son lokmasıyla bir sonraki öğününün arasındaki zamanı düşünürken kapıldığı dehşetin mantıklı bir sebebi yoktu – nasılsa bir ara, bir şekilde karnını doyururdu.

Belki de canını sıkan aydı. Şatoya daha önceki beş gecede yaptığı ziyaretlerde ışık yoktu. Kalın ve yağmursuz bulutlar kusursuzca gizlenmesini sağlanmıştı. Güçlüklere alışkın olduğundan bunu vaktin yaklaşmasının alameti olarak yorumlamıştı. Aslında Doğa'nın kendisine düşman olmasını daha doğal buluyordu.

Yavaşça ayağa kalktı ve eğreltiotlarının arasından ay ışığına uzun kumaş parçaları çıkardı – sonra da çok tuhaf bir şey yapmaya başladı. Çömelip kumaşları dizlerine bir çocuğun dikkatiyle dolamaya başladı, durmadan doladı ve sonunda işi bittiğinde dizlerine sarılı kumaşların kalınlığı neredeyse on beş santimdi; eklemlerdeki kısımları daha gevşek, alt ve üst kısımlarsa daha sıkı ve kalındı. Bu iş yaklaşık bir saatini aldı, çünkü çok titizdi ve uzun kumaşları dizlerinin hareketlerine göre ayarlamak için defalarca çözmek zorunda kaldı.

Ama sonunda her şey hazırdı ve ayağa kalktı. Öne doğru bir adım, sonra bir adım daha attı; bir şeye kulak kabartıyor gibiydi. Hiç ses yok muydu? Üç adım daha attı; başını eğmiş dinlerken kulaklarının arkasındaki kaslar çalışıyordu. O duyduğu neydi? Üç kez tıkırdadıktan sonra duran bir saatin boğuklaşmış sesine benziyordu. Çok uzaktan geliyor gibiydi. Flay kalan birkaç parça kumaşı da dizlerine bağlayınca kabarıklıklar birer santim daha kalınlaştı. Daha sonra attığı adımda hiç ses çıkmadı.

Hâlâ az çok rahat hareket edebiliyordu. Bacakları öyle uzundu ki, onları cambaz ayaklıkları gibi kullanmaya alışmıştı ve dizleri hafifçe kıvrıldığında bile çıtırdardı.

Ay ışığı Çarpık Orman'ın üstünü beyaz bir tül gibi kaplamıştı. Hava sıcak ve bunaltıcıydı ve Flay şatoya doğru yola çıkmaya karar verdiğinde vakit epey ilerlemişti. Hızlı yürürse kemerli yollara bir saatte varırdı. Elinde uzun kılıç parıldıyordu. Dudaksız ağzının kenarlarında kırmızı böğürtlen lekeleri vardı.

Ağaçları ve karanlıkta çömelmiş hayvanları ya da çarpık çurpuk insanları andıran ardıçlarla kaplı uzun bayırları geride bıraktı. Nehir kıyısında ilerlemeye başladı ve yapışkan, nemli bir sisin yılankavi nehir boyunca bir âşık gibi uzandığını, onun vıraklayan gövdesini sar-

maladığını gördü; iri kurbağalar gece havasında epey ses çıkarıyordu. Kötü kokulu sisin ardındaki ay, görüntüleri çarpıtan bir aynadan yansıyormuşçasına yüzüyor ve kabarıyordu. Günün sıcağının bunaltıcı kalıntısını taşıyan hava, daha önce üç kez solunmuş gibi cansız ve bayattı. Sadece Flay'in bileklerine kadar suya batan ayakları soğukluk hissediyordu. Sanki kendi terinin içinde yürümekteydi.

Attığı her adımla kendisiyle korkunç bir şeyin arasındaki mesafeyi kısalttığını giderek daha fazla anlamaya başladı. Attığı her adımla kemerli yollar ona biraz daha yaklaştılar ve kalbi küt küt attı. Gözlerinin arasındaki deri büzülmüştü. Yürümeyi sürdürdü.

Şatonun dış suru tepesinde yükseliyordu. Ay ışığının altında yavaş yavaş çürüyordu. Ufalanan yüzeyine tutunmuş kertenkele sürülerinin bulunduğu kısımlar parlıyordu.

Flay bir kemerin altından geçti. Çevresindeki kontrolsüzce büyümüş sarmaşıklar geçidin ortasında neredeyse birleşmişlerdi ve Flay başını eğerek dar bir aralıktan güçlükle geçti. Şimdi karşısında Gormenghast toprakları yabancı bir yakınlıkla, uğursuzca uzanıyordu; sanki yıllarca belirli bazı ifadeler takınmış tanıdık bir çehreye hiç görülmemiş bir ifade yerleşmişti.

Flay elinden geldiğince gölgelerden yürüyerek, engebeli araziyi hızlı adımlarla katederek hizmetçilerin kanadına doğru ilerledi. Yasak topraklarda yürüyordu. Kontes tarafından aforoz edilmişti ve her adımda suç işliyordu.

Kemerli yollara doğru ilerleyişinin son safhalarında iyice usulca yürümeye başladı. Bazen birden durup diz çöküyor, ama hiç ses duyamıyordu; ardından elinde kılıçla yürümeyi sürdürüyordu. Sonra birden kendini hizmetçi avlusunda buldu ve duvarın dibinden kemerli yollara doğru yürüdü. Bir dakika sonra, aysız geçen son beş gece boyunca dibinde sabırla beklediği üçüncü sütunun kömür karası gölgelerinin parçası haline gelmişti.

GECE YARISINDA KAN

Bu gecenin atmosferi canlıydı – Gormenghast'ın korkunç yaz havasının uyuşukluğunun iyice belirginleştirdiği bir yaşam türüydü. Gündüz vakti ölü ışığın sıcaklığı vardı; karanlıktaysa hasta koğuşunda kusanlar. Mevsim doruğundaydı.

Bay Flay kürek kemiklerini taş sütunlara yaslamış beklerken, o iri ve yumuşak suratı yardığı Vaftiz gününü – katledilmesinin provasını izlediği geceyi – kendisini temsil eden korkunç çuvalı – Büyük Mutfaklardaki sefahat gününü – baykuş gibi öten Kont'un dehşet vericiliğini – yüzü karanlıkta gözlerinin önünde mikroplu bir şey gibi beliren işkencesine ilişkin yüzlerce anıyı anımsadı.

Kulakları etrafı dinlemekten gerginleşmişti ve kasları ağrıyordu. Bir saatten fazladır, başını boynunun üstünde çevirmek dışında hareket etmiyordu. Ve sonra, ansızın değişen neydi? Gözlerini bir saniyeliğine kapamıştı, açtığındaysa hava değişmişti. Sıcak şimdi daha da mı korkunçtu? Yırtık gömleği omuzlarına ve karnına yapışmıştı. Dikkatini çeken bundan fazlasıydı – karanlığın her yerdeliğiydi. Avlu, Flay'in içinde gizlendiği gölgeler kadar karanlıktı. Ay bulutlarla kaplanmıştı. Flay öne, önceden ay ışığının bulunduğu yere uzattığı parlak kılıcını bile göremedi.

Ve sonra geldi. Güneşten parlak bir ışık – usturaları çağrıştıran bir ışık. Taş yapıların, sütunların ve kulelerin, ağaçların, otların ve çakıltaşlarının en küçük ayrıntılarını sergilemekle kalmıyordu; bu şeyleri çağırıyor, yoktan var ediyordu. Daha önce orada değildiler – sadece boşluk, her şeyin yokluğu vardı – ve sonra birden gökyüzünde bir elektrik ateşi seli belirmişti ve bir evren, köreltici ve korkunç bir görkemle yaratılmıştı.

Flay bu çıplaklığın sonsuza dek süreceğini sandı; ama sonra engin gökyüzünün sıcak, siyah gözkapağı tekrar kapandı ve boğucu atmosfer kontrolsüzce sarsılarak öyle yüksek bir gökgürültüsüyle haykırdı ki Flay'in ense tüyleri diken diken oldu. Bir mamutun karnından yükselip kusulan bu ses uzun, sıkıntılı bir homurtuya dönüşerek kesildi. Sonra engin gece yarısı tüm kontrolünü yitirdi ve bulutlu bedenini ufuktan ufuğa açtı; öyle bir sağanak başladı ki Flay gürleyerek, köpürerek yağan yağmurun ağaç dallarını kırdığını duyabiliyordu.

Kemerin altında yağmurdan korunan Flay'in bedenini öyle sıkıntılı bir pozisyonda tutmasına gerek kalmamıştı. Gormenghast'ın devasa sırtına tıslayarak yağan ve kenarlarından köpürerek akıp bütün taş aralarına dolan, uzun süredir beyaz tozla dolu tüm oyukları dolduran yağmur sularının sesi, onun çıkaracağı küçük sesleri bastırırdı.

Yaklaşan adımların sesini duymak için artık iyice kulak kabartması gerekiyordu ve aşçıbaşının ayak seslerini yağmurun gürültüsünden ayırt edebileceği şüpheliydi. Hiç beklemediği bir şey olunca kalbi düzensizce ve hızlı hızlı atmaya başladı, çünkü solundaki zifiri karanlıkta hafif bir ışık belirmişti ve hemen ardından bu puslu aranın kaynağı gece yarısının içinde hareket etti. Dikey bir ışık şeridi sanki kendi iradesiyle havada salınıyordu. Sekizgen fenerin görünmeyen taşıyıcısı sadece bir camı açıkta bırakmış, diğerlerini kapamıştı.

Flay'in parmakları kılıcının kabzasını iyice kavrarken, fenerin ışığı önüne kadar geldi ve bir an sonra geçip gitti; Flay tam geçiş anında, fenerin donuk sarı ışığında Swelter'ın bedeninin üst kısmı-

nın siluetini seçebildi. Çok sade bir görüntüydü. Kara bir kubbe gibi, kıvrım kıvrım yükseliyordu. Kafası yoktu sanki. Ya öne, ya geriye eğilmiş olmalıydı; oysa çenesiyle köprücük kemiklerinin arasındaki kısmı dolduran, domuz yağı rengindeki yağ tabakaları yüzünden bunu yapması imkânsız gibi gelebilirdi.

Flay siluetin on iki adım kadar uzaklaştığına kanaat getirince takibe başladı; böylece olaylar dizisinin ilk bölümü başlamış oldu – takip. Kimse bir başkasını Flay'in Swelter'ı takip ettiği gibi takip edemezdi. Ancak Flay'in kendine özgü hareketleri göz önüne alınınca, herhangi bir insanın takip işini başardığını iddia edebilmesi şüpheli geliyor. Yaptığı işi başka bir sözcükle tanımlaması gerekir.

Flay'in uzuvlarının ve eklemlerinin uzunluğu ve şekli, kafasının biçimi, elleri ve ayakları sanki sadece bu iş için tasarlanmıştı. Bir bastonböceği gibi hareket ettiğini hiç fark etmeden, o ağır ağır ilerleyen kubbeyi takip ediyordu. Bay Swelter da düşmanının peşindeydi – en azından öyle sanıyordu – düşmanının peşine düştüğünü. Oysa düşmanı sandığı yerde, iki kat yukarıda değildi ve olabildiğince sinsice peşinden geliyordu. Swelter ilk merdivenin tepesinde fenerini dikkatle duvara yerleştirecekti, çünkü bu noktadan sonra aşağı yukarı eşit aralıklı mumlar başlıyor, duvarlardaki nişlerden donuk ışık çemberlerini yayıyordu. Basamakları çıkmayı sürdürdü.

Eğer Bay Flay takip ediyorsa, Bay Swelter usulca sokuluyordu. Usul usul ilerlemekteydi. Bedeni bir hava kütlesinden diğerine bir hafiyenin dikkatiyle geçiyor, her birini önce doldurup sonra içinden çıkıyordu; yavaş ve iğrenç göbeği korkunç bir kararlılıkla ve potansiyel bir çeviklikle adım atan çarpık bacaklarından önde gidiyordu.

Flay, Swelter'ın ayaklarını göremiyordu; tek görebildiği hayal meyal seçtiği o kubbe siluetiydi; ama aşçıbaşının basamakları birer birer çıktığını, her seferinde önce sağ ayağını öne attığını ve sonra sol ayağını çamçaya benzeyen partnerinin yanına koyduğunu adamın hareketlerinden anlayabiliyordu. Swelter çocuklar, yatalaklar ve obez kadınlar gibi ağır ağır, sessizce sarsılarak yukarı çıkıyordu. Flay takibe devam etmeden önce adamın merdivenin kıvrımında

gözden kaybolmasını ve birinci sahanlığa çıkmasını bekleyip, ardından taş basamakları beşer beşer çıktı.

İlk merdivenin tepesine varıp da başını duvarın kenarından uzatınca düşmanının siluetini göremedi. Her şeyi yanan iki mumun ışığında görüyordu. Koridor bu noktada dardı ve on-on beş metre ileride bir salon kadar genişliyor, o kısımda Lord Sepulchrave'in koridoruna çıkan ikinci merdiven başlıyordu.

Swelter oldukça hareketsiz duruyordu, ama kolları kımıldıyordu. Biriyle konuşuyor gibiydi. Flay adamın ne yaptığını pek seçemedi, şöyle dediğini duyduktan hemen sonrasına dek: "Ve seni kıpkırmızı yapacağım, seni ıslatacağım güzelim." Flay hayal meyal seçtiği iri bedenin dar koridorda güçlükle yan döndüğünü ve bir çeliğin parıldadığını gördü; bir saniye sonra da iki elle kullanılan satırın ölümcül çeliğini ve sapının bir kısmını seçebildi. Bay Swelter satırı emzirircesine kucağına yatırmıştı.

"Ah, öyle kırmızı ve ıslak olacaksın ki," dedi o yosun gibi yumuşak ses tekrar, "sonra da seni güzel, tertemiz bir mendille sileceğiz. İpek olsun mu güzelim? İster misin? Seni parlatıp sarmalamadan önce? Ne, cevap yok mu? Ama babacığın ne diyor biliyorsun, değil mi? Tabii ki biliyorsun – çünkü sana bir sürü şey öğretti. Niye? Çünkü sen akıllı ve keskin bir bebeksin – ah, öyle keskin bir bebeksin ki."

Sonra Bay Flay seslerin en iğrencini duymak zorunda kaldı – mide sorunu çeken adi bir hayvanın sesine benziyordu. Bay Swelter gülüyordu.

Flay, adi canlılar hakkında epey bilgili olmasına karşın kendini tutamadı ve kumaş sarılı dizlerinin üstüne çabucak çöküp sessizce kustu.

Ayağa kalkarken alnındaki teri sildi, sonra da duvarın kenarından tekrar baktı ve Swelter'ın koridorun geniş kısmına, ikinci merdivenin dibine varmış olduğunu gördü. Yağmurun sesi, daha hafif de olsa, sürekli duyuluyordu. Uzaktan gelse de ortama doğal olmayan bir ağırlık katıyordu. Sanki şato bir kafatasının boyutlarındaydı ve üstüne sürekli su dökülüyordu. Şato arazisindeki küçüklü bü-

yüklü çukurlar şimdiden giderek derinleşen, azar azar ilerleyen kenarları birleştikçe iki üç kat büyüyen kara göllere dönüşmüşlerdi. Ortalığı sel götürüyordu.

Şatonun içinde, duvarların arasında ayakta duran, uzanan, diz çöken, desteklenen, rafa konmuş, gizli ya da açıkta veya kullanılmaya hazır halde bırakılmış, canlı ya da cansız her şeyin arasında daha yakın bir ilişki kurulmuştu. Bir şeyin bir başka şeye – bir insanın bir başkasına olan yakınlığına, onları büyük duvarlar ayırsa da – bir saate ya da tırabzana, bir sütuna ya da bir kitaba veya bir manşete olan yakınlığa ilişkin istemsiz bir çeşit bilgi. Flay için bu kendisine – kendi omzuna ve eline olan korkunç yakınlığıydı. Gökteki bulut kıtasından boşanan yağmur, fırtınanın sadece sesinden etkilenen insanları hapsetmiş ve onlara tuhaf, yoğun bir yakınlık hissi vermişti.

Herkes uyanık yatıyordu, çünkü kimsenin uyuma şansı yoktu; o karanlık ve tıkırtılı yerin tamamında, bütün şatonun da uyanık olduğu gerçeğini aklından bir an olsun geçirmemiş tek bir kişi bile bulunamazdı. Her yatakta gözleri açık bir adam ya da kadın yatıyordu. Birbirlerini görüyorlardı. Birbirlerinin somut ve bireysel varlıklarının farkındalığına yol açan sadece hapsedici sağanak değil, giderek yoğunlaşan genel bir kuşku atmosferiydi – neyden kuşkulandıklarını tam olarak bilmiyorlardı – tek bildikleri bir şeylerin değiştiğiydi – değişimin suç sayıldığı bir dünyada.

Flay'in şansı vardı çünkü güvendiği şey, yani Kontes'in iletişimsiz karakteri gerçekten de işine yaramıştı; kadın, Flay'i sürgün ettiğinden kimseye bahsetmemişti, o kararının sebebi devasa bağrını hâlâ sızlatıyor olsa da.

Dolayısıyla Swelter, Lord Sepulchrave'in loş koridorunda ilk lapamsı adımlarını atarken Flay'siz bir karanlığa yaklaştığının farkında değildi, çünkü kapının hemen önündeki gölgeler zifiri karanlıktı. Soldaki yüksek bir pencere kırılmıştı ve etrafa saçılmış cam parçaları merdivenin başında, bir mum ışığında hafifçe parıldıyordu.

İkinci merdiveni çıkan Bay Flay, peşinden gelen kişiyi arayarak

karanlığa giren düşmanının sallanan kıçını izlerken, neredeyse dayanılmaz gerilime karşın ironik bir haz duydu.

Koridorda, merdiven başının karşısında ufak bir girinti vardı – ve Bay Flay oraya iki adımda ulaştı. Oradan bakınca solundaki karanlığı izleyebiliyordu. Düşmanını efendisinin kapısına dek takip etmesi anlamsızdı. Adamın geri dönmesini bekleyecekti. Aşçıbaşı karanlıkta nereye vuracağını nasıl belirleyecekti? El yordamıyla, satırın ucu kapının tahtasına değene dek ilerleyecekti. Geriye doğru hafif bir adım atacaktı. Sonra büyük aleti başının üstüne kaldırırken, beyninde hazla kıpraşan bir solucan o iki elle kullanılan satırı indiriverecekti; giyotin gibi inen satır tiz bir çığlık atacaktı. Ve Bay Swelter'ın yöntemlerini sergileyen bu tablo Bay Flay'in kararmış kafatasının içini aydınlatırken, bu hareketler gerçekten de yapılmaktaydı. Flay'in satırın inişini zihninde canlandırdığı anda – satır indi.

Bay Flay'in ayaklarının altındaki döşeme tahtası yükseldi ve ahşap bir titreşim koridorun bir ucundan diğerine, tahtalar boyunca yayıldıktan sonra sıvayla kaplı bir sarp kayalık tarafından durduruldu. Ne tuhaftır ki Bay Flay, aşçıbaşının darbeyi indirdiğini sadece ayaklarının altındaki döşeme tahtalarının hareketinden anlamıştı, çünkü aynı anda bir gökgürültüsü diğer bütün sesleri bastırmıştı.

Swelter soğuk satırı öyle yoğun bir hazla ve dikkatle savurmuştu ki, o esrime hali içinde bir an kendinden geçmişti ve bir terslik olduğunu ancak çeliği saplandığı yerden çekip almaya çalıştığında fark etti. Evet, satırın "yerde yatan" kişinin etine, o sıska adamın kemikliliğine karşın, tereyağına dalar gibi dalmasını beklemişti – ama kesinlikle – böylesine kolayca – bir sıvıya dalarcasına kolayca yarmasını beklememişti. İki elle kullanılan satırı yeni bir hissi – farkında olmadan öldürme – uzun otlan biçen bir tırpan gibi öldürme hissini yaşatacak kadar keskinleştirmiş olabilir miydi? Emin olmak için ayak başparmağını öne uzatıp yoklamayı denememişti, çünkü on iki yıldan fazladır her gece orada yatmış olan adamın başka bir yerde olabileceği aklına gelmemişti. Hem bunu yapsa o kara kuru sırığı uyandırabilirdi. Ters giden neydi acaba? Öylesine uzun süredir beklediği

orgazm anı sona ermişti. Satırı oynatmakta zorlanıyordu. Belki de alet kaburga kemiklerinin arasına sıkışmıştı. Swelter gövdesini ve dizlerini eğerek ellerini satırın sapından aşağı santim santim indirmeye başladı; bunu yaparken gövdesinin sıcak, tüysüz, kil rengi alanları dalgalanıyordu. Durdurulmaz bir şekilde aşağı inen parmakları sonunda cesede değmek için sabırsızlanmaya başladılar. Elleri artık neredeyse döşeme tahtalarına dokunacak kadar inmiş olmalıydı, ama zifiri karanlıkta uzaklık hissinin ne kadar yanıltıcı olabileceğini biliyordu. Sonra çeliğe ulaştı. Ellerini çeliğin iki tarafından aşağı hırsla indirdi, birden yüksek ve ölümcül bir tıslamayla satırı bıraktı ve düşmanı ensesindeymişçesine arkasına dönüverdi – merdiven başındaki loş ışığın aydınlattığı koridora baktı. Orada kimse yok gibiydi ve birkaç saniyelik incelemeden sonra ellerini kalçalarına sildi ve satıra döndükten sonra onu çekip tahtalardan çıkardı.

Kısa bir süre öylece durup, parmaklarını işe yaramamış silahında gezdirdi; bu arada Bay Flay koridorda birkaç metre ilerlemişti ve sarkık bir goblenin arkasındaki daha da elverişli bir pusu yerine ulaşmaya çalışmaktaydı. Tam karanlıkta ilerlerken -çünkü mumların aydınlattığı çemberin dışındaydı- birden tekrar şimşek çakınca içerisi kırık pencereden giren mavimsi ışığa boğuldu; böylece Swelter ile Flay birbirlerini aynı anda gördüler. Mavimsi ışık onları yassılaştırıp karton figürlere benzetmiş, özellikle aşçıbaşının üstündeki etkisi tuhaf olmuştu. Sanki sevimsiz birisi Swelter'ı çarşaf boyutundaki devasa bir elektrik mavisi kâğıttan kesmişti. Şimşeğin sürdüğü birkaç saniye boyunca, aşçıbaşının satırın sapını tutan parmakları mavi ve parlak sosislere benzediler.

Cüssesiz olduğu yanılsamasını uyandıran Flay ise Bay Swelter'da dehşetten çok yeni bir garez dalgasına yol açtı. Satırının mükemmel kenarını Flay'siz tahtalara saplayarak köreltmiş olması ve şimdi iki parça halinde yatması gereken kişinin tek parça halinde karşısında, aydınlatılmış bir sahnede, yapılan hatayı açıkça eleştirircesine küstahça durması Swelter'ın otokontrolünün sınırlarını zorladı ve adamın gözeneklerinden iğrenç bir ter boşandı.

Birbirlerini görür görmez tekrar karanlık çöktü. Sanki oyunun birinci perdesi sona ermişti ve perde inmişti. Her şey değişmişti. Artık gizlenmek yeterli değildi. Kurnazlık esastı ve zekâları sınanıyordu. İkisi de ilk hareketi yapma ve karşısındakini şaşırtma avantajına sahip olduğunu hissetmişti– oysa şimdi, en azından birkaç saniyeliğine eşit durumdaydılar.

Flay en başından beri aşçıbaşıyı Lord Sepulchrave'in kapısının önünden ve koridordan uzaklaştırmayı ve mümkünse bir üst kata çekmeyi planlamıştı; orada, pek çok ahşap payandayla bezeli, içinde birçok düşmüş kiriş bulunan –çünkü çatı çürümüştü– Örümcekli Salon vardı ve bu mekânın diğer ucundaki bir pencere, taretlerle çevrili bir taş terasa açılıyordu. Flay merdiven başındaki mumu kapıverirse düşmanını oraya çekebileceğini düşünmüştü ve karanlık çöktüğünde tam bu planı uygulamak üzereyken Lord Sepulchrave'in yatak odasının kapısı açıldı ve Kont elinde bir lambayla koridora çıktı. Adam havada salınırcasına yürüyordu. Ayak bileklerine kadar inen uzun bir pelerin, bacaklarını tamamen örtmüştü. Başını sağa sola çevirmeden, bir keder timsali gibi hareket ediyordu.

Duvara olabildiğince yaslanan Swelter, Lord Hazretleri'nin uykuda olduğunu görebiliyordu. Bay Flay bir anlığına, kendisi görülmeden hem Kont'u, hem de aşçıbaşını görme avantajına sahip oldu. Efendisi nereye gidiyordu? Swelter birkaç saniye ne yapacağını bilemedi; bu arada Kont neredeyse Bay Flay'in yanına kadar gelmişti. Flay'in aşçıbaşıyı yakalanma ya da sırtına satır darbesi yeme korkusu olmadan peşinden getirmesi için bir fırsattı bu; Kont'un önüne geçip koridorda geri geri yürümeye başladı, kendisini takip eden loş bedene Lord Hazretleri'nin omzunun üstünden bakarak. Bay Flay kendi kafasının Kont'un lambası tarafından aydınlatılacağının, Swelter'ınsa loşlukta olacağının çok iyi farkındaydı, ama bu durum aşçıbaşına büyük bir avantaj sağlamıyordu – çünkü o yaratık Gormenghast Kontu'nu uyandırma korkusu yüzünden ona saldıramazdı.

Flay geri geri yürürken gözlerini iri aşçıdan ayırmamaya çalışsa da bunu başaramıyordu. Lord'un lamba ışığıyla aydınlanan yüzü-

nün yakınlığı, arada bir ona çabucak göz atmasını zorunlu kılıyordu. Adamın yuvarlak, açık gözleri cam gibiydi. Ağzının kenarlarında biraz kan vardı ve cildi ölü beyazıydı.

Bu arada Swelter, Kont'la arasındaki mesafeyi azaltmıştı. Flay'le aşçıbaşı, efendilerinin omzunun üstünden birbirlerine bakıyorlardı. Üçü tek parçaymış gibi hareket ediyorlardı. Bireysel olarak son derece farklı olmalarına karşın bir bütün olarak uyum içindeydiler.

Flay omzunun üstünden geriye, gözü kafasından bağımsızmışçasına bir bakış fırlatınca merdivene bir metre kaldığını gördü ve az sonra üçüncü kata ağır ağır çıkmaya başladılar. Aşağı dönük olan lider, sol elini demir tırabzandan ayırmıyordu. Sağ elindeki kılıç ışıldıyordu – çünkü Gormenghast'taki bütün merdivenlerde olduğu gibi, her sahanlıkta yanan mumlar vardı.

Flay son basamağa varınca Kont'un durmuş olduğunu, dolayısıyla arkasındaki dev salyangozun da ister istemez durduğunu gördü.

Kont öyle hafif bir sesle konuşmaya başladı ki, sanki loşluğun sesiydi bu – anlatılamayacak kadar kederli bir sesti. Gölgeli eldeki lambanın ışığı gazsızlık yüzünden azalmıştı. Kont'un bakışları Bay Flay'i ve arkasındaki karanlık duvarı delip geçiyor, bir ebedi yağmurlar dünyasında durmamacasına ilerliyordu.

"Elveda," dedi ses. "Her şey bir. Aşkı hiç tatmamış kalbi neden kırmalı? Bilmiyoruz tatlı kız; duvar halısı asılı duruyor: öyle uzak ki; öyle uzak ki esmer kızım. Ah hayır – o uzun raf olmaz– o uzun raf olmaz: alevler külliyatını yiyor. Her şey birdir. Elveda... elveda."

Kont bir basamak daha çıktı. Gözleri iyice yusyuvarlak olmuştu.

"Ama beni içeri alacaklar. Evleri soğuk; ama beni içeri alacaklar. Ve belki kuleleri sevgiyle kaplıdır – her çakmaktaşı hazzı anlatan soğuk mavi bir şiir kıtasıdır, her tüy korkunçtur; telekler, mürekkep ve keten, her pençede, görkem!" Fısıltısında sonsuz bir melankoli vardı: "Kan, kan ve kan ve kan, sizin için, sesleri bastırılmış olanlar, hepsi, hepsi sizin için ve yoldayım, kırık dallara basarak yürüyorum. O kız benim değildi. Saçı eğreltiotları gibi kırmızıydı. Benim değildi. Fareler, fareler; kuleler ufalanıyor – alevler üşüşüyor. Çevik

alevler kadar iyi üşüşen yoktur; ve her şey bitti. Elveda... elveda. Her şey bir, sonsuza dek, buz ve humma. Ah âşıkların en bitkini – geri dönmeyecek. Şimdi sessiz ol. Sus ve istediğini yap. Ay hep vardır; ve onları yuvaların girişlerinde bulacaksın. Büyük kanatlar gelecek, büyük ve sessiz, sessiz kanatlar... Elveda. Her şey birdir. Her şey birdir."

Şimdi sahanlıktaydı ve Bay Flay bir an adamın koridorda ilerleyip karşısındaki, kapısı sallanan bir odaya gireceğini sandı, ama Kont sola saptı. Flay'in dönüp Örümcekli Salon'a koşması mümkündü, hatta lehineydi çünkü ağır bir düş gibi havada süzülen Lord Sepulchrave, Swelter'ın yolunu kapatıyordu; ama Bay Flay bu fikirden hiç hoşlanmadı. Uyuyan efendisini arkasındaki sinsi aşçıbaşıyla yalnız bırakma fikri karşısında dehşete kapıldı ve daha önceki şaşırtıcı gerileyişini sürdürdü.

Örümcekli Salon'la aralarındaki mesafenin aşağı yukarı yarısını katettiklerinde Kont sola, dar ve karanlık bir taştan atardamara saparak hem Flay'i, hem de Swelter'ı şaşırttı. Adam anında gözden kayboldu, çünkü geçit birkaç adım sonra sola sapıyordu ve lamba sönmüştü. Gözden kayboluşu öyle ani ve beklenmedikti ki, ne Flay ne de Swelter aralarında oluşan vakuma atılmaya ve loş ışıkta darbe indirmeye hazırdılar. Gri Ovucular bu kısımda uyurlardı ve biraz ileride tavandan kırık bir avize sarkıyordu. Bay Flay birden dönüp bu ışığa doğru koştu ve gözünü kan bürümüş olan Swelter, sıska adamın paniğe kapıldığını düşünerek onu düztabanlığından beklenmeyecek kadar korkunç bir çeviklikle takip etmeye başladı.

Taş zeminde koşan Bay Flay, tüm hızına karşın, Örümcekli Salon'a daldığında Swelter'ın ancak üç metre kadar ilerisindeydi. Bir an bile kaybetmeden hemen üç tane düşmüş kirişin üstüne, uzun uzuvlarının tuhaf hareketleriyle tırmandı ve odanın ortasına ulaşınca dönüp baktığında, girdiği kapının şimdiden düşmanının bedeniyle dolmuş olduğunu gördü. Kendilerini zekâ ve ölüm oyununa öyle kaptırmışlardı ki, normalde ışıksız olan bir salonda birbirlerini nasıl görebildiklerini merak etmek akıllarına gelmedi. Şaşıracak va-

kitleri yoktu. Fırtınanın öfkesinin yatıştığını ve şimdi tek sesin ağır, hazin bir uğultu olduğunu bile fark etmediler. Gökyüzünün üçte biri bulutsuzdu ve bu üçte birlik kısımda yumru ay vardı; çok yakındaydı ve bembeyazdı. Işığı Örümcekli Salon'un uzak ucundaki duvarın penceresinden giriyordu. Pencerenin ardındaysa, çatıların arasında duvarlarla çevrili büyük gölcükler oluşturmuş olan, tıslayan suların üstünde dans ediyor ve titreşiyordu. Gümüş sicimler halinde eğri eğri yağan yağmur, su birikintilerinden cıvalar sıçratıyordu. Salon siyah, kumru grisi ve gümüşi mürekkeple çizilmiş bir resme benziyordu. Uzun süredir metruktu. Düşmüş ve yarı düşmüş kirişler çeşitli açılarla ya yerde yatıyor ya da eğik duruyorlardı ve bu kirişlerin arasında sayısız örümcek ağı uzanıyordu; bu ağlar birbiriyle birleşiyor, tavandan (büyük kısmı çökmüştü ve gökyüzünü sergiliyordu) sarkıyor, her yönde gergin ya da gevşek halde uzanıyor, kara gölgelerin içine dalıyor, loşlukta parıldıyor ya da ay ışığı üzerlerine vurdukça bir çeşit telkâri ve hastalıklı ışıltı saçıyorlardı.

Flay gölgeli bir kısımdaki, tropik sarmaşıkları andıran örümcek ağlarının arasından geçtikten sonra odanın ortasında durup kapı eşiğindeki aşçıyı seyrederken sol eliyle gözlerini ve ağzını sissi ipliklerden temizlemeye başladı. Salonun ay ışığının ulaşamadığı, büyük gölgelerle kaplı kesimlerinde bile yer yer parıldayan ağlar sanki her an yer değiştiriyordu. Flay'in başının en ufak hareketi bile, karanlıkta ışıldayan o sicimlerin sanki ağlarından ayrılıp mucizevi ve geçici bir bağımsızlık kazanmalarına yol açıyordu. Gözleri böylesine anlık olayları fark ediyor muydu? O ağları kendilerine yardımcı olacak ya da güçlük çıkaracak perdeler olarak görüyorlardı. Onlar sayesinde yakalayacak ya da yakalanacaklardı. Ölüm'ün savaş meydanında böyle şeyler bulunuyordu. Swelter'ın kapıdaki, gölgeler içindeki aysız bedeni kendisiyle Bay Flay'in arasındaki mesafenin yarısına kadar uzanan bir ağın parlak ve titrek tellerine dokunuyordu. Ağın merkezi adamın sol meme ucuna denk gelmişti. Ağın parıldayan telleriyle aşçıbaşının arasındaki geniş boşluklar muazzam uçurumları andırıyordu. Aşçıbaşı sanki başka bir boyuta aitti. Örümcekli Salon ayın al-

datıcı yansımalarıyla birlikte esneyip büzülüyordu, teller göz yanıltıyordu; mesafeler değişiyordu, azalıyor ya da artıyordu.

Swelter kapıda sadece sıska adamın uzun kemiklerini korumak için seçtiği bu harap mekân hakkında genel bir izlenim edinecek kadar kaldı. Garezle dolu olsa da, düşmanının kurnazlığını küçümseyecek değildi. Buraya getirilmesinin bir sebebi olmalıydı. Bu arenayı kendisi seçmemişti. Gözlerini sağa sola çevirirken satırı önünde tutuyordu. Engellere dikkat etti – ortalığa saçılmış tozlu ve yarı çürümüş kirişlere, her yerdeki örümcek ağlarına. Bunların nasıl kendisine parçalamak istediği adamdan daha fazla dezavantaj getirebileceğini anlayamıyordu.

Flay'in Örümcekli Salon'u seçmesinin belirli bir sebebi yoktu. Belki de örümcek ağlarıyla kirişlerin arasında hasmına kıyasla daha çevik hareket edeceğini düşünmüştü; ama aşçıbaşının peşinden ne kadar çabuk geldiğini görmüş olduğundan, şimdi bundan şüphe ediyordu. Ama düşmanını kendi seçtiği yere çekmeyi başarması, inisiyatifin bir kez daha kendisinde olduğu anlamına geliyor olmalıydı. Düşünsel açıdan aşçının bir adım ilerisinde olduğunu hissediyordu.

O iri yaratığın yaklaşmasını seyrederken uzun kılıcı önünde tuttu. Swelter yoluna çıkan ağları, gözlerini Bay Flay'den ayırmadan satırıyla parçalıyor ve daha iyi görebilmek için başını sağa sola eğiyordu. Sonra durdu ve Bay Flay'e bakarak, silahının çeliğinden ve kabzasından sarkan örümcek ağlarını temizlemeye başladı.

Tekrar ilerledi, önünde satırıyla geviş kavisler çizdi ve eğik kalasların üstünde ihtiyatla yürüdü; sonra, yine ağları temizlemek için durmuş gibi görünürken birden bariz bir şekilde niyet değiştirerek, yolunda engel yokmuşçasına öne atıldı. O kanlı karşılaşma esnasında ikide bir durup da satırını ağlardan temizlemesinin uygunsuz ve vakitsiz olduğuna ve duruma yakışmadığına karar vermiş gibiydi.

Sıcak, sığ deniz suyunda yürüyen korsanlar birbirlerine saldırırken nasıl uzun ve tümsekli dalgalar tarafından engellenirse, nasıl güneş gözlerini köreltir ve sinekler sinirlerini bozarsa ve bronzlaşmış tenleri iter içinde kalırsa, burada da kalaslar önlerine çıkıyor, ay

ışığı onları yanıltıyor ve ağlar hareketlerini güçleştiriyordu. Onları göz ardı etmeleri şarttı – yüzlerini gıdıklamalarını ve ağızlarına, gözlerine yapışmalarını göz ardı etmeleri şarttı. Gümüşi iplikler kılıçla elin, elle dirseğin, dirsekle gövdenin arasından tropik çiçek zincirleri gibi sarksa da, kılıcı kaplayıp kınındaymış gibi görünmesine yol açsa da, uzuvlarının her zamanki kadar rahat hareket edebileceğini fark etmeleri şarttı. Savrulan satırın hızı kesinlikle azaltılmayacaktı. İşin sırrı göz ardı etmekteydi.

Bu yüzden Swelter ilerlemeyi sürdürdü; attığı her yavaş ve hünerli adımda denizin derinliklerinden, gri ve ipliksi yosunların yan yan giden denizayılarına dolandığı yerlerden çıkıp gelmiş bir yaratığa biraz daha benziyordu. Birden bir ay ışığı huzmesine girince, üstündeki teller ışıl ışıl parladı. Titreşip parıldayan ağların arasından bakıyordu. Örümcek ağlarıyla kaplıydı.

Tüm bilincini öldürme işinde yoğunlaştırmıştı. Odaklanmış zihninden bununla ilgisiz her şeyi ayıklamıştı. Jambonu andıran iri suratı böceklerle kaplıymışçasına kaşınıyordu, ama beyninde sinir uçlarının muhtemelen gönderdiği mesajları alacak yer kalmamıştı – beyni doluydu. Ölümle doluydu.

Flay her adımını izliyordu. Uzun sırtı eğri bir kozalaklı ağacın gövdesi gibi öne eğilmişti. Başını bir şahmerdan niyetine kullanmak üzereymişçesine eğmişti. Kumaşlarla sarılı dizlerini hafifçe kırmıştı. Kumaş şeritler artık gereksizdiler, ama onları çözecek zamanı yoktu. Aşçı iki metre kadar ötesindeydi. Aralarında düşmüş bir kiriş yatıyordu. Bir ucu Swelter'ın solunda, iki metre ötede, tozların arasındaydı; ama sağdaki ucu, ortasına yakın bir yerdeki eski bir demir sandıktan aldığı destekle, bir metre kadar havadaydı ve üstünden sineklerle kaplı ağlar sarkıyordu.

Swelter bu kirişin desteğine doğru, önündeki telkâri ay ışığı parıltılarını yarıp dizlerine düşürerek ilerledi. İzini takip etmek kolaydı. Kapıdan şu anda bulunduğu yere dek ardında bir düşte görülebilecek bir manzara, duvarları ağlardan ibaret bir kanyon bırakmıştı. Şimdi kırık sandığın hemen arkasında duruyordu ve hasmıyla

arasındaki mesafeyi iyice azaltmıştı; satırlı kolu artık ona neredeyse ulaşabilirdi. Aralarındaki hava şimdi biraz daha ağsızdı. Bu yağmurlu gecede birbirlerine ilk kez bu kadar yaklaşmışlardı. Sadece karşılıklı nefret varken hissedilebilecek korkunç, somut bir yakınlıktı bu. O anki hedefleri aynıydı. Başka neleri ortaktı? Sadece çevrelerindeki Örümcekli Salon, ağlar, kirişler, madeni pul gibi pırıldayan ayın ışık oyunları ve yağmurun sesi.

Başka zaman olsa aşçıbaşı üstün zekâsını kullanırdı. Karşısındaki uzun boylu, hafifçe eğilmiş adamla alay ederdi. Ama şimdi, kan dökülecekken hasmını kızdırmış kızdırmamış ne fark edecekti? Zekâsını daha somut bir şekilde kullanacaktı. Zekâsı parlayacaktı – ama çelikte. Ve son hakareti, Flay'in artık bir hakareti bir kuzu pirzolasından ayırt edemeyecek hale gelmesi olacaktı – bedeni ikiye ayrılmışken hâlâ bu ayrımı yapabilirse durum değişirdi tabii.

Bir an karşı karşıya durdular ve parmakuçlarında biraz yükselip alçaldılar. Bay Flay kılıcını önünde tutarak kirişin soluna doğru ilerlemeye başladı, muhtemelen hasmına yaklaşmak için. Swelter küçük gözlerini sağa çevirip hasmının her hareketini izlerken, görüşünün kadim ağlar tarafından epey engellendiğini ve bulunduğu yerde kalmasının akıllıca olmayacağını fark etti. Birden sola doğru yanlamasına bir adım attı ve gözlerini o tarafa çevirdi. Flay hemen usulca üstüne yürüdü; yüzünün yarısını kaplayan kalın ağların içinden bakıyordu. Başı kirişin yerdeki ucunun tam üstündeydi. Swelter soluna çabucak fırlattığı bakışın ödülünü almıştı. Kirişin yüksek ucunu engellerle dolu bir salondaki ilk gerçek dostu olarak görmüştü ve gözlerini tekrar sıska düşmanına çevirdiğinde tombul dudakları kıvrıldı. Böyle bir kassal müstehcenliğe "gülümseme" denip denemeyeceğini bilmiyor ve umursamıyordu. Bay Flay tam onu çekmeyi umduğu noktada iki büklüm durmaktaydı. Çenesini her zamanki gibi öne uzatmıştı – sanki bu alışkanlığı sırf Bay Swelter'a kolaylık olsun diye edinmişti. Kaybedecek zaman yoktu. Swelter sıçradığında uzun kirişin kalkık ucunun bir metre ötesindeydi. Bir an havada öyle muazzam bir et ve kan kütlesi uçtu ki, Satürn'ün omzu-

nun altındaki bir yıldızın rengi değişti. Swelter ayaklarının üstüne düşmedi. Bunu yapmayı planlamamıştı zaten. Önemli olan tek şey kirişin yüksek ucuna vücudunun tüm ağırlığıyla düşmesiydi. Düştü ve karnının alt kısmı çarparken kirişin diğer ucu canlıymışçasına havaya fırlayıp Bay Flay'in öne uzanmış çenesinin altına çarptı; adam havaya kendi boyu kadar fırladıktan sonra kendinden geçmiş bir halde yere düştü.

Aşçıbaşı tuhaf hareketlerle ayağa kalkarken düşmanının bedenine yeterince çabuk ulaşabilmenin telaşındaydı. Bay Flay orada yatıyordu işte, ceketi koltukaltlarına kadar sıyrılmıştı, zayıf böğrü meydana çıkmıştı. Bay Swelter satırı kaldırdı. Bunun için öyle uzun süre beklemişti ki. Aylarca, aylarca beklemişti. Gözlerini elindeki örümcek ağıyla kaplı satıra çevirdi ve o sırada Bay Flay'in sol gözkapağı titreşti; adam bir an sonra aşçıbaşında odaklanmıştı, gözkapaklarının arasından ona bakmaktaydı. O korkunç anda kımıldayacak gücü yoktu. Tek yapabildiği izlemekti. Satır havaya kalkmıştı, ama sonra Swelter'ın şaşkın bir ifadeyle, kaşlarını kaldırmış bir halde satıra bakmakta olduğunu gördü. Sonra o gece o süngerimsi sesi ikinci kez işitti:

"Silinmek ister misin güzelim?" dedi ses, zalim çelikten bir yanıt geleceğine eminmişçesine. "İstersin, değil mi – akşam yemeğini yemeden önce? Tabii ki istersin. İnsan giyinikken sıcak suda banyo yapmaktan keyif alabilir mi? Ama seni birazdan yıkayacağım minik goncam. Yüzünü de silmeliyim tatlım; silip tertemiz yapmalıyım, ondan sonra içmeye başlayabilirsin, değil mi?" İnce metal parçasını göğsüne yaslamıştı. "Tam susayanlara göre hayatım. Tam gece yatmadan önce içilecek bir içki." Birkaç saniye boyunca, karından gelen kısık kıkırtılar duyuldu; sonra Swelter satırı ağlardan temizlemeye başladı. Yerde acizce yatan Flay'in yarım metre kadar ötesinde duruyordu; Flay'in yarısı ay ışığında, yarısı karanlıktaydı. Sınır çizgisi çıplak böğründeydi. Şansı vardı ki gövdesinin üst kısmı gölgedeydi ve başı neredeyse hiç görünmüyordu. Tepesinde olup bitenleri izlerken ve aşçıbaşının satırı neredeyse tamamen temizledi

ğini fark ederken, gözleri düşmanının yüzünün üst kısmına takıldı. Adamın yüzünün geri kalanı ve bedeni gibi ağlarla kaplıydı, ama sanki sol kulağın üstünde bir şey daha vardı. Swelter ağların yüzünü gıdıklamasına ve cildindeki diğer yüzlerce hafif kaşıntıya öyle alışmıştı ki, sağ gözünün üstünde bir örümceğin oturduğunu fark etmemişti. Başından öyle kalın ağ tabakaları sarkıyordu ki, görüşünü engelleyen şeyin ağlar olduğunu sanmıştı. Flay yattığı yerden örümceği çok net görebiliyordu, ama şimdi görmekte olduğu şey kaderini belirleyecekti. Örümceğin eşiydi bu. Sol kulağın üstündeki gri karmaşadan çıkmış, uzun ve ince bacaklarıyla adım adım ilerliyordu. Kocasını mı arıyordu? Eğer öyleyse yön duygusu epey güçlü demekti, çünkü ona doğru ilerlemeye başlamıştı.

Swelter düzleştirdiği avcunu silahının çelik yüzeyinde gezdiriyordu. Satır kullanılmaya hazırdı. Swelter ay ışığını yansıtan çeliği kalın dudaklarıyla öptü ve sonra geriye doğru kısa bir adım atarak satırı uzun sapından iki eliyle tutup, eğik başının çok yukarısına kaldırdı. Ayak parmaklarının ucunda, bu pozisyonda dururken birden kör oldu. Sol gözüne dişi bir örümcek oturmuştu. Örümcek iyice yayılmıştı, altındaki kürenin hareketlerinden hoşlanmıştı. Flay birkaç saniye önce örümceği fark ettiğinden beri bu anı beklemekteydi. O ölümcül satırın altında, savunmasız bir halde sanki bir saattir yatmaktaydı. Şimdi bir fırsat yakalamıştı ve yanına düşmüş kılıcını kavrayıp yuvarlanarak aşçının göbeğinin altından ve satırın menzilinden göz açıp kapayıncaya dek uzaklaştı.

Boruk anını ikinci kezdir yaşayamayan Swelter sinir terleri dökerken Flay'in hâlâ altında olduğunu sanıyordu. Gözlerindeki örümceklere rağmen darbe indirse Flay kaçamayabilirdi. Ama Bay Swelter bu cinayeti işlemek için girdiği onca zahmetten sonra ne yaptığını göremezse pek tatmin olamazdı. Lord Sepulchrave'in kapısının önündeyken durum farklıydı. Orada zaten ışık yoktu. Ama burada, güzel bir ayın parlak ışıkları eserini aydınlatırken, bir örümceğin kaprislerine katlanmanın ne yeri ne de zamanıydı.

Dolayısıyla satırı göğsüne indirdi ve sağ eliyle gözlerindeki bö-

cekleri çekip aldı; tam silahını tekrar kaldırmaya başlarken, kulağının ortadan kaybolmuş olduğunu gördü. Arkasına dönerken sol kalçasında müthiş bir acı ve başının yan tarafında bir yanma hissetti. Domuz gibi çığlık atarak dönüp parmağını kulağının olması gereken yere götürdü. Kulağı yoktu. Flay'in kuvvetli bir darbesiyle odanın öteki tarafına uçmuştu ve döşeme tahtalarının otuz santim kadar üstündeki, örümcek ağlarından oluşma bir hamakta ileri geri sallanmaktaydı. En keyif düşkünü insan bile o kemiksiz şeyin yarısı kadar rehavetle sallanmamıştır!

Kırmızıya boyanmış o kesik kulağın üstüne vuran ay ışığı basiretle geri çekilince kulak anlayışlı bir karanlığa gömüldü. Flay kılıcını önce saplamış, hemen ardındansa savurmuştu. İkinci darbesi kafatasını ıskalasa da ilk kanı akıtmıştı; aslında ilk ve ikinci kanı, çünkü Swelter'ın sol kalçasından oluk oluk kan boşanıyordu. Aslında giderek büyüyen bir ada oluşmaktaydı – giysisinin arka kısmının engin beyazlığına sızan kırmızı bir ada. Bu adanın şekli sürekli değişmekteydi, ama Swelter'ın çığlığının yankısı dinerken bir meleğin ters duran kanadına genel hatlarıyla çok benzedi.

Darbelerin kan akıtmak dışında pek etkisi olmamıştı. Swelter'ın cüssesinde birinin gövdesinde sadece bir iki nokta hayati önem taşıyabilirdi. Hızla kan kaybetmesinin pek önemi yoktu. İçinde kansızlıktan muzdarip bir orduyu canlandıracak kadar kan vardı, hatta artanıyla tüfeklerini soğutabilirlerdi. Kan damarları uç uca eklenseler Çakmaktaşı Kulesi'ni bir Virginia asması gibi, bir buçuk kez tamamen sarmalayabilirlerdi – orası tam bir vampire uygun bir ev olurdu o zaman.

Yine de kan kaybediyordu ve soğuk, hesaplı garezi yerini geçmişle bağlantısız, yoğun bir nefrete bırakmıştı. Kanı şimdi kaynamaktaydı ve aralarındaki ağlara dalarak Bay Flay'e doğru uzun, biçici bir darbe savurdu. Çok hızlı hareket etmişti, ama ay ışığında parlayan ağlar yüzünden aralarındaki mesafeyi yanlış hesapladığından darbesini erken indirmişti, yoksa muhtemelen her şey bitecek ve geriye cesetten kurtulmak kalacaktı. Darbenin rüzgârı ve çeliğin tıslaması Bay

Flay'in başındaki tüyleri diken diken etmeye ve kulaklarında korkunç bir uğultunun başlamasına yetmişti. Ancak Flay şaşkınlığından neredeyse anında sıyrılıp, bir anlığına dengesini yitiren aşçının yastık gibi kabarık omzuna bir darbe indirerek karşılık verdi.

Sonra her şey çok çabuk olup bitti; sanki daha önce yaşanan her şey sadece bir başlangıçtı. Swelter başarısız darbesi yüzünden yitirdiği dengesini çabucak geri kazandı ve omzundaki yeni acıyı hissederek, satırını öne uzattığında saldırı menzilinin hasmınınkinden daha uzun olduğunu bilerek silahı sapının en ucundan tuttu ve dönmeye başladı; ayakları göbeğinin altında korkunç bir süratle hareket ederek, bedenini giderek artan bir hızla fırıl fırıl döndüren karmaşık bir tür dans yapmakla kalmıyor, aynı zamanda onu Bay Flay'e giderek yaklaştırıyordu. Bu arada önüne uzattığı satırı ıslık çalarak dönüyordu. Odanın ortasındaki ağlardan geriye kalanlar, üzerine benek benek ay ışığı düşen bu korkunç siklona karşı koyamayıp dağıldılar. O an için soğukkanlılığını koruyan Flay, Swelter'ın dönüşlerinin peş peşe sergilediği yüzleri şaşkın bir dehşetle seyretti; sayıları yüzlerceydi; büyük bir hızla belirip kayboluyorlardı (aralarda dev kafanın arka kısmının aynı sayıdaki görüntüleri beliriyordu). Çeliğin tıslaması hızla yaklaşıyordu. Swelter öyle süratli dönüyordu ki, Flay'in arada darbe indirmesi imkânsızdı; hem olduğu yerde kaldığı sürece kılıcıyla ona erişemezdi.

Gerilerken odanın uzak bir köşesine çekilmeye zorlandığını fark etti. Swelter üstüne kâbus gibi çöküyordu. Aşçının zihni çalışıyordu, ama ayaklarıyla çeliğin dönüşlerinin arasındaki kusursuz fiziksel uyum bir transın sonucuydu – kusursuzlukları onları ayrı ve bağımsız kılmıştı. O dev, beyaz topacın kendini nasıl durdurabileceğini hayal etmek güçtü.

Sonra birden Bay Flay'in aklına bir fikir geldi. Giderek yaklaşan çelikten ürkercesine gerilemeyi sürdürdü, ta ki eğik omurgası iki duvarın birleştiği yere yaslanana dek. Böyle köşeye kısılmayı kendisi seçmişti, çünkü istese kırık pencereden dışarıya, yağmur sularıyla kaplı ve ay ışığıyla aydınlanan terasa sıçrayabilirdi; dimdik doğ-

ruldu, kılıcını ayaklarına indirdi – ve bekledi.

Fırıl fırıl dönen satır hızla yaklaşıyordu. Flay, aşçıbaşının dönen kafasını her seçebildiğinde o küçük, kanlı gözlerin kendisine baktıklarını görebiliyordu. Nefretin cismanileşmiş hali olan topaklar gibiydiler; Swelter'ın bütün düşünceleri ve kasları Flay'in ölmesinde öyle odaklanmıştı ki, döne döne yaklaştıkça normal zekâsı geri plana itiliyordu ve Flay'in olmasını umduğu şey gerçekleşti. Uzun silah öyle geniş bir çember çiziyordu ki, birden önce duvarların birleştiği yerin birkaç santim yakınına kadar geldi, bir sonraki dönüşte sıvaları parçaladı ve en sonunda duvarlar adamın üstüne atlarken –Swelter'a öyle göründü– aşçıbaşı satırın çürük duvarın büyük bir kısmını parçalaması sırasında oluşan titreşimlerin şokunu ellerinde ve ön kollarında hissetti. Kılıcını hâlâ bacağına paralel –ucu maskaratasının yanında duruyordu– tutan Flay, üstüne düşen Swelter'ın gövdesinin kendisine çarpmasına hazır değildi. Gözünü kan bürümüş olan Swelter'ın dönüşlerinin kesilmesi öyle ani ve sarsıcı olmuştu ki, ritmini ve motivasyonunu yitiren bedeni bozulan bir makine gibi kontrolden çıkmıştı. Flay o kadar sıska olmasa ve köşeye iyice gömülmese havasızlıktan boğulurdu. Yine de Swelter'ın ağlarla kaplı ıslak giysileri yüzüne yaslanınca kesik, acılı soluklar almak zorunda kaldı. Hiçbir şey yapamıyordu, kolları iki yanına mıhlanmıştı, yüzü ezilmişti. Ama şokun etkileri geçiciydi ve Swelter birden hafızasını geri kazanmışçasına, sarhoş gibi sendeleyerek köşeden biraz uzaklaştı ve Bay Flay kılıcını bu yakın mesafeden kullanamasa da, soldaki duvarda hızla yan yan gitti ve dönüp tam kılıcını Swelter'ın kaburgalarına saplayacakken hasmı sarhoş gibi yalpalayarak, geniş kavisler çizerek uzaklaşıp menzilden çıktı. Dönüşlerinin yol açtığı baş dönmesi o an işine yarıyordu, çünkü Örümcekli Salon'da böyle sendelerken, darbe indirilmesi imkânsız bir hedefti.

Dolayısıyla Bay Flay bekledi. Ensesindeki yoğun bir ağrının son derece farkındaydı. Çenesine inen darbenin şoku geçer geçmez bu ağrı şiddetlenmişti. Her şeyin bitmesini tüm benliğiyle arzuluyordu. Üstüne korkunç bir bitkinlik çökmüştü.

Swelter, oda etrafında dönmeyi kesince ve denge hissini geri kazanınca, Salon'u korkunç bir kararlılıkla katetmeye başladı; elindeki satır öfkeyle titriyordu. Döşeme tahtalarının üstündeki adımlarının sesleri son derece belirgindi ve Flay'in irkilerek omzunun üstünden ay ışığına göz atmasına yol açtı. Yağmur dinmişti ve Gormenghast'ta damlaların hüzünlü şıpırtıları hariç çıt çıkmıyordu.

Flay birden Örümcekli Salon'da bir bitişin, bir kararın, bir ölüm darbesinin mümkün olmadığını hissetti. Buna emin olmasa Swelter'a odanın diğer tarafında, adam kapının önünde eğilip kendine gelirken saldırırdı. Ama ayın aydınlattığı pencerenin önünde sıska bir siluet olarak durmakla yetindi; dizleri kumaşlar yüzünden doğuştan sakat gibi görünüyordu ve aşçıbaşının üstüne yürümesini beklerken ağrıyan ensesinin omurlarını uzun, kemikli parmaklarıyla ovuşturdu. Sonra birden saldırı gerçekleşti. Swelter satırını kaldırmıştı ve ona doğru koşuyordu; kafasının sol tarafıyla sol omzu parlak kanla kaplıydı ve ardında kanlı bir iz bırakıyordu. Pencerenin hemen önünde döşemeyi sona erdiren on beş santimlik bir basamak vardı. Normalde bunun ardında, bir metre aşağıda, duvarlarla çevrili dikdörtgen bir çatı alanı uzanırdı. Bu geceyse bu alan yağmur sularından oluşma büyük bir gölle kaplıydı. Bir yabancıya, ayın altındaki bu göl çok derinmiş gibi gelirdi. Flay geriye doğru bir adım atarak ayağını ahşap basamağın üstünden aşırdı ve indirirken yukarıya limon sarısı sular fışkırdı. Bir an sonra, çay gibi ılık bir suda örümceksi bacaklarıyla geri geri yürüyordu. Hava az önceki sağanağa karşın her zamanki kadar bunaltıcıydı. Sıcağın korkunç ağırlığı hâlâ hissediliyordu.

Sonra korkunç bir şey oldu. Son sürat takipte olan Swelter'ın ayak başparmağı basamağa takılmıştı. Momentumunu kontrol edemeyerek ılık suyun içine çığ gibi düştü. Elinden kurtulan satır yüzerek uzaklaştı ve gölün altın sessizliğine ay ışığında döne döne gömülerek, bir alev parıltısıyla gözden kayboldu. Suda bir deniz canavarı gibi, yüzükoyun yatan Swelter çırpınarak ayağa kalkmaya çabalarken Flay ona ulaştı. O sırada aşçı insanüstü bir çabayla döndü,

ayağını basacak geçici bir yer bulduktan sonra yitirdi ve çırpınarak tekrar, bu kez sırtüstü düşüp dört bir yana, en uzak yerlere kadar su sıçrattı. Bir an nefes alabildi, ama tepesinde düşmanının karanlık bedeninin yükseldiğini görmek zorunda kalmasının bu avantajı dengeleyip dengelemediğini ancak kendisi bilebilirdi – Flay iki eliyle kavradığı kabzayı başının çok yukarısına kaldırmış ve kılıcının ucunu Swelter'ın kaburgalarına doğrultmuştu. Swelter'ın etrafındaki sular kızıllaşırken ve gözleri ay ışığında bilyeler gibi fıldır fıldır dönerken kılıç dimdik saplandı. Flay kılıcı geri çekme zahmetine girmedi. Kılıç saplandığı yerde, güverteye düşmüş yelkenleri rüzgârdan ve dalgalardan bağımsız bir şekilde, canlıymışçasına, korkunç titremelerle sıçrayan çelik bir gemi direği gibi kaldı. Direğin tepesinde, kılıcın gözcü yerini andıran yuvarlak kabzasında minik bir korsan yoktu. Dizlerine kadar su içinde olan Flay, Örümcekli Salon'un dış duvarına yaslandı ve hasmının can çekişmesini kısık gözlerle seyrederken yukarıdan gelen bir ses duyunca ürpererek gözlerini kaldırdı ve bir yüz gördü – Salon'un derinliklerinden gelen gümüşi ışıkta gülümseyen bir yüz. Bu yüzün gözleri yusyuvarlaktı ve ağzı açılıyordu; ay ışığındaki sessizlik engin, beyaz bir çarşafın üstünde hiç bitmeyecekmişçesine sürerken, bir ölüm baykuşunun uzun ve tiz çığlığı onu patiskaymışçasına boydan boya yardı.

ÖLÜ

Flay daha sonraki yıllar boyunca neredeyse her gün, şimdi olanları anımsayarak irkilecekti. Bu anı düşler gibi ansızın ve istemsizce, tekrar tekrar geri dönecekti. Hep gerçekdışı gelecekti, ama Swelter'ın ölümünden sonraki saatleri yaşarken de bu hisse kapılmıştı – sanki o saatleri gösteren korkunç bir saat vardı ve bu saatin davula benzeyen ön tarafına ölü aşçıbaşının derisi gerilmişti – bu saatin kolları, uzun dakikaları döngüsel bir trans halinde katederken arkalarında kanlı izler bırakıyorlardı. Bay Flay onlarla birlikte hareket

ediyordu. Pencerede duran Kont'un uyanık olduğunu anımsayacaktı; yeşim taşlı asasını elinde tutuşunu ve yağmur gölüne inişini. Kont'un doğrulttuğu ceset bir dakikalığına kıvrılıp büküldükten sonra, canlıymış ve aya bakmayı kesinlikle sürdürmek istiyormuş gibi dikelmişti. Kont daha sonra aşçının gözlerini kapamış, lapadan yapılma iki taçyaprağını kan çanaklarının üstüne indirmişti.

"Bay Flay," demişti Lord Sepulchrave.

"Lord'um?" diye sordu uşağı boğuk bir sesle.

"Selamıma karşılık vermedin."

Flay efendisinin ne demek istediğini anlayamadı. Selam mı? Kendisiyle konuşulmamıştı ki. Sonra baykuş çığlığını anımsadı. Ürperdi.

Lord Sepulchrave, gemi direğine benzeyen kılıca asasıyla vurdu. "Sence onu beğenecekler mi?" dedi. Dudaklarını yavaşça araladı. "Onu sunmaktan fazlasını yapamayız. En azından bunu yapabiliriz."

Bunu takip eden kâbus hakkında söylenmesi gereken tek şey şu ki, daha sonraki çalışmayla geçen çetin saatler Çakmaktaşı Kulesi'nde son buldu; cesedi mazgallı siperlerin arasındaki, göl suyunun aktığı bir aralıktan geçirip aşağı attıktan sonra sürükleye sürükleye oraya götürdüler. Swelter aralıktan geçtikten sonra, ay ışığında parıldayan sularla birlikte altmış metre aşağı düşmüştü ve cesedi bulduklarında yamyassı olmuştu, ıslak çakılların üstünde köpürmekteydi. Buldukları bir halatı bir kancaya bağladılar ve cesedi uzun süre çektikten sonra hedeflerine ulaştılar.

Beyaz sessizlik korkunçtu. Ay ışığı Çakmaktaşı Kulesi'ni kırağı gibi kaplamıştı. Kütüphanenin kalıntıları çok uzakta; yemekhanelerden ve pavyonlardan, kubbeli ve metruk yapılardan oluşma uzun bir bina sırasının ucunda ışıldıyordu. Sağ taraflarında gece yarısı karanlığı, aydınlık çam ormanlarını şerit şerit bölmüştü. Ayaklarının çevresinde fildişi oymaları andıran birkaç kozalak duruyordu; soluk toprağa gölgeleriyle bağlıydılar.

Bir zamanlar Swelter olan şey parıldıyordu.

Ve Kont demişti ki; "Bu benim saatim Flay. Artık gitmelisin Bay Flay. Gitmelisin. Bu yeniden doğuş saatim. Onunla yalnız kalma-

yım. Onu öldürmekle gurur duyabilirsin. Bense onu onlara götürmekle gurur duyuyorum. Elveda, çünkü hayatım başlıyor. Elveda... elveda." Ve bir eliyle halatı tutmayı sürdürerek sırtını dönmüştü; Flay yakındaki şatoya doğru koşar adım yürümeye başlamıştı, omzunun üstünden geriye bakıyordu, tepeden tırnağa titriyordu. Durduğunda Kont o parıldayan cesedi Kule'nin dibindeki eski girişten içeri sürüklemekteydi.

Adam bir an sonra gözden kaybolmuştu; yassılaşmış, ağır ceset aşınmış girişin önündeki hayal meyal seçilen üç basamağı kayarak çıkarken dalgalanmıştı.

Her şey dönüp duruyordu – Kule, çamlar, ceset, ay ve hatta Kule'nin boğazından geceye yayılan korkunç ıstırap çığlığı – bir baykuşun değil, ölmek üzere olan bir adamın çığlığı. Yankıları bitmemecesine sürerken, Kule'nin tepesindeki gökyüzü turlayan baykuşların aydınlanan bedenleriyle ağarırken; Kule'nin girişindeki birbirinden farklı iki ceset, üzerlerine üşüşen kuştüylerinin, gagaların ve pençelerin karmaşasında mideye indirilirken, sıska ve bitkin uşak kendinden geçip yere serildi.

GÜLLER TAŞTANDI

Çarpık Orman'da – kökleri dışarıda duran ağaçların arasında tek başına, hızla yürürken huzursuz bir ağaç dalını andırıyordu; kuşlar ve yabani tavşanlar dizlerinin sesine günbegün alışıyorlardı.

Ormanın seyreldiği yerlerden geçerken üzerine gün ışığı şeritleri düşüyordu, güneş girmeyen yerlerdeyse gölgeler kadar kararıyordu; takip ediliyormuşçasına ilerliyordu. Şatodaki soğuk, ışıksız koridorda öyle uzun zaman boyunca uyumuştu ki, artık uyanıp da kendini şafağın ya da yatmak için uzandığında alacakaranlığın ve günbatımının karşısında savunmasız hissettiğinde, başta sadece çıplaklık hissi ve huşu duyabilmişti. Doğa, Gormenghast kadar engindi anlaşılan. Ama Flay zaman geçtikçe tepelerin ve ormanın, kayalı

yokuşların ve bataklıkların en kestirme ve gizli yollarını bulmayı, nehrin kıvrımlarını ve çalılıkların arasından akan kollarını takip etmeyi öğrenmişti.

Kont'un ölümünün acısını hâlâ hissetse de, sağ kalmak için verdiği mücadelenin ve bu esnada zekâsını kullanmak zorunda kalmanın karşılığını bazı şekillerde aldığını fark etti. Bu yeni dünyayı her gün biraz daha tanıyordu. Gormenghast Dağı'nın yamaçlarında bulduğu iki mağarayla gurur duyuyordu. Onları taşlardan ve sarkık otlardan temizlemişti. Taş ocaklar ve masalar, yapraklardan yataklar yapmıştı; tilkileri uzak tutmak için mağaraların etrafına çit çekmişti. Mağaralardan biri güneyde, keşfedilmemiş bölgenin sınırındaydı. Issız bir yerde olması Flay'i çok heyecanlandırıyordu – çünkü uzaktaki şatoyla arasında dağ vardı. İkinci mağara kuzey yamacındaydı ve daha ufaktı, ama yağmurlu gecelerde ulaşılması daha kolaydı muhtemelen. Flay, Çarpık Orman'ın içindeki bir kayranda asıl evi olarak kullanmak üzere bir kulübe inşa etmişti. Tavşan yakalamakta giderek ustalaşmakla ve sert kök liflerini sabırla düğümleyerek ördüğü ağı kullanmadaki başarısıyla gurur duyuyordu; ayrıca pişirip kulübesinin gölgesinde tek başına yediği balıklar lezzetli geliyordu. Uzun akşamlar sarı sonsuzluklar gibiydi – boğucu ve sessizdiler, arada sırada geçen bir kuşun kanat sesleri ya da çığlığı hariç. Flay'in kapısının önünden akan incecik bir dere, güneydeki çalıların gölgelerinde gözden kayboluyordu. Flay'in seçtiği bu yitik kayrana duyduğu sevgi, herhalde kanında olan ve yeni harekete geçmiş bir ormancı içgüdüsünün gelişmesiyle ve kendine ait bir şeye – kendi elleriyle yaptığı bir kulübeye sahip olma hissiyle birlikte artıyordu. Bu isyan mıydı? Bilmiyordu. Günün bitiminde kulübesinin kapısının önünde oturup çenesini dizlerine dayayarak, dirseklerini kemikli elleriyle kavrayarak karşısındaki, santim santim uzayan gölgelere düşünceli bir edayla (bir gören olsa somurtkan derdi) bakıyordu. Gormenghast'ın öyküsüne dair bildiği her şeyi zihninde evirip çevirmeye başlamıştı. Artık göremediği Fuchsia'yı anımsamak acı veriyordu, çünkü onu hiç tahmin etmediği kadar çok özlüyordu.

Haftalar geçtikçe becerileri arttı, öyle ki artık tavşanı bol olan yerlerde elinde sopayla yarım gün yatarak beklemek zorunda kalmaz oldu; ve nehrin pek balık bulunmayan bölgelerinde bilgisizliğinden dolayı saatler harcamıyordu. Zamanının giderek daha çoğunu kulübesini yaklaşan sonbahara ve kaçınılmaz kışa hazırlamaya, bölgeyi daha fazla keşfetmeye ve akşam ışığında derin düşüncelere dalmaya ayırabiliyordu. O korkunç, kâbussu anı en çok o zaman geri geliyordu. Gökyüzündeki bir bulutun şekli – kırmızı bir böceğin görüntüsü – herhangi bir şey o dehşeti ansızın uyandırabilirdi; o zaman, cinayetin ve efendisinin daha sonraki ölümünün anısı zihnine çöreklenirken, tırnaklarını avuçlarına batırıyordu.

Dağ'ın bayırlarına tırmanmadığı ya da Gormenghast'ın uzun, girintili çıkıntılı omurgasını görmek için Çarpık Orman'ın kenarına gitmediği günler pek azdı. Ormanda geçirdiği yalnız saatler onu diğer hayatların gerçekliğinden koparmıştı ve bazen birden aslında Gormenghast diye bir yerin bulunmadığı: bütün bunları hayalinde görmüş olduğu: hiçbir yere, hiçbir şeye ait olmadığı: dalların sonsuzca uzandığı bir rüyadaki tek canlı insan olduğu korkusuna kapılarak ağaçların arasında düşe kalka koşuyordu.

O girintili çıkıntılı şehir siluetinin, en eski anılarıyla öylesine iç içe geçmiş görüntüsü Flay'i, her ne kadar dışlanmış ve terk edilmiş olsa da, yine de ona hayatta gurur ve gaye veren her şeyin gerçekten var olduğuna, rüya ya da masal olmadığına, gözlerine siper ettiği eli kadar gerçek olduğuna ikna ediyordu; o kadim taşlar diyarında görkemli Groan Hanedanı yaşıyor, ölüyor ve yeniden doğuyordu.

Böyle bir akşamda, şatoyu bir süre inceledikten ve sonunda gözlerini parıldayan Balçık Evlerden tarafa çevirdikten sonra ayağa kalktı ve kayrana geri dönüş yolculuğuna başlamışken birden fikir değiştirip geldiği yoldan yüz adım kadar geri döndükten sonra sola saptı ve aşılamaz gibi görünen bir dikenli vadiden şaşırtıcı bir hızla geçti. Bodur ağaçlar sonunda yerlerini daha seyrek çalılara bıraktılar; bunların yapraklarının çoğu kuraklık yüzünden dökülmüştü ve geride kalanların hâlâ o kırılganlaşmış dallarda durmalarının tek se-

bebi cinayet gecesi ansızın kopan fırtına sayesinde köklerinin geç de olsa beslenmesiydi. Şimdi bayırın iki tarafı da daha net seçiliyordu ve Flay son çalı engelini de aşarken iki yanında engebesiz yükselen kül rengi yamaçlar, saç gibi parlak ve yatık otlar belirdi; bu soluk otlardan bir tanesi bile dik durmuyordu. Hiç rüzgâr esmiyordu. Flay sağındaki sıcak yokuşa sırtüstü uzanıp dinlendi. Dizlerini kaldırıp (çünkü hareket ve durağanlık anlarında bedeninin köşeli olması dürtüsüne sahipti) parlak otların üstünde yatan koluna dalgın gözlerle baktı.

Fazla dinlenmedi, çünkü akşam karanlığından önce kuzeydeki mağarasına varmak istiyordu. Oraya bir süredir gitmiyordu ve ansızın kapıldığı arzuya bir çeşit kasvetli keyifle boyun eğmişti. Güneş şimdiden epey alçalmıştı; puslu ufkun birkaç derece üstünde asılı duruyordu.

Kuzey mağarasının manzarası sıradışıydı. Bay Flay haz denen şeyin herhalde bu manzaradan aldığı his olduğunu düşünüyordu. Bu yeni ve tuhaf hayatta; koridorlardan ve salonlardan, yanmış kütüphanelerden ve sıcak mutfaklardan çok uzaktaki, içinde yeni bir his uyandıran, ritüellerden ve itaatkârlıktan fazlasıyla – bitkilerin çeşitliliğiyle ve ağaç kabuklarının farklı farklı dokularıyla, balık ve kuş ve taş türleriyle ilgilenmesine yol açan (ki bunun kâfirlik olmadığını umuyordu) bu enginlikte giderek daha çok şey keşfediyordu. Güzellik karşısında heyecana kapılmak âdeti değildi, çünkü bu hiç aklına gelmemişti. O düşünce adamı değildi. Soğuk ve pratik şeylerden zevk alırdı; ama sadece onlardan değil. Karanlık bir yere bir huzme düşünce, gözleri göğe çevriliyor ve ışığın geçtiği yarığı arıyordu. Orayı keşfedince tatmin oluyor ve ışınların oyununu izlemeye geri dönüyorlardı. Flay ışınlara bakıyordu. Onları bakmaya değer bulduğundan değil – zamanını böyle boşa harcadığı için kendisinde bir terslik olduğumu düşünüyordu. Günler geçtikçe, öğle vakti meşelerin arasındaki sincapları, ekin kargalarının yuvalarına dönüşünü ya da günbatımı manzarasını keşfettiği bir yerden izlemek için bölgede oraya buraya gidip durduğunu fark etmişti.

Bu gece de batan güneşin önünde kararan sarp kayalıkları seyretmek istiyordu.

Kuzey mağarasına varmak bir saatini aldı ve yırtık gömleğini çıkarıp sırtını serin dış duvara yasladığında yorgundu. Tam zamanında gelmişti, çünkü altın bir tabağı andıran güneş, Gormenghast Dağı'nın en kuzeyindeki ana kayalıkların ucunda dengede duruyordu. Çevresindeki gökyüzü koyu gül rengiydi, kaymaktaşı gibi yarı şeffaftı, ama et gibi dolgundu. Ve olgundu. Yumuşacık bir ten ya da kalın bir meyve gibi olgundu. Çünkü bu, sınırsız bir ihtişamla toyca yapılan bir deney değildi – bu ele avuca gelmez günbatımı eksiksizdi ve gökyüzündeki kırmızı gözün ilk kez kırpılmasından beri yeryüzünde gerçekleşen tüm arkaik günbatımlarının çocuğuydu.

Bakışlarını bu sarp kayalığın altındaki büyük, kalp şeklindeki sel çukuruna indiren sıska adam, oradaki bitkilerin bir gölge denizine batmış olduklarını görmekten çok hissetti, çünkü aklı hâlâ karanlıktaydı; çevresindeki havada bir hızlanma oldu ve başını kaldırınca göğün gül renginin koyulaşmasıyla birlikte her şeyi boyadığını fark etti; sanki nesneler renklerinin değiştirilmesini kabul etmeden önce göğün şu anki tonunu bulmasını beklemişlerdi. Sanki bir sihirbazın asasını sallamasıyla birlikte tüm dünya tek bir renge boyanmıştı – kızıla boyadığı bulutlarla ve formlarla tezat oluşturacak şekilde altın sarısı rengini koruyan güneş hariç her şey.

Flay çizmelerinin bağcıklarını çözmeye başladı. Arkasındaki süpürülmüş mağarası sanki esniyordu, girişindeki karanlıkta karides rengi milyonlarca pervane uçuşuyordu. Topuğunu deri çizmeden çıkarırken kayalığın sivri doruğunun güneşi kemirmeye başlamış, neredeyse ortasına ulaşmış olduğunu fark etti. Kemikli başını geriye, taşa yasladı; kayalığın tepesinin güneşi ok gibi yarmasını, siyah kancalarının dışa doğru yiye yiye ilerlemesini seyrederken yüzü aydınlandı ve pis sakalının kılları bakır teller gibi parıldadı.

O yaz akşamının gidişatı durdurulamaz olsa da; engin dağ alacakaranlığında, güneşin büyük ve büyülenmiş çemberindeki halinden bile daha minicik görünen bir başka hareketli şekil daha da yazgısaldı.

Koca dünya o kadının mikrokozmosu aracılığıyla hıçkırarak ağlıyordu. Güneş içinde batıyordu; renkler soluyordu. Ölüm çiyi yükseliyordu, kadının göğsündeki yaban kuşları boğazına tırmanıyor ve büyük bir kargaşa içinde, şakımadan, dip dibe kanat çırparak orada asılı duruyorlardı; her şeyin son bulduğu diyarları öyle arzuluyorlardı ki.

Flay'e yalnızlığının sessizliği bozulmuş, duyular birbirinin bölgesini işgal etmiş gibi geldi; çünkü gökyüzündeki dev, sarı tabağın önünde "i" harfi boyundaki bir siluetin hareket ettiğini görünce bir rüyadan uyanmış gibi oldu. O şeklin, uzakta da olsa, bir insan olduğunu görebiliyordu. Keda olduğunuysa fark edemedi. Flay bir tanık olarak kendini engelleyemedi. Dizlerinin üstünde öne eğildi; bu arada dakikalar ilerliyordu. Flay kasıldı. Çok uzaktaki, güneşin önündeki o küçücük, minicik figür kayalığın siyah sırtına doğru ilerliyordu. Acizce seyreden Flay'in çenesi öne çıkmış, kemikli alnında soğuk ter damlaları belirmişti; çünkü seyrettiği şeyin Keder'in cismanileşmiş hali olduğunu biliyordu – kendisiyse izlemeye hakkı olmadığı, son derece mahrem ve gizli bir şeye bakan bir davetsiz misafirdi. Ama o şey bir yandan da kişisellikten uzaktı. Çünkü o kadın figürü, akıp giden zamanın içinde son adımlarını atan tüm acıların kişileşmiş haliydi.

Keda ağır hareket ediyordu, çünkü tırmanış onu yormuştu ve kaymaktaşı gibi bembeyaz çocuğunu, her şeyi başlatmış olan dünya dışı kızını doğuralı fazla olmamıştı. Sanki Keda dünyadan soyutlanmıştı, yüksekliklerin gül kırmızısı pusunda esrikti ve görkemli bir şekilde yalnızdı. Dibi gölgelerle kaplı uçurumun kenarında durdu ve az sonra başını ılık pusta salınan Gormenghast'la Balçık Evlere çevirdi. Gerçekdışıydılar. Öyle uzaktaydılar, öyle ayrıydılar ki. Artık ona ait değildiler, bitmişlerdi. Yine de çocuğun hatrına başını çevirdi.

Çevrilen başı boyutsuzdu. Boynundaki bir sırım, âşıklarının azametli oyma heykellerini taşıyordu. Heykeller memelerinin üstünde duruyorlardı. Yaşlanmanın sınırında olan yüzünde, üstünde durduğu uçurum kenarını çağrıştıran tehlikeli bir güzellik vardı. Ayak ba-

sacak yerlerin sonuncusu; küçücük bir yer. O iki metrelik şeridin rengi soluyordu. Keda'mn arkasında, güllerden oluşma bir halı gibi uzanmaktaydı. Güller taştandı. Büyüyen bir eğreltiotu vardı. Keda'nın ayaklarının yanındaydı. Keda'nın boyu ne kadardı?... Bin metre mi? O zaman başı uzak yıldızların arasında olsa gerekti. Her şey ne kadar uzaktı! Flay, Keda'nın – batan güneşin önündeki o yaşam zerreciğinin başını çevirdiğini seçemeyecek kadar uzaktaydı.

Dizlerinin üstünde duran Flay, bir tanık olduğunu biliyordu.

Keda'nm etrafında ve altında dünya uzanıyordu. Her şey dalgalıydı. Doğu ufkunun yukarısına ansızın tırmanıveren bir ay, gülü dondurarak içinden balmumuymuşçasına geçiyordu ve Keda hazır olduğunu hissetti.

Saçlarını gözlerinin ve elmacık kemiklerinin üstünden çekti. Saçları bir kuyudaki gölge gibi siyah ve hareketsizdi; düz sırtından aşağı gece yarısı gibi dökülmüştü. Keda'nın esmer elleri oyma heykelleri göğsüne bastırıyordu; gülümsemeye başlayarak, kaşlarını hafifçe kaldırarak uçurumun loş havasına adım attı ve düşerken ayla güneş tarafından muhteşem bir şekilde aydınlandı.

"BARQUENTINE İLE STEERPIKE"

Hem Lord Sepulchrave'in, hem de Swelter'ın açıklanamayan bir şekilde ortadan kaybolmaları Gormenghast'ın karışmasına yol açmıştı elbette – aşçıbaşının en önemsiz yamaklarından Kont'un karısına dek herkes bu meseleyi düşünüyordu. Flay'in de ortadan kaybolmuş olması gizemi iyice artırıyordu.

Sürekli bu sorundan bahsediliyordu. Uzun koridorlarda söylentiler fısıldanıyordu. Öylesine uygunsuz bir çiftin birlikte gitmiş olmaları düşünülemezdi bile. Gitmek mi? Nereye gideceklerdi ki? Gidecek yer yoktu. Aynı sebepten dolayı, tek başlarına gitmiş oldukları fikri de eşit ölçüde saçmaydı.

Kont'un hastalığı Kontes'in, Fuchsia'nın ve Doktor'un zihinlerin-

de en ön plandaydı elbette ve Steerpike'ın idaresinde son derece titiz bir arama yapılmıştı. Hiçbir ipucuna rastlanmasa da Steerpike açısından verimli bir aramaydı, çünkü yerleşecek bir yer arıyordu ve incelemeyi düşündüğü odalarla salonlara bu bahaneyle girme fırsatını yakalamıştı.

Aramanın dokuzuncu gününde Barquentine sadece kendisine değil, o taştan ormanın – o bozuk yollardan oluşma teraslı labirentin tüm köklü sakinlerine ters gelen bu aramanın durdurulmasına karar verdi.

Hanedan'ın başının görevlerini bir saatliğine bile ihmal etmesi yeterince kâfirceydi: ortadan kaybolması ise sözcüklerin ötesinde bir şeydi. Sinirlendiriciliğin ötesindeydi. Kont'un başına ne gelirse gelsin, ortadan kaybolmasının sebebi ne olursa olsun, bu konuda belirsizliğe yer yoktu – Lord Hazretleri bir haindi; sadece Barquentine'in değil, herkesin gözünde (ister keskin olsun, ister bozuk) bir haindi.

Bir aramanın yapılması gerektiği açıktı tabii, ama yine de herkesin aklında şöyle bir fikir vardı: Kont'un bulunması öyle sıkıntılı, öyle nazik ve kontrolsüz bir duruma yol açacaktı ki, kayboluşunun ayrıntılarının sır olarak kalmasının avantajları yok değildi.

Barquentine'in haberi aldığında hissettiği dehşet şimdi, dokuzuncu günün sonunda yerini eski efendisinin şahsıyla ilişkilendirdiği her şeye karşı duyduğu buz gibi ve inatçı bir nefrete bırakmıştı; Kont'a (asil kanın taşıyıcısına) duyduğu saygıysa adamın şahsına olan hislerinden ayrıydı. Sepulchrave bir hain gibi davranmıştı. Bunun bahanesi olamazdı. Hastalığı mı? Bunun ne önemi vardı ki? Hasta olsa bile Groan Hanedanı'ndandı.

O büyük haberi aldıktan sonraki birkaç gün boyunca binada bir canavar gibi koşturmuş, önüne gelene küfrü basmış, odadan odaya girip çıkarak arama yapmış ve yavaş hareket ettiğini düşündüğü herkese koltuk değneğini sallamıştı.

Tek tesellisi Titus'ın en baştan itibaren kendi kontrolünde ve eğitmenliğinde büyüyecek olmasıydı. Bu düşünce kurumuş yüreğine su serpiyordu.

Steerpike'ın aramayı organize etme tarzından etkilenmişti; arama sırasında delikanlıyla resmiyetin ötesinde bir yakınlık kurmak zorunda kalmıştı. Aralarında sevgi yoktu, ama ihtiyar adam yöntemli ve hızlı hareket eden o delikanlıya kıskançlıkla karışık bir saygı duymaya başlamıştı. Steerpike bunun en küçük belirtilerini bile hemen fark etti ve durumdan faydalandı. Aramanın Barquentine'in emriyle durdurulduğu gün delikanlı Dokümanlar Odası'na çağrıldı. Orada hırpani Barquentine'in yüksek sırtlı bir sandalyede oturduğunu, önündeki taş bir masada kitapların ve kâğıtların bulunduğunu gördü. Adamın düğüm düğüm olmuş sakalı sanki taşın üstünde, buruşuk ellerinin arasında oturuyordu. Çenesini öne uzatmıştı ve bu yüzden gerilen boğazı sanki birkaç uzun halat ile çok sayıda sicim ve telden oluşmaydı. Babası gibi onun da yüzü inanılmayacak kadar kırışıklıydı; gözleri ve ağzı, kapanınca tamamen gözden kayboluyorlardı. Taş masaya koltuk değneğini dayamıştı.

"Beni mi çağırdınız?" diye sordu Steerpike kapıdan.

Barquentine ateş saçan, asabi gözlerini kaldırdı ve ağzının çapraz kırışıklarla kaplı kenarlarını indirdi.

"Gel buraya," diye hırladı.

Steerpike masaya merakla ve çabucak, yan yan yaklaştı. Yerde halı olmadığından ayakları sert sesler çıkarıyordu.

Masaya ulaşıp da ihtiyarın karşısında durunca başını yana eğdi.

"Arama bitti," dedi Barquentine. "Köpekleri geri çağır. Duyuyor musun?"

Omzunun üstünden tükürdü.

Steerpike eğilip selam verdi.

"Bu kadar saçmalık yeter!" diye kükredi ihtiyar. "Bu kadarı yeter."

Üstündeki kızıl paçavralarda bulunan korkunç görünüşlü bir yarığa elini sokup kaşınmaya başladı. Bu iş sürerken bir sessizlik oldu. Steerpike vücut ağırlığını diğer bacağına aktarmaya başladı.

"Nereye gittiğini sanıyorsun? Rahat dursana sıçan kılıklı! Toprağa tepetaklak gömdüğüm anam aşkına, kıpraşma be evladım, kıpraşma." Parmaklarını taş masaya yaslı koltuk değneğinde gezdirdi,

ağzının etrafındaki kıllar tükürükten birbirine yapışmıştı.

Steerpike dişlerini emdi. Önündeki ihtiyarın her hareketini izliyor ve zırhta bir gedik açılmasını bekliyordu.

Masada oturan Barquentine normal yapıda bir ihtiyar sanılabilirdi, ama yüksek sırtlı sandalyeden ağır ağır indikten ve kolunu kaldırıp koltuk değneğini aldıktan sonra masanın çevresinden dolanırken çenesinin masa yüzeyiyle aynı hizada olması Steerpike'ı bile afallattı.

On yedi yaşına göre bile ufak tefek olan Steerpike, Tören Üstadı'nın başını birkaç santim öne uzatması halinde adamın kısa burnunun kendi göbek deliğinin bir karış yukarısına gömüleceğini fark etti; o göbek deliği ki usta ressam için eksen noktasıdır, o rölik ki potansiyelini tek bir kişi fark etmiş gibidir: yatak kahvaltısında yumurta yemeye karar verdiğinde orayı güvenilir bir tuzluk olarak kullanan müteveffa Swelter.

Steerpike durumla ilgisiz bir şekilde, aşağıdan kendisine bakan yüzün kırışıklıklarına bakmaya başladı. O buruşuk arazide iki göz alev saçıyordu. Kuru, kum rengi tenle tezat oluşturacak kadar tuhaf, sıvımsı bir görünüşe sahiptiler ve onları seyretmek suyla sınanmak demekti; masum olan her şey boğuluyordu. Enfeksiyonlu kuyu başlarının kuru kenarlarını yalıyorlardı.

Barquentine taş masanın etrafından öyle hızla ve çevikçe dolanmıştı ki, Steerpike burnunun dibinde ihtiyarın belirivermesine şaşırmıştı. Topuğun ve koltuk değneğinin birbirini takip eden sesleri ansızın kesilmişti. Bu sessizlikte, gecikmiş ve hafif bir ses çok yüksek ve net duyuldu. Sesi çıkaran, Barquentine'in koltuk değneği sabit dururken yer değiştiren ayağıydı. Adam dengesini iyice bulmuştu. Yaşlı yüzündeki konsantrasyon, bir seferde bir saniyeden fazla incelenemeyecek kadar yoğundu. Steerpike hızlı bir taramadan sonra şu sonuca vardı: ya altındaki kafa, etin ve tutkunun o ihtiyara özgü bir maddeyle yoğrulmasından oluşmuştu; ya da Steerpike'ın şimdiye kadar gördüğü diğer bütün kafalar maskeydiler – sadece maddeden yapılmış, tinsellikten eser taşımayan maskeler. Bu yaşlı tira-

nın kafası onun hisleriydi. Hislerine göre şekillenmişti ve hislerinin ta kendisiydi.

Steerpike o kafaya – çıplaklığına fazla yakındı. O kafa çıplaktı ve zamanın tırmık izleri açtığı alnın altında o kuyu başları vardı.

Ama Steerpike uzaklaşamıyordu – yoksa bu pörsümüş tanrı hiddetlenirdi. Gözlerini kapatıp dilini dişindeki bir oyuğa daldırdı. Sonra bir ses duydu; delikanlının yüzünün aşağıdan görüntüsünde-

ki ilginç her şeyi herhalde tüketmiş olan Barquentine iki kere peş peşe tükürmüştü ve Steerpike'ın inen gözkapaklarının üstüne fırlayan iki balgam, oralara bir süreliğine yerleştiler.

"Aç şunları!" diye haykırdı çatlak ses. "Açsana orospu sıçanın piçi!"

Steerpike koltuk değneğini başının yukarısına kaldırmış, tek bacağının üstünde dengede duran seksenlik ihtiyara hayretle baktı. Ancak koltuk değneği kendisine yöneltilmemişti, masaya çevrilmişti ve savrulmak üzere gibiydi. Savruldu ve üstüne indiği kitaplardan yoğun bir toz bulutu yükseldi. Bir güve tozun içinde uçmaya başladı.

Başını geriye çevirmiş ve küçük, koyu kırmızı gözlerini kısmış olan delikanlı tozlar yere inince Barquentine'in konuştuğunu işitti: "Evet, köpekleri geri çağırabilirsin! Zamanı geldi de geçiyor! Artık yeter. Dokuz gün harcandı! Harcandı! – Taşlar adına, harcandı! Duyuyor musun beni kakım kulaklı? Duyuyor musun?"

Steerpike eğilmeye başlarken kaşlarını kaldırarak, kulak zarlarının yapılan seslenişi başarıyla algıladıklarını belli etti. Mimik sanatında daha usta olsa, yaşadığı işitsel rahatsızlığın kulak kabartmak zorunda kalmasından değil, onları Barquentine'e kabartmak zorunda kalmasından kaynaklandığını çok hafifçe eğilerek ima edebilirdi.

Ancak başladığı eğilme hareketini tamamlamasına gerek kalmadı, çünkü Barquentine masanın üstündeki kitaplarla kâğıtların üstüne bir darbe daha indirmişti ve yeni bir toz bulutu yükselmişti. Adam gözlerini delikanlıdan ayırmıştı – ve Steerpike kıyıya oturmuş gibiydi – çünkü o gözlerin sel suları geri çekilmişti, taş masa o tehlikeli dalgayı ay gibi çekerek uzaklaştırmıştı.

Steerpike gözkapaklarındaki tükürükleri Doktor Prunesquallor'un mendillerinden biriyle sildi.

"Bu kitaplar nedir çocuk?" diye bağırdı Barquentine, koltuk değneğinin sapını tekrar koltukaltına sıkıştırarak. "Kafa derim adına, bunlar nedir çocuk?"

"Onlar Kanun'dur," dedi Steerpike.

Yaşlı adam koltuk değneğinin dört hareketiyle Steerpike'ın dibinde tekrar bitiverdi ve onu sıcak, ıslak gözleriyle yıkadı.

"Kör güçler adına, doğru," dedi. Genzini temizledi. "Öyle aval aval bakma. Kanun nedir? Cevap versene be!"

Steerpike hiç düşünmeden cevap verdi, ama kurnazlığı beyninin oltasındaki yem gibiydi: "Kaderdir efendim. Kaderdir."

Bu yanıt boş, beylik ve muğlak olsa da doğru türdendi. Steerpike bunu biliyordu. Yaşlı adam tek bir erdemin farkındaydı – Geleneğe İtaat'ın. Groanların kaderinin. Gormenghast kanununun.

Kanlı canlı hiçbir Groan, Barquentine'de "Groan" kavramına – sembole karşı duyduğu bu sadakati uyandıramazdı. Bu büyük ve karanlık aile ırmağının yatağında, kutsal toprağın şekline uyarak akması tek kaygısıydı.

Yetmiş altıncı Kont ister ölü bulunsun ister diri, aile mezarlığına gömülme hakkını yitirmişti. Barquentine günü ritüel ve tarih kitaplarını okuyarak geçirmişti. Sıradışı ve beklenmedik durumlarda sırayla uygulanacak prosedürlere ilişkin yazılar öyle fazlaydı ki, ihtiyar sonunda Lord Sepulchrave'inkine benzer bir duruma rastlamıştı – on dördüncü Groan Kontu geride bir bebek veliaht bırakarak ortadan kaybolmuştu. Arama işine sadece dokuz gün ayrıldıktan sonra çocuk Kont ilan edilmişti; sağ eline bir taş, sol elineyse bir sarmaşık dalı tutuşturulmuş, boynuna salyangoz kabuklarından yapılma bir kolye asılmış ve kestane dallarından yapılma bir salın üstünde göle bırakılmıştı; yakın akrabaları ve "Kontluk Töreni"ne davet edilen diğer herkes ise göl kıyısındaki ağaçların arasında ayakta durmuş, oturmuş, çömelmiş ya da uzanmışlardı.

Bütün bunlar şimdi, yüzlerce yıl sonra tekrarlanacaktı çünkü dokuz gün sona ermişti ve prosedürlerle ilgili her konuda tek otorite Barquentine'di. Emirleri verecek olan oydu. Küçük, ihtiyar bedeninin mikrokozmosunda Gormenghast'ı barındırıyordu.

"Daggelinciği," dedi gözlerini Steerpike'tan ayırmadan, "cevabını beğendim. Evet, kesinlikle Kader'dir. Adın ne piç kurusu?"

"Steerpike efendim."

"Yaşın?"

"On yedi."

"Goncalar ve çaylaklar? Analar hâlâ bunları doğuruyor demek! On yedi." Soluk dilini kuru, buruşuk dudaklarının arkasından çıkardı. Çizme dili gibiydi. Sesinde öyle düşünceli bir inanmazlık vardı ki delikanlı irkildi, çünkü o yaşlı boğazdan böyle bir tonlamanın çıktığını ilk kez duyuyordu. "Suratın kırışmış yahu! Tekrar söyle bakayım tavuk."

"On yedi," dedi Steerpike.

Barquentine bir tür transa geçti, gözlerindeki kuyu başları buğulandı ve minyatür esmer yosunlar gibi matlaşarak tebeşir mavisine dönüştü – katarakt perdesi inmiş gibiydiler – Barquentine sanki ergenliğinin çetrefilli günlerini anımsamaya çalışıyordu. Dünyanın doğuşunu; Zaman'ın eşiğindeki baharı.

Birden kendine gelip küfretti. İğrenç bir şeyden silkinerek kurtulmak istercesine kürek kemiklerini öne arkaya çevirdi ve koltuk değneğinin etrafında huzursuzca sıçrayarak dönmeye başladı; değneğin ucu halısız döşemede dönerken gıcırdıyordu.

"Bak çocuk," dedi durunca, "yapılacak işler var. Bir sal yapılması gerek, kestane dallarından yapılmalı, başka dal olmaz. Tören alayı. Dolu heybe için yarı çıplak yapılacak yarış. Taş Salon'da barbekü. Cehennem beni kıtır kıtır kessin çocuk! Tazıları geri çağır!"

"Peki efendim," dedi Steerpike. "Onları kaldıkları yerlere geri göndereyim mi?"

"Ne?" diye mırıldandı Barquentine. "Ne demek istiyorsun?"

"Onları kaldıkları yerlere geri göndereyim mi dedim," dedi Steerpike. Yanıt boğaz tellerinden gelen onaylayıcı bir sesti.

Ama Steerpike odadan çıkmaya davranınca Barquentine "Daha değil salak! Daha değil!" dedi. Ardından: "Efendin kim senin?"

Steerpike bir an düşündü. "Şu an efendim yok," dedi. "Kendimi faydalı kılmaya çalışıyorum – orada burada."

"Ya, öyle mi filizciğim? Demek 'orada burada' ha? İçini okuyabiliyorum senin süt kuzusu, kemiklerini ve beynini okuyabiliyorum. Beni kandıramazsın, taşlar adına, kandıramazsın. Sen minik, zeki bir sıçansın ama artık senin için 'orada burada' diye bir şey olmaya-

cak. Sadece 'burada' olacak, anladın mı?" Yaşlı adam koltuk değneğini yere vurdu. "Burada," diye ekledi, aşırı bir sertlikle; "benim yanımda. İşe yarayabilirsin. Çok işe yarayabilirsin." Koltukaltındaki bir yırtıktan kaşındı.

"Maaşım ne kadar olacak?" dedi Steerpike, ellerini ceplerine sokarak.

"Maaşın mı, seni küstah piç kurusu seni! Maaşınmış! Daha ne istiyorsun? Cehennem veledi! Gurur diye bir şey yok mu sende? Karnın tok, sırtın pek olacak ve Ritüelleri öğrenmenin onuruna erişeceksin. Maaşın Groanların sırları olacak yahu. Değişmez sanatı öğrenmeden bana nasıl faydalı olabilirsin? Oğlum yok. Hazır mısın?"

"Hiç bu kadar hazır olmamıştım," dedi yüksek omuzlu delikanlı.

GORMENGHAST GÖLÜ'NDE

Taze, hafif rüzgarlar gölü çevreleyen yüksek ağaçların arasında kesik kesik esiyordu. Mevsimin yoğun sıcağıyla ilgileri yok gibiydi; kısır havadan öylesine apayrıydılar ki. Öyle yoğun bir atmosfer nasıl açılıp da böylesine yabancı ve nemli esintilere geçit verebiliyordu? Her esişlerinde sıcak hava yarılıyordu. Dinerlerkense hava sıcak bir battaniye gibi kapanıyor, sonra mavi bir telek tarafından yırtılıyor, sonra tekrar kapanıyordu; ve tekrar açılıyordu.

Yazın bunaltıcı sıcaklığı ve cansızlığı azalmıştı. Kuru yapraklar birbirine sürtünürken tıkırdıyordu, incecik burçaklar topluca gıcırdıyordu, sorguçlu kafalar sallanıyordu ve gölün üstünde milyonlarca minicik ışıltının ve süzülen serin gölgelerin anlık olarak sergilediği elmas dansının noktacıklı karmaşası hâkimdi.

Göle inen sarp güney yamacındaki ağaçların yüksek dallarının arasındaki bir boşluktan, Gormenghest Şatosu'nun bir kısmı görünüyordu; şato güneşin altında kavruluyordu ve kara yaprak çerçevesinin içinde soluktu; uzaklardaki bir ön cepheydi.

Bir kuş gölün üstünde süzüldü ve göğüs tüyleriyle suyu yarıp ar-

dında, dingin gölde ateşböceklerini andıran izler bıraktı. Göl kenarındaki ağaçlara ulaşmak için sıcak havada yükselen kuşun üstünden sular damladı ve damlalardan biri, bir pırnal yaprağında bir an asılı kaldı. Orada asılı dururken boyutları devasaydı. İçinde engin yazı filizlendiriyordu. Yaprakları, gölü ve gökyüzünü yansıtıyordu. Üzeri uçurumla kaplı olan bu pandantifin içinde sıcaklık titreşiyordu. Her dal, her yaprak oradaydı – ve mavi telekler uçarken, asılı duran o minik tablo titriyordu. O iri inci kayarken, toplanırken ve uzarken, kenarında durduğu pırnal yaprağını bırakırken üzerindeki yansıma; ötesindeki, isimsiz pencerelerle bezeli, dönümlerce uzanan yüksek, eski şatonun ve Güney Kanadı'nın üstünde siyah bir el gibi duran sarmaşıkların çarpık yansıması titreşti.

Yine de, o gözyaşı damlası düşerken bile içinde o uzaklardaki sarmaşıkların yaprakları çırpınıyordu ve dikenlerle çevrili bir penceredeki mikroskobik bir yüz dışarıya, yaz manzarasına bakıyordu.

Göldeki ağaç yansımaları rüzgârlarla birlikte akordiyon gibi dalgalanıyordu ve ara ara yavaşlayıp düzleşerek durgunluğa bürünüyordu. Ama gölde rüzgârların ulaşamadığı ufak bir kısım vardı; çünkü arkasında küçük bir koru bulunan yüksek ve eski bir duvar, buhar salan ve iribaş sürüleriyle dolu sığ bir koya siper oluyordu.

Esintinin geldiği tarafın, gölün sarp uçurumla şatonun bulunduğu kısmının tam karşısındaydı. Gölün en doğu ucunun kuzey köşesinde güneşleniyordu. Dar göl batıdan doğuya (uçurumdan koya) doğru uzanmaktaydı, ama kuzey ve güney kıyıları birbirine daha yakındı; güney kıyısının büyük bölümü kozalaklı siyah ağaçlarla kaplıydı ve sedirlerle çamlar suyun içinden yükseliyordu. Kuzey kıyısındaysa huş ve mürver korularının arasında incecik gri kumlardan oluşma kumsal görünüyordu.

Kuzey kumsalının aşağı yukarı ortasına, su kenarına devasa bir pas rengi kilim serilmişti ve kilimin ortasında Nannie Slagg oturuyordu. Yanında sırt üstü yatan Fuchsia, başını yan çevirmiş ve gözlerini güneşten korumak için ön koluyla örtmüştü. Sıcak, gri kumlarda sendeleyerek sağa sola koşturan Titus'ın üstünde sarı bir çuval

elbise vardı. Saçı uzamış ve siyahlaşmıştı. Dümdüzdü ama gürlüğü ve ağırlığı, buklesizliğini telafi ediyordu. Ombra rengi saçı omuzlarına kadar iniyordu ve ağır bir perçemi alnına düşmüştü.

Küçük bir sarhoş adımının ortasında bir anlığına (aklına çok önemli bir şey gelmişçesine) durup başını Bayan Slagg'e çevirdi. Menekşe rengi, eşsiz gözlerinin üstündeki kaşları çatıktı ve elmayı andıran yüzünün ifadesinde acizlik, gülünçlük ve bilgelik vardı. Hatta bir an kibir belirir gibi oldu, sallanırken ve birden dengesini yitirip kıç üstü oturuverirken – sonra biraz azamet belirdi. Ama ansızın, tek bacağını kullanarak ve ellerini bileklerine kadar kuma sokup yüzme hareketleri yaparak yan yan sürünmeye başladı; diğer bacağı hareket etmeye çalışmıyordu ve enerjik partnerinin peşinden sürüklenmeye razıydı; Titus'ın yüzü bu sırada serinkanlılığını yitirdi ve tezcanlılığa büründü, ama gülümsemiyordu.

Titus pas rengi kilime ulaşınca Bayan Slagg'den bir metre ötede kımıldamadan durdu ve dirseğini dizine, elini avcuna dayayarak yaşlı kadının ayakkabısını inceledi; henüz on sekiz aylık bile olmayan bir çocuğa hiç uymayan, şaşılacak kadar yetişkince bir duruştu bu.

"Ah, zavallı kalbim! Bak nasıl bakıyor," dedi Bayan Slagg ince sesiyle. "Sanki onu seven ve sürekli eğlendirmeye çalışan ben değilim. Minik Lord Hazretleri için saçımı süpürge ettim, gece gündüz demeden didindim durdum, sevgimi takdir eder sandım; ama sanki yaşlı dadısından daha akıllıymış gibi davranıyor, oysa ben bebeklerin karpislerini ("kapris" demek istemişti herhalde) çok iyi bilirim ve ablası da bana kötü davranıp duruyor – ah, hasta kalbim, kötü ve aksi davranıyor."

Fuchsia dirseğinin üstünde doğruldu ve gölün karşı kıyısındaki iç karartıcı, kozalaklı ağaçlara baktı. Gözleri ağlamaktan kızarmış değildi: son günlerde öyle çok ağlamıştı ki, tuz stoğunu kısa süreliğine tüketmişti. Gözleri, gözyaşlarıyla savaşmış ve onları akıtmamayı başarmış gibi görünüyorlardı.

"Ne dedin?"

"İşte bu! İşte bu!" Bayan Slagg hırçınlaştı. "Hiç dinlemiyor. Artık

fazla ömrü kalmamış yaşlı bir kadını dinlemeyecek kadar bilge olmuş herhalde."

"Seni duymadım," dedi Fuchsia.

"Hiç çaba göstermiyorsun ki," diye karşılık verdi Nannie. "Sorun da bu – hiç çaba göstermiyorsun. Burada varmışım, yokmuşum fark etmiyor."

Fuchsia yaşlı dadının sızlanmalarından, ağlamaklı azarlarından bıkmıştı. Gözlerini çamlardan erkek kardeşine çevirdi; Titus, Fuchsia'nın ayakkabılarından birinin tokasıyla oynamaya başlamıştı. "Neyse, en azından hoş bir rüzgâr esiyor," dedi Fuchsia.

Fuchsia'yı terbiye etmekte olduğunu unutan yaşlı dadı şaşırıp buruşuk yüzünü kıza çeviriverdi. "Ne dedin hayatım?" dedi. Sonra, "hayatının" unuttuğu bir sebepten dolayı gözünden düşmüş olduğunu anımsayınca, yüzünü gülünç ve âciz bir kibirle ekşitti; sanki "Sana 'hayatım' demem küs olmadığımız anlamına gelmez," diyordu.

Fuchsia ona asık, kederli bir ifadeyle baktı. "Hoş bir rüzgâr esiyor dedim," diye tekrarladı.

Sahte vakarını asla uzun süre koruyamayan Bayan Slagg, son bir hamleyle Fuchsia'ya şaplak vurmaya çalıştı; ama aradaki mesafeyi yanlış hesaplayınca kıza erişemedi ve yana devriliverdi. Kilimin üstünden uzanan Fuchsia, o cüceyi bir bibloyu düzeltircesine doğrulttu ve sol kolunu bilerek onun yakınında bıraktı, çünkü yaşlı dadısını tanıyordu. Gerçekten de yaşlı Nannie Slagg, kendine geldikten ve eteğinin önüyle şapkasını düzelttikten hemen sonra Fuchsia'nın koluna zayıf bir darbe indirdi.

"Rüzgâr mı demiştin tatlım? Her zamanki gibi boş konuşmuşsundur herhalde."

"Rüzgârın hoş olduğunu söyledim," dedi Fuchsia.

"Evet, öyle," dedi Nannie, biraz düşündükten sonra. "Evet, öyle, biriciğim – ama beni gençleştirmiyor. Üstümde gezinip cildimi hoş hissettiriyor o kadar."

"Hiç yoktan iyidir," dedi Fuchsia.

"Ama bu yetmez, seni tartışmacı yaratık. Yapacak yığınla işim

varken yetmez. O koca anan bana öyle kötü davranıyor ki, sanki zavallı babanın kaybolmasının yol açtığı sorunları ve mutfaktaki yemek sorununu ben halledebilirmişim gibi; sanki yardım edebilirmişim gibi."

Fuchsia babasından bahsedildiğini duyunca gözlerini kapadı.

Babasını o da aramıştı – aramıştı. Son birkaç hafta içinde öyle hızlı büyümüştü ki – hislerinin büyük gerilimi kalbini ilk kez bu kadar yaşlandırıyordu. Dünya dışı ve korkunç olana –onunla yüz yüze gelmişti– karşı duyduğu korku, çılgınlığa karşı duyduğu korku ve şiddet yaşandığına yönelik şüphesi. Onu yaşlandırmış, dinginleştirmiş, daha vehimli kılmıştı. Yalnız bırakılmanın ve kendisine gösterilen azıcık sevgiyi de yitirmenin – kimsesizliğin acısını tatmıştı. Kendi içinde mücadeleye başlamış ve katılaşmıştı; belli belirsiz bir gururun, kendisine kalan mirasın yeni yeni farkına varıyordu. Babası ortadan kaybolmakla kadim zincirin bir halkasını tamamlamıştı. Fuchsia onun yasını tutuyor, acısını göğsünde hissediyordu; ama bunun ötesinde ve içten içe, Groanların muazzamlığını ilk kez kavrıyor ve artık özgür olmadığını, artık sadece Fuchsia olmadığını, hanedanın bir üyesi olduğunu anlıyordu. Bütün bunlar, içinde belirsizce uyanmaktaydı. Uğursuz, görkemli ve bilinmezdiler. Onları anlayamıyordu. Onlardan kaçıyordu – işleyişleri öyle anlaşılmazdı ki. Artık bir kız değildi, konuşma ve davranış alışkanlıkları dışında; değişim birden gerçekleşmişti. Zihni ve kalbi yaşlanmıştı; bir zamanlar son derece net olan şeyler şimdi sisle örtülüydü – her şey karmakarışıktı. Nannie dalgın bakışlarını gölde gezdirerek yineledi: "Sanki yapmamaları gereken şeyleri yapan kötü insanların yol açtığı sorunları ben çözebilirmişim gibi, sanki onları iyi insanlar haline getirmek benim elimdeymiş gibi. Ah, hasta kalbim! Sanki bütün olanlar benim suçummuş gibi."

"Kimse senin suçun demiyor," dedi Fuchsia. "Sen insanların düşünmedikleri şeyleri düşündüklerini sanıyorsun. Olanların seninle ilgisi yok."

"Yok tabii, değil mi – ah hayatım, yok değil mi?" Sonra kadının

bakışları tekrar odaklandı (olabildiğince). "Olmayan ne hayatım?"

"Boşver," dedi Fuchsia. "Titus'a bak."

Fuchsia'nın yanıtını onaylamadığını belirten bir ifadeyle başını çeviren Nannie, sarı çuval elbiseli minik yaratığın ellerini arkasında kavuşturarak ciddiyetle ayağa kalktığını ve pas rengi geniş kilimde yürüyerek uzaklaşıp sıcak, koyu gri kumlara ulaştığını gördü.

"Sakın sen de bizi bırakıp gideyim deme!" diye haykırdı Nannie Slagg. "O korkunç, şişko Bay Swelter'sız yaşayabiliriz, ama minik Lord Hazretleri'miz olmadan yaşayamayız. Bay Flay'siz yaşayabiliriz ve –"

Fuchsia dizlerinin üstünde doğruldu. "Yaşayamayız! Yaşayamayız! Böyle – korkunç şeyler söyleme. Bundan bahsetme – asla bahsetmemelisin. Sevgili Flay ve – ama anlamıyorsun ki; boşuna konuşuyorum. Ah, başlarına ne geldi acaba?" Tekrar topuklarının üstüne çöktü, altdudağı titriyordu, yaşlı dadının düşüncesizce söylediği sözlerin açık yaralarına dokunmasına izin vermemesi gerektiğini biliyordu.

Bayan Slagg faltaşı gibi açık gözlerle bakarken, o ve Fuchsia bir insan sesi duyunca irkildiler ve dönüp bakınca, uzun boylu iki kişinin ağaçların arasından yaklaşmakta olduğunu gördüler – bir adam – ve, olabilir miydi? – Evet, öyleydi – bir kadın. Bir güneş şemsiyesi vardı. Bu ikinci kişide erkeksi hiçbir şey yoktu aslında; güneş şemsiyesini evde bırakmış olsaydı bile kadın olduğu anlaşılırdı. Gayet feminen bir şekilde kırıtıyordu. Uzun boynu erkek kardeşininkine benziyordu, ama ona benzemekle akıllılık etmemişti ve yüzünün aynı hataya düşmesini neyse ki büyük bir kısmını kaplayan siyah gözlüğü engelliyordu: ama aralarındaki asıl fark kalçalarındaydı. Doktor'un (yaklaşanlardan biri Prunesquallor'du) kalçaları dik oturan bir yılan balığında görülebilecek kadardı ancak; beyaz ipekten bir elbise giymiş olan Irma ise görünüşe göre aşırıya kaçarak kendisininkileri olabilecek en kötü şekilde ortaya çıkarmıştı (elbisesinin beli gülünç bir şekilde dardı) ve kemikli kalçalarının üstünde bir kleptomanın dolabını doldurmaya yetecek kadar bibloya yer vardı.

"En güzel sabahlar sizlerin olsun bayanlar," dedi Doktor titrek bir sesle. "'En güzel' derken gökyüzünün tepesindeki en duru havayı kastediyorum, ha ha ha."

Fuchsia, Doktor'u gördüğüne memnundu. O adamdan hoşlanıyordu, laf ebeliği yapıp dursa da.

Yangın'da kendini rezil ettiği o korkunç günden beri pek dışarı çıkmayan Irma, tekrar bir hanımefendi olarak tanınmak için elinden geleni yapıyordu – evet, bir kabahat işlemişti, ama yine de bir hanımefendiydi ve saygınlığını geri kazanma çabasında zavallıca bir şatafatlılık vardı. Elbisesinin önü iyice açıktı; adamakıllı sergilenen eşsiz, süt beyazı teninde en azından iki tünek örtülü gibiydi. Konuşurken kalçalarını daha da fazla oynatıyordu; ses çıkarma arzusuyla yanıp tutuşan büyük bir çan gibiydiler, aslında Irma o sert ve sevimsiz sesiyle (ki pelvisinden yayılabilecek matem çanı sesinden çok farklıydı) konuşurken havada sekiz çizdiklerinde (enine kesitine kuş bakışı bakılsa öyle görünürdü) neredeyse çıngır çıngır çalacaklardı.

Kadının uzun, sivri burnu Fuchsia'ya dönüktü.

"Sevgili çocuğum," dedi Irma, "bu nefis esintinin tadını mı çıkarıyorsun sevgili çocuğum? Bu nefis esintinin tadını mı çıkarıyorsun dedim. Elbette. Yadsınamaz bir şekilde bunu ve daha da fazlasını yaptığına hiç şüphem yok." Gülümsedi, ama keyifsizce; yüz kasları sadece emredilen yönlerde hareket ediyor, ama işin ruhunu benimsemeyi reddediyorlardı – gerçi orada ruhtan eser yoktu ya.

"Cık cık!" dedi erkek kardeşi, Irma'nın her zamanki açılışlarına karşılık vermenin gereksiz olduğunu ima eden bir ses tonuyla; Fuchsia'nın yanına oturdu ve ona timsah gibi gülümseyerek, dişlerindeki altın dolguları sergiledi.

"Geldiğinize sevindim," dedi Fuchsia.

Fuchsia'nın dizine dostça pat pat vuran Prunesquallor ardından Nannie'ye döndü.

"Bayan Slagg," dedi, "Bayan"ı eşsiz bir önekmişçesine vurgulayarak, "sen nasılsın? Kan dolaşımın nasıl sevgili paha biçilmez minik kadın? Kan dolaşımın nasıl? Haydi, haydi, doktoruna söyleyebilirsin."

Nannie aralarında oturan Fuchsia'ya sokuldu ve kızın omzunun üstünden Doktor'a baktı.

"Gayet iyi efendim... sanırım efendim, sağ olun," dedi.

"Aha!" dedi Prunesquallor pürüzsüz çenesini ovuşturarak. "İyi bir dolaşım, öyle mi? Aha! Çook iyi. Çook iyi. Tepeden tepeye tembel tembel akıp duruyordur şüphesiz. Kemik korularından kıvrıla kıvrıla geçiyor, dokulara işliyor ve sevgili yaşlı bedenini elinden geldiğince besliyordur Bayan Slagg. Öyle sevindim ki. Ama içinde –en içinde– kendini nasıl hissediyorsun? Fiziksel olarak huzurlu musun – başındaki sevgili gri saç tellerinden minik ayaklarının pıtırtılarına dek – huzurlu musun?"

"Ne demek istiyor hayatım?" dedi zavallı Bayan Slagg, Fuchsia'nın kolunu kavrayarak. "Ah, zavallı kalbim, Doktor ne demek istiyor?"

"İyi olup olmadığını merak ediyor," dedi Fuchsia.

Nannie etrafı kırmızı gözlerini kabarık ve dağınık saçlı, pürüzsüz ciltli adama çevirdi; Doktor'un gözleri gözlük camlarının ardında iri iri yüzüyorlardı.

"Haydi, haydi sevgili Bayan Slagg, seni yiyecek değilim ya. Yo, kesinlikle hayır. Bir dilim kızarmış ekmeğin üstünde olsan, üzerine biraz karabiberle tuz serpilmiş olsa bile yemem. Bir lokma bile yemem. Son günlerde iyi değildin maalesef, evet – büyük yangından beri. Sevgili kadıncağızım, son günlerde iyi değildin – hem de hiç iyi değildin ve bu çok doğal. Peki şimdi daha iyi misin – doktorun bunu öğrenmek istiyor – şimdi daha iyi misin?"

Nannie küçük ağzını büzdü. "Bazen iyi, bazen kötü oluyorum efendim," dedi. "İdare ediyorum işte." Sonra başını çabucak Fuchsia'ya çevirdi, kızın hâlâ orada olup olmadığını anlamak istercesine; şapkasındaki cam üzümler şıngırdadı.

Doktor Prunesquallor büyük bir ipek mendil çıkarıp alnını silmeye başladı. Irma kilimin üstüne güçlükle oturdu; muhtemelen balina kemiğinden yapılma korsesi gibi şeyler yüzünden palangalar, palamarlar ve palanga çengelleri gibi epey gıcırdamıştı. Yere otur-

mayı uygun bulmasa da, başlarına tepeden bakmaktan sıkılmıştı ve bir hanımefendiye yakışmayacak şekilde davranma riskine kısa süreliğine girmeye karar vermişti. Titus'a bakıp kendi kendine "Benim çocuğum olsa saçını keserdim, özellikle de konumunu göz önüne alarak," diyordu.

"Peki 'kötü' zamanlarında sorun ne?" dedi Doktor, ipek mendili cebine gerisingeri koyarak. "Kalbin mi – sinirlerin mi – yoksa karaciğerin mi, Tanrı seni korusun – veya genel bir halsizlik mi?"

"Yoruluyorum," dedi Bayan Slagg. "Çok yoruluyorum efendim. Her şeyi benim yapmam gerekiyor." Zavallı yaşlı kadın titremeye başladı.

"Fuchsia," dedi Doktor, "bu akşam gel de sana kuvvetlendirici bir tonik vereyim; her gün alması gerek. Ebedi olan her şey adına, kesinlikle her gün almasını sağlamalısın. Balsam ve ince kuğu tüyü Fuchsia, canım, kuğu yavruları ve deniz ördeği, her gün almalı – sinirlere iyi gelen bir şurup canım; yaşlı, yapyaşlı alnına mezar soğukluğunda parmaklar dokunmuş gibi olur."

"Saçma," dedi kız kardeşi. "Saçma dedim Bernard."

"Ve işte," diye devam etti Doktor Prunesquallor, kız kardeşinin araya girmesine aldırmadan, "Titus. Güneşten yırtılıp alınmış bir bezin içinde, ha ha ha! Amma da büyüyor! Ama ne kadar ağırbaşlı." Yanağından gıdaklama sesleri çıkardı. "Büyük gün yaklaşıyor, değil mi?"

"Kontluk Töreni'ni mi kastediyorsunuz?" dedi Fuchsia.

"Kesinlikle," dedi Prunesquallor, başını yana eğerek.

"Evet," diye yanıtladı Fuchsia, "dört gün kaldı. Salı inşa ediyorlar." Sonra birden, düşüncelerini daha fazla içinde tutamıyormuşçasına devam etti: "Ah, Doktor Prune, sizinle konuşmalıyım! Sizi bu yakınlarda görebilir miyim? Bu yakınlarda? Yalnız kaldığımızda bana uzun cümleler kurmayın sevgili Doktor, bazen yaptığınız gibi yapmayın, çünkü ben... şey... çünkü benim – kaygılarım var. Doktor Prune."

Prunesquallor beyaz, uzun işaret parmağım kullanarak kuma ağır

ağır şekiller çizmeye başladı. Doktor'un neden yanıt vermediğini merak eden Fuchsia gözlerini indirince adamın ne yazdığını gördü:

"Bu gece 9'da Serin Oda'da."

Doktor daha sonra uzun eliyle mesajı sildi ve aynı anda arkalarında birilerinin varlığını hissettiler; dönüp baktıklarında ikizlerin, Fuchsia'nın özdeş halalarının sıcakta mor oyma heykeller gibi durduklarını gördüler.

Doktor çevikçe ayağa fırlayarak zayıf gövdesini onlara doğru eğdi.

Bu kibar hareketinin farkına varmadılar; arkasına, göl kenarında sessizce oturan Titus'a bakıyorlardı.

Göğün zenitiyle çocuğun oturduğu kumsalın arasında sanki dev bir arka perde vardı, çünkü sıcaklık gölü yassıltmıştı ve onu kumlu kenarının üstüne kaldırıp dik oturtmuştu; eğimli kıyıyı, güneşin altındaki devasa kozalaklı ağaçların gölgelerinin yeşilin üç farklı tonunda desenler oluşturduğu yeri kaldırmıştı; ve bu boyalı ormanın tırtıklı kenarına, görüş alanının sahne kemerine – kıvrık gözkapağına kadar yükselen ağır, cansız, mavi bir gökyüzünü bir yapbozun parçalarını birleştirircesine yerleştirmişti. Bu çarpıcı sahne perdesi fenomeninin ortasında oturan Titus inanılmayacak kadar küçük görünüyordu; üstünde sarı çuval elbisesi vardı, çenesi yine avcundaydı.

Fuchsia halalarının hemen arkasında durmalarından rahatsız olmuştu. Yan dönüp onlara baktı; artık asla kımıldayamayacakmış gibi görünüyorlardı. Görkemli mor elbiseler giymiş, beyaz yüzlü, beyaz elli heykellerdiler. Bayan Slagg hâlâ varlıklarının farkında değildi ve sessizlikte salakça bir gevezelik dürtüsüne kapılınca huzursuzluğunu unutarak başını kaldırıp, ayakta duran Doktor'a baktı.

"Anlarsınız ya, müsaade ederseniz Doktor, efendim," dedi kendi cesaretine şaşarak, "anlarsınız ya, benim bünyem hep enerjik olmuştur efendim. Küçük bir kızken de böyleydim. Durmadan bir şeyler yapardım. 'Şimdi ne yapacak acaba?' derlerdi hep. Hep."

"Eminim derlerdi," dedi Doktor, tekrar kilime oturup kaşlarını

kaldırarak, pembe yüzünde şüpheci bir dikkatle Nannie Slagg'e dönerken.

Bayan Slagg cesaretlenmişti. İlk kez biri söylediklerine bu kadar ilgi gösteriyordu. Prunesquallor ikizlerin bulundukları yerde muhtemelen en az yarım saat daha dikileceklerine karar vermişti ve zarif bacaklarının üstünde durmak ne fiziksel açıdan lehineydi, ne de tuhaflığına karşın epey güçlü olan özsaygısıyla bağdaşırdı. İkizler jestine karşılık vermemişlerdi. Gerçi onu fark etmemişlerdi ama – bu Doktor'un suçu değildi.

"O yaşlı alabalıkların canı cehenneme," diye düşündü. "Göğüsleri duvar kâğıdı gibi dümdüz. Yaşayan her şey adına, gördüğüm son kadavra o ikisinden daha canlıydı."

İçinden kendi kendine konuşurken dıştan Bayan Slagg'in söylediği her heceyi olabildiğince dikkatle dinliyordu.

"Ve hep de böyle oldu," diyordu Bayan Slagg titrek bir sesle; "hep böyle oldu. Hep sorumluluklar Doktor; tabii artık genç de değilim."

"Tabii ki değilsin, tabii ki değilsin, cık cık; kurnaz olan her şey adına, soylu laflar sarf ediyorsun Bayan Slagg – çok soylu laflar," dedi Prunesquallor; bir yandan da şişeleri çıkarmadan Bayan Slagg'i siyah çantasına sığdırıp sığdıramayacağını merak etmekteydi.

"Çünkü artık eskisi kadar genç değiliz, değil mi efendim?"

Prunesquallor bu meseleyi büyük bir dikkatle düşündü. Sonra kafa salladı. "Söylediklerinde gerçek payı var," dedi. "Aslında kesinlikle gerçek payı var. Sahiden öyle. Ama Bayan Slagg – Bay Slagg'den bahsetsene biraz – kendi özlü tarzınla bahset – yoksa kabalık mı ediyorum? Hayır – hayır – bu olamaz. Sen ne dersin Fuchsia? Ne dersin? Ben şahsen Bay Slagg konusunda şaşkın durumdayım. Kesinlikle. Kendisi kafamı kurcalıyor – çok kurcalıyor. Bu çok tuhaf! Çok kurcalıyor. Yoksa tuhaf değil mi? Her neyse. Kabaca söylemek gerekirse: Bay Slagg diye biri – Hayır, hayır! Nezaket lütfen. Bay Slagg kim – Hayır, hayır! Kaba; kaba. Bağışla beni. Bay Slagg konusunda, sevgili bayan, herhangi bir... türden – Ulu Tanrı'm! Se-

ni bunca zamandır tanıyorum ve birden bu zor soru geliyor aklıma – durup dururken geliyor, gergi kancasına takılmış bir kumru gibi. Bunun bir 'anlamı' var – ha ha ha! Amma da zor soru ha! Sence de öyle değil mi canım?"

Fuchsia'ya döndü.

Fuchsia gülümsemesine engel olamıyor, ama yaşlı dadının elini tutuyordu.

"Bay Slagg'le ne zaman evlendin Nannie?" diye sordu.

Prunesquallor iç geçirdi. "Doğrudan yaklaşım," diye mırıldandı. "Doğru açı. Tanrı dolambaçlı ruhumu kutsasın, öğreniyoruz... öğreniyoruz."

Bayan Slagg şapkasındaki cam üzümlerden küçük kalçalarına dek epey kibirli bir edaya büründü ve kaskatı kesildi.

"Bay Slagg," dedi tiz, yüksek bir sesle, "benimle evlendi." Kendince esas darbeyi indirdikten sonra durdu; ve ardından, aklına yeni gelen bir düşünceyi ekledi: "Aynı gece öldü – hiç şaşırmadım."

"Ulu Tanrı'm – canlılar ve ölüler ve aradakiler adına. Gizemli olan her şey adına sevgili, sevgili Bayan Slagg, ne demek istiyor olabilirsin?" diye haykırdı Doktor; sesi öyle yüksek ve tiz çıkmıştı ki, arkalarındaki bir ağacın yapraklarından bir kuş havalandı ve hızla batıya doğru uçtu.

"Kalp krizi geçirdi," dedi Bayan Slagg.

"Bizim de – kalp – krizlerimiz – oldu," dedi bir ses.

İkizleri unutmuşlardı ve üçü de şaşırıp başlarını çevirdiler, ama hangisinin konuştuğunu görecek kadar çabuk değil.

Ama onlar bakarken Clarice monoton bir sesle "İkimizin de, aynı anda," dedi. "Harikaydı."

"Hayır, değildi," dedi Cora. "Sonra başımıza ne dertler açtı unutma."

"Ha, ondan bahsediyorsun!" diye karşılık verdi kız kardeşi. "Onu kastetmemiştim. Sol taraflarımızı kullanamaz olduğumuz zamanı sevmedim."

"Ben de öyle demedim mi?"

"Yo hayır, demedin."

"Clarice Groan," dedi Cora, "haddini bil."

"Ne demek istiyorsun," dedi Cora, kaşlarını sinirli sinirli kaldırarak.

Cora ilk kez Doktor'a döndü. "Cahil işte," dedi tonlamasız bir sesle. "Kenayeden anlamıyor."

Nannie, Leydi Cora'nın hatasını düzeltme dürtüsüne karşı koyamadı, çünkü Doktor'un ilgisi içini konuşmayı sürdürme arzusuyla doldurmuştu. Ancak konuşurken dudaklarında küçük, kaygılı bir gülümseme belirdi: "Leydi Cora, 'kinaye' demek istediniz herhalde, 'kenaye' değil."

Nannie bu hatayı düzelttiğine öyle memnundu ki, gülümsemesi dudak çevresindeki kırışıklıkların arasında titremeyi sürdürdü, ta ki halaların kendisine dik dik baktıklarını fark edene dek.

"Hizmetçi," dedi Cora. "Hizmetçi..."

"Buyrun leydim. Buyrun, buyrun leydim," dedi Nannie, apar topar ayağa kalkarak.

"Hizmetçi," diye yankıladı, olan şeyden epey hoşlanmış olan Clarice.

Cora, kız kardeşine döndü. "Senin bir şey söylemene gerek yok."

"Neden?" dedi Clarice.

"İtaatsizlik ettiği sen değildin de ondan, sersem."

"Ama ben de onu cezalandırmak istiyorum," dedi Clarice.

"Neden?"

"Çünkü epeydir kimseyi cezalandırmadım... Ya sen?"

"Sen hiçbir zaman kimseyi cezalandırmadın," dedi Cora.

"Cezalandırdım işte."

"Kimi?"

"Kimi olduğu önemli değil. Ama yaptım."

"Neyi yaptın?"

"Cezalandırdım."

"Kardeşimizi mi kastediyorsun?"

"Bilmem. Ama bu hizmetçiyi yakmamalıyız, değil mi?"

Fuchsia ayağa fırlamıştı. Halalarına vurmak, hatta onlara dokunmak kusmasına yol açardı ve ne yapmak üzere olduğunu kestirmek güç. Elleri iki yanında titriyordu.

"Ama bu hizmetçiyi yakmamalıyız, değil mi?" cümlesi, Doktor Prunesquallor'un beyninin arka tarafındaki neredeyse bomboş, upuzun bir rafa yerleşmişti; o rafın bir ucuna uyuşukça çöreklenmiş olan gülünç kısa cümle, yeni gelen ve başının "A"sından kuyruğunun "i"sine dek rafa boylu boyunca uzanan, dönerken şans getirsin diye otuz dört harfiyle göz kırpan (geleneklere baş kaldırarak) ince, uzun cümle tarafından hemen kovuldu; çünkü uyuklamaya pek vakit yoktu, ne de olsa bu rafın –aslında o kemikten evin tamamının– sahibi, uyuşuk cümleleri her an sadece raflardan değil, gri beyin hücrelerinden yapılma en kuytu mağaralardan ve yarıklardan toplayabilirdi. Gerçek huzur yoktu. Parmak eklemlerini dişlerinin arasına sıkıştırmış olan Nannie Slagg gözyaşlarını engellemeye çalışıyordu.

Irma başka tarafa bakıyordu. Hanımefendiler "nahoş durumlara" karışmazlardı. Böyle durumları anlamazlardı. Bunu çok iyi hatırlıyordu. Yedinci Ders'ti. Burun kanatlarını muzaffer bir edaya bürünene dek kabarttı ve kendini çok dikkatli dinlemediğine ikna etti.

Harekete geçme vaktinin geldiğini düşünen Dr. Prunesquallor ayağa fırladı ve toprağa saplandıktan sonra, özenle kabuğu soyulmuş tepesinden çekilip bırakılıvermiş bir söğüt değnek gibi sallanarak – son derece tuhaf bir çığlık attı; ardından çıkardığı tiz seslerse ancak "Ha ha ha ha ha ha ha ha ha ha ha ha ha ha ha ha ha ha ha ha ha ha ha" şeklinde yazıya dökülebilir. Ve son noktayı şöyle koydu:

"Titus! Miniminnacık olan her şey adına. Ulu Tanrı'm, sakın bir köpekbalığı tarafından yenmiş olmasın!"

O beş kafadan hangisinin en önce döndüğünü saptamak zor. Nannie'ninki diğerlerine göre bir salise gecikmişti muhtemelen; hem boynundaki kireçlenme yüzünden, hem de herhangi bir haykırışın ne kadar dramatik ve kendisiyle ilgili olursa olsun, küçük şaşkın beyninin uygun bölümüne sızması epey zaman aldığı için.

Ancak "Titus" sözcüğü farklıydı, çünkü Nannie'nin beyin hücre-

lerine giden kestirme bir yolu önceden keşfetmişti. Nannie'nin kalbi beyninden önce sıçramış ve vücudunu harekete geçirmişti; vücudu emirleri her zamanki kanallardan almadığını fark edene kadar, Nannie çoktan ayağa fırlayıp sarsak adımlarla kıyıya doğru yürümeye başlamıştı bile.

Karşısında uzanan tatlı sularda bir köpekbalığı olup olamayacağını düşünme zahmetine girmedi; Doktor'un tek erkek veliahtın ölümünden böylesine ciddiyetsizce bahsedip bahsetmeyeceğini düşünmedi; Titus gerçekten yenmiş olsa bile, kendisinin bu konuda herhangi bir şey yapıp yapamayacağını da düşünmedi. Tek bildiği Titus'ı en son gördüğü yere koşması gerektiğiydi.

Bozuk, yaşlı gözlerinin Titus'ı görebilmesi için aradaki mesafenin yarısını katetmesi gerekti. Ama onu görmek hızını azaltmasına kesinlikle yol açmadı. Çocuk bir köpekbalığı tarafından yenmemişse bile, hâlâ yenmek üzere olabilirdi; sonunda Titus'ı kollarının arasına alınca onu gözyaşlarıyla yıkadı.

Nannie kucağındaki yük yüzünden sendelerken, suyun parıltılı yüzeyine son bir kaygılı bakış fırlattı; kalbi küt küt atıyordu.

Prunesquallor parmak uçlarına basa basa, birkaç uzun adım atarak kadının peşinden gitmişti; küçük şakasının bu kadar sarsıcı olacağını tahmin etmemişti. Ama gerçekten bir köpekbalığı olduğunu sanan Bayan Slagg'in, o hayvanın şeytani planlarını boşa çıkararak içini rahatlatmasının en iyisi olacağını düşününce durmuştu. Tek kaygısı kadının kalbinin fazla yorulmasıydı. Abartılı haykırışı sayesinde başarmayı umduğu şey gerçekleşmiş, o gülünç tartışma sona ermiş ve Nannie Slagg daha fazla küçük düşürülmekten kurtulmuştu.

İkizler bir süre ne yapacaklarını bilemediler. "Ben onu gördüm," dedi Cora.

Bunun altında kalmak istemeyen Clarice de onu görmüştü. İkisinin de bu meseleyle pek ilgilendikleri yoktu.

Nannie pas rengi kilime nefes nefese otururken ve Titus kollarının arasından sıyrılırken, Fuchsia Doktor'a döndü.

"Bunu yapmamalıydınız Doktor Prune," dedi. "Ama ah, Tanrı'm,

öyle komikti ki! Bayan Prunesquallor'un yüzünü gördünüz mü?" Neşesiz gözlerle kıkırdamaya başladı. Sonra ekledi: "Ah Doktor Prune, öyle dememeliydim – o sizin kardeşiniz."

"Ona müstahaktır," dedi Doktor ve dişlerini Fuchsia'nın kulağına yaklaştırarak fısıldadı: "Bir hanımefendi olduğunu sanıyor." Sonra öyle bir sırıttı ki, sanki gölün tamamını yutuverecekti. "Ah Tanrı'm! Zavallı şey. Öyle çabalıyor ki, çabaladıkça da hanımefendilikten iyice çıkıyor. Ha ha ha! İnan bana Fuchsia, canım, gerçek hanımefendiler hanımefendi olup olmadıklarını hiç düşünmeyenlerdir. Kanında sorun yok – Irma'nın – benimkinin aynısı, ha ha ha! Ama bu işin kanla ilgisi yok. Muvazeneyle ilgili Çingene'm, muvazeneyle ilgili – bir kova dolusu hoşgörüyü de eklemeyi unutma. Münasebetsiz ruhum adına, ciddi mevzuların eşiğindeyim. Cık cık, kesinlikle öyleyim."

Şimdi hepsi kilimin üstünde oturuyorlardı ve sıradışı bir ihtişama sahip çarpıcı bir gruptular. Hafif esintiler hâlâ koruda geziniyor ve gölün yüzeyini kırıştırıyordu. Arkalarındaki ağaçların dalları birbirine sürtünüyordu ve yaprakları milyonlarca kumpaşçı dil gibi, aykırı hışırtılar çıkarıyorlardı.

Fuchsia tam "muvazenenin" ne demek olduğunu soracaktı ki, gözüne gölün karşı kıyısındaki ağaçların arasındaki bir hareket çarptı ve bir an sonra tek sıra halinde kıyıya inen insanlar görüp şaşırdı; kıyıya inince kuzeye doğru ilerlemeye, sudaki yüksek kayınların ardında bir belirip bir kaybolmaya başladılar.

En öndeki kişi hariç diğerleri omuzlarında ip kangalları ve ağaç dalları taşıyorlardı; liderleri dışındakiler yaşlıca adamlar gibi görünüyorlardı, çünkü yavaş hareket ediyorlardı.

Bunlar Sal Yapıcılardılar ve geleneksel günde geleneksel yoldan geleneksel koya gidiyorlardı – eski duvarla korunun önündeki, sıcaktan puslanmış koya; oradaki ılık, sığ suda bulunan golyan balıkları, iribaşlar ve sayısız mikroskobik yavru balık az sonra rahatsız edilecekti.

En öndeki kişinin kim olduğu açıktı. O çevik ama yan yan yü-

rüyüşü ve sürünen ayakları – ne yürümeyi, ne koşmayı andıran o korkunç bir şekilde kararlı ilerleyişi – yere hem kokuyla iz sürercesine yakın, hem de gevşekçe ve çevikçe uzak duran o kişiyi başkasıyla karıştırmak imkânsızdı.

Fuchsia onu hayretle seyretti. Steerpike'ın haberi olmadan seyredildiği ender zamanlardan biriydi bu. Fuchsia'nın bakışlarını takip eden Doktor da delikanlıyı hemen tanıdı. Pembe alnı kırıştı. Son günlerde iki şey üstüne epey düşünmüştü – birincisi o sır dolu ve "yabancı" delikanlı, ikincisiyse gizemli Yangın'dı. Son günlerde öyle tuhaf ve esrarengiz olaylar olmuştu ki. Böylesine ciddi olmasalar Doktor Prunesquallor onları sadece eğlenceli bulurdu. Beklenmedik şeyler şatonun sarsılmaz, bitmek bilmez prosedürlerinin monotonluğunu kırıyordu; ama ölümler ve ortadan kaybolmalar, hep aynı şeyleri yemekten sıkılmış birinin atıştıracağı çerezler değillerdi. Yutulamayacak kadar iriydiler ve tatları acıydı.

Doktor, şato hayatının bazı yönlerine ilişkin epey aykırı fikirlere –o karanlık yerin ve geçmişinin, mekânın sakinlerinin içine işlediği bir ortamda yüksek sesle söylenmeyecek kadar serbest fikirlere– sahip olsa da, yine de oraya aitti ve tek anormalliği zihninin geniş kapsamlı çalışması, dolayısıyla vardığı kanıların genellikle net, doğru ve kesinlikle kâfirce olmasıydı. Ama bu, kendini üstün gördüğü anlamına gelmiyordu. Yo hayır. Üstün değildi. Beyin ne kadar bulanmış olursa olsun, kör inanç saf inanç demekti. Doktor'un vardığı sonuçlar çok doğru olabilirdi, ama özü ve ruhu ufak tefek gözlemlerin değerine inanmayışı ölçüsünde çarpılmıştı. Bir yabancı değildi – ve gerçekleşen trajediler onu derinden etkiliyordu. Rahat ve havai tavırları yanıltıcıydı. Tiz çığlıklar atarken, laf ebeliği ve doğaçlama "espriler" yaparken, tuhaf ve züppece el kol hareketlerinde bulunurken, büyütülmüş gözleri gözlük camlarının ardında bir leğenin dibindeki sabunlar gibi sağa sola kayıp dururken, aklı çoğunlukla başka yerdeydi ve bugünlerde epey meşguldü. Elindeki verileri – sağdan soldan topladığı bilgi kırıntılarını düzenleyip onlara zihninin gözüyle, bir oradan bir buradan bakıyordu; bazen aşağıdan, ba-

zen yukarıdan, konuşurken ya da dinler numarası yaparken, gece gündüz ve akşamları ayaklarını şömine rafına koymuşken, dirseğinin dibinde bir likör ve karşı koltukta kız kardeşi varken.

Fuchsia'nın uzaktaki delikanlıyı tanıyıp tanımadığını anlamak için ona bir bakış fırlattı ve kızın esmer yüzünde şaşkın bir odaklanma görünce şaşırdı; Fuchsia'nın dudakları hafif bir heyecana kapılmışçasına aralıktı. Timsahı andıran şekilde dizilmiş insan topluluğu şimdi gölün sol taraftaki bir kıvrımından sapmaktaydı. Sonra durdu. Steerpike uşaklardan ayrılıp kıyıya doğru yürümeye başlamıştı. Onlara bir emir vermiş olmalıydı, çünkü kıyıdaki çamların arasına topluca oturup Steerpike'ın soyunmasını ve kılıcını çamurlu kıyıya saplamasını seyrettiler. Delikanlının omuzlarının epey kambur ve yüksek olduğu çok uzaktan bile seçilebiliyordu.

"Kamusal olan her şey adına," dedi Prunesquallor, "artık yeni bir yetkilimiz var, öyle mi? Gerçekleşecek şeylerin göl kıyısındaki alameti – yaz vakti, kırk yıl idare edecek taze kan. Perdeler açılıyor – erken gelişmişlik ilerliyor, ha ha ha! Şimdi ne yapıyor peki?"

Fuchsia şaşkınlıktan hafifçe inlemişti, çünkü Steerpike göle dalmıştı. Dalmadan hemen önce onlara el sallamıştı, oysa görebildikleri kadarıyla gözlerini onlardan tarafa hiç çevirmemişti.

"Bu neydi?" dedi Irma, boynunu çok iyi yağlanmışçasına çevirivererek. "'Bu neydi?' dedim Bernard. Şıpırtıya benziyordu; duyuyor musun beni Bernard? Şıpırtıya benziyordu dedim."

"Zaten o yüzden," dedi erkek kardeşi.

"'Zaten o yüzden' mi? 'Zaten o yüzden' derken neyi kast ediyorsun Bernard? Yorucusun. Yorucusun dedim. Ne demek zaten o yüzden?"

"Zaten o yüzden şıpırtıya benziyordu kelebeğim."

"Ama neden? Ah, normal bir kardeş için vicdanımı verirdim! Neden şıpırtıya benziyordu Bernard?"

"Şıpırtıydı da ondan tavuskuşum," dedi Doktor. "Otantik, katıksız bir şıpırtıydı. Ha ha ha! Katıksız bir şıpırtı."

"Ah!" diye haykırdı Bayan Slagg, altdudağını çekiştirerek. "Köpekbalığı değildi, değil mi Doktor, efendim? Ah, hasta kalbim, efen-

dim! Köpekbalığı mıydı?"

"Saçmalama!" dedi Irma. "Saçmalama salak kadın! Gormenghast Gölü'nde köpekbalığı ne arar! Saçmalığa bak!"

Fuchsia gözlerini Steerpike'tan ayırmıyordu. Delikanlı iyi bir yüzücüydü ve gölün yarısını katetmişti; dirsekten geniş açıyla kırılmış ince, beyaz kolları suya düzenli olarak dalıp çıkıyordu.

Cora "Birini görebiliyorum," dedi.

"Nerede?" dedi Clarice.

"Suda."

"Ne? Gölde mi?"

"Evet, burada başka yerde su yok ki sersem."

"Var."

"En azından yakınımızda yok."

"Var, ama o türden su yok."

"O adamı görebiliyor musun?"

"Henüz bakmadım."

"Şimdi baksana."

"Bakayım mı?"

"Evet. Şimdi."

"Oh... bir adam görüyorum. Bir adam görüyor musun?"

"Sana ondan bahseden benim. Tabii ki görüyorum."

"Bana doğru yüzüyor."

"Niye sana doğruymuş? Bana doğru da olabilir."

"Neden?"

"Çünkü biz aynıyız."

"Onur kaynağımız bu."

"Ve gurur kaynağımız. Bunu unutma."

"Unutmam."

Yaklaşan yüzücüye baktılar. Yüzü çoğu zaman ya suyun altındaydı ya da soluk almak için yan çevrilmişti, bu yüzden onun Steerpike olduğunu fark etmediler.

"Clarice," dedi Cora.

"Evet."

"Buradaki tek leydiler bizleriz, değil mi?"

"Evet. Ne olmuş?"

"Kıyıya inebiliriz, böylece geldiğinde karşısında dimdik durabiliriz."

"Canımız acır mı?" dedi Clarice.

"Niye her lafı tersinden anlıyorsun?" Cora yüzünü kız kardeşinin profiline çevirdi.

"Ne demek istediğini anlamadım," diye mırıldandı Clarice.

"Dil konusunda açıklama yapmaya vaktim yok," dedi Cora. "Önemi yok."

"Yok mu?"

"Yok. Ama önemli olan bir şey var."

"Oh."

"Bize doğru yüzülüyor."

"Evet."

"Onu kıyıda karşılayalım ki bize biat etsin."

"Evet... evet."

"Yani şimdi gidip onu aşağılamalıyız."

"Şimdi mi?"

"Evet, şimdi. Hazır mısın?"

"Ayağa kalkınca hazır olacağım."

"Kalktın mı?"

"Neredeyse. Ya sen?"

"Evet."

"Gel öyleyse."

"Nereye?"

"Beni cehaletinle rahatsız etme. Sadece takip et."

"Tamam."

"Bak!"

"Bak!"

Steerpike gölün kıyısına yaklaşınca sığ suda ayakta durmaya başlamıştı. Dalgacıklar kaburgalarının altına çarpıyor, gölün tabanındaki çamurlar ayak parmaklarının arasına sızıyordu; kollarını

başının üstüne kaldırmıştı ve gruba el sallamaktaydı. Parlak su damlaları kollarından sicimler halinde dökülüyordu.

Fuchsia heyecanlanmıştı. Steerpike'ın yaptığı şeye bayılmıştı. Onları birden görüvermesi, giysilerini çıkarıp atması, derin sulara dalıp gölü yüzerek geçmesi ve en sonunda karşılarında soluk soluğa, ince ve kaslı beline kadar gelen suda durması – çok hoştu; hem de bütün bunları anlık bir kararla yapmıştı.

"Hayranını" haftalardır görmemiş olan Irma Prunesquallor, onun çıplak gövdesinin suyun içinden çıktığını görünce çığlığı bastı ve yüzünü elleriyle örterek parmaklarının arasından bakmaya başladı.

Nannie gelenin kim olduğunu hâlâ seçememişti ve aylar sonra bile emin olamadı.

Steerpike sığ sudan seslendi.

"Merhaba!" diye bağırdı. "Sizi yeni gördüm! Leydi Fuchsia! İyi günler. Sizi tekrar görmek ne hoş. Sağlığınız nasıl? Bayan Irma? Çıplaklığımı bağışlayın. Doktor, sizin sağlığınız nasıl?"

Sonra birbirine yakın duran, koyu kırmızı gözleriyle ikizlere baktı; ayak bileklerine kadar suya girdiklerinin farkında olmadan Steerpike'a doğru yürümekteydiler.

"Bacaklarınızı ıslatıyorsunuz hanımlar. Dikkat edin! Geri dönün!" diye haykırdı delikanlı yapmacık bir endişeyle. "Beni fazla onurlandırıyorsunuz. Tanrı aşkına, geri dönün!"

Üzerlerindeki otoritesini belli etmeyecek şekilde bağırması şarttı. Aslında o iki sırık, boyunlarına kadar suya girene dek yürüyebilirlerdi; Steerpike'ın umrunda değildi. Tuhaf bir durumla karşı karşıyaydı. Kıyıya doğru daha fazla giderse apış arası ortaya çıkacaktı.

Tahmin ettiği gibi, ikizler Steerpike'ın sesindeki itaat etmeyi öğrendikleri otoriteyi tanıyamadılar. Suda daha derinlere ilerlemeyi sürdürdüler; Doktor, Fuchsia ve Nannie Slagg, ikizlerin suya kalçalarına kadar girdiklerini görünce şaşırdılar; kadınların mor elbiselerinin geniş etekleri suyun üstünde görkemli bir şekilde yüzüyordu.

Steerpike bir an ikizlerin arkasındaki kişilere baktı ve acizce omuz silkip avuçlarını göstererek, bu durum karşısında ne yapaca-

ğını bilemediğini ifade etti. İkizler ona çok yaklaşmışlardı. Onlarla, şimdi göl kıyısında toplanmış olan gruptakilerin işitemeyeceği bir şekilde konuşabileceği kadar yakındılar.

Kısık sesle, çabucak ve bunun hemen işe yarayacağını tecrübelerinden bilerek "Olduğunuz yerde kalın," dedi. "Tek bir adım daha atmayın, duyuyor musunuz beni? Size bir şey söyleyeceğim. Durup beri dinlemezseniz altın tahtlarınızı kaybedeceksiniz; tahtlar hazır ve şu an dairenize götürülüyorlar. Şimdi geri dönün. Şatoya – odanıza geri dönün, yoksa sorun çıkacak."

Konuşurken kıyıdakilere işaretler yapıyordu; omuzlarını acizce silkti. Bu arada çabuk çabuk konuşarak, ışıltılı dalgacıkların arasında kalçalarına dek suyun içinde duran ikizleri hipnotize etmeyi sürdürüyordu.

"Yangın'dan bahsetmeyeceksiniz – ve başka kimseyle görüşmeyeceksiniz, bugün yaptığınız gibi emirlerime karşı gelerek dışarı çıkıp insanlarla konuşmayacaksınız. Emirlerime karşı geldiniz. Bu gece onda odalarınıza geleceğim. Sözünüzü tutmamanız hiç hoşuma gitmedi. Yine de size vaat ettiğim ihtişamlı hayata sahip olacaksınız; ama Yangın'dan hiç bahsetmezseniz. Şimdi çömelin çabuk!" Steerpike bu emri otoriterce verirken kendine engel olamamıştı. O konuşurken ikizler gözlerini üstünden ayırmıyorlardı ve böyle anlarda kendisine karşı gelemeyeceklerine – birkaç basit sözü tuhaf, kısık sesiyle sürekli tekrarlayarak bilinçaltlarına gönderdiği mesajlardan başka bir şey düşünemeyeceklerine emin olmak istemişti. İki mor yaratık kalçalarını gölün ılık suyuna daldırırlarken Steerpike'ın dudaklarında beliren hafif gülümseme bu durumdan adice, kibirle aldığı tatmini sergiliyordu. Şimdi ikizlerin sadece uzun boyunları ve fincan tabağı gibi yüzleri suyun üstündeydi. İkisinin de etrafında mor etekleri dalgalanıyordu.

Bu durumdan aldığı enfes hazzı tadar tatmaz alçak sesle çabucak "Geri dönün!" dedi. "Odalarınıza geri dönüp beni bekleyin. Hemen geri dönün – kıyıdakilerle konuşmak yok."

Onun emriyle suya batarlarken Steerpike kıyıdakileri kandırmak

için, umutsuzluğa kapılmışçasına kafasını ellerinin arasına almıştı.

Sonra halalar ayağa kalkıp el tutuşarak, kumsalda duran hayretler içindeki gruba doğru yürüdüler.

Steerpike'ın tembihini iyi bellemişlerdi; Doktor'un, Fuchsia'nın, Irma'nın ve Nannie Slagg'in yanından vakarla geçip ağaçlara doğru ilerlediler ve soldaki bir patikaya saparak, fındık ağaçlarının arasından şatoya doğru sırılsıklam ve trans halinde yürüdüler.

"Bir şey anlamadım Doktor! Hiçbir şey anlamadım!" diye seslendi göldeki delikanlı.

"Beni şaşırtıyorsun evlat," diye haykırdı Doktor. "Amfibik olan her şey adına, beni şaşırtıyorsun. Anlayışlı ol çocuğum, anlayışlı ol ve yüze yüze uzaklaş – karnını görmekten bıktık."

"Karnımın çekiciliğini bağışlayın!" diye karşılık veren Steerpike, suya dalıp gözden kayboldu; tekrar belirdiğinde biraz uzaktaydı ve Sal Yapıcılara doğru yüzüyordu.

Şimdi uzakta olan delikanlının ıslak kollarındaki güneş parıltılarını seyreden Fuchsia, kalbinin küt küt attığını fark etti. Steerpike'ın gözlerine güvenmiyordu. Uzun, toparlak alnını ve omuzlarının yüksekliğini itici buluyordu. Bildiği kadarıyla Steerpike, şatodan biri değildi. Ama Fuchsia'nın kalbi deli gibi çarpıyordu, çünkü Steerpike canlıydı – ah, öyle canlıydı ki! Maceracıydı da; üstelik kimse ona boyun eğdiremiyor gibiydi. Steerpike, Doktor'a karşılık verirken Fuchsia'ya bakmıştı. Fuchsia kendi haline anlam veremiyordu. Melankolisi içindeki bir karanlık gibiydi; ama Steerpike'ı düşününce sanki bu karanlıkta çatallı bir şimşek çakıyordu.

"Ben geri dönüyorum," dedi Doktor'a. "Bu gece görüşürüz, teşekkürler. Haydi gel Nannie. Hoşçakalın Bayan Prunesquallor."

Irma hafifçe eğildi ve neşesizce gülümsedi.

"İyi günler," dedi. "Görüşmemiz ne iyi oldu. Çok iyi oldu. Bernard. Kolunu uzat. Kolunu uzat – dedim."

"Kesinlikle öyle dedin. Buna hiç şüphem yok kar çiçeğim. Seni duydum," dedi kardeşi. "Ha ha ha! Al sana çok güzel, titrek bir kol; her gözeneği gevşek parmaklarının dokunuşunu hissetmek için sa-

bırsızlanıyor. Koluma mı girmek istiyorsun? Gireceksin. Koluma gireceksin – ama ciddiyetle. Ha ha ha! Yalvarırım koluma ciddiyetle gir, tatlı kurbağa; ama bir süre sonra bırakmayı unutma. Haydi gidelim. Fuchsia, şimdilik hoşça kal. Görüşmek üzere."

Sol dirseğini çalımla kaldırdı; Irma da güneş şemsiyesini başının üstüne kaldırdı, kalçalarını kıvırmaya başladı, burnunu yol gösteren bir ibre gibi öne uzatarak kardeşinin koluna girdi ve birlikte ağaçların gölgelerinde gözden kayboldular.

Fuchsia, Titus'ı kaldırıp omzuna aldı; Nannie pas rengi kilimi katladı ve onlar da evlerine dönmek üzere yola koyuldular.

Steerpike karşı kıyıya varmıştı ve omuzlarında kestane dalları taşıyan işçiler gölü turlamayı sürdürmeye başlamışlardı. Delikanlı önlerinde, kılıcını sallayarak, keyifle yürüyordu.

KONTES GERTRUDE

Göl suyu damlasının pırnal yaprağından düşmesinden ve yüzeyindeki sayısız yansımanın sonsuza dek kaybolmasından çok sonra bile, dikenlerle çevrili penceredeki kafa dışarıdaki yaz havasına bakmayı sürdürdü.

Bu pencere Kontes'e aitti. Kadın bir merdivenin üstünde duruyordu, çünkü sarmaşıklarla dolu o yüksek delikten dışarıya ancak bu şekilde bakabiliyordu. Arkasındaki gölgeli odası kuşlarla doluydu.

Koyu kızıl duvar kağıdının rengi yer yer açılmıştı, çünkü birkaç ince güneş huzmesi Kontes'in başının yanından geçip duvara sessiz bir şiddetle çarpıyordu. Loşlukta tamamen hareketsizdiler ve titremeden yanarken odanın geri kalanını daha karanlık gösteriyor, koyu kül grisiyle siyah arasında değişen çeşitli tonlardaki gölgelere bürünmeye zorluyorlardı.

Kuşları görmek güçtü, çünkü odada yanan mum yoktu. Küçük, yüksek pencerenin ardındaki yaz havası sıcak ve aydınlıktı.

Kontes sonunda merdivenden, ağır mamut adımlarıyla indi; iki

ayağı da yere basınca yavaşça döndü ve gölgeli yatağa doğru yürümeye başladı. Yatağın başına varınca yarısı yanmış bir mumu yaktı ve yastıkların dibine oturduktan sonra iri dudaklarının arasından son derece tatlı ve alçak bir ıslık sesi çıkardı.

İriliğine karşın, sanki bir anda koca bir kış ağacından bir yaz ağacına dönüşmüştü. Yapraklarla değilse de kalın bir kuş tabakasıyla kaplanmıştı. Yüzlerce kuş gözü mum ışığında cam boncuklar gibi parlıyordu.

"Dinleyin," dedi Kontes. "Baş başayız. İşler kötü. İşler ters gidiyor. Bir kötülük seziyorum. Eminim."

Gözlerini kıstı. "Ama denesinler bakalım. Uygun anı kollayacağız. Kendimize hâkim olacağız. O çirkin ellerini hele bir kaldırsınlar, onları un ufak edeceğiz. Dört gün sonra Kontluk Töreni var. Sonra onu alacağız, bebeği, oğlanı – Yetmiş Yedinci Titus'ı."

Ayağa kalktı. "Tanrı ruhumun günahlarını affetsin, çünkü buna ihtiyacı olacak!" diye gürledi, etrafında kanatlar çırpılırken ve küçük pençeler dengelerini korumak için yer değiştirirken. "O fesat yaratığı bulduğumda Tanrı ruhumun günahlarını affetsin! Ama affetse de affetmese de – tatmin olacağım." Yakındaki bir kaptan kek kırıntıları aldı ve dudaklarının arasına koydu. Dilini şaklatınca bir çalı bülbülü gelip ağzından yemeye başladı. Ama kadının gözleri hâlâ kısıktı ve gözbebeklerinin görünen kısımları ıslak çakmaktaşları gibi sert ve parlaktı.

"Tatmin," diye tekrarladı boğuk bir sesle; kalın sesi kedi mırıltısını andırıyordu. "Her şey Titus'ta odaklandı. Dağlar, taşlar – Asil Kan ve Kanunlar. Ona hele bir dokunsunlar bakalım. İncinen her saç teli için bir kalbi durduracağım. Bu kargaşa dindikten sonra – bağışlanırsam ne âlâ; bağışlanmazsam da – kimin umurunda?"

HAYALET

Beyaz bir kefene bürünmüş bir şey, ikizlerin dairesinin kapısına doğru ilerliyordu. Şato uykudaydı. Ortalığa sessizlik hâkimdi. Yaratık normal bir insandan daha uzun boyluydu ve kolları yok gibiydi.

Halalar odalarında, sönük şöminenin yanında birbirlerine sarılmış duruyorlardı. Kapının kolunun dönmesini öyle uzun süredir bekliyorlardı ki. Ve şimdi dönmeye başlamıştı. İkizler gözlerini ona dikmişlerdi. Bir saatten fazladır ona bakmaktaydılar – loş odada – pirinç saatlerinin tıkırtıları eşliğinde. Ve sonra birden, yavaşça açılan kapının aralığından içeri Yaratık girdi; kafası kapının üst eşiğine sürtündü – sırıtan ve hareketsiz kafası bir kurukafaydı.

Çığlık atamıyorlardı. İkizler çığlık atamıyorlardı. Boğazları düğümlenmiş, uzuvları kasılmıştı. Birbirinin aynısı dört tane gözün pörtlemesi korkunç bir görüntüydü; felç olmuş halde öylece dururlarken o sırıtan kurukafanın hemen altından bir ses haykırdı:

"Dehşet! Dehşet! Dehşet! Saf, çıplak ve kanlı!"

Ve yaklaşık üç metre boyundaki kefen, odaya girdi.

Yaşlı Sourdust'ın kafatası işe yaramıştı. Steerpike onu kılıcının ucuna geçirip üzerine fosfor serpmişti ve iki yanından aşağı sarkan kefen, kranyumun tepesine raptiyeyle tutturulmuştu. Steerpike kafatasını başının bir metre yukarısında tutabiliyor ve kefende açtığı, göz hizasındaki bir yarıktan dışarıya bakabiliyordu. Beyaz keten, uzun ve heykelsi kıvrımlarla yere kadar iniyordu.

İkizler kefenin rengini almışlardı. Ağızları ardına kadar açıktı ve dışarı çıkamayan çığlıkları bağırsaklarını parçalıyordu. Buz gibi bir dehşet, kanlarını dondurmuştu; çözülen saçları karanlık bir ışıkta, fırtına öncesi sinsice gezinen ürpertici rüzgârların eşliğinde dikelen bozkır otları gibi dimdik olmuştu. Birbirlerine daha fazla sokulmayı bile başaramıyorlardı, çünkü uzuvları soğuk taşlara dönüşmüştü. Sonları gelmişti. Yaratık kafasıyla tavanı sıyırarak sessizce, yekpare bir şekilde ilerledi. Normal insan boyundan öyle uzundu ki, boyu yoktu. Uzun boylu bir hayalet değildi – boyu ölçülemezdi; Ölüm cismanileşmiş halde yürümekteydi.

Steerpike bir şeyler yapmazsa ikizlerin Yangın'ın sırrını çok yakında ağızlarından kaçıracaklarını anlamıştı. Üzerlerindeki etkisi ne kadar büyük olursa olsun, yanındayken otomatikman sergiledikleri itaatkârlığı başkalarının yanındayken de sürdüreceklerine emin olamıyordu. Şimdi ona, Yangın'dan beri hayatı onların dillerinin ucundaymış gibi geliyordu – neyse ki şimdiye kadar foyası meydana çıkmamıştı – şimdiye dek ikizlerin, aptallıklarına karşın, üzerlerine şüphe çekerlerse kendilerini ne kadar büyük bir tehlikeye atacaklarını anlayacaklarını ummuştu. Ama artık düşük çenelerinin ancak korkutma ve kurbanlaştırma yoluyla mühürlenebileceğini anlıyordu. Bu yüzden gece uyumayıp küçük bir plan hazırlamıştı. Prunesquallor'un yanında kalırken, henüz işine yaramayan zehirlerin yanı sıra hazırlamayı öğrendiği fosfor tozu – cilalayacağı zamanlar dışında kınından hiç çıkarmadığı ince kılıcı ve bir kefen. Bir yaşayan ölü yaratmakta kullandığı malzemeler bunlardı.

Ve şimdi ikizlerin odasındaydı. Kefendeki yarıktan onları çok iyi görebiliyordu. Şimdi, çığlık atmaya başlamalarından önce konuşmazsa, ne dediğini anlamaları bir yana, hiçbir şey duymayacaklardı. Daha yüksek, tuhaf ve korkunç bir sesle konuştu.

"Ben Ölüm'üm" diye haykırdı. "Ben şimdiye kadar ölmüş olan herkesim. Ben İkizlerin ölümüyüm. Bakın! Yüzüme bakın. Nasıl da çıplak. Kemik. İntikam. Dinleyin. Ben adamı boğarım."

Onlara doğru bir adım daha attı. Ağızları hâlâ açıktı ve boğazları içlerini parçalayan çığlıkları salmak için çırpınıyordu.

"Uyarmak için geldim! Uyarmak için! Boğazlarınız uzun ve beyaz; tam boğmalık. Kemikli ellerimle canınızı alabilirim... Uyarmak için geldim! Dinleyin!"

Başka seçenekleri yoktu. Güçleri yoktu.

"Ben Ölüm'üm – ve sizinle konuşacağım – Kundakçılarla. O gece kızıl bir ateş yaktınız. Erkek kardeşinizin yüreğini dağladınız! Ah, korkunç bir şey yaptınız!"

Steerpike soluk aldı. İkizlerin gözleri faltaşı gibi açıktı. Çok basit konuşmalıydı.

"Ama daha da korkunç bir suç var. Anlatma suçu. Bahsetme, bahsetme suçu. Bunu yapanları karanlık odalarda öldürürüm. İzliyor olacağım. İzleyeceğim. İri, kemikten gözlerimle izleyeceğim. Dinliyor olacağım. Etsiz kulaklarımla dinleyeceğim: ve uzun parmaklarım kaşınacak... kaşınacak. Birbirinize bile bahsetmeyeceksiniz. İşlediğiniz suçtan bahsetmeyeceksiniz. Ah, ne korkunçtu! O kızıl ateşten bahsetmeyeceksiniz!

"Soğuk mezarım beni geri çağırıyor, ama oraya geri dönecek miyim? Hayır! Çünkü sonsuza kadar sizin yanınızda olacağım. Dinleyeceğim, dinleyeceğim; parmaklarım kaşınacak. Beni görmeyeceksiniz... ama orada olacağım... burada olacağım... gittiğiniz her yerde olacağım... sonsuza dek. Yangın'dan ve Steerpike'tan bahsetmeyin... Yangın'dan – ve Steerpike'tan, koruyucunuzdan bahsetmeyin, uzun boyunlarınızı korumak istiyorsanız... Uzun, beyaz boyunlarınızı."

Steerpike görkemli bir dönüş yaptı. Kılıcının ucundaki kafatası biraz yan yatmıştı, ama önemi yoktu. İkizler bir arktik denizin buzları arasında donup kalmışlardı.

Steerpike vakarla kapıdan geçerken kafatasının kulak kabartırcasına eğik duruşunun tuhaflığı, korkutuculuğu ve gülünçlüğü... olup biten her şeyi iyice etkileyici kılıyordu.

Kapıyı arkasından kapar kapamaz üstündeki kefeni çıkardı ve kafatasını onunla sarmaladıktan sonra, koridor duvarına yaslı eski mobilyaların arasına sakladı.

Odadan hâlâ ses gelmiyordu. Steerpike o akşam tekrar gelmesinin işe yaramayacağını biliyordu. Söyleyeceği hiçbir şeyi anlamayacaklardı. Yine de birkaç dakika boyunca panik çığlıkları duymayı bekledi, ama sonunda geri dönüş yolculuğuna başladı. Uzak bir geçidin köşesini dönerken birden durdu. Başlamıştı. Uzaklık ve kapalı kapılar yüzünden hafiflemiş olsa da yeterince korkunçtu – uzaktan gelen o bitmek bilmeyen, tonlamasız, safi panik çığlıkları.

Ertesi akşam onları ziyaret ettiğinde yataklarındaydılar. O pis kokulu ihtiyar kadın yemeklerini getirmişti. Yan yana yatıyorlardı ve çok hasta oldukları belliydi. Öyle beyazdılar ki, yüzlerinin nere-

de bitip de uzun yastığın nerede başladığını anlamak zordu.

Oda aydınlıktı. Steerpike bunu fark edince memnun oldu. "Ölüm" rolündeyken "karanlık odalarda öldürmeyi" yeğlediğinden bahsettiğini anımsıyordu. Güçlü ışıklar, o gece söylediklerinin en azından bir kısmını ikizlerin anımsayabildiklerini gösteriyordu.

Ama yine de işini şansa bırakmak niyetinde değildi.

"Hanımlar," dedi, "kötü görünüyorsunuz. Çok kötü görünüyorsunuz. Ama inanın kendinizi benim kadar kötü hissedemezsiniz. Şunu söylemeliyim ki, tavsiyenizi ve belki de yardımınızı almaya geldim. Hazır olun." Öksürdü. "Bir ziyaretçim oldu. Öbür Dünya'dan gelen bir ziyaretçi. Şaşırmayın hanımlar. Adı Ölüm'dü. Bana gelip dedi ki: 'O Leydiler korkunç bir cinayet işlediler. Şimdi yanlarına gideceğim ve yaşlı bedenlerindeki nefeslerini sıkıp çıkarıvereceğim.' Ama ben 'Hayır! N'olur yapmayın. Çünkü onlar tek kelime etmeyeceklerine yemin ettiler,' dedim. Ölüm de dedi ki: 'Nasıl emin olabilirim? Nasıl bir kanıt bulabilirim?' Ben de cevap verdim: 'Ben şahidiniz olayım. Eğer Leydiler YANGIN ya da STEERPIKE sözcüklerini ağızlarına alacak olurlarsa, onları yerin dibine, solucanların yanına götürebilirsiniz.'"

Cora'yla Clarice konuşmaya çalışıyorlardı, ama çok halsizdiler. Sonunda Cora konuştu:

"O... buraya... da... geldi. Hâlâ burada. Ah, kurtar bizi! Kurtar bizi!"

"Buraya geldi ha!" dedi Steerpike, ayağa fırlayarak. "Ölüm buraya da mı geldi?"

"Evet."

"Hâlâ hayatta olmanız çok garip! Size emirler verdi mi?"

"Evet," dedi Clarice.

"Hepsini hatırlıyor musunuz peki?"

"Evet... evet!" dedi Cora, parmaklarını boğazında gezdirerek. "Her şeyi hatırlıyoruz. Ah, kurtar bizi."

"Dilinize hâkim olursanız kurtulursunuz. Yaşamak istiyor musunuz?"

Süklüm püklüm kafa salladılar.

"O halde tek kelime etmek yok."

"Tek kelime etmek yok," diye yineledi Clarice, aydınlık odanın sessizliğinde.

Steerpike eğilip veda ederek odadan çıktı ve alternatif bir merdivenin uzun, dik, yılankavi tırabzanından hızla kayarak indi; merdivenin dibine varınca çevikçe sıçrayarak iki ayağının üstüne düştü.

Pencereleri sedir ağaçlı çimenliklere bakan yeni bir oda süitine taşınmıştı. Şimdiki mevkisine daha çok yakışan bir yerdi burası.

Dairesine girmeden önce çok uzakta Fuchsia'yla Doktor'u gördü – ayak seslerini duyamayacağı kadar uzaktaydılar.

Odasına girdi. Pencere, ardında siyah dallar bulunan duman mavisi bir dikdörtgendi. Bir lamba yaktı. Duvarlar aydınlandı ve pencere karardı. Dallar gözden kaybolmuştu. Perdeleri çekti. Ayakkabılarını çıkarıp attı ve yatağa atlayıp sırtüstü yattı; vakarını bir anlığına göz ardı ederek en azından fiziksel yaşına, on yedi yaşında birine biraz daha uygun hareketler yapmaya başladı; kıvrandı, belini kavislendirdi ve kollarıyla bacaklarını yoğun bir neşeyle gerdi. Sonra kahkahalar atmaya başladı; koyu kırmızı gözlerinden yaşlar boşanıyordu ve sonunda yastıkların üstüne bitkince ve acizce düşüp uyuyakaldı; ince dudakları gülümsüyordu.

* * *

Fuchsia bir saat önce Doktor'la randevu yerlerinde, Serin Oda'da buluşmuştu. Doktor sululuk yapmamıştı. Fuchsia'ya iyi seçilmiş sözlerle ve acısına ustaca parmak basan basit, net fikirlerle yardımcı olmuştu. Yazgılarına düşen bütün esef ve üzüntü verici olaylardan bahsetmişlerdi. Bu olaylarla ilişkisi olan herkesten, Fuchsia'nın kara kara düşünen annesinden; tuhaf bir şekilde ortadan kaybolan babasından ve hâlâ sağ olup olmadığından; Doktor'un kız kardeşinden ve İkizlerden; Swelter'la Flay'in sırra kadem basmalarındaki esrar perdesinden ve bücür Nannie Slagg'den; Barquentine'den ve Steerpike'tan bahsetmişlerdi.

"Ona karşı dikkatli ol Fuchsia," dedi Doktor. "Bunu unutma, olur mu?"

"Unutmam," dedi Fuchsia. "Unutmam Doktor Prune."

Cumbanın ardında günbatımı vardı... küllerden bir sis gibi salınarak, dağılarak çöken engin bir alacakaranlık.

Fuchsia bluzunun en üst iki düğmesini açtı ve köşeleri geriye kıvırdı. Bunu yaparken Doktor'a sırtını dönmüştü. Sonra ellerini göğüs kemiğinin üstünde birleştirdi. Bir şey saklıyor gibiydi.

"Evet, dikkatli olacağım Doktor Prune," diye tekrarladı, "ve söylediğiniz her şeyi hatırlayacağım – bu gece onu takmam gerekiyordu – takmam gerekiyordu."

"Neyi takman gerekiyordu minik mantarım?" dedi Prunesquallor, ilk kez sesini biraz yumuşatarak; çünkü ciddi konuşma faslı sona ermişti ve artık gevşeyebilirlerdi. "Ne dediğini hiç anlamadım – bir anlamı var idiyse tabii! Tekrar söyle esmer güzelim."

"Bakın! Bakın! Sizin için ve benim için, çünkü öyle istedim."

Fuchsia ellerini iki yanma indirdi. Gözleri parlıyordu. Bir beceriksizlik ve ihtişam karışımıydı – başını kaldırmıştı – boğazı parlıyordu, ayrık duran ayaklarının başparmakları biraz içeri dönüktü. "BAKIN!"

Doktor bu emir üzerine gerçekten çok dikkatli baktı. Steerpike'la tanıştığı gece Fuchsia'ya verdiği yakut, kızın göğsünde alev alev yanıyordu.

Ve sonra Fuchsia birden, beklenmedik bir şekilde kaçıp gitti; taş döşemelerde koşan ayaklarının sesleri duyuluyordu, Serin Oda'nın kapısı ileri geri sallanırken... ileri geri.

KONTLUK TÖRENİ

"Kontluk Töreni"nin yapılacağı gün hava yağmurluydu. Cansız, monoton, kasvetli, gri bir yağmurdu bu. Dinmeye bile takati yoktu. Kuzey Kanadı'nın pencerelerinde göğe, yağmura bakan yüz tane ka-

fa vardı hep. Güney duvarındaki denizliklere yaslanıp bakan yüz kişi vardı. Birer birer geri çekilip karanlığın içinde gözden kayboluyorlardı, ama başka pencerelerde başka kafalar beliriyordu. Bakan yüz civarında kişi olacaktı hep. Yağmur. Yavaş yağmur. Şatonun Doğu ve Batı kanatları yağmuru seyrediyordu. Yağmurlu bir gün olacaktı... Bu engellenemezdi.

Saatler önce, şafaktan önce, Gri Ovucular taş mutfağın duvarlarını silerken, Sal Yapıcılar kestane dallarından inşa ettikleri salın son ayrıntılarını tamamlarken ve seyisler fener ışığında atları tımar ederken bile şatoda bir değişiklik olduğu açıktı. En Büyük Gün'dü bu. Ve yağmur yağıyordu. Değişim belirtilerini pek çok şeyde açıkça görmek mümkündü, ki bunların en yapay ve görsel olanı herkesin çuval bezi giymesiydi. Herkesin. Kartalların sıcak kanıyla boyanmış çuval bezlerini. Bugün Titus dışında hiç kimse şu kadim kanundan muaf değildi: "Kontluk Töreni'nin düzenleneceği gün şatodaki herkes çuval bezi giyecektir."

Steerpike giysilerin Barquentine'in talimatları doğrultusunda dağıtılması işini yönetmişti. Fazla bilinmeyen efsanevi törenlere ilişkin giderek daha fazla şey öğreniyordu. Barquentine'in ölümünden sonra ritüeller ve kanunlar konusunda başlıca otoritelerden biri, hatta belki de tek otorite olmak niyetindeydi. Bu konu her halükârda ilgisini çekiyordu. Potansiyeli vardı.

"Kahretsin!" diye mırıldandı, uyanıp yağmurun sesini duyunca. Ama yine de, ne önemi vardı ki? Gözlerini geleceğe dikmişti. Bir yıl sonrasına. Beş yıl sonrasına. Kendini başarılı olmaya adamıştı.

Bayan Slagg erkenden kalkmış ve kutsal geleneğe duyduğu saygıdan dolayı hemen çuval bezini giymişti. Cam üzümlü şapkasını takamaması kötüydü, ama Kontluk Töreni gününde kimse şapka takmazdı elbette. Geceleyin bir hizmetçi, Titus'ın tören sırasında sol elinde tutması gereken taşı, sağ elinde tutması gereken sarmaşık dalını ve minik boynuna asılacak, salyangoz kabuklarından yapılma kolyeyi getirmişti. Titus hâlâ uyuyordu; Nannie ise çocuğun ayak bileklerine kadar inecek, arkadan iliklenen, beyaz, keten önlüğü

ütülemekteydi. Önlük beyaz ışığı andıracak kadar beyazlatılmıştı. Nannie ona örümcek ağından yapılmaymış gibi dokunuyordu.

"Demek sonunda vakit geldi." Nannie kendi kendine konuşuyordu. "Demek sonunda vakit geldi. Dünyanın en minik şeyi bugün bir Kont olacak. Bugün! Ah, hasta kalbim, böyle minicik bir yaratığa o kadar ağır bir sorumluluk yüklemeleri ne zalimlik! Zalimlik. Zalimlik. Adil değil bu! Hayır, değil. Ama o adil. O Kont. Haylaz yumurcak. Tek Kont – ve aksini hiç kimse iddia edemez. Ah, zavallı kalbim! Onu görmeye hiç gelmediler. Onu sadece şimdi görmek istiyorlar, çünkü vakit geldi."

Küçük, buruşmuş yüzünden gözyaşları akıyordu. Ağzı her cümlesinde, kendi kuru kırışıklıklarının arasında belirip kayboluyordu. "Yeni minik Kont'un gelmesini bekliyorlar, çünkü ona bağlılık yemini filan edecekler; ama onu yıkayıp hazırlayan, beyaz önlüğünü ütüleyip kahvaltısını veren benim. Ama bütün bunları düşünmezler ki – sonra da... sonra da..." (Nannie birden bir sandalyenin ucuna ilişip ağlamaya başladı) "onu benden alacaklar. Ah, haksızlık bu – yapayalnız kalacağım – yapayalnız öleceğim... ve –"

"Ben yanında olacağım, "dedi Fuchsia kapıdan. "Hem onu senden almayacaklar ki. Tabii ki almayacaklar."

Nannie Slagg, Fuchsia'nın yanına koşup koluna yapıştı. "Alacaklar!" diye haykırdı. "Annen olacak dev öyle söyledi. Alacağını söyledi."

"Ama beni almadılar, değil mi?" dedi Fuchsia.

"Ama sen sadece bir kızsın!" diye haykırdı Nannie Slagg, sesini iyice yükselterek. "Önemli değilsin. Senden bir halt olmayacak."

Fuchsia yaşlı kadının elinden kurtuldu ve ağır adımlarla pencereye gitti. Yağmur yağıyordu. Durmadan yağıyordu.

Nannie arkasından konuşmayı sürdürdü: "Sanki her gün sevgimi vermemişim gibi – her gün. Bütün sevgimi verdim, içim boşalana kadar. Didinen hep benim. Hep böyle oldu. Ha babam çalıştım. Hiç durmadan; bir kişi de çıkıp 'Tanrı senden razı olsun,' demedi. Kimse anlamadı."

Fuchsia artık dayanamıyordu. Dadısını çok sevse de o melanko-

lik, huysuz sesi duyarak iç karartıcı yağmuru izlerken sakinliğini koruyamazdı. Odadan çıkmazsa bir şeyleri kıracaktı – en yakınındaki kırılabilecek şeyi. Dönüp koştu ve bir kez daha kendi odasına girince yatağa atladı; üstündeki çuval bezi kalçalarına kadar sıyrılmıştı.

* * *

O karanlık sabahta şatoda yapılan sayısız kahvaltıdan pek azı lezzetli geldi. Yağmurun monoton şıpırtıları zaten iç karartıcıydı, ama böyle bir günde yağması insanı kesinlikle kasvete boğuyordu. Sanki şatonun en derin inancına meydan okuyor ve onu ahmakça, cahilce bir küfür sağanağıyla lekeliyordu; tükenmek bilmez bulutlar sanki "Kontluk Töreni umurumuzda mı? Önemsiz bir şey," diye mırıldanıyorlardı.

Saat on ikiden önce yapılacak birçok işin olması iyiydi ve şatoda o Büyük Gün'le ilgili bir şeylerle meşgul olmayan pek az kişi vardı. Daha saat sekiz olmadan büyük mutfakta gürültülü bir faaliyet başlamıştı.

Yeni aşçıbaşı eskisiyle taban tabana zıttı; tecrübeli bir fırıncı olan çarpık bacaklı, katır suratlı, pirinç dişli ve kalın, kirli, gri saçlı bir adamdı. Başındaki saçlar sanki büyümek yerine filizleniyorlardı. Yabani bir görünüşü vardı. Mutfakta, saçlarını iki günde bir kestirdiği söyleniyordu – hatta saçlarının büyük bir saatin yelkovanının hızıyla uzadığını gördüklerini söyleyenler bile vardı.

Arada sırada katır suratından, parlak dişlerinin arasından yavaş, çınlayan bir sesin çıktığı oluyordu. Ama konuşkan değildi ve emirlerini genellikle iri elleriyle işaretler yaparak veriyordu.

Büyük mutfakta, taş duvarların sıcaklık yüzünden terlemeye başladığı yerde, yemek hazırlanmasıyla ilgili her türlü faaliyet sanki aynı anda gerçekleştiriliyordu ve aslında bu Kontluk Töreni Günü'ne değil, ertesi güne yöneliktiler; çalışanlar ertesi günün şafağına dek sadece dilenci gibi giyinmekle kalmayıp, dilenci gibi kırıntılarla beslenmek zorundaydılar ve ancak ertesi gün, yeni Gormenghast

Kontu'nun huzurunda sergileyecekleri sembolik tevazu gösterisinin bitmesinden sonra, tekrar kendi giysilerini giyebilecek ve Titus'ın doğduğu gündekiyle boy ölçüşecek bir barbekü partisi düzenleyeceklerdi.

Çocuk, yetişkin demeden tüm mutfak personelinin ve her türden, her cinsiyetten tüm hizmetçilerin saat on bir buçukta Gormenghast Gölü'ne inmek üzere hazır bulunmaları gerekiyordu; orada ağaçlar onları bekliyor olacaktı.

Marangozlar son üç günü göl kenarında, dalların arasında çalışarak geçirmişlerdi. Sedir ağaçlarının üstüne, şarap mahzenlerinin derinliklerinin zifiri karanlığında yirmi iki sene boyunca bir duvara yaslı durmuş olan ahşap platformlar yerleştirilmişti. Bunların şişmiş kalaslarının bazı kısımları tuhaf görünüyordu, dev bir yapbozun parçalarını andırıyordu. Sağlamlaştırılmaları gerekiyordu, çünkü o sağlıksız mahzende geçirdikleri yirmi iki sene onlara yaramamıştı; boyanmaları da gerekiyordu tabii – beyaza. Tuhaf platformların her biri, sedir dallarının arasına tam oturacak şekildeydi. Ağaçların çeşitli özellikleri yüzlerce yıl önce dikkatle incelenmişti, ahşap platformlar gelecekteki bütün Kontlar için yerlerine asgari zorlukla konulabilsinler diye. Karışıklık olmasın diye her ahşap platformun arkasına hangi ağaç için inşa edildiği ve yerden ne kadar yüksekte olması gerektiği yazılmıştı.

Bu ahşap platformlardan dört tane vardı ve artık dördü de yerine konmuştu. Ait oldukları dört sedir ağacının hepsi gölde, kalça yüksekliğine kadar suyun içindeydiler ve bu ağaçların kalın gövdelerine dayanmış merdivenler, kıyının sığ suyundan platformların otuz santim kadar altına dek, yukarı doğru uzanıyorlardı. Dişbudaklarla kayınların ve elverişli yerlerde sık çamların dallarının arasına da benzer, ama daha kaba yapılar sıkıştırılmıştı. Gölün karşı tarafı, halaların ıslak Steerpike'a doğru koşarak kumsaldan suya girmiş oldukları yer seyretmeye elverişli değildi, çünkü ağaçlar gölün fazla gerisindeydiler; ama uçurumun dibindeki sık ağaçlarda, ayak takımının töreni izlemek için üstüne çıkabileceği binlerce çarpık

çurpuk dal vardı.

Üzerlerinde insanlar bulunan ağaçlara kıyasla gölün epey gerisinde olan bir kayrandaki bir porsukağacına takoz yüzlü şair konuk olmuştu. Ağacın gövdesinin uzun bir parçası boylamasına kesilmişti ve yağmur damlaları bu yarıkta köpürüyordu; ağacın açığa çıkmış etinin rengi kızıldı. Boğucu havada yağmur neredeyse diklemesine yağıyor, gri gölü noktacıklara boğuyordu. Gölün dünkü beyaz, camsı yüzeyi şimdi sanki bambaşka bir maddeden yapılmaydı – gri zımpara kâğıdından – engin, granüllü bir zımpara kâğıdı tabakasından. Platformlardan yağmur suları süzülüyordu. Bu suların üstüne yapraklar düşüyordu. Karşı kıyının kumları iyice ıslanmıştı. Şato, uçsuz bucaksız su perdesinin ardından görülemeyecek kadar uzaktaydı. Gri gökyüzünün tamamı bulutlarla kaplıydı ve melankolik teller oradan aşağı iniyorlardı.

Gün, yağmurlu dakikalar boyunca, yağmurlu saatler boyunca ilerlemeyi sürdürdü, uçurumun dibindeki ağaçlar insanlarla dolana dek. İnsanlar ağırlıklarını taşıyabilecek bütün dallardaydılar. Büyük bir meşeye mutfak personeli doluşmuştu. Bir kayında bahçıvanlar vardı ve Pentecost kaygan ağaç gövdesinin ana çatalına haşmetle kurulmuştu. Ölü bir ceviz ağacının dallarına ihtiyatla tünemiş seyisler ıslık çalıyor ve her fırsatta birbirlerinin saçını çekiyor ya da tekmeler savuruyorlardı. Her ağacın ya da ağaç kümesinin üstündeki kişiler, aynı meslekten ya da statüdendiler.

Göl kenarında sadece birkaç görevli yürüyordu; ana figürlerin gelmesini bekliyorlardı. Ağaçların arasında da sadece birkaç görevli vardı, ama kıyının daha ilerisinde, koyu kumsalın üstünde büyük bir topluluk görülüyordu. Çıt çıkarmıyorlardı. Yaşlı adamlar, yaşlı kadınlar, gruplar halinde duran tuhaf delikanlılar. Hiç ses çıkarmıyorlardı. Başkalarından ayrı duruyorlardı. Bunlar Balçık Evlerin sakinleriydiler – Dış Sur'da yaşayanlardılar – unutulmuş halktılar – Parlak Oymacılardılar.

Sahilde bir kadın vardı. Bir grubun biraz ilerisinde duruyordu. Yüzü hem genç, hem yaşlıydı: hatları genç, ifadesi yaşlıydı – Sakin-

lerin baş belası onu da etkilemişti. Kucağında kaymaktaşı tenli bir çocuk taşıyordu.

Yağmur her şeyin üstüne yağıyordu. Ilık bir yağmurdu. Ilık, melankolik ve kesintisizdi. Çocuğun kaymaktaşını andıran minik bedenini yıkayıp duruyordu. Dinmek bilmiyordu; göl kabarıyordu. Ölü ceviz ağacının üst dallarındakiler ıslık çalmayı ve tekmeler savurmayı kesmişlerdi, çünkü yan sahildeki kozalaklı ağaçların arasında atlar ilerliyordu. Göl kıyısına varmışlardı ve sedirlerin alçak, uzun dallarına doğru götürülmekteydiler.

En öndeki, normal standartlara göre epey iri olan gri atın sırtındaki eyerde Kontes yan oturuyordu. Başta yapraklar tarafından gizlendiğinden sadece atı görünüyordu; ama ortaya çıkar çıkmaz at midilliye dönüştü.

Kadının üstündeki ıslak, sembolik çuval bezi kat kat sarkıyordu. Arkasından, demirkırı bir ata bacaklarını ayırarak oturmuş Fuchsia gelmekteydi. Kız, ağaçların arasından çıkarken atın boynunu okşuyordu. Islak kadifeyi okşamak gibiydi bu. Atın kara yelesi Fuchsia'nın saçına benziyordu. Yağmurda ıslandığından alnına ve boğazına yapışmıştı.

Halalar bir midillinin çektiği iki tekerlekli bir arabadaydılar. Mor giymemiş olmaları tuhaf görünüyordu. Elbiseleri, yüzleri kadar değişmez ve kaçınılmaz bir parçaları gibi görünmüştü hep. Çuval bezlerinin içinde rahatsız gibiydiler ve giysilerini gevşek elleriyle çekiştirip duruyorlardı. Midilliyi çeken zayıf adam onu gölün kıyısında durdurdu ve aynı anda çamların arasından bir başka at arabası çıktı, ki bu araba şekil itibarıyla diğerine benzese de rengi koyu ve sevimsiz bir turuncuydu; üstünde olabildiğince dimdik oturan Nannie Slagg'in gururlu edası (en azından kendince öyleydi), giysisinin kaba kıvrımlarının arasında pörsümüş bir meyve gibi duran yüzündeki dehşet ifadesi tarafından boşa çıkarılıyordu. Dadı, Sepulchrave'in Kontluk Töreni'ni anımsayabiliyordu. Sepulchrave o zamanlar gençti. Yüzerek sala gitmişti; o gün yağmur yağmamıştı. Ama –ah, zavallı kalbi!– bugün öyle farklıydı ki. Nannie'nin genç kızlığında,

Kontluk Törenlerinde asla yağmur yağmazdı. Dünya o zamanlar bambaşkaydı.

Kucağında Titus vardı – sırılsıklam olmuştu. Yine de Nannie'nin özenle ütülediği giysisinin beyazlığı mucizeviydi. Sanki ışık almıyordu da ışık saçıyordu. Titus etrafına bakınırken başparmağını emiyordu. Gülümsemiyordu: sadece bakıyor, başını insandan insana çeviriyordu. Sonra Kontes'in o sabah kendisine gönderdiği bir altın bilezikle ilgilenmeye başladı; onu kolunun olabildiğince yukarısına çekti, sonra da tombul, kırışıklı bileğine indirdi; bir yandan sürekli, ciddiyetle inceliyordu.

Doktor'la kız kardeşi tamamen kendilerine ayrılmış bir çınardaydılar. Yukarı çekilmesi biraz zaman almış olan Irma, ağaçta bulunmaktan hiç hoşnut değildi. Kalçalarının sert dalların arasında sıkışmış olmasından hoşlanmıyordu; bunun sembolizmi bile hoş değildi. Biraz yukarısında oturan Doktor bir kuşa, muhtemelen tüyleri yolunmuş bir turnaya benziyordu.

Steerpike kalabalığı etkilemek için Nannie Slagg'in peşinden gelmişti. Normalde dört kişilik bir çama çıkması gerekiyordu, ama küçük bir dişbudak ağacını tercih etti; buradan hem Gormenghast sakinlerini görebilir, hem de onlar tarafından görülebilirdi.

İkizler ağızlarını sımsıkı kapamışlardı. Akıllarına gelen her düşünceyi içlerinden tekrarlıyorlardı, içine "yangın" sözcüğünün karışıp karışmadığını anlamak için. Karışmamış olduğunu görseler bile, yine de yüksek sesle söylememeyi yeğliyorlardı, ne olur ne olmaz diye. Bu yüzden, Steerpike'ın yatak odalarından çıkmasından beri tek kelime etmemişlerdi. Hâlâ beyazdılar, ama önceki kadar değil. Tenleri hafif sarımtırak bir renge bürünmüştü ve hiç hoş görünmüyordu. Steerpike (Ölüm rolündeyken) sonsuza dek onların yanında olacağını haykırdığında çok doğru bir laf etmişti. At arabasından indirilmeyi beklerken birbirlerine sımsıkı sarıldılar, çünkü Ölüm o korkunç geceden beri yanlarından ayrılmamıştı ve kurşuni kafatası gözlerinin önündeydi.

Kaba kuvvetin ve dalkavukça bir nezaketin uyumlu bir karışımı-

nı kullanan görevliler, Kontes Gertrude'u sedir ağacının koyu renkli dev dallarındaki platformuna çıkarmayı nihayet başarmışlardı. Ahşap platformun üstüne kırmızı bir halı serilmişti. Büyük Gün'le ilgili faaliyetlerden rahatsız olan göl kuşları ormanın üstünde sürüler halinde bir o yana bir bu yana uçtuktan sonra, Kontes dev hasır koltuğuna oturur oturmaz, kadının ağacına üşüşmüşlerdi. Kontes'in ayaklarının dibinde ve geniş bedeninin çeşitli yerlerinde bir çalı bülbülü, bir ardıç kuşu, bir söğüt bülbülü, bir sıvacı kuşu, bir ağaç incirkuşu, bir kum kırlangıcı, bir kırmızı sırtlı örümcek kuşu, bir saka kuşu, bir sarı kiraz kuşu, iki alakarga, bir benekli iri ağaçkakan, üç saztavuğu (bunlar bir yeşilbaş, bir çulluk ve bir kervançulluğuyla birlikte kadının kucağındaydılar), bir kuyruksallayan, dört ökse ardıcı, altı karatavuk, bir bülbül ve yirmi yedi serçe yer kavgası yapmaktaydılar.

Kanat çırpıyor, yağmurlu havada kanat boylarına göre etrafa su sıçratıyorlardı. Uzun dallarını iç içe geçirerek koyu yeşil, üzerinden sular damlayan teraslar oluşturmuş sedir ağaçları, diğer ağaçlara göre daha iyi korunaklardılar.

Ceviz ağacının en üst dallarındaki seyislerse gölün içinde otursalar daha fazla ıslanamazlardı.

Kıyıdaki Sakinler –o gururlu, yoksul cemaat– için de aynısı geçerliydi. Bastıkları sularda yansımaları yoktu – yağmur damlaları bunu engelliyordu.

Görevlilerin payına düşen işlerin en zor ve sevimsizi Barquentine'i platformuna çıkarmak oldu. Adam öyle iğrenç küfürler savurdu ki, çuval bezinin altındaki cılız bacağı bile utancından kızardı. O bacak yıllardır böyle küfürler duymaya alışkın olmalıydı; ama bu sabah, bedenin üst kısmının ne kadar bayağılaşabileceğini görmek utanmasına ve kalçadan ayak parmaklarına dek kıpkırmızı kesilmesine yol açmıştı. Tek tesellisi o bulaşıcı etkinin akciğerlerden aşağı yayılmamış olmasıydı; cılız bacağın hastalıkları yalnızca fizikseldi.

Barquentine yüksek sırtlı "Kontluk Töreni" koltuğuna oturunca koltuk değneğini sinirli sinirli onun altına itti ve ardından sakalıyla

oynamaya başladı. Bu arada Fuchsia sedir ağacına çıkmıştı. Bu sedir ağacı sadece onundu ve diğerlerinden daha kuruydu; platformun biraz yukarısı kalın dallarla kaplıydı – Fuchsia gölün diğer tarafına, Sakinlere bakıyordu. Bu Dış Sur halkında – onu heyecanlandıran neydi? Neden kendini huzursuz hissediyordu? Sanki şatonun güvenliğini tehlikeye atacak karanlık bir sırrı biliyorlardı ve günün birinde kullanacaklardı. Ama güçsüzdüler. Gormenghast'a bağımlıydılar. Ne yapabilirlerdi ki? Fuchsia bir grubun biraz uzağında duran bir kadını fark etti. Kadının ayakları gölün içindeydi. Kucağında bir çocuk vardı. Fuchsia'ya, çocuğun üstüne düşen yağmur damlalarını bir an görebilmiş gibi geldi. Gözlerini ovuşturup tekrar baktı. Çocuk öyle uzaktaydı ki. Emin olamıyordu.

Görevliler bile kırık bir dalı özsusuz bir kirişten sarkan, sarmaşıklarla kaplı karaağaca tırmanmışlardı.

Sedirlerdeki platformların dördüncüsüne çıkmış olan Halalar, ağızlarını sımsıkı kapalı tutarak titriyorlardı. Yanlarında Ölüm oturuyordu, bu yüzden prosedürde odaklanamıyorlardı.

Barquentine konuşmaya başlamıştı. Yaşlı sesi ılık sağanakta her yerden duyulabiliyordu, çünkü artık kimse yağmurun sesini fark etmiyordu. Öyle uzun süredir, öyle monotonca yağmaktaydı ki artık duyulmaz olmuştu. Birden kesilse, sessizlik şok etkisi yaratırdı.

Steerpike dalların arasından Fuchsia'yı seyrediyordu. Onu elde etmek zor olacaktı, ama sadece özenli bir plan kurmaya bakardı. Acele etmemeliydi. Adım adım ilerlemeliydi. Kızın mizacını biliyordu. Basitti – acı verecek kadar basitti; gülünç şeylere tutku duymaya meyilliydi; dik kafalıydı – ama sonuçta bir kızdı ve korkutulması ya da pohpohlanması kolaydı; sahip olduğu az sayıdaki arkadaşına saçmalık derecesinde sadıktı; ama güvensizliğin tohumları her zaman kolayca ekilebilirdi. Ah, o kız öyle acı verecek kadar basitti ki! İşin can alıcı noktası buydu. Bir de Titus vardı tabii – ama sorunlar çözülmek için vardılar, değil mi? Oyuk dişini emdi.

Prunesquallor gözlüğünü yirminci kez silmişti ve Fuchsia'yı seyreden Steerpike'ı seyretmekteydi. Romatizması azmaya başladığı

için monoton konuşmasını iyice hızlandırmış olan Barquentine'i dinlemiyordu.

"...ve atalarının kutsal şatosunu ve arazisini sonsuza dek koruyacaktır. Onu yabancı dünyaların akınlarına karşı sözle ve eylemle savunacaktır. Kutsal törenlerini uygulayacak, armasına hürmet edecek ve zamanı gelince ilk oğluna onun her taşına saygı duymayı öğretecektir; ta ki sonunda mezara, atalarının arasına gidip, Groanların sonsuz zincirine kendi halkasını ekleyene dek. Bu böyle bilinsin."

Barquentine ıslak yüzünü elinin tersiyle sildi ve tekrar sakalıyla oynadı. Sonra koltuk değneğini el yordamıyla buldu ve ayağa kalktı. Serbest koluyla bir dalı itti ve dalların arasından aşağı seslendi: "Hazır mısınız sinsiler?"

İki Salcı hazırdı. Titus'ı Nannie Slagg'den almışlardı ve gölün kıyısında, kestane dallarından yapılma salın üstünde durmaktaydılar. Titus salın ortasında, ayaklarının dibinde oturuyordu; bir oyuncak bebek kadardı. Sepya rengi saçları alnına ve boynuna yapışmıştı. Menekşe rengi gözleri biraz şaşkındı. Beyaz önlüğü üstüne yapıştığından minik vücudunun hatları belli oluyordu.

Giysisi parlıyordu.

"Göle açılsanıza be! Göle açılın!" diye haykırdı Barquentine. Sesi gölün yüzeyini doğudan batıya katetti.

İki adam uzun sırıklarını yavaş yavaş kullanarak salı derin sulara doğru ittiler. İki yanda hareket ederek, sırıklarını suya aşağı yukarı bir düzine kez daldırarak salı gölün ortasına yaklaştırdılar. Salcılardan yaşlı olanının belindeki deri bir torbada sembolik taş, sarmaşık dalı ve salyangoz kabuklarından yapılma kolye vardı. Su artık fazla derinleştiğinden sırıklarını kullanamıyorlardı; suya daldılar ve dönüp salın kenarına tutundular. Sonra bacaklarını kurbağa gibi çırparak, salı kısa sürede uygun yere getirdiler.

"Biraz daha batıya!" diye seslendi Barquentine kıyıdan. "Biraz daha batıya salaklar!"

Yüzücüler salın diğer tarafına geçip tekrar bacak çırpmaya başladılar. Sonra başlarını sudan çıkarıp yağmurun altında, Barquenti-

ne'in sesinin gelmiş olduğu yöne baktılar.

"Durun!" diye haykırdı o sevimsiz ses. "Ve ortadan kaybolun kahrolasıcalar!"

İki adam salın etrafından yüzerek dolanıp, kalın ceviz kenarının arkasına geçtiler; artık başları ağaçların bulunduğu taraftan neredeyse hiç görülmüyordu.

Sadece yüzleri suyun üstündeydi; Titus tek başınaydı. Etrafına şaşkın şaşkın bakınıyordu. Herkes nereye kaybolmuştu? Yağmur bardaktan boşanırcasına yağıyordu. Titus'ın yüzü buruşmaya, dudakları titremeye başladı; tam ağlayacakken birden fikrini değiştirdi ve ayağa kalkmaya karar verdi. Sal epey hareketsizleştiğinden dengesini koruyabiliyordu.

Barquentine kendi kendine homurdandı. Bu iyiydi. Çocuğun Kont ünvanını alırken ayakta durması idealdi. Titus oturmayı ya da emeklemeyi tercih etse, bu ilkeden feragat edilmesi gerekecekti doğal olarak.

"Titus Groan," diye haykırdı yaşlı ses kıyıdan, "Büyük Gün geldi! Şato egemenliğin altına girmeyi bekliyor. Burası ufuktan ufuğa senindir, sana emanettir – hayvanlarıyla, bitkileriyle ve mineralleriyle, sonsuza dek; sen ölsen de şanlı neslin ilelebet var olacaktır."

Salcılar tam bu noktada vazifelerini yapıp sala tırmandılar ve salyangoz kabuğu kolyesini o küçük, ıslak boyna geçirdiler; sonra, kıyıdan gelen ses "Şimdi!" diye seslenince taşla sarmaşık dalını Titus'ın ellerine tutuşturmaya çalıştılar.

Ama Titus onları tutmamakta direniyordu.

"Cehennemin kanı ve safra taşları adına!" diye haykırdı Barquentine. "Neler oluyor? Canı çıkasıcalar! Neler oluyor? Ona taşla sarmaşığı versenize be!"

Titus'ın minik parmaklarını güçlükle açıp sembolleri avuçlarına koydular, ama ellerini geri çekti. Kendisine verilen şeyleri tutmak istemiyordu.

Barquentine öfkeden köpürüyordu. Çocuk sanki bunları bilinçli yapıyordu. Platforma koltuk değneğiyle vurup hiddetle tükürdü.

Yapraklarından sular damlayan ağaçların ve köpüren kumsalın üstünde – gözlerini Titus'a dikmemiş tek kişi yoktu.

Saldaki adamlar çaresizdi.

"Aptallar! Aptallar! Aptallar!" diyordu o korkunç ses yağmurun içinden. "Ayaklarının dibine bıraksanıza, kara bağırsaklarınıza lanet olsun! Ayaklarının dibine bırakın! Hay sizin yapacağınız işe... çekilsenize oradan!"

İki adam ihtiyara küfrederek tekrar suyun içine süzüldüler. Taşla sarmaşık dalını sala, çocuğun ayaklarının dibine bırakmışlardı.

Barquentine, Kontluk Töreni'nin öğlene kadar tamamlanması gerektiğini biliyordu: bu eski kitaplarda yazılıydı ve Kanun'du. En fazla bir dakika kalmıştı.

Sakallı başını sağa sola salladı. "Gormenghast Kontesi Leydi Gertrude! Gormenghastlı Leydi Fuchsia! Gormenghastlı Leydi Cora ve Leydi Clarice Groan! Ayağa kalkın!"

Barquentine kaygan platformun kenarına birkaç santim kalana dek koltuk değneğiyle yürüdü. Kaybedecek vakit yoktu.

"Şimdi Gormenghast izleyecek! Ve dinleyecek! Beklenen An geldi!"

Genzini temizledi ve başladı; duramazdı çünkü hiç zaman kalmamıştı. Ama geleneksel sözleri haykırırken koltuk değneğinin tahtasını tırnaklarıyla kazıyordu ve yüzü mosmor olmuştu. Alnındaki iri ter damlaları leylak rengiydiler, çünkü kan toplanmış kafasının rengi içlerinde alev alev yanıyordu.

"Herkesin gözü önünde! Şatonun Güney Kanadı'nın gözü önünde, Gormenghast Dağı'nın gözü önünde ve Asil Kan'ı taşıyan atalarının gözü önünde ben, Kadim Törelerin Bekçisi seni, bu Kontluk Töreni gününde Kont, yeryüzüyle gökyüzü arasındaki, ufukların arasındaki tek meşru Kont ilan ediyorum – Yetmiş Yedinci Gormenghast Lordu Titus."

Gölün, ormanın, kulelerin ve dünyanın üstüne çok korkunç ve doğaüstü bir sessizlik yayılıp çökmüştü. Dinginlik şok etkisi yaratmıştı ve şok geçerken geride sadece sessizliğin beyaz boşluğu kalıyordu. Çünkü bu son sözler kara bir öfkeyle haykırılırken iki şey ol-

muştu. Yağmur dinmişti ve Titus dizlerinin üstüne çöküp bir elinde taş, diğerinde sarmaşık dalıyla salın kenarına doğru emeklemeye başlamıştı. Ve sonra, o kutsal sembolleri gölün derinliklerine atarak herkesin dehşete kapılmasına yol açmıştı.

Bunu takip eden hassas, gergin sessizlikte çocuğun tepesindeki karanlık bulutların bir kısmı aralandı ve zarif, mavi göğün bir parçası belirdi; Titus ayağa kalktı ve kıyıda toplanmış Sakinlerin karanlık kalabalığına doğru dönüp küçük, yavaş adımlar atarak salın kenarına kadar gitti. Sırtı Barquentine'e, annesi Kontes'e ve kırılgan sessizlikteki hareket eden tek şeye gözlerini hiç ayırmadan bakan herkese dönüktü.

Gölün çevresindeki binlerce ağaçtan herhangi birinin bir dalı kırılsa veya bir çamdan bir kozalak düşse, o dayanılmaz gerilim boşalırdı. Bir dal kırılmadı. Bir kozalak düşmedi.

Kıyıdaki kadının kucağındaki tuhaf çocuk, kadının anlam veremediği bir güçle çırpınmaya başladı. Göle doğru uzanmaya çalışıyordu; aynı anda gökyüzü mavileşmeye başladı ve salın kenarında duran Titus kolyesini öyle bir güçle çekti ki koparıverdi. Sonra başını kaldırdı ve tek bir çığlık attı: çığlığı her taraftan kendisini seyreden kalabalığın donakalmasına yol açtı, çünkü bir üzüntü ya da sevinç çığlığı değildi; korku ya da hatta acı çığlığı bile değildi – tizliğine karşın bir çocuğunkine benzemeyen bir çığlıktı. Ve Titus haykırırken kolyeyi parıldayan suya attı; kolye batarken Gormenghast'ın üstünde bir gökkuşağı belirdi ve bir ses Titus'a karşılık verdi.

Hafif bir ses. Mutlak sessizlikte evreni dolduruyordu – tek bir kuş ötüşünü andıran bir çığlıktı. Sakinlerin bulunduğu taraftan, halkından ayrı duran kadının bulunduğu yerden gelip gölü katediyordu; Keda'nın rahminden çıkmış küçük çocuğun boğazından yükseliyordu – hayaletsi bir ışıkla parlayan piç bebekten, Titus'ın süt kız kardeşinden.

YİNE BAY ROTTCODD

Dilsiz bir çan gibi boş olan şatonun aşınmış kabuğu, sağanaklarda ıslanarak ve güneş ışınlarıyla parlayarak, değişken havaya ve göğe kadim zamanlardan beri başkaldırıyordu. Bütün bunlar farklılaşan ışık ve renk zarlarıydılar sadece: güneş ışığının yerini ay ışığı alıyordu; rüzgârda savrulan yaprakların yerini rüzgârda savrulan kar taneleri alıyordu; misk otlarının yerini buz sarkıtları alıyordu. Bunlar yalnızca şatonun derisindeki geçici değişikliklerden ibaretti: her saatte bir nabız ekleniyordu – bir gölge azalıyordu: bir kertenkele güneşleniyor, bir kızılgerdan donakalıyordu.

Gri taşlar üst üste yükseliyordu. Pencereler açıktı: yıpranmışlıklarıyla melankolik olan kalkanlar, tomarlar ve efsanevi yazıtlar kemerlerin ve kapı eşiklerinin üstünde, pencere denizliklerinde, kule duvarlarında ve payandalarda aşınmış rölyefler halinde duruyorlardı. Fırtınaların kemirdiği kafalar dört bir yandan, kırık gözkapaklarının arasından görmeden bakıyorlardı; ince yüzlerinde kirli yeşil çizgiler vardı ve sarmaşıklarla kaplıydılar.

Gri taşlar üst üste yükseliyordu; büyük, ağır bloklar üst üste göğe uzanıyordu; ağırdılar, ama geçmiş günlerin emeğiyle canlıydılar. Ama bir yandan da hareketsizdiler ve serçeler göz alabildiğine uzanan sarmaşıklarda böcekler gibi titreşiyorlardı. Hareketsizdiler, kendi ağırlıklarıyla felç olmuşçasına; etraflarındaysa anlık hareketler titreşiyor ve kesiliyordu sürekli: düşen bir yaprak, kale hendeğinde vıraklayan bir kurbağa ya da yünden kanatlarla, yavaş dönüşlerle yeryüzüne süzülen bir baykuş.

Kilometrelerce uzanan bu dikey taşlar içeride yatan, tempolu, daha eksiksiz bir sessizlikten mi bahsediyordu? Hafif esintiler şatonun dış yüzeyini hışırdatıyordu; yapraklar düşüyordu ya da onlara kuş kanatları sürtünüyordu; yağmur kesiliyordu ve sarmaşıklardan sular damlıyordu – ama duvarların içinde ışık bile değişmiyordu, Güney Kanadı'ndaki bir dizi tozlu koridorda güneşin belirdiği anlar dışında. Soyutlanmışlık.

Çünkü herkes "Kontluk Töreni"ndeydi. Şatonun nefesi gölün çevresindeydi. Geride sadece eski taşlardan yapılma akciğer kalmıştı. Tek bir ayak sesi yoktu. Tek bir insan sesi yoktu. Sadece tahtalar, taşlar, kapılar, tırabzanlar, koridorlar ve girintiler vardı; odalar, salonlar, kanatlar boyunca.

Sanki her an cansız bir şey hareket edecekti; bir kapı kendiliğinden açılacak ya da bir saat kollarını fırıl fırıl döndürmeye başlayacaktı: dinginlik bu muazzam dumur haliyle yetinemeyecek kadar engin ve enerjikti – gerilim mutlaka boşaltılmalıydı – aniden, şiddetle patlamalıydı, parçalanan bir barajdan akan sular gibi – kalkanlar paslı çengellerinden düşmeliydi, aynalar çatlamalıydı, döşeme tahtaları havalanıp parçalanmalıydı ve şato baştan aşağı titremeli, duvarlarını kanat gibi çırpmalıydı; gürleyerek esnemeli, yarılmalı ve un ufak olmalıydı.

Ama hiçbir şey olmadı. Her koridor açık ve kapanamayan bir ağızdı. Taştan çeneler zorla açılmıştı ve acıyordu. Kapılar köpek dişlerinden kalan boşluklardılar! Hiç ses yoktu ve insana ilişkin hiçbir şey olmuyordu.

Bu büyük mağaralarda ne hareket ediyordu? Bir gölge mi? Sadece Güney Kanadı'nda, gün ışığının gezindiği yerlerde. Başka? Başka hareket yok muydu?

Sadece kedilerin sessiz, ölümcül yürüyüşleri. Sadece sersemlemiş kedilerin sessizliği – oluşturdukları hat – keten gibi beyaz, bir elin uzun zaman önce yaptığı bir jest kadar unutulmuş, dalgalı bir hat.

Terk edilmiş şatonun ıssızlığında, taş aralıkların büyüsüne kapılmış olarak – yollarını nerede bulabilirlerdi? Sessizlikten sessizliğe. Her şey köksüzdü. Yaşam, kemik ve soluk; yankılar ve hareketler kaybolmuştu...

Akıyorlardı. Sessizce ve kararlılıkla akıyorlardı. Aralık kapılardan minik patilerinin üstünde akarak geçiyorlardı. Bir dereydiler. Kediler.

Pul pul dökülen meleklerin bulunduğu gökkubbenin altında,

gölgelerin arasında koşuyorlardı. Soğuk bir perspektifle daralan sütunlar, onların devasa yolunu teşkil ediyordu. Yemekhane sessiz arazilerini açmış sergiliyordu. Taşların üstünde koşuyorlardı. Çatlak sıvalı bir koridorda. Boş odalara – salonlara, galerilere peş peşe girdiler, ta ki karşılarına dönümlerce uzanan gri mutfak çıkana dek. Kesme tahtaları, fırınlar ve ızgaralar ölülerin sunakları gibi hareketsiz duruyorlardı. Kediler çarpık kirişlerin çok altında, beyaz bir şerit halinde akıyorlardı. Akışlarında duraksama yoktu. Beyaz hattın kuyruğu gözden kaybolmuştu ve mutfak bir ay yamacındaki bir mağara kadar boştu. Kediler soğuk merdivenlere akın edip başka diyarlara çıkıyorlardı.

Kadın nereye gitmişti? Binlerce pencereden giren hafif ve iç karartıcı ışıkta koşarken gözleri aylar gibiydi. Yılankavi merdivenleri çıkıp yine başka dünyalara gidiyor, öğlen loşluğunda ilerliyorlardı. Ve kimseyi bulamıyorlardı; kadın gitmişti.

Yine de durmuyorlardı. Akın akın ilerliyorlardı, hızla, telaşsızca. Kalay odadan, bronz odadan ve demir odadan geçtiler. Silah deposundan – koridorlardan geçtiler – ve Gormenghast'ta tek bir canlı bulamadılar.

Parlak Oymalar Salonu'nun kapısı aralıktı. Aralıktan içeri süzülürken uzun, kar beyazı, yumuşak bir yılanı andırıyorlardı; yılanın dalgalanan gövdesi sarı gözlerle kaplıydı. Hiç duraksamadan oyma heykellerin arasından akarken, yüzlerce küçük toz bulutu havalandırdı. Panjurlu uçtaki, hamağın bulunduğu yere vardı; burada Galeri Müdürü sessizliğin ve hareketsizliğin fiziksel bir uzantısı gibi uyuklamaktaydı; yanından akarak geçen ve şimdiden kapıya geri dönmekte olan kedi-yılan hariç, şatodaki tek canlıydı. Tepesinde yükselen renkli oyma heykeller için için yanıyorlardı. Altın katır – fırtına grisi çocuk – koyu mor bukleli yaralı baş.

Rottcodd uyuklamayı sürdürüyordu; özel mekânının Leydi Hazretleri'nin kedileri tarafından işgal edildiğinin farkında olmadığı gibi, altındaki şatonun boş olduğundan ve bugünün Kontluk Töreni günü olduğundan da tamamen habersizdi. Kimse ona Kont'un orta-

dan kaybolduğunu söylememişti, çünkü Bay Flay'in son ziyaretinden beri kimse o tozlu salona çıkmamıştı.

Uyandığında acıktığını hissetti. Panjuru açınca yağmurun dinmiş olduğunu fark etti; güneşin konumundan anlayabildiği kadarıyla vakit ikindiydi. Ama kırk kulaç aşağıdaki Mutfak'ın minyatür asansöründen yukarıya, kendisine hiçbir şey gönderilmemişti. Bu duyulmamış bir şeydi. Yemeğinin kendisini beklemiyor olması öyle yeni bir durumdu ki, uyanmış olduğundan bir an şüpheye düştü. Belki de rüyasında hamağından indiğini görüyordu.

Siyah kuyunun içinde gözden kaybolan ipi çekti. Aşağılardan gelen çan sesini belli belirsiz duyabiliyordu. O tiz metal sesi uzaktan gelse de bugün her zamankinden daha net gibiydi. Sanki hareket eden tek şey oydu. Sanki rekabet edeceği başka ses yoktu, bir pencere camındaki bir sineğin sesi bile yoktu – öylesine tek başına, belirgin ve uzaktan geliyordu ki. Rottcodd bekledi, ama hiçbir şey olmadı. İpin ucunu ikinci kez kaldırıp bıraktı. Bir kez daha, sanki unutulmuş bir mezarlık şehrinden gelen bir çan sesi duyuldu. Rottcodd yine bekledi. Yine hiçbir şey olmadı.

Derin bir huzursuzluk içinde düşünceye dalarak, ışıldayan avizelerin altından geçti ve genellikle kapalı duran pencereye geri döndü. Sessizliğe alışkın olsa da, bugünün boşluğu benzersizdi. Hem yakın, hem de ısrarcıydı. Rottcodd düşünürken kararsızlığa – neredeyse korkuya kapıldığını fark etti – sanki inandığı her şeyin temelinde yatan, asla sorgulamadığı, tüm fikirlerini süzgecinden geçiren bir etik şimdi tehdit altındaydı. Sanki bir yerlerde ihanet vardı. Sadakâtin temel ilkelerini önemsemeyen, şeytani, tehditkâr, acımasız bir şey. Rottcodd'un inanç sisteminin temelleri çöküyorsa ve taşıdıkları kutsal yapı tehlikeye düşmüşse, herhangi bir eylemin ya da düşüncenin önemi, en ufak bir değeri olabilir miydi?

Bu mümkün değildi. Ne değişmiş olabilirdi ki? Çenesini ovuşturup, boncuk gibi gözlerle pencereden dışarı sert bir bakış fırlattı. Arkasında uzun ve gölgeli Parlak Oymalar Salonu, tavandan sarkan avizelerin altında parıldıyordu. Loşluğun çeşitli yerlerinde bir

omuz, bir elmacık kemiği, bir yüzgeç ya da bir toynak yeşil, çivit mavisi, kızıl ya da limon sarısı renklerle yanıyordu. Hamağı hafifçe sallanıyordu.

Bir terslik vardı. Akşam yemeği yukarıya, kendisine her zamanki gibi gönderilmiş olsaydı bile Rottcodd bir terslik olduğunu hissederdi. Bu sessizlik bir başkaydı. Hayra alamet değildi.

Zihnindeki dolambaçlı düşünceleri evirip çevirdi ve boncuksuluklarını bir anlığına yitiren gözleri, aşağısında uzanan manzarada gezindiler. Biraz solunda, penceresinin on beş metre kadar altında düz çatılar arazisi uzanmaktaydı; etrafını birer metrelik aralıklarla çevreleyen taretler, üzerlerini kaplayan yosunlar yüzünden gri görünüyorlardı. Bunlardan düzinelerce vardı ve Rottcodd gözlerini o monoton manzarada gezdirirken ansızın başını öne uzatıverdi; artık bakışları dalgın değildi, çünkü birden her taretin tepesinde bir kedinin durduğunu, her kedinin başını öne uzatmış olduğunu ve kuştüyü gibi bembeyaz olan her kedinin hareket eden bir şeye – çok aşağıda, şatonun dış evlerinden kuzeydeki ormana dek uzanan dar, kum rengi yolda hareket eden bir şeye kısık gözlerle baktığını fark etmişti.

Bay Rottcodd uzak yeryüzünün hangi kısmını taraması gerektiğini taretlerdeki kedilerin bakışlarından yola çıkarak kestirdi (çünkü onca kar beyazı kedinin sarı gözleri böylesine yoğun bir dikkatle, kımıldamadan bakıyorlarsa aşağıda onlara çok ilginç gelen bir şey vardı mutlaka) ve taş kalenin bir süvari alayının ormandan oyuncak askerler gibi çıkmakta olduğunu birkaç saniyede keşfetti.

Oyuncak atlar ilerliyorlardı. Uzağı görebilen, ama elini kendi yüzünün önüne kaldırsa kaç parmağı olduğunu sayamayacak, hatta parmaklarının varlığını ancak onları hissettiği için bilebilecek olan Bay Rottcodd gözlüğünü çıkardı. Penceresinin çok aşağısındaki o bulanık figürler gün ışığında ilerlerken dalgalanmayı kestiler, ama netleştikçe onu şaşırtmaya başladılar. Ne olmuştu? Kendine bu soruyu sorarken yanıtını biliyordu. Kimse ona söylemeyi akıl etmemişti! Kimse! Bunu anlamak acıydı. Unutulmuştu. Ama öte yandan,

hep unutulmayı istemişti zaten. Her ikisine birden sahip olamazdı.

Bakmayı sürdürdü: yanılmış olması imkânsızdı. Yağmur sonrası havasında her figür minik, ama gayet netti. Kalabalığın başını çeken atın eyerinde taşıdığı beşik sepetinde, Rottcodd'un ilk kez gördüğü bir çocuk vardı; uyuyordu, bir kolunu beşiğin kenarına boylu boyunca uzatmıştı. Rottcodd "Kontluk Töreni" gününde uyumuştu. Yüzünü ekşitti. Çocuk Titus'tu. Demek ki Sepulchrave ölmüştü ve kendisinin bundan haberi olmamıştı. Göle gitmişlerdi; göle gitmişlerdi ve aşağıda uzanan yolda yavaş yavaş yürüyen gri kısrağın üstündeki çocuk – Yetmiş Yedinci Kont'tu.

Rottcodd'un daha önce görmediği bir delikanlı, kısrağı yularından çekiyordu. Omuzları yüksekti ve yuvarlak alnı güneşte parıldıyordu. Kısrağın sırtında, beşik sepetinin altında bir halı vardı; altın sarısı işlemeliydi, güve delikleriyle bezeliydi ve neredeyse yere kadar sarkıyordu.

Beşikteki Titus'ın yanında bir karton taç, gök mavisi bir kının içindeki kısa bir kılıç ve bir kitap vardı; çocuğun minik kalçaları, kitabın tirşe yapraklarını buruşturuyordu. Titus derin bir uykudaydı.

Arkasından eyerine yan oturmuş olan Kontes geliyordu; saçı akkor olmuş bir topluiğne başı gibiydi. Atı ilerlerken kadın hiç kımıldamıyordu. Sonra Bay Rottcodd, Fuchsia'yı fark etti. Kız dimdik oturuyordu ve dizgin tutan elleri gevşekti. Ardından iki tekerlekli at arabalarındaki Halaları gören Rottcodd, duruşlarının benzersizliğine karşın onları tanımakta zorlandı, çünkü mor giyinmemişlerdi. Koltuk değneğiyle atının böğrüne vuran Barquentine'i fark etti ve onu ölü babası Sourdust'la karıştırdı; sonra da bir seyisin çektiği bir midillinin üstünde tek başına oturan, ellerini ağzına götürmüş olan Nannie Slagg'i seçti. Yayaların başında Prunesquallorlar yürüyordu; Irma erkek kardeşinin koluna girmişti ve onları Pentecost'la takoz yüzlü şair takip ediyorlardı. Ama aralarında kambur yürüyen şu katır kafalı, tıknaz adam kimdi ve aşçıbaşı Swelter neredeydi? Flay neredeydi? Pentecost'un ardından, arada saygılı bir mesafe bırakarak gelen sayısız hizmetçi – uzaktaki ormandan akın akın çıkmaktaydılar.

Şatonun önde gelen şahsiyetlerinin aşağıdan geçip gitmelerini öylesine uzun zamandan sonra – uzaktan da olsa seyretmek – Parlak Oymalar Salonu'ndaki Rottcodd'a hem memnuniyet, hem de acı veriyordu. Memnuniyet veriyordu, çünkü Gormenghast'ın âdetleri her zamanki kadar kutsal sayılarak ve kararlılıkla sürdürülmekteydi; acı veriyordu, çünkü yeni tanıdığı değişim hissi, zihnini zehirliyor ve kalp atışlarını hızlandırıyordu. Bir tehlike sezisi, her ne kadar aşağıda yaşayanlara kendini çeşitli biçimlerde ve yoğunlukta hissettirmiş olsa da – Bay Rottcodd'un içinde yaşamını uyuklayarak geçirdiği tozlu münzevi atmosferine bu sabaha dek huzursuzluk yaymamıştı.

Sepulchrave ölmüş müydü? Şimdi yeni bir Kont mu vardı – iki yaşında bile olmayan bir çocuk? Şatonun duvarları bile bu haberi yukarı iletirdi herhalde veya Parlak Oymalar bu sırrı ona söylerdi. Oyuncağı andıran o insanların, atların, yolların, ağaçların, kayaların ve yeşil yansımalarla kaplı, pul kadar gölün oluşturduğu manzaranın içinden ansızın yaşlı bir ses, uzaktan gelse de zalimliği belirgin bir ses yükseldi ve sonra ortalığa ilerlemeyi sürdüren figürlerin sessizliği çöktü; sadece arada sırada hafif bir ses çıkıyordu, bir toynak bir taşa çarpınca bir tuğlanın üstüne düşen küçük bir çivi gibi ses çıkarıyordu, bir yular sivrisinek vızıltısı gibi gıcırdıyordu ve Rottcodd yukarıdaki yuvasından bakarken figürler şatonun dibine doğru ilerlemeyi sürdürdüler; hepsinin topuklarına kısa, kara birer gölge dikilmişti. Etraflarındaki manzara yeni yapılmış bir tablo gibiydi; daha doğrusu matlaşmış, verniklenmiş ve şimdi pırıl pırıl parlayan eski bir peyzajı andırıyordu. Hiçbir yeri bozulmamış olan o devasa tuval görkemliydi.

Hasır sepette uyumakta olan Titus'ı taşıyan en baştaki kısrak şimdi şatonun dev gölgesine yaklaşıyordu; taş duvarların dibinden muazzam bir şekilde yayılarak uzanan bu gölge, iç karartıcı bir göl gibiydi.

O figürler hattı arkalara doğru incelerek uzanıyordu, çünkü tören alayının en ön kısmı şimdi surların içine girmiş olsa da uzakta-

ki, göl kıyısındaki korular hâlâ boşalmaktaydı. Rottcodd bakışlarını bir anlığına tekrar, gri yosunlu taretlerin üstünde oturan kedilere çevirdi. Şimdi daha önceki gibi grubun geneline değil belirli bir noktaya, hattın ön tarafındaki atının üstünde sessizce oturan Kontes'e baktıklarını görebiliyordu. Artık hareketsiz değildiler. Güneşin altında titriyorlardı; ve çakılsı gözlerini aşağıdaki minik figürlere (en iri üç tanesi en uzaktaki kedinin pençesine sığabilirdi, oysa kediler Rottcodd'un on beş metre aşağısındaydılar) çeviren Bay Rottcodd, o selam duran kedilere hemen tekrar bakmak zorunda kaldı; çünkü hep birlikte, titreyen bedenleriyle, siren sesini andıran çok tuhaf bir çığlık atmışlardı.

Bay Rottcodd'un arkasındaki uzun ve tozlu salon sanki uzamaya başladı, çünkü ölümcül sessizliği dış dünyadan gelen o çığlığı iyice belirginleştirmekteydi; sanki sahası genişliyordu ve Bay Rottcodd'un kürek kemiklerine bir çöl dayanmıştı; ve uzaktaki kapının ardında, aşağıdaki salonların döşeme tahtalarının altında, dilsiz merdivenlerin döne döne yükseldiği yerlerde, kasvetli şato esnedi.

Kontes atının dizginini çekip başını kaldırdı. Bir an bakışlarını karşısında yükselen bir kulenin tepesinde gezdirdi. Sonra ağzını büzdü ve tiz, kederli bir ses çıkardı; bu ses sanki bir kamıştan çıkmıştı.

Gri yosunlarla kaplı taretler birden boşaldı. Kediler o başdöndürücü, dağımsı taş cepheden aşağı beyaz ırmaklar gibi, çağlayanlar gibi akarak hızla inmeye başladılar. Bir anda, güneş altında eriyen karlar gibi ortadan kaybolmalarına açıklama getiremeyen Rottcodd, bakışlarını boş çatılardan altındaki manzaraya çevirdiğinde, küçük bir bulutun bir burçak tarlasını hızla kat ettiğini görüp şaşırdı. Bulut yavaşladı ve Kontes'in ona doğru yavaşça koşturduğu atını topuklarına kadar, beyaz bir sis halinde kapladı.

Titus, kendisini taşıyan kısrak şatonun gölgesine girerken uyandı. Sepetinde dizlerinin üstünde doğruldu; siyah saçları sabah yağmuru yüzünden ıslaktı ve boynuyla omuzlarına yılanlar gibi yapışmıştı. Beşiğin ön kenarına tutundu. Derin suları andıran karanlığa

çamurda yürüyen kısrakla birlikte girerken, ıslak ve parıldayan önlüğü grileşmişti. Minik figürler oyuncaklara benzemelerine yol açan parlaklıklarını birer birer yitirdiler ve karanlık tarafından yutuldular. O kasvetli koyda Kontes'in saçı kor gibi söndü. Kadının ayaklarının dibindeki kedi bulutu şimdi duman grisi bir sise dönüşmüştü. Parlak şekiller gölgenin içine birer birer girip boğuldular.

Rottcodd pencereye sırtını döndü. Oyma heykeller yerli yerindeydi. Tozlar yerli yerindeydi. Avizeler zayıf ışıklarını saçıyorlardı. Oyma heykeller için için yanıyorlardı. Ama her şey değişmişti. Rottcodd'un öylesine uzun süredir bildiği salon burası mıydı? Ürkütücü bir yerdi.

Ve sonra, kuştüyü toz fırçasının sapını elleriyle kavramış halde, kımıldamadan dururken etrafındaki havada bir hareketlenme oldu ve ortamda bir başka değişiklik, bir başka varlık belirdi. Bir yerlerde, bir şey çatlamıştı – büyük bir küre gibi ağır ve cam gibi kırılgan bir şey; çatlamıştı, çünkü bir hava akımı vardı ve susmak bilmeyen bir davul gibi ısrarcı olan sessizliğin gergin, ıstırap verici ağırlığı kalkmıştı. Rottcodd ses duymamıştı, ama artık yalnız olmadığını biliyordu. Şato soluk almıştı.

Hamağına geri döndü – tuhaf bir şekilde hoşnut ve tuhaf bir şekilde şaşkındı. Uzanıp bir elini başının altına koydu, diğeriniyse hamağın bir yanından sarkıttı; hamağın iplerinde canlı bir şatonun mırıltısını hissediyordu. Gözlerini kapadı. Lord Sepulchrave nasıl ölmüştü acaba? Bay Flay hasta olduğundan bahsetmemişti. Ama bu uzun zaman önceydi. Ne kadar zaman önceydi? O sıska adamın Titus'ın doğum haberini getirmesinden beri bir yıldan fazla zaman geçmiş olduğunu fark edince irkilerek gözlerini açtı. Her şeyi çok net hatırlıyordu. Adamın dizlerinin çıtırdayışını. Anahtar deliğinden bakışını. Gerginliğini. Çünkü Bay Flay en son gelen ziyaretçisiydi. Rottcodd bir yıldan fazladır kimseyi görmemiş olabilir miydi?

Bay Rottcodd bakışlarını benekli bir susamurunun tahta sırtında gezdirdi. O bir yıl içinde her şey olmuş olabilirdi. Yine yoğun bir huzursuzluğa kapıldı. Hamaktaki yatış pozisyonunu değiştirdi.

Ama ne olmuş olabilirdi? Ne olmuş olabilirdi? Dilini şaklattı.

Şato soluk alıyordu ve Parlak Oymalar Salonu'nun çok altında, Gormenghast olan her şey dönüyordu. Az önceki boşluktan sonra şimdi sanki kargaşa vardı; Rottcodd hiç ses duymasa da. Şimdi kapılar savrularak açılmaya, koridorlarda sesler yankılanmaya, duvarlarda ışıklar titreşmeye başlayacaktı.

Şimdi taş peteklerde ihtiraslar kilden formlar içinde dolaşacaktı. Gözyaşları ve tuhaf kahkahalar olacaktı. Gölgeli tavanların altında vahşice doğumlar ve ölümler yaşanacaktı. Ve düşler, ve şiddet, ve hayal kırıklıkları.

Ve yakında alev yeşili bir şafak sökecek. Ve sevgi isyanını haykıracak! Çünkü yarın başka bir gün – ve Titus kalesine girdi.